

Linux geleceğini arıyor

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Genel Yayın Yönetmeni

AYIN TAVSİYESİ

Turkix 3.0

Türkçe Linux dünyasıyla tanışmanız için bu ay tüm okurlarımıza ilk canlı Türkçe Linux dağıtımı olan Mandrake tabanlı Turkix 3.0 CD'sini hediye ediyoruz. Kurulum gerektirmeyen ve doğrudan CD'den çalıştırılabilen

Turkix'i mutlaka denemenizi öneriyorum. Kurulumda veya kullanımda sorun yaşayanlar 222'deki yazımızdan faydalanabilirler.

CHIP'in Ağustos 2005 sayısı 46.703 adet satılmıştır. Bu rakama yaklaşık 5.500 abone dâhildir. Kaynak: DPP A.Ş.
CHIP'in okur katsayısı 2.40'tır.

Türkiye'nin ilk Kurumsal Linux destek ve servis şirketi Gelecek A.Ş., açık kaynak kodlu yazılımların ve Linux'un sektörden dışlanması için, pazarın lideri konumundaki Microsoft'un yaptığını ileri sürdüğü haksız rekabeti dava konusu ederek, Rekabet Kurumu'na başvuruda bulundu. 6 Eylül'den beri gerekçeli kararın açıklanması bekleniyor ve dava sonucunun, Linux gibi açık kaynak kodlu yazılımların ülkemizde de önünü açması açısından oldukça önemli olduğu görülüyor. Benzer bir haksız rekabet davası da ABD ve Japonya'da, AMD tarafından Intel'e açılmıştı ve AMD, sektörün lideri Intel'i, PC ve donanım üreticilerini AMD tabanlı sistem veya anakart satmamaları konusunda teşvik ve tehdit etmekle suçlamıştı. Gelecek A.Ş. genel müdürü Mustafa Akgün, "Özellikle son iki yıldan beri açık sistemlere, Linux'a ve dolayısıyla şirketimiz ürünlerine karşı, sektörde hâkim şirket tarafından şirket ve ürün adlarımızın reklâmlardan, broşürlerden silinmesi ile başlayan ve ürünlerimizin kesinlikle satılmaması, engellenmesi, dışlanması ve dağıtılmamasına dek varan, giderek artan bir oranda örtülü ve teşvikli çeşitli yöntemlerle uygulanan haksız rekabet ile karşı karşıyayız" iddiasında bulunuyor.

1996 yılında çıkardığı Linux özel sayısı Linux'u Türk bilgisayar kullanıcılarına ilk tanıtan bilişim yayını olan CHIP, bugün de açık kaynak kodlu yazılımlara desteğini devam ettiriyor. Program kodu sadece çeviri değil, aynı zamanda şeffaf ve güvenilir olan yazılımlar günümüzde kamu kurum ve kuruluşlarından olduğu kadar, daha sağlam, daha verimli ve daha profesyonel yazılımlara ihtiyaç duyan ticari şirketlerden ve bilinçli kullanıcılardan da büyük ilgi görüyor. Türkiye masaüstü pazarında pazar payı kısa zamanda %0'dan %4'e kadar (ülkemizde 30.000'den fazla Linux kullanıcısı olduğu tahmin ediliyor) çıkan Linux, sürekli geliştirilen çekirdeği ve grafik arayüzüyle bugün en az Windows XP kadar kullanıcı dostu ve işlevsel bir yapıya sahip. Bu sayımızda ayrıca ticari alternatiflerini aratmayan en iyi açık kaynak kodlu yazılımlara 178'de yer verdik. TOP 10 tablolarımızda ise uzun zamandır beklediğiniz ekran kartı güncellemelerini bu ay üç farklı kategoride gerçekleştiriyoruz: 150 dolar altı, 150-300 dolar arası ve 300 dolar üstü PCIe ekran kartları.

Geleceğini arayan Türkçe Linux'la ilgili görüşlerinizi bizlerle paylaşmak istiyorsanız yorum@chip.com.tr adresine e-postalarınızı bekliyoruz.

Ufuk Yamankılıçoğlu

uyaman@chip.com.tr

İşe yarayan CD

Geçen ayki sayınızda verdiğiniz Auditor Collection CD bilgisayar için gereken güvenlik yazılımlarını barındıran bir ecza dolabı gibiydi. CHIP'in alışık olduğumuz sürprizlerine devam etmesi dileğiyle.

Sezer Mansur

Can yakan telefon

İyi günler,

Telefonla ilgili Ekim 2005 sayınızda 86. sayfa-
nızdaki yorumunuzda “v3 karalara büründü”
 demişsiniz; fakat doğrusu “v3 karalar bağlat-
 tı” olmalıydı. Şarjı çok çabuk biten telefon,
 Bluetooth açık kullandığınızda 24 saatten da-
 ha az sürede kapanıyor.

Motorola'ya üç kere yazı yazmama, telefonla müşteri ilişkileri bölümüyle iki kere görüşmeme, iki aksesuar ithalatçısıyla ayrı ayrı konuşmama rağmen, geçen yıl aralık ayında satın aldığım telefonun araç şarjı Türkiye'ye hâlâ ithal edilmedi. Bilgilerimi aktarmak zor olacağı için başka telefon almaya da cesaret edemiyorum.

Sizce bu, Motorola adına yakışıyor mu?

Haluk Vuruşkaner

olarak kullanılan ve erişebildiğim geçerli tasarım ve çizim programlarını öğrenmek ve ileride de etkin biçimde kullanmak zorundayım. Bazı yazılım üreticileri öğrencilere veya öğrenmek isteyenlere ucuz lisanslar satma yoluna giderek yaygınlığını artırırken bizlere de iyi bir ‘kıyak’ geçiyor. Ne yazık ki siz internette gördüğünüz o programı, Türkiye’de aynı koşullara alamıyorsunuz. Mesela ALIAS Sketch Book Pro 2 programının “Student License” denen ucuz öğrenci lisansını distribütör aracılığı ile Türkiye’ye getirtmek istediğimde fiyatı 2,5 - 3 katına çıkıyor. Alternatif olarak sunulan online satın alma durumunda ise ödeyeceğim vergi, gümrük ve kargo bedeli ise muallakta olduğu için ürün almaktan vazgeçtim. Bu sadece bir örnek, daha nicelerini yaşadım ve yaşayanları işittim.

Kırdırmak, korsan yazılım almak gibi yasadışı yollara itiliyoruz. Bunu hepimiz yapıyoruz ve haklı olduğumuzu söylemiyorum, yalnızca korsan yazılıma karşı önlem alınırken orijinal yazılımın daha ulaşılabilir ve cazip bir konuma sokulması gerektiğine dikkat çekmek istiyorum.

Erdem Batırbek

Orijinal yazılım ateş pahası

Merhaba

Bir tasarım öğrencisi olarak endüstride yaygın

SATA hakkında

Merhaba CHIP çalışanları,

Merak ettiğim bir konu var. Üzerinde uzun

	CHIP'E ULAşIN
	Okur mektupları CHIP Yazı İşleri Vefa Bayırı Sokak Gayrettepe İř Merkezi B Blok No: 6 34349 Gayrettepe / İstanbul yorum@chip.com.tr
	Teknik sorular yardim@chip.com.tr
	Dergi ve CD ile ilgili sorular dergi@chip.com.tr
	Abonelik, eski sayı siparişi ve özel sayılar Tel: (212) 217 93 71 Faks: (212) 217 94 23 abone@vogel.com.tr http://abone.vogel.com.tr

uzun düşünmeme rağmen SATA teknolojisi-
nin neden CDROM ve benzeri donanımlarda
kullanılmadığını anlayamıyorum. Oysa SATA
ne kadar pratik ve takması sökmesi kolay. Eski
PATA kablolarını neden tamamen kaldırmı-
yorlar artık? Bu konuda bir bilginiz varsa, der-
ginin gelecek sayısında yayınlarsanız sevinir-
im.

İyi çalışmalar

Olcay Ertaş

Programlama dillerine eğilin

Merhabalar, ben Yaşar Ay. CHIP dergisini iki yıldır alıyorum ve beğeni ile takip ediyorum.

Benim sizden ricam Workshop ekine yeniden başlamanız ve içerik olarak Pascal, C, C++, HTML, Visual Basic gibi programlama dilleri hakkında bizi bilgilendirecek yazılara yer vermeniz. Derginin sonlarına eklenmiş sayfalar da olabilir. Acaba bu tarz derslere başlamanı düşünüyor musunuz? Tesekkürler.

Yaşar Ay

*CHIP: Workshop ekine benzer
ekler üzerinde çalışmalarımız
devam ediyor. Okurlarımızdan
büyük ilgi gören programlama
kurslarına yer vermeyi düşün-
yoruz.*

Telif hakları müzakere başlığı oldu

Bayandan çalıntı

Avrupa Birliği ile müzakerelerin 7. başlığı Telif Hakları. Evde indirdiğiniz küçük bir MP3 veya bilgisayarınıza kurduğunuz korsan Windows için yıllarca hapis yatabilirsiniz.

■ Geçtiğimiz yıl haberlere çok yansımada ama Avrupa'da tanındıkları olanlar, kimi vatandaşların sabah uyandıklarında kapılarının altında binlerce Euro'luk ceza makbuzları ve mahkeme tebligatları bulduklarını duydular. Bu insanların tüm suçu KaZaa'dan, eDonkey'den MP3 şarkıları, Windows, MSOffice, Photoshop gibi yazılımlar indirmiş olmalarıydı. Çünkü Avrupa yasaları telif haklarının ihlaline karşı sert yaptırımlar içerdiği gibi kurumları da bu yasaları uygulamada etkin çalışıyordu.

AB ile başlayan müzakere sürecinde ele alınacak 7. konu başlığı Telif Hakları olduğu için, hükümet, yasalarımızı ve daha da önemlisi uygulamalarımızı AB standartlarına getirmek için çalışmalara başlamış durumda. Dijital eserlerin telif hakları konusunda BSA ile bağlantıya geçen ve alınacak önlemler konusunda bir çalışma başlatmak isteyen Kültür Bakanlığı, bu kez önlemleri sıkı tutmak zorunda çünkü müzakerelerin telif hakları yüzünden çıkmaza girmesi ihtimali çok da uzak değil. BSA'nın bu yıl Bilişim Fuarı'nda yaptırdığı ve 1.021 kişinin katıldığı araştırma, halkın "Telif Hakkı" kavramını anlamak konusunda alacağı çok uzun bir yol olduğunu ortaya çıkarmış. SPSS Türkiye Genel Müdürü Dr. Tülin Güzel'in hazırladığı

ve BSA Genel Koordinatörü Tolunay Tomruk'un açıkladığı araştırma, çarpıcı sonuçlarıyla, iki yıl içinde AB müzakerelerinde önümüze çıkacak olan 7. konu başlığının, yolun önünü tıkamış çok önemli bir sorun olduğunu ortaya koyuyor. Araştırmaya 46 ilden katılan 1.021 katılımcının %75'i korsan ürün kullandıklarını beyan ederken, bu ürünlerin %42'sini sinema eserleri, %41'ini müzik eserleri, %37'sini yazılım ve %16'sını da kitaplar oluşturuyor.

Kitap konusundaki telif hakları ihlalleri tartışmanın çok farklı bir boyutunu oluşturuyor ve çözümü için de farklı yaklaşımlar gerekiyor. Ancak dijital içeriğin kopyalanması son derece basit bir işlem olduğu için, işyerlerindeki yetişkinlerden ilkokullardaki öğrencilere kadar çok geniş kitleler tarafından işlenen bir suç söz konusu. Ama yine ilginç olan, bu işlemin suç olduğunu topluma anlatamıyor oluşumuz. Veya başka bir deyişle, toplumumuz dijital içeriği kopyaladığında suç işlediği gerçeğini kabullenmek istemiyor. İnsanlara neden kopya yazılım kullanıyorsunuz diye sorulduğunda, %81'i orijinal ürünlerin pahalı olduğunu dile getiriyor. Ancak iTunes gibi, şarkıları 1 doların altında fiyatlarla satan sitelerin sayısı çoğaldığı halde, her gün internet üzerinde yasadışı ola-

güncel

rak paylaşılan MP3 şarkıların sayısının milyarlarla ifade edilmesi, fiyat düşse de anlayışın değişmediğini gösteriyor. Üstelik yine araştırma sonuçlarına göre, gelir durumu arttıkça korsan yazılım ve kopya içerik kullanma oranının düşmesi de sorunun sadece fiyat odaklı olmadığını gösteriyor. Aylık 2.000 YTL ve üzerinde gelir sahibi kullanıcılar daha az gelire sahip kullanıcılara oranla daha fazla kopya yazılım ve içerik kullanıyorlar.

Sanal Robin Hood'lar

Kültür bakanlığının AB ile müzakereye oturma- dan önce telif hakları sorununu doğru konumlandırması gerekecek. Korsan yazılıma ve kopyacılığa kitlelerin bakışını değiştirmek için önce neye karşı savaş verildiğini anlamak önemli. Beş, altı yıl önce Napster ortaya çıkıp telifli müzik eserlerinin MP3 biçimindeki kopyalarını internet üzerinden paylaşmaya olanak verdiğinde, topluluklar ona müzik eseri üreten sanatçıların haklarının çalınmasını sağlayan yasa dışı bir organizasyon olarak bakmadı. Aksine Napster, sanal bir Robin Hood oldu: Binlerce şarkılık arşivleri satın almak için yüz binlerce dolar ödemeyecek olan dinleyicilerin gözünde, zalim imparatorun hazine dairesinin kapılarını açan ve çil çil altınları ihtiyacı olanlara dağıtan sanal bir kahraman.

Ortada yasal ve mantıklı olmayan bir işlem döndüğünü herkes biliyordu ama Napster'ın yasadışı bir iş yaptığını dile getirilmiyordu. Bu konuda konuşmaya, yazmaya kalkanı ise kimse dinlemek istemiyordu. Sonunda yasalara devreye

girdi ve Napster havlu atmak zorunda kaldı. Ardından yeni "kahramanlar" ortaya çıktı. KaZaa, eDonkey ve Bittorrent sanal dünyada Robin Hood'lar görmek isteyen halkı mutlu etmeye devam etti. Bir türlü cevaplanamayan şu soru hala yanıt arıyor: "Eğer ben bir şarkı bestelesem veya sinema filmi çeksem ya da bir program yazsam ve bütün hayatımı bu eserlerin satışından elde ettiğim parayla kazansam, ürettiklerimin internet üzerinde bedava dağıtılıp, paylaşılmasından mutlu olur muydum?"

Kırk katır mı, kırk satır mı?

Kültür Bakanlığı ve BSA yeni dönemde korsanlığa karşı birlikte çözüm üretmek için hazırlık yapıyorlar. 7. müzakere başlığı önümüze gelmeden ve Avrupalılar bize "siz hırsızınız" demeden önce neler yapılmasını gerektiğini araştıran bakanlık ve BSA, şu anda önemli bir ikilem yaşıyor. Önlerinde iki yol var: Korsana karşı tavırını sertleştirmek ya da toplumu rencide etmeyecek bir mucize gerçekleştirmek. BSA, 2000 yılında başladığı reklam ve tanıtım kampanyalarında eli kelepçelenmiş iş adamları görüntüleri nedeniyle çok tepki toplamıştı ancak korsan yazılım oranında önemli bir gerileme sağlamıştı. Zaman içinde tepkiler nedeniyle reklamlarındaki dilini yumuşattıkça korsan kopya kullanım oranının yeniden yükseldiği görüldü. Şu anda elleri kelepçelenmiş, hayatı mahvolmuş kullanıcıların resmedildiği reklamların yayınlandığı 2000 senesindeki korsan kullanım oranlarına geri dönmüş durumda. Ancak soruna bir de şu açıdan bakmak gerekiyor:

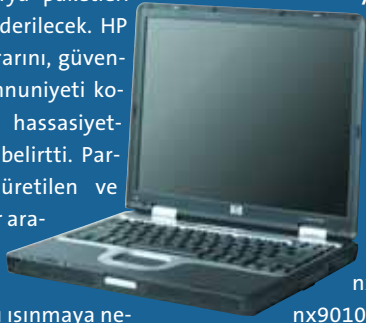
Kelepçeli reklamlarla korkutulan bir toplum kısa bir süre için korsan kopya kullanımını bıraksa da bulduğu ilk fırsatta yeniden eski alışkanlıklarına dönüyor. Dolayısıyla AB ile müzakerelerde başarılı olmak için AB'de olduğu gibi internette film indiren birkaç lise öğrencisini IP numaralarından tespit edip tutuklayarak toplumun telif hakkı kavramını anlamasını sağlamak mümkün olamaz. AB, bu tür sert önlemleri artık iflah olmayacağına inandığı küçük örneklerle karşı alıyor. Bizde ise bütün bir gençliği, KOBİ'lerin patronlarını, çalışanlarını, milyonlarca insanı kelepçelemeye girişmeden önce, insanlara doğru mecralar üzerinden, doğru uygulamalarla ulaşmak; telif hakkına saygı göstermemenin sokakta yürüyen birinin cebine el atıp telefonunu, cüzdanını çalmaktan farklı olmadığını anlatmak gerekiyor. Belki de müzik eserlerini paylaştıran, DVD'leri kopyalayan, ihtiyacı olana köşe başında ucuz yazılım satan ve kendilerini Robin Hood gibi gösteren korsanların karşısında kelepçe korkusundan öte, bize hırsızlığın anlamını hatırlatacak yeni kahramanlara ihtiyacımız var. ■

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Dizüstü kullanıcılarına önemli çağrı

HP'den "sıcak" haber

■ HP, bazı dizüstü bilgisayar modellerinin bataryalarında görülen aşırı ısınmadan dolayı, kullanıcılara, bataryalarını geri göndermeleri çağrısında bulundu. Problem yaratan bataryalarını HP'ye gönderen kullanıcılara, yeni batarya paketleri en kısa sürede gönderilecek. HP bu geri çağırma kararını, güvenlik ve müşteri memnuniyeti konusunda duyduğu hassasiyetten dolayı aldığını belirtti. Parçaları Kanada'da üretilen ve Tayvan ve Çin'de bir araya getirilen bazı batarya paketleri, kullanıldığında aşırı ısınmaya neden olabiliyor. Bu ısınmanın dizüstü bilgisayara hiç bir zararı olmasa da, ısınmadan kaynaklanacak renk ve şekil değişikliği olduğu takdirde bataryanın kullanılmaması

gerekıyor. Kullanıcıların, yeni bataryaları gelene kadar, dizüstü bilgisayarlarını pille değil, elektrige bağlı olarak kullanmaları öneriliyor. Bataryalarında sorun olduğundan kuşkulanan kullanıcılar, www.hp.com/support/BatteryReplacement adresinden bilgi edinebilir veya HP'ye 0212 444 71 71 numaralı telefondan ulaşabilirler. Problemlı bataryalar, Mart 2004 – Mayıs 2005 tarihleri arasında, Türkiye'de toplam 18.586 adet satılan HP Compaq nc6000, nc8000, nw8000, nx5000, nx9005, nx9000, nx9010 ve nx9105 dizüstü bilgisayar modellerinde görülebiliyor. HP tarafından yenilenecek bataryaların barkodlarının GC, IA, L0 veya L1 ile başlaması gerekiyor. Bilgi için: www.hp.com.tr

Service Pack 3'te IE 7 yok

Başka bahara kaldı

Microsoft, Windows XP için üçüncü servis paketini yayınlayacak. Amerikan web sayfası ZDNet.com'un Fransız bir Microsoft yöneticisine dayanarak yaptığı habere göre, paket önümüzdeki sene, XP takipçisi Windows Vista'nın piyasaya çıkmasından sonra yayınlanacak. SP3 içerisinde hangi güncellemeler ve değişikliklerin olacağı konusunda herhangi bir açıklama yapılmadı, ancak Internet Explorer'ın 7. sürümünün bu paket içerisinde olmayacağı kesin. Güncel Service Pack 2, Eylül 2004'te yayınlanmış ve asıl olarak güvenlik iyileştirmeleri için güncellemeler içeriyordu.

Bilgi için: www.microsoft.com.tr

READ.ME

MAHMUT KARSLIOĞLU
Yayın Koordinatörü
mkars@chip.com.tr

» Yeniden okullu olduk, sınıfları doldurduk

■ Birçoğunuzun başlığı okur okumaz içinden "Günaydın!" dediğinden öyle eminim ki, bunu "yeni öğretim dönemine merhaba" yazısı olarak algılamayın diye baştan açıklama gereği duydum. Evet, doğru, okullar açılalı iki ay oluyor ve itiraf etmek gerekirse, gündemin yoğunluğundan bu konuya değinmeyi unuttuğumu fark edemedim. Geç de olsa, tüm öğrencilere yeni dönemde başarılar diliyorum.

Dergimizi başından beri takip edenler bilirler. Şubat 2006 bizim için çok önemli bir tarih. Sadece birkaç ay sonra CHIP, Türkiye'deki 10. yaşına basacak. Kolay değil, kesintisiz tam 10 yıl. Bu süreç içinde, sektör lideri olmanın getirdiği sorumluluğun da yüküyle bilişim teknolojileri konusunda en iyi içeriği, en doğru bilgiyi ve en güncel haberi siz okurlarımıza ulaştırabilmek için var gücümüzle çalıştık. Bir önceki dergiyi bitirdiğimiz andan bir sonraki dergiyi çıkarmaya kadar, yoğun tempoyla çalışırken daha iyisini nasıl yapabiliriz düşüncesi yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası haline geldi. Her ay bize gelen binlerce e-posta, sayısız telefon, yüksek aylık satış rakamları, fuarlarda gösterdiğiniz yoğun ilgi ise, bizim için en büyük teşekkür. Ancak asıl bizim size teşekkür etmemiz gerekiyor. Bunun yolu da sizlere çok daha kaliteli, zenginleştirilmiş ve ilgi alanlarınıza daha çok hitap eden dergiler yapmaktan geçiyor.

Tabii ki konuya ne kadar hakim olursanız olun, daha iyisini başarmak için hep daha fazlası lazım. Bunlardan en önemlisi, istekleriniz ve düşünceleriniz. Bunları öğrenmek içinse zaman zaman tekrarladığımız anketlerimiz var. Ancak yine de en etkilisi sıcak temas. Bir araya gelip sorunları, istekleri yüz yüze görüşmek her zaman en doğru sonucu veriyor. Yeter ki doğru platformu bulabilin. Biz de bir yerden başlamak istedik ve ilk olarak üniversiteleri seçtik. Geçtiğimiz ay ortalarında başladığımız, İstanbul ve çevresindeki 20 üniversiteyi kapsayan bilişim turu bizim için ayrı bir heyecan oldu.

Bu yazıyı okuduğunuz sıralarda ben ve Herkes için Bilgisayar dergisi yazı işleri müdürü İlkey Zaman, İstanbul ve çevresindeki 12 üniversitede seminerler vermiş olacağız. Verimli geçen ve yoğun ilgiyle karşılaştığımız ilk sekiz seminerde bizleri yalnız bırakmayan üniversiteli CHIP okuyucularımıza buradan bir kere daha teşekkür etmek istiyorum. Bundan sonrakilerin de aynı şekilde devam edeceğine eminim. Kasım ayı içinde turumuz İstanbul, Işık, Boğaziçi, Fatih ve Doğuş üniversitesi ile sona erecek. Bu üniversitelerimizde okuyan tüm okurlarımızı da seminerlerimize bekliyoruz. Biz yeniden okullu olduk, sınıfları doldurmak da sizlere kalıyor. Gelecek ay görüşmek üzere.

Wireless Switch

Symbol'den kablosuz ağ

■ Hızlı internet bağlantısının yaygınlaşması ve bilgisayar fiyatlarının da düşmesiyle pek çok kullanıcı ev ağı kurmaya yöneldi. Symbol, yeni nesil kablosuz ağ teknolojisi olan "Wireless Switch" sistemi ile bu alanda devrim yaratmayı hedefliyor. Seneler önce henüz ortada bugünün kablosuz ağ üreticileri yokken 802.11 standardının yazılmasında görev alan Symbol, bugün bu standardı Wireless Switch teknolojisiyle çok farklı bir platforma taşıyor. Klasik erişim noktalarından çok daha gelişmiş özelliklere sahip olan Wireless Switch Sistemi, kablo-

suz ağlarda da artık yönetilebilir, yedekli, genişleyebilir çözümler sunulmasına olanak sağlıyor. Sistem merkezde akıllı bir "Wireless Switch", uç noktalarda da yalnızca radyo yayını yapan basit "Access Port"lardan oluşuyor. Tüm konfigürasyon merkezden yapılarak yönetim oldukça kolay hale geliyor. Ayrıca, tüm trafik kontrol altına alınarak oldukça güvenli bir yapı elde ediliyor. Wireless Switch sistemi, gelecekte çıkabilecek yeni teknolojileri de destekleyerek yapılan yatırımın korunmasını sağlıyor.

Bugün en popüler kablosuz ağ erişim protokolleri olan 802.11a (54 Mbit), 802.11b (11 Mbit) ve 802.11g (54 Mbit) protokollerini destekleyen yapı, gelecekte çıkabilecek yeni protokolleri de yalnızca yazılım yükselterek destekler hale geliyor. Bilgi için: www.mobisis.com

Ücretsiz DivX Create Bundle

DivX@Media

■ DivX, beşinci doğum günü kutlamaları çerçevesinde DivX Create Bundle yazılımını tüm kullanıcılara ücretsiz olarak sunuyor. Yazılım paketi, DivX@Media biçiminin gelişmiş işlevlerine ve DivX video oluşturup oynatmak için gerekli tüm araçlara sahip. Sahip olduğu DivX Converter ise dijital videoları DivX@Media biçimine dönüştürüyor. Ayrıca paket içerisinde DivX Pro kodlayıcısı ve DivX oynatıcısı da mevcut. Bu paketi ücretsiz olarak temin edebilmek için yapmanız gerekenler şöyle: İlk olarak www.divx.com/anniversaryoffer adresindeki forma e-posta adresinizi girmeli ve daha sonra programı indirmelisiniz. E-posta adresinize gönderilen seri numarası ile aracı sorunsuz bir şekilde kullanabilirsiniz.

Tuny7

Küçük ve hafif MP4 çalar

■ Yüksek ses çıkışı ve özel tasarımı kulaklığı ile kullanıcılara farklı bir ses dünyasının kapılarını açmayı hedefleyen ürünün USB sunucu özelliği sayesinde doğrudan veri aktarımı yapılabilir.

Çok işlevli 1,3 inçlik TFT LCD ekranı ile 260 bin renkli, daha net görüntü elde etmek mümkün. Tuny 7 MP3 / WMA /

OGG/ WMV / AVI/ ASF / MPG /MPEG / MP4 biçimindeki dosyaları rahatlıkla açabiliyor ve 37,3 g ağırlığı ile kolay taşıma özelliği sunuyor. MPEG 4/Divx biçimindeki filmleri yüksek kalitesinde izleme olanağının yanı sıra yüksek hafızası ile 110 dakika aralıksız kullanım güvencesi de veriyor.

Bilgi için: www.aral.com.tr

Kasım ayında Ankara'da bilişim rüzgârı esecek

Geleceği yönetin

■ Türkiye Bilişim Derneği, geleneksel Bilişim etkinliğini bu yıl 9-11 Kasım günleri arasında Ankara'da düzenleyecek. Ankara'nın yeni kongre merkezi Sheraton Convention Center'da gerçekleştirilecek etkinliğe katılanlar, Türkiye'nin gelecekte olması gereken yer için yapılabilecekleri eylem adımlarına dönecek, çözüm önerileri üretecek, temel politikaların şekillenmesine katkıda bulunmaya çalışacak. TBD'nin, ülkemizin geleceğinin sadece teknoloji tüketmek değil teknoloji üretmekten geçtiğine inanarak "Geleceği Yönetin" sloganıyla düzenlediği etkinliğe, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın da katılması bekleniyor. Çok sayıda yerli ve yabancı konuşmacının katılacağı etkinlikte, katılımcı firmaların

ürün ve hizmetlerini sergileyebilecekleri bir de fuar düzenlenecek. Bilişim '05 kapsamında, "22. Ulusal Bilişim Kurlayı", "Yerel Yönetimlerde Bilişim", "Bilişim Teknolojileri Işığında Bilişim (BTIE 2005)" ve "E-Oyun" ana etkinliklerinin yanı sıra sektörel çözümlerin tartışıldığı özel oturumlar ve günler de düzenlenecek. 3 gün sürecek olan etkinlikler, 10 paralel salonunda gerçekleştirilecek. Etkinlikte, TBD tarafından bilişim sektöründe başarılı bulunan kişi, kurum, kuruluşlara ödülleri verilecek. Etkinlik hakkında daha fazla bilgi almak, katılım şartlarını öğrenmek ve kayıt yaptırmak için <http://bilisim05.tbd.org.tr> adresi ziyaret edilebilir veya 0312 479 34 62 numaralı telefonu aranabilir.

Bilgi için: www.tbd.org.tr

Netron'dan sertifika

“İyi huylu hacker”

■ Netron Bilişim Akademisi (NBA), ‘hacker’lar (bilgisayar korsanları) ile aynı bilgi ve kuralları kullanarak hedef sistemlerin açıklarını ve savunmasız taraflarını araştırmaya olanak sağlayan bir eğitim programı başlatıyor. “Karanlık tarafı aydınlatmak istiyorsan, öncelikle karanlığı içinden fethetmelisin” düşüncesiyle oluşturulmuş bir sertifika programı olan CEH (Certificated Ethical Hacker - İyi Huylu Hacker) ile profesyonel sistemlerin emniyetinin ve kullanıcı güvenliğinin en yüksek düzeyde sağlanması hedefleniyor.

E-iş profesyonellerine yönelik standart oluşturmak ve sertifika sağlamak misyonuyla çalışan bağımsız bir kurum olan EC-Council (Uluslararası e-Ticaret Danışmanları Konseyi) işbirliğiyle yürütülecek olan eğitim programı ile CEH (Certificated Ethical Hacker - Sertifikalı İyi Huylu Hacker) adını taşıyan sertifika programı sayesinde, profesyonel sistemlerin emniyetinin ve kullanıcı güvenliğinin en yüksek düzeyde sağlanması hedefleniyor.

Bilgi için: www.netron.com.tr

Yeni logo yeni dönem

Penta'ya yeni logo

■ Bilişim sektörünün güçlü dağıtım şirketlerinden PENTA Bilgisayar, yeni logosu ile yeni bir döneme başladı. Daire içine alınmış büyük P harfi, Performans / Profesyonel ve Paydaş sözcüklerini içeriyor. Logoda kullanılan kırmızıyla da cesaret ve ataklık mesajı aktarılıyor. “Teknolojide güven” sloganıyla buluşan logo, artık tüm Penta kurumsal kimliğinde yerini alıyor. Penta'nın ülke çapında 3.000'den fazla bayisi bulunuyor.

Bilgi için: www.penta.com.tr

Bilgisayara ne gerek var?

HP Photosmart

■ Teknoloji artık fotoğrafseverlerin stüdyoya gitmeden anında fotoğraf basma arzusuna cevap veriyor. Çektikleri fotoğrafları hemen basmak isteyenler, bellek kartı okuyucusu, USB veya Bluetooth bağlantısına sahip HP Photosmart yazıcılarında bunu gerçekleştirebiliyor. Bilgisayarsız baskı yapabilen yazıcılarla kullanıcılar, çektikleri fotoğraflar üzerinde kırmızı göz giderme, renk efekti ekleme, fotoğrafı kesme, döndürme gibi işlemleri yapıp doğrudan yazıcıda basabiliyor. HP'nin bellek kartı okuyuculu yazıcıları, tüm bellek kartı biçimlerini kabul ediyor. Ayrıca, HP Image Zoom veya başka bir uyumlu yazılımla birlikte panoramik baskı da alınabiliyor. Tüm bunların yanında videodan hareketsiz görüntü de basılabilir. Ayrıca, videodan hareketsiz görüntüler basmak için de film seçiliyor, oynatılıyor ve istenilen görüntüde hareket dondurulup baskı komutu veriliyor. Fotoğraflar farklı boyutlarda basılabilir ve yıllarca renkleri solmadan saklanabilir.

Bilgi için: www.hp.com.tr/db

Xerox geleceğin mucitlerini değerlendirdi

Kalemlili frizbi uçar mı?

Xerox'un düzenlediği Chester Carlson buluş yarışmasında, frizbi oynarken haberleşmeyi sağlayan kalemlili frizbi gibi buluşlar ilgi topladı.

■ Dünyanın önde gelen teknoloji şirketlerinden Xerox'un Amerika'da gerçekleştirdiği, 5 ile 19 yaş arası çocuk ve gençlerin katıldığı keşif yarışması Chester Ödülleri 2005'in sonuçları, New York'taki Jacob Javits Center'da düzenlenen törenle açıklandı. ABD'de “By Kids For Kids” adlı kuruluşla işbirliği içinde yapılan ulusal yarışmada, 5 ile 19 yaş arasındaki çocuk ve gençler oyuncağı, oyun, spor araçları ve çocuklar tarafından çocuklar için geliştirilmiş farklı icatlarla yarıştı. Çocukların oyun oynarken haberleşmelerini sağlayacak, üzerine yazı yazılabilen kalemlili frizbi; üzerinde bulunan küçük araçlarla içindeki suyu farklı şekil ve tazyiklerde çıkaran su tabancası; çocukların güven içinde oynamalarını sağlayan, içi suyla dolan mıknaşlı sünger bloklar ve balıkçıların istedikleri noktaya oltaalarını atmalarını sağlayacak yaylı tetikli olta, yarışmada ödüle layık görülen icatlardı. Dereceye girenlerin icatları yakın bir gelecekte hayata geçirilerek satışa sunulacak. Chester Carlson Buluş Yarışmasını kazananlara çeşitli ödüllerin yanı sıra 1.000 dolar tutarında Xerox ürünü de hediye edildi. Ödül, adını kopyalama makinelerinin, lazer yazıcıların ve günümüz dijital baskı teknolojilerinin temeli olan Xerografi'nin mucidi Chester Carlson'dan alıyor. Xerox'un Dünya

Başkanı Anne Mulcahy, konu ile ilgili yaptığı açıklamada “By Kids For Kids” şirketi ile düzenlediğimiz bu yarışmayla çocuk ve gençlerin taze, sınırlanmamış ve geleneksel dayatmalardan uzak yaratıcı enerjilerini hayata geçirmeye çalışıyoruz,” dedi.

Bu tür yarışmalar yalnızca geleceğin tasarımcı ve mühendislerini cesaretlendirmekle kalmıyor, aynı zamanda çocuk ve gençlerin düşünce güçlerinin gelişmesini sağlayarak eğitim ve kariyer hayatlarındaki problemleri çözmelerine de yardımcı oluyor. Ayrıca çocukların icatlarını ticari ürünlere dönüştürerek özgüvenlerinin gelişmesini sağlıyor. Bir sonraki yıl sonuçları açıklanacak Chester 2006 buluş yarışması için son katılım tarihi 16 Ocak 2006.

Bilgi için: www.xerox.com.tr

→ AYIN FIRSATI

CHIP ile GreenCard çekilişine ücretsiz başvuru

Green Card çekilişi

■ GreenCard sahibi olmanın çeşitli avantajları var. Amerika seyahatlerinde vize kuyruğuna girmekten sıkılanlar, üniversite eğitimini Amerikan üniversitelerinde yapmak, burs imkânlarına ulaşmak, master veya doktora yapmak isteyenler, Amerika'da uluslararası bir şirkette kariyer yapmayı planlayanlar, Amerika'da şirket kurmayı veya işini geliştirmeyi düşünenler Greencard sayesinde ABD'ye yerleşme imkânına kavuşabiliyorlar. Amerika bu sene 55 bin kişiye Greencard veriyor.

Greencard sahipleri gerekli başvuruları yaparak Amerikan vatandaşlarının sahip oldukları bütün haklardan yararlanmanın yanı sıra, Türk vatandaşlığını da koruyorlar. GreenCard çekilişinde herkes eşit kazanma şansına sahip. Çünkü talihliler tamamen bilgisayarla rasgele çekiliş yöntemi ile belirleniyor. Yani İngilizce bilmek, üniversite mezunu olmak veya evli ya da bekâr olmak kazanmak açısından herhangi bir avantaj sağlamıyor. Çekilişi kazanamayan başvuru sahiplerine, kazanamadıklarına dair herhangi bir bilgi gönderilmiyor. Sadece ta-

lihliiler, ABD Göçmenlik Bürosu tarafından başvurularında belirttikleri adrese gönderilecek bir mektupla haberdar ediliyorlar. Greencard başvuruları bu sene sadece internet üzerinden yapılabilir. Başvurularda kullanılacak olan, başvuru sahibine ve ailesine ait tüm fotoğrafların, dijital ortama aktarılması ve başvuru sırasında elektronik başvuru formuna eklenmesi gerekiyor.

Advis Akademik Danışmanlık Genel Müdürü Abdullah Peşteli'nin verdiği bilgiye göre, başvuru formunun bir kerede eksiksiz ve yanlışsız olarak doldurulması, istenen şartlara uygun olarak dijital ortamda hazır olan fotoğrafların da elektronik forma o sırada eklenmesi gerekiyor. Greencard başvurusunu Advis Akademik Danışmanlık ve CHIP işbirliği ile Türkçe bir siteden, istediğiniz her şeyi anadilinizde sorup cevaplarını alarak, güvenilir, kolay ve zahmetsiz bir şekilde ve ücret ödemedi yapabilirsiniz. Greencard ile ilgili tüm sorularınız için (0212) 283 4124 no'lu Ücretsiz Danışma Hattını arayabilirsiniz.

Bilgi için: www.ucretsizgreencard.com

6. İzmir Kısa Film Festivali

İzmir'e film yağıyor

■ 18 – 27 Kasım 2005 tarihleri arasında düzenlenecek olan 6. Uluslararası İzmir Kısa Film Festivali bu yıl Cannes Film Festivali'nin en iyi kısa filmlerini konuk ediyor. Program kapsamında, 2005 yılı Cannes Film Festivali Kısa Film bölümünde birincilik ödülünü alan Ukraynalı Igor Strembitsky'nin yönetmenliğini yaptığı Podorozhni (Wayfarers) Festivalin konuğu oluyor. Festivalin sponsorları arasında CHIP dergisi de yer alıyor. Bu yıl 50 ülkeye hedefine ulaşmayı amaçlayan festivale ABD, Almanya, Arjantin, Avustralya, Bangladeş, Belçika, Bosna Hersek, Brezilya, Danimarka, Estonya, Fas, Finlandiya, Fransa, Güney Afrika, Hindistan, Hollanda, İngiltere, İran, İrlanda, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Japonya, Kanada, Kolombiya, Kore, Kosova, Letonya, Meksika, Mısır, Portekiz, Rusya, Sırbistan Karadağ, Singapur, Ukrayna ve Türkiye olmak üzere çeşitli ülkelerden başvurular devam ediyor.

Bilgi için: www.izmirkisafilm.org

Kum tanesi büyüklüğünde bilgisayar mümkün mü?

Küp şeker boyutlarında mini bilgisayar

■ IT araştırmacıları bu hayalin peşinde çoktandır kılı kırk yararak çalışıyor: Bilgisayarlar gitgide daha küçük olacak ve nihayet kum tanecığı büyüklüğüne inecek. Hayal edilen o ki, bu zeki ufaklıklar kendiliklerinden kablo-suz bağlantı kurabilecek ve ağlara bağlanabilecekler. Bu "elektronik toz" henüz bilimkurgusal bir öge taşıyor, ancak bilgisayarları minyatürleştirmede devasa ilerlemeler kaydediyor. Söz gelimi, Berlin'deki Fraunhofer Enstitüsü artık küp şeker büyüklüğündeki bilgisayarlar üretebildiğini açıkladı. Eksiksiz bir sistemi (işlemci, algılayıcı, bellek, kablo-suz bağlantı birimi, anten ve güç kaynağından ibaret) tam bir santimetreküp alana sığdırmak artık mümkün.

Araştırmacıların güncel hedefi, ağlara bağlanabilen bu bilgisayarları bir kibrit çöpünün başı kadar boyuta indirmek. Yerden

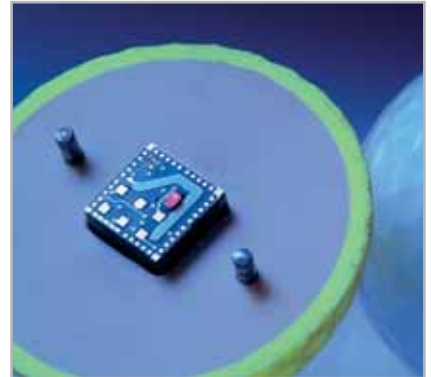
tasarruf etmek için, geliştiriciler yapıtaşlarını yan yana değil, katmanlar halinde üst üste diziyor.

Mini-PC'ler her bir yaşam alanını gözetliyor

Daha ileri minyatürleştirmede tahminen en büyük sorun akımla besleme: Küçültülmüş bilgisayarlar için gereken türde ince polimer piller henüz mevcut değil. "Biz tek tek kendi yağıyla kavrulan ve güçlü bir biçimde minyatürleştirilmiş mikrosistemlerden ibaret algılayıcı ağları kurmak istiyoruz" şeklinde açıklamada bulunuyor gelişime yönelik olarak Fraunhofer Enstitüsü'nden Jürgen Wolf. Olanaklı uygulamaların sayısı neredeyse sınırsız. Mini-PC'lerin ağları yapıtaşlarındaki, binalardaki ya da köprülerdeki hasarları en kısa zaman içerisinde teşhis edebilir, depo-

larda her bir köşede optimal ısının olup olmadığını ölçebilir.. Burada hedef bir kerelik prototip değil, bilakis gelecekte hesaplı bir kitlesel üretim için elverişli teknolojilere hazırlamak.

Bilgi için: www.izm.fraunhofer.de

Öğrencilere Amerika Fırsatı

Yurtdışında eğitim, iş ve tatil imkanı

■ NESCAFÉ® 3ü1 Arada ile 5.Yurtdışında Kariyer ve İş İmkanları konulu seminerler devam ediyor!.. Tebesir.com, Advis Akademik Danışmanlık ile CHIP Dergisi'nin katkılarıyla ve Arkadaş.com, Grafi2000.com, Tr.net, Haberturk.com, Haber3.com, İnsankaynakları.com, Showtvnet.com, Yorumcu.com, Maksimum.com sitelerinin, Film+, Pozitif Gençlik, Voyager, Mix ve Focus Dergilerinin, Ejder Bilişim, Akşam Gazetesi ve Alem FM'in sponsorluğunda; Türkiye'nin en büyük yurtdışı kariyer etkinlikleri kabul edilen "NESCAFÉ® 3ü1

Arada ile 5. Yurtdışında Kariyer ve İş İmkanları" konulu üniversite seminerleri, kasım ayında ağırlıklı olmak üzere İstanbul'daki üniversitelerde devam ediyor.

Seminerlerin Ana Konusu Work & Travel Programı. Work & Travel, üniversite öğrencilerine yaz tatilleri boyunca sezonluk bir işte çalışarak Amerikan yaşamını ve kültürünü bire bir yaşama imkânı sağlayan kültürel bir değişim programı. Her yıl farklı ülkelerden 55.000 üniversite öğrencisi Work and Travel Programına katılıyor ve Amerika'da 4 ay çalış-

ma ve 1 ay tatil yapma fırsatını yakalıyor. Bu yıl siz de Work and Travel programıyla Amerika'ya gidenlerden olmak isterseniz acele edin, çünkü Advis'in 2006 Work and Travel Program Kayıtları devam ediyor. Ayrıca seminerler boyunca; ÖSS'yi kazanamayanlar veya istediği bölüme yerleşemeyenler için Community College, Yurtdışı Diploma ve Sertifika Programları, Amerika, Kanada, İngiltere, Avustralya, İrlanda, Malta, Yeni Zelanda gibi birçok ülkede dil kursları ile ilgili kendi alanlarında uzman danışmanlardan ayrıntılı bilgi alabilme, bire bir sohbet edebilme fırsatı da bulabilirsiniz. CHIP'in iletişim desteği ve NESCAFÉ® 3ü1 Arada'nın ana sponsorluğunda gerçekleşen etkinlikler ve programlar hakkında ayrıntılı bilgi için www.tebesir.com/uni-sem adresini ziyaret edebilir veya 0212 283 41 24'ten Şebnem Özbenli veya Beyza Sezer'den bilgi alabilirsiniz.

İnfronic'den Sonoma'lı multimedya dizüstü

Dell Inspiron 6000

Dell Inspiron 6000, Sonoma teknolojili ve multimedya özellikleriyle dikkat çeken bir ürün. 15,4 inçlik geniş ekranı bulunan üründe Dell Media Direct multimedya tuşları bulunuyor. Bu tuşlar sayesinde dizüstü kapalı iken de müzik CD'lerini dinleyebiliyorsunuz. Intel'in yeni Centrino Mobil (Sonoma) teknolojili, Pentium M işlemcisini (1,73 GHz hızında) kullanan Dell Inspiron 6000, 512 MB belleğe ve 60 GB sabit diske sahip. Intel 915GM Express (128 MB 3B VGA) ekran kartı kullanan üründe

DVD-RW dual sürücü bulunuyor. Bluetooth özelliği de bulunan ürün 1.399 dolar fiyatla satışa sunuluyor.

Bilgi için: www.shop.infronic.com

DELL INSPIRON 6000

- Intel Centrino Mobil teknolojili
- Intel Pentium M işlemci 740 (1,73 GHz, 2MB L2 ön bellek, 533 MHz FSB)
- Intel 915GM Express yonga seti
- Intel Pro Wireless 2200BG kablosuz LAN (802.11b/g)
- 15,4 inç Wide XGA TFT LCD ekran, 1.280 x 800 çözünürlük,
- 512 MB DDR-II bellek,
- 60 GB 5.400 rpm sabit disk,
- Intel 915GM Express paylaşımlı 128 MB 3B VGA ekran kartı,
- DVD-RW Dual (+/-) yazıcı
- MS-Sound uyumlu ses kartı, stereo hoparlör,
- 56k faks/modem, Gigabit LAN, 802.11b/g kablosuz LAN,
- Bluetooth, S-Video çıkışı, IEEE1394,
- Türkçe Q klavye, touchpad mouse,
- Dell Media Direct multimedya tuşları,
- Meteksan.Net'ten 3 aylık internet
- Microsoft Windows XP Home Türkçe işletim sistemi,
- Fiyat: 1,399 USD + KDV (Bonus Card'a 12 ay TL taksit)

Brad Pitt'in çıplak resmi

Jonier-A Truva atı

■ Anti virüs yazılımı geliştiricisi MicroWorld, Joiner-A ismindeki Truva atına karşı PC kullanıcılarını uyardı. Zararlı kod e-posta eklentisi ya da dosya indirme sonucunda bilgisayara ulaşıyor. Söz konusu şüpheli iletinin metin kısmında Hollywood yıldızı Brad Pitt'in bir resmi görüntüleniyor ve kurban eklentiye yönlendiriliyor. Truva atının kendisi ise ZIP dosyası eklentisi içerisinde gizleniyor. Bunun içerisinde "The images were altered by covering the private parts so as not to displease certain public." (Resimler üzerinde oynanmış ve toplumu zedelememek için cinsel organlar gizlenmiştir) notuyla beraber, "bradpit.exe" isminde bir de dosya bulunuyor. Bu dosya çalıştırıldığında Joiner-A da arka planda işini görüyor.

Kablosuz ağlarda hızlandırma yöntemi

“MIMO Gen3”

Kablosuz ağlarda 120 MBit/s hıza ulaşmak mümkün olabilir mi? MIMO Gen3 bu sınırı deniyor

■ Kablosuz ağ tekniğinin yenilenme çevrimleri gitgide daha kısıyor. Üretici Airgo şimdi MIMO'nun (Multiple Input Multiple Output) üçüncü kuşağını tanıttı. W-LAN'da veri aktarımı ilk kez neredeyse kablolu ağlarda olduğu kadar hızlı olacak. Airgo teorik olarak 120 MBit/s'ye kadar hız vaat ediyor; bu da gerçekte 240 MBit/s hıza denk düşüyor. Airgo'nun yöneticisi Greg Raleigh CHIP'e MIMO Gen3'ün nasıl işlediğini açıkladı: Gönderilen verileri bariz bir biçimde daha hızlı bir şekilde yeniden oluşturmak müm-

kün. Yaklaşık 120 MBit/s'lik bir veri oranı elde etmek için, artık yalnızca 2,4 GHz bandından bir 20 MHz kanalına ihtiyaç duyuluyor. MIMO Gen3, 240 MBit/s'lik tam bir veri oranına ancak ikinci bir kanalın devreye sokulmasıyla ulaşıyor. Bu yenilikçi teknoloji, şimdiye kadarki tüm W-LAN standartlarıyla tamamen uyumlu. Bir MIMO-Gen3 ağında böylelikle farklı sınıflardan aygıtlar birbiriyle iletişim kurabiliyor, bu da doğal olarak veri oranını düşürüyor. Airgo-Turbo ağında aynı binadaki diğer W-LAN şebekeleri de hızı dü-

şürecek etkide bulunabilir. Örneğin, üç komşu konut aynı şekilde bir kablosuz ağıla teçhiz edilmişse ve aynı kanalda çalışıyorsa, veri hızı neredeyse yüzde 75 düşüyor.

W-LAN hızı daha sonuna kadar artırılmış değil

Üretici Airgo'nun sorun için henüz bir çözümü yok. Greg Raleigh ne de olsa ileride veri sıkıştırma yöntemiyle hızın daha da yükseltilebileceğini söylüyor. MIMO Gen3 yüksek hızın yanında yüksek bir menzil de sunacak, ancak Raleigh somut sayılar vermedi. Şimdiye kadar MIMO Gen3'ün gelecekteki güvenliğinin nasıl sağlanacağı da belirsiz. Aynı şekilde MIMO tekniklerini kullanan ve MIMO Gen3'te olduğundan daha hızlı veri oranları öngören 802.11n kablosuz standardı önümüzdeki sene çıkacak. Airgo yonga setlerinin bu standardı da destekleyip desteklemeyeceği, en erken yıl sonunda belirlenecek çünkü aralarında erişim noktalarının, Beklin marka PC kartlarının ve Samsung dizüstü bilgisayarların da bulunduğu ilk MIMO-Gen3 aygıtları o sıralarda piyasaya çıkmış olacak.

Bilgi için:
www.airgonetworks.com

Çevresel ses yolda

Bu bir devrim!

■ Dijital müzik konusunda uzman Fraunhofer Enstitüsü (IIS) yolda da çevresel ses dinlemeyi olanaklı kılacak kulaklıklar geliştiriyor. Bir mekânda serbestçe hareket etmek ve buna rağmen sesleri ve yansımaları her zaman aynı yönden işitmek için, IIS dinleyicinin konumunu saptayan ve çevresel ses sinyallerini uygun bir biçimde değiştiren bir sistem üzerinde çalışıyor. Böylece dinleyici hareket etse bile ses alanının durduğu izlenimi oluşuyor. Bunun için gerekli kulaklıklara yerleştirilen bir atalet sistemi konumu saptıyor. Fraunhofer "kafayla ilgili mekânsal transfer işlevlerinden" söz ediyor. Çalışmalar başarıyla sonuçlanırsa, zamanında MP3 biçimini icat eden enstitü, yine bir devrim yaratabilir. Bilgi için:
www.iis.fraunhofer.de

Kablosuz Turbo: “MIMO Gen3” 240 MBit/s'ye kadar veri oranlarına ulaşacak. Bu hız, geleneksel W-LAN'inkinden bariz biçimde daha fazla.

Uydu yerine balon

Lazer üzerinden bağlantı

■ Felaket bölgelerinde iletişim ağları kurmak veya futbol dünya şampiyonası ve olimpiyat oyunları gibi büyük etkinliklerde kısa sürede devasa veri yığınları aktarmak gibi işler için uydular hiç de esnek değil. Avrupalılar verileri bir lazer ışınıyla stratosferden yeryüzüne aktarmayı başarmış. 22 kilometre yükseklikte asılı bir balonda, bir terminal saniyede 1,25 Gigabyte veri aktarabiliyor. AB tarafından desteklenen projenin uzun vadeli hedefi, stratosferdeki platformlar üzerinde uçan pilotsuz planörler geliştirmek. Bu sayede aygıtlar mürettebatsız ve güneş enerjisiyle çalışabilen, hatta uyduların tersine bakım için kolayca yeryüzüne indirilebilen uçaklara yerleştirilebilecek. Lazer sistemi, geleneksel radyo dal-

gası yöntemine oranla önemli ölçüde daha hafif ve daha az enerji tüketiyor.

Bilgi için: www.capanina.org

Akım tasarruf PC'si

Ekolojik bilgisayar prizziz çalışıyor

■ Bilgisayarların enerji sorunu yeni nesil işlemcilerle daha da büyüyor. Sessiz PC sistemlerinin Alman üreticisi ACTG, birkaç ay içerisinde bir akü ve ince bir güneş hücresi tarafından beslenen bir masaüstü bilgisayar tanıtmak istiyor. Akü pedallı dinamo yoluyla şarj edilebiliyor ve güneş hücresi, üreticinin verilerine göre elverişli bir havada yaklaşık 60 Watt sağlıyor. Gelişim şefi Peter Heiss'in dediği gibi, bu miktar, bir PC'yi “sürekli çalıştırmak” için yeterli. Ürünün ilk örneği aylardır sorunsuzca çalışıyor. PC sistemi Intel'in Pentium M dizüstü işlemcisini ve henüz ayrıntısı açıklanmayan “akım tasarruf bileşenlerini” temel alıyor. Aygıtın fiyatı henüz belli değil.

Bilgi için: www.actg.com

Sun'dan açık DRM standardı

Tam zamanlı koruma

■ Herkes korsan kopyacıların kârlılığı azalttığı konusunda hemfikir. Dijital hak yönetimi, yani "Digital Rights Management" a korsanları durduracak gözüyle bakıyor. Tutarlı bir biçimde Microsoft, Apple ve diğer BT devleri, telif haklarını koruma yöntemleri üzerinde yıllardır çalışıyor. Ancak yöntemler birbiriyle uyumlu değil. Microsoft'tan bir şarkı alırsanız Apple bilgisayar üzerinde çalamazsınız. Sun firması üç yıldır üzerin-

de çalıştığı açık bir standartla bu soruna bir son vermek niyetinde. Sun'ın DRM'si için lisans ücreti gündeme gelmiyor, yani herkes ücretsiz kullanabilir. "DReaM" (DRM everywhere available) olarak adlandırılan kopyalama önleme yöntemi özel donanımlar gerektirmeden çalışabilecek ve belirli dosya biçimleriyle sınırlandırılmış olmayacak. Yazılımın çıkış tarihi henüz belli değil.

Bilgi için: www.sun.com

RSS Feed'leri besleyen Google Reader
Google haber merkezi

■ Google'ın en yeni bombası, internetteki RSS kaynaklarını filtreleyen ve görüntüleyen bir RSS okuyucu. Ancak program halen Beta aşamasında. Google Reader'a yeni Feed'ler eklemek için belirli anahtar kelimelere göre arama yapabilir, doğrudan Feed adresini girebilir veya daha önceden kullandığınız bir RSS okuyucunun listesini alabilirsiniz. Her bir başlığın yanındaki küçük yıldız simgelerinin kullanarak not kâğıtları da hazırlayabilir ve bunları daha sonra Starred menüsünden çağırabilirsiniz. Bunun için gereken tek şey bir Google e-posta adresine sahip olmanız.

Bilgi için: <http://tools.google.com>

Java Teknolojileri Derneği açıldı

Java'cılar dernek kurdu

■ Haziran ayında bini aşkın katılımcı ile gerçekleşen kongrede temeli atılan Java Teknolojileri Derneği, Mecidiyeköy'deki merkezinde faaliyet göstermeye başladı. Ücretsiz olarak 25 seminer gerçekleştiren dernek, bu seminerleri tüm Türkiye'deki üniversitede öğrencileri de izleyebilsin diye Türkiye turuna çıkıyor.

Ekim ayında Yıldız Teknik Üniversitesi ile tura başlayan Java Teknolojileri Derneği, İstanbul ve Anadolu'daki üniversitelerde de Java günleri düzenleyecek. Kısa zamanda büyük yol kat eden dernek, Java teknolojilerini bilişim dünyasının tüm üyelerine tanıtmak ve öğretmek istiyor. Derneğe üyelik, eğitim ve seminer hakkında ayrıntılı bilgi için www.java.org.tr adresini ziyaret edebilir veya 0 212 212 52 77 numaralı telefondan bilgi alabilirsiniz.

Microsoft Office 12

Etkili ve ekonomik ofis yazılımı

■ Microsoft'un açıklamalarına göre Office paketleri önemli bir evrimin eşiğinde. Bill Gates tarafından ilan edilen Office 12, bu ifadenin altını çiziyor. Yeni geliştirilmiş arayüz, eski sürümün artık antika sayılacak görünümünden daha canlı ve kullanıcıların çalışma hayatını kolaylaştırmayı hedefliyor.

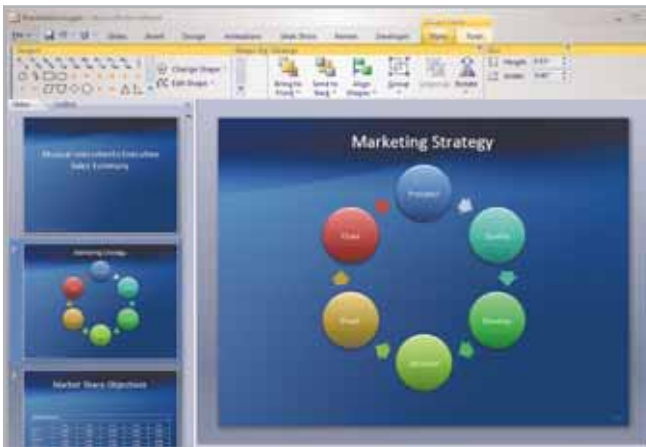
Hatta Microsoft yeni "kullanım rehberliği"

yoluyla kullanıcıların fare tıklamalarını yüzde 60 oranında azaltmayı amaçlıyor. Hangi nesnenin seçildiğine göre menü çubukları değişim gösterebiliyor. Yine önemli ve pratik bir değişiklik de, yeni gerçek zamanlı önizleme. Örneğin uygulayıcı başka bir yazı tipinden yana karar verecek olursa, belgenin tüm metni bu yazı tipiyle gösteriliyor. Excel ise

hücreleri değerlerine göre yeşil, sarı ve kırmızı (düşük, orta ve yüksek) olarak renklendiriyor. PowerPoint de kullanıcıya gelecekte daha iyi ayak uyduracak. Sayısız yeni yardımcı, metinleri ve grafikleri daha hızlı ve daha basit dönüştürmeyi ve bağlamayı olanaklı kılıyor. Outlook da aynı şekilde bir adım ileriye atmış ve nihayet haberleri gösterebilen bir RSS okuyucusuyla donatılmış. Arama işlevi görünüşe göre Apple'ın "Spotlight"ı gibi çalışacak. Bir anahtar sözcük girildiğinde, uygun dosyalar ve e-posta iletileri gerçek zamanlı olarak ekranda belirecek.

Sonuçta yeni işlevler kulağa hoş gelse de yazılım editörleri ve meraklı kullanıcılar yılsonundan önce çıkacak olan Beta'yı görmeden karar vermeyecekler. Çünkü Microsoft ürünlerine yönelik önemli bir eleştiri noktası, yazılımın kimi zaman kullanıcının işine fazla müdahale etmesi. Bu handikabın Office 12'de değişip değişmediği beta testinde kendini gösterecek.

Bilgi için: www.microsoft.com

Yeni tasarım: Office 12'de artık yalnızca kullanıcının belirli bir görev için ihtiyaç duyduğu menüler belirliyor.

Öğrencilere teknoloji yarışması

Microsoft Imagine Cup

Microsoft tarafından her yıl düzenlenen öğrenci yarışması Imagine Cup dördüncü yılında da genç ve orijinal fikirleri karşılaştırıyor ve yarıştıırıyor. Yazılım, tasarım, algoritma, görsel oyun tasarımı gibi alanlarda yetenekli gençler kendilerini gösterecekler

■ Bugüne dek 90'dan fazla ülkeden 20.000'den fazla öğrencinin yarıştığı organizasyonda, her yıl bir öncekinden daha fazla sayıda ve daha zorlu rakipler birbiriyle mücadele ediyor.

Teması "Imagine a world where technology enables us to live healthier lives" (Daha sağlıklı bir yaşam için teknolojinin kullanıldığı bir dünya düşleyin) olarak belirlenen Imagine Cup 2006, dünyanın genç teknoloji beyinlerini, sağlık alanındaki çalışmalara aktif katkı sağlamaya davet ediyor. Öğrenciler, bu yılın

temasını yansıtan projeleriyle altı kategoride başarı ve 5,000 ile 25,000 \$ arasında değişen ödüllerden kazanmak için yarışacaklar.

Dünya finalleri Temmuz 2006'da Hindistan'da düzenlenecek Imagine Cup 2006 için dünya çapında öğrenciler ana temayı yansıtacakları; Yazılım Tasarım, Algoritma, IT, Kısa Film, Visual Gaming ve Arayüz Tasarımı kategorilerinde mücadele edecekler. Software Design (Yazılım Tasarımı): Microsoft teknolojilerini kullanarak, zekâ-

nızla Microsoft.NET framework ve Windows platformunda çalışan, kullanışlı yazılım uygulamaları geliştireceksiniz.

Algorithm (Algoritma): Bir soruna çözüm getirmedeki becerinizi sınavacak bu yarışma, öğrencileri beyin jimnastiği, kodlama ve algoritma bulmacalarıyla buluşturacak.

Information Technology (BT): Bu yarışma, analiz ve karar verme süreçlerinin yanı sıra sizi, ağ, veritabanı ve sunucular konularında da yeteneklerinizi göstermeye davet ediyor.

Visual Gaming – Proje Hoshimi Programlama Yarışı: Bir kişiyi, şehri ve hatta bir ulusu kurtaracak tek kişinin siz olduğunuzu hayal edin. Ancak, gizli silahlarınız var: Programlama beceriniz ve strateji yeteneğiniz.

Short Film (Kısa Film): Konu ve sahne çekiminden montaja dek yapmanız gereken tüm bu sü-

reç, Imagine Cup temasına uygun bir perspektifle olacak. Bu yarışma, sizi Imagine cup temasına uygun bir perspektifle hikâyenizi anlatırken, en son teknolojiyi kullanma ve en önemlisi seyirciyi etkilemenin beceri ve bilgisini keşfetmeye davet ediyor.

Interface Designer (Arayüz Tasarımcısı): Yaratıcılık ve kullanışlılık; yazılım ya da web kullanıcıları için bu öğeler bir araya geldiğinde, mucizeler yaratılabilir. Bu yarışma tasarımcıları, işlevsel kullanıcı arabirimleri yaratmaya davet ediyor.

Bunlardan Yazılım Tasarımı kategorisi dışındaki tüm yarışmalar, çevrimiçi ve merkezi olarak yapılacak. Dünya genelindeki öğrencilerle mücadeleleri sonrasında bu kategorilerdeki finalistler dünya finallerine katılabiliyor.

Hindistan'daki dünya finallerinde ülkemizi Yazılım Tasarımı kategorisinde temsil edecek proje ve proje ekibinin belirlenmesi ise Türkiye'de düzenlenecek ülke finallerinde jüri tarafından yapılacak.

Bilgi için:
www.msakademik.net

“Kullan-at” kartlara bir yenisi

Doğan Telekom'dan Konuşan Kart

■ Halkın ilgi gösterdiği arama kartlarında çeşitlilik artıyor. Doğan Telekom, bir süredir hazırlığını yaptığı Konuşan Kart'ı 5 ve 10 YTL'lik iki seçenekle piyasaya çıkıyor. Konuşan Kart ile birlikte Doğan Telekom, kontörlü sistemde çalışan AraKart'ın ardından, kullan-at türü bir kartla da hizmet çeşidini arttırıyor. Doğan Telekom'un Türkiye'den her yeri arama kartı AraKart International'dan sonra çıkardığı Konuşan Kart, 5 ve 10 YTL'lik iki seçenekten oluşuyor. Konuşan Kart, kullanıcılarının karşısına, %88'lere varan oranlarda avantajlı tarifeler sunmayı hedefliyor. Örneğin, 10 YTL değerindeki Konuşan Kart ile Almanya, ABD ve İngiltere'yle 57 dakika, şehirlerarası 67 dakika, GSM numaraları ile de 20 dakika görüşme yapmak mümkün olacak.

Bilgi için: www.dogantelekom.com/

Hafıza kartını kilitliyor

Tehlikeli cep virüsü

■ Symbian zararlısı SymbOS/Card-block.A, MMC hafıza kartlı cep telefon-

lara saldıran, bu kartları bloke eden ve ayrıca sistem bilgileri ile telefon numaralarını silen ilk virüs. Virüs etkinleştiginde MMC kartına erişiyor ve buradaki bilgileri rasgele bir parola ile şifreliyor. Kullanıcı, cep telefonu kapatıp açtıktan sonra bu bilgilere ulaşamıyor. Card-block.A sadece Symbian cihazlarına saldırıyor. Ancak eski 6670 ve 6600 gibi eski Nokia telefonlarının sistem verilerini kendilerinin geri yükleyebilmelerine rağmen yeni Symbian modelleri virüs bulaşması sonucunda kendi “ana dillerini” unuttukları için üretici tarafından biçimlendirilmesi gerekiyor. Virüs, Biscompute'un InstallSIS programının kırılmış bir sürümünün arkasına gizleniyor.

1 pikolitre damlacık boyutu

Canon PIXMA iP4200

■ Canon, yüksek hızlı PIXMA iP4200 ile 1 pikolitre damlacık boyutuna ve 9.600 x 2.400 dpi çözünürlüğe sahip ilk kişisel fotoğraf yazıcısını piyasaya sunuyor. PIXMA iP3000 modelinin yerini alacak olan iP4200, 10 x 15 cm ebadında çerçevesiz fotoğraf baskısını ortalama 51 saniyede basabilme hızına sahip. Renkli püskürteç ve baskı kafası sayısı önceki modele göre daha fazla.

FINE baskı kafası ve 5 mürekkepli Contrast-PLUS teknolojisiyle yüksek kontrasta sahip profesyonel baskı sonuçları alınabiliyor. Canon Görüntüleme Ürünleri Avrupa Başkanı Mogens Jensen "Bu fiyat seviyesinde 1 pikolitrelik bir ürün, PIXMA'da bir dönüm noktasıdır" diyerek, bu yazıcının sunduğu hız, işlevsellik ve baskı kalitesi-ne dikkat çekiyor. Yazıcıdaki tekli mürekkep sistemi sayesinde, yalnızca biten mürekkep kartuşlarını değiştirip tasarruf edebiliyorsunuz.

Kartuşlardaki LED ışıklı sistemi, ancak kartuş yerine tam olarak oturduğunda yandığı için bir uyarı sistemi olarak görev yapıyor. Bu sistem ayrıca, yavaş yanıp sönen ışıkla mürekkebin azaldığını, hızlı yanıp sönen ışıkla ise mürekkebin bittiğini gösteriyor. Yenilikçi kü-bik tasarıma sahip yazıcıda çift kâğıt tepsisi, otomatik baskı ünitesi, DVD/CD baskı ünitesi ve uyumlu kamera ya da fotoğraf makinelelerinden doğrudan baskı almayı sağlayan Pictbridge yuvası gibi pek çok işlevsel artı bulunmakta. iP4200, baskılar için yeni ChromaLife100 sistemini kullanıyor. Orijinal Canon kâğıdına basılan bir fotoğraf, bu sistem sayesinde, albümde saklandığında 100 yıl boyunca kalitesini koruyor.

Bilgi için: www.canon.com.tr

"Her Öğretmene Bilgisayar Kampanyası"

Toshiba'dan rekor

■ Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı öğretmen, emekli öğretmen, öğretim görevlisi ve özel öğretim kurumlarındaki öğretmenlere yönelik Vakıfbank'ın kredi desteğiyle gerçekleştirilen "Her Öğretmene bir Dizüstü Bilgisayar" kampanyası, ulaştığı satış rakamlarıyla dünya çapında bir rekora ulaştı. Süregelen yoğun talep nedeniyle Eylül sonunda sona ermesi gerekirken 2005 yıl sonuna kadar uzatılan kampanyada 75 bin adet Toshiba marka dizüstü bilgisayar satışı

gerçekleştirildi. 75 bininci Toshiba marka bilgisayarı satın alan öğretmene teslim etmek ve bu kampanyadaki desteğinden ötürü Vakıfbank'a teşekkür plaketi sunmak üzere ilk kez Türkiye'ye gelen Toshiba Corporation Kişisel Bilgisayar ve Network Dünya Başkan Yardımcısı Masahiko Fukakushi, Türkiye'deki çalışmalarının önümüzdeki dönemde de yine Vakıfbank işbirliğiyle daha büyük çaplara ulaşarak devam edeceğini belirtti. Kampanya süresinin sona ermesine yakın devam eden talepler nedeniyle 2005 yılı sonuna dek uzatılan kampanyadan 70 bin öğretmenin daha yararlanması öngörülüyor. Türkiye genelinde yoğun ilgi gören kampanyanın 75 bininci Toshiba marka dizüstü bilgisayarı alan ve kampanyaya İstanbul'dan katılan Kerem Başkale'ye de bilgisayarı Mr. Fukakushi teslim etti. Her öğretmene bilgisayar kampanyasında bugüne kadar satılan 79.213 dizüstü bilgisayardan 75.000 adetini Toshiba oluşturdu.

Bilgi için: www.toshiba-tr.com

Sıtma ilacı için hesaplama

Tıbbın hizmetinde

■ Fraunhofer Algoritmalar ve Bilimsel Hesaplamalar Enstitüsü araştırmacıları, dağıtık bilgi işleme (Grid Computing) ile yeni bir sıtma ilacı geliştirilmesini hız-

landırdılar. 40 günde 15 ülkedeki 1.000 bilgisayar toplam 46 milyon adet etkili madde bileşimini hesapladı. Bilim adamları fazla işlem gücü gerektiren bilimsel hesaplamaları için sık sık "Grid Computing" yöntemini kullanıyor.

Bilgi için: www.fraunhofer.org/

2009 yılında 15 milyon plazma Plazma üssü

■ Panasonic, 2009 yılı Mart ayında dünyadaki plazma talebinin 15 milyona ulaşacağını öngörerek dünyanın en büyük plazma üretim üssünü kurdu. Matsushita Electric's'in Osaka'da bulunan merkezinden yapılan açıklamaya göre, Panasonic, 16 Eylül 2005'te üçüncü plazma ekran fabrikasında üretime başladı.

Geniş ekran keyfi, enerji tasarrufu, hızlı cevap süresi ve gelişmiş renk sistemlerine sahip olan plazma TV'ler dijitalleşen yayıncılık altyapısıyla her geçen gün popülerliğini artırıyor. Geniş ekranlar için de küresel standart haline gelen plazma TV'lerde %90'lık payı 37 inç (94 cm) ve üzerindeki ekran büyüklükleri oluşturuyor. Dijital yayıncılığın 2006 yılında Avrupa'daki gelişimiyle geniş ekran TV'lere olan talebin daha da artacağı hesaplanıyor. 2006 yılı Şubat ayında gerçekleşecek Torino Kış Olimpiyat Oyunları ve Haziran ayında Almanya'da gerçekleşecek FIFA Dünya Kupası, plazma satışlarının artışında büyük rol oynayacak.

Panasonic'in öngörüsü, Mart 2008 yılında plazma talebinin 12 milyona, Mart 2009'da ise 15 milyona ulaşması doğrultusunda.

Bilgi için: www.panasonic.com.tr

CHIP Radarı: İnce ekranlar

CHIP radarı bu aydan itibaren IT cihazlarının aylık popülarite ve fiyat gelişimlerini mercek altına alıyor.

■ BT ve eğlence elektroniği alanındaki dinamik yapıya ve hızlı gelişmeye başka hiçbir sektörde rastlanmıyor. Bir aygıtın satın alınmasına karar verilene kadar cihaz neredeyse eskimiş olabiliyor. Bilgisayarlarını yükseltmek ve yeni bir cihaz satın almak isteyenler kendilerine şu soruyu soruyor: Satın almak için doğru zaman ne zaman? Yanıtı artık CHIP radarı veriyor.

Radar, her ay yüzlerce aygıt hakkında rapor veren uluslararası CHIP Test Merkezi'nin piyasa gözlemlerini temel alıyor. Buna ek olarak, CHIP yazı işleri, geliştiriciler ve üreticiler hakkında yaptığı araştırmalarla dünya çapında gelecek eğilimlere dair bilgiler sunuyor. Sonuçta oluşan

grafığı ise şöyle okumanız gerekiyor: Fiyat barometresinde (sol alan) kirisin ucu, bir ürün sınıfının kitlesel piyasaya ve böylelikle kabul edilebilir bir fiyata ulaşmak için daha kaç yıla ihtiyacı olduğunu gösteriyor.

Renk kodlarıyla ise satın alma tavsiyelerini dile getiriyoruz: Yeşil satın alma için uygunken, sarı beklemek gerektiğini, kırmızı ise fiyatın aşırı yüksek olduğunu gösteriyor. Popülerlik barometresi (sağ alan) her aygıt sınıfının, çeşitli ortamlarda ve alıcılarda uyandırdığı ilginin karakteristik gidişatını canlandırıyor. Grafiğin uçları yine bu ay için geçerli pozisyonu işaretliyor, somut bir zaman saptaması burada geçerli değil.

Plazma ekranlar: Yüksek çözünürlüklü televizyon için HD logosu olmayan plazmalar artık hesaplı fiyatlardan satılıyor. HD teknoloji rakipler şu sıralar kitlesel piyasaya girişin eşiğinde.

FIYAT BAROMETRESİ

Ürün sonu
Teknoloji eskimiş. Son modeller fırsat olarak sunuyor.

Tüketici pazarı
Kabul edilebilir bir fiyat oluşmuş. Birçok müşteri satın alıyor.

Piyasaya sürülüş
Üreticiler yeni bir ürün sınıfı duyuruyor. Fiyatlar astronomik.

CHIP RADAR

CHIP radarı her ay önde gelen IT teknolojilerinin güncel pazar gelişimlerinin nabzını tutuyor.

İnce ekranlar

TFT 15 inç

TFT 17 inç

TFT 19 inç

TFT 21 inç

Plazma-TV 42 inç (HD'siz)

Plazma-TV 42 inç (HD)

Plazma-TV 50 inç

Plazma-TV 60+ inç

LCD-TV 26-32 inç

LCD-TV 33+ inç

SED 50+ inç

OLED 20+ inç

■ Satın almalı
■ Biraz daha beklemeli
■ Çok pahalı

POPÜLERLİK BAROMETRESİ

Maksimum ilgi
Teknolojiye yönelik devasa ilgi, medya etrafıca bilgi veriyor.

Hayal kırıklığı
İlk test raporlarına göre: gerçekçi değerlendirme, teknoloji coşkusunun yerini alıyor.

Tüketici pazarı
Aygıtların bilişim mağazalarında ve TV'lerde reklâmı yapılıyor.

→ Bir ürünün hayat döngüsü

Türk Milli Takımı Singapur yolcusu

WCG Türkiye Finalleri

■ Dünyadaki bilgisayar oyunu tutkunlarını bir araya getiren World Cyber Games'in (WCG) Türkiye finalleri 7-9 Ekim tarihleri arasında İstanbul Elite Hotel'de gerçekleştirildi. Samsung Electronics'in sponsorluğunda, Siberlig'in organizasyonu ile yapılan Türkiye finalinde, Counter-Strike'da Can Ünal, Cef Paşarel, Ahmet Terzioğlu, Tamer Katırcı, Mengü Bayrıl; FIFA 2005'te Ogün Akgündüz ve Warcraft III'te Abdülkerim Özgen Singa-

pur'da gerçekleştirilecek dünya finallerinde ülkemizi temsil etme hakkı kazandı. Samsung Türkiye IT & CE Ürünleri Satış ve Pazarlama Müdürü Barış Kestep, "Samsung sponsorluğunda gerçekleşen ve bu yıl dördüncüsü düzenlenen WCG Türkiye finalleri de çok yüksek bir katılıma sahne oldu. Her yıl daha iyi dereceler elde eden Türkiye Milli Takımımızdan Singapur'daki dünya finallerinde de çok büyük başarılar bekliyoruz" dedi. Finalistler, Singapur'daki finallerde Türkiye'yi temsil etme hakkının yanı sıra, toplamda 21.500 YTL para ödülünü de kazandılar. WCG 2005 Türkiye Finalleri heyecanına katılanlar dünyanın en popüler bilgisayar oyunları; Warcraft 3: The Frozen Throne, Counter Strike: Source, ve FIFA 2005'te mücadele ettiler. Bu yıl 15 ilde yapılan WCG 2005'in Türkiye elemeleri, Ağustos ve Eylül aylarında, belirlenen internet kafelerde gerçekleşti.

Bilgi için: www.worldcybergames.org

RÖPORTAJ

WCG nedir ve WCG ile Samsung'un ilişkisini tanımlayabilir misiniz?

■ İlk kez 2000 yılında Samsung'un sponsorluğunda düzenlenen World Cyber Games (WCG), dijital eğlence kültürünü tüm dünyaya yayan en büyük küresel etkinlik olma niteliği taşıyor. WCG, bir bilgisayar oyunları olimpiyatı olarak her yıl dünyadaki oyun tutkunlarını bir araya getiriyor. Oyunlar, insanlar arasındaki dil engelini ortadan kaldırarak bilgisayar oyunlarını, sporun ardından ikinci bir ortak dil haline getirmeyi amaçlıyor. Dünyanın birçok ülkesinden gelen oyun tutkunlarının bir araya geldiği WCG turnuvaları, aynı zamanda kültürlerin birbiriyle kaynaştığı bir festival özelliğine sahip. Samsung da, WCG sponsorluğu ile etkinliğin bir turnuva olmanın ötesine geçerek dünya gençliği arasındaki dostluğa katkıda bulunmasını amaçlıyor. Geçtiğimiz sene San Francisco'da gerçekleşen finallerde iyi bir performans gösteren takımımız finallere kalmasına rağmen derece alamamıştı. En iyi takım kaptanı ödülü ise Türkiye Milli Takım kaptanı Serhat Bekdemir'e verilmişti. World Cyber Games'in bu yıl Singapur'da yapılacak dünya final-

Barış Kestep: Samsung Electronics IT&CE Ürünlerinden Sorumlu Satış ve Pazarlama Müdürü

lerine katılacak Türk takımı ise 7-9 Ekim tarihleri arasında İstanbul'da yapılan finallerle belirlendi. Finalistler, 16-20 Kasım arasında Singapur'da gerçekleştirilecek finallerde Türkiye'yi temsil etme hakkının yanı sıra, toplam 21.500 YTL para ödülü de kazandılar. Samsung Electronics'in sponsorluğunda, Siberlig'in organize ettiği WCG Türkiye Finalleri sonucunda Can Ünal, Cef Paşarel, Ahmet Terzioğlu, Tamer Katırcı, Mengü Bayrıl, Ogün Akgündüz ve Abdülkerim Özgen Singapur'da gerçekleştirilecek dünya finallerinde ülkemizi temsil edecekler.

Alışverişe yeni lezzet
EP:Center

■ Avrupa'nın en büyük elektronik market zincirlerinden Electronic Partner (EP:Center) ilk mağazasını 15 Ekim Cumartesi İstanbul Cevahir Alışveriş Merkezi'nde açtı. Elektrik ve elektronik eşyada "uzman mağazacılık" konseptini Türkiye'ye getirmeyi hedefleyen Elektronik Partner Center'ın 2.500 metrekare büyüklüğündeki, Türkiye'nin en büyük elektronik mağazasında 5 binin üzerindeki ürünün satışı gerçekleştirilecek. Türkiye'de açacakları tüm mağazalarında elektrik ve pille çalışan her türlü elektronik ve elektrikli eşyanın bulunacağını açıklayan EP:Center CEO'su Oliver Haubrich, Türkiye'ye yatırım yapma kararlarının ardında elektronik ürünlerinde Türkiye'de gördükleri ciddi ticari potansiyelin etkili olduğunu söyledi.

Avrupa'da 12 ülkede yer alan ve yıllık cirosu 5,7 milyar Euro olan EP:Centre'nin Türkiye'deki ticari alışkanlıkları dikkate alacağını ifade eden Haubrich, "Rekabetten korkmuyoruz. Yasal sınırlar çerçevesinde en iyi fiyatlarla satış yapacağız. Bunun içinde sahip olduğumuz en büyük avantajlardan birini yani 12 ülke için yaptığımız satın alma gücünü kullanacağız. Çünkü biz, Türkiye'yi Avrupa Birliği'nin bir parçası olarak görüyoruz." Kısa vadeli hedeflerini İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirlerde 10 mağaza sayısına ulaşmak olarak açıklayan EP:Centre Türkiye Genel Müdürü Mustafa Altındağ, EP:Center mağazalarının tüketicinin tüm ihtiyaçlarını giderebilecekleri merkezler olarak, markalı ürünlerde en cazip fiyatı sunma iddiası ile hareket edeceğini söyledi.

Tüketici karşısına geniş ürün yelpazesi ile çıkma misyonu doğrultusunda Türkiye'de açacakları en küçük mağaza büyüklüğünün 1.000 – 1.500 metrekarenin altına inmeyeceğini vurgulayan Mustafa Altındağ, ürün gamının da her zaman 5 binin üzerinde tutulacağını vurguladı.

Bilgi için: www.ep-center.com

Epson EMP-TWD1

Ev sinemasına Epson dopingi

■ Epson'un görüntü kalitesini, JVC'nin ses ve DVD teknolojisi ile bir arada sunan EMP TWD1, evleri birer eğlence merkezi haline getirmeyi hedefliyor. Epson EMP TWD1, şık ve küçük bir ev eğlence paketi olarak tasarlanmış. JVC'nin DVD oynatıcısı ve hoparlörleri ile Epson'un yüksek görüntü kalitesine sahip projektörü bir araya getirilmiş.

Kolay kullanımlı cihazın çalışması için fi-

şini takip, DVD'yi yerleştirmek yetiyor. Auto Detect özelliği, taktığınız diskin otomatik olarak tanınması anlamına geliyor.

Eğer bir DVD yerleştirirseniz filminiz anında ekrana yansıtılıyor, taktığınız bir müzik CD'si ise, bekletmeden müziğinizi çalıyor, isterseniz Epson EMP TWD1'inizi fotoğraflarınızı büyük ekranda görmek için bile kullanabiliyorsunuz. Ön kontrol paneli ve

uzaktan kumandası sayesinde istediğiniz görüntüyü çabuk ve kolayca elde edebilirsiniz. Eğer Epson EMP TWD1'inizi karanlık bir odada kullanılıyorsa uzaktan kumanda ışıklanarak tuşların seçilmesini sağlıyor. Bir diğer özelliği ise Epson Cinema Filter sistemi. Sistem, odanın ortamı ne olursa olsun yüksek kaliteli görüntü elde etmeyi sağlıyor. Örneğin, aydınlık bir odada parlak bir görüntü elde edebilir ya da karanlık bir odada en uygun aydınlık ayarı otomatik olarak yapıyor.

Bilgi için: www.epson.com.tr

EMP TWD1 ÖZELLİKLERİ

- ▶ DVD okuyuculu Epson 3LCD projektöre ve JVC DD (Direct Drive) hoparlörlerine sahip (2 x 10W) küçük bir ev eğlence çözümü sunan yenilikçi bir ev eğlence sistemi.
- ▶ Sadece 1,5 metreden 152 cm'lik ekran elde edebilirsiniz
- ▶ 1200 ANSI lümen ile parlak, canlı görüntüler elde edebilirsiniz
- ▶ Küçük verimli projektör lambası - Epson'un Twin Optimised Reflection Lambası (E-TORL)
- ▶ Epson Sinema Filtresi ile yüksek kaliteli

- görüntüler
- ▶ 1.000:1 kontrast oranıyla ayrıntılı görüntüler elde edilmesi
- ▶ Gerçek 16:9 görüntü oranı ve 480p çözünürlük
- ▶ Optik yaklaştırma (oranı 1.5)
- ▶ Yansıtılan görüntüyü kolaylıkla ayarlamak üzere dikey ve yatay mercek hareketi
- ▶ Yansıtmayı 0,5 m yukarı ve aşağı ve 0,25 m sola ve sağa hareket ettirme kabiliyeti
- ▶ Kolay saklama ve taşınabilirlik için küçük ve hafif (7 kg)

- ▶ 29db'lik sessiz çalışma (düşük parlaklık modu)
- ▶ DVD video, CD-R/RW, Süper video CD, MP3, ID3 TAG, WMA, JPEG, DVD-R/RW,
- ▶ Ses CD ve DVD Audio da dâhil uyumlu biçim yelpazesi
- ▶ Karanlıkta daha kolay kullanım için kendinden ışıklı uzaktan kumanda
- ▶ Coffee break/kahve molası işlevi ve uyku zamanlayıcısı
- ▶ Otomatik disk tanıma

Bosch'tan sesli ev ve işyeri güvenliği

Easy Series güvenlik paneli

■ Kullanıcısıyla sesi vasıtasıyla iletişim kuran Easy Series Güvenlik Paneli, sesli kılavuz sistemi sayesinde durum bilgilerinin hızla alınmasını sağlıyor. Ayrıca bütün alarm ve durum bilgilerini doğru şekilde tespit ederek, SMS – kısa mesaj ile cep telefonuna gönderebiliyor. Sesli arama işlevi sayesinde telefonda sistem bilgi mesajları da dinlenebiliyor. Tamamen ses-

le yönlendirilen programlama menüsünün yanı sıra, istendiği takdirde uzaktan veya yerel telefon bağlantısı ile de programlanabilen Bosch Easy Series Güvenlik Paneli, dahili bir çevrim cihazı sayesinde, alarm izleme istasyonuyla doğrudan bağlantı sağlıyor. Dahili iki yollu ses desteği ile kullanıcısının güvenlik paneline bağlanarak, güvenlik panelinin bulunduğu mekandaki kişileri dinlemesine ve hatta onlarla konuşabilmesine olanak sağlıyor. Easy Series, basit ve kolay kullanımı sayesinde yanlış alarmların kolayca önüne geçiyor. Akıllı tehdit değerlendirme ve diğer yanlış alarm azaltma yöntemleri sayesinde kullanıcısının kendini güvende hissetmesi sağlıyor.

Bilgi için: www.boschsecurity.com/tr

AMD'den fabrika

100 milyon işlemci

■ AMD, Almanya'nın Dresden kentinde yeni bir fabrika açtı. Yeni fabrika ile AMD'nin üretimini üç yıl içinde neredeyse ikiye katlayarak AMD 64 işlemcisine olan talebi karşılamayı hedefliyor. Fabrika 36'daki üretim hattının programdan şaşmadan ilerlemesi sayesinde, şirket 2006'nın ilk çeyreğinde 90nm işlemci üretimine hız vermeyi, 2006'nın sonu itibarıyla de 65nm işlemci üretimine geçmeyi planlıyor. AMD, Fabrika 36'nın 65nm üretimine geçişini, 2007 ortasına doğru büyük ölçüde bitirmeyi hedefliyor. AMD, üretimini yıllık olarak düzenli bir biçimde artırarak 2008 yılında 100 milyon ürün piyasaya sürmeyi, bu sırada kapasite kullanımını da istikrarlı olarak yüksek düzeylerde tutmayı planlıyor. Bu plan aynı zamanda yakın gelecekte işlemci fiyatlarının daha da düşmesi anlamına geliyor.

Bilgi için: www.amd.com.tr

GÜNCEL APPLE

Apple yeni iPod'u duyurdu

Video oynatan iPod

Apple, iPod'un video da oynatan yeni modelini tanıttı. Rakipleri video oynatmaya çoktan başlamışken iPod kullanıcıları uzun süredir video oynatan bir iPod bekliyordu.

■ Apple iPod'un yeni modeli etkileyici 2,5 inç renkli ekranı, albüm kapakları ve fotoğraf görüntüleme yanında video klipler de dâhil olmak üzere çarpıcı videolar, video podcast'ler, ev yapımı filmler ve diziler izlemeye de olanak tanıyor. Yeni iPod 15.000'e kadar şarkı, 25.000'e kadar fotoğraf ya da 150 saatten fazla video

saklayabiliyor. 30 GB ve 60 GB'lık iki model, hem beyaz hem de siyah renklerde mevcut. Bugüne dek 28 milyondan fazla satış rakamına ulaşan iPod'un video oynatabilen modeli merakla bekleniyordu. Fotoğraf albümü olarak da kullanılabilen yeni iPod, iki değişik depolama kapasitesine sahip bulunuyor; 299 dolara satılacak olan sürümü 30 GB, 399 dolara satılacak olan sürüm ise 60 GB kapasiteye sahip olacak.

60 GB'lık depolama alanına 150 saatlik video kaydetmek mümkün. 6,35 cm uzunluğundaki ince yapılı yeni iPod'un ekranı ise 320 x 240 piksel çözünürlüğe sahip. Bu çözünürlük seviyesi VCD kalitesinde video seyretmeye izin veriyor. Ayrıca Apple, ABD'de kullanıcıların iPod üzerinde oynatabilecek video içeriğinde sorun yaşamaması için önde gelen televizyon kanalları ile anlaşmalar yapmış bulunuyor. "Des-

perate Housewives" gibi popüler dizi filmler ve TV şovları iPod üzerinde rahatlıkla seyredilecek şekilde piyasaya sürülecek, internetten indirilmeye açılacak. Bölüm başına 1,99 dolardan satılacak olan TV şovları yayınlandıkları günün hemen ardından internetten indirilebilecek.

Bu sayede TV kanalları ve yapımcılar da yeni bir iş modeli ile tanışmış olacak ve eğer sistem başarı ile işlerse TV şovlarının yapımında "sponsor" etkisinin azalabileceği bile düşünüyor. Dizi filmlerin ve televizyon şovlarının yapımında ve yayına devam etmelerinde, sponsorların ve reklâm verenlerin diziye ilgisi en önemli etken kabul ediliyor. Öte yandan Apple, iPod Video kullanıcılarının ellerindeki filmleri Apple oynatıcısının biçimine nasıl dönüştürebileceklerini anlatan bir makale de yayınladı.

Bilgi için: www.apple.com.tr

KISA KISA

► Apple Center açıldı

Türkiye'nin ilk Apple Center'ı 22 Ekim Cumartesi günü saat 15:00'de Caddebostan'da Bağdat Caddesi üzerinde açıldı. Apple'ın özel tasarımıyla, son kullanıcıyla buluşmak için tasarladığı Apple Center'lar, markanın ürünlerini sergilediği bir satış mağazası olmaktan öte, Apple kullanıcıları için eğitimlerinin, ürün tanıtımlarının düzenlendiği buluşma noktaları olmayı hedefliyor.

Bilgi için: www.apple.com.tr

► 30 gün flört

Apple Türkiye, Mac mini için 30 günlük deneme süresi vermeye başladı. Tam kapasiteli bir masaüstü bilgisayarın tüm yeteneklerine sahip olan Mac Mini'ler, küçük boyutları ve bir monitöre bağlanarak çalışmaya başlaması ile beğeni topluyor. Apple IMC İş Ortaklığı'ndan veya eStore.apple.com.tr online alışveriş sitesinden satın alınan Mac Mini'ler 30 günlük deneme süresine sahip. Kampanya 18 Kasım 2005 tarihine kadar geçerli. Apple, Mac Mini müşterilerine ücretsiz eğitim veriyor ve 30 günlük deneme süresi içerisinde memnun kalmayan tüketicilerden ürünü geri almayı garanti ediyor.

Bilgi için: www.apple.com.tr

iLife'05

Komple yaratıcılık

■ Daha önce kendinizi yaratıcı biri olarak görmediyseniz bile iLife '05, yeni yetenekler edinmeyi kolay ve eğlenceli hale getirme iddiasıyla kullanıcılarla buluşturuyor. Yazılım kendini, yeteneğiniz ya da yaratıcılığınıza sınır koymayan entegre bir yazılım paketi olarak tanımlıyor. iPhoto, iMovie, iDVD ve GarageBand'in yeni sürümlerini içeren iLife '05; iPhoto 5 ile kişiselleştirilebilir slayt gösterileri ve çarpıcı kitaplar oluşturmanızı sağlıyor. iMovie, HD standardını kulla-

narak, en yeni video kameralarla elde ettiğiniz yüksek çözünürlüklü 16:9 videoları düzenlemenize imkan veriyor. iDVD 5 projelerine filmler, resimler ve müzik eklemek için tek yapmanız gereken, içeriği fareyle sürüklemek. GarageBand 2'de birden fazla izli ses kayıtları yaratmak da mümkün. Dijital müzik kutusu, iTunes ile uyumlu çalışıyor. iPhoto, iMovie HD, iDVD ve GarageBand yazılımları da bütün iPod ailesi ile senkronize çalışıyor.

Bilgi için: www.apple.com.tr

Powebook'lara terfi

Artık daha güçlü

■ Apple, dizüstü bilgisayar modeli Powerbook'u yeni özelliklerle güçlendirdiğini duyurdu. Daha etkin ve verimli bir çalışma ortamı yaratmayı hedeflediğini belirten firma, Powerbook'larda ekran çözünürlüğü ve pil ömrü konusunda iyileştirmelere gitmiş.

15 ve 17 inç ekranlı Powerbook modellerinde ekran çözünürlüğü yaklaşık %30 oranında yükseltilirken pil ömrü de artırılmış. 17 inç ek-

ranlı Powerbook'lar artık 1.680 x 1.050 piksel çözünürlüğe kadar çıkabilecek. 15 inç ekranlar ise artık 1.440 x 960 piksel çözünürlüğe görebilecek. Bu gelişmeler, ekran çözünürlüğünün yaklaşık %30 artması anlamına geliyor. Pil ömründeki iyileştirme ise cihazların bir saat daha fazla çalışmasına imkan veriyor.

Bilgi için: www.apple.com

GÜNCEL LINUX

Tango projesi

Daha “güzel” bir Linux

Kullanıcıların üzerindeki “Linux korkusunu” yenmek için işletim sistemini zengin görsel öğelerle renklendirmek amaçlı çalışma grubu kendini tanıttı

■ Novell’den web tasarımcısı Jakob Steiner ve Mozilla Visual Identity takımından Steven Garrity, Tango isimli ortak bir proje üzerinde çalıştıklarını açıkladılar. Proje, Linux üzerinde çalışan yazılım mühendisleri ile görsel yönetmenleri ve sanatçıları Linux’un daha güzel görünmesi için yapılacak çalışmalarda buluşturmayı

hedefliyor. Garrity’nin ifadesine göre, iki uzman, çalışmalar başlamadan önce düzenlenmesi gereken görsel öğeleri belirleyerek bir çalışma takvimi çıkarmış. İlk çalışma konusu ana simge kütüphanesi olacak.

Güzel görünümlü simgelerin, kullanıcıların işletim sistemine ısınması için çok önemli olduğunun

altı çiziliyor. Ayrıca bir stil menüsü de oluşturulacak. Böylece kullanıcılar masaüstünü diledikleri gibi değiştirme imkânına sahip olacaklar. Ayrıca, tüm Linux dağıtımlarına kullanılacak standart simge isimlendirilmesi de Tango projesinin bir diğer çalışma alanı olarak açıklandı. Tango projesi ile sürümden sürüme görünümde farklılaşmalar oluşsa da, Linux’a özel ortak görsel ifadelerin belirlenmesi amaçlanıyor. Böylece kullanıcılar üzerinde tanıdıklık hissinin sağlanması ve kullanıcıların değişik Linux sürümlerindeki görünüm farklarından korkmasının önüne geçilmesi planlanıyor. Özellikle işletim sisteminin altyapısını oluşturan araçların simgelerin bir standart getirilmesinin gerekliliğin de altı çiziliyor. Linux sistemindeki temel bileşenler için hali hazırda 84 simge kullanılıyor.

Bilgi için:

<http://tango-project.org/>

KISA KISA

► 100 milyon Firefox

Kasım ayında birinci yaşına girecek olan Firefox internet tarayıcısının bir yılda 100 milyon kez indirildiği açıklandı. Açık kaynak koduyla geliştirilen ve Microsoft Internet Explorer’a en önemli rakip olarak gösterilen Firefox, ilk aşamada güvenlik açığı olmayan bir tarayıcı olarak lanse edilmişti, ancak yazılımın yaygın kullanılmaya başlaması ile zaman içinde hacker’ların hedefi haline geldiği ve saldırılara hedef olduğu görüldü.

Bilgi için: www.mozilla.org

► Linux anketi

Open Source Development Labs (OSDL) Linux kullanıcıları arasında geniş çaplı bir anket çalışması başlattı. Linux’un yaratıcısı Linus Torvalds’ın da bünyesinde bulunduğu ve Linux dünyasında “merkez” olarak kabul edilen kuruluş, masaüstü Linux kullanıcılarının görüşlerini öğrenmeyi ve gerekli değişimleri saptamayı amaçlıyor.

Bilgi için: www.osdl.org/

Tango projesi: Yazılım mühendisleri ve görsel sanatlar uzmanları Linux’un imajını yeniden yapılandırıyorlar.

İroninin böylesi

“Halo” filminde Linux

■ Microsoft’un büyük umutlar bağladığı oyun konsolu Xbox’un ilk duyurularında oyun konsolunun ürünün gücünü göstermek üzere yoğun reklâmı yapılan “Halo” oyunu sinemaya taşınıyor. Ancak, büyük ilgi gören oyunun Yeni Zelanda’da çekilen filmindeki animasyonların IBM sunucuları üzerinde çalışan Linux sistemleri yardımıyla render edildiği anlaşıldı. Microsoft’un sahibi olduğu Bungie yazılım, filmin Lord Of The Rings üçle-

mesiyle adını duyuran Peter Jackson’un yapım şirketi Weta Digital tarafından çekileceğini doğruladı. Weta Digital ise 1.000’den fazla çift çekirdekli işlemciye sahip IBM Blade sunucular üzerinde Red-Hat Linux sistemleri ile çalışıyor. Bu güne kadar 13 milyon adet satılan oyun Microsoft’a 600 milyon dolar para kazandırdı ve Xbox’un popülerlik kazanmasına önemli rol oynadı.

Bilgi için:

www.wetadigital.com

Gelecek A.Ş. tekelliliğe isyan etti

Haksız rekabet davası

■ Gelecek A.Ş., rekabet kuruluşuna başvurarak yazılım piyasasında haksız rekabet yaşadığı şikayetinde bulundu. Gelecek A.Ş. konu ile ilgili açıklamasında, “Linux’un Türkiye masaüstü pazarında pazar payı kısa zamanda %0’dan yüzde 4’lere kadar çıkmış ve (ülkemizde bugün 30.000’den fazla kullanıcı Linux kullanmaktadır) her geçen gün daha artmakta idi. Özellikle son iki yıldan beri açık sistemlere, Linux’a ve

dolayısıyla şirketimiz ürününe karşı sektörde hakim şirket tarafından şirket ve ürün adlarımızın reklamlardan, broşürlerden silinmesi ile başlayan ve ürünlerimizin kesinlikle satılmaması, engellenmesi, dışlanması ve dağıtılmamasına dek varan artan oranda bir örtülü, teşvikli çeşitli yöntemlerle uygulanan haksız rekabet ile karşı karşıyayız.” ifadesini kullandı.

Bilgi için:

www.gelecek.com.tr

GÜNCEL MOBİL

Dünyanın ilk UIQ 3 tabanlı akıllı telefonu

Sony Ericsson P990

■ P990, Sony Ericsson tarafından P800, P900 ve P910 modeli akıllı telefonların ardından piyasaya sunulan aynı konsept ve benzer tasarımda geliştirilmiş bir yeni nesil akıllı telefon. Sony Ericsson Uygulama Mağazası'ndan (SE Application Shop) yapılan yükleme istatistikleri ve operatörlerden gelen bilgiler, kullanıcıların ister kişisel ister iş amaçlı olsun, akıllı telefonların sağladıkları tüm olanakları derinlemesine kullanmak istediklerini ortaya koyuyor. Bu verilere bağlı olarak da, akıllı telefonlardan sağlanan kullanıcı başına operatör gelirinin (ARPU), klasik ses iletişimi odaklı telefonlara oranla 4-5 kat arttığı ortaya çıkıyor. Yazılım geliştiricilerin şimdiden uygulama

meşe başlaması ve UIQ 3 yazılım platformunda geliştirilen ilk akıllı telefon olan P990 piyasaya çıktığında üzerinde çalışan çok sayıda uygulama olmasını sağlamak için Sony Ericsson, yeni akıllı telefonun duyurusunu geliştiriciler dünyasına şimdiden yapma kararı aldı. Öncekiler gibi, P990 da öncelikle bir cep telefonu olarak tasarlanmış. P990 bir akıllı telefon olmanın yanı sıra, UMTS özelliği sayesinde video görüşmeleri, geniş bantta hızlı multimedya yüklemeler yapmayı ve HTML sayfalarını tam olarak görüntüleyebilmeyi sağlıyor. İnternet sayfaları arzu edildiğinde yeni Opera 8 tarayıcısıyla yatay olarak da görüntülenebiliyor.

Bilgi için: www.sonyericsson.com

Turkcell'lilere e-posta adresi

50 MB'lık hesap

■ Turkcell, tüm müşterilerine "Turkcell E-PostaAdresi" ile e-posta hesabı açma olanağı veriyor ve e-posta hizmeti sunuyor. Böylelikle, Turkcell'liler ister "Turkcell E-PostaAdresi" web arayüzünden isterlerse cep telefonlarından POP3 ayarlarını yaparak e-postalarını okuyabiliyor ve e-posta gönderebiliyorlar. İsteyen Turkcell aboneleriye hesaplarına yeni e-posta geldiğinde cep telefonlarına kısa mesajla uyarı gelmesini sağlayabiliyor, özellikle belirli kişilerden gelen e-postalar için uyarı almayı seçerek de, önemli e-postalarından anında haberdar olabiliyorlar. 50 MB e-posta kapasiteli ...@turkcell.com uzantılı servisten yararlanmak için özel bir üyelik işlemi gerekmiyor.

Bilgi için: www.turkcell.com.tr

Samsung'un Symbian'lı telefonları

Samsung D720 ve D730

■ Samsung Electronics, Symbian işletim sistemine sahip ilk akıllı telefonlarını Avrupa pazarına sundu. Bu, aynı zamanda Samsung'un Avrupa akıllı telefon pazarına güçlü bir giriş yapması anlamına ge-

liyor. D720 ve D730 modelleri Ağustos ayı içinde Almanya'da başarıyla pazara sunulduktan sonra Fransa, İtalya ve Rusya'da ve çok yakında da Türkiye pazarında kullanıcıyla buluşacak. D720 ve D730, geleneksel cep telefonlarıyla aynı görünüşe ve kullanım kolaylığına sahip kompakt ve küçük cihazlar olarak pazarda yer alıyor. Sürgülü tasarıma sahip D720 sadece 110 gram ağırlıkta. İnce bir tasarıma sahip D730 ise istirdiye tipi bir cep telefonu ve ağırlığı sadece 97 gram. Symbian işletim sistemine sahip telefonlar, cep telefonlarını iş amaçlı kullanan tüketicilerin gerek teknik gerek tasarım açılarından ihtiyaçlarını ideal olarak karşılıyor.

Bilgi için: www.samsung.com.tr

Sade ve kullanışlı

Motorola C139

■ Motorola'nın satışa sunduğu yeni modeli C139, uzun konuşma süresi ve ekonomik fiyatı ile rakiplerinden farkını ortaya koyuyor. Ergonomik ve şık tasarımıyla beğenilen Motorola C139, sahip olduğu teknik özellikleriyle de dikkat çekiyor. 700 dakikaya varan konuşma süresiyle, özellikle iş ya da özel görüşmelerini cep telefonundan yapanlar tarafından tercih ediliyor. Gayet iyi bir pil performansına sahip C139, 450 saat bekleme ve 700 dakikaya kadar konuşma süresiyle kesintisiz iletişim sağlıyor. Cihaz rahat kullanım imkanı veren ergonomik tasarımıyla da beğeniliyor. Renkli

TFT ekranıyla iletişime renk getiren telefonun fener özelliği, ihtiyacınız olduğunda yolunuzu aydınlatabiliyor. Tahminli metin giriş özelliğine sahip SMS işleviyle mesaj yazmayı pratik hale getiren C139, telefon çaldığında numarayı büyütme özelliği ile de kullanımı kolaylaştırıyor. Farklı zil sesleri yüklenebilen telefonda iletişimde olduğu gibi oyunlarıyla eğlenme de yüksek performans sergiliyor. Günlük ve haftalık alarmlı takvim sayesinde de kullanıcılar iş ve özel programlarını aksatmadan yürütebiliyor.

Bilgi için: www.motorola.com.tr

Motorola ROKR

iTunes özellikli cep

■ Motorola ve Apple işbirliği ile üretilen dünyanın ilk iTunes özellikli cep telefonu Motorola ROKR, müzik konusundaki iddiasını reklam kampanyasında da gözler önüne seriyor. ROKR reklam kampanyasında Madonna, Iggy Pop, Common, The Bravery, Michelle Branch, Alanis Morissette, Amerie, Little Richard, Bootsy Collins, Mya, The Used'dan Bert McCracken, POD'dan Sonny Sandoval ve Notorious B.I.G gibi farklı müzik tarzlarında yıldız isimler yer alıyor. Apple işbirliği ile geliştirilen modelde 100 adete kadar şarkı saklanabiliyor. Motorola ROKR'a tıpkı Apple iPod'da olduğu gibi PC ve Macintosh bilgisayarlardan müzik aktarımı yapılabilir. ROKR, dinleme sırasında gelen çağrılar için müziği otomatik olarak durduruyor ve görüşme sonrası kaldığı yerden devam ettiriyor. ROKR, sahip olduğu 3B stereo ses kalitesi ve 22 KHz hoparlörleri ile ilgi topluyor. ROKR'ın canlı renkli ekranı, çalan şarkı ile ilgili albüm bilgilerini ekrana taşıırken, VGA kamerası ile kaydedilen görüntülere de hayat veriyor.

Bilgi için: www.motorola.com.tr

Nokia'dan yeni stil koleksiyonu

Nokia "L'Amour"

■ Cep telefonu tasarımında sınırları zorlama hedefindeki Nokia, Nokia 7360, Nokia 7370 ve Nokia 7380'den oluşan yeni stil koleksiyonunu tanıttı. L'Amour Koleksiyonu'ndaki her bir ürün beklenmedik lüks dokunuşların, kültürel ve etnik etkilerin farklılığını yansıttığı güzellikler karışımını birarada sunuyor. Nokia yetkilileri yaptıkları açıklamada, "Çoğu tüketiciler için cep telefonu geliştirilmiş bir iletişim cihazı olmanın yanı sıra, kişisel stillerini ortaya çıkaran bir ifade tarzıdır. Doğal grafik dokunuşlardan kadife çizgili keselere kadar tüm detaylar stil meraklısı bir kişinin gözünden tasarlanmıştır. Şuna eminiz ki tasarım ve dikkatin detaylarına inen herkes L'Amour Koleksiyonu'na bayılacak" dediler. L'Amour Koleksiyonu'nun tasarım ve geliştirilmesinde

görev alan Nokia Tasarım Ekibi amber, seramik, turkuaz, ipek ve cila gibi maddelerden esinlenmiş. Cilalama ve oyma gibi el işçiliği teknikleri koleksiyondaki her model için grafiklere, materyallere, renklere ve bitimlere yaratıcı bir anlam katıyor.

Bilgi: www.nokia.com.tr

Bakış açınızla uyumlu!

110 mm'ye kadar yükselir, istediğiniz açıyla dönebilir. Siz kendinizi yormayın diye, o yüzünü size çevirir. İnce ve ergonomik tasarımı, yüksek çözünürlüğü ve NEC kalitesi de cabası...

340 derece teknoloji, 340 derece kalite, NEC MultiSync LCD Monitör'lerde!

LCD1770NX 17" Monitör

Ekran tipi	LCD
Ekran boyutu (inç/cm)	17/43
Nokta Aralığı (mm)	0.294
Tepki süresi	12 ms
Çözünürlük	1280x1024 (50 Hz)
Yatay frekans (kHz)	31.5-81.0
Dikey frekans (Hz)	56-75
Kontrast oranı (maks.)	500:1
Parlaklık (cd/m²)	250
İsteme açısı	140° yatay/120° dikey (10:1 kontrast oranında) 160° yatay/160° dikey (5:1 kontrast oranında)
Yükseklik ayarı	110 mm
Dönüş açısı	340°
Garanti	3 yıl

LCD1970NX 19" Monitör

Ekran tipi	LCD
Ekran boyutu (inç/cm)	19/48.2
Nokta Aralığı (mm)	0.294
Tepki süresi	25 ms
Çözünürlük	1280x1024 (50 Hz)
Yatay frekans (kHz)	31.5-81.0
Dikey frekans (Hz)	56-75
Kontrast oranı (maks.)	500:1
Parlaklık (cd/m²)	250
İsteme açısı	176° yatay/176° dikey (10:1 kontrast oranında) 176° yatay/176° dikey (5:1 kontrast oranında)
Yükseklik ayarı	110 mm
Dönüş açısı	340°
Garanti	3 yıl

Güvenlik raporu

Veri hırsızlığı

Phishing'e karşı yeni stratejiler

■ 2004'te Phishing yoluyla, yani kullanıcıların sahte web sitelerine yönlendirilmesi yöntemiyle kandırılarak paralarının çalınması, web kullanıcılarına 70 milyon Euro kaybetti. Bu endişelendirici rakam, önümüzdeki günlerde daha çok dolandırıcının bu yöntemle para kazanmaya çalışacağını bulgusu olarak kabul edilebilir. Aynı zamanda, Phishing'e karşı sağlıklı işleyen bir savunma mekanizmasının olmaması da endişelerin sürmesine neden oluyor. Yazılım üreticileri ise yeni yeni çözümler sunmaya başladı.

Internet Explorer

Microsoft, Internet Explorer için bir filtreye bel bağlıyor. Filtre, Phishing sitelerini iki biçimde ayırt edebiliyor: Öncelikle bir kara liste oluşturuluyor. İkinci olarak ise numuneler toplanıyor. Bir sonucu üzerine yerleştirilen kara liste, tüm bildik sahte ad-

Yem: Phishing tekniği kullanıcıyı kandırmaya dayanıyor.

resleri içeriyor. İlgililer şüpheli sayfaları ya da yersiz filtre edilmiş sayfaları bildirebiliyor. Bu tip sayfaları, filtre şüpheli olarak tanımlanıyor. IE 7'de söz konusu modül yer alacak. Böylece Internet Explorer kullanıcıları, sahte web sayfalarına karşı daha güvende olacak. CHIP, MSN'in bu modülü içeren minik bir yazılımının beta sürümünü deneme fırsatı buldu. Ne var ki yazılım Deutsche Bank'ın sahte sayfalarında kullanıcıyı uyarmayı başaramadı.

Bilgi için:

<http://addins.msn.com>

Thunderbird 1.5

Firefox yapımcıları, Phishing denemelerini daha e-posta istemcisindeyken engelliyor. Uygun bir filtre, sürüm 1.5'ten itibaren Thunderbird'de tümleşik olarak bulunuyor.

Bilgi için:

www.mozilla.org

E-posta ve tarayıcı filtresi: McAfee

Her iki yöntemin bir arada kullanılmasıyla başarı şansı şüphesiz yükselebilir. Virüs uzmanı McAfee, bu tip bir çözümü kullanıcılarına sunmuş bulunuyor: Yeni Internet Security Suite 2006, hem e-postaları hem de web sayfalarını filtre ediyor. Ek olarak, her iki aracı da, Phishing ve Truva atlarına karşı sınıyor. CHIP olarak önümüzdeki sayılardaki testlerimizde, bu gibi çözümlerin, uygulamada ne derece verimli olduğuna yer vereceğiz.

Bilgi için: www.mcafee.com

► Eski solucan hepsini alt ediyor

Virüs ilk on sıralamasında lider Netsky.P solucanı. Solucan, yüzde 15'lik yaygınlaşma oranıyla Ağustos ayının lideri oldu. Oysa Netsky.P hakikaten yaşlı bir solucan, Mart 2004'ten beri internette doluşumda. Yazılım Internet Explorer'daki yamaların güvenlik açıklarını kullanarak yayılıyor.

Bilgi için: www.sophos.de

► Spyware daha saldırgan

Bugüne dek kullanıcıların web kullanım alışkanlıklarını izleyip reklam verenlere dağıtan rahatsız edici küçük yazılımlar kabuk değiştiriyor. Dolaşımda bulunan casus yazılımların yüzde 15'i, artık "ciddi tehlike" olarak algılanıyor. Bu zararlı yazılımlar, kullanıcı adlarını, yönetici parolalarını, Hash değerlerini, e-posta adreslerini, temas verilerini ve anında mesajlaşma programlarının giriş bilgilerini alıyor.

Bilgi için: www.webroot.com

Microsoft'u kandırdılar Dialer tuzağı

Fıkra gibi ancak gerçek... Microsoft'un İngiltere güvenlik şefi, bilgisayara sızan dialer programının kurbanı oldu.

Güvenlik şefi olan Ed Gibson, bir dialer'in kurbanı olarak yaklaşık 650 Euro, yani yaklaşık 1.000 YTL telefon faturası ile karşı karşıya kaldı. Gibson'a hükümetten destek gelmedi; bariz dolandırıcılığa rağmen İngiliz Telekom da telefon faturasının ödenmesini istiyor. Telefon şirketi ise dialer tehdidine karşı çalışma yaptığını açıkladı.

Yardım severlere tuzak Kasırga felaketi kazanç kaynağı

ABD'deki kasırga felaketinin kurbanlarına yardım etmek isteyenleri sömüren bir sahte e-posta, web üzerinde dolanıyor. E-posta'da, ABD Kızılhaç'a bağlı olarak çalışıldığı öne sürülüyor ve metinde vicdan sahiplerini bağışta bulunmaya davet ediliyor. Ama düzenek çok sağlam kurulmuş. Web formu yoluyla sahtekârlar kredi kartı verilerini sorguluyor. Bunlar daha sonra Brezilya'daki bir sunucuya iletiliyor. Bir güven duygusu oluşturmak için, veri hırsızları e-postaya bir tür güvenlik imzası olan Verisign logosunu yerleştirmiş. Veriler ele geçirildikten sonra bile, sahtekârların site-

si hâlâ güvenlik konusunda hokkabazlık yapmayı sürdürüyor. Dolandırıcılık sonuca ulaştıktan sonra kurban hakiki Kızılhaç sayfasına yönlendiriliyor. Böylece kandırıldığının farkına varmayan kullanıcı, tedbir almayı akıl edemiyor ve dolandırıldığını ancak hesap ekstresini gördüğünde anlıyor.

Bilgi için: www.redcross.org

Kelvir solucanı Dile yatkın haşarat

Kelvir solucanının HI çeşidi, kendini dil yeteneği ile sergiliyor. Solucan İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca konuşuyor ve Microsoft Messenger üzerinden dağılıyor. Solucan öncelikle, istemcinin hangi dil ayarında olduğunu tespit ediyor. Akabinde kullanıcıya onun dilindeki mesaj üzerinden hitap ediyor. Eğer bir gün bir yabancidan "Haha internette bir fotoğrafını buldum" şeklinde bir mesaj alırsanız, ardından da bu kişiden size söz konusu fotoğrafın bulunduğu bir bağlantı gelirse mutlaka dikkatli olmanız gerekiyor.

Bilgi için: www.sarc.com

Spear-Phishing

Yönetici postalarına dikkat

Eğer çalıştığınız şirketteki yöneticiniz sizden gizli veriler isterse, gelecekte daha dikkatli olmanız gerekecek. Çünkü Birleşik Devletler'de veri hırsızlığının yeni bir türü geliyor: Spear Phishing. Bu yöntemde veri hırsızları artık rasgele e-postalar dağıtmıyor, bilakis belli bir hedefe yönelik olarak kurbanlarına yazıyor ve onların yöneticilerinin e-posta adreslerini taklit ediyor. Sahtekârlar sos-

yal mühendislik ile "spoofing" tekniklerini kullanıyorlar. Geliştirilen dolandırıcılık tekniğinde yönetim kademesinden bir kişinin adı öğreniliyor. Böylelikle bir e-postanın gönderici adresi çarpıtılıyor. Alıcı yanıt verirse, bilgiler korsanların eline geçiyor. Parolalardan firma sırlarına kadar her türlü veri, bu yöntemle ele geçirilebiliyor.

Bilgi için: www.antiphishing.org

Virüse dikkat

Sözde Skype güncellemesi

E-posta ile yayılan ve internet telefonu yazılımı Skype güncellemesi kisvesi altında saklanan IRC-Bot truva atı Ekim sonundan beri faaliyette. Cnet'in haberine göre zararlı, "Skype for Windows 1.4 - Have you got the new Skype?" gibi beş farklı konu satırı kullanıyor. İngilizce metin kullanıcıların, vi-

rüsün kendisinin bulunduğu eklentiyi açmalarını istiyor. Anti virüs yazılımı geliştiricisi Message Labs'ın açıklamasına göre ttuva atı henüz çok yayılmadı. IRCBot bulaştığı bilgisayarda, korsanların bilgisayara erişmesini mümkün kılan bir arka kapı açıyor.

Bilgi için: www.skype.com

YENİ GÜVENLİK AÇIKLARI

Windows

Firefox 1.0.6: Güvenlik işletmeleri, Firefox'taki bir tampon bellek taşması ihtimalini yüksek derecede kritik olarak değerlendiriyor.

→ Hacker'lar bu açıkla kurbanın PC'si üzerinde kod çalıştırabiliyor. 1.5 Beta da aynı şekilde sorundan etkileniyor.

→ Web sitesi üzerinde bir yama bulunabiliyor.

Bilgi için: <https://addons.mozilla.org/messages/307259.html>

Adobe Reader, Adobe Acrobat: Özel bir dosya aracılığıyla tampon bellek taşması üzerinden bilgisayarda yabancı programlar yürütülebiliyor.

→ Web sitesi üzerinde bir yama bulunuyor.

Bilgi için: www.adobe.com/support/techdocs/321644.html

Linux

Kernel 2.4.21'den 2.6.9'a kadar: »raw_sendmsg()« işlevindeki bir tampon taşması, bir Denial-of-Service saldırısını ya da program kodu yürütmeyi olanaklı kılıyor.

→ Yazı işleri kapanışına yamalanmış Kernel mevcut değildi.

Yeni Kernel'ler şu adreste bulunuyor:

Bilgi için: <ftp://ftp.kernel.org/pub/linux/kernel/>

Sizi Oyuna Getirecek!

8 ms geri dönüş hızıyla, içinizdeki oyuncuyu baştan çıkarır!

110 mm'ye kadar yükselebilen, 340 derece dönebilen, 8 ms hızla geri dönüş sağlayan NEC GX Monitör ile oyunu bitirmeden bilgisayarın başından kalkamayacaksınız!

LCD1970GX 19" Monitör

Ekran tipi	LCD
Tepki süresi	8 ms çok hızlı tepki süresi
Kontrast oranı (maks.)	700:1
Pariyıklık (cd/m ²)	400
Ekran boyutu (inch/cm)	19/48.2
Nokta aralığı (mm)	0.294
Çözünürlük	1280x1024 (60 Hz'le)
Yatay frekans (KHz)	31.5-81.1
Dikey frekans (Hz)	56-75
İzleme açısı	150° yatay/140° dikey (10:1 kontrast oranında) 170° yatay/155° dikey (5:1 kontrast oranında)
Yükseklik ayarı	110 mm
Dönüş açısı	340°
Garanti	3 yıl

NEC
MultiSync® serisi

NEC Türkiye distribütörü

INDEX
Türkiye'nin Bilgi Kaynağı

İstanbul: 0.212.312.0505
Ankara: 0.312.483.5555
İzmir: 0.232.489.3210
www.index.com.tr

GÜNCEL TEKNOLOJİ

Overdrive: TFT'lere turbo

Hızlı video sekanslarındaki ve aksiyon oyunlarındaki atlamalar nihayet tarihe karışıyor: Yeni Overdrive teknolojisi TFT ekranların yavaş tepki sürelerini 4 milisaniyeye kadar düşürüyor ve Bu Sayede Hareketli Görüntüler Çok Daha Keskin Ve Net Bir Şekilde İzlenebiliyor.. Ancak üreticilerin verdiği değerler yanıltıcı olabiliyor.

■ TFT üreticilerine inanılacak olursa, ekranları giderek daha da hızlı bir hale geliyor: Overdrive teknolojisi, TFT'leri o kadar hızlandıracak ki, hareketli nesneleri nihayet daha keskin gösterecekler. Değişik üreticiler bu teknolojiyi değişik isimler altında kullanıyorlar: Eizo "Dynamic Motion Picture Overdrive" ile açılış yaptı, Benq "Advanced Motion Acceleration" (AMA) ile devam etti ve Samsung da çok gecikmeden "Response Time Acceleration" (RTA) ile rakiplerine yanıt verdi.

Karmaşık overdrive teknolojisini anlamak için en iyisi TFT ekranların çalışma prensibine

göz atalım: TFT'ler, sıvı kristallerin (liquid crystal) elektriksel ve ışığı ileten özelliklerinden faydalanır. Bu kristaller arka plan aydınlatması için bir nevi ışık vanası olarak çalışır (alttaki grafiğe bakınız). LCD ekran üzerindeki her ekran noktası (piksel), kırmızı, yeşil ve mavi olmak üzere üç alt pikselden meydana gelir. Bu alt piksellerden her biri yine 256 adet parlaklık değerinden birini alabilir, yani toplamda yaklaşık 16 milyon renk (256^3) görüntülenebilir.

Bu kadar çok kombinasyon olasılığında tepki süresini tek bir değerde vermek doğru değil. Üreticiler bu yüzden bugüne ka-

dar tepki sürelerini (ekranın siyah-tan beyaza ve tekrar siyaha komple geçiş yapması için gerekli süre) ortalama değerleri baz alarak veriyorlardı. Ekranın performansı hakkında gerçekte yeterli bilgi vermeyen bu yöntem aynı zamanda ISO 13406-2 normunda da belirlenmiş.

Ara tonlar hareketli görüntüleri bulandırıyor

Oyunlarda ve videolarda ise çoğu ekran bilgisi değişikliği farklı gri ton değerlerinde ortaya çıkar, burada gri değerleri diğer tüm renk tonları için önemlidir, zira bu değerler bunları da içerir. Bu bağlamda "gri ton değeri"

ifadesi sadece, buna ait olan üç alt pikselin aynı yoğunlukta parlarken ölçülmesini ifade eder. Üreticiler özellikle TN panellerini (alttaki grafiğe bakınız), oyun oynayanlar için uygun ekranlar (gamer display) olarak pazarlamayı seviyorlar, zira güncel siyah-beyaz-siyah normuna göre ölçüldüğünde, günümüzde 8 milisaniyeye kadar inen bir tepki hızı ortaya çıkıyor.

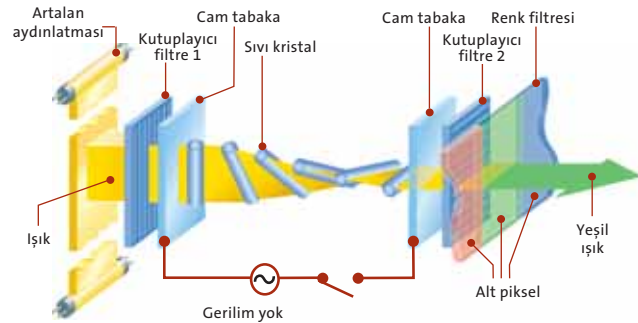
Ancak özellikle bu ekranlarda gri ton değerleri içinde ölçüm yapıldığında büyük farklar tespit ediliyor. Mesela koyu griden açık griye (grey to grey) geçişte 34 milisaniyeye kadar giden aşırı uzun bir tepki süresi ölçülüyor. Bunun da basit bir nedeni var: Gerilim farklılıkları düşük ve bu yüzden kristaller daha yavaş uyum sağlayabiliyor. Videolardaki veya aksiyon oyunlarındaki hızlı hareket eden nesnelerde, net olmayan nesne kenarları olarak ortaya çıkan ve hareket netliğini bozan da bu işte.

Kısa ve yüksek gerilimle "hızlandırma"

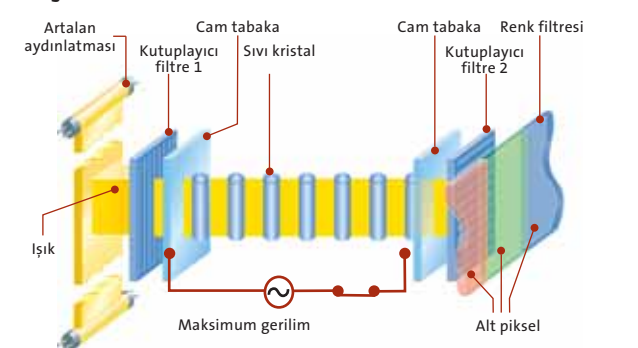
Panel üreticileri işte tam bu noktada Overdrive teknolojisiyle soruna müdahale ediyorlar: Sıvı kristalin uyum sağlamasını hızlandırmak için, kısa bir süreliğine, bir alt piksele gerekenden daha yüksek (ya da düşük) bir gerilim darbesi uygulanıyor ve böylece istenilen parlaklığa geçmesi sağlanıyor (sağdaki bilgi grafiğine bakınız). Bu yöntem özellikle gri basamaklardan diğer renklere geçerken ya da gri basamaklara dönerken iyi iş görüyor. Tüm bunların gerçek za-

TN TEKNOLOJİLİ BİR LCD NASIL ÇALIŞIYOR?

» Işık geçirgenliği

» Işık durdurması

Bir piksel üç renk hücresinden oluşur. Bu üç alt pikselin her birinde, 90 derecelik açıyla bükülmüş polarizasyon (kutuplayıcı) filtrelerinin arasında, sıvı kristallerden oluşan bükülmüş bir nematik (Twisted Nematic = TN) bulunuyor. Sadece ışık dalgaları, aynı düzlemde salınan kutuplayıcı filtrelerin içinden geçebiliyor. Işık, sıvı kristal tarafından 90 derecelik açıyla döndürülüyor ve yatay olarak dalgalı bir hareketle dışarı çıkıyor. Panellere "normally white" adı veriliyor, zira voltaj olmayınca maksimum ışığı geçiriyorlar. Elektriksel bir voltaj ortaya çıktığında sıvı kristal, kendini elektriksel alana adapte ediyor: Alan gücü ne kadar yüksekse, o kadar az ışık dışarı çıkıyor. "normally black" paneller ise ancak bir gerilim olduğunda ışığı geçiriyorlar. Bunlar MVA, PVA ve IPS ekranlar.

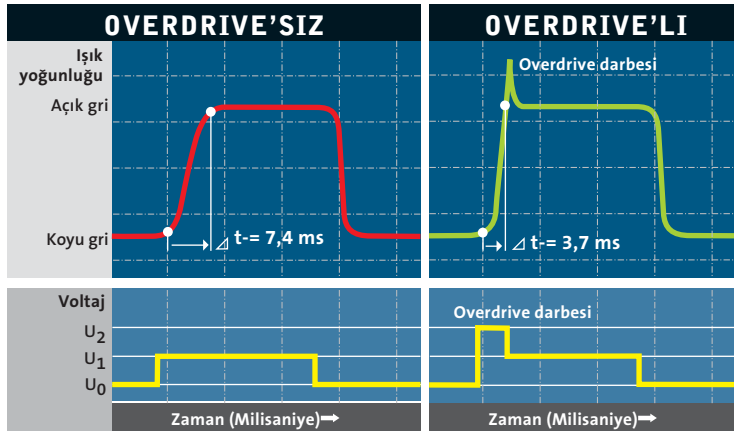
OVERDRIVE TFT EKRLARI NASIL HIZLANDIRIYOR?

» Atlamalara karşı uç voltajlar

Aksiyon oyunlarında TFT ekranların zayıflığı ortaya çıkıyor: Hızlı hareket eden objelerin kenarlarında “hayalet” görüntüler ortaya çıkıyor. “Need for Speed”deki bir sahnede Overdrive teknolojisinin Benq FP71V üzerinde nasıl bir etkisi olduğu belirgin bir şekilde görülebiliyor.

Overdrive farkı: Hızlandırma olmayınca yön okunun kenarları flu görünüyor. Overdrive devreye girdiğinde görüntü keskin hatlara sahip oluyor, ancak hareketlerdeki bulanıklık efektinin önüne tamamen geçilemiyor.

Etki ve tepki: Sıvı kristal, overdrive olmayınca uyarıcı voltaja tepki vermek için biraz zamana (burada 7,4 ms) ihtiyaç duyuyor. Overdrive darbesi gelince alt piksel hedeflenen parlaklık değerine belirgin bir şekilde daha hızlı (3,7 saniye) ulaşıyor, tepki süresi düşüyor.

manlı olarak gerçekleşmesi gerekiyor. Sonuçta oyun fanatikleri her fare hareketinin anında bir sonraki karede görüntülenmesini bekliyorlar. Overdrive yönetim yongaları bu yüzden geçmiş iki veya üç karedeki parlaklık değişikliklerini analiz edip, buradan bir sonraki karedeki alt piksellerin nasıl ayarlanması gerektiğini tespit etmeye çalışıyorlar.

Bu yöntemi optimize etmek için “Look up table” (LUT) adı verilen bir tabloda, en önemli gri ton değişiklikleri için deneysel olarak belirlenen, en uygun artı veya eksi gerilim değerleri hazır kaydedilmiş olarak bulunuyor. Diğer değerlerse interpolasyon yöntemiyle hesaplanıyor. Mesela Samsung’un yeni SyncMaster 730BF modelinde (Griden griye 4 ms) her griden griye değişiklik

(hangi kombinasyonda olursa olsun) en fazla 4 milisaniye içinde gerçekleşmek zorunda.

Görsel olarak da bu fark, özellikle Overdrive elle açılıp kapatılabildiğinde (Benq’nun 17 inçlik FP71V modelinde olduğu gibi), ortaya çıkıyor: Overdrive olmayınca bile ekran, “Need for Speed Underground” oyununda yarışı oldukça keskin hatlarla görüntülüyor. Overdrive hızlandırması etkinleştirildiğinde ise flu hareketler, özellikle nesne kenarlarında daha da azaltılıyor (yukarıya bakınız). Dikkatli izleyiciler, sadece tüplü monitörlerle doğrudan karşılaştırma yapıldığında hareketlerdeki bulanıklığın farkına (video splitter ile) varabiliyor. TFT üreticilerinin pazarlama departmanları için bunun elbette hoş yan etkisi, over-

drive ekranlarda artık çok kısa “grey to-grey” süreleriyle ürünlerinin reklâmını yapabilmeleri. Böylece overdrive teknolojisine sahip TFT ekranları “4 ms” etiketinden tanımak mümkün. “3 ms” ve “2 ms” modelleri de yakında piyasada olacak.

ISO normu olmayınca kaos hüküm sürüyor

Problem: Günümüzde her üretici ölçüm şartlarını istediği gibi kendisi belirleyebiliyor ve bu sayede mümkün olduğunca küçük değerler elde ediyorlar. Sektörün içinden alınan bilgilere göre pratikte âdet haline gelen yöntem şu: Ekranda, en önemli gri ton değerlerinin (çoğunlukla 17 x 17) tüm kombinasyonlarında tepki süreleri ölçülüyor. Ancak bu sürelerin değerlendirilmesin-

de yollar ayrılıyor ve herkes kendince bir değerlendirmeyi dikkate alıyor: Mesela Samsung siyahtan beyaza veya beyazdan siyaha tüm geçişleri dikkate almıyor, zira burada hızlandırma devreye girmiyor (veya etkisi yok denecek kadar az oluyor).

Kalan ölçüm sürelerinden yine de en uzun griden griye değişim süresi alınıyor, ancak burada da değer “cömertçe” aşağıya doğru yuvarlanıyor ve 4,9 milisaniyelik bir tepki süresi “4” olarak kabul ediliyor. Benq ise buna karşın tüm geçiş sürelerinin ortalama değerini alıyor ve tek basamaklı bir sayı elde etmek için uygun bir şekilde yukarıya veya aşağıya doğru yuvarlama yapıyor. Değişik yöntemlere rağmen her iki üretici sonuçta söz konusu modellerde aynı değerleri elde ediyor. Bu değerlerin uydurma olmadığını, CHIP test merkezinde yaptığımız bir kontrolden sonra da gördük: Fabrika ayarlarıyla her iki monitörde yaptığımız ölçümlerde, 4x4’lük bir matriste yaklaşık 5 milisaniyelik bir ortalama tepki süresi elde ettik; görsel oyun testinde de cihazlar benzer sonuçlar verdiler.

Özetle: Teknoloji doğru, normlar eksik

Overdrive teknolojisiyle TFT ekranlardaki hareketli görüntülerde ortaya çıkan bulanıklığı tam olarak olmasa da, önemli oranda azaltmak mümkün. Bu yüzden normları belirleyen kurumların işlerini sıkı tutup bir an önce ortak bir ölçüm şartnamesini formüle etmesi gerekiyor.

2006’nın ortasında yeni ISO 9241 standardının yayınlanması bekleniyor, bu standart, gri ton değerlerinin geçiş sürelerini ölçmek ve değerlendirmek için gerekli kuralları içerecek. TFT müşterileri ancak. Bu standardizasyondan sonra üreticilerin (overdrive teknolojili ve normal ince ekranlarının) verilerini birbirleriyle nesnel şekilde karşılaştırabilecekler. ■

MJ / Ufuk Yamankılıçoğlu,
uyaman@chip.com.tr

e-CHIP içeriği

Kasım 2005

Sizler için her ay özenle seçtiğimiz kullanışlı ve ilginç yazılımlarla dolup taşan eCHIP'lerin içeriklerini ve bu CD'lerde yer alan bazı yazılımlara dair açıklamaları bu sayfalarda bulabilirsiniz.

KASIM 2005 ECHIP CODE'LAR

Nero Media Player: Nero artık CD/DVD yazmak dışında tüm medya alanlarına el atıyor.

► eCHIP-Code Nero SP

Nero Burning ROM'u en iyi şekilde kullanabilmeniz için gerekli tüm eklentiler bu ayki CD'mizde yer alıyor. Sadece klasik anlamda CD yazmak için değil, veri kurtarmak, video biçimlerini çevirmek ve video DVD'lere veri yazmak için de bu eklentileri kullanabilirsiniz. Daha geniş bilgiyi 152'de bulabilirsiniz.

► eCHIP-Code açık kaynak

En iyi yazılımların çok benzerleri, ücretsiz ve açık kaynaklı olarak bu ay eCHIP'te yer alıyor. Grafik işleme yazılımlarından ofis araçlarına, tarayıcılardan güvenlik yazılımlarına kadar birçok programı bu bölümde bulacaksınız. Daha geniş bilgiyi 178'de bulabilirsiniz.

► eCHIP-Code internet mafyası

Casus yazılımları, hijacker'ları, Truva atlarını ve solucanları kullanarak bilgisayarlarınıza girip özel bilgilerinizi ele geçiren sıradan hacker'lar, yerini artık internet mafyalarına bıraktı. İnternet üzerinden uzaktan kontrol edilen bilgisayarlar, tek bir komutla web sayfalarını çökertiyor, yığın halinde e-posta gönderiliyor veya sahte banka sayfaları üzerinden saf kullanıcıların ceplerindeki parayı boşaltabiliyor. Bunlardan korunmak zorundasınız ve tek yol da bil-

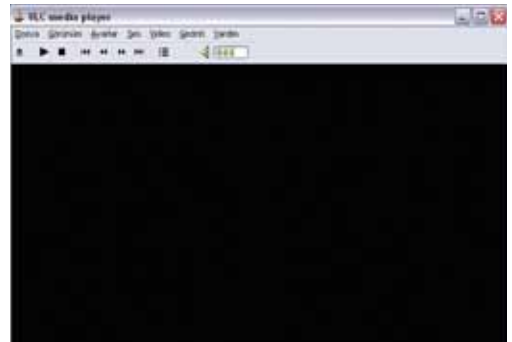
gisayarınıza tam anlamıyla bir güvenlik sistemi kurmanız. Bu bölümdeki programları kurarak güvenli bir şekilde internete girebilirsiniz. Daha geniş bilgiyi 52'de bulacaksınız.

► eCHIP-Code Video Free

Video kaydı, dönüştürme ve montaj yapabilmeniz için yüzlerce dolar değerindeki programları satın almanıza gerek yok. Bu bölümdeki programlar ile ücretsiz olarak bu işlemleri yapabilir, her biçimdeki video filmini kolayca izleyebilirsiniz. En iyi ücretsiz video araçları hakkında daha fazla bilgi için 170'e bakabilirsiniz.

► eCHIP-Code dosya paylaşım

İnternet üzerinde en çok kullandığımız dosya paylaşım araçlarının zamanla modası geçiyor. Napster, eDonkey, Kazaa, derken hemen her gün yeni bir dosya paylaşım yazılımı çıkıyor karşımıza. Bu bölümde en iyi aramaları yapabileceğiniz, en hızlı şekilde dosya indirebileceğiniz programlar yer alıyor. Daha geniş bilgiyi 210'da bulabilirsiniz.

VLC Player: Basit arayüzü ve desteklediği video biçimleriyle çok başarılı bir medya oynatıcı.

ECHIP'TE YENİLİKLER!

► Artık daha renkli!

Yenilenen arabirimiyle daha kullanışlı bir hal alan eCHIP'te programlar yanında eğlenceli bölüm ler de yer alacak.

► **Flash oyunlar:** Bilgisayarınızla çalışırken birkaç dakikalık molalarınızda sizi eğlendirecek minik oyunlar artık her ay eCHIP'te yer alacak.

► Film fragmanları:

Gösterime girecek olan filmlerin yüksek kalitedeki fragmanlarını eCHIP arabiriminden izleyebilir veya bilgisayarınıza kopyalayarak arşivleyebilirsiniz.

► **PCONLINE:** Web sitesi tanıtları, Studio Web+, Elektronik sözlük

DİKKAT!

Çizik, kırık veya başka nedenlerden dolayı çalışmayan CD'lerinizi değiştiriyoruz. Bunun için yardim@chip.com.tr adresine adres ve telefon bilgilerinizi içeren bir e-posta gönderebilirsiniz.

ECHIP CODE'LAR

Nero Service Pack			eCHIP Code
AskNero	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Audio PlugIns	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
CDROM.CFG 1.0	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Dil Paketleri	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Driver CleanTool&RegistryChecker 1.0	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Dynamic Write Speed 1.0	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
FLAC 1.1.2	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
GDIPlusPatch	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
InCD cleanTool 1.1	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
InCD4ErrorLog	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
InCD4 reader 4.3.14.1	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Info Tool	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Multimounter 1.0	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Multimounter 9x	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Nero BurnRights 1.0	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
General Clean Tool	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Nero Linux Demo	Linux	Deneme Sürümü	NERO SP
Nero Reloaded 6 Trial	Win 9X / ME / 2000 / XP	Deneme Sürümü	NERO SP
Nero Suites	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Nero 5 Clean Tool	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Nero 6 Clean Tool	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Nero ASPI	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Nero MD5 Verifier	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
NeroMIX	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
NeroNET Server	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
NeroPing	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
NeroSDk 1.06	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
NV SMC patch	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
NVE Clean Tool	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
NVE2 Templates	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
NVE3 Templates	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
UDF Reader Control	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Shorten Plugin 3.51	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
TESTCD	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Win 95 Güncelleme Paketi	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Windows 98 Güncelleme Paketi	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Windows NT Güncelleme Paketi	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
WebInstaller Logging	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Nero WMA Plugin	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
wnaspi32	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Nero El Kitapları	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Nero Yazıları	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	NERO SP
Açık Kaynak			
7Zip 4.23	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
A Note 4.2.1	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
ClamWin 0.87	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
Gaim 1.5.0	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
Inkscape 0.42	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
JGnash	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
Media Portal 0.1.3.0	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
Mozilla Firefox 1.07	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
Mozilla Thunderbird	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
OpenOffice 2.0 RC1	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
Temperion 0.5	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
TightVNC 1.2.9	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
The Gimp 2.2.8	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
WinPooch 0.5.5	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
XPY	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Açık Kaynak
İnternet Mafya			
AdAware SE Personal	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	İnternet Mafya
AdAware SE Dil Paketi	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	İnternet Mafya
Adblock	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	İnternet Mafya
Kaspersky Antivirus Personal	Win 9X / ME / 2000 / XP	Denem Sürümü	İnternet Mafya
PopUp Stopper	Win 9X / ME / 2000 / XP	Denem Sürümü	İnternet Mafya
Spamhilitor	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	İnternet Mafya
SpyBot Search & Destroy	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	İnternet Mafya
Sygate Personal Firewall	Win 9X / ME / 2000 / XP	Denem Sürümü	İnternet Mafya
Video Freeware			
Auto GordionKnot 2.2	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Video Free
Gspot	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Video Free
Jahshaka 2	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Video Free
Windows Movie Maker 2	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Video Free
Sclice	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Video Free
TMpegEnc 2.524.63.181	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Video Free
VirtualDub 1.6.11	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Video Free
VLC Player 10.8.2	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Video Free
WM Encoder 9	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Video Free
Zoom Player 4.5	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Video Free
Dosya Paylaşım			
Azures 2.3.04	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Dosya Paylaşım
DC++ 0.674	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Dosya Paylaşım
eMule 0.46c	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Dosya Paylaşım
Kazaa Lite Resurrection 0.0.7.6 F	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Dosya Paylaşım
Shareaza 2.2.0.0	Win 9X / ME / 2000 / XP	Ücretsiz	Dosya Paylaşım

Ultra-fast DDR2 Memory

Gamers & Power users' Best Choice

Lead-Free & RoHS Compliance

DDR2 667/533

All Lead-Free
Extraordinary performance
Exclusive anti-counterfeiting technology

Global Technical Support
http://www.kingmax.com/support/supor_dtech.htm

EDITOR'S CHOICE EDITORS' RECOMMENDING HOT PRODUCT HOT PRODUCT EDITORS' CHOICE BEST HARDWARE RECOMMENDING RECOMMENDING

PCnet (Turkey) ComputerWeek (Russia) TweaktPC (Germany) TweaktPC (Germany) PC Magazine (Middle East) 3D Italia (Italy) 3DNEWS (Russia) pokspert (Croatia)

1GB DDR2 533 SO-DIMM

1GB DDR400/333 SO-DIMM

Best Compatible with Apple G4 Series
Intel Centrino
AMD K8 NBs

Hard-core Power User Best Choice

Super RAM

KINGMAX®
Yours forever

Tel: +886-3-5985288 / Fax: +886-3-5981143
Sales contact: kelly.lin@kingmax.com.tw
<http://www.kingmax.com>

Distributor:

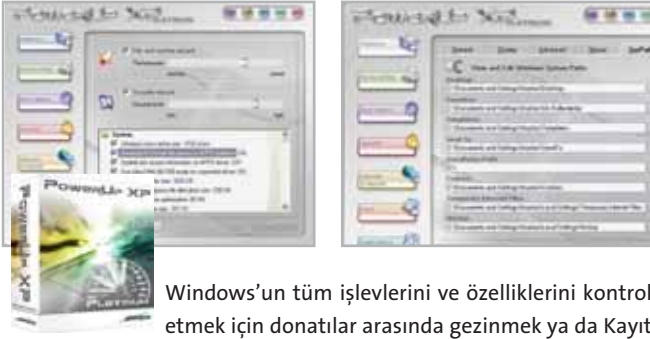
INDEX
The Source of IT products

İSTANBUL
TEL : (212) 312 0505
TEL : (212) 321 4151

ANKARA
TEL : (312) 472 8220
TEL : (312) 472 8236

İZMİR
TEL : (232) 489 3210
TEL : (232) 489 3538

<http://www.index.com.tr>

TAM SÜRÜM**Ashampoo PowerUp XP Platinum 1.1**

Windows'un tüm işlevlerini ve özelliklerini kontrol etmek için donatılar arasında gezinmek ya da Kayıt Defteri'nin derinliklerine inmek gerekir. Yapacağınız küçük bir değişiklik için bu kadar çaba harcamak istemiyorsanız Windows yaplandırması için özel olarak geliştirilmiş ve normalde ulaşamayacağınız işlevleri rahatlıkla kullanabilmenize imkân sağlayan Ashampoo PowerUp XP Platinum'un tam sürümünü kullanabilirsiniz.

Programın tam sürümünü kullanabilmek için kurulum sonrasında ekrana gelen penceredeki *Get Free Key* düğmesine tıklayın ve takip eden web sayfasındaki formu eksiksiz bir şekilde doldurun. Bunun sonucunda e-posta adresinize gönderilen şifreyi *Enter License* komutu ile ekrana gelen pencereye girerek, programı tam sürüme güncelleyebilirsiniz.

► **Performans ve güvenlik artışı:** Programın sahip olduğu Tuning Wizard yardımıyla Windows'unuz için en yüksek performans ve güvenlik ayarlarını sadece bir iki tıklama sayesinde gerçekleştirebilirsiniz. Bunun için yapmanız gereken tek şey Tuning Wizard'ı çalıştırmak

ve ekrana gelen pencereden *File and system wizard* ve *Security Wizard* altından performans ve güvenlik seviyelerini belirlemek. Bunun için programın hangi işlemleri gerçekleştirdiğini ise *Make Suggestions* düğmesine tıklayarak görebilirsiniz.

Windows XP'nin Microsoft'a kullanıcının bilgisi haricinde bilgiler gönderdiğini mutlaka duymuşsunuzdur. Eğer sisteminiz üzerinde tam kontrol elde etmek ve hangi bilgilerin gönderilip gönderilmeyeceğini belirlemek için, *Security* başlığı altındaki *XP Security* sekmesindeki seçenekleri kullanabilirsiniz. *Security* başlığı altındaki diğer sekmeler üzerindeki seçenekler yardımıyla da kullanıcıların genel olarak, Denetim Masası'nda veya gezgin penceresinde yapabilecekleri işlemleri sınırlayabilirsiniz.

► **Yapılandırma seçenekleri ve profiller:** Ashampoo PowerUp XP, *Applications* başlığı altında Microsoft Office bileşenleri ile Outlook'un davranışlarını kontrol edebileceğiniz birçok kullanışlı ayara da rahatlıkla ulaşmanıza olanak sağlıyor.

Programın desteklediği profiller sayesinde yapılandırmanızı özel dosyalar olarak kaydedebilir ve daha sonra tüm Windows yapılandırmasını tek bir işlemle yükleyebilirsiniz. Bu, özellikle işletim sisteminizi farklı amaçlar için kullanıyor ya da başka kullanıcılar ile paylaşıyorsanız büyük bir esneklik sağlıyor. Bunun haricinde *Drives & Files* altından sürücü ve dosya özelliklerine ulaşabilir, *Boot Options* altından açılış seçeneklerini değiştirebilir, *Network & Internet* altından da bağlantı ve optimizasyon ayarlarına ulaşabilirsiniz. Son olarak *Icons* başlığı altından da masaüstü ve *Başlat* menüsünde kullanılacak simgele ri değiştirebilirsiniz.

TAM SÜRÜM**Vicman's Photo Editor 7.99**

Tatil fotoğraflarınızı etkileyici çekimlere dönüştürmek veya üzerindeki hataları düzeltmek için pahalı yazılımlar kullanmanıza hiç gerek yok. CHIP'in tam sürümünü verdiği ve kullanımı oldukça kolay olan Vicman's Photo Editor, sahip olduğu işlevler sayesinde, yeni başlayan kullanıcılardan profesyonellere kadar geniş bir kullanıcı yelpazesinin bir resim işleme programından bekleyebilecekleri her şeyi eksiksiz olarak sunuyor. Bu programı kullanarak dijital fotoğraflarınızı düzeltebilir, yaratıcılığınızı kullanarak taslaklar hazırlayabilir ve web sayfalarında kullanmak üzere grafikler oluşturabilirsiniz.

► **Dosya biçimleri ve kullanıcı arayüzü:** Toplam 30 farklı resim biçimi desteğine sahip olan program kurulum sonrasında kendisini hangi dosyalar ile ilişkilendirmek istediğinizi soruyor. Sunduğu yüzden fazla filtre, dönüşüm ve efekt ile resimler üzerinde etkili bir çalışma imkanı sunan program ile hazırladığınız resimleri JPG, BMP, TIFF, PCX ve TGA biçiminde kaydedebilirsiniz. Tarayıcı gibi TWAİN kaynaklarını da kullanabilen program, Adobe Photoshop eklentilerini de destekliyor. Program ile yeni bir dosya oluşturmak için *File / New* komutunu kullanabilir ya da doğrudan [Ctrl]+[N] tuş birleşimini uygulayabilirsiniz. Ekrana gelen pencereden, oluşturulacak resmin boyutlarını belirleyebilirsiniz. Programın desteklediği biçimlerdeki herhangi bir resmi *File / Open* komutunu kullanarak açabilirsiniz. Eğer söz konusu dosya biçimini program ile ilişkilendirdiyseniz, yapmanız gereken tek şey ise üzerine çift tıklamak.

► **Kullanıcı arayüzü ve özel efektler:** Diğer resim işleme programlarına benzeyen bir kullanıcı arayüzüne sahip olan Vicman's Photo Edi-

tor ile çalışmaya kısa sürede alışabilirsiniz. Program ana penceresinde, menü çubuğu, ana araç ve işleme araçları çubukları, önizleme, resim, renk paleti ve seçenekler pencereleri bulunuyor. Sabit olmayan bu pencereleri çalışma alanınızın büyüklüğüne bağlı olarak kapatıp açabilir ve yerlerini istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz.

Programın sahip olduğu özel efektler yardımıyla bir resmin tamamını veya sadece belirli bir kısmını değiştirmek için *Effects / Stylize* altından istediğiniz aracı seçin ve takip eden ayarlarını yaptıktan sonra *OK* düğmesine tıklayın. Burada *Buttonize*, *Clouds* ve *Emboss* olmak üzere toplam üç tane efekt göreceksiniz. Ayrıca resimlerinize çeşitli *Trilinear* filtreler de uygulayabilirsiniz. Programın sahip olduğu söz konusu hazır filtrelerle *Effects / Trilinear* komutunu kullanarak ulaşabilirsiniz. İsterseniz kendi *Trilinear* filtrelerinizi de hazırlayabilirsiniz. Bunun için *Effects / Trilinear Filters / New* komutunu çalıştırmalısınız. Takip eden iletişim penceresinden istediğiniz değişiklikleri gerçekleştirdikten sonra, *Preview* düğmesine tıklayarak sonucunu kontrol edebilirsiniz. Elde ettiğiniz sonuçtan memnun kaldığınızda ise yeni filtre-nizi *Add* düğmesine tıklayarak kaydedebilirsiniz.

İnternette gelen tehlike

İnternet Mafyası

Şu anda güvenlik güncellemeleri olmadan internete bağlananlar sadece beş dakika içerisinde mafyanın eline düşebilir! CHIP, sanal ortamdaki organize suç örgütlerinin nasıl çalıştığını ve bunlara karşı nasıl önlem alabileceğinizi araştırıyor.

Bilgisayarın siz paydos ettikten sonra neler yaptığını biliyor musunuz? En iyisi bilgisayarınızı bir kere daha kontrol etmeniz. Çünkü internette yeni bir tehlike kol geziyor: Günümüz mafya baronları artık Polat Alemdarlara ihtiyaç duymuyor ve istedikleri zaman zombi bilgisayarlardan oluşan bir ordu ile çalışabiliyor. İnternet üzerinden uzaktan kontrol edilen bilgisayarlar, bir komutla web sayfalarını çökertiyor, yığın postaları gönderebiliyor veya sahte banka web sayfaları üzerinden, masum kullanıcıların ceplerindeki parayı boşaltabiliyorlar. Bu “zombilerin” sahipleri ise hiçbir şeyin farkına varmıyor. CIPHERTrust’ın güvenlik uzmanları, bu sene mayıs ayı içerisinde günde ortalama 172.000 yeni IP adresinin ele geçirildiğini tespit etmiş. Söz konusu grafiğin eğrisi ise hızla yukarı tırmanışını sürdürüyor.

Casus yazılımlar, hijacker ve solucanlar, uzun zamandır sadece heyecan isteyen gençlerin kullanımında bulunmuyor. Solucan ve Truva atı yazarlarının sadece (şüpheli) bir şöhret peşinde koşan kişiler olduğu kanısı da günden güne doğruluğunu kaybediyor. Bu tarz neşeli yaklaşımlar artık sadece Hollywood filmlerinde kaldı. Günümüzde her şey büyük miktarda “kanlı” paranın etrafında dönüyor. Söz konusu eylemlerin ardından ise etkinlikleri birer hobi olarak gören genç korsanlar değil, yeraltının sadece birkaç Euro karşılığında çalıştırdığı organize suç örgütleri bulunuyor.

Arka planda duran bu insanları ararken, yaptığımız her girişimde sessiz kalmayı yeğleyen kişilerle karşılaştık. Güvenlik uzmanları ve bu konu hakkında bilgisi olanlar ise ayrıntılara girmeyi reddediyor. Mafya yapıları son zamanlarda gündelik yaşamı tehdit eden bir hacme ulaştı. Bunka belki de en önemli unsur, kendi bekalari için endişe duyan kurbanların sessizliği. Hangi firma, kendi web sayfasının bir korsan saldırısı karşısında ayakta kalamayacağını kabul edebilir ki? Buradaki birçok bilgiye ancak kaynakların isimlerini gizli tutma sözü karşılığında ulaşabildik.

Mafya, gerçek hayattaki yeraltı raconunu sanal aleme de taşımış

Örnek şantaj: Hollandalı bir online kumarhane, kısa bir süre önce kötü bir tecrübe yaşamak zorunda kaldı. Korsanlar, seçimi servis sağlayıcıya bırakmışlardı. Kumarhane ya her ay 100.000 Euro haraç verecekti ya da sunucuları hizmet veremez hale gelecekti. Korsanlar, kumarhane sahiplerinin kötü bir şaka ile karşılaşmadıklarından emin olmaları için de küçük bir gösteri yaptı ve binlerce bilgisayarın kumarhane sunucularına saatlerce anlamsız veri paketleri göndermesini sağlayarak, firmanın normal hizmet vermesini engellediler. Kumarhaneyi ödeme yapmaya zorlayan korsanların kimlikleri ise hâlâ belli değil. →

» Korsanların kontrol yöntemleri

Bilgisayarınız bir robot tarafından ele geçirildiyse zombiye dönüşür ve daha sonra sahibi olan saldırganla, buradaki örnekte IRC Chat üzerinden otomatik olarak bağlantı kurarak aldığı tüm komutları yerine getirir.

Saldırgan, biraz önce diğer bilgisayarlara bulaşılması emrini verdi. Burada, ele geçirilen bir bilgisayarın söz konusu Truva atını yeni bir kurbanı nasıl aktardığını görüyorsunuz.

2

1

Bir robot ağı, emirlerini bir sohbet kanalı üzerinden alan binlerce bilgisayardan oluşur. Burada 4811 numaralı kurban görünüyör.

```
01:07 -!- Hack-3086 [~Hack-6473@dostonline-...impsat.com.cc
has quit
[Ping timeout]01:07 -!- Hack-6919 [~Hack-7381@A4C50FE7...
6176D579.IP] has joined #monde
01:08 -!- Hack-2700 [~Hack-3103@dostonline-...user.ajato.cc
has quit [Ping timeout]
01:08 -!- Hack-4811 [~Hack-1075@dostonline-...user.ajato.cc
has joined #monde
01:08 < Hack-4811> [NTScan] Already scanning
01:09 -!- Hack-2639 [~Hack-9792@dostonline-...dial-up.teles
has joined #monde
01:10 < Hack-2639> [NTScan] Already scanning
01:10 -!- Hack-9260 [~Hack-9341@dostonline-...impsat.com.cc
has joined #monde
01:10 -!- Hack-6919 [~Hack-7381@A4C50FE7...6176D579.IP]
has quit [Ping timeout]
01:10 < Hack-9260> [NTScan] Already scanning
01:11 -!- Hack-6365 [~Hack-4585@dostonline-...user.ajato.cc
has quit [Ping timeout]
01:11 <@Hack-0923> [NTScan] CSendFile(\\...\\windows\\
system32\\EcranVeille-.exe)
01:11 <@Hack-0923> [NTScan] Exploiting.. [IP]: \\...
[User]: (Administrator/)
01:13 -!- Hack-0843 [~Hack-6497@DC6465A7...769CD924.IP]
has joined #monde
01:13 < Hack-0843> [NTScan] Scan maintenant 1000 threads pendants
10000 minutes de 200
01:14 <@Hack-5713> [NTScan] CSendFile(\\...\\$\\shared\\
EcranVeille-.exe)
01:14 <@Hack-5713> [NTScan] Exploiting.. [IP]: \\...
[User]: (Administrador/)
01:15 -!- Hack-2639 [~Hack-9792@dostonline-...dial-up.teles
net.br] has quit [Ping timeout]
01:16 -!- Hack-1077 [~Hack-1388@5368C230...BC9BE970.IP]
has joined #monde
01:16 < Hack-1077> [NTScan] Already scanning
01:16 -!- Hack-9260 [~Hack-9341@dostonline-...impsat.com.cc
has quit [Ping timeout]
01:16 -!- Hack-2423 [~Hack-0165@dostonline-...user.ajato.cc
has joined #monde
01:17 < Hack-2423> [NTScan] Scan maintenant 1000 threads pendants
10000 minutes de 200
```

4

Ele geçirilen bilgisayarlar devamlı olarak yeni kurbanlar peşinde koşuyor. Korsan, arama komutunu burada veriyor. Etkin robotlar ise kısa bir durum mesajı yayınlıyor.

3

Robot’un Truva atını yeni kurbanına aktarabilmesi için ilk olarak sisteme erişebilmesi gereklidir. Bu, genelde bir Exploit kullanılarak gerçekleştirilir.

Korsanlar, sunucuları çalışmaz hale getirmek için hepsi tek bir komuta merkezinden çalıştırılabilen ve istenen her türlü komutu yerine getiren değiştirilmiş bilgisayarlardan oluşan bir ordu olan robot ağı kullanıyorlar. Bunun için kullanılan komutun ismi ise Distributed Denial of Service, kısaca DDoS.

Benzer bir durumda saldırıyı gerçekleştiren İsveçli genç bir korsan, istisnai olarak yakalanabilmişti. Ancak bu genç, sadece bir tetikçiydi ve asıl emirler Almanya ve İngiltere'deki araçlardan geliyordu. Bunlar da aslında sadece Rusya'dan aldıkları emirleri iletiyorlardı. Ne var ki izler ancak Rusya'ya kadar takip edilebiliyordu. Günümüze değin de izlere yenileri eklenmedi. Bu durumda iki olasılık söz konusu. Ya bölge savcısı elindeki daha önemli dosyalardan başını kaşıyacak vakit bulamıyor ya da maalesef birçok güvenlik uzmanının da iddia ettiği üzere mafyanın kolu yargıya da uzanmış durumda.

Korsanlar saldırı amaçlı robot ağlarını nasıl ele geçiriyorlar?

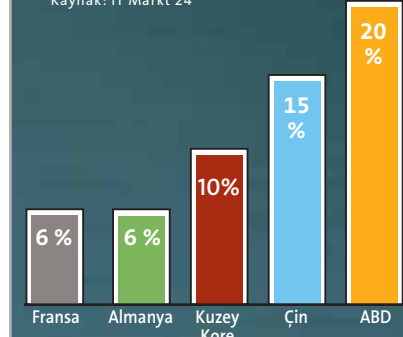
Polis, Hollandalı online kumarhane örneğindeki korsanların bir mafia grubuna üye olduklarını tahmin ediyor. Amerika'da yaşanan bir başka ilginç olay ise robot ağlarının art niyetli olarak kullanılması mafyanın elindeki tek yöntem olmadığını gösteriyor. FBI, geçtiğimiz yılın Ağustos ayında "Cyberslam" çerçevesinde bir online mağaza yöneticisine operasyon düzenledi.

Uydu cihazları satan bir dükkan sahibi, mallarını satmakta zorlanıyordu. Bunun nedeni ise rakibinin Google sıralamasında kendisinin üzerinde yer almasıydı. Ardından dükkan sahibi gerçekleştirdiği bir DDoS saldırısı ile ilk altı sırayı ele geçirdi. Bunun için kullandığı robot ağı ise kiralama yöntemiyle sağlanmıştı. Amerika'daki örnek hakkında daha ayrıntılı bilgiyi www.usdoj.gov/criminal/fraud/websnare.pdf adresinden edinebileceğiniz dokümandan öğrenebilirsiniz. Rakip mağaza sahibinin iki milyon dolarlık zararına karşın bir robot ağını kiralaması çok daha ucuza mal oluyor. Şu anda bir bilgisayarın kirası yaklaşık olarak 5 Cent civarında. Bir anti virüs uzmanının yaptığı açıklamaya göre, bu fiyatlar sürekli olarak düşüş kaydediyor. İktisada Giriş kitaplarının temel düsturu olan arz ve talep yasasına göre, arzdaki aşırı artış, bu piyasanın fiyatlarını ciddi oranlarda aşağı

SUÇ İSTATİSTİĞİ

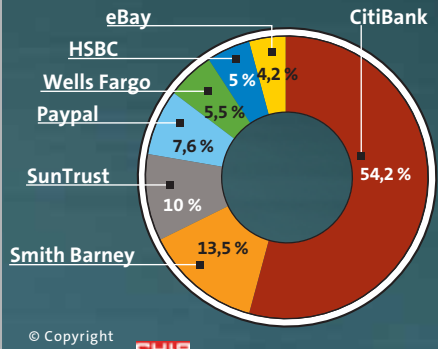
Suçlular

Kaynak: IT Markt 24

Korsanların vatanları: Uygulanan net kanunlara rağmen spam ve phishing iletilerinin büyük bir kısmı ABD kaynaklı.

Kurbanlar

En sevilen bankalar: Para merkezleri özellikle phishing saldırılarında tuzak olarak kullanılıyor. Citibank ise açık ara önde.

çekiyor. Ancak bu yöntemleri kullanan herhangi bir korsanın nasıl yakalanacağı ise hala akıllarda bir soru işareti olarak yerini koruyor. Yine de bu karanlık perdenin ardındaki oluşumların sahnelediği oyun, Honeypot projesinden (Bk. 62) robot ağı avcısı Georg Wicherski'nin yaptığı açıklamalarla bir nebze olsun aydınlanıyor.

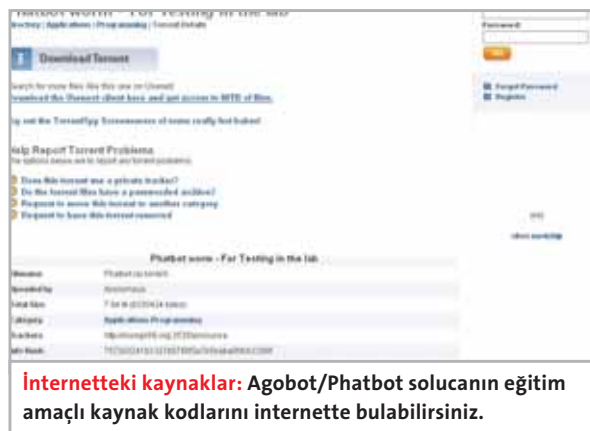
Somut oluşumlar kimliklerini saklı tutarak internet üzerinden bir araya geliyor. Böylece korsanlar, hedeflerine saldırmak üzere bilgisayarlar üzerinden çalışmaya başlıyor. Çalışmaların sonucunda ise internette az ya da çok anonim banka hizmetleri olarak ortaya çıkıyor. Köstebeklerin açıklamasına göre en çok ilgi görenler ise Western Union Transfer ve eGold.

Yetenekli robot ağları: Spam, Phishing ve DDoS

Robot ağları sadece Denial of Service saldırıları için uygun değil. Uzaktan yönetilen "robot bilgisayarlar" oluşan ağ, suçlulara hizmet eden, devamlı olarak ge-

lişen ve her geçen gün daha da güçlenen çok işlevli bir araca dönüşmüş durumda. Örneğin, robot ağlarının en sık kullanılan işlev listesinin tepesinde, yığın posta gönderilmesi bulunuyor. Son zamanlarda elektronik posta göndermek için kırılmış e-posta sunucuları yerine örneğin, amcânızın bilgisayarı kullanılıyor. Tabii ki yasa dışı faaliyetler bunlarla sınırlı değil. Söz konusu robotlar da büyük arama motorlarının araştırma araçlarındaki gibi ağda spam gönderilmiş olan adreslerin izlerini sürüyor.

Yığın posta iletilerin, özellikle art niyetli başka bir sürümü ise phishing iletileri. Bu iletiler, alıcıya bir şeyler satmaya çalışmak yerine, önemli bilgilerini ele geçirmeye çalışıyor. Korsanlar, bunun için örneğin görünümü bir bankanın web sayfası benzerini ileti olarak kullanıcıya gönderiyorlar. İletiler, bankanın güvenlik sorunları gibi sıradan bir nedeni bahane ederek, kullanıcıları korsanların hazırladığı web formlarına yönlendiriyor. Bunun sonucunda kurban, bankasının güvenli sayfasında olduğunu zannederek işlemlerini yapmaya koyuluyor. Söz konusu web formunda ise gerçek bankanın asla e-posta ile talep etmeyeceği hesap numaraları, kullanıcı kodu veya şifreleri gibi kişisel bilgilerin girilmesi isteniyor. Kullanıcının burada istenen bilgileri girmesi halinde, kısa bir süre içerisinde hesabındaki tüm paralar yeraltının →

İnternetteki kaynaklar: Agobot/Phatbot solucanın eğitim amaçlı kaynak kodlarını internette bulabilirsiniz.

karanlığında yitip gidiyor. Yukarıdaki örneklerde görüldüğü üzere korsanlar, internet tarayıcıların ve e-posta istemcilerin güvenlik adımlarını aşabilmek için kullanılan zekice hilelerde sınır tanımıyor. LKA Bayern şirketinin internet müfettişi Günter Maeser'e göre bu tür phishing hırsızlıklarındaki tipik kayıplar ortalama 2.000 ile 7.000 Euro arasında değişiyor. Diğer taraftan bu tür web formlarını tasarlayanlara karşı harekete geçmek ise oldukça zor. Tabii ki somut bir zarar söz konusu olduğunda teorik olarak bir şeyler yapılabilir. Bunun haricinde yapılan her önlem, cezai bir eyleme karşı hazırlıktan öteye geçemiyor. Bu tür phishing iletilerini ayırt etmek için dikkat edilmesi gereken noktaları ise sağ taraftaki kutudan öğrenebilirsiniz.

» “Robot bilgisayarlardan gerçekleştirilen saldırılar yılın ilk yarısında yüzde 63 arttı”

Vincent Gullotto,
McAfee Avera Başkan Yardımcısı

Robot ağların, korsanlar için sunabileceği hizmetler, uzun zamandır Spam, Phishing ve DDoS ile sınırlı değil. İşlev yelpazesi tüm bunların dışında Sniffing (koklama) gibi klasik casusluk işlevini de kapsıyor. Korsan, uygulama için bilgisayar dinleme istasyonuna dönüştürebileceği bir robot modülü yüklüyor. Modül, ağ üzerinde hareket eden parolalar veya kullanıcı isimleri gibi bilgilerin kopyalarını korsana gönderiyor. Böylelikle korsan, sadece bulaştığı bilgisayarlardaki değil ağa bağlı diğer bilgisayarlardaki bilgileri toplayabiliyor. Bu yöntem, özellikle firma ağları için gerçekten ciddi bir sorun.

Bir robot eklentisi olan keylogger araçları da özellikle ilgi çekmekte. Keylogger'lar klavyeden yapılan tüm işlemleri kaydediyor. Bu sayede bilgisayar üzerinde saklanmayan veya ağ üzerinden sadece şifrelenmiş olarak aktarılabilen parolalar da rahatlıkla elde ediliyor.

Sadece solucanlar veya virüsler gibi zararlı yazılımların yayılması ile devamlı yeni robot ağlar oluşturuluyor. Tipik bir örnek olarak, geçtiğimiz senenin başında, dünyadaki en büyük güvenlik firmalarından biri olan ISS'in güvenlik duvarı yazılımının çökmesine neden olan Witty solucanını gösterebiliriz. Anti virüs uzmanları, Witty'nin daha hızlı yayılabilmesi için bir robot ağından başlatıldığını öne sürüyor.

Tabii ki robot ağlar daha başka bir çok

kötü amaçla, örneğin Google'ın AdSense prensibini kandırmak için de kullanılabilir. Buna göre uzaktan yönetilen bilgisayarlar, devamlı reklamları çağırıyor ve bu sayede Google'dan para alıyor. Böylelikle online anketler veya oyunlar da rahatlıkla değiştirilebiliyor.

Korsanlar klasik yöntemlerle PC'nizi nasıl ele geçiriyor?

İnternetteki PC'lerden bu tür robotlar elde etmek için bilinen en eski korsan yöntemleri yeterli oluyor. Bu tür bir robot ağının hemen hemen tüm üyeleri, sadece işletim sistemi güncellemelerini gerçekleştirmedikleri veya virüs tarayıcı ya da güvenlik duvarı gibi koruma mekanizmalarını etkinleştirmedikleri için virüslerden etkileniyorlar.

Korsanlar eylemlerinde kullanmak için, ilk olarak bilgisayarlarda bir açık kapı arıyorlar. Bunun için, Sasser solucanının yaptığı gibi, ağdaki güvenlik açıklarını araştırıyorlar. Local Security Authority Subsystem Service hizmetindeki bir güvenlik açığı, 445 numaralı port üzerinden bilgisayara erişilmesini mümkün kılıyor. Ya da özel olarak değiştirilmiş web sayfaları kullanılarak da sisteme girilebiliyor. Buradaki sihirli kelime ise Browser Helper Objects, kısaca BHO. BHO, genellikle →

SALDIRI ÖNLEMLERİ

» Robot ağlarından nasıl korunabilirsiniz?

Şayet internet bağlantısı ışığınız yanıp sönüyorsa ve sabit diskiniz anlam veremediğiniz sesler çıkartıyorsa sisteminizi mutlaka kontrol etmelisiniz. Ancak bu durumla karşılaşmadan kendinizi korumanız daha iyi olacaktır.

Alabileceğiniz önlemler: Sistemine robot bulaştıktan sonra güvenliği konusunda şüphe duyanlar muhtemelen şifrelerini ve hesap bilgilerini çoktan kaybetmişlerdir. Ancak şu önlemleri alarak kendinizi koruyabilirsiniz.:

İşletim sistemi: Windows'un otomatik güncelleme işlevini kullanın. Bu sayede sisteminiz her zaman güncel kalacaktır. Aksi takdirde bazı sistem saldırıları koruma mekanizmalarını rahatlıkla aşabileceği için, güvenlik duvarı ve virüs tarayıcılar da yardımcı olamayacaktır.:

Tarayıcı ve e-posta istemcisi: İnternet programlarınızı da düzenli olarak güncellemelisiniz. Alternatif bir tarayıcının kullanılması enfeksiyon riskini düşürür ancak yüzde yüz önleyemez. Firefox'un hedef olduğu saldırı sayısı ortaya çıkan güvenlik açıkları ile orantılı olarak devamlı artmakta.

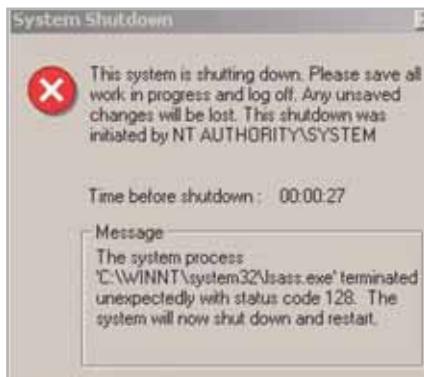
Güvenlik duvarı: Bir masaüstü güvenlik duvarı komple koruma sunmasa da, mutlaka bir tane yüklemelisiniz. Windows XP, sisteme entegre bir güvenlik duvarına sahiptir. eCHIP'ten yükleyebileceğiniz Sygate Personal Firewall'ı (© eCHIP-Code Güvenlik) alternatif olarak kullanabilirsiniz.

Robotların güvenle kaldırılması

Eğer bilgisayarınıza zaten robot bulaştıysa bu zararlardan kurtulmanız çok da kolay olmayacaktır. Windows'u yeniden yüklemek istemeyenlerin kullanabilecekleri güvenilir tek yöntem ise bu zararlardan, Kaspersky'nin anti virüs veya Spybot Search & Destroy anti casusluk aracı gibi klasik yazılımlar yardımıyla kaldırmaya çalışmaktır. Her iki programı da eCHIP'ten (© eCHIP-Code Güvenlik) yükleyebilirsiniz.:

Ancak bu işlem sırasında robotun tüm bileşenlerinin kaldırıldığından emin olmadan önce internet bağlantısını etkinleştirmemeye dikkat etmelisiniz.:

Anti virüs ve anti casusluk araçlarının güncellemelerini ise internete bağlı başka bir bilgisayar yardımıyla temin etmeli ve daha sonra örneğin, USB bellek ile aktarmalısınız.

Kapanış: Sanal zararlılar, Windows bilgisayarlarının düzenli olarak yanlış kodlar ile çökmesine neden oluyor.

» Phishing'den korunma yöntemleri

Sayıları her geçen gün artan Phishing iletileri devamlı akıllanıyor. Yine de rahatlıkla tespit edilmelerini sağlayan açıklara sahipler. Aşağıdaki kurallara uyarak bsu iletilere ve yönlendirdikleri sahte sayfalara göz açtırmayın.

Bankadan gelen iletileri göz ardı edin!

Ne çalıştığınız banka ne de başka bir ciddi firma, kullanıcı ya da hesap bilgilerinizi e-posta aracılığıyla sorgulamaz. Ancak bunun için özellikle kullanıcı sayısı çok fazla olan bankalar hedef alınır.

Kullanıcı/parola bilgilerinizi asla vermeyin!

Bankanız herhangi bir web sayfası üzerinden asla kullanıcı ve parola bilgilerinizi istemez. Bunun gibi isteklere kesinlikle şüpheyle yaklaşmalısınız.

Yazım hatalarına dikkat edin!

Son zamanlarda Phishing iletilerinden büyük bir kısmı Doğu Avrupa kaynaklıdır. Bu iletilerdeki en ayırt edici özellikler, dil bilgisi ve yazım hataları ile özellikle noktalı Türkçe harflerin kullanılmamasıdır.

Saygılı Müşterimiz,
Farklı IP-adreslerden banka hesabınıza girmeye çalışıldığını tespit ettik. Seyahatleyken hesabınıza girmeyi bunun gibi hesap açma teşebbüsleri buna bağlı olabilir. Ancak hesabınızı açmak girişiminde bulunmadıysanız ilgili bilgilerin kontrol edilmesi için en acil bankanıza başvurmanızı teklif ederiz.

casusluk araçlarının yüklenmesi için kullanıldığından ve kaldırılması hayli zor olduğundan dolayı, uzun zamandır kontrol altında tutulmaya çalışılan Internet Explorer eklentilerinden biri. (Bk. "Yeni Süper Virüsler" CHIP 02/2005 148).

Robotlar da, casusluk araçları gibi sistemin derinliklerine kanca atmaya çalışıyor. Bunun için kurban küçük bir program ile yer değiştiriyor. Trickler olarak adlandırılan bu araç, aslında, asıl zarar rutinlerini, anti virüs yazılımlarının güncelleme işlevine benzer şekilde internetten indiren küçük bir yardımcıdan başka bir şey değil.

Trickler, bir sonraki adımda bir haberleşme modülü yüklüyor. Söz konusu modül çalıştığında, ilk etkinliği bulaştığı bilgisayarın korsan ile bağlantı kurmasını sağlaması. Bu bağlantı hemen her durumda, zaten var olan veya kırılmış IRC gibi bir sohbet sunucusu üzerinden gerçekleşiyor. Ancak özel olarak yazılmış bir sohbet protokolü daha güvenli ve tespit edilmesi daha güç olarak karşılına çıkıyor. Buna karşılık IRC'nin kullanımı çok kolay ve IRC'de birçok doküman bulmak mümkün.

Bir kere bağlandıktan sonra, robot yazılım, korsanın emirlerini bekliyor. Korsanın emirlerini sohbet kanalına girmesiyle, komutu alan binlerce bilgisayar aynı anda uygulamaya başlıyor. DDos saldırılarının başlatılması, yığın postaların gönderilmesi, parolaların toplanması veya ağların dinlenmesi tipik komutlar arasında sayılabilir.

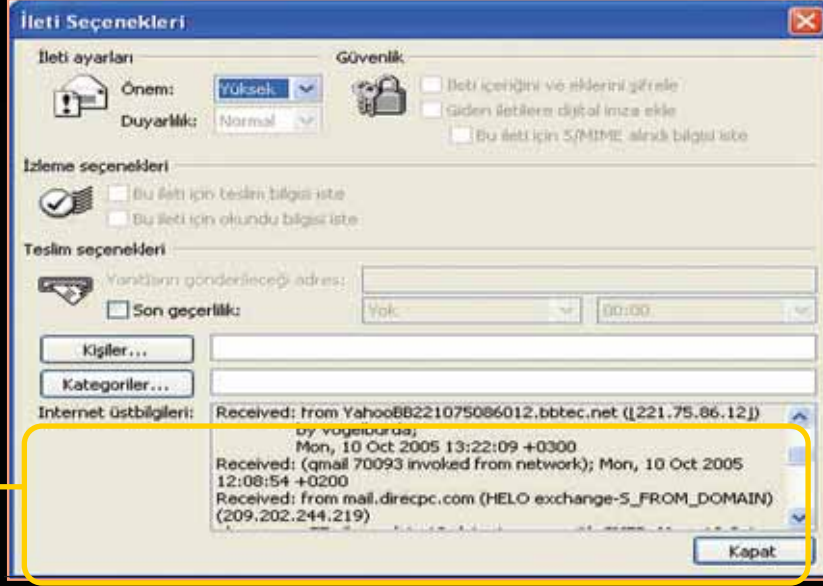
Robot yazılımın kendisine ait bir güncelleme işlevine sahip olması ise özellikle ürkütücü. Bu sayede korsan, anti virüs yazılımı eski sürümü için bir imza güncelleme şansına sahip olmadan robot yazılımının yeni sürümünü yükleyebiliyor. Sonuçta robotların tespit edilmesi oldukça zorlaşıyor. Güvenlik uzmanları ise mafyanın tehlikeleri göğüslemesinde en önemli unsur olan zeki taktiklerine karşı, yoğun bir şekilde yeni çözümler üzerinde çalışıyor.

Sonu olmayan bir savaşta en son açılan cepheler

Virüs tarayıcıları tek başlarına yeteri kadar kuvvetli olmadıkları için, yeni yöntemlerin geliştirilmesi gerekiyor. Başlangıç olarak çok katmanlı bir koruma: Heuristik ile öğrenilebilen bir virüs tarayıcısının yanında bir güvenlik duvarı ve anti casusluk aracı kullanılması gerekiyor. Vi →

Gerçek gönderi adresini arayın!

Eğer emin değilseniz gönderenin gerçek e-posta adresini kontrol etmelisiniz. Bunun için Outlook altındaki **Görüntü/Seçenekler** komutunu çalıştırın. Takip eden penceredeki "İnternet üstbilgileri" kutusundan farklı özellikleri görebilirsiniz. Bir Phishing iletisi hakkındaki en önemli bilgi "Received: from unknown (HELO localhost) (127.0.0.1)" şeklindeki bir açıklamadır. Bu, gönderen ve e-posta sunucusunun aynı bilgisayar olduğunu gösterir.

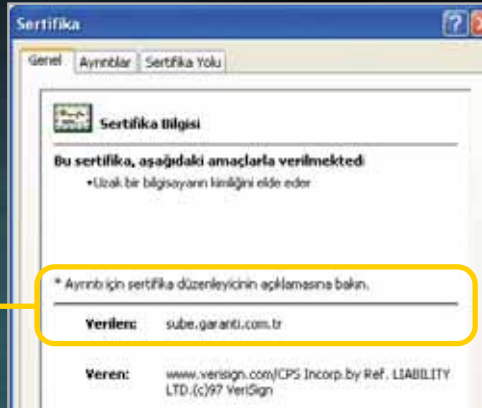
Şifrelemeye dikkat edin!

Eğer aldığınız e-postanın yönlendirdiği web sayfası SSL ile şifrelenmemiş ise muhtemelen bir phishing sayfası söz konusudur. Hiç kimse hesap bilgilerinizi şifrelenmemiş olarak aktarmanızı istemez.

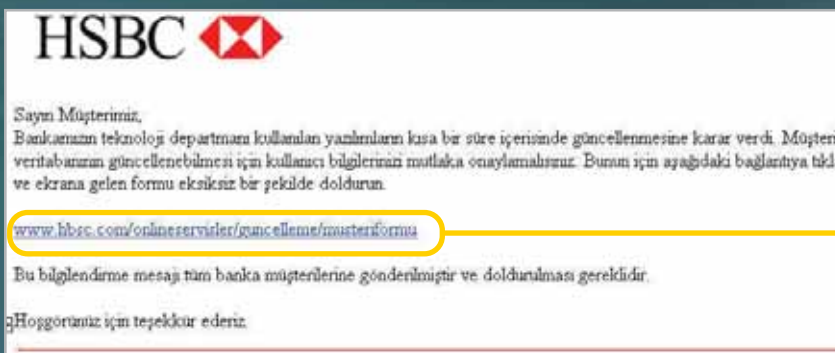
HTTPS sertifikasını kontrol edin!

Web sayfası SSL ile şifrelenmiş ancak sertifika geçersiz. Bu durumda yüksek ihtimalle bir phishing web sayfası söz konusudur. Tarayıcınız bu tür sertifikaları otomatik olarak tanır. Ekrana gelen uyarıyı, mesajınızı okuyanlar sorunun nereden kaynaklandığını tespit edebilir.

Farklı URL'lere dikkat edin!

E-posta üzerinde görünümle ekrana gelen adresler farklı ise çok ucuz bir numara ile karşılaşıyorsunuz demektir. Başka bir bağlantı adresini gösteren saydam bir GIF resmi ile tecrübeli kullanıcılar bile şaşırtılabilir. Bu tür iletilerin hedefinde genellikle önde gelen bankaların müşterileri bulunur.

rüs şablonlarının keşfedilmelerini sağlayan Heuristic, robotlar görünüşlerini devamlı değiştirdikleri için çok önemli bir konumda. Güvenlik duvarının görevi sıra dışı ağ trafiğini ortaya çıkartmak. Anti casusluk aracı ise tarayıcıyı tehlikeli eklentilere karşı korumada görev alıyor.

Tabii ki sadece bulaşmalara karşı koruma tek başına yeterli değil. Sorun genellikle bilgisayardan çok, güvenliği ile ilgilenmesi gereken sahibinden kaynaklanıyor. Korunmayan PC'ler için sorun çok hızlı çözülemeyeceği için daha çok dikkat etmek gerekiyor. Nitekim bunun için de yasal bir uygulama mevcut değil. Güncellemeleri yüklemeyen ve bu nedenle diğer kullanıcıları riske atanların, şu an için, en azından kanuni olarak suçlanması mümkün değil.

Sanal dünyada küreselleşen internet mafyası

Tek bir robot ağı, tüm dünyaya dağılmış olan binlerce bilgisayarlardan oluşuyor. Bu nedenle ağır kapatılması da çok kolay bir işlem değil. Bir güvenlik firması virüs sunucusu gibi bir dönüm noktası tespit ederse uzmanlar, söz konusu ağı devre dışı bırakmaya çalışıyor. Ancak bu deneme genellikle farklı zaman bölgeleri veya dil engelleri gibi günlük sorunlar nedeniyle başarısızlıkla sonuçlanıyor. Bir güvenlik konferansında sohbet etme imkanı bulduğumuz bir uzman, yaşadığı garip durumu bizlerle paylaştı: Uzmanımız, bir robotu analiz ederken korsanın üzerinde bir phishing sayfası yayınladığı kırılmış bir sunucu ile karşılaşmış ve bu bilgisayar Hindistan'daki bir üniversitede bulunuyormuş. Burayla ilk temasa geçme deneyimi İngilizce konuşmaya çalışması nedeniyle İngiliz Dili ve Edebiyatı Fakültesi'ne yönlendirilmesiyle sonuçlanmış. Ancak uzman bir Hint restoranına giderek burada çalışan bir garsonu cep telefonu ile üniversiteyi aramaya ikna etmiş ve bu şekilde ilgili profesöre ulaşarak durum hakkında bilgi verebilmiş.

Robotlara karşı verilen bazı savaşlar teknik nedenlerden ötürü de başarısız olabiliyor. Örneğin, internetten kaynaklanan saldırıların kurbanına ulaşmadan filtrelenebilir mümkün değildir. Gönderinin IP adresinin engellenmesi sonucunda bir web sayfasının normal ziyaretçilerini de istemeden engelleyebilirsiniz. Çünkü IP adresleri normalde Superonline veya Türk Telekom gibi internet servis sağlayıcıları →

cıları tarafından verilir. Bu adresler, değişik bilgisayarlar çok küçük aralıklarla verildikleri için bir robot ağı IP'sinden hızlı bir şekilde zararsız bir kullanıcının adresine dönüşebilir.

Ancak başarılı denemeler de yok değil, örneğin Honeybot (bal çömleği) yöntemi. Belirli bir amaç için ayarlanmış, açıkları bulunan bilgisayarlar ile mümkün olan en fazla otomatik saldırı rahatlıkla tuzağa düşürülebiliyor. Buna göre, korunmuyor gibi görünen bilgisayarlar, bir robot ağının zararlı yazılımları tarafından etkilenebiliyor. Bunun sonucunda Honeybot'un arkasındaki uzmanlar örneğin, bilgisayar haberleşmelerini kontrol edip bu sayede bir robot ağının çalışması ve kullandığı teknolojiler hakkında çok değerli bilgiler toplayabilirler.

Honeynet projesi (www.honeynet.org) şu ana kadar robot ağları hakkında yayınladıkları teknik makalelerde yedi farklı robot sürümü hakkında açıklamalarda bulundu. Özellikle "Agobot" isimli robot ağı, profesyonelliği ile diğerlerinden ayrılıyor. Bu ağ, sayısız modül ile donatılmış ve zekice eklenmiş olan anti virüs koruması sayesinde, şu anda 500'ün üzerinde farklı sürüme ulaşmış durumda. Honeybot'un yardımı olmadan hiçbir virüs laboratuvarının bu imzaları güncellemesi mümkün olamazdı.

Tartışılan stratejiler: Microsoft ve diğerlerinin planları

Bu probleme karşı ileride nasıl önlemler alınacağı ise aslında şu an için bir muamma. Microsoft uzun zamandır oldukça etkili ancak yan etkileri de bulunan farklı teknolojiler üzerinde çalışıyor. Buradaki anahtar kelime ise Sender ID, yani gönderen tanımlayıcısı. Alıcı sunucunun tüm gönderi sunucularını kontrol etmesi ile spam ve phishing'in önlenmesi amaçlanıyor. Eğer gönderen adresi, etki alanı yöneticisinin uygun olarak tanımlamadığı bir adres havuzundan geliyorsa, ileti güvensiz olarak derecelendiriliyor. Ancak tabii ki bu önlem, güvenilir bir sunucunun kırılgan spam ileti göndermesini engelleyecek nitelikte değil.

Microsoft, bu teknoloji için patent başvurusunda bulunduğundan, Sender ID, Internet Engineering Task Force (IETF) tarafından standart olarak tanınmadı. Teknolojinin kullanılmasını sağlamak için Microsoft tek başına çalışmalar yapmaya başladı. Çalışmanın sonucunda Microsoft'un sahip olduğu e-posta hiz-

metleri Hotmail ve MSN, Sender ID kriterlerine uygun olmayan tüm e-postaları Kasım ayından itibaren yığın posta olarak tanımlayacak.

Microsoft, her türlü zararlı yazılım için başka bir önlem olarak uzun süredir Trusted Platform Module (TPM) üzerinde çalışıyor. Kullanıcıların yoğun bir şekilde karşı çıkmalarına rağmen işletim sisteminin yeni sürümü, bilgisayar hafızasında TPM Modul tarafından korunan ve buraya sadece güvenilir uygulamaların yükleme yapmasına izin verilecek olan bir alana sahip olacak. Örneğin, ev bankacılığı uygulamaları ve ağ kartı sürücülerini gibi kritik sistem hizmetleri bunlar arasında sayılabilir.

Robot ağı yazılımları ise gerekli sertifikaya sahip olmayacağından bu alana da erişemeyecek. Bunun sonucunda zararlı yazılımlar halen var olan, güvenilmeyen alanda bulunacaklarından, klavye işlemlerini takip edemeyecek ve kullanıcı kodu, parola veya şifre gibi bilgileri de alamayacak.

Sonuç: Sıkı örgütlenen ortamda mafiya soluk alamaz

Güvenlik uzmanları ve firmaların çabalarına rağmen sorun asıl olarak kullanıcıların sorumluluklarında kilitleniyor. Buna göre kullanıcılar, işletim sistemlerini düzenli olarak güncellemeli, virüs tanımlamalarını güncel tutmalı ve güvenlik duvarlarını etkinleştirmeliler.

İnternet için Interpol gibi küresel bir teşkilat, yakın bir gelecekte mümkün görünmüyor. Ne var ki internet mafyası, farklı gruplar güvenilir standartlar ve teknolojiler üzerinde ortak bir karar verinceye kadar da para kazanmaya devam edecek. Ve tabii ki bu güvenlik standartları kullanılmaya başlandığında bile tüm eski bilgisayarlar güvenilirleri ile değiştirilmeye kadar, ne kadar iyi koruyor olsalar da diğer kullanıcılar için risk oluşturmaya devam edecek. ■

VP / Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

BAĞLANTILAR

www.honeynet.org/papers/bots/: Robot ağları ve Honeybot hakkında teknik makaleler.

www.antispywarecoalition.org/: Casusluk araçları hakkında güncel haber ve istatistikler

www.antiphishing.org/: İnternetteki büyük anti phishing girişimi

www.olympus.org: En geniş kapsamlı Türkçe güvenlik sitesi olan Olympus.org'dan bilgisayar ve güvenlik hakkında bilgi edinebilirsiniz.

GÜVENLİK ÖNLEMLERİ

»Bankanız ne kadar güvenli?

Tüm bankalar online müşterilerini aynı derece korumuyor. Ancak her geçen gün artan güvenlik önlemleri ile korsanların gizli bilgilere ulaşmaları daha da zorlaşmakta. Tek kullanım şifre oluşturan cihazlar veya akıllı kart okuyucular aslında daha güvenilir önlemlerdir ancak kullanımları maalesef zorunlu değildir.

Citibank: Oturum açmadaki doğrulama sırasında PIN kodu kullanılmakta, otomatik süre dolumu ile kontrol edilmekte ve 3 kez hatalı şifre girilmesi halinde o hesap numarası için sistem otomatik kilitlenmektedir. Ayrıca oturum doğrulama için geçici çerezler ve 7/24 müdahale saptama teknikleri kullanılıyor.

Denizbank: Kullanıcı Adı, eParola ve @çık Deniz şifresi için sanal klavye seçenekleri ve Türkiye'de bir ilk olarak SMS Doğrulama.

Dışbank: Kullanıcı adı/müşteri numarası ve şifre/parola girişi için sanal klavye seçenekleri.

Finansbank: Müşteri numarası haricinde şifre ve parola için sanal klavye, giriş ve para transferleri için SMS ile tek kullanımlık şifre talebi, servis sağlayıcı ve IP tanımlama ile bağlantı ve ayrıca işlem sınırlaması

Garanti Bankası: Müşteri no, şifre ve parolanın üçüncü parti yazılımlar tarafından kaydedilmesini önleyen mini klavye haricinde tek seferlik giriş şifreleri oluşturan Şifrematik isimli cihaz da kullanılabilir. Ayrıca ekstra güvenlik önlemi olarak Garanti Güvenlik Kalkanı'nı kullanabilir ve ayrıca yapılacak işlemleri sınırlandırabilirsiniz.

Halkbank: Elektronik kimlik olarak da bilinen sertifika uygulaması, kullanıcı tanınmasında Microsoft Certificate Server ile size sunulan kişiye özel elektronik kimlik, özel müşteri numarası ve şifre.

HSBC: Kullanıcı kodu, parola ve sanal klavye zorunluluğu olan şifrenin haricinde işlem şifreleri ve yapılacak işlemlerin sınırlandırılması.

İş Bankası: Müşteri numarası, parola ve sanal klavye zorunluluğu haricinde tek kullanımlık giriş şifreleri oluşturan i-Anahtar. Ayrıca işlemlerin sınırlandırılması ve güvenlik çemberi isimli küçük bir yazılım ile ekstra güvenlik.

Koçbank: Sanal klavye ile kullanıcı kodu ve şifre girilmesi, akıllı anahtar ile tek kullanımlık giriş şifrelerinin oluşturulması ve açık anahtar alt yapısı (PKI).

İÇİNDEKİLER

72	ATI X1000 Crossfire testte
76	Donanım inceleme Yeni donanımlar testte
94	Centrino Tuning Dizüstülere pil dopingi
98	W-LAN Router testi Kablosuz ağ çözümleri
108	HDTV Tüm bileşenleriyle HDTV
120	Test: Mürekkep Püskürtmeli En iyi inkjet yazıcılar
128	Notebook güvenliği 5 büyük dizüstü tehlikesi
134	Donanım günlüğü Donanım dünyasında bu ay
136	CHIP TOP 10

50 GB'lık BD diskler yolda

Kapasite devrimi

Panasonic, 50 GB'a kadar veri depolayabilen yeni nesil optik disk teknolojisi Blu-ray disk sürücülerini 2006 ilkbaharında satışa sunuyor.

■ DVD'nin veliahdını belirlemek isteyen bilişim endüstrisinde hareketli bir dönem yaşanıyor. Firmalar, kendi standartlarını yerleştirmek için rakip firmalarla ittifaklar kuruyor, gelecek on yıl boyunca hakim olacak standartta söz sahibi olmak için dev ar-ge bütçeleri yaratıyorlar. DVD'nin veliahdı için adı geçen en önemli teknoloji ise Blu-ray. Bu teknoloji ile bir diske 25 GB veri depolanabiliyor. Panasonic ise Blu-ray üretimine başlayarak bu standarda destek verdiğini açıkladı. Panasonic'in hem masaüstü hem de taşınabilir PC'ler için ürettiği yeni Blu-ray disk sürücüler, Blu-ray disklerle kayıt da yapabiliyor.

Araştırma için 5,5 milyar dolar

Panasonic'in bağlı olduğu Japon Matsushita Electric firması, araştırma ve geliştirme için ayırdığı 5,5 milyar dolar ile önemli bir teknoloji üreticisi durumunda. Panasonic, yeni nesil kayıt standardı Blu-ray diskler için disk sürücü üretimine 2006 yılı başında başlayacağını açıkladı. Tek katmana 25 GB, çift katmana ise 50 GB'a kadar veri kaydedilmesine imkan tanıyan Blu-ray teknolojisi yeni nesil görüntü standardı olan HD (High Definition – Yüksek

Çözünürlüklü) görüntüleri depolamak için de çok önemli bir medya olarak ortaya çıkıyor. Blu-ray disk standardının ilk geliştiricilerinden olan Panasonic, yeni nesil optik disk biçimini ilk kez yaygın günlük kullanıma açıyor. Masaüstü ve taşınabilir PC'lerde dünyada ilk kez kullanılacak olan Blu-ray sürücüler, ekim ayında PC üreticilerine test amaçlı olarak gönderildi bile. Sürücülerin seri üretimine ise 2006 yılı Ocak ayında başlanacak.

Panasonic'in üreteceği Blu-ray sürücüler CD ve DVD standardında üretilmiş tüm eski optik diskleri de okuyup yazabilecek. Yeni disk sürücüler ilk olarak HP ve Dell gibi dünyanın önde gelen bilgisayar üreticileri tarafından kullanılacak. Şu anda test aşamasında olan Blu-ray diskleri, koruyucu bir kasa içinde kullanılıyor. Bu da disklerin fiziksel boyutunu büyütüyor.

Bu sorunu çözmek için çalışan Panasonic, koruyucu kasaya ihtiyaç duymayan, toza ve çizilmeye karşı dayanıklı yeni Blu-ray diskleri de üretti. Bu yeni diskler öncelikle Panasonic'in kişisel bilgisayarlar için ürettiği disk sürücülerde kullanılacak.

Bilgi için: www.panasonic.com

Dünyanın ikinci en küçük hafıza kartı

Memory Stick Micro

SanDisk ve Sony, Memory Stick hafıza kartı ailesinin yeni nesil modeli Memory Stick Micro'yu (kısaca M2) tanıttı. Aslen cep telefonlarında kullanılmak üzere tasarlanmış olan yeni hafıza ortamı, 15 x 12,5 milimetrelük boyutları ile Memory Stick Pro'nun sadece üçte biri büyüklüğünde ve 1,2 milimetre kalınlığında.

Transflash veya T-Flash olarak bilinen Micro SD kartları uzun zamandır piyasada. Memory Stick Micro, rakibi SD gibi, aygıt çalışırken de değiştirilebilir özelliğine sahip. Bu, kartı söküp takmanız için telefonun pilini sökmek zorunda kalmaya-
cağınız anlamına geliyor.

Bilgi için: www.sandisk.com

Hyundai Pontus PAC-7002

Otoyolda MP3

Hyundai'nin Pontus PAC-7002 modelinde CD çalar, otomobil radyosu ve MP3 çalar bir arada. Cihazın LCD ekranlı kısmını çıkartıp MP3 çalar olarak yanınıza alabiliyorsunuz. Dosya aktarımı USB arabirimi üzerinden gerçekleşiyor ve aygıt MP3, WMA ve Ogg ses biçimlerini destekliyor. Aygıtın tek ba-

şına kullanılabilmesi için, yaklaşık on iki saat akım sağlayacak ve otomobil radyosundan şarj edilebilecek bir pil kullanılmış.

Bilgi için: www.hyundai.autonet.com

Minik hacimde 4 DVD

16 GB flash bellek

Samsung, 16 GB kapasiteli flash bellek işlemcisi ürettiğini açıkladı. Yeni hafıza modülüne 8 bin dijital müzik dosyası veya 32 saat DVD kalitesinde film depolamak mümkün. Yeni NAND flash

bellek işlemcisi, çoklu hücre teknolojisini kullanarak 1 bellek hücresinde 2 bit veri depolamayı mümkün kılıyor, böylece kapasite ikiye katlanıyor.

Bilgi için: www.samsung.com

ISINMA PROBLEMİ

Sisteminizi soğutmak için kasayla gelen fanın dışında ekstra bir yöntem kullanıyor musunuz?

Kaynak: Chip Online

Büyük oran: Hayırcılar çoğunlukta görünse de, kullanıcıların yarısı standart sistem soğutma donatılarının yeterli olmadığını düşünerek önlem aldığını ifade ediyor.

Yeni Dizüstü Televizyonunuz

\$119 +KDV

AVERTV CARDBUS PLUS

- Dizüstü Bilgisayarınızda TV ve FM radyo keyfi.
- Uzaktan kumanda
- Kullanıcı dostu arayüz ile kolay kurulum ve kullanım
- MPEG1/2/4, DivX, AVI görüntü yakalama
- Mini portatif anten hediyeledir.

Kolay kurulum ve üstün görüntü kalitesi ile Dizüstü Bilgisayarınızı götürdüğünüz her yerde binlerce yayını izleyin ve kaydedin.

\$89 +KDV

AVERTV CARDBUS

- Dizüstü Bilgisayarınızda TV keyfi
- Kullanıcı dostu Türkçe arayüz ile kolay kurulum ve kullanım
- MPEG1/2/4, DivX, AVI görüntü yakalama
- Teletext, uzaktan kumanda
- Mini portatif anten hediyeledir.

Fiyatlar KDV hariç olup tavsiye edilen maksimum tüketici fiyatlarıdır.

Satış Noktaları

• Teknosa: 444 00 78 • Vatan: 444 56 56 • Pc Gold: 414 09 00 • Bimeks: 444 22 11

AVerMedia
Bridging PC/MAC & Video

MultiMedya
Karar noktası

www.multimedya.com
www.multimedya.net

KISA... KISA...

► Prototip: Yakıt hücreli MP3 çalar

Toshiba yakıt hücresiyle çalışan ilk Flas ve sabit diskli MP3 çalarlarını tanıttı. Akü 8,5 gram ağırlığında ve bir 10 ml metanol dolgusuyla 60 saat çalışma süresi sunacak. Toshiba'ya göre ticari kullanım ancak 2007'de başlayacak.

Bilgi için: www.toshiba.com

► PC ve HiFi için W-LAN

PC ve HiFi için W-LAN Logitech "Wireless Music System for PC" ile PC'lerden müzik setlerine kablosuz müzik aktarımı yapılabilir. Alıcı ve gönderici aygıtlar W-LAN üzerinden iletişim kuruyor ve sistem bir uzaktan kumanda ile geliyor. Kablosuz sistem 130 Euro, beher alıcı ise 100 Euro tutuyor.

Bilgi için: www.logitech.com

EDİTÖRLERDEN NOTLAR

Cem Şancı
Haber Müdürü

Dizüstü ve CD

Dizüstü bilgisayarların ince yapılı hassas CD/DVD okuyucuları çoğu zaman her CD veya DVD'yi kabul etmeyebiliyor. Ofis veya ev dışında çalışırken elinizdeki CD'yi okutacak başka bir cihaz da bulamadığınızda bu sorun çok can sıkıcı bir hale gelebilir. Dizüstü bilgisayar alırken, üreticinin kullandığı optik sürücünün markasını ve özelliklerini iyi incelemenizi, gerekirse internet üzerindeki forumlardan o sürücüler hakkındaki yorumları okuyup karar vermenizi tavsiye ederiz. Ayrıca küçük bir maliyetle mevcut sürücüyü bir başkasıyla değiştirmek de, öfkelenip bilgisayarınızı parçalamadan önce sorununuzu çözebilir.

Yüksek kapasite arayanlara

64 bit destekli Dell ve Acer

Acer Aspire T130, 64 bit AMD Sempron 3000 işlemci kullanıyor. 17 inç CRT ekranlı modeli 659 dolar fiyatla tüketicilere sunulan Aspire T130, ayrıca 17 inç Acer LCD ekranlı olarak

KDV dahil 1,199 YTL'ye alınabiliyor. İnfronic Ürün Müdürü Gonca Güleş, Acer Aspire T130'un tüketicilerden yoğun ilgi gördüğünü belirterek, satışının stoklarla sınırlı olduğunu vurguluyor.

Dell'in 64 bit işlemcili iki adet masaüstü bilgisayar modeli de İnfronic tarafından satışa sunuluyor. Bunlardan Dell Dimension 5100 ev pazarına, Dell Optiplex GX620 ise kurumsal pazara yönelik ürünler. Dell Dimension 5100'de LGA tipi, 3,2 GHz hızında, 64 bit Intel Pentium 4 işlemci kullanılmış.

Bilgi için: www.infronic.com

Fujitsu Siemens'den Lifebook S7020

1,74 kg ağırlığında dizüstü

1,74 kg ağırlığındaki LIFEBOOK S7020, yüksek performansı ile dikkat çekiyor. Intel Pentium M 750 işlemcili (1,86 GHz), 512 MB DDR tipi bellekli ve 60 GB S-ATA sabit diskli (5,400 rpm) Lifebook S7020, 14,1 inç TFT ekrana sahip. Ürünle birlikte standart olarak sunulan 2. pil ile çalışma ömrü 8 saat 45 dk'ya çıkıyor. Ayrıca bütünsel Intel PRO/Wireless

LAN ve Bluetooth teknolojileri de kablosuz bağlantıyı mümkün kılıyor. Firewire, SD / MS medya girişleri gibi çok çeşitli arabirimler, ürünün geniş bir aksesuar yelpazesine hızla bağlanabilmesini sağlıyor.

Bilgi için: www.fujitsu-siemens.com.tr

ZyXEL Prestige ADSL modem

Prestige 661HW, ZyXEL'in ev ve ofis kullanıcıları için tasarladığı bir ADSL2+ modem - yönlendirici. Cihaz, ZyXEL'in g+ZyAIR G162, G360 kablosuz ağ kartları ile kullanıldığında 125 Mbps hızında 802.11g + super speed kablosuz ağ iletimi, 4 *10/100 Ethernet Portu, ağ güvenliğinin kontrolü ve yönetimi için limitsiz virüs tarama ve çocuklar için ebeveyn denetimi sağlayan 2 ay ücretsiz Trend Micro Security Sistemi ile geliyor.

Kolay kullanım ve yönetim özelliği, güçlü güvenlik, Yüksek band genişliği gerektiren Video Streaming, MP3, VoIP gibi uygulamalar için Media Bandwidth Yönetimi ve 2 IPSec VPN desteği ile kullanıcılara sunuluyor. İki yıl garantili cihazın kutusundan Türkçe kullanma kılavuzu ve splitter da çıkıyor.

Bilgi için: www.zyxel.com.tr

Kodak'tan ilk "bağlantılı" cihaz

"Yaşamın hikâyesini anlatmak"

Kodak yetkilileri, gelecekte bağlantılı dijital cihazların kullanılacağını söylediler ve dünyanın ilk Wi-Fi bağlantılı fotoğraf makinesi EasyShare-One'ı tanıttılar. Ürünün, Ekim ayında Amerika'da, 2006 yılında ise Türkiye'de piyasaya çıkması bekleniyor.

Kodak yetkililerinin açıklamalarına göre, "Filmden dijital geçiş, artık kaçınılmaz. Gelecekte dijital görüntüleme bağlantılı görüntülemeye geçilecek. Fotoğraf makine-

leri yine olacak ve gelişmeye devam edecek; bunların şimdiden bağlantılı cihazlardan biri haline geldiğini de görüyoruz. Bazılarının temel işlevi görüntüleme olurken, telefonlu video kameralar gibi bazı cihazlar da başka temel işlevlere sahip olacak."

Bilgi için: www.kodak.com.tr

EASYSHARE-ONE'IN ÖZELLİKLERİ

► Bilgisayar olmaksızın, Kodak EasyShare Gallery hizmetine doğrudan ve kablosuz bağlantıyla, e-posta üzerinden ve online fotoğraf paylaşımı

► En fazla 1.500 sevilen fotoğrafı anında paylaşma, kişinin PC tabanlı fotoğraf koleksiyonu ile eşleme
► Fotoğraf çekme ve paylaşmada kullanım

kolaylığı

► Kodak Perfect Touch teknolojisiyle kablosuz fotoğraf baskısı
► Akıcı ve güçlü video çekimi ve paylaşımı

Creative Zen Vision

Kâğıttan bile daha iyi

Mobil çoklu ortam çalar bolluğundan sıyrılmak için her üretici yenilik peşinde koşuyor. Creative de yeni modeli Zen Vision'da Sharp-Pix teknolojiyi yeni tür bir ekrana bel bağlamış. Creative'e göre, fotoğraflar bu yeni ekranda (çözünürlük 640 x 480

piksel) kâğıt üzerinde olduğundan bile iyi görünüyor. Taşınabilir aygıtın geriye kalan teknik verileri alışıldık standartlara tekabül ediyor: 30 GB kapasite, yaklaşık 4,5 saat pil ömrü ve 239 gram ağırlık. Zen Vision yaklaşık 500 Euro tutuyor.

Bilgi için: www.creative.com

Ev sineması için kıvılcığı klavye

Microsoft Remote Keyboard

Microsoft, "Remote Keyboard" adlı ürünüyle, Windows Media Center Edition kurulu PC'lerde fare ve uzaktan kumandayı gereksiz kılmak istiyor. Bu kablosuz klavye tüm verileri kıvılcığı üzerinden gönderiyor. Cihazın menzili 10 metre. TV ve ses için hazır-

lanmış özel tuşlarla menülerde gezinmek kolaylaşıyor. Farenin yeriniyse bir işaretleyici ve iki düğme alıyor. Aygıt çocuklar için güvenlik sistemiyle donatılmış olarak geliyor.

Fiyatı: Yaklaşık 100 Euro.

Bilgi için: www.microsoft.com

Microsoft ve Intel HD-DVD'den yana

DVD standartları savaşı

Panasonic, DVD'nin yerine geçecek format için BD diskleri hazırlarken bazı firmalarsa HD DVD formatı üzerinde çalışmalara ağırlık veriyorlar. Microsoft ve Intel, DVD'yi (Digital Versatile Disc) takip edecek teknoloji konusunda savaşta HD-DVD standardının saflarında yer alacak. Yazılım devi ile dünyanın en büyük işlemci üreticisi, katılımcıları arasında Toshiba ve NEC'in haricinde Paramount ve Universal gibi Hollywood stüdyolarının da bulunduğu HD DVD Promotion Group'a katıldıklarını resmen açıkladılar.

HD DVD, arkasında Sony, Panasonic, Dell ve Apple'ın haricinde birçok Amerikan film stüdyosunun da bulunduğu Blu Ray biçimine rakip olacak. Blu Ray destekçilerinin pazar çalışmalarına göre bu biçim daha önde yer alı-

yor ancak Microsoft ve Intel'in de savaşa girmesi dengeleri değiştirebilir.

Özellikle film endüstrisi artık DVD formatını yeterli bulmadığı için yeni bir teknoloji talep ediyor. Klasik DVD'lerin (4,7 GB) kapasitesi, filmlerin HD çözünürlükte kaydedilebilmesi için yeterli değil. Bu nedenle firmalar yüksek kapasiteli ortamlar geliştirmeye çalışıyor. HD DVD, şu andaki durumu ile 30 GB veri saklayabilirken, Blu Ray diskleri 50 GB kapasiteye ulaşabiliyor.

Bilgi için: www.intel.com

Yeni Dijital Televizyonunuz

Kolay kurulum ve üstün görüntü kalitesi ile Masaüstü Bilgisayar'ınızdan binlerce yayını izleyin ve kaydedin.

\$89 +KDV

AVERMEDIA DVB-S

- Dijital Uydur / Data Kartı
- Uydudan binlerce dijital TV / Radyo yayınlarını ister izleyin ister kaydedin.
- Full fonksiyonlu uzaktan kumanda.
- TV / VCR / Camcorder' dan MPEG 2 formatında kayıt imkanı.

Satış Noktaları

• Teknosa: 444 00 78 • Vatan: 444 56 56 • Pc Gold: 414 09 00 • Bimeks: 444 22 11

Fiyatlar KDV hariç olup tavsiye edilen maksimum tüketici fiyatlarıdır.

AVerMedia
Bridging PC/MAC & Video

MultiMedya
Karar noktası

www.multimedya.com
www.multimedya.net

KISA KISA...

► PS 2'lerde

yangın tehlikesi

Sony, 3,6 milyon Playstation 2 oyun konsolunu, aşırı ısınma sonucu yangın riski oluşturduğu gerekçesiyle geri çağırdı. 2004 Ağustos ve Aralık ayları arasında üretilen ve siyah Playstation 2'lerde kullanılan adaptörler ücretsiz değiştirilecek ve ürünler sahiplerine geri gönderilecek. Cihazınızın geri çağırılıp çağırılmadığını, oluşturulan özel web sitesinden sorgulayabilirsiniz.

Bilgi için: www.ps2ac.com

► 3 boyutlu televizyon

Beko, canlı yayınları 3 boyutlu gösterebilen televizyon ürettiğini duyurdu. 2007 yılından itibaren piyasaya sürüleceği açıklanan televizyonun sağlıklı çalışabilmesi için yayın istasyonlarının da yeni teknolojiye uygun hale getirilmesi gerekiyor. Böylece göz-lük olmadan 3 boyutlu canlı televizyon yayını seyretnmek mümkün olabilecek.

Bilgi için: www.beko.com.tr

► Nintendo için devrimci oyun çubuğu

Nintendo, Revolution oyun konsolu için geliştirdiği yeni oyun çubuğunu, Tokyo'da gerçekleştirilen Game Show'da tanıttı. Denetleyicinin en önemli özelliği ise tek elle tutulması ve üzerindeki düğme sayısının oldukça azaltılmış olması. Hareket etmek veya dönmek için yaptığınız el hareketlerinizi anlayan denetleyicinin sahip olduğu dâhili algılayıcılar, hareketi, konumu ve derinliği tespit ediyor. Vurma, sıçrama veya koşma gibi birçok hareketi tespit edebilen denetleyici ile sezgisel ve doğal denetleme mümkün olacak. Hatta yeni denetleyici ile tenis raketi veya kılıcı hissetmek bile mümkün.

Bilgi için: www.nintendo.com

Kensington'dan yeni teknoloji

60 gramlık güç kaynağı!

Kensington yepyeni bir teknoloji sayesinde boyutları ve hafifliğiyle ilgi toplayan güç kaynaklarını tanıttı. 70, 90 ve 120 Watt performanslı modelleri mevcut olan aygıtlar mıknaş bölümlerinin kullanıldığı ilk örnekler. Böylece, üretici açıklamasına göre, ağırlıktan ve büyüklükten yüzde 70'e kadar tasarruf sağlayan bir yapı mümkün oluyor. Örneğin 70 Watt'lık güç kaynağı yalnızca 60

gram ağırlığında. Karşılaştırma için hemen söyleyelim ki, sıradan bir dizüstü bilgisayarın 60 Watt'lık güç kaynağı 200 ila 300 gram ağırlığında. Kensington, cep telefonları, PDA'lar ve MP3 çalarlar için adaptörler de sunuyor. Güç kaynakları siyah beyaz renklerde mevcut ve modele göre fiyatlar 70 ile 150 Euro arasında değişiyor.

Bilgi için: www.kensington.com

Victorinox

MP3 çalarlı çakı

İsviçreli çakı üreticisi Victorinox, dâhili MP3 çalarlı bir çakı tasarladığını açıkladı. Firma sözcüsü Hans Schorno'nun CHIP'e yaptığı açıklamaya göre, müzikli İsviçre çakısı gelecek yılın başında piyasaya çıkacak; ama Schorno teknik ayrıntı ya da fiyata dair hiçbir bilgi vermedi. Ayrıca gelecekte çakı portföyü yeni özel ürünler ve yüksek teknoloji bıçaklarıyla genişletilecek, örneğin belirli spor türlerine hitap eden özel çakılar çıkacak. Victorinox neredeyse bir yıl önce, USB bellekli çakı üreten ilk firma olmuştu.

Bilgi için: www.victorinox.com

Bir kiloluk projektör
Dell 3400 MP

Dell'in taşınabilir boyutta, 2100:1 kontrast oranlı ve 1.500 lümen performansa sahip olan yeni projektörü 3400 MP, Dell Latitude ve Dell Inspiron dizüstü bilgisayarları ile uyumlu çalışabilme özelliğiyle öne çıkıyor. 3400 MP'nin hızlı kurulum kılavuzu aygıtın kurulumunu altı basamağa indirgeyerek basitleştiriyor. Uzaktan kumanda, elektrik şoku ve titreşimlere karşı geliştirilmiş sert köpükten yapılmış taşıma çantası, video bağlantı kabloları ve 3.000 saat ömürlü lamba, 3400 MP ile ücretsiz olarak veriliyor.

2,4 pound (1,09 kg) ağırlığıyla birçok dizüstü bilgisayardan daha hafif olan 3400MP projektör, dijital olarak piksel görüntüleri netleştiren hareket adaptasyonlu yazılımı, enerji tasarruflu otomatik kapama modu ve kolay kullanıma yönelik ön ayarlama ve programlama özelliklerini bir arada sunuyor.

Fiyatı: 2.499 USD + KDV

Bilgi için: www.dell.com.tr

GeForce Go 7800 GTX

En hızlı mobil grafik kartı

Nvidia, GeForce Go 7800 GTX ile dizüstü bilgisayarların grafik performansında çiray yükseltmeyi aklına koymuş. Yeni model, eski amiral gemisi GeForce Go 6800 Ultra'dan 100 milyon daha fazla transistör ve %60 daha güçlü bir geometri birimi taşıyor. Saat frekansı oranları büyük oranda aynı kalmış. GeForce Go 7800

GTX de öncülü gibi Shader Model 3.0'ı destekliyor. Bu yongayı taşıyan ilk dizüstü PC'ler sonbahar sonuna doğru gelecek. Masaüstü bilgisayar piyasasında da ATI yeni bir atılım peşinde: Radeon X1800XT 320 milyon transistöre, 16 piksel iş hattına ve 512 MB RAM'e sahip.

Bilgi için: www.nvidia.com

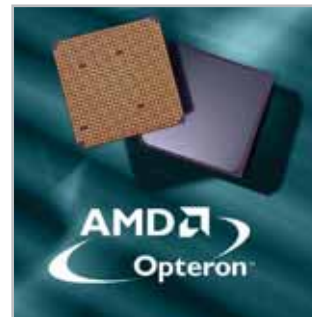
AMD'den üç yeni işlemci

Çift çekirdekli Opteron'lar

AMD yaptığı bir açıklamada, yeni AMD Opteron Çift Çekirdekli işlemci ailesine üç yeni modelin katıldığını duyurdu. Bu işlemciler, bir yolludan sekiz yolluya ka-

dar tüm x86 sunucularda ve iş istasyonlarında dünyanın en yüksek performansını sağlayacak. Kurumsal uygulamalar için sekiz yollu - on altı çekirdekli sunuculara olanak tanıyan çift çekirdekli AMD Opteron Model 880 ve yüksek performanslı, çift işlemcili iş istasyonları ve sunucular için tasarlanmış Model 280 işlemcileri şu an satışa çıktı. Tek işlemcili ve çift çekirdekli sunucular ve iş istasyonları için geliştirilen Model 180 işlemci ise ay içinde piyasada olacak.

Bilgi için: www.amd.com.tr

Rengârenk hoparlörler

Creative Vivid stereo hoparlör

Creative, özellikle Zen Micro ve MuVo N200 gibi 10 farklı renk seçeneği bulunan MP3 çalarlarına uygun Vivid60 serisi stereo hoparlörleri satışa sundu. 10 farklı renge sahip olan Vivid60 hoparlörler kendine has tasarımlarıyla dikkat çekiyor. Özellikle bayan kullanıcıların beğenisini kazanan ürün, müzik çalar ve dizüstü bilgisayarlar için ideal mini hoparlör sistemi olarak tanıtılıyor. Toplam 6 W RMS ses çıkış gücüne sahip Vivid'lerin üzerinde açma, kapama işlemini ses ayarlarını yapabileceğiniz bir düğme ve çalışmakta olduğunu vurgulayan bir de mavi ışık bulunuyor.

Bilgi: www.tr.creative.com

1 GHz hızında telefon işlemcisi

Cep telefonunda sessiz devrim

İngiliz donanım üreticisi ARM, cep telefonu veya el bilgisayarlarının 1 GigaHertz hızında çalışmasını mümkün kılan bir işlemci geliştirdi. Cortex A8, ARMv7 mimarisinin geliştirilmiş bir sürümünü ve 65 nanometre teknolojisini kullanıyor. Bu nedenle sadece 300 miliwatt akıma ihtiyacı

yaç duyuyor. İşlemci, 2.000 MIP-S'lik (Million Instructions per Second) bir işlemci performansına ulaşıyor. İşlemci frekansı 600 MegaHertz'in üzerinde, ancak yüksek performans sürümlerinde bu değer GigaHertz seviyesine çıkabiliyor.

Bilgi için: www.arm.com

Bluetooth araç kiti

Parrot EasyDrive "Tak ve Git"

Dünyanın ilk Bluetooth araç kitini üreten Parrot, yeni ürünü EasyDrive ile trafikte güvenli telefonda konuşup ceza yemek istemeyen sürücülerin imdadına yetişiyor. Aracın çakmak prizine kolaylıkla takılıp çıkarılabilen EasyDrive, araçtan araca da taşınabiliyor. Sürücü, Parrot EasyDrive'ı montaja gerek kalmadan aracın çakmak prizine rahatlıkla takabiliyor, motoru çalıştırıyor ve Parrot EasyDrive konuşmaya hazır hale geliyor. Bluetooth telefonunuz kendiliğinden EasyDrive'a bağlanıyor ve telefon sürücünün cebinde veya çantasında olsa bile gelen çağrılar rahatlıkla cevaplanabiliyor ya da ses komutlarıyla arama yapılabilir. EasyDrive'ın ses tanıma ve sesle arama özelliği sayesinde, sürücü isim söylüyor ve EasyDrive otomatik olarak numarayı çeviriyor.

Bilgi: www.parrot.com.tr

TEKNİK ÖZELLİKLER

- ▶ Çakmak girişinde hoparlör
- ▶ Ayrı tuş takımı ve mikrofona
- ▶ Ses tanıma, sesle arama
- ▶ Çağrı bekletme ve tekrar arama özelliği
- ▶ Türkçe sesli menü desteği
- ▶ Yankı giderici, gürültü azaltıcı
- ▶ Çoklu kullanıcı, 5 telefon desteği

Yeni Masaüstü Televizyonunuz

AVERTV GO 007 PHILIPS

\$38 +KDV

Kolay kurulum ve üstün görüntü kalitesi ile bilgisayarınızdan binlerce yayını izleyin, dinleyin ve kaydedin.

AVERTV STUDIO 203 CONEXANT

\$59 +KDV

- Bilgisayarınızı TV, Radyo ve video kayıt cihazına dönüştürün.
- MPEG 1-2-4, DivX, AVI destekli video yakalama
- Kullanıcı dostu Türkçe arayüz ile kolay kurulum ve kullanım
- Zaman kaydırma fonksiyonu ile TV yayınlarını geriye ileriye alıp tekrar izleme imkanı
- Dijital video kayıt (PVR) özelliği ile istenilen saat ve günde kayıt imkanı
- Uzaktan kumanda, otomatik kanal tarama, Teletext desteği.
- Fm radyosunu doğrudan MP3 formatında kayıt imkanı

Satış Noktaları

• Teknosa: 444 00 78 • Vatan: 444 56 56 • Pc Gold: 414 09 00 • Bimeks: 444 22 11

Fiyatlar KDV hariç olup tavsiye edilen maksimum tüketici fiyatlarıdır.

AverMedia
Bridging PC/MAC & Video

MultiMedya
Karar noktası

www.multimedia.com
www.multimedia.net

Test: ATI X1000

ATI, X1000 ile NVidia'ya meydan okuyor

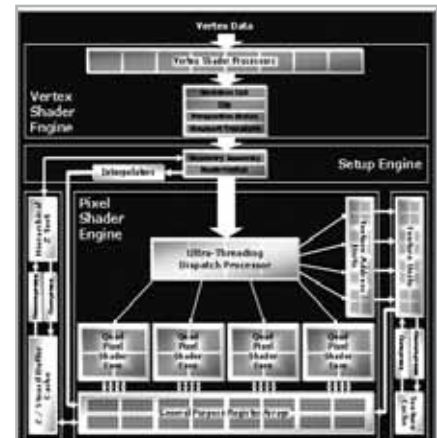
ATI, X1000 serisiyle yeni bir ekran kartı ailesini kullanıcıların beğenisine sunuyor. CHIP, yeni ailenin ilk dört temsilcisini test etti ve Nvidia'nın ATI karşısında hangi alanlarda ecel terleri dökeceğini açıklıyor. ATI, X1000 ailesi ile nVidia'ya kaptırdığı tacını geri alabilecek mi?

ATI, nihayet günümüzde Nvidia'nın GeForce 7 ailesinin üstünlüğüne son vermek için yeni bir ürün ailesini ezeli rakibinin karşısına çıkarıyor: Radeon X1000 serisi tüm fiyat aralıklarında ekran kartı dünyasına ivme kazandırmayı hedefliyor.

Önceki nesillerden farklı olarak X1000 serisi tümüyle yenilenmiş bir model. Serinin dikkat çeken özelliği, önemli yeni özelliklerin tüm modellere eklenmiş olması. Bu, 100 dolar altındaki giriş seviyesi modellerde bile geçerli. X1000'in bir diğer önemli yeniliği ise "Pipeline" (işhattı) kavramının artık ortadan kaldırılması. Dört ayrı piksel gölgeleyici (pixel shader) biriminin tek bir büyük organizasyon bi-

riminde (buna "Shader Core" [gölgeleyici çekirdeği] adı verilmiş) bir araya getirilmesi, her bir thread'in daha verimli yönetilmesini sağlıyor. Görevleri gölgeleyici çekirdeklerine dağıtan "Ultra-Threading Dispatch Processors" yani Ultra Görev Dağıtıcı İşlemciler yardımıyla, mevcut kaynaklar doğru zamanda ve daha verimli bir biçimde kullanılabilir. Böylece daha etkin bir kapasite kullanımının yanı sıra, daha hızlı ekran hesaplamaları yapılabilir.

ATI, görüntü kalitesinin iyileştirilmesine de büyük önem vermiş. Kanadalı üretici ekran kartlarına ilk defa Shader Model 3.0'ı eklemiş. Bu da daha gerçekçi görüntü kalitesi filtrelerinin kullanımına

Yeni mimari: ATI, X1000 ailesinde iş hatlarını gölgeleyici çekirdeklerine (Shader Core) dönüştürmüştü.

TEKNİK ÖZELLİKLER

	GeForce 6600 GT	GeForce 7800 GT	Radeon 7800 GTX	Radeone X1800 XT	Radeon X1800 XL	Radeonce X1600 XT	Radeon X1300 Pro	Radeon X850 XT PE
Fiyatı (\$)	200	450	570	650	540	300	180	540
Bulunabilirlik	pazarda	pazarda	pazarda	Kasım başı	Ekim başı	Kasım sonu	Ekim başı	pazarda
Chip frekansı	500 MHz	400 MHz	430 MHz	625 MHz	500 MHz	590 MHz	600 MHz	520 MHz
Bellek frekansı	00 MHz	500 MHz	600 MHz	750 MHz	500 MHz	690 MHz	400 MHz	540 MHz
Bellek arabirimi	128 Bit	256 Bit	256 Bit	256 Bit	256 Bit	256 Bit		256 Bit
Bellek miktarı	128 MByte	256 MByte	256 MByte	512 MByte	256 MByte	256 MByte	256 MByte	256 MByte
Bellek türü	GDDR3	GDDR3	GDDR3	GDDR3	GDDR3	GDDR3	DDR2	GDDR3
Vertex-shader sayısı	3	7	8	8	8	5	2	6
Pixel-shader sayısı	8	20	24	16	16	12	4	16
Üretim	110 nm	110 nm	110 nm	90 nm	90 nm	90 nm	90 nm	130 nm low-k
Transistör	146 Mil.	302 Mil.	302 Mil.	320 Mil.	320 Mil.	157 Mil.	105 Mil.	160 Mil.
Vertex- shader	V3.0	V3.0	V3.0	V3.0	V3.0	V3.0	V3.0	V2.0
Pixel Shader	V3.0	V3.0	V3.0	V3.0	V3.0	V3.0	V3.0	V2.b
ROP ünitesi	4	16	16	16	16	4	4	16
Veri formatı	FP16, FP32	FP16, FP32	FP16, FP32	FP32	FP32	FP32	FP32	FP24

izin veriyor (ve bu filtreler de halihazırda Nvidia tarafından destekleniyor). Aynı zamanda HDR overblending efektleri (High Dynamic Range) de artık Anti-Aliasing (kenar düzleştirme) efektleriyle birlikte kullanılabilir.

Filtreleme ve “Avivo” ile daha iyi görüntüler

Yüksek kaliteli anizotropi filtresi, görüntü kalitesini gerçekten de iyileştiriyor. Daha önceki modelle veya rakiplerle karşılaştırıldığında çok büyük kalite farklılıkları ortaya çıkıyor. Yeni uyum sağlayan (adaptive) anti-aliasing sayesinde, çizgilerin veya yaprakların (yarı şeffaf kaplamalar) gölgeleyici aracılığıyla daha efektif bir şekilde düzeltilmesi sağlanıyor.

ATI, sadece 3B oyun fanatikleri için değil, çoklu ortam alanında da önemli yenilikler getiriyor: “Avivo” adındaki video motoru, video gösteriminde sayısız seçenek sunuyor ve özellikle de, yaklaşan HDTV çağında önemli bir rol oynayacak olan yeni H.264 ve VC-1 codec’lerini hızlandırıyor.

11 yeni Radeon modeli yolda: X1300, X1600 ve X1800

ATI’nin açıklamasına göre, yeni Radeon mimarisi üç ayrı kategoride piyasaya sürülecek: Radeon X1800 (kod adı R520) en büyük tutkusu oyun olan fanatiklere hitap ederken, X1600 (RV530) beklentileri yüksek olan ve sıkça oyun oynayanları, X1300 (RV515) ise arada bir oyun oynayanları hedefliyor. Her model birçok alt modelle piyasaya sürülecek, böylece karışımıza toplam 11 modellik bir ürün yelpazesi çıkacak. X1800 fiyatları 500 ile 750 dolar arasında seyrederken, X1600 250-300 ve X1300 ise 200 dolar civarında bir fiyatla satışa sunulacak. Alt modeller ge-

nelde bellek miktarı ve saat frekanslarının yüksekliğiyle birbirlerinden farklılık gösterecek.

Benchmark’lar: Sonuçlar iyi ama sürücüler hatalı

ATI, Radeon X1800XT, X1800XL, X1600XT ve X1300 Pro GPU’lu ön seri ekran kartlarını CHIP test merkezine gönderdi. Tüm kartlar iyi sonuçlara imza attı atmasına, ancak birçok sürücü sorunuyla uğraşmamız da gerekti.

İki ezeli rakip arasındaki düello için hazırladığımız test sistemi şu bileşenlerden oluştu: Asus A8N-SLI Deluxe, AMD FX-57 işlemci, 1.024 MB Corsair PC3200 DDR-RAM. Ayrıca ek olarak DirectX 9.0c, ForceWare 78.01 / Catalyst 5.9 sürücülü yeni bir Windows XP sistemi kurduk. ATI ayrıca yeni ekran kartları için 8.173.1 sürüm numarasına sahip bir beta sürücüsünü de test merkezimize ulaştırdı. Kartları zorlamak için testleri 1.024 x 768 standart çözünürlüğün dışında 1.600 x 1.200 çözünürlükte de gerçekleştirdik.

Doom 3: Doom 3’te Nvidia’nın egemenliği devam ediyor, ATI’nin en güçlü modeli bile GeForce 7800 GTX’i tahtından indirmeyi başaramıyor; Nvidia, saniyede 43,4 kare görüntüleyebilen ATI karşısın-

da saniyede 51,2 kare ile önde. Daha zayıf kartlarda da durum daha iyi görünmüyor: Yeni ATI kartlar gerçi öncül ATI modellerine göre birkaç fps daha hızlı çıkıyor, ancak aynı kategorideki Nvidia ekran kartlarının yanına halen yaklaşmıyor.

Half Life 2: ATI ağırlıklı bir oyun olan Half Life 2’de 7800 GTX, X850 XT PE’ye karşı 71,5’e 73,9’la kılpayı yenilirken, 90,3 fps’ye ulaşan X1800 XT karşısında G70 yongası oldukça gerilerde kalıyor. Bu oyunda ATI kartlar hem Nvidia rakiplerine karşı, hem de kendi öncül modellerine karşı yarışı önde tamamlıyorlar.

3DMark 05: Sentetik benchmark’larda gerçi genel olarak her zaman dikkatli olmak lazım, ancak ATI’nin avantajı burada oldukça göze çarpıyor: X1800 XT’nin 5.697 puanına karşı 7800 GTX’in 4.335 puanı gösteriyor ki, paralel hesaplamaların avantajları oldukça belirgin bir şekilde ortaya çıkıyor. Yeni mimari diğer tüm modelleri de kendilerine denk gelen öncül modelleri karşısında çok daha ileriye taşıyor; aynı şekilde Nvidia markalı rakiplere karşı bariz bir üstünlük söz konusu. X1300 Pro 1.257 puanla 1.026 puanlı GeForce 6600’un hemen önünde yer alırken, öncülü Radeon X550’nin (635 puan) oldukça önünde.

X1800 XT: İki slotu işgal eden fan yüzünden geniş bir kasaya ihtiyaç duyuluyor.

Dikkat bug var: Beta sürücülerde görüntü hataları

CHIP test merkezinde ATI'nin açıkça zaman baskısı altında kaldığı çabucak kendini belli etti, zira 8.173.1 beta sürücüsü test sırasında bazı problemler çıkardı: Mesela Far Cry gibi bazı oyunları değerlendirmeye alamadık, zira tüm Radeon X1000 serisi ekran kartlarında büyük görüntü hataları ortaya çıktı.

Özetle: ATI zamana karşı yarışıyor, müşteriler bekliyor

Sürücüler problem çıkarmadığında ATI'nin yeni X1000 serisi ekran kartları iyi sonuçlar elde edebiliyor ve etkileyici özellikler sunuyor. Ancak asıl kırılma noktası bambaşka bir yerde: ATI, yeni yongaları ekran kartı üreticilerine ne za-

man sağlayabilecek? ATI'nin yeni modelleri vaat ettikleri hızı sunabiliyor; yüksek saat hızları ve birçok görevin paralel olarak işlenebilmesi etkileyici sonuçlar ortaya koyuyor. Yeni amiral gemisi Radeon X1800 XT gayet hızlı, Nvidia'nın amiral gemisi GeForce 7800 GTX'ten çoğu zaman daha hızlı çıkıyor.

Ancak kartın iki genişleme yuvasını işgal eden aşırı kalınlığı yüzünden PC kasa-sının içinde daha fazla yere ihtiyaç var. Orta seviye kategorisinde özellikle X1600XT oldukça güçlü bir kart olarak öne çıkıyor; fiyat/performans oranı gayet iyi ve ince yapısı sayesinde kart her kasa-yı kolayca takılabiliyor. En alt model olan X1300'ün test ettiğimiz Pro alt modeli 200 dolarlık fiyatıyla biraz pahalı. GeForce 6600 GT aynı fiyata daha yüksek performans sunuyor. Daha hesaplı X1300 gi-

ATI Radeon X1000: Yeni seri Nvidia'yı alt edebilecek mi? ATI, yeni chipleri yılbaşı alışverişine yetiştirmek zorunda.

riş seviyesi çözümlerin neler sunacaklarını bekleyip görmek gerekiyor.

ATI sürücü problemlerini en kısa zamanda çözmeli

Güncel beta sürücüsü CHIP test merkezinde o kadar büyük problemler çıkardı ki, tüketici pazarına sunulacak düzeyde olmadığını kesinlikle söyleyebiliriz. Anlaşılan ATI, açıkça büyük bir zaman baskısı altında. X1000 serisi için en büyük problem sürücüler. Yaklaşan yılbaşı alışverişi için kartlar mutlaka hazır olmalı. Aynı şeyler ürünlerin temini için de geçerli: 5 Ekim tarihinde yaptığımız araştırmalar gösterdi ki, en büyük ekran kartı üreticilerinden Asus, Gigabyte, Club3D veya MSI'nin henüz yeni ATI grafik yongalarını veya kartlarını temin edebilmiş değil.

Yani bu kartların son kullanıcıya kartların haftaları bulabilir. Sapphire'den son anda aldığımız bilgilere göreyse, bu yazıyı okuduğunuz sırada en azından XL modelinin yeterli sayıda satışa sunulmuş olması gerekiyor. Diğer tüm modellerde ise temin sorunları yüzünden ATI'nin başı git-gide ağıyor.

Neredeyse altı ay önce duyurulan Crossfire modellerini beklemeye devam etmek, oyuncuların, satıcıların ve editörlerin sabrını aynı ölçüde zorlamaya başladı. Bu bilgiler ışığında X1000 neslinin yeni Crossfire master kartlarının raflardaki yerini alması için daha ne kadar süreye ihtiyaç olduğunu kestirmek oldukça zor. Bu gerçekten de üzücü bir durum, zira ATI ancak ikinci Crossfire neslinden sonra daha itibarlı modelleri piyasaya sürüp müşterilerini memnun edebilir. Bu durumda ATI'nin X1000 serisiyle gerçi çok şey vaat eden yeni bir ekran kartı neslinin altına imza attığını söyleyebiliriz, ancak maalesef sadece kâğıt üstünde. ■

Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

DOOM3 TEST SONUÇLARI (FPS)

	Radeon X1800 XT	GeForce 7800 GTX	Radeon PE X850 XT	Radeon X1800 XL	Radeon X1600 XT
Doom 3, 1.024 x 768, 4x AA, 8x AF	90.3	95.2	79.2	74.8	43.9
Doom 3, 1.600 x 1.200, 4x AA, 8x AF	43.4	51.2	40	35.8	20.3
	GeForce 6600GT	Radeon X800 GT	Radeon X1300 Pro	GeForce 6600	Radeon X550
Doom 3, 1.024 x 768, 4x AA, 8x AF	42.8	39.8	26.6	27	20.1
Doom 3, 1.600 x 1.200, 4x AA, 8x AF	20.8	17.9	7.2	8.1	6

HALF LIFE 2 TEST SONUÇLARI (FPS)

	Radeon X1800 XT	GeForce 7800 GTX	Radeon PE X850 XT	Radeon X1800 XL	Radeon X1600 XT
Half-Life 2 Rev7, 1.024 x 768, 4x AA, 8x AF	102.6	93.6	94	93.5	77.9
Half-Life 2 Rev7, 1.600 x 1.200, 4x AA, 8x AF	90.3	71.5	73.9	76.4	37.4
	GeForce 6600GT	Radeon X800 GT	Radeon X1300 Pro	GeForce 6600	Radeon X550
Half-Life 2 Rev7, 1.024 x 768, 4x AA, 8x AF	58.3	72.5	55.3	45.4	47.7
Half-Life 2 Rev7, 1.600 x 1.200, 4x AA, 8x AF	29.1	37.8	17.5	14.2	16.6

3D MARK 05 TEST SONUÇLARI (3DMARK)

	Radeon X1800 XT	GeForce 7800 GTX	Radeon PE X850 XT	Radeon X1800 XL	Radeon X1600 XT
3DMark05 Default,	9291	7698	6636	7228	5375
3DMark05 1.024 x 768, 4x AA, 8x AF	8213	6304	5468	6355	4277
3DMark05 V1.2, 1.600 x 1.200, 4x AA, 8x AF	5697	4335	3649	4401	2706
	GeForce 6600GT	Radeon X800 GT	Radeon X1300 Pro	GeForce 6600	Radeon X550
3DMark05 Default	3813	4023	2890	2217	1717
3DMark05 1.024 x 768, 4x AA, 8x AF	2919	3203	2417	1715	1225
3DMark05 V1.2, 1.600 x 1.200, 4x AA, 8x AF	1785	1881	1257	1026	635

İÇİNDEKİLER

77

Cep telefonu
Nokia N90
HDD kutusu
Raidsonic IcyBox IB281U
Bluetooth adaptör
EPOX BT-DG07

78

ADSL modem
Cnet CNAD800-EF ADSL modem
HDSL modem/yönlendirici
Billion Bipac-8500
ADSL Modem
Asus RX3141

80

Dağıtım prizi
Tunçmatik Surgeprotector
Monitör
Hyundai L91A
ADSL modem
DATRON RTA1320

82

Dijital fotoğraf makinesi
Fuji Finepix S9500
MP3 çalar
Samsung YP-T8
Gamepad
Snopy USB Fantasy Pad

84

DVD oynatıcı
Kawai DVD-978
Güç kaynağı
Asus Power A-45GA
Lazer yazıcı
Kyocera Mita FS-920

86

Cep telefonu
LG M4410
Anakart
MSI 955X Platinum
Güç kaynağı
Hyper HPU-4B580

88

MP3 çalar
Creative Muvo N200
Kablosuz erişim noktası
U.S. Robotics gelişim noktası
Cep telefonu
Sony Ericsson J300iP

90

Tablet PC
Sony Vaio VGN-U750P

92

Ev sineması
LG LH-SW6200

CHIP ONLINE

Geçmiş sayılarda tanıtılan ürünlerden bazılarını www.chip.com.tr/donanim adresinde bulabilirsiniz.

Yeni Donanım TESTLERİ

Bilgisayar piyasasına her ay yeni ürünler katılıyor. CHIP Test Merkezi olarak, bu ürünleri mümkün olduğunca tanıtmayı hedefliyoruz. Her ay bu sayfalarda yeni ve ilginç donanım ürünlerinin incelemelerini bulabilirsiniz.

■ Dizüstü bilgisayarlar yaygınlaşmaya devam ederken, akıllı telefonlar, medya oynatıcılar ve avuçlucu cihazlar da tüketicilerin gözünü üzerinden alamadığı cihazlar yelpazesine dâhil oldu. Sony Vaio UGN-750P, avuçlucu bir medya oynatıcı boyutunda bulunduğu Tablet PC ile dikkat çekiyor. Üstelik de, bir dizüstü bilgisayarda bulabileceğiniz tüm özelliklerle. Kablosuz ağ bağlantısı, çok sayıda genişleme yuvası ve harici bir klavyesi bulunan UGN-750P'nin incelemesini ayın ürünü sayfalarımızda bulabilirsiniz.

Diğer ev eğlence sistemleri arasından kablosuz bağlantı ve radyo işleviyle RDS desteği sayesinde sıyrılan LG LH-SW6200, DVD çalar ve hoparlör setinden oluşan bir ürün. DivX, MP3 ve WMA biçimleri dahil olmak üzere çok sayıda çoklu ortam biçimini destekleyen sistem, ayın ürünü seçimlerimizin ikincisini oluşturuyor. Son kul-

lanıcılar için megapiksel sayısı yüksek dijital fotoğraf makineleri her geçen gün artıyor. Bunlardan birisi de incelemesini okuyabileceğiniz Fuji S9500. Üzerinde geniş ve dar açı çekimler yapabileceğiniz objektifiyle gelen ürün, tam 9 megapiksel çözünürlükte fotoğraf çekebiliyor. Nokia'nın, Sony Ericsson'un 2 megapiksel fotoğraf makineli telefonlarına olan cevabı, N90 da incelediğimiz ürünler arasında. Çeşitli uygulamalar çalıştırabilmek isteyenler için Symbian işletim sistemi bulunan bu telefon, ilave bellek kartıyla depolama alanını genişletebiliyor. Dikkate değer diğer ürünler arasında, kablosuz oyun keyfi sunan Snopy gamepad'i, ADSL2 destekli Datron RTA1320'yi, hızlı ve verimli bir iletişim için Epox Bluetooth adaptörü sayabiliriz.

Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr,

Yavuz Şahin, yavuz@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

Donanım test sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandıran bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı".

Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri de birbirleri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz. Bu yeni puan sistemini ürünleri daha kolay

değerlendirip sıralandırmak için uygun gördük. Böylece puanlandığımız ürünleri başka ürünler ile kıyaslayıp size göre bir alternatif oluşturup oluşturmadığını belirleyebilirsiniz. Ürünlerin teknik verilerini ayrıca bir kutu halinde vermemizin sebebi ise, ürünler arasında karşılaştırmayı kolaylaştırmak. Burada test edilen ürünler, eğer puanları tutarsa her ay güncellediğimiz TOP 10 listelerimizde yer alabilecekler. Bu sayede piyasada bulunan en iyi 10 ürünü bir bakışta görebilirsiniz. Top 10 listelerinin tamamına www.chip.com.tr adresinden de ulaşabilirsiniz.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■■■■■	(100–90 Puan)
iyi	■■■■■	(89–75 Puan)
orta	■■■■■	(74–60 Puan)
vasat	■■■■■	(59–45 Puan)
kötü	■■■■■	(44–20 Puan)
çok kötü	■■■■■	(19–0 Puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	■■■■■	(100–90 Puan)
iyi	■■■■■	(89–75 Puan)
orta	■■■■■	(74–60 Puan)
vasat	■■■■■	(59–45 Puan)
kötü	■■■■■	(44–20 Puan)
çok kötü	■■■■■	(19–0 Puan)

Cep telefonu**NOKIA N90**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Nokia
BİLGİ İÇİN (212) 337 17 17
WEB www.nokia.com.tr
FİYAT 700 € + KDV

TEKNİK VERİLER

Ekran 352 x 416 piksel TFT, 262K renk
Bellek 31 + 64 MB
Frekans bandı 900 / 1800 / 1900 MHz
Boyutlar ve ağırlık 112 x 51 x 24 mm, / 173 g
Konuşma süresi 3 saate kadar
Diğerleri 2 MP, 20X zum, 2,1 inç TFT ekran

HDD kutusu**RAIDSONIC ICYBOX
IB281U**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Dijital Trend
BİLGİ İÇİN (212) 266 87 70
WEB www.dijitaltrend.com
FİYAT 49 € + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim USB 2.0
HDD desteği 2,5 inç
Veri aktarım hızı 480 Mbit/sn
Güç kaynağı USB 2.0'dan
Boyut 26 x 140 x 87 mm
Ağırlık 200 g

Bluetooth adaptör**EPOX BT-DG07A**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Mascom
BİLGİ İÇİN (212) 321 17 00
WEB www.mascom.com.tr
FİYAT 28 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Protokol Bluetooth v1.2
Bluetooth Class Class 1
Arabirim USB 2.0
Frekans genişliği 2,4 GHz
Etki alanı 250 m
Boyut 78 x 8 x 17 mm

NOKIA İLE DAHA İLERİ: Cep telefonlarının gittikçe artan özelliklerinin bizleri nerelere götüreceği kimse tarafından bilinmiyor. Gün geçtikçe yeni modeller çıkartan cep telefonu firmaları kullanıcıların seçimini de oldukça zorlaştırıyor. Nokia firmasının yeni piyasaya sürdüğü N90 modeli, telefon ve dijital fotoğraf makinesinin güzel bir uyumu. İki megapiksel çözünürlüklü dijital kamerasında Carl Zeiss lens kullanılmış. 20X dijital zum, otomatik netleme, video kaydetme ve yakın çekim modları ile kaliteli bir fotoğraf makinesinden farksız olan N90'nın üzerindeki lens ve ekran birbirinden bağımsız dönebiliyor. Bu sayede ürün, cep telefonu üzerinde görüntülü iletişimi de gerçekleştirebiliyor. Symbian işletim sistemi ile çalışan N90 view, jpg, 3gp, MP3, .ppt, .doc, excel ve .pdf biçimindeki dosyaları destekliyor. 31 MB dahili kullanıcı belleğine ek olarak 64 MB MultiMediaCard hafızası ile güçlendirilmiş ürün, 3G ve GSM hatların bütün performansı ile kullanılabilmesi için tasarlanmıştır.

SONUÇ: Profesyonel kullanıcıların ortak çözümü olacağını düşündüğümüz Nokia N90 gelişmiş özellikleriyle tavsiye ettiğimiz bir cep telefonu çözümüdür.

- + Video kayıt ve oynatma
- + Yüksek çözünürlük
- Büyük boyut ve ağırlık

2,5 İNÇLİK DİSKLER İÇİN ŞIK BİR KUTU: CD medyalar 700 MB, USB bellekler 2 GB, DVD medyalar da 4,3 GB'a kadar veri yedekleyebiliyor. Peki bunun üstünde bir veri kapasitesi için ne yapılmalı? Bu soruna getirilecek en güzel çözüm, harici bir sabit disk ile yedekleme yapma yönünde olacaktır. Eğer taşınabilirliğin önemli olduğunu düşünüyorsanız, en iyi çözüm kuşkusuz 2,5 inç büyüklüğündeki disklerden geçiyor. Bu tür ürünlerde uzmanlaşmış olan Raidsonic firması, IcyBox IB281U ile başarılı bir çözüm sunuyor. USB 2.0 bağlantısına sahip olan bu kutu, boyut ve ağırlık değeriyle başarılı bir ergonomiye sahip. Öyle ki USB bağlantı kablosu, üründe entegre olarak yer alıyor. Bu, benzer ürünlerde rastlanmayan bir özellik. Ek olarak deri kaplı kılıf da etkili bir koruma sağlıyor. Güç ihtiyacının USB 2.0 arabiriminden karşılanması, üzerindeki iki adet LED tuşuyla durum göstergesini sunması ve, ekstra bir gürültü oluşturmaması bu kutunun önemli artıları arasında yer alıyor. Burada soğutma alüminyum yapının iletkenliği ile gerçekleştiriliyor.

SONUÇ: Taşınabilirliğe ve görselliğe önem veren kişiler için başarılı bir seçenek.

- + USB kablosu ayrı olarak taşınmıyor
- + Başarılı ergonomi, şık tasarım
- Fiyatı benzer ürünlerden yüksek

BLUETOOTH'DA V1.2 FARKI: Bluetooth teknolojisindeki veri bant genişliği, saniyede 1 Mbit ile sınırlı. Kullanılan frekans aralığı da 2,4 Ghz. BT-DG07A desteklediği Class 1 sayesinde, 100 MiliWatt değeri ile 100 metrelik bir alanda etkinlik gösterebiliyor. Halbuki eski standardı destekleyen ürünler en fazla 10 metreden çalışıyor. BT-DG07A, USB 2.0 arabirimiyle farkını ortaya koymasını biliyor. Ayrıca desteklediği Bluetooth v1.2 standardı ile güncelliğini koruyor. Piyasada kullanılan Bluetooth ürünlerinin birçoğunun Bluetooth v1.1'i desteklediğini düşünürsek bu oldukça önemli bir avantaj. Üründe, Version 1.2 entegrasyonu ile Adaptive Frequency Hopping adlı bir teknoloji de destekleniyor. Bu teknolojinin özelliği, başka kablolu haberleşme teknolojileriyle çakışmayı engelleyerek daha az hatalı bir veri iletişimi sunmak. Kurulumu kolay olan ve oldukça düşük bir güç tüketimine sahip olan BT-DG07A'nın genel olarak başarılı bir ürün olduğunu söyleyebiliriz. Buna ek olarak birçok çalışma profilini desteklemesi de beğendiğimiz bir özellik.

SONUÇ: Geniş bir etki alanına sahip. Güncel teknolojinin yanı sıra birçok çalışma profilini de destekliyor.

- + 250 metrelik etki alanı
- + Birçok çalışma profilini destekliyor
- + 128 bit şifreleme tekniği, USB 2.0 desteği

ADSL modem

**CNET CNAD800-EF
ADSL MODEM**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Armada
BİLGİ İÇİN (212) 230 89 80
WEB www.armada.com.tr
FİYAT 32 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	USB
Standart	ADSL
ADSL veri modu	G.DMT, G.Lite
Download hızı	8 Mbps
Upload hızı	1 Mbps
Boyut	157 x 102 x 58 mm

SHDSL modem/yönlendirici

BILION BIPAC-8500

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Çözüm, Turcom
BİLGİ İÇİN (216) 540 64 74,
(212) 349 29 29
FİYAT 194 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	USB, 4 port Ethernet
Standart	SHDSL
Download hızı	2.3 Mbps
Upload hızı	2.3 Mbps
Güvenlik	NAT Güv. duvarı, SPI, Paket Filter
Boyutu	186 x 128 x 46 mm

ADSL modem

ASUS RX3141

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Bogaziçi, Çizgi
BİLGİ İÇİN (212) 217 29 29,
(212) 356 70 70
FİYAT 95 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	4 port Ethernet
Standart	ADSL 2
Download hızı	maks.24 Mbps
Upload hızı	1 Mbps
Güvenlik	SPI Güvenlik duvarı, DoS, ALG, ACL
Boyutu	193 x 153x 42 mm

BASİT VE UYGUN FİYATLI ADSL ÇÖZÜMÜ: Türk Telekom'un ihtiyacı karşılamak için daha fazla santral kurmasıyla, satıcılar da artan talebi karşılamak için modem ithalatına başladı. Geline nokta ise ülkemizde ADSL modem bolluğu oluştu; üstelik birbirinden farklı özelliklerde ve en önemlisi, uygun fiyatlarla. Bu modemlerden biri de Cnet'in CNAD800-EF model ADSL modemi. CNAD800-EF bildiğimiz klasik ADSL modemlerden biri. Yani USB arabirimine sahip ve yazılım yardımıyla kurulan bir ürün. Günümüzün ADSL standartlarına sahip CNAD800-EF, DMT ve CAP gibi performans kodlarını desteklemesi ile fark yaratıyor. Bunun anlamı ADSL erişiminin, aygıt üzerindeki DSP yongasıyla kontrol edilmesi. Dijital sinyalleri PC'ye aktaran bu yonganın özelliği, bağlantı değişikliği olduğunda kendisini bu yeni bağlantıya göre otomatik olarak ayarlayabilmesi. Ürünü çalıştırmak için USB'ye takıp, yazılımı kurmak yeterli oluyor. Hepsi bu kadar. Tüm ayarları yazılım otomatik olarak yapıyor.

SONUÇ: Temel ihtiyaçları karşılayan, ergonominin ön planda olduğu, daha çok ev kullanıcılarına yönelik sade bir ürün.

- + Uygun fiyat, başarılı ergonomi
- + Basit kurulum
- Sade, ekstra bir özelliği bulunmuyor

SIRA GELDİ SHDSL'E: Yurt dışında farklı bağlantı seçeneklerine sahip olmak mümkün. Bunlardan biri ADSL'in tam tersi senkron bir bağlantı teknolojisi (download ve upload hızları eşit) sunan SHDSL. Bu esasında tanıdık bir teknoloji, çünkü firmalar bunu Leased Line hatlardan biliyor. Bağlantıya sahip olmak tek başına yeterli değil çünkü SHDSL için özel modem kullanmak gerekiyor. Bu ay inceleme fırsatı bulduğumuz Billion'un BIPAC-8500 ürünü, USB bağlantısının yanı sıra 4 Ethernet portuna sahip olan bir SHDSL yönlendirici. Video Streaming ve gerçek zamanlı ses aktarımı gibi amaçlar için başarılı bir seçenek teşkil ediyor. Ayrıca Billion, ağ trafiğini de kontrol altında tutuyor. Örneğin sahip olduğu Diff-Serv (Differentiated Service) mimarisi ile yönlendirici üzerinden geçen veri paketlerinin tam kontrolünü sağlayabiliyor. Buna ek olarak güvenlik de NAT güvenlik duvarı, DoS ve Stateful Packet Inspection ile sağlanıyor.

SONUÇ: İşyerleri için farklı bir alternatif. Kullanımı ve yönetimi oldukça kolay. Lease Line'a göre daha ucuz bir teknolojiye sahip.

- + Leased Line'a göre düşük maliyet
- + Bant genişliği yönetimi
- + NAT Güvenlik duvarı, SPI ve DoS koruma

İLK GİGABİT DSL YÖNLENDİRİCİSİ: Dört port Ethernet bağlantısı ile ağ yapıları için tasarlanmış olan bu ürün, ağ güvenliğini de elden bırakmamasıyla ilgi çekiyor. Cihazın kurulum ve yönetimi oldukça kolay ve görünümü de kaba değil. RX3141'i öne çıkaran özellik, Ethernet bağlantılarının Gigabit teknolojisi ile donatılmış olması. Üstelik Gigabit teknolojisini destekleyen birçok üründe bulunmayan 9 KB Jumbo Frame desteği de ürüne dahil edilmiş. Jumbo Frame, bildiğimiz Ethernet Frame'lerin 1.500 byte'lık standart değeri yerine, 9.000 byte'lık değerlerle çalışabilen ağ paketlerini destekliyor. Bunun anlamı kuşkusuz daha yüksek hız ve dolayısıyla daha yüksek performans. Yapılan deneyimler, RX3141'in 24 Mbps'lik bir hızla çalışabildiğini gösterdi. Bu değer yanıltıcı olabilir. Çünkü bu hız değeri, WAN ile LAN arasındaki trafiği gösteriyor. Ürünün ağ içindeki trafik durumuna baktığımızda ise ortaya çıkan 83 Mbps'lik veri aktarım hızı değeri, Gigabit Ethernet ile Jumbo Frame'in farkını ortaya koydu.

SONUÇ: Güncel ADSL teknolojisi ve Gigabit ile Jumbo Frame desteği ile oldukça hızlı. Üstelik uygun fiyatlı.

- + Güncel ADSL standardını destekliyor
- + Jumbo Frame ile yüksek ağ performansı
- + Uygun fiyat, etkili koruma

Dağıtım prizi

**TUNÇMATİK SURGESMART
SURGEPROTECTOR**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Tunçmatik
BİLGİ İÇİN (216) 314 18 54
WEB www.tuncmatik.com.tr
FİYAT 32 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Çalışma sıcaklığı 0 - 40 derece
Giriş voltajı 90V-260V
Çıkış voltajı 5,0V +- 0,2V
Giriş akımı 500mA+250mA
Toplam akım 2000mA
Diğer 4 USB çıkış, Faxs modem, telefon, ağ

Monitör

HYUNDAI L91A

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Multimedya
BİLGİ İÇİN (212) 479 46 46
WEB www.multimedya.com
FİYAT 502 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Ekran TFT LCD
Görüntü alanı 19 inç
Maksimum çözünürlük 1.280 x 1.024 piksel
Güç tüketimi 35 Watt
Boyutlar 414 x 433 x 204 mm
Ağırlık 5,6 kg

ADSL modem

DATRON RTA1320

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Ufotek
BİLGİ İÇİN (212) 336 61 00
WEB www.ufotek.com.tr
FİYAT 45 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim Ethernet, USB
Standart ANSI T1.413, ITU G.992.3 ve G.992.5
Maks. Download hızı 24 Mbit/sn
Maks. Upload hızı 3 Mbit/sn
Boyut 80 x 105 x 20 mm
Ağırlık 58 g

ENERJİ KORUMA VE DAĞITIM PRİZİ: Kesintisiz güç kaynağı konusunda uzman marka olan Tunçmatik, yeni ürünü SurgeSmart Surgeprotector'u pazara sundu. Evde ve ofiste kullandığımız prizlerin bilgisayarımıza ve herhangi bir elektronik alete zarar vermesinden korkarız. Bu gibi durumları engellemek için üretilen Tunçmatik SurgeSmart Surgeprotector, bir dağıtım prizi. Ürünün özellikleri arasında, 4 harici USB çıkış, USB şarj işlevi, EMI / RFI gürültü fitresi, aşırı yük koruma sigortası, faks – modem, telefon ve ağ uygulaması ile güvenli USB veri aktarımı gibi özellikler bulunuyor. Bu özelliklerinin yanı sıra üzerinde bulunan aşırı yük koruma sigortasının faydası şebeke gerilimindeki değişiklikleri diğer tarafa aktarmaması. Böylece priz üzerinde kullanılan elektronik cihazlar zarar görmemiş oluyor. 90V ve 260V arası giriş voltajı ile çalışabilen Tunçmatik SurgeSmart Surgeprotector'ın üzerinde, güç anahtarlı 4 adet çıkış soketi bulunuyor.

SONUÇ: Elektronik aletlerinizin zarar görmemesini ve prizinizin birçok özelliği desteklemesini istiyorsanız bu ürün sizin için biçilmiş bir kaftan.

- + Aşırı yük koruma sigortası
- + Güvenli USB veri aktarımı
- + EMI/RFI gürültü filtresi

SADECE LCD MONİTÖR: Hyundai, LCD monitör konusunda oldukça geniş bir ürün yelpazesine sahip bir marka. Test merkezimize gönderilen farklı fiyat aralıklarında, değişik özellikte ve teknik değerlerde ürünler içerisinde bu ay Hyundai L91A'yı inceliyoruz. 19 inç görüntü alanına sahip üründe, benzerlerinin aksine hoparlör bulunmuyor. Siyah renkteki ürünü ayağı yardımıyla masaya sabitlemek mümkün. Ancak yüksekliğinin ayarlanamaması bizce eksik yanlarından birisi. Analog giriş yapılabilen üründe dahili adaptör bulunuyor. Bu her üründe göremediğimiz başarılı bir özellik. 250 cd / m²'lik parlaklık değerinin ortalama olduğunu belirtelim. Kontrast oranı ise 600:1 olmasıyla keskin görüntüler ortaya çıkarabiliyor. Ön panelin altındaki kontrol düğmeleri biraz sert, dolayısıyla kontrol zorlaşıyor. Otomatik ayarlama yapabilen L91A'nın en fazla 35 Watt'lık güç tüketimi yaparak tasarruflu davranması da oldukça iyi.

SONUÇ: Teknik değerler olarak çok öne çıkmayan ürün, sadece 19 inç bir LCD monitör satın almak isteyenlere hitap ediyor.

- + Düşük güç tüketimi
- + 12ms'lik yanıt süresi
- Dijital arabirim yok

TELEKOM'DAN ÖNCE ADSL2 VE ADSL2+: Türk Telekom ADSL2 ve ADSL2+ standartına geçmeyi düşüncedursun, modem üreticileri yenilikleri uygulamaya çoktan başladı. Download hızımızı 12 Mbit/sn, Upload hızımızı da 1,5 Mbit/sn'ye çıkarcak ADSL2 standardı, bağlantı fiyatlarını da düşürecek gibi. ADSL2+ standardında ise download 24 Mbit/sn, upload 3 Mbit/sn olacak. Datron markasının yeni ürünü ADSL RTA1320 bu standartları destekleyen ADSL bağlantılı bir modem. Ethernet ve USB arabirimi üzerinden bağlantı yapabilen ürün, masa üzerinde fazla yer kaplamıyor. PAP (RFC1334), CHAP (RFC1994), MS-CHAP, IP adresleme, port numarasına ve protokol tipine göre IP paket filtresi, URL filtreleme, DoS koruma özelliklerine sahip RTA1320, güvenlik açısından kullanıcıyı rahatlatmak için tasarlanmış. Ürünün USB üzerinden tak çalıştır desteğinin olması hiçbir teknik bilgisi olmayan kullanıcılara dahi kolay kullanım sağlıyor. Ayrıca ürünün ALGs özelliğiyle birçok programa geçit açabiliyor.

SONUÇ: Ev kullanıcıların tercih edeceği küçük ve ergonomik bir ADSL çözümü.

- + Gelecek standartlara uyumlu
- + Yönlendirici özelliklerine sahip
- + Bridge Modu bulunuyor

Dijital fotoğraf makinesi

FUJI FINEPIX S9500

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Fujifilm Türkiye
BİLGİ İÇİN (212) 696 50 90
WEB www.fujifilm.com.tr
FİYAT 720 EURO+ KDV

TEKNİK VERİLER

Algılayıcı 9 MP SuperCCD HR
Çözünürlük 3.488 x 2.616 piksel
Bağlantılar USB, AV-out, DC-in
Bellek xD kart, CF I/II, MicroDrive yuvaları
Boyut / Ağırlık 130 x 92 x 66 mm / 645 g

MP3 çalar

SAMSUNG YP-T8

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Kont
BİLGİ İÇİN (216) 528 55 00
WEB www.kont.com.tr
FİYAT 423 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Kapasite 512 MB
Desteklenen biçimler Mp3, wma, ogg, asf, jpeg, mpeg4, txt
Arabirim USB 2.0
Pil Entegre Li-Ion
Ağırlık ve boyutlar 54g, 44.5 x 83 x 15mm
Diğer USB host özelliği, oyunlar, ses kaydı

Gamepad

SNOPI USB FANTASY PAD

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Segment
BİLGİ İÇİN (212) 266 62 90
WEB www.segment.com.tr
FİYAT 15 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim USB, RF
İşletim sistemi Win 98SE / Me / 2000 / XP
Tuş sayısı 8 adet
Tetik düğmesi 4 adet
Eksen 2 analog, 1 dijital
Mesafe 10 metreye kadar

TÜKETİCİLER İÇİN İLK 9 MP: Bu ay inceleme fırsatı bulduğumuz S9500, görüntüyle andırdığı profesyonel Dijital SLR makinelerle bir alternatif olarak bilgili amatör fotoğrafçılar ile fotoğraf meraklılarını hedefliyor. Pikselleri sekizgen olarak algılayan ve daha küçük boyutta daha fazla piksel yakalayabilen ürün SuperCCD HR algılayıcısıyla 9 MP fotoğraf yakalıyor ve 640 x 480 çözünürlükte video kaydediyor. S9500'ün 28 - 300 mm objektifi ve aşağı - yukarı dönebilen 2 inç boyutundaki LCD ekranı farklı çekimlere müsait. Algılayıcı, 80 - 1.600 ISO değerlerini destekliyor. Açılıştan birkaç saniye sonra kullanıma hazır olan ürünün ön kısmındaki mikrofona fotoğraflara sesli notlar eklenbiliyor. Otomatik ayarlar dışında program ve elle çekim seçenekleri bulunan S9500'de üç farklı ışık ölçüm ve elle netleme seçenekleri mevcut. Süper makro ile 1 cm mesafeden fotoğraf çekebilmesi ve 10,7x optik zumu da etkileyici. Ancak dört adet 2100mA'lık kalem pilin çok uzun süre dayanmadığını belirtelim.

SONUÇ: Profesyonel bir cihazı aratmayan ürünün fiyatı Avrupa'yla aynı olsa bile benzerlerine göre bir avantaj sağlamıyor.

- + Ek bir lens gerektirmiyor
- + İç ve dış çekimlerde başarılı
- Fiyatı cep yakıyor

MINİ MULTİMEDYA ÜSSÜ: Samsung'un yeni MP3 çalar modelleri gerçekten de takdirimizi toplamayı başarıyor. Samsung YP-T8, 512 MB kapasiteye ve 65 bin renk destekli 1,8 inç LCD'ye sahip başarılı bir tasarımdır. Cihazda dahili FM radyo, ses kaydı (harici giriş, dahili mikrofona ya da radyodan) ve metin dosyası görüntüleme özellikleri bulunuyor. Bu zengin özelliklere ek olarak MPEG-4 biçiminde video gösterimini de unutmayalım. Video gösterimi için ürünle gelen yazılımı kullanarak ilgili videoları .avi biçimine çevirmelisiniz. Dahili Li-Ion piliyle tam şarjın ardından yaklaşık 20 saat müzik keyfi sunan Samsung YP-T8'in, bir MP3 çalardan beklediğiniz hatta beklemediğiniz pek çok özelliği barındırdığını belirtelim. Fakat 512 MB'lık hafıza (özellikle video gösterebilen bir cihaz için) yeterli olmayabilir. Bu durumda en azından cihaz üzerinde bir genişleme yuvası bulunmalıydı diye düşünüyoruz. Daha pahalı üst modellere böylece ekonomik bir alternatif sunulmuş olurdu.

SONUÇ: Eğer 512MB bellek sizin için yeterliyse gerek başarılı tasarımı, gerekse zengin özellikleriyle bu MP3 çaları kesinlikle beğeneceksiniz.

- + Zengin özellikler
- + Başarılı tasarım
- Bellek yuvası yok

PC'DE KABLOSUZ OYUN KEYFİ: Son zamanların aksiyon dolu oyunların keyfini, koltuğunuza yayılıp kablosuz iletişimin nimetlerinden yararlanarak çıkarmak mı istiyorsunuz? Snopy USB Fantasy Pad tamamen bunu gerçekleştirmek için tasarlanmış. Kurulum açısından baktığımızda son derece basit bir ürün. Eğer Windows XP kullanıyorsanız herhangi bir şey yapmanıza bile gerek yok. USB alıcısı PC'nizin boş bir USB yuvasına takıyorsunuz, içine 4 adet AA (kalem) pil yerleştiriyorsunuz ve işlem tamam. Pad veya joystick destekli tüm oyunlarda rahatlıkla kullanılabileceğiniz Snopy USB Fantasy Pad, özellikle kullanım rahatlığı açısından çok başarılı. Tuşların konumu ve eksen kontrollerinin esnekliğiyle bizi etkileyen ürün aynı zamanda 2,4 GHz RF iletişim standardını kullandığı için yüksek hızlı aksiyon oyunlarında herhangi bir gecikme yaşatmıyor. Buna ek olarak dual shock özelliği sayesinde oyunlara daha gerçekçi bir konantrasyon getiriyor.

SONUÇ: Pil koruma özelliği sayesinde 50 saatlik bir çalışma ömrüne sahip olan Snopy USB Fantasy Pad ile zevkli oyun dakikaları sizi bekliyor.

- + Kablosuz iletişim
- + Çok sayıda programlanabilir tuş
- Uzun süre kullanımda rahatsızlık verici

DVD oynatıcı

KAWAI DVD-978

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Flora
BİLGİ İÇİN	(212) 320 72 86
WEB	www.kawai.com.tr
FİYAT	F.A.

TEKNİK VERİLER

Desteklenen biçimler	DVD, VCD, MP3, MP4
Desteklenen altyazı biçimleri	.srt, .sub, .smi
Ses çıkışı	Koaksiyel, optik
Görüntü oranı	16:9 veya 4:3
Ses	Analog/stereo
Diğer	Kompozit, S-Video, RGB, YUV

Güç kaynağı

ASUS POWER A-45GA

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Bogazici, Çizgi
BİLGİ İÇİN	(212) 217 29 29, (212) 356 70 70
FİYAT	94 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Toplam güç	450 Watt
Bağlantı pin sayısı	20 + 4
Güç bağlantıları	7 adet
Serial ATA bağlantısı	2 adet
PCI-Express bağlantısı	1 adet
Soğutmak	12 cm Fan

Lazer yazıcı

KYOCERA MITA FS-920

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Bilgitaş
BİLGİ İÇİN	(212) 275 00 20
WEB	www.bilgitas.com.tr
FİYAT	170 EURO + KDV

TEKNİK VERİLER

Arabirim	Paralel, USB
Baskı hızı	18 sayfa/dk
Dahili bellek	32 MB
Baskı çözünürlüğü	600 dpi
Boyutu	245 x 380 x 390 mm
Ağırlık	9,2 kg

DIVX BİÇİMİYLE DAHA UCUZ SİNEMA: DivX filmler, az yer kaplamaları ve yüksek çözünürlük sunmalarıyla günden güne yaygınlaşıyor. Çoğalan altyazı dil desteği de buna katkıda bulunuyor. Üreticiler tüm bunları dikkate alarak DVD oynatıcıları üretirken DivX desteğini de işin içine katıyor. Bu tarz bir yapıya sahip Kawai DVD-978 DVD oynatıcısı bu ay merceğimiz altında. Ergonomik yapısı ve DivX 5.0'a kadar tüm video codec'leri desteklemesiyle beğenimizi kazanan Kawai DVD-978'in Türkçe menüsü ve kolay kullanım için uzaktan kumandası bulunuyor. Yaptığımız testlerde tüm medya biçimlerini desteklediğini gözlemledik. Ogg ses biçimi hariç tüm ses biçimlerini de destekleyen Kawai DVD-978 DVD oynatıcısı, tam bir ev sinema çözümü sunuyor. Dolby Dijital MPEG 5.1 Dijital ses, MPEG ses çözümleme özellikleri sayesinde filmlerdeki görsel efektler oldukça ayrıntılı bir şekilde ekrana yansıtılıyor. Multi Region özelliği sayesinde değişik bölge kodlu DVD filmleri de izleyebilirsiniz.

SONUÇ: Kawai DVD-978 DVD oynatıcısı gelişmiş özellikleriyle her evde yer bulacağını düşündüğümüz bir çözüm.

- + Türkçe Menü desteği
- + CD den JPEG resim gösterebilme
- + Multi region özelliği

YENİ NESLİN GÜÇ KAYNAĞI: Ülkemizde anakartlara ek olarak kasa sistemleriyle de kendisinden çokça söz ettiren ASUS, sadece bir güç kaynağına ihtiyaç duyan kişilere yönelik A-45GA adlı ürünü piyasaya sundu. 450 Watt'lık güç kaynağı olan A-45 GA, yeni nesil teknolojileri üzerinde barındırması ile ilgi çekiyor. BTX kasalara özel 24 pin güç bağlantısı sunuyor, ATX12V 2.01 standardına uyumlu olarak çalışıyor ve 20 + 4'lük bir yapısı nedeniyle 20 pinlik girişlere de takılabiliyor. Toplam 7 cihazı besleyebilen, iki adet disket sürücü ve iki adet SATA olmak üzere toplam dört ekstra bağlantıya sahip Asus, PCI-Express güç beslemesini de unutmuş değil. Yapılan denemeler, ürünün %76'lık bir yüklenme ile oldukça sessiz bir şekilde tam kapasite çalışabildiğini gösteriyor. Bu değerlere ulaşılmasındaki neden, ürünün sahip olduğu ısıya bağlı hız düşürücü teknoloji sayesinde (Auto thermal acoustics noise control) üzerinde bulunan 12 cm'lik fanı çeşitli dönüş hızlarına göre ayarlanabilmesi.

SONUÇ: Power User'dan oyun çılgınlarına kadar geniş bir yelpazeye hitap eden performanslı ve sessiz bir ürün.

- + 450 Watt'lık verimli kullanım
- + Bağlantı çeşidi ve sayısı
- + Sessiz çalışma

HESAPLI VE BİR O KADAR DA HIZLI: Günümüzde bir lazer yazıcıyı cazip kılan özellik teknoloji ve baskı hızı ile kalitesinin yanı sıra toner sarfiyatı ve baskı maliyeti. Kyocera Mita işte bu duyarlılığı gösteren üreticilerden biri. Hatta inceleme fırsatı bulduğumuz FS-920 modeli bu özelliğe uyan en genç katılımcı. Ecosys teknolojisi ile ön plana çıkan Kyocera, durum ünitesini daha az çalıştırarak; tek tonerle 3.000 sayfalık baskı kapasitesi ile düşük bir baskı maliyeti oluşturuyor. Burada herhangi bir özellikten fedakarlık edilmemesi de büyük bir avantaj. Bu sayede 600 dpi çözünürlükte dakikada 18 sayfa baskı alabilmek mümkün oluyor. Kullanılan 32 MB bellek ve 266 MHz'lik işlemci gücünü de unutmamak gerekiyor. Kyocera Mita, ister metin ister resim ya da grafik olsun oldukça net ve temiz baskılar sunabiliyor. Yalnız özellikle resimlerde (ince çizgilerin baskılarında) düşük çözünürlük kimi zaman yetersiz kalıyor. Buna karşın baskı hızı için diyebileceğimiz bir şey yok. FS-920 en zor baskılarda dakikada 12 sayfanın altına inmiyor.

SONUÇ: Ev ve küçük ofisler için gözden kaçmaması gereken bir alternatif.

- + Ecosys ile düşük baskı maliyeti
- + Hızlı baskı, başarılı tasarım
- Resim baskıda ortalama performans

Cep telefonu

LG M4410

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	LG Türkiye
BİLGİ İÇİN	(212) 289 95 80
WEB	www.panel.gen.tr
FİYAT	270 € +KDV

TEKNİK VERİLER

Ekran	176 x 220 piksel, 256 bin renk
Bellek	8 MB dahili, MiniSD kart
Frekans bandı	900 / 1800 / 1900 MHz
Boyutlar ve ağırlık	94 x 48 x 26 mm, 116 gr
Konuşma süresi	3 saate kadar
Diğer	1.3 MP dijital kamera, MP3 çalar, Bluetooth, GPRS, MMS

Anakart

MSI 955X PLATINUM

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Multimedya, Datagate
BİLGİ İÇİN	(212) 479 46 46, (212) 321 41 41
FİYAT	249 \$ +KDV

TEKNİK VERİLER

Form etkeni	ATX
Yonga seti	Intel 955X + ICH7R
İşlemci yuvası	LGA 775
FSB hızı	1.066 / 800 MHz
Bellek yuvası	4 x DDR2 SDRAM
Yuva sayısı	1 x PCIeX16, 2 x PCIeX1, 3 x PCI

Güç kaynağı

HIPER HPU-4B580

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Koyuncu, Prodigı
BİLGİ İÇİN	(216) 528 88 88, (212) 272 18 18
FİYAT	130 \$ +KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Toplam güç	580 Watt
Bağlantı pin sayısı	20 + 4
Güç bağlantıları	12 Adet
Serial ATA bağlantısı	4 Adet
PCI-Express bağlantısı	1 Adet
Soğutma	12 ve 8 cm fan

AVUÇIÇİNDE SPOR ARABA: Mobil alanda adını daha sık duymaya başladığımız firmalardan birisi de LG. Üstten bakıldığında bir spor arabayı andıran siyah/gri tonlarındaki M4410, tasarımını açılırken duyabileceğiniz yarış arabası sesiyle tamamlamış. Bu ürünün öne çıkan özellikleri MP3 çalması ve Bluetooth özelliği bulunması. Ön kapaktaki 128 x 128 piksel boyutundaki 65 bin renk gösteren ufak LCD ekranın altında, MP3'leri kontrol edebileceğiniz düğmeler bulunuyor. İçteki ekran ise 176 x 220 piksel boyutunda 262 bin renkli bir LCD ekran. 8 MB dahili bellek, miniSD yuvası sayesinde artırılabilir. Kapak kapalıyken de kullanabileceğiniz 1,3 Megapiksel dijital kamera, video da kaydedebiliyor. MP3 dışında AAC ve çeşitli video biçimleri, özel medya çalar yazılımı sayesinde destekleniyor. Bu yazılım üzerinden ekolayzır ayarı yapabileceğiniz gibi, güçlü bir ses çıkışı sağlayan 3B hoparlörler vasıtasıyla sesi dışarı verebiliyorsunuz. MP3 şarkıları zil tonu olarak ayarlayabileceğiniz M4410'un kutusuna USB kablosu ve kulaklık dâhil edilmiş.

SONUÇ: M4410, LG'nin multimedya özelliklere ağırlık verdiği başarılı bir ürün.

- + MP3 ve AAC çalışıyor
- + Kamerası benzerlerinden iyi
- Pil ömrü kısa

ÇİFT ÇEKİRDEK İSTEYENLERE MSI: Intel'in en üst yonga seti olan 955X'i, ICH7R güney köprüsüyle birleştiren MSI, böylelikle 955X Platinum adlı anakartını ortaya çıkardı. Çift çekirdekli, 64 bit komut setli ve HyperThreading özelliğine sahip Intel işlemcileri çalıştıran bu ürün, çift kanal DDR2 bellekleri de destekliyor. Donanım, üzerindeki iki farklı yongayla toplam 6 SATA (MatrixRAID ve SATA 3 GB/sn destekleniyor), 3 IDE yuvasıyla da 6 Paralel ATA133 cihaz bağlanabiliyor. Ses yongası olarak "Yüksek Tanımlı Ses" sağlayan Realtek 882M, ağ bağlantısı için de 2 tümleşik Gigabit Ethernet bulunuyor. Arka panele baktığımızda 4 USB 2.0, 1 adet IEEE1394 (400 Mb/sn) genişleme yuvası, 5+1 ve optik (SP/DIF) ses çıkışının bulunması da ilgimizi çekti. Anakartın özellikleri ise LiveUpdate, D.O.T. Express ve CoreCenter gibi teknolojilerle güçlendirilmiş. Bunlarla en yeni BIOS güncellemesini internetten kurabilir, sistem birleşenlerinin çalışma ısılarını görebilir ve voltaj, çarpan faktörü gibi ince ayarları değiştirerek overclock yapabilirsiniz.

SONUÇ: En güçlü Intel işlemciler için MSI'nin en güçlü anakartı.

- + Overclock için ayrıntılı ayarlar
- + SATA 3GB/sn desteği
- + Geniş depolama seçenekleri

MODÜLER GÜÇ KAYNAĞI: Bilgisayar bileşenleri yenilendikçe, ihtiyaç duydukları güç de ciddi bir şekilde artıyor. Hiper gibi bu işe önem veren firmalar kullanıcılara HPU-4B580 gibi gerçek güç sağlayan ürünler sunuyor. Sürekli 580 Watt güç akışı sağlayan, çelik ve titanyum alaşım bir yapıdaki bu güç kaynağı parlak mavi olmasıyla, renkli bir kasa arayışındakileri memnun edecek. 12 ve 8 cm boyutlarında iki fan bu lunduran ürün böylelikle kasa içi hava akışını rahatlatırken de 18dB ses değerini geçmemesiyle sessiz bir sistem arayanlara hitap ediyor. 2 adet 12V bağlantısıyla ATX 2.2 standardını destekleyen Hiper'in modüler tasarımı da kasa içindeki sıkışıklığı önlemeyi hedefliyor. Ana ünite tüm kabloları üzerinde taşıyor, ancak kutudaki kabloları güç kaynağının arkasına takarak sadece ihtiyaç duyduğunuz kadar kabloyla kasanızı tamamlayabilirsiniz. Toplamda 4 Seri ATA ve 8 diğer birleşene güç sağlayan ürün, tepe yük olarak 630 Watt'a çıkabiliyor. Ayrıca voltaj dalgalanmasına ve kısa devreye karşı sistemi koruyor.

SONUÇ: Çok sayıda birleşeni toplayan bir sistem için gereken güç ihtiyacını kolaylıkla sağlıyor.

- + Modüler ve sağlam yapı
- + Yüksek güç beslemesi
- + Kolay takılabilen bağlantılar

MP3 çalar

CREATIVE MUVO N200

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Multimedya
BİLGİ İÇİN (212) 479 46 46
WEB www.multimedya.com
FİYAT 59 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Bellek	128 MB
ID Tag	Şarkıcı adı, şarkı adı
Arabirim	USB 2.0
Boyut	33 x 65 x 13 mm
Ağırlık	22,7 g
Diğer	FM radyo, ses kaydı, döndürülebilir ekran

Kablosuz erişim noktası

U.S. ROBOTICS 5451 WIRELESS ACCESS POINT

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Armada, Arena
BİLGİ İÇİN (212)230 89 80,
(212) 364 64 64
FİYAT F.A.

TEKNİK ÖZELLİKLER

Arabirim	RJ45, Wi-Fi
Haberleşme standardı	802.11b/g
Hız	11 / 54 Mbps (MaxG ile 125 Mbps)
Etki alanı	25 - 310 m
Veri güvenliği	WEP, WPA, WPA2, TKIP
Boyut / ağırlık	109 x 180 x 43 mm / 270 g

Cep telefonu

SONY ERICSSON J300I

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Sony Ericsson
BİLGİ İÇİN (212) 473 77 77
WEB www.sonyericsson.com.tr
FİYAT 129 € + KDV

TEKNİK VERİLER

Ekran	128 x 128 piksel TFT, 64K Renk
Bellek	12 MB
Frekans Bandı	900 MHz, 1800MHz,
Boyutlar ve ağırlık	99,1 x 42,6 x 18,2 mm, 78 g
Konuşma süresi	7 saate kadar
Diğerleri	GPRS, MMS, java, medya oynatıcı

Mini minicik: Creative firmasının yeni ürünü olan Muvo N200, küçük boyutları ile bizleri büyüledi. MuVo N200'un FM radyo, ses/FM kaydedici, doğrudan bağlantı ve herhangi bir harici kaynaktan kayıt için Line-In kodlayıcı özellikleri bulunuyor. MP3 ve WMA dosyalarını destekleyen ürün 1 adet AAA kalem pil ile yaklaşık 15 saat müzik çalabiliyor. USB 2.0 desteği ve sürük-le-bırak özelliği ile müzik ve veri dosyalarınızı hızlı şekilde cihaza yüklemeniz mümkün. Muvo N200 sekiz renk ekran desteği ve 90dB ses / gürültü oranına sahip. Ürünün boyutları ve ağırlığı ilgi çekici ama LCD ekran biraz ufak. Kayan yazıları okumakta zorlanabilirsiniz. Kulaklık, boyun askısı, Line-in kablosu, USB 2.0 kablosu, AAA alkalın pil, hızlı başlama kitapçığı ve kurulum CD'siyle gelen ürünün sağlam yapısı dikkat çekici. Test merkezimize gelen model 128 MB dâhili bellek içeriyor. Tavsiyemiz daha büyük bellekli bir modelini tercih etmeniz çünkü ürünün harici belleği artırma olanağı bulunmuyor.

SONUÇ: Küçük ve sağlam yapısı ile fazla yer kaplamayan Creative Muvo N200 giriş seviyesi kullanıcılar için iyi bir çözüm.

- + Başarılı ergonomi
- Küçük LCD ekran
- Düşük kapasiteli bellek

U.S. ROBOTICS BOMBA GİBİ: Analog modemlerde iyi bir ün yapan U.S. Robotics, ADSL pazarında tırmanışa geçti. MAXg teknolojisini kullanan bu ürünler pazarda lider olmaya aday. MAXg teknolojisinin artıları maksimum kapsama alanının 802.11g standardına göre %50 daha fazla olması ve aynı marka bir kablosuz ağ adaptörüyle kullanıldığında verileri sıkıştırarak 125 Mbps'ye kadar hız desteklemesi. Bu ay inceleyeceğimiz ürün U.S. Robotics 5451 Wireless Access Point. Ev veya küçük işyeri ağları için kablosuz bağlantı yapmanızı sağlayan bu ürün, güvenlik açısından da yabana atılmayacak özelliklere sahip. Wi-Fi Korumalı Erişim (WPA) ve WPA2/802.11i, 64/128-bit WEP şifreleme ve VPN geçiş desteği (PPTP, IPSec ve L2TP) bulunan ürün üzerinde, 2 dBi ters kutuplu ve ikili çift kutuplu döner sökülebilir anten kullanılmış. Yaptığımız testlerde, değişik uzaklıklarda tam performans aldığımız U.S. Robotics 5451 anten yönüne göre hız değişiklikleri gösteriyor. Bağlantı sırasında anten yönünü doğru ayararak performansınızı arttırabilirsiniz.

SONUÇ: Teknik özellikleri, kurulum ve kullanım kolaylıkları ile öne çıkıyor.

- + Maksimum güvenlik
- + 125 Mbps'lık hız performansı
- + Hızlı kurulum

ŞİRİN VE SEVİMLİ: Yeni cep telefonlarının gelişmiş özellikleri baş döndürücü olabiliyor. Fakat her kullanıcı fotoğraf makineli pahalı telefonlara ihtiyaç duymayabiliyor. Test merkezimize ulaşan J300i, nispeten uygun fiyatı ve sempatik tasarımıyla dikkat çekiyor. Düşük pil tüketimi telefonun cazibesini artıran önemli özelliklerden biri olarak dikkat çekiyor, ayrıca medya oynatıcısı sayesinde müzik ve video çalmak mümkün. Öte yandan mevcut 12 MB dâhili belleğin artırılmıyor olması, cihazın yeteneklerini tam olarak kullanmanıza izin vermiyor. Telefonla gelen oyunlar gayet başarılı ayrıca Java desteği sayesinde çeşitli yazılımlar da yüklemek mümkün. **www.sonyericsson.com** bu konuda oldukça başarılı bir tablo çiziyor ve kullanıcılarına USB arabirimi üzerinden (kablo pakete dâhil değil) telefonlarına yükleyebilecekleri pek çok java uygulaması sunuyor. Sadece java da değil çeşitli temalar, duvar kağıtları, polifonik zil sesleri, videolar v.s. **sonyericsson.com**'da sizi bekliyor.

SONUÇ: Uygun fiyatlı, hoş özelliklere ve tasarıma sahip bu telefonun tek eksisi dâhili belleğin yetersiz oluşu ve artırılmaması.

- + Uygun fiyat
- + Başarılı tasarım
- Yetersiz bellek

AYIN ÜRÜNÜ
CHIP
11/2005

Tablet PC

SONY VAIO VGN-U750P

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

- + Avuçiçinde dizüstü sistem
- + Uzun pil ömrü
- Çok pahalı bir ürün

FİRMA	İstanbul Bilişim
BİLGİ İÇİN	(212) 217 30 40
WEB	istanbulbilisimmerkezi.com.tr
FİYATI	2190 € + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

İşlemci	Pentium M 1.1 GHz
Bellek	512 MB DDR SDRAM
Kapasite	20 GB
Ekran:	5 inç SVGA TFT
Boyut	16,7 x 10,9 x 2,6 mm
Ağırlık	548 g

Sony Vaio VGN-U750P

Avuçiçinde Sony mucizesi

TABLET PC'LER GERİ Mİ DÖNÜYOR?: Bu ay test merkezimize gönderilen Sony Vaio VGN-U750P'yi kutusundan çıkarttığımızda oldukça şaşırdık. Zira bu ürün, ne tam bir Tablet PC ne de bir avuçiçi bilgisayardı. Boyutları avuçiçi video oynatıcıdan biraz büyük ve oldukça hafif olan bu cihaz, bir dizüstünde yer alan, optik depolama cihazı hariç her donanıma sahip. İçerisindeki Pentium M Low Voltage 733 (1.1 GHz) işlemci, düşük voltaj kullanımıyla cihaza uzun bir pil ömrü sağlıyor. Kabul etmeliyiz ki işlemcinin hızı biraz düşük. Fakat önbellek diğer Pentium M işlemcilerden alıştığımız gibi 2 MB boyutunda. Cihaz tıpkı Centrino dizüstülerdeki gibi Intel 855GM yonga seti kullanıyor. Ekran kartı yonga setine entegre 64 MB paylaşımlı. Ayrıca entegre ses ve hoparlörler de bulunuyor. Gerçekten iyi bir ses kalitesi almak istiyorsanız, ek hoparlörler veya kulaklık takmanızı tavsiye ederiz.

Görüntüde Sony farkı

LCD ekranların genelinde tek çözünürlük desteği bulunmakta. Bu cihazın destekle-

diği çözünürlük de 800 x 600. Dilediğiniz takdirde daha büyük çözünürlüklere geçerseniz de, görüntü kalitesindeki düşüş kaçınılmaz. Yatay ve dikey kullanılabilen ekran çok geniş olmasa da, ek bir parlaklık sağlayarak video ve fotoğraf görüntülemeye farkını ortaya koyan Xbrite teknolojisinden yararlanıyor. Dokunmatik ekran, kutudan çıkan çubukla kullanılabiliyor. Bu çubuğun şekil olarak pek rahat olduğunu söyleyemeyiz. Bunun yerine herhangi bir çubuk satın alarak kullanmanızı tavsiye ederiz.

Tek eksiği kombo sürücü

Vaio'da depolama cihazı olarak medya oynatıcı cihazlar ve giriş seviyesi dizüstülerle eşdeğer, 20 GB kapasiteli, 4.200 rpm dönüş hızında bir sabit disk kullanılmış. Üzerinde Compact Flash, Memory Stick ve MS Pro bellek kartı okuyucusu da bulunduran cihazda, 1 adet USB portu unutulmamış. Ek cihazlar bağlamak isterseniz dock-station'a takarak buradan şarj etmek için güç kablosu, Ethernet, 4 adet USB, 1 adet Firewire ve görüntü çıkışı için

VGA yuvası bulunuyor. Harici klavye her ne kadar rahatsız edici bulunsun da, bu boyutlardaki cihaza rahat kullanımlı bir klavye eklemenin zorluğu ortada. Klavye, katlanarak kilitlenebiliyor, dolayısıyla cihazın minik çantası içerisinde kolayca taşıyabiliyorsunuz.

Cihazın kontrol tuşları 5 inç boyutundaki ekranın yanlarında yer alıyor. Buradaki mini joystick ile fare kontrolü yapılabiliyor, kutudaki harici klavye ise USB bağlantısına sahip. Sol yandaki işlev tuşlarıyla ekran yatay / dikey çevrilebiliyor ve belirli bölgelere zum yapılabilir. Üründe, klavye takılı olmadan kullanıldığında kolaylık sağlaması için [CTRL + ALT + DEL] kombinasyonunu yapan bir tuş yer alıyor. Açma kapama düğmesinin yanısıra uyku moduna almak için Standby düğmesi de unutulmamış. 802.11g destekleyen kablosuz ağı yan yüzdeki düğmeyle açıp kapatabilmek mümkün.

PSP'den sonra avuçiçi Tablet PC

Bir dizüstünü, avuçiçi cihaza sığdırabilen Sony'i tebrik etmek gerekiyor. Multimedya ağırlığının yanı sıra, kablosuz internet bağlantısıyla diğer işlerinizi görebileceğiniz, dockstation'daki VGA çıkışıyla sunumlarda kullanabileceğiniz Vaio VGN-U750P, bu boyda bir cihazdan beklediğimiz üzerinde bir performans sağlıyor. Yaptığımız testlerde kablosuz bağlantı açıkken 3 saatlik bir pil süresinin olduğunu görüyoruz. Pil ömrünün birçok dizüstü bilgisayardan üstün olduğunu söylemeliyiz.

Tüm bunları gölgeleyen tek öge ise ürünün aşırı yüksek fiyatı. Eğer ödeyeceğiniz miktara önem vermiyorsanız, bu mucizelerle dolu minik kutuya sahip olabilirsiniz.

Avuçiçi klavye: Katlandığı zaman cihazla aynı boyuta gelen klavyeyi rahatlıkla yanınızda taşıyabilirsiniz.

Ev sineması

LG LH-SW6200

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

- + Kablosuz arka hoparlörler, radyo
- + Çok sayıda çokluortam biçim desteği
- + Bölge sınırlaması, Türkçe menü yok

FİRMA	Ufotek
BİLGİ İÇİN	(212) 336 61 00
WEB	www.ufotek.com.tr
FİYAT	831 \$ + KDV

TEKNİK VERİLER

Desteklediği biçimler	DVD, VCD, SVCD, MP4, AudioCD, MP3/WMA, JPEG
Girişler	RCA video, koaksiyel/optik ses
Çıkışlar	Analog ses, S video / RCA/Kompozit/Scart video
Diğer	5.1 kablosuz hoparlör seti, Radyo, RDS

LG LH-SW6200

Kablosuz ev eğlence sistemi

LG İLE "HAYAT GÜZEL": Haftanın belirli günleri yapılan video geceleri... Patlamış mısır, çerez, büyük boy cola ve neredeyse her köşe başında bulabileceğiniz bir video kiralama dükkanı. Tüm bunlar 80'li ve 90'lı yılların pop-kültüründen bir parça esinti olarak anımsansa da, günümüze ev eğlencesi olarak tanımlanan konseptin anahtar sözcükleri olarak yansıdı. Birkaç ufak değişiklikle elbette. O zamanlardan bu zamana sadece patlamış mısır ve çerezler kaldı. VHS mı Beta mı tartışmalarının, yerini marketlerde bile bulabileceğiniz DVD'ler, VCD'ler, internetten edinilebilen DivX'ler alırken, müzik ve fotoğraflar dijital biçime büründü. Dijital eğlence, hayatın bir parçası olan bilgisayarlarla, deyim yerindeyse içiçe geçti. Tüm bunları tek bir cihaz üzerinden sunmayı hedefleyen konsept, ev eğlence sistemi adıyla anılır oldu.

LG alıştığımız ev eğlence sistemi özelliklerinin tümünü barındırmasının yanında ek bazı özelliklere sahip bir sistemle vitrine çıkıyor. LH-SW6200 model numaralı bu ürün, bir DVD çalar cihaz, rad-

yo vericisi ve 5+1 hoparlör setinden oluşuyor. Peki bu setin bizlere sunduğu yenilik nedir? Öncelikle hoparlör setinin kablosuz bağlantı özelliği bulunuyor. Böylece yerleşim problemi yaşamazınız önüne geçiliyor. Evimizdeki birçok cihaz, elektrik kablolarının dışında hoparlörlerde olduğu gibi ek bağlantı kablolarına da sahip olduğundan özellikle salonun bazı bölgelerinde kabloların ortalıkta olmasını gerektirebiliyor. Kablosuz hoparlörler sayesinde bu dertlerin hepsi son buluyor. Ancak kablosuz bağlantıyı sadece setteki arka hoparlörler kullanıyor. Zaten ön hoparlörlerin DVD çalara yakın duracağını varsayarsak, bu da büyük bir problem yaratmayacaktır. Yine de, arka hoparlörler için bir bağlantı yapmanız gerekiyor. Yani, her ne kadar kablosuz teknoloji birçok fayda getirse de, güç kablolarından kurtulabilmiş değiliz. Bu yüzden arka hoparlörlerin fişini prize takmak gerekiyor.

Kablosuz, tamamen kablosuz değil

2,4 GHz radyo frekansı kullanan verici aracılığıyla haberleşen 2 adet arka hopar-

lör, ayrı bir kabloyla güç elde ediyor. Hoparlör seti 2 ön, 1 orta, 2 arka uydu hoparlör ve bir subwoofer'dan oluşuyor. Uydu hoparlörlerin her biri 60, subwoofer ise 120 Watt RMS gücünde. Toplam 420 Watt RMS güç sunan bu sistem, DTS Digital Surround ve Dolby Digital codec'lerini destekliyor.

DivX ve altyazı desteği mevcut

DVD çalara baktığımızda ise birçok video, ses ve fotoğraf biçimini desteklediğini görüyoruz. DVD, VCD, SVCD gibi alışıldık biçimlerin yanı sıra, şu aralar hem CD'de az yer kaplaması hem de kaliteli bir görüntü sunmasıyla çok popüler olan DivX filmleri de seyredebiliyorsunuz. Ayrıca JPEG ve Kodak-PhotoCD biçimindeki dosyalarla slayt şov yapabilir, AudioCD ve MP3/WMA dinleyebilirsiniz. Üründe altyazı desteği de bulunuyor. Ancak ana menünün Türkçe olmadığını belirtelim. DVD oynatıcıda sadece Region-2 yani Avrupa kodlu DVD'leri ve bölge kodu olmayan (All olarak da bilinen tüm DVD çalarların okuyabildiği filmler) DVD'leri izleyebiliyorsunuz.

Ürünün üzerinde radyo bulunması da oldukça hoş. FM frekansının yanı sıra AM frekanstaki radyolar da dinlenebiliyor. Ayrıca RDS teknolojisi sayesinde bazı çalmakta olan şarkı hakkında bilgi edinebiliyorsunuz. Yanında 5 adet DVD hediyesiyle satılan bu ev eğlence sisteminin, içerisinde DivX, MP3 ve WMA'nın da bulunduğu çok sayıda çokluortam biçimini destekliyor. RDS özellikli AM/FM radyo ve kablosuz arka hoparlörler ise oldukça kullanışlı ve kurulumu da kolay. Ayrıca çok sayıda bağlantı seçeneği bulunuyor. Özellikle ses ve video girişinin olması bize bir avantaj.

İyi ses kalitesine sahip hoparlörler ve şık görünümüyle LG LH-SW6200, kullanıcılara tek bir paketle kablosuz ev eğlencesi sunuyor.

Kablosuz teknoloji: Üründe kablosuz haberleşmeyi sağlamak için radyo frekanslı bir verici kullanılıyor.

Dizüstü PC ömrünü artıran bedava yazılımlar

Dizüstü bilgisayarınızın pil ömrüne ömür katın

Çok önemli bir işinizi halletmek üzere, evden uzaktayken PC'nizi açtınız, bir de baktınız ki pil bitmek üzere! Tam bir kâbus. Böyle bir durumda, yarım saatlik çalışma süresi bile kritik olabilir. Ücretsiz bir araç olan "Centrino Hardware Control" Centrino yongalı dizüstü bilgisayarların pil ömrünü uzatıyor.

Centrino dizüstü bilgisayarların Pentium-M işlemcisi, piyasadaki en az güç harcayan işlemcilerden biri. Birkaç hile ile çağdaş mobil işlemcilerde bile güç tüketiminden tasarruf etmek mümkün. "Centrino Hardware Tool" ile güç tüketimini azaltıp, pil ömrünü uzatabiliyorsunuz.

Güç tüketimi, işlemci hızı ve çekirdek gerilimi

Speedstep, Optimized Power Management ve ACPI, modern güç tasarrufu teknikleri dünyasında sıkça rastladığımız terimlerden bazıları. Bu jargon gözünüzü korkutmasın sakın, zira dizüstü bilgisayara-

rınızın pil ömrünü uzatmak için mühendis olmaya gerek yok. Ama işlemcinizin güç tüketimini azaltmak için, en azından programı nasıl kullanacağınızı bilmeniz de fayda var.

Intel'in geliştirdiği "SpeedStep" teknolojisi, güç tüketimi, işlemci hızı ve çekirdek gerilimi arasındaki ilişkiye dayanıyor. Temel olarak işlemci hızıyla akım arasında doğrusal bir ilişki var. Bir işlemci ne kadar hızlı ise, o kadar çok akıma ihtiyaç duyuyor. İşlemcinin çekirdeğindeki gerilim, akımın ihtiyacı bakımından üssel bir etkiye sahip. Bunun anlamı, artan çekirdek gerilimiyle, gereken akım da katlanarak arttığıdır. Akım ihtiyacını düşürme

çabalarınızda, işlemci hızı ve çekirdek gerilimi olayın bel kemiğini oluşturuyor.

Çağdaş işlemciler nasıl güç tasarrufu yapıyor?

İşte tam bu noktada işlemcinin güç tasarrufu teknikleriyle yazılımın desteği bir araya geliyor. Eğer işlemcinin sırtında pek fazla yük yok ise, güç tasarrufu teknikleri devreye girerek işlemci hızını düşürüyor. Böylece, yüksek performans gerektirmeyen zamanlarda işlemci gerilimi azalıyor. Bu yolla akım ihtiyacı düşüyor ve işlemci daha az ısınıyor.

Daha yüksek performans gerektiğinde, işlemci hızı da gerilim basamaklı bir bi-

çimde artıyor. Centrino Hardware Control yazılımı, akım tasarrufu konusunda işlemci hızının ve çekirdek geriliminin standart değerlerini daha da düşürebilme potansiyeline sahip. Sağdaki grafikte Pentium-M 730 tipi işlemcimizin her bir işlemci hızı için gereken çekirdek geriliminin, SpeedStep teknolojisiyle standart basamak değerlerini görüyorsunuz.

Centrino Hardware Control ile güçten tasarruf edin

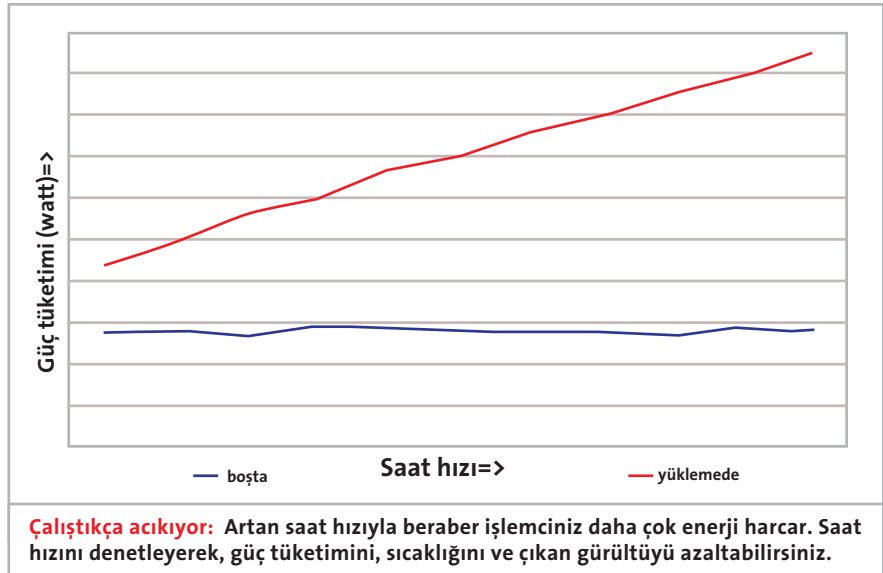
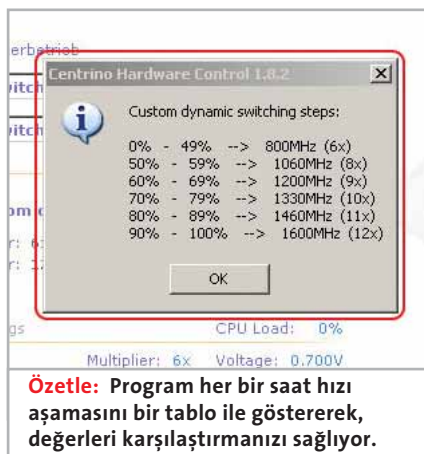
Parasız dağıtılan "Centrino Hardware Tool" dizüstü bilgisayarınızda ince ayar yapabilmeye olanak sağlıyor. Bizim için yazılımın en ilginç yeteneği, işlemci hızını ve işlemci çekirdek gerilimini el ile değiştirebilmemizdi. CHIP olarak dizüstü bilgisayarınızda güçten tasarruf edebilmeye için hangi ayarları yapmanız gerektiğini göstereceğiz.

Test sırasında kullandığımız sistem konfigürasyonu

Bu programın gerçekte neler yapabildiğini kanıtlayabilmek için en yeni nesilden bir Centrino dizüstü bilgisayarı kullanmaya karar verdik. BenQ Joybook A82 modelinde, Intel'in Sonoma platformuna ait bir Pentium-M 730 işlemci görev yapıyor. Bilgisayar 512 MB PC2700 model belleğe sahip ve üzerinde istenildiğinde 64 ya da 128 MB bellekle çalışan ATI Radeon X600 modeli bir ekran kartı bulunuyor.

1. Aşama: İşlemci hızlarını ayarlamak

Centrino Hardware Control ve Microsoft .NET'i indirip kurduktan sonra, programın başlangıç penceresinden *CPU Speed* sekmesine tıklayın ve profili *Dynamic Switching* yapın. *Enable custom dynamic switching*'in yanında duran onay kutusu-

na tıklayarak işlemcinizin bütün hız basamaklarını görmek istediğinizi belirtin. *Min. Load* başlığındaki değere çift tıklayın ve buradan işlemcinizin nasıl bir performans ihtiyacına kadar en az işlemci hızıyla çalışması gerektiğini belirleyin. Kendi örneğimizde, işlemciyi en az yüzde 50 kapasiteyle çalışmaya başladıktan sonra yüksek işlemci hızına geçmek üzere ayarladık. *Max. Load* üzerine çift tıkladığınızda, hangi işlemci yükünden sonra en yüksek işlemci hızına geçilmesini istediğinizi belirliyorsunuz. Mavi oka tıkladığınızda, sonuç olarak işlemci hız basamaklarını gösteren bir özet göreceksiniz. Parantez içerisinde verilmiş olan çarpan değerlerini not alın. Bizim değerlerimiz 6, 8, 9, 10, 11 ve 12.

2. Aşama: Çekirdek gerilimini belirlemek

İkinci aşamada *CPU Voltage* sekmesine tıklayın. Pencerenin ortasında bulunan soru işaretine tıkladığınızda, işlemcinizin çeşitli çarpan değerlerinde hangi standart çekirdek gerilimini uygulayacağını görebilirsiniz. Bu değerlere göre hareket etmeniz gerekiyor.

Şimdi ilk giriş satırını etkin hale getirin ve az önce not aldığımız çarpan değerlerinden ilkinin buraya yazın. Arkasından gelen alanda, Intel'in standart değerlerinin hemen altında bir çekirdek gerilimi belirleyin. *Set* butonuna tıkladıktan sonra, program ufak bir kararlılık testi başlatacak.

Bilgisayarınız bu testi başarıyla atlattıysa, çekirdek gerilimini biraz daha düşürün ve testi tekrarlayın. Eğer bilgisayarınız kilitlenirse, bilgisayarı yeniden başlat-

tıktan sonra en son çalışan çekirdek geriliminde kalın.

3. Aşama: Dayanıklılık testi

Centrino Hardware Control sadece kısa bir kararlılık testi uyguluyor. Çok kapsamlı bir test için yine ücretsiz olarak bulabileceğiniz Prime95 yazılımını kullanabilirsiniz.

Centrino Hardware Control programında *CPU Voltage* penceresinde *Use only Multiplier #1 and Voltage #1* seçeneğinin işaretli olup olmadığına bakın, değilse işaretleyin. Aynı pencerenin alt kısmında, ayarladığınız değerlerin kullanımında olduğunu görerek işinizi sağlama alın (*Current CPU Settings*). Eğer yaptığınız ayarlardan memnunsanız, Prime95'i çalıştırın. *Options / Torture Test...* seçeneğine tıklayın. Karşınıza çıkan pencereden *In-place large FFTs*'i seçin. Sonra OK'e tıklayarak dayanıklılık testini başlatın. Yaklaşık 10-15 dakika bekleyin ve testi [ESC] tuşuyla durdurun. Eğer Prime95 0 errors, 0 warnings mesajı veriyorsa, işlemciniz, ayarlamış olduğunuz çekirdek gerilimiyle kararlı bir şekilde çalışabiliyor demektir.

4. Aşama: Ayarlamayı tamamlamak

Her bir çarpan değeri için en düşük çekirdek gerilimini bulana kadar 2. ve 3. aşamaları tekrar edin. Bundan sonra Centrino Hardware Control'daki *CPU Voltage* penceresinde bütün çarpan değerlerine (yanlarındaki kutucuklara tıklayarak) bulduğunuz çekirdek gerilimlerini yazın. *Use only Multiplier #1 and Voltage #1* ya-

On Multiplier of Set Voltage

☒ 6 0.700V Set

☐ 12 1.308V

☐ 12 1.308V

☐ 12 1.308V

2 Voltage Information of Pentium M Sonoma

☒ Use only Multiplier #1 and Voltage #1

Current CPU Settings

Deneme yanılma: Doğru ayarları keşfetmek için verileri deneme yanılma yoluyla belirlemeniz gerekiyor.

nındaki kutucuğa tıklayarak onay işaretini kaldırın. Set butonuna son defa basarak, programın son bir kararlılık testi yapmasına izin verin.

Sonuç: İşlemci ne kadar az ısınırsa, o kadar sessiz çalışmak mümkün

Bu ufak yazılım, işlemcinin bütün performans basamaklarında ısınmadan çalışabilmesini sağlıyor. Böylece işlemci fanı daha yavaş dönüyor ve dizüstü bilgisayarınız daha sessiz çalışmaya başlıyor. Ama testimiz sırasında pil ömründe fark edilir bir artışa rastlamadığımızı belirtmeliyiz.

Güç tüketiminin sadece işlemciye bağlı olmadığını unutmayın

İşlemciye duyulan ihtiyacın pil ömrü üzerinde çok büyük bir etkisi olsaydı, bu ücretsiz yazılıma altın madalya vermemiz gerekirdi. Modern taşınabilir işlemciler zaten etkili ve güçten olabildiğince tasarruf ederek çalışıyor. Yazılımlarda yapaca-

ğımız doğru ayarlar ile işlemcileri daha da tutumlu hale getirmek mümkün.

İşlemcinin yanı sıra ekran kartı ve ekranın kendisi de güce ihtiyaç duyuyor. Pil ömrü konusunda elde ettiğimiz sonuçlar beklentilerimiz altında kalıyor. Centrino Hardware Control, testimizde yüzde 5 daha fazla pil ömrü sunuyor.

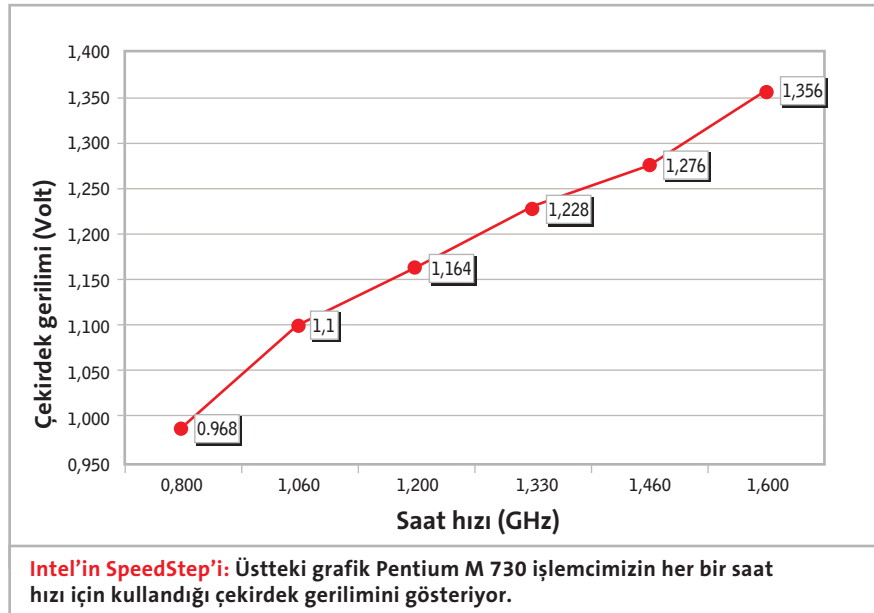
Şimdi sorulması gereken soru, acaba bu sonuca ulaşmak için harcadığımız çabaya değer mi? Cevap "Evet". Testler sırasında işlemci sıcaklığı, programa ihtiyaç duymadan gerekli değerlerin altında seyrederiyordu. Böylece işlemci fanı daha seyreker devreye girip, çalışma ortamı açısından kabul edilebilir bir gürültü yaratıyor.

Güç tasarrufu yapmak için gereken altın kurallar

Eğer pilinizin kullanım süresinin son birkaç dakikasını bile uzatabilmek sizin için önemliyse, bunun için başka hileler de bulunuyor:

- 1- Karanlık bir ortamda çalışıyorsanız, ekran aydınlatmasını azaltabilirsiniz.
- 2- Eğer mümkünse, CD ya da DVD yazma işlemlerini dizüstü bilgisayarınızı elektriğe bağlayana kadar erteleyin.
- 3- W-LAN ve Bluetooth özelliklerini, sadece gerçekten ihtiyaç duyduğunuz zamanlarda etkinleştirin.
- 4- Gerçekten ihtiyaç duyduğunuz yazılımlar dışında başka program çalıştırmayın. Böylece işletim sisteminiz sabit diske daha az veri yazma ihtiyacı hisseder ve böylece güç tasarrufu yaparsınız. ■

Mete Pinar, mete@chip.com.tr

	Soft 2000	Diğer yazılımlar
Fiyat (Tüm Modüller +1 Kullanıcı)	100 €	5,000 €
Server (Donanım +İşletim Sistemi)	YOK	5,000 €
Modüller	TÜM	Seçmeli
Kalite	✓	✓
Performans	✓	✓
Windows Taban	✓	✓
Excel/Word Transfer	✓	✓
YTL	✓	✓
İnternet Ortamı	✓	✓
e-bildirgeler	✓	✓
Döviz	✓	✓
Barkod	✓	✓
Network	✓	✓
Tecrübe	✓	✓
Destek	✓	✓

VS,VS,VS,VS....
Bu liste böylece uzar gider...
Server Maliyeti Olmadan
Msb Ofis Set

Muhasebe, Stok, Bordro
ve Tüm Modülleri Dahil,
Her Bilgisayar Başına,

100 €

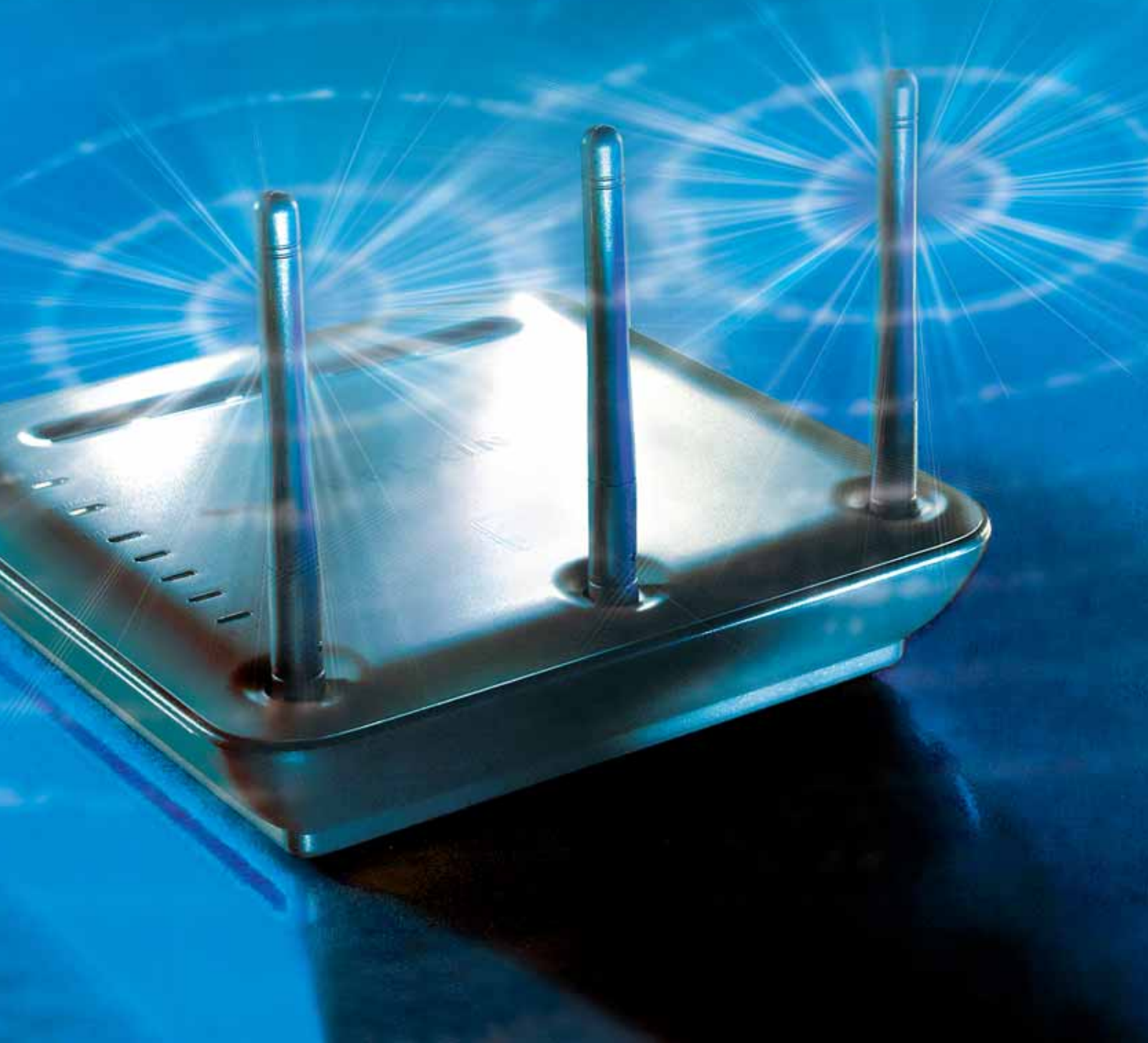
Neden ?
Çok Basit, 1978 'den
beri Biz buradayız,
Sizin için,
ya Onlar ?!.

Soft 2000
Soft2000@ttnet.net.tr
0216 491 74 44

W-LAN yönlendiriciler artık daha güçlü

Yeni anten teknolojileri sayesinde, kablosuz ev ağı daha yüksek performans değerlerine ulaşıyor. Yükselen teknolojinin getirdiği artıları, hem DSL'li hem de DSL'siz yönlendiricileri mercek altına alarak inceledik.

Nihayet MIMO (Multiple Input Multiple Output) teknolojisi ve güncel W-LAN standardı bir üst seviyeye taşındı. Bu yenilik, hızlı ve güvenilir bir yönlendirici satın almayı düşünenler için oldukça uygun bir fırsat sunuyor. Kullanımda olan 54 Mbit standardı, yerini henüz daha hızlı bir standarda bırakacak gibi görünmüyor. Durum böyle iken, biz de piyasada bulunan W-LAN teknolojisini inceleme altına alarak ürünleri, entegre modemli ve entegre modemsiz yönlendiriciler olmak üzere iki kategori altında değerlendirdik. Ne var ki bu kategorilendirme altında yaptığımız incelemelerde cihazlar arasında önemli kalite farklarının olduğunu da belirledik.

Bu nedenle böyle bir cihazı satın alırken öncelik vermeniz gerekenleri ve işinizi şansa bırakmamanız için W-LAN yönlendiricilerde nelere dikkat etmeniz gerektiğini sizler için yorumladık. Değerlendirmemizde, tüm bunlara ek olarak kablosuz iletişime taze bir kan kazandıran MIMO teknolojisi hakkındaki bilgilere de yer verdik. MIMO teknolojisi birçok kişide merak uyandırdığından, konuyla ilgili detay-

ları kaleme almadan geçemedik. Ne de olsa MIMO teknolojisine sahip olan cihazlar, saniyede 70 Mbit'lik bir veri aktarım oranına ulaşıyor.

Ama, bu değerlerin sadece aynı standarda sahip ürünler için geçerli olduğunu unutmamak gerekiyor. Bu yüzden biz de, birçok kişide iki adet MIMO cihazının bulunmaması nedeniyle, MIMO ve 802.11g standartlı 56 Mbit LAN bağlantılı sistemlerin çalışma performanslarına yöneldik. Bunun sonucunda oluşan testin birincisi, her ne kadar MIMO'nun tam performansını ortaya koymasa da, bu tür alternatif bağlantılarda oldukça başarılı olabileceğini gördük. Benzer bir durumu, DSL modeme sahip olmayan yönlendirici sınıfında da yaşadık.

Yönlendirici testine adım adım:

Anten teknolojisi kadar önem kazanan diğer bir özellik, ürünlerde kullanılan yonga setlerinin türü. Yönlendiriciler bu yüzden farklı W-LAN modülleri ile test edildi. Sözü edilen bu modüllerin özelliklerinin başında Atheros, Broadcom ve Ralink olmak üzere, piyasada en çok bulunan yonga setlerini barındırması geli-

yor. Böylelikle örneğin, teknik özellik olarak Centrino'nun kablosuz iletişim yonga setine çok benzeyen Broadcom yonga setine bakarak, yönlendiricilerin uyumluluk ve performans değerlerini karşılaştırabiliyoruz. Buna ek olarak yaptığımız stres testinde, her üç modül ile aynı anda haberleşen yönlendiricilerin performans değerlendirmesi de ortaya çıkıyor. Burada yönlendiricilerin modüllerden çıkan ve birbirleri ile çakışan veri paketleri ile nasıl başa çıktıklarını gözlemledik. Tabii testimizde değerlendirmelerimize tabi tuttuğumuz öğeler bunlarla da sınırlı değil. Dolayısıyla, W-LAN yönlendirici cihazlarını nasıl stres testine tabi tuttuğumuzu ve özelliklerini birbirleriyle kıyaslamakta da fayda görüyoruz.

Performans: Bu kriterdeki toplam puanı belirleyen unsurlar arasında, veri aktarım hızı, maksimum haberleşme mesafesi ve üç farklı modül ile aynı anda haberleşmedeki çalışma şeklinin birleşimleri yer alıyor. Bu yüzden 802.11g modunda (54 Mbit/sn) yaptığımız veri aktarım hız ölçümlerinde, WPA şifreleme teknikleri kullanıldı. WPA şifreleme →

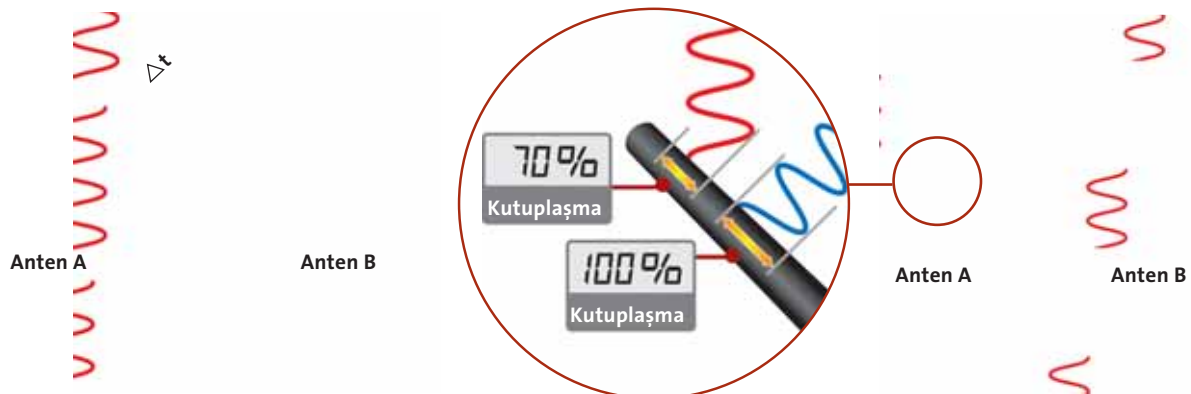
» MIMO teknolojisi nasıl çalışır?

Daha çok sayıda anten ile daha yüksek bir sinyal kalitesi elde etmek mümkün. Üreticiler bu sinyalleri birbirinden ayırmak için farklı anten tipleri kullanıyor. Bu amaçla sinyallerin çalışma süresi farkına bakılıyor, farklı yönden gelen dalgalar işleniyor ve kutuplaşma yöntemi kullanılıyor.

Δt Çalışma süresi farkı

~ Sinyal 1

~ Sinyal 2

Çalışma süresi farkı ile sinyal analizi

Aynı veriyi taşıyan birden çok sinyal dalgası, cihazın üzerinde bulunan iki adet paralel anten sistemine Δt 'lik bir zaman farkı ile ulaşıyor. Yani birçok yönden cihaza ulaşan bu sinyaller, belli bir zaman farkı oluşturuyor. Yönlendirici zaman farkına bakarak, sinyalleri matematiksel işlemlerle ayırıyor.

Kutuplaşma yardımı ile sinyal analizi

Sözü edilen bu dalgalar, yatay konumlandırılmış anten sistemlere denk geldiğinde, oluşan elektrik, bir kutuplaşmaya neden oluyor. Bu kutuplaşma işlemi, sinyallerin yönüne bağlı olarak değişiyor. Kutuplaşmaya neden olan bu sinyalleri filtrelemek, özel olarak hazırlanan bir algoritma ile gerçekleşiyor.

tekniklerinin bizim için oldukça önemli bir özellik olduğunu söylemeliyiz. Çünkü Wi-Fi Protected Access olarak adlandırılan WPA'nın amacı, kablosuz haberleşme işlemini daha güvenli hale getirmek. Yaptığımız denemelerde yönlendiricilerin WPA şifreleme tekniği olmadan çok daha hızlı haberleşebildiklerini gördük. Bu artan hız beklediğimiz bir sonuçtu. Saniyede 43 MBit'lik hız değeri ile benzer ürünlerin çok daha üstünde bir sonuç çıkaran ve testin birincisi ödülünü alan Netgear'in WPN824 ürünü bizi hayli şaşırttı. Modemsiz bir yönlendirici olan WPN824'nin, 20-30 Mbit/sn'lik veri aktarım hızı ile diğer yönlendiricilerden yarı yarıya daha hızlı olması oldukça dikkat çekiciydi. Çünkü saniyede 20-30 Mbit'lik bir aktarım hızı ile, DVD kalitesinde MPEG videolar rahatlıkla aktarılabilir. Söz konusu değer oldukça yüksek olduğunu belirtmeden geçemeyeceğiz. Ama şunu da belirtmeliyiz ki, bu değerlerin test birincimize getirdiği pozisyon, diğer ürünlerden üç-beş basamak yukarıda değil.

Etki alanı ölçümlerine geldiğimizde alışlagelmiş bir yöntemle başvurduğumuz belirtmemiz gerekiyor. Burada yönlendiricilerin 5 metre uzaklıktaki bir noktaya 200 MB'lık veriyi kaç saniyede gönderdiklerini ölçtük. Elde ettiğimiz sonuçları da daha önce hesaplanmış veri aktarım-uzaklık değişimleri ile karşılaştırıp, yaklaşık etki alanını bulduk. Testi böyle

USB Bağlantı desteği: Asus'un WL-500g Deluxe ürünü ile yazıcılar ve sabit diskler ağ ortamına dahil edilebiliyor.

Harici Anten: US Robotics USR5461 modelinin üzerinde bulunan bir çıkış sayesinde harici bir anten bağlanabiliyor.

yapmamızın nedeni, sonuçları etkileyebilecek bozucu sinyallerin bu sayede etkisini minimum seviyeye indirmekti. Kategorinin birincisi, 46 saniyelik bir süre ile, yine Netgear'in WPN824 modeli oldu. Öyle ki Netgear bu değere göre, maksimum 88,5 metrelik bir alanda haberleşebildiğini ortaya koydu.

Bu alanda kötü sonuç elde eden ürün ise, 6 dakikalık bir süre ile Linksys'in WRT54GC modeli oldu. 200 MB'lık veriyi 6 dakika içinde taşıyabilen Linksys, testimize katılan ürünlerin ortalama 34 metre etki alanına ancak 11 metre ile karşılık verebildi.

Oldukça çarpıcı sonuçlar veren Netgear'ın başarısının, sadece bu iki alt kategori ile sınırlı olmaması beğenimizi kazanan diğer etkenlerden. Netgear, yönlendiricilerin üç modül ile uyumlu çalışma testi-

mizde de 24,7 Mbit/sn'lik değer ile tavan yapmasını bildi. Bu oldukça yüksek bir değer. Çünkü bu kategoride testin sonuncusu olan Beklin FSD8230-4, 12,5 Mbit'lik bir değerün üstüne çıkamadı.

Birlikte gelenler: Birlikte gelenler kategorisi altında cihazların sahip olduğu çeşitli bağlantıların yanı sıra, kurulum seçenekleri dikkate alındı. Burada ağ yapısına, ikinci bir bilgisayarı ya da bir yazıcıyı rahatça eklemek için gereken birden fazla LAN bağlantısına, özellikle dikkat edildi. Bu yüzden teste katılan ürünlerin birçoğunun zaten dört adet LAN bağlantısına sahip olması oldukça sevindiriciydi. Bu özellik sayesinde, ağ yapısındaki bir genişlemeye, ekstradan bir HUB'a veya bir Switch'e gerek kalmıyor. Birlikte gelen kategorisi tabii ki bununla da sınırlı de- →

» TEST BİRİNCİSİ DSL'Lİ YÖNLENDİRİCİLER

TOPLAM PUAN

BİLGİ İÇİN
FİYATI

www.netgear.com
yaklaşık 120 \$

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi

Tam donanımlı: DSL bağlantısının yanı sıra, dört adet LAN bağlantısına sahip.

- + Yüksek veri aktarım oranı
- + Birçok güvenlik işlevine sahip
- + Geniş etki alanı
- + Uygun fiyat
- Şifreleme tekniği aktif değil

Netgear DG834GTB

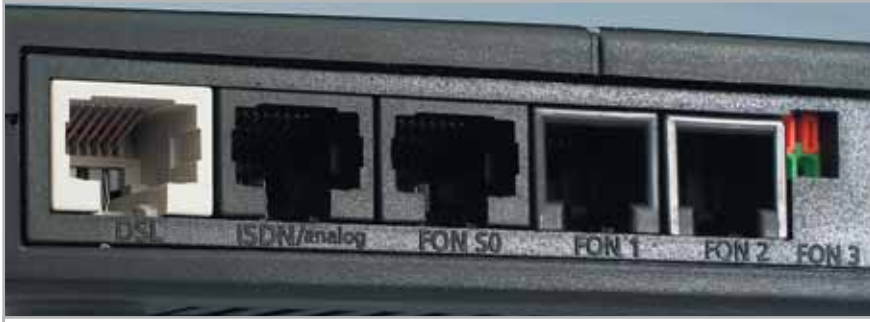
Modemli ürünler sınıfı: Harika

DG834GTB, sadece güvenlik ve performansta değil ergonomi ve birlikte gelenler kategorilerinde de oldukça iyi.

■ Netgear, DSL'li ve DSL'siz yönlendirici kategorilerindeki birincilik ödülleri sildi süpürdü. Her iki ürünün aynı zamanda fiyat/performans birincisi de olması, onun esasında dört ödül almasına neden oldu. Kısaca Netgear, her alanda kazandı. DG834GTB, performans değerlendirmesinde DSL'siz kardeşi (WPN824) gibi benzer bir fark atamamasına karşın yine de hakkıyla birinciliği elde etmesini bildi. Yaptığımız testlerde bu ürünün veri aktarım oranında DSL-WLAN yönlendiriciler arasında en yük-

sek değerleri verdiğini gördük. Burada bizi sevindiren, yüksek performans için güvenlik işlevlerinden fedakârlık edilmemesi. Dolayısıyla ikinci birincilik de güvenlik alanında Netgear'a gitti. Ürünün oldukça ergonomik ve düşük güç tüketimine sahip olması bu alanda da iyi bir puan almasına neden oldu. Ne de olsa bekleme modunda 2 Watt, çalışır durumda da 8 Watt'lık güç tüketimi önemli bir artı. Şifreleme tekniğinin fabrika çıkışında etkin olmaması, Netgear WPN824'ün tek eksik noktasıydı.

Telefon santrali: Bazı DSL ürünlere analog telefonlar ve SO-Bus özelliği sayesinde ISDN sistemler dâhil edilebiliyor. Böylelikle W-LAN yönlendiriciler üzerinden haberleşilebiliyor.

ğil. Örneğin Siemens ve DryTek gibi ürünlerin, Voice-over-IP işlevlerini desteklemeleri puanlamaya ek katkı sağladı. Buna ek olarak yazıcı, Web kamerası veya harici disk bağlanabilen entegre bir USB bağlantısı da göz ardı edilmedi.

! DİKKAT: Harici bir diski USB yuvasından yönlendiriciye bağlamak isteyen kullanıcıların, diskin sürekli çalışmamasına dikkat etmeleri gerekiyor. Nedeni, kullanılacak olan paralel ya da SATA diskin sürekli çalışmaya göre tasarlanmış olmamasından kaynaklanıyor. Sürekli çalışma bu ürünlerin ömürlerinden feda etmelerini gerektiriyor. Bu yüzden yüksek bir kapasite için ancak SCSI diskler kullanılmalı. Fakat, SCSI disklerin yüksek maliyeti ve dolayısıyla ev kullanıcıları tarafından tercih edilmemesi olgusunun da göz ardı edilmemesi gerekiyor. Testimizdeki dört yönlendiricinin (Asus WL- 500g Deluxe,

US Robotics USR5461, DryTek Vigor2600VGi ve Siemens Gigaset SX541), yukarıda sözü edilen bu USB bağlantı özelliğine uyumlu olduğunu gördük.

Son olarak bu kategoride puan kazandıran diğer özelliklerin, ISDN ve Analog telefon bağlantısının yanı sıra, DynDNS desteği ve internet ortamından erişim olduğunu belirtelim. Buna ek olarak, her ne kadar teste katılan hiçbir üründe bulunmasa da, açma/kapama düğmesine de dikkat edildi.

Ergonomi: Ergonomi için, yönlendirici kullanımını basitleştiren tüm özellikler değerlendirilmede ölçek haline getirildi. Örneğin iyi yapılandırılmış bir web arayüz ve dil seçimi bu ölçeklerden sadece birkaçı. Teste katılan ürünlerin hemen hepsindeki İngilizce arayüz, çok da şaşırtıcı değildi. Ama bunların arasında Dray-

Tek, Belkin, SMC, US Robotics ve Linksys gibi ürünlerin günlük kullanım diline göre ayarlanmış olması memnun edici birer öge olarak karşımıza çıktı.

Bu kategoride ek puan kazandıran bir diğer özellik, cihazların üzerinde bulunan LED takımların kullanımı oldu. Örneğin online durum ve web işlemleri hakkında bilgi veren LED takımları bu kullanımlara örnek teşkil etti. Elbette sözü edilen LED takımını abartan cihazlar da yok değildi. Nitekim birçok kategoride liderliği elden bırakmayan ama üzerindeki 20 adet LED takımını ile abartıyı da üst noktaya taşıyan Netgear gibi.

Ayrıca bu kategoride istenmeyen web etkinliklerinden veya çeşitli saldırılardan korunmak için, cihazların AOSS (AirStation One-Touch Secure System) özelliğini bulundurmaları da bir başka değişken. Bu özelliğin, yeni başlayan kullanıcılar için önemli olması nedeniyle teste dikkate alındı. Özelliği barındıran yönlendiriciler büyük önem taşıdı. Bununla birlikte WPA ve WEP şifreleme tekniklerinin standart olarak etkin olması da aranan özellikler arasındaydı. Siz de kabul ederseniz ki, herhangi bir ayar yapmadan tam bir güvenliğe sahip olmak, herkesin isteyebileceği türden büyük bir avantaj. Testimize katılan Netgear'ın WGU624 bu desteği ile kendisini benzer ürünlerden farklılaştırmasını bildi.

Ergonomi kategorisini tamamlayan →

» TEST BİRİNCİSİ DSL'SİZ YÖNLENDİRİCİLER

TOPLAM PUAN

BİLGİ İÇİN
FİYATI

www.netgear.com
yaklaşık 120 \$
çok iyi

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi

Sinirlerine hakim olamayanlara: Üzerinde bulunan ışık kaynağı, ürünle verilen kapasiteyi örtülebiliyor.

- + Yüksek veri aktarım oranı
- + Birçok güvenlik işlevine sahip
- + Geniş etki alanı
- + Uygun fiyat
- Bağlantıların adlandırılması yetersiz

Netgear WPN824

Modemsiz ürünler sınıfı: Üst düzey

Netgear WPN824'ün, birçok kategoride rekor kırmasının yanı sıra benzer ürünlere kıyasla uygun bir fiyata sahip olması da ilgi çekici.

■ Yüksek performanslı, güvenli ve yarı yolda bırakmayacak bir W-LAN yönlendirici arayan kullanıcılara tavsiyemiz, Netgear WPN824'ü gözden kaçırmamaları. Böyle düşünmemizin nedeni WPN824'ün, test merkezimize W-LAN yönlendirici adı altında gelen ürünler arasında açık ara farkla en iyi olması. Toplam dört kategorinin ikisinde en iyi değeri veren bu ürün, diğer iki kategoride de oldukça iyi sonuçlar elde ederek birinci sıraya 10 puan farkla oturdu. Bizi şaşırtan özellik Netgear'in, Atheros yonga setli bir

ürün ile saniyede 48 Mbit'lik bir veri aktarım oranıyla haberleşmesi. 100 Mbit'lik ethernet bağlantısının, bu değere net olarak ulaşmaya zorlandığını düşünürsek bu oldukça önemli bir avantaj. Ama ürünün özellikleri bunlarla da sınırlı değil. Netgear'i farklı kılan başka bir özellik, dikkat ettiğimiz dokuz maddeli güvenlik işlevlerinin hepsini desteklemesi. Ürünün tek zayıf noktası, ergonomiye pek özen gösterilmemiş olması. Cihazda yer alması gereken açıklamalar ise yeterince uygun yerleştirilememiş.

son puanlama ise menülerin kullanımıydı. Ürünlerin kolayca ayarlanabilmesi ve yardım menüleri sayesinde takılmadan işlere devam edilmesi büyük bir önem taşıyor. Buna ek olarak gelişmiş ayar menüsü sayesinde, profesyonel kullanıcılarının da düşünülmesi, ürünlere ekstra puan kazandırdı. Saydığımız bu özelliklere uymayan tek ürün ise Linksys'in WRT54GC modeli oldu. WRT54GC pek anlaşılmayan bir kurulum ve olmayan yardım menüsü ile zor anlar yaşatmaya aday olduğunu gösterdi.

Güvenlik: Güvenlik duvarı ve çeşitli şifreleme teknikleri bu kategorinin en önemli kriterlerini oluşturdu.

Siemens, DrayTek, Zyxel, SMC, Netgear ve D-Link gibi markalar testin bu aşamasında hayli iyi sonuçlar elde etti. Burada bizi şaşırtan özellik, iyi sonuç eden ürünlerin daha çok kurumsal ve profesyonel alanlardan gelmesiydi. Klasik

NASIL TEST ETTİK

■ **Yönlendiricilerin** çeşitli şartlar altındaki performans değişimleri, W-LAN test prosedürü yardımı ile ölçüldü. Buna ek olarak sözü geçen ürünlerin kullanım kolaylıklarına da dikkat edildi.

► **Performans:** Performans belirlemede esas aldığımız yöntem, üç değişik WLAN modülünü teste katılan yönlendiricilerle haberleştirmekti. Bu haberleşmede elde edilen veri aktarım hızı, ürünlerin performans değişimlerini gösteriyor. Yönlendiricilerin performansı, pratikte daha çok uyuma göre arttığından, bu yolu seçmeyi uygun gördük. Böylelikle birbirinden farklı yonga setlerine (Atheros, Broadcom, Ralink) sahip modülleri kullandık. Alınan performans sonuçlarının gündelik hayatta karşılayabileceğiniz birçok ürünle benzerlik taşıması, bizim için büyük öneme haizdi. Örneğin Broadcom yonga setinin Intel'in Centrino çözümüne özellik olarak çok benzemesi, elde edilen yönlendirici performanslarının daha rahat karşılaştırılabilmesi olanağını verdi. En yüksek performansı belirlemek için, yönlendiricilerle haberleşen en başarılı modüllerin sonuçları baz alındı. Dolayısıyla etki alanı ve veri aktarım hız değerleri de, seçilen bu modüllerden elde edildi.

► **Birlikte gelenler:** Bu kategoride ürünlerin üzerinde bulunan düğmeler ve bağlantıların yanı sıra yönlendirme işlevi ile internet telefon (VoIP), ISDN-Fallback, entegre yazdırma sunucusu, PPPoE ya da PPPoA doğrudan çevrim, Turbomod, içerik engelleme (Kelime filtresi) ve URL bloklama (Web adres filtresi) gibi işlevlere dikkat edildi. Dikkat edilen bu özellikler birçok kişi için fazlusu gelebilir. Ama unutmamak gerek ki, web, e-posta ya da FTP sunucusu kurmak isteyen kullanıcıların DMZ destekli bir ürüne sahip olmaları gerekiyor. Buna ek olarak her zaman aynı IP numarası ile dışarıdan ulaşılabilmesi için, bir DynDNS desteğinin bulunmasını şart. Bu yüzden her bir özellik bizim için vazgeçilmez nitelikte ve bu özelliklerin tümü toplam puana önemli etkide bulunuyor.

► **Ergonomi:** W-LAN yönlendiriciler, ancak ağ yapısına entegre edildikten ve tüm ayarları yapıldıktan sonra çalışmaya başlıyor. Bu yüzden yönlendiricilerin istenildiği gibi çalışabilmesi için, kullanılan yol büyük bir önem taşıyor. Örneğin: Kullanım kolaylığı, ayrıntılarla zengin bir ayar menüsü ve dil seçenekleri gibi. Buna ek olarak yeni başlayanlar için hazır kurulumlar ve sadece kutu işaretlemek suretiyle yapılan ayarlar da göz ardı edilmedi. Bu, esasında oldukça büyük bir avantaj. Çünkü bu özellikler sayesinde yeni başlayanlar bile yönlendiricileri tüm güvenlik ayarları ile çalışır hale getirebiliyor. Üstelik oyun veya P2P uygulamaları için bir yuva serbest bırakılabilir.

Göz önünde: CHIP Test Merkezi, katılan tüm ürünlerin performans değerlerini tek tek gözlemleyip not altına alıyor.

Ergonomi kategorisinde puan kazandıran özellikler tabii ki bunlarla sınırlı değil. Dikkat ettiğimiz diğer bir konu, kullanma kılavuzunun içeriği ve HTML ara yüzündeki yardım menüsünün yer alması. Buna ek olarak güç tüketimine de dikkat ettiğimizi unutmamak gerekiyor. Çünkü bazı yönlendiriciler, sürekli açık kalmalarından dolayı önemli bir güç tüketimine neden oluyor. Bu yüzden hem bekleme modunda hem de çalışırken, ölçülen güç tüketim değerleri büyük bir önem taşıyor.

► **Güvenlik:** İnternet ortamında sayfalar arasında gezinmek, ancak güvenlik sorunu olmazsa olmazıdır. Güvenlik duvarları, yönlendiricilerde olmazsa olmazıdır. Sözü edilen bu şifreleme tekniklerinin yönlendiricilerde etkin olarak ayarlanmış olması, önemli bir avantaj ve ciddi bir puan katkısı sağlıyor. Dolayısıyla güvenliğinin önceden hazırlanmış olması en çok yeni başlayan kullanıcılar için önemli bir artı. Bu yüzden yönlendiricilerin üzerinde yer alan güvenlik duvarları ve bu duvarların ek işlevleri dikkate alınan özellikler arasında yer alıyor. Hatta NAT desteği ve MAC adresleri ile kısıtlama yapılabilmesi aranan özelliklerin başında yer alıyor. Yönlendiricinin DOS saldırılara karşı koruma sağlaması ve profesyonel kullanıcılar için herhangi bir saldırı esnasında yöneticiye e-posta yollama özelliği de cihazlara artı puan kazandırıyor.

Zekice: D-Link DGL-4300'un kullanışlı menüsü sayesinde istenilen yuvalar, çeşitli oyun veya belli başlı PC sistemler için etkin hale getirilebiliyor.

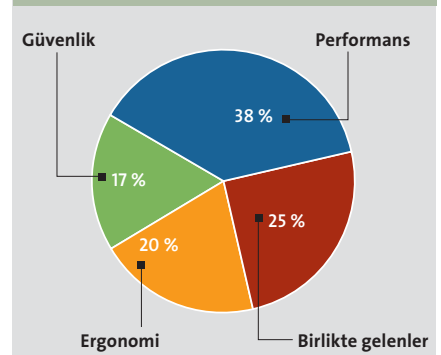
yönlendiriciler buna karşın başarılı bir çalışma performansı gösterse de zayıf güvenlik işlevleri ile pek puan toplayamadı.

Ürünlerde dikkat ettiğimiz bir diğer konu, internet ortamında rahatça dolaşmak için NAT (Network Address Translation) ve SPI (Stateful Packet Inspection) gibi işlevlerin ürünlerde tümleşik olarak yer almasıydı. Özellikle veri paketlerin kodlarını inceleyen ve saldırı paketlerini ayırt edebilen SPI işlevi, testin bu aşamasında büyük bir önem taşıdı.

Son olarak, dışarıdan güvenli bir erişim sağlayan DMZ özelliğine de dikkat edildiğini hatırlatmak istiyoruz. DMZ, teste katılan tüm ürünlerde standart olarak yer alıyor. Çünkü yönlendiricilere internet ortamından erişmek ve PC sistemlerini bir e-posta veya oyun sunucusu olarak çalıştırmayı bu özellik sağlıyor. ■

GT/ Ecevit Bıktım, ecevitb@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

Ürün	İnternet adresi	Toplam değerlendirme	Fiyatı (\$ + KDV)	Fiyat/Performans	Performans (%38)	Birlikte Gelenler (%25)	Ergonomi (%20)	Güvenlik (%17)	Atheros Yonga seti ile Mbit/s farkı	Ralink Yonga seti ile Mbit/s farkı	Uç yonga setin toplamı ile Mbit/s farkı	En uygunlu chipset ile çalışma	Mixed Mode ortamında 802.11b/g hızı (Mbit/s)	WPA ortamında 802.11b/g hızı (Mbit/s)	Etki alanı (m)	Ethernet bağlantı hızı (Mbit/s)	Modem/DSL modem bağlantıları	Printserver desteği	USB Port desteği	Sabit hat bağlantısı ISDN (VoIP)	Sabit hat bağlantısı Analog (VoIP)
DSL modemli W-LAN Router																					
1	Netgear DG834GTB	www.netgear.com	91	120	çok iyi	100	80	79	100	27,6	22,9	19,0	21,5	Atheros	27,2	28,1	64	94,4	4	—	—
2	Siemens Gigaset SX541	www.siemens.com	88	215	orta	78	93	89	100	23,3	22,8	22,0	20,2	Atheros	23,2	22,9	52	94,4	4	—	—
3	FritzBox Fon WLAN 7050	www.avm.de/en	81	120	iyi	82	66	100	80	28,1	28,2	22,8	22,3	Broadcom	—	23,6	41	93,8	2	—	—
4	AVM FritzBox Fon WLAN	www.avm.de/en	77	230	kötü	78	53	100	80	24,7	23,8	21,9	20,7	Atheros	24,3	24,2	51	—	1	—	—
5	SMC SMC7904WBRB	www.smc.com	75	120	orta	77	80	42	100	23,3	23,7	21,3	21,7	Broadcom	—	22,8	45	94,0	4	—	—
6	DrayTek Vigor2600VGi	www.draytek.com	74	360	kötü	64	100	36	100	28,9	28,7	12,0	17,2	Atheros	28,9	24,3	32	95,2	4	—	—
7	Hercules Modem Router 802.11G-B-54	www.hercules.com	71	110	orta	76	62	66	80	23,3	22,4	23,6	22,3	Ralink	—	23,2	40	94,4	4	—	—
8	Belkin F5D7630-4A	www.belkin.com	71	115	orta	74	63	55	95	22,9	21,8	18,5	21,1	Atheros	22,9	21,1	52	94,4	4	—	—
9	Zyxel Prestige 660HW-67	www.zyxel.com	69	180	kötü	57	72	58	100	21,7	23,0	18,4	20,7	Broadcom	—	18,5	43	94,0	4	—	—
10	Planet ADW-4300	www.planet.com.tw	67	110	orta	62	76	42	95	22,3	22,1	22,2	22,9	Atheros	28,7	20,1	20	94,3	4	—	—
11	Linksys WAG54G	www.linksys.com	67	115	orta	74	74	24	90	28,7	27,5	14,2	19,9	Atheros	28,7	19,9	55	94,4	4	—	—
12	Belkin Highspeed ADSL-Router F5D7633-4	www.belkin.com	66	120	orta	71	62	35	95	24,6	26,4	12,0	17,8	Broadcom	—	23,6	51	94,3	4	—	—
13	T-Com Sinus 1054 DSL	www.t-com.de	56	115	kötü	22	72	89	70	17,8	17,8	15,8	3,9	Broadcom	17,7	13,6	32	—	1	—	—
14	D-Link DSL-G664T	www.dlink.com	50	120	kötü	30	56	40	95	15,7	15,9	8,7	14,7	Broadcom	—	15,6	36	94,1	4	—	—

DSL modemsiz W-LAN Router																					
1	Netgear WPN824	www.netgear.com	92	120	çok iyi	100	90	75	100	48,1	29,2	26,0	24,7	Atheros	—	43,0	89	94,4	4	—	—
2	Netgear WGU624	www.netgear.com	82	120	iyi	75	100	57	100	37,3	27,3	21,2	20,8	Atheros	—	35,9	74	94,4	4	—	—
3	D-Link Wireless 108G Gaming Router DGL-4300	www.dlink.com	77	190	kötü	44	95	99	100	25,3	22,7	17,5	20,7	Atheros	—	25,6	32	94,0	4	—	—
4	Asus WL-500g Deluxe	www.asus.com	75	180	kötü	60	98	57	95	28,2	33,1	17,2	23,1	Broadcom	—	24,4	64	90,9	4	—	—
5	US Robotics USR5461	www.usr.com	70	120	orta	65	71	74	75	30,4	30,4	23,6	24,7	Broadcom	—	29,5	49	94,2	4	—	—
6	Trendnet TEW-452BRP	www.trendnet.com	69	110	orta	69	80	42	80	29,9	35,3	18,2	23,0	Broadcom	—	26,1	45	93,8	4	—	—
7	Linksys WRT54GX	www.linksys.com	69	180	kötü	64	85	33	95	28,4	30,6	23,2	22,0	Broadcom	—	26,4	67	94,4	4	—	—
8	Trendnet TEW-411 BRPplus	www.trendnet.com	68	110	orta	69	80	42	80	29,9	35,3	18,2	23,0	Broadcom	—	26,1	76	93,8	4	—	—
9	D-Link DI-624	www.dlink.com	67	75	iyi	60	79	42	95	38,2	27,3	25,8	24,5	Atheros	—	30,5	12	91,2	4	—	—
10	Dell TrueMobile 2350	www.dell.com	66	xxx	kötü	46	85	57	95	24,6	24,1	20,7	21,3	Ralink	—	24,2	48	94,3	4	—	—
11	Linksys WRT54GS	www.linksys.com	65	100	orta	56	74	46	95	29,8	33,7	13,0	20,4	Broadcom	—	24,2	68	92,2	4	—	—
12	T-Com Sinus 154 DSL Basic 3	www.t-com.de	61	120	kötü	37	59	100	70	21,3	24,1	16,1	17,8	Atheros	—	23,5	33	80,0	1	—	—
13	Linksys WRT54GC	www.linksys.com	60	120	kötü	37	86	40	95	21,7	24,0	17,2	21,7	Broadcom	—	19,9	11	94,4	4	—	—
14	Planet WRT-410	www.planet.com.tw	55	120	kötü	35	70	42	95	24,4	9,7	19,7	18,6	Atheros	—	23,9	22	94,3	4	—	—
15	Belkin F5D8230-4	www.belkin.com	52	120	kötü	19	80	44	95	17,4	14,5	9,1	12,5	Atheros	—	16,3	44	94,3	4	—	—
16	Buffalo AirStation MIMO WZR-G108	www.buffalotech.com	47	180	kötü	41	46	31	80	18,1	22,7	14,0	16,5	Broadcom	—	21,9	61	94,4	4	—	—

* Standart CHIP evindeki ideal ölçüm

ÖZETLE

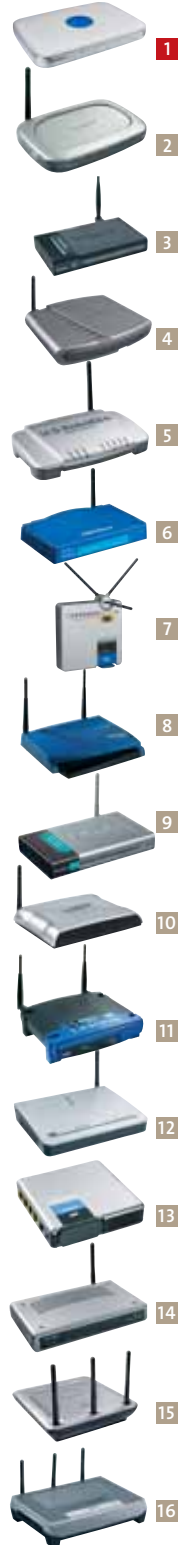
■ Netgear alın! Evet, bu kısa ve öz. Ama böyle düşünmemizin nedeni 30 cihazın karşılaştırmalı testi sonucunda bu ürünün apaçık bir şekilde ön plana çıkması. Üstelik ister modemli isterse de modem-siz olsun. Netgear, bize her iki kategori-de piyasanın en hızlısı olduğunu göster-di. Hem de hiçbir fedakarlıkta bulunma-dan. Yani aklınıza gelebilecek tüm gü-

venlik işlevlerini barındırmasına karşın ürün, bu sonuçlardan taviz vermiyor.

Test esnasında bizi şaşırtan başka bir sonuç ise, farklı yonga setlerinin kullanı-mında, performans değişimindeki oynama-ların belirli bir çizginin ötesine geç-mesi oldu. Örneğin modemsiz yönlendi-rici kategorisindeki test birincimiz, doğ-ru yonga setiyle haberleştirildiğinde,

başka bir yonga setine kıyasla, tam iki kat performans artışı gösterdi. Netgear, bu performans artışını, sahip olduğu MI-MO teknolojisine borçlu. Bu yüzden bi-zim tavsiyemiz bir W-LAN kurmadan ön-ce, etki alanı ve birlikte gelenler özellik-lerini ikinci plana itip, ilk olarak yönlendi-ricinin haberleşeceği ürünün sahip ol-duğu yonga setine dikkat etmeye yöne-

VoIP-TK Sistemi /SDN	VoIP-TK Sistemi Analizi	Kablo desteği	Turbo Mod	PPoE ile çevrim	MIMO	Content Blocking	URL Blocking (içerik filtresi)	Web erişimini kısıtlama özelliği	PC sistemlerine kısıtlama özelliği	DynDNS Servisi	Yerel bellek erişimini kısıtlama özelliği	WEB'den yönlendiriciyi bekletme moduna almak	802.11a	Güvenlik ayarlamaları için yardım menüsü	DHCP sunucu desteği	DHCP aralık belirleme	DSL bekleme seçenekleri	DSL online süresinin ayarlanması	Web arayüzü ile DSL yönetimi	Online arayüzü için ayarlamaları	Web arayüzü için ayarlamaları	Baglantıların ayarlamaları	WEP/WPA standardlarına göre etkin hale getirmek	AOSS (Tek tuşla güvenlik)	Uyku modunda güç tüketimi (mWatt)	Esas güç tüketimi (mWatt)	MAC adresler üzerinden erişim kontrolü	Standard portların üzerinden erişim kontrolü	NAT Port ayarlaması	DMZ sunucu desteği	Ping paketleri engelleme özelliği	DOS Attack engelleme özelliği	Sifreyi değiştirmek	SPI Güvenlik duvarı	WPA şifreleme	Sıralama	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16

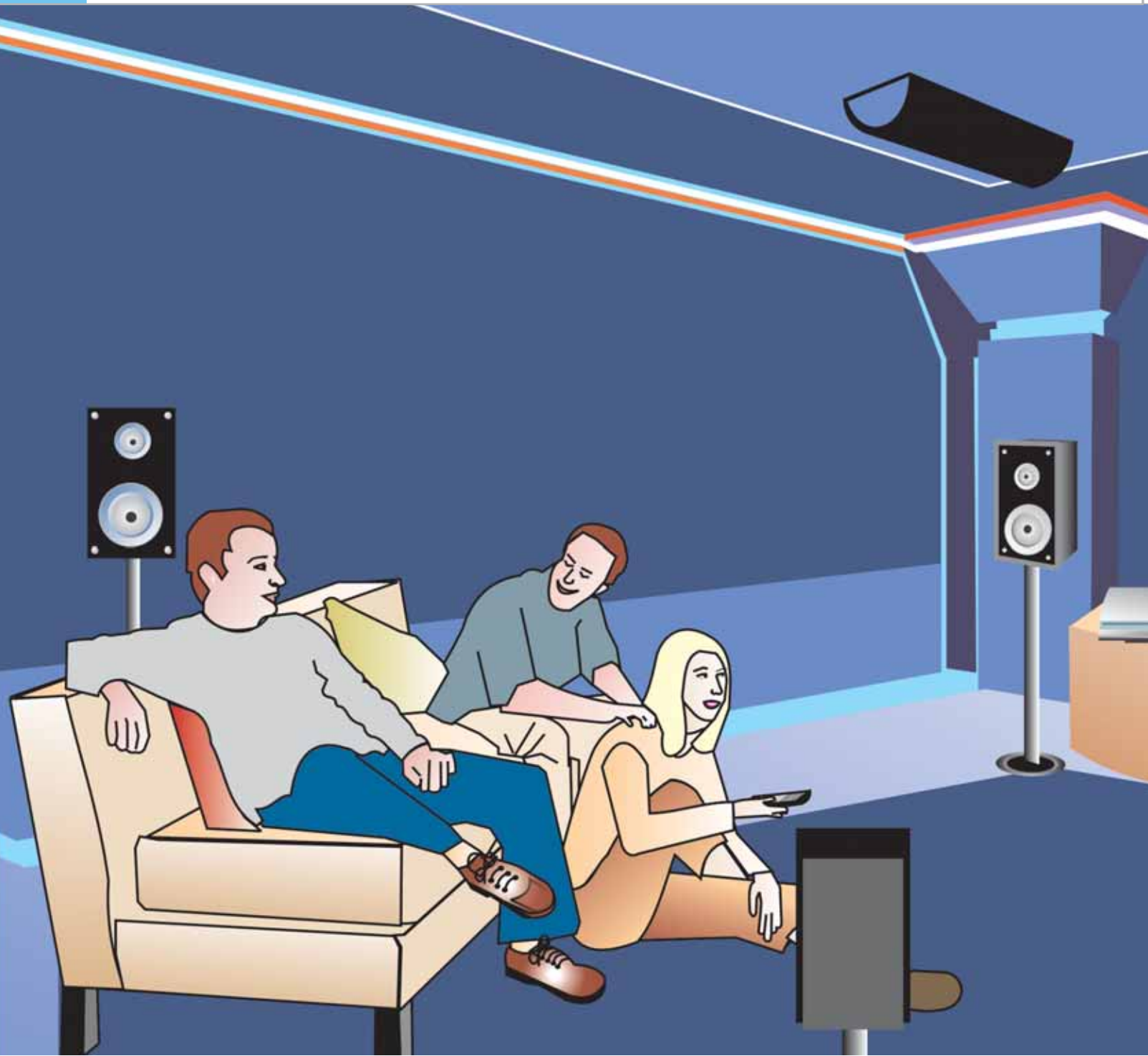

lik. Bu yüzden test tablomuzda, hangi yönlendiricinin hangi yonga seti ile daha uyumlu çalıştığına yer vermeyi uygun gördük. Özellikle Centrino dizüstü ürünlerden birine sahip olanların, bu tabloyu çok beğeneceklerini düşünüyoruz. Çünkü Intel'in kablosuz haberleşme yonga seti ile benzer özellikler gösteren Broadcom yonga setli ürünleri bu tabloda yer

alıyor. Dolayısıyla bu tablonun titizlikle incelenmesinin ardından yapılacak bir seçim ile kablosuz haberleşme gerçek bir zevk haline gelebiliyor.

Son olarak bir yönlendirici almayı düşünen DSL modem sahiplerine yönelik bir tavsiyemiz olacak: Ne olursa olsun modemli bir yönlendirici alın. Çünkü, alacağınız cihazlar zaten 24 saat boyunca

ca kesintisiz çalışacağından, DSL'li bir yönlendirici daha ekonomik bir güç tüketimi sağlayacaktır. Vereceğiniz 50 dolar farkı da gözünüzde çok büyütmeyin. Çünkü bu fark, kendisini iki yıl içinde elektrik faturasıyla telafi ediyor. Ancak iki yıl sonrası için çok farklı makro hesaplar peşindeyseniz, tavsiyemizin geçerliliği elbette ki tartışmaya açık olacaktır.

Ev eğlencesinin geleceği

HD, eğlence anlayışını yeniden yazıyor

Ev eğlencesinin geleceği kapımıza dayandı ve beraberinde bir sürü yanıtlanmamış soru getirdi. CHIP bu yazıda “High Definition” teknolojisinin itici gücünü oluşturan çevre birimlerini inceliyor ve alışverişinizi yaparken tercihlerinizi en iyi ürünlerden yana kullanmanıza yardımcı oluyor.

Plazma mı, LCD mi? 5.1 mi, yoksa 7.1 ses sistemi mi? SA-CD mi, DVD Audio mu? Yarınlar bugünden hazır bir ev sinema sistemi oluştururken karşınıza çıkan seçenekler, kendinizi teknolojiyle içli dışlı saysanız bile, bir hayli göz korkutucu olabiliyor. Teknoloji tutkunları yeni ev eğlencesi sistemlerinin özelliklerini sıralamaya, bunların nasıl eskiye kıyasla daha iyi olduklarını anlatmaya başlar başlamaz, sıradan kullanıcılar duruma ne kadar yabancı olduklarını fark ediyorlar.

Eğer siz de ev eğlencesinin yeni çağının bu temel taşlarını öğrenmek istiyor-

sanız, tek ihtiyaç duyacağınız bu makale olacak. Yeni HD teknolojisinin önde gelen her noktasına değinecek, her bir bileşenin ayırt edici özelliklerine dair net ve özet bilgiler sunacağız. Bunu yaparken de, kendi ev eğlence sisteminizin geleceğini tasarlamana yardım etmeyi hedefliyoruz. O yüzden iyisi mi, teknolojik jargonu bir kenara bırakıp sadede gelelim.

Her şeyden önce görüntü geliyor: Yüksek çözünürlüklü televizyon

Yüksek çözünürlüklü sistemlerin kalbinde HDTV'ler yer alıyor. Tüm ev sineması sistemlerinde en büyük farkı yaratan dai-

ma televizyondur. Ses ve diğer özellikler daha sonra gelir. HDTV'yle evinizdeki sıradan TV arasındaki en büyük fark, bildiğimiz analog TV'ler görüntüleri yaklaşık 640 x 480 piksel çözünürlükte gösterebilirken HDTV'lerin 1.200 x 720 piksele (720p) hatta 1.920 x 1.080 piksele (1080p) ulaşabilmeleri. Çözünürlükteki bu artış, bir DVD filmi izlerken ya da yerel TV istasyonunuzdan yapılan bir HDTV yayını seyrederken görüntünün çok daha net olmasını sağlar.

HDTV biçimini destekleyen çok sayıda teknoloji var. Şimdi bunlara ve bize sunduklarına şöylece bir bakalım.

Yansıtma teknolojisi: Tercihinizi görüntü genişliği belirliyor

Yansıtma, büyük çaplı ekran üretmenin bilinen en eski yöntemi. Daha en başından beri, dünya üzerindeki tüm sinemalarda kalabalığa film gösterilebilmesi için bu teknolojiye bel bağlanıyor. Yansıtma televizyonlara gelince, önden yansıtma (sinema salonlarındaki gibi) ile daha etkili ve daha yüksek kaliteli olan arkadan yansıtma arasında bir seçim yapmanız gerekiyor.

Önden yansıtma televizyon sistemi için, bir projeksiyon cihazına ve bir de perdeye gereksiniminiz var. Eğer bütçeniz gerçekten sınırlıysa, perde yerine beyaz bir duvarı da yeğleyebilirsiniz. Ama unutmayın ki, günümüzde birçok perde üreticisi daha derin siyahlar veren, karelenmeyi azaltan malzemeler kullanıyor ve bu da duvardan daha iyi görüntü kalitesi sunuyor.

Önden yansıtma sistemlerinde iki seçeneğiniz var: DLP ya da LCD projeksiyon. DLP (Digital Light Processing – Dijital Işık İşleme) teknolojisinin en büyük avantajı, LCD projektörlere göre çok daha derin siyah seviyeleri sunabilmesi. Ama avantajlar tam da bu noktada sona eriyor. Daha ucuz olan DLP projektörleri SVGA çözünürlüğünü (800 x 600 piksel) destekliyor ve bu da HDTV logosunu almak için yeterince yüksek bir değer değil. Halbuki LCD projektörleri kolayca 1.280 x 720 çözünürlüğe erişebiliyor ve bu da 720p denilen HDTV biçimi için biçilmiş kaftan. Dahası, LCD projektörlerin fiyatları çok daha düşük. DLP'ler daha iyi siyah kalitesi sunsa da, beyaz renkte hafif bir gökkuşağı etkisi yarattıkları da biliniyor. Eğer kelimenin tam anlamıyla bir "televizyon seti" oluşturmayı kafanıza koyduysanız, bir RPTV (Rear Projection →

MİKROEKAN KARŞILAŞTIRMASI

Teknoloji	Avantajları	Dezavantajları	Sonuç
 DLP: Digital Light Processing (Dijital Işık İşleme)	Başarılı siyah seviyeleri. Piksel doldurmada iyi.	Hafif gökkuşağı etkisi ve bazı kişilerde baş ağrısına yol açtığı bilinen hafif bulanıklık	Yeni teknoloji gökkuşağı etkisini en aza indirdiyse de, farkına varabilenler için rahatsız edici olabilir.
 LCD: Liquid Crystal Display (Sıvı Kristal Ekran)	Gökkuşağı etkisi yok.	Siyah seviyeleri iyi değil. Işık sızmasından etkileniyor.	Muhtemelen RPTV arenasının en güçlü oyuncusu.
 LCoS: Liquid Crystal on Silicon (Silikon Üzerinde Sıvı Kristal)	Gökkuşağı etkisi yok. Mükemmel piksel doldurma.	Markadan markaya değişen performans. Siyah seviyeleri DLP'den daha kötü.	Sony'nin SXRD serisi galip geleceğe benziyor ancak 2006 başından önce satışa sunulmayacak.

TV - arkadan yansıtımlı televizyon) daha iyi bir seçim. Projektör TV biriminin içine yerleştirildiğinden, televizyon izlemek istediğiniz zaman ne odaklama ayarlarıyla ne de koca bir perdeyi kurup kaldırmakla uğraşmanız gerekmiyor.

RPTV'nin de dört biçimi var: CRT, DLP, LCD ve LCoS. CRT RPTV'leri, kalitesi düşük ve soyu da tükenmek üzere olduğu için karşılaştırma dışında tutacak, "Mikroekran" kategorisindeki diğer üç ürüne yoğunlaşacağız.

Mikroekran birimlerinin CRT ekranlara göre avantajları saymakla bitmiyor. Her şeyden önce, boyutlar geliyor. RPTV'ler artık odanın yarısını kaplayan hantal aletler değil, normal TV'den bile daha ince tasarlanabiliyor.

Tüm mikroekranların lambalarının birkaç yıl sonra değişmesi gibi ortak bir sorunu var, ancak gerçekten bu işin meraklısıysanız kalite karşılığında bu küçük bir yatırım. Yeni nesil mikroekranlarda parlak aydınlatmalı odalarda bile görüntü kalitesi düşmüyor ve bu ürünler "Mikroekran karşılaştırması" tablosunda görece-

ğiniz kendine özgü sorunları da bir bir aşıyor.

LCD teknolojisini sorunlarını birer birer aşıyor

LCD monitörler ince yapıları, makul fiyatları ve kullanışlı boyutlarıyla herkesin gözdesi olmayı başardı. 37 inçten küçük TV'ler başarılı fiyat/performans oranından dolayı popülerlik kazanıyor. Bununla beraber, 37 inçten büyük boyutlarda LCD TV'lerin fiyatı rahatsız edici bir hal alıyor çünkü bu kategoride en küçüğü zaten 37 inç olan plazma TV'lerle mücadele etmeleri gerekiyor.

LCD teknolojisinin önündeki en büyük sorun, özellikle büyük boyutlarda daha da göze çarpan, siyah renk seviyelerindeki kalitesizlik. Teknik açıdan bakılırsa, tüm pikselleri tamamen kapatma özelliğine sahip olmadıkları için LCD ekranların gerçek bir siyah gösterebilmeleri imkânsız. Piksellerin arasından sızan ışık, koyu siyah seviyelerine erişilmesini önlediği gibi, bazen renkleri de bozuyor. Neyse ki yeni LCD TV modellerinde bu sorun

büyük oranda çözüldü ve etkileyici siyahlar görüntülemek mümkün; yine de bu siyahları bir plazma TV'dekiyle kıyaslamak gerek.

LCD TV'lerin bir diğer zayıflığıysa kısıtlı görüş açısı. En iyi görüntü kalitesine ekranın tam karşısına oturduğunuzda ulaşabiliyorsunuz. Oturduğunuz yerde sağa sola ya da yukarı aşağı hareket ettikçe, kontrast ve parlaklık seviyesinde hafif bir oynama oluyor ve renkler donuklaşıyor. Ne var ki yeni modeller plazma TV'lere bile parmak ısırtan tam 175 derecelik bir görüş açısı sağlayabiliyor.

Artılara gelirsek, LCD TV'ler aynı boyutlardaki plazma TV'lere oranla daha yüksek çözünürlüklere çıkabiliyor. Aynı zamanda, plazma TV'lerde sıkça görülen "görüntü yanması" sorunundan etkilenme olasılıkları da çok düşük.

LCD teknolojisinin iyi yanı, sürekli geliştirmeye yönelik çaba sarf ediliyor olması. Bu, pratikte, zamanla görüntü kalitesinin ve siyah seviyelerinin çok daha iyileşeceğinin garantisi sayılabilir. Monitörlerdeki eğilimleri göz önüne alırsak, LCD TV'lerin fiyatlarının düşmesinin ve rahatça alınabilir olmalarının çok sürmeyeceğini söyleyebiliriz.

Plazma teknolojisi pazardaki liderliğini açık ara sürdürüyor

Ciddi problemlerden yakınsa da, HDTV pazarının lideri plazma TV. Plazmalar nice zorlu sorunun altından kalkarak bugünlere kadar geldi. Üst uç plazma ekranların görüntü kalitesi CRT'lerle rahatça yarışıyor ve çok zengin siyah seviyeleri ve çok geniş izlenme açısı (160 derece) gibi özellikleriyle LCD'lere fark atıyor.

Ama az önce değindiğimiz gibi, plazmanın da kendince sorunları var. Her şeyden önce, bu teknoloji sıkça karşılaşılan bir sorundan, "görüntü yanmasından" (burn-in) mustarip. Buna, ekranda sürekli aynı görüntünün durması yol açıyor. Durağan görüntüden kast ettiğimiz ekranın altında hisse senedi fiyatlarının aktığı bir şerit, TV kanalının logosu ya da sinemaskop bir filmin etrafındaki çerçeve olabilir. Yeni televizyonlar, ekran koruyucuları ve piksel döndürme (pixel orbiting) gibi yöntemlerle bunun üstesinden gelmeye çalışsa da, hâlâ plazma TV'lerin ilk 100 saat boyunca %50'den az bir kontrast oranıyla çalıştırılması tavsiye ediliyor. Bu süre geçtikten sonra görüntü yanması olasılığı ihmal edilebilir düzeye iniyor. Plazma ekranların bir diğer sorunu →

PLAZMA LCD'YE KARŞI

Ölçüt	Plazma	LCD	Kazanan
Ekran boyutu	Ekran boyutları 37 ila 60 inç. Daha büyük ekranlar da üretiliyor ama tüketici pazarına uygun değil.	13 ile 45 inç arasında değişiyor. Daha geniş ekranlar da bekleniyor ancak fiyatları yüksek olacak.	Plazma
İzlenme açısı	160 derece	175 derece (yeni modeller)	LCD
Görüntü yanması	Plazma TV'ler, durağan görüntülerin yarattığı "görüntü yanması" sorunundan mustarip. Piksel döndürme gibi teknikler sayesinde, yeni plazma TV'ler bunu eski modellere kıyasla en aza indiriyor.	LCD TV'lerde "görüntü yanması" sorunuyla karşılaşılmasa da, görüntüyü bulanıklaştıran "kalıcı piksel yükü" hatası görülebiliyor.	Berabere
Renk doygunluğu	Plazmalar ışığı engelleme özelliğine sahip. Kullanılmayan pikseller tümüyle kapatılabildiğinden, başıboş ışık renkleri bozmuyor.	LCD'de piksellerin arasından sızan ışık gerçek renklerin elde edilmesini güçleştiriyor.	Plazma
Kullanım ömrü	Üreticiler 60.000 saat iddiasında bulunsada, sıradan bir plazma TV'nin ömrü 30.000-40.000 saat arasında değişiyor ve bu da 10 yıla tekabül ediyor.	LCD TV'lerin arka aydınlatma lambaları değiştirilebiliyor. Ama vakti geldiğinde bu lambaları değiştirmek televizyonu değiştirmekten daha pahalı oluyor.	Berabere
Sağlamlık	Plazmalar çok hassaslar, bu da taşınmasını ve kurulmasını güçleştiriyor. Bir profesyonel tarafından kurulması ve ağırlığı taşıyabilecek bir duvara monte edilmesi şart.	Plazmadan çok daha dayanıklı. Sıradan bir müşteri bile LCD TV'sini rahatlıkla kurabilir.	LCD

ise kısa ömürlü oluşları. Sıradan bir TV'de renklerin canlılığını yitirmesi durumu (ortalama) 7 yıldan sonra ortaya çıkarken, bir plazma ve piksellerin TV'nin görüntüsünün bulanıklaşması ve arkasında iz bırakması için bir iki sene yetiyor. Bir televizyon için kesenin ardını sonuna kadar açtıktan sonra, insan doğal olarak bu aygıtın bir nesil boyunca çalışmasını bekliyor, fakat plazmaların ömrünün hızla kısılması akıllarda soru işaretleri doğuruyor. Neyse ki bu da artık geride kalıyor, zira piyasaya yeni çıkan modeller ancak 60.000 saat çalıştıktan bozulma emareleri sergiliyor. Bu, her gün 7 saat TV seyretseniz dahi, plazma TV'nizin 20 yıl dayanacağı anlamına geliyor bu.

LCD kimi bakımlardan daha hesaplı bir alternatif olabilir, ama tüm önemli sorunları hâlihazırda çözülmüş olan plazma, daha akılcı bir yatırım olarak öne çıkıyor. Öyle görünüyor ki, plazma TV tahmini daha uzun süre muhafaza edecek.

Blu-ray ve HD-DVD arasında yeni nesil medya mücadelesi

Video biçimleri, teknolojinin daha da ileri gitmesinde önemli bir rol oynuyor. Biz de bu neslin televizyonlarının ve ses sistemlerinin kendilerini video depolama medyası alanındaki büyük sıçramaya hazırladıklarını söyleyebiliriz. DVD'ler taşıması ve kullanması kolay olduğu, film tutkunlarının şimdiye kadar hiç tatmadığı bir ses ve görüntü kalitesi sunduğu için tüm dünyada tutuldu. Şimdi ufukta görülen teknolojilere bakılırsa, DVD'nin iki adet mirasçısı olacak.

Görünen o ki, Toshiba'nın HD-DVD biçimi tercih edilecek çünkü birçok Hollywood stüdyosu daha şimdiden ürüne desteğini veriyor. Bir HD-DVD diskinin boyutları normal bir DVD'ninkinden farksız, ama bu yeni ortamlar tek bir katmanda 15, çift katmanda ise 30 GB veri depolayabiliyor. Günümüzde kullanılan DVD'lerin sundukları yüksek kaliteli sese ve görüntüye rağmen tek katmanda 4,5 GB, çift katmandaysa 9 GB sundukları düşünülürse aradaki farkın açık olduğu gözden kaçmıyor. HD-DVD sayesinde görüntü çözünürlüğü çok daha yükselecek ve bu teknoloji kullanıcının elindeki HD donanımlardan tümüyle faydalanabilecek.

HD-DVD Hollywood stüdyoları tarafından da yeğleniyor çünkü 0,6 mm kalınlığındaki disklerde yine 0,6 mm kalınlığında bir koruyucu katman var ve sonuçta standart DVD'yle tamı tamına aynı boyutlara denk geliyor. Şu an kullanılan DVD üretim tesisleri çok küçük bir değişiklikle kolayca HD-DVD üretir duruma gelebilecek ve HD-DVD oynatıcıların mevcut DVD'lerle geriye doğru uyumlu olması, teknolojilerinin benzerliği sayesinde mümkün olacak.

HD-DVD'nin karşısında çok dişli bir rakip var: Blu-Ray.

HD-DVD Hollywood stüdyolarının %40'ının desteğini elde ede dursun, Sony'nin Blu-Ray'i %35'lik bir kısmın

desteğiyle rakibinin hemen peşinde. Bunun sebebi, ilk aşamada karşısına çıkan zorlukları aştıktan sonra, Blu-Ray'in daha devrimci bir depolama biçimi olduğunu kanıtlaması.

Her Blu-ray katmanı 27 GB'a kadar veri saklayabiliyor ve bu da çift katmanlı bir Blu-ray diskinin 54 GB civarında depolama kapasitesi olduğu anlamına geliyor. Bu HD-DVD'nin önüne geçen dev bir adım değilmiş gibi, araştırmalar Blu-ray teknolojisinin sekiz katmana kadar destekleyebileceğini ve 200 GB'tan yüksek kapasiteye sahip olabileceğini ortaya koyuyor. Bu kadar yüksek bir kapasiteyle, kamera arkası çekimleri ya da belgeseller gibi DVD ekstraları bile yüksek çözünürlüğe, çevresel ses desteğine kavuşabilir; bu da yetmezmiş gibi, filmin tüm soundtrack'i DVD Audio biçiminde kaydedilebilir ve yine de bolca yer artar.

Blu-ray disklerinin ilk başta bir dezavantajı vardı: İncelikleri sadece 0,1 mm olduğu için çok çabuk zarar görüyorlardı. Ancak Thomson'un yakınlarda geliştirdiği polimer kaplama sayesinde bir tornavidayla çizildiğinde dahi diskler çalışmayı sürdürüyor. Bu da Blu-ray'in rekabette geriye düşmesini engelliyor.

Blu-ray teknolojisi geleneksel DVD teknolojisinden büyük farklılık gösterse de, Blu-ray oynatıcılarını üreten firmalar, tüm ürünlerinin DVD'yle uyumlu olacağını vaat ettiler. Sony Blu-ray'in standartlaşması için elinden geleni esirgemiyor ve yeni nesil oyun konsolu PlayStation 3'ün Blu-ray üzerindeki oyunları ve filmleri destekleyeceğini açıklıyor.

HD, 192 kHz ile kulaklarımızın pasını silmeye hazırlanıyor

Video teknolojisi uzun adımlarla ilerlerken ses teknolojisinin de geride kalması beklenemez. Yüksek çözünürlüklü ses standardı daha şimdiden hazır. DVD'ler beraberinde gerçek bir sinema deneyimi sunmak üzere ses kanallarını birbirinden ayıran 5.1 ses standardı getirmişti.

Müzik CD'leri 48 kHz stereo ses sunarken, DVD bu çıktıyı 96 kHz 5.1 kanal sese yükseltti. Şimdi, gelecek nesil eğlence sistemlerinde 192 kHz sesin 7.1 kanal üzerinden dağıtılması mümkün olacak ve bu da benzersiz bir ses deneyimi sunacak. Üstelik bu sadece filmlerle de sınırlı değil; yüksek çözünürlüklü sesi Super Audio CD'lerde ve müzik DVD'lerinde de dinleyebileceğiz.

Super Audio CD (SA-CD) Sony ve Philips tarafından geliştirildi. SA-CD'nin esas özelliği sıradan bir CD çalarlarda stereo (2 kanal) çalışabilirken, sadece SA-CD çalarlarda dinlenebilecek çok kanallı bir ses seçeneğine de sahip olması. Çok kanal çıkışı, disk üzerinde belirtilen spesifikasyonlara göre kuadrofonik (4 kanallı) ya da 5.1 çevresel olabiliyor.

Bu diskler 4 GB'lık SA-CD verisi içeren bir katmandan ve bunu standart CD çalarlarla uyumlu kılmak için eklenmiş müzik CD'si verisinden oluşuyor. Bununla birlikte, tüm disklerin bu biçime bağlı kalmadığı unutulmamalı. SA-CD'lerinin emektar CD çalarınızda çalışmayabileceğini

hesaba katmalısınız.

Öte yandan, DVD Audio tam bir HD ses biçimi. Bazı audio DVD'ler standart DVD oynatıcınızda 96 kHz ve 5.1 kanalla çalışabilirken, bazıları da 192 kHz sesi 5.1 kanalda çalabilen bir aygıt olan DVD-Audio çalara ihtiyaç duyuyor. Teknik açıdan bakıldığında, DVD-Audio'nun ses kalitesi SA-CD'ninkinden çok daha yüksek. Ama aradaki farkı insanın sınırları belirliyor çünkü eğitimsiz kulaklar iki ses biçimi arasındaki farkı anlamakta çok başarılı değil. Birçok insan, müziği popülerliğini yıllardır yitirmeyen stereo biçimde dinlemeyi seçiyor hâlâ.

Stereo müzik, taşınabilir ses çalarınızda kulağa güzel gelecek şekilde sıkıştırılıyor ve yeni müzik biçimlerinden çok daha ucuz. Bu yüzden de yeni ses biçimlerinin sadık CD/MP3 piyasasını etkileye-bilmek için üstün ses kalitesinden çok daha fazlasını vaat etmesi gerekiyor. O güne kadar da, yüksek çözünürlük/sadakət/tanım üçlüsü, faydasını kıymetlerinin daha iyi bilineceği bilgisayar oyunu ve film pazarlarında ortaya koyacak.

Konsol pazarı da High Definition'dan nasibini alıyor

Son on yıl içinde bilgisayar oyunu konsolları çocuk oyuncuğ olmaktan çıkıp ev eğlence birimlerine dönüştü. Mario'yla oynayan nesil büyüdü ve eğlence anlayışları da gelişti. Dünyanın dört bir yanındaki oyun geliştiricilerin, kutuların üstünden sıçrayan şirin karakterleri bir kenara bırakmalarının, insanı gerçek dünya senaryolarına koyan ciddi simülasyonlara yönelmelerinin altında da bu var.

Bu simülasyonların en büyük sorunu, donanım alanındaki bariz kısıtlamalar-

dan ötürü görsel bakımdan zayıf kalmalar-ıydı. Şimdiki neslin konsollarıysa (PlayStation 2, Xbox, Gamecube) kendisinden önceki neslin karşısındaki 3B engelini yı-kıp çok gerçekçi oyun dünyaları sunuyor. Yeni nesil oyun konsollarıysa bu gerçekçi-liği fotogerçekçiliğe doğru itiyor. 3B oyun çağı sona erdi. Şimdi, HD oyun çağına gi-riyoruz. Yeni nesil konsollar (PlayStation 3 ve Xbox 360) farklı kişilik özelliklerine sahip benzersiz karakterlerle dolu, yaşa-yan ve nefes alan bir şehirde yaşadığınıza sizi ikna edebiliyor. Yeni donanımlar oyun geliştiricilerin tasarımlarında çarpıcı sanatsal öğeler kullanmalarına, becerileri- →

» HDTV'siz konsol

Oyun çılgınları bu tartışmaya neden Nintendo'nun yeni oyun konsolu Revolution'u katmadığımızı merak edebilir. Her şeyden önce, Nintendo bu aygıtta HD özellikleri eklemeyi tasarlamıyor. Dahası, firma Revolution'un oyun oynama yönüne o kadar ağırlık veriyor ki, teknoloji bakımından PlayStation 3 ya da Xbox 360'la yarışmıyor bile. Ama yapılan açıklamalara bakılırsa, Sony ya da Microsoft konsollarından birinin yanında bir de Revolution sahibi olmak en iyi-si çünkü oyunları tümüyle farklı olacak.

HD-DVD, BLU-RAY'E KARŞI

Ölçüt	Blu-ray	HD-DVD	Kazanan
Depolama kapasitesi	Teknolojik gelişmeler Blu-ray'in 8 katmanı ve 200 GB'ı destekleyebileceğini gösteriyor.	Çift taraflı, çift katmanlı bir disk 60 GB veri saklayabilir.	Blu-ray
Geriye doğru uyumluluk	Oynatıcılar DVD ve CD çalabilecek.	Oynatıcılar DVD ve CD çalabilecek.	Berabere
Üretim maliyeti	Blu-ray disklerinin üretimi daha yüksek maliyetli. Çünkü firmaların dış katman kaplaması için yeni cihazlar kullanması gerekiyor ve mevcut üretim bandının BD'ye adapte edilmesi güç.	Bu kategoride HD-DVD galip geliyor çünkü standart DVD'lere çok benziyor. Bu da mevcut üretim hatlarının HD-DVD'ye uyumlandırılmasının maliyetini düşürüyor.	HD-DVD
Sağlamlık	Diskler 0,1 mm kaplamayla geliyor ve zarara karşı şu anki DVD'lerden daha dayanıklı.	Dâhili 0,6 mm'lik koruyucu katman HD-DVD disklerinde özel bir kaplamaya gerek bırakmıyor.	Blu-ray
Veri aktarım oranı	Blu-ray, belirtilen 36 Mbps aktarım hızına erişmek için çok düşük dönüş hızlarına ihtiyaç duyuyor.	Şu anda optik sürücüler için tavan değer olan 10.000 rpm, Blu-ray'de 12x'e denk gelirken HD-DVD'de 9x veri aktarımını sağlayabiliyor. Bu da HD-DVD'nin Blu-ray'le aynı hızda çalışabilmesi için daha hızlı dönmesi gerektiği anlamına geliyor.	Blu-ray

ni sınırlarına kadar zorlarken de devrimci sanatsal unsurlar ve yeni fikirler sunmalarına olanak tanıyor.

Playstation3, HDTV'nin önde gelen destekçisi

PlayStation 3 bir Sony üretimi olduğu için, oyun içeriğini depolamada Sony Blu-ray disklerini kullanacak. Bu oyun severler için de iyi bir haber, zira Blu-ray çok fazla ekstra oyun içeriği konmasına izin veren muazzam bir depolama alanı sunuyor. Hatta sıradan kullanıcılar bile, verdikleri para karşılığında aldıklarının sade-

ce bir oyun makinesi olmadığına sevinecekler. Bu aletle birlikte oyun, Blu-ray ortamı üzerinde medya ve müzik çalar ve maalesef Sony'nin şu an pek açıklama yapmadığı hesaplama ve eğlence işlevleri de gelecek. Xbox 360'ın piyasaya çıkış tarihinde üzerinde sadece bir DVD-ROM yer alacak olsa da, HD-DVD desteğini yakın tarihte eklemek mümkün olacak. Ama oyunların normalde DVD'yi kullanacak olması, gerçek HD'den yararlanamayacakları anlamına gelmiyor. Xbox 360, oyunları günümüz HDTV'lerinde üst sınıf olan 1080p çözünürlüğünde oynatabi-

lecek. Tıpkı PlayStation 3 gibi, gelecek nesil Xbox'ın da muazzam bağlantı ve genişleme seçenekleriyle sıradan bir oyun konsolundan çok daha fazlası olacağı konuşuluyor.

HD dünyasına adım atmak için çok erken değil

Sizden eski emektar TV'nizi, eğlence sisteminizi camdan aşağı atıp hemen yenilerini almanızı istemiyoruz. Tüketici olarak, ihtiyaçlarınızı karşılamak için en iyi olanı seçme özgürlüğüne sahipsiniz.

Eğer tam bir elektronik eğlence tutkunuysanız terfi için yaptığınız harcamaya değecektir. Ancak tek yaptığınız haftada 3-4 saat TV izlemekse, sizin için tek değişen, daha büyük bir TV görüntüsünü daha berrak bir sesle izleyip dinlemek olacak. Ama iki şeyi kesinlikle söyleyebiliriz: Teknoloji ilerleyecek, fiyatlar düşecek. HD teknolojisi kapıda bekliyor. İçeriye davet edeceğimiz zamanı seçmekse size kalmış. ■

MS / Savaş Murat Alkim, smalkim@chip.com.tr

GELECEĞİN SİNAMASI

- 1: Plazma HDTV seti
- 2: Ön kanal hoparlörleri
- 3: Orta kanal hoparlörü (sadece 5.1 ve 7.1 için)
- 4: Yan kanal hoparlörleri (sadece 5.1 ve 7.1 için)

- 5: Arka kanal hoparlörleri (sadece 5.1 ve 7.1 için)
- 6: Subwoofer
- 7: Blu-ray/HD-DVD oynatıcı
- 8: HD oyun konsolu

Mürekkep püskürtmeli yazıcı testi

Evinizdeki matbaa

Yazıcı, her kullanıcı için öyle ya da böyle, çok önemli bir bileşendir. Yazıcısız bir bilgisayar size somut bir nesne ya da kanıt sunamaz. Fiyatları 40 dolara kadar düşmüşken yazıcı almanın tam zamanı.

Eskiden, yazıcı deyince son kullanıcılardan bir seçim yapmaları beklenirdi. Renkli baskı onlar için önemli değilse ve baskı hacmi büyükse lazer yazıcı, renkli baskılar içinse mürekkep püskürtmeli yazıcı seçmeliydiler. Bu durum görece değişse de, geçerliliğini hâlâ yitirmedi. Renkli lazer yazıcıların fiyatları 500 doların altına düştü fakat baskı maliyeti açısından en iyi seçenek olan lazer yazıcılar hâlâ ev kullanıcıları için pahalı. Bu bir yana, mürekkep püskürtmeli yazıcıların çok iyi yaptığı bir iş var: Fotoğraf baskısı. Yakın gelecek için renkli lazer yazıcıların mürekkep püskürtmeli yazıcıların yerini tamamen alacağı yönünde bir tahmin yapmak mümkün değil. Baskı maliyeti her ne kadar lazer yazıcılara nispeten yüksekse de, renkli baskıda en iyi sonucu hâlâ mürekkep püskürtmeli yazıcılar elde ediyor.

İhtiyaçlarınızı doğru belirlemeniz çok önemli

Mürekkep püskürtmeli yazıcıların renkli baskıdaki kalite üstünlüğü sizi yanıltmasın. Metin baskı kalitesi söz konusu olduğunda lazer yazıcılar öne geçiyor. Baskı başına düşen maliyetin düşüklüğü de dikkate alındığında, ofis ortamları için lazer yazıcılar en uygun seçenekleri oluşturuyor. Peki bir ev kullanıcısı olarak mürekkep püskürtmeli yazıcı alırken nelere dikkat etmeniz gerekiyor? Her şeyden önce unutmamanız gereken, satın alırken az para ödüyor olmanız o yazıcının uzun vadede uygun fiyatlı olduğu anlamına gelmeyebileceği. 100 sayfa bastıktan sonra kartuş değiştirmek gerekiyorsa (kartuşların yazıcı fiyatına satıldığı dikkate alınır) o yazıcı hiç de ekonomik sayılmaz.

Tabii kartuş değiştirmek ya da doldurmak; orijinaliyle değiştirmek ya da yan sanayi ürünü uyumlu bir kartuş almak sizin seçiminize kalmış. Yazıcı kartuşu konusu artık ciddi bir pazar haline geldi. Hatta yazıcı üreticileri giriş seviyesi yazıcılarda asıl kârı kartuşlardan kazanıyor demek yanlış olmaz.

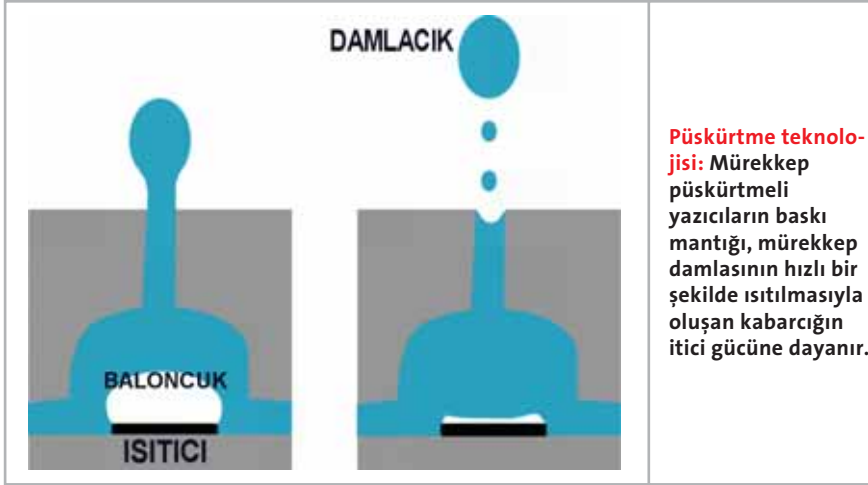
Fotoğraf baskısı gerçekten çok gerekli mi?

Pek çok mürekkep püskürtmeli yazıcı üreticisi, foto yazıcı etiketiyle yeni modeller piyasaya süredursun, dijital fotoğraf makineleriyle çektiğiniz fotoğrafları basmanın en iyi yolu hâlâ bir fotoğrafçı dükkanına gitmekten geçiyor. Bunun sebepleri oldukça basit. Her şeyden önce gerçek bir fotoğraf kâğıdı almaya kalktığınızda (ki kaliteli fotoğraf baskısı için bu şart) fotoğraf başına ödeyeceğiniz paranın hâlâ klasik baskıdan yüksek olduğunu göreceksiniz. Buna kartuş maliyetini de eklediğinizde, evde kendi albümünüzü basmanın pek de iyi bir fikir olmadığı ortaya çıkıyor. Öte yandan bazı özel amaçlar ya da kaliteli baskı gerektiren durumlarda tabii ki foto yazıcılardan ve fotoğraf kâğıdından yardım almak mantıklı olabilir. →

Orijinal ya da değil:
Çeşitli kitler sayesinde, baskı maliyetini düşürebilirsiniz.

Yazıcınızı kullanırken nelere dikkat etmelisiniz?

Yazıcı kafalarını taktığınızda yazıcı yazılımının önerdiği kafa kalibrasyon işlemini yapmanız, kaliteli çıktı alabilmeniz için şart. Mürekkep püskürtmeli yazıcılarda kullanılan baskı kafaları uzun süre kullanılmadığında tıkanır. Buna sebebiyet vermemek için, yazıcıyı kaderine terk edersine başıboş bırakmamalı, en azından haftada bir iki kez çıktı almalısınız. Kartuş dolu olmasına rağmen çıktılar silik ya da kalitesizse, baskı kafası püskürteçleri tıkanmış olabilir. Bu durumda kafayı çıkartarak püskürteçlerin olduğu kısmı alkollü bir pamuk parçasıyla dikkatlice sil-

meniz ve gerekiyorsa bu işlemi tekrarlamanız işe yarayabilir. Orijinal mürekkep kartuşlarının yüksek fiyatı kullanıcıları kartuş doldurmaya iterken eğer baskı kafası ve kartuş birleşirse, kafayı üreticinin belirlediği baskı sayısının üzerinde kullanacaksınız demektir. Bu da her doldurma işleminde baskı kalitesinin bir miktar düşmesi ihtimalini beraberinde getiriyor. Kâğıtları yazıcıya yerleştirirken düzeltmeli, havalandırmalı ve dikkatlice tepsie yerleştirmelisiniz. Kâğıt sıkışması olduğunda, yazıcı durumu size bir uyarıyla belirtecektir. Bu uyarı doğrultusunda hareket ederek kâğıdı kurtarmanız yerinde olacaktır. Ayrıca yazıcıda kullandığınız

kâğıdı baskı özellikleri bölümünde doğru bir şekilde belirtmeniz büyük önem taşır. Asetat, fotoğraf kâğıdı, ya da düz kâğıt için gereken en doğru mürekkep püskürtme oranını böylece yakalayabilirsiniz. Baskı kalitesini de doğru bir şekilde belirlemeniz ekonomik açıdan çıkarınızadır. Örneğin düz metin çıktısı için çoğunlukla taslak modu yeterlidir. Böylece gereksiz yere mürekkep tüketmemiş olursunuz.

HP Deskjet 5940: Test birincisi olan Deskjet 6620'ye iyi bir alternatif olarak dikkat çeken Deskjet 5940, baskı kalitesi testlerinden yüzünün akıyla çıkarken, mürekkep kapasitesi açısından tüm testin en iyi derecesine imza attı. Yeni kartuşlarla nerdeyse 400 sayfa baskı yapabilen ürün, metin baskı hızı testinde harikalar

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

kötü

FİYAT
BİLGİ169 \$ + KDV
www.hp.com.tr

Ağ bağlantısı: Yazıcının USB bağlantısına ek olarak ağ desteği olması önemli bir avantaj.

- + Yüksek baskı kalitesi
- + Ethernet arabirimi
- USB kablosu yok

HP Deskjet 6620

Hem USB hem Ethernet

Yüksek kaliteli baskılar için ideal olan bu yazıcı, Ethernet arabirimi ve yüksek baskı kapasitesiyle test ortalamasının üzerinde bir profil çizdi.

■ Mürekkep püskürtmeli yazıcı denince aklı ilk gelen üreticilerden biri olan HP, Deskjet 6620 modeliyle genel toplamda testimizi birinci sırada bitirmeyi başardı. Tasarım bakımından şık sayılabilecek bir yazıcı olan Deskjet 6620, metal kaplama üst kısmı ve ince çizgileriyle beğenimizi kazandı. Hız testlerinde dalgalı bir tablo çizen ürün, grafik baskı hızı testinde tüm testin en iyi derecesine imza atarken, fotoğraf baskısı hızı testinde aynı başarıyı gösteremedi. Öte yandan, baskı kalitesi testlerinde test ortalaması itibarıyla rahat ve belirgin bir üstünlük sergileyen yazıcı, yeni kartuşlarla 350 sayfadan fazla baskı yapabiliyor. Bu açıdan testteki en iyi 2. katalımcı olan yazıcıda 32 MB bellek bulun-

yor. 4.800 x 1.200 dpi maksimum baskı çözünürlüğüne sahip olan HP Deskjet 6620'nin beğendiğimiz bir diğer özelliği, sadece USB değil Ethernet arabirimi ile de donatılmış olmasıydı. Böylece yazıcıyı ağ üzerinde herhangi bir PC'ye bağlamadan bağımsız olarak kullanmak mümkün olabiliyor. Fiyat açısından baktığımızda ürünün giriş seviyesi için pahalı kalacağı aşikar. Fakat genel özellikleri, yüksek baskı kapasitesi ve Ethernet arabirimi dikkate alındığında bu çok normal. Sonuç itibarıyla renkli doküman ya da fotoğraf baskısında yüksek kalite arıyorsanız ve mürekkep püskürtmeli bir yazıcı ihtiyacı içindeyseniz, bu ürüne bir göz atmanızda fayda var. Eğer bütçenize uygunsa HP Deskjet 6620'yi seveceksiniz.

Masraf kapısı:
Mürekkep püskürtmeli yazıcıların can damarı olan kartuşlar, yüksek fiyatları yüzünden kullanıcıları doldurma kitlerine yönlendiriyor.

yaratamadıysa da grafik baskı hızı testinde test birincisi Deskjet 6620 ile testin en hızlısı olarak ön plana çıkmayı başardı. Fotoğraf baskı hızı testinde de başarılı bir tablo çizen yazıcı, 4.800 x 1.200 dpi maksimum çözünürlüğe sahip. İki adet baskı kafasına sahip olan Deskjet 5940, 32 MB bellekle donatılmış. Genel olarak baktığımızda HP Deskjet'in test birincisi 6620'yi andıran özellikleri olduğunu söylemek mümkün. Bu noktada, bütçesi 6620 için uygun olmayan yazıcılar bu yazıcıyı dikte alabilir. Fakat HP'ye yakışmayan (ve uzun zamandır geçerli olan) bir uygulama doğrultusunda, ne bu yazıcıda ne de testteki diğer HP'lerde USB kablosu kütudan çıkıyor. Bu kabloyu ayrıca satın almak gerekiyor.

HP Deskjet 5440: HP yazıcılar bu testimizde damgalarını vurdu. Deskjet 5440 da üst sıradaki diğer HP'ler gibi yüksek baskı kalitesiyle dikkat çekiyor. Öte yandan, özellikle fotoğraf baskısı söz konusu olduğunda Deskjet 5440'ın hızlı olduğunu söylemek zor. Grafik ve metin baskısı testlerinde ürün nispeten başarılı. Şık bir yazıcı olan Deskjet 5440 ile USB kablosu gelmediğini hatırlatalım. HP bu şekilde, aslında çalışır halde olmayan bir ürün satmış oluyor ve müşterilerini USB kablosu için ayrıca para ödemeye zorluyor. Umarız bu uygulama ilerde değişir.

Canon Pixma IP6000D: Test içindeki en hünerli yazıcı olan Canon Pixma IP6000D, 2,5 inçlik renkli LCD sayesinde baskı işlemlerinde önemli bir kontrol sağlarken, PC'ye ihtiyaç duymadan baskı yapmayı da mümkün kılıyor. Tabii Compact Flash ve SD kart okuyucu, IR ve çift taraflı baskı özelliğini de unutmamalıyım. Tüm bu özellikler bir yana, IP6000D'nin en güzel özelliği kuşkusuz 6 adet kartuşa sahip olması. Böylece, sadece biten renge ait kartuşu değiştirerek ekonomi yapmak mümkün. Diğer katılımcılara kıyasla biraz iri kalan yazıcı aynı zamanda testteki en ağır ürün. Test sonuçlarına baktığımızda fotoğraf baskısı testinde yazıcının rahat bir birinciliği olduğunu görüyoruz. Öte yandan grafik ve metin baskı hızı açısından aynı derecede başarılı olamayan Canon Pixma IP6000D, çok yönlü bir mürekkep püskürtmeli yazıcı arayan geniş bütçeli kullanıcıları hedefliyor.

BenQ CP-20: 50 doların altındaki fiyatıyla teste katılan 2. en uygun fiyatlı yazıcı olan BenQ CP-20, giriş seviyesi kullanıcılar için gayet mantıklı bir seçenek. Ortalama bir ev kullanıcısının beklentilerini eni konu karşılayabilecek olan ürün, sempatik sayılabilecek bir görünüme sahip.

Maliyet hesabı: Lazer yazıcıların düşük baskı maliyetine rağmen mürekkep püskürtmeli de bazı avantajlara sahip.

» UYGUN FİYAT BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

Çok iyi

FİYAT
BİLGİ

41 \$+ KDV
www.lexmark.com.tr

Çıkarılabilir adaptör: Yazıcının güç kablosu girişi çıkarılabilir bir modüle takılıyor.

- + En uygun fiyatlı yazıcı
- + Metin baskı hızı yüksek
- Düşük baskı kalitesi

Lexmark Z617

En uygun fiyatlı yazıcı

Düşük bütçeli kullanıcılar düşünülerek üretilen bu yazıcı, hitap ettiği kitlenin en büyük beklentisini karşılıyor: Uygun fiyat!

■ Yeni bir PC ile ya da varolan bir PC'nin yanına mürekkep püskürtmeli bir yazıcı satın almak istiyorsunuz, fakat kısa vadede fazla para ödemek taraftarı değilsiniz çünkü çok sık doküman basmayacaksınız. Kısacası en önemli kıstasınız uygun fiyatsa, testimizin fiyat/performans birincisi olan Lexmark Z617 sizin için biçilmiş kaftan. 40 dolarlık fiyatıyla bulabileceğiniz en uygun fiyatlı yazıcılardan biri olan ürün, performans testlerinde tahmin edebileceğiniz gibi başarılı olmadı ve ancak sonuncu sırada kendine yer edinebildi. Ufak tefek yapıyla dikkat çeken Lexmark Z617, fotoğraf ve grafik baskı hızı testlerinde başarılı olamazken (özellikle fotoğraf baskısı hızı testinde çok kötüydü) metin baskısı testinde şahla-

naarak tüm test içindeki en iyi ikinci dereceyi elde etmeyi başardı. 100 sayfalık kağıt kapasitesine sahip olan yazıcının maksimum baskı çözünürlüğü 4.800 x 1.200 dpi olarak belirtilmiş. Mürekkep kartuşlarının baskı kapasitesi açısından baktığımızda da ortaya parlak bir tablonun çıkmadığını görüyoruz. Z617 testimizde yeni kartuşlarla yaklaşık 120 sayfa baskı yapabildi ki bu, test ortalaması itibarıyla oldukça düşük sayılabilecek bir sayıydı. Sonuç itibarıyla test sonuçlarından çıkan gri tabloyu bir kenara bırakırsak Lexmark Z617'nin en önemli avantajı tabii ki fiyatı. Öte yandan daha öncede belirlediğimiz gibi sık baskı yapmayı planlıyorsanız uzun vadede karlı çıkmak adına başka bir yazıcı seçebilirsiniz.

Sonuç

Şahin Ekşioglu,
CHIP Test Merkezi
Editörü
esahin@chip.com.tr

■ Yazıcı satın alırken nelere dikkat etmeniz gerektiğini, yazımızın başında belirtmiştik. Kısacası, ne tür bir kullanıcı olduğunuzu ve ihtiyaçlarınızı tam olarak bilmelisiniz. 6 adet mürekkep püskürtmeli yazıcının katıldığı testimiz farklı kullanıcılar için seçenekler içeriyor. Sizin için en doğru yazıcıyı seçmek bu noktada çok zor değil.

Test birincisi HP Deskjet 6620, gerek tasarımı gerekse performansı ile beğenimizi kazanan ürünlerin başında geliyor. Yüksek baskı kalitesi ürünün en büyük avantajıysa da, hızı ve mürekkep kapasitesi de takdire değer. Bu özelliklere doğrudan ağa bağlanabilirliği de ekleyince, ortaya hoş bir tablo çıkıyor.

Test ikincisi HP Deskjet 5940 özellikle fotoğraf baskısı kalitesinde test birincisi 6620'den aşağı kalmıyor. Üstelik nispeten daha cazip bir fiyata satılıyor. Test üçüncüsü HP Deskjet 5440 ise son basamağı oluşturmakta. Bu kalitede baskı yapan bir yazıcı için oldukça uygun bir fiyata satılan 5440, bütçenizi zorlama-

nız gerekiyorsa zorlayarak almanız gereken ve sonra da iyi ki almışım diyeceğiniz bir ürün. 4. sıradaki Canon Pixma IP6000D kesinlikle istisnai bir ürün.

Fiyatı yüksek gibi görünse de Pixma IP6000D'nin çift taraflı baskı, LCD ekranla PC'ye gerek duymaksızın baskı yapabilme, IR ve kart okuyucu gibi pek çok ilginç özelliği bulunuyor. 5. sıradaki BenQ CP-20, 50 doların altındaki fiyatıyla dikkat çekiyor. Her ne kadar fiyat/performans ödülü alamadıysa da, bu yazıcının son sıradaki Lexmark'tan daha iyi bir baskı kalitesine sahip olduğunu hatırlatmakta fayda var. Testimizin sonuncu sırasında yer alan ve olağanüstü fiyatı sayesinde fiyat/performans ödülümüzü hak eden Lexmark Z617, "ne olursa olsun uygun fiyatlı olsun" diye düşünen okuyucularımız için çekici olabilecek bir seçenek.

Test platformu:

- Gigabyte GA-8I955X Royal anakart
- Pentium 4 EE 3,46 GHz
- 2 x 512 MB PC 4200 Kingston DDR2 Ram
- nVidia GeForceFX 7800 GTX ekran kartı
- Seagate Barracuda 7200.8 250 GB disk

Ürün

HP Deskjet 6620

Firma	HP Türkiye
Telefon	(212) 444 79 79
Fiyat	169 \$ + KDV
Web adresi	www.hp.com.tr
Toplam puan	93
Metin baskı hızı	100
Fotoğraf baskı hızı	67
Grafik baskı hızı	100
Baskı kalitesi	100
Donanım özellikleri	85
Mürekkep kapasitesi	94
Servis ve dokümantasyon	85
Fiyat/Performans	kötü
Özetle	Mükemmel baskı kalitesi arayanlara hitap ediyor

Teknik veriler

Arabirim	USB, Ethernet
Bellek (MB)	32
Renkli baskı hızı (maksimum sayfa)	20
Siyah beyaz baskı hızı (maksimum sayfa)	30
Çözünürlük (maksimum dpi)	4800 x 1200
Kartuş sayısı	2
Kağıt kapasitesi (sayfa)	150
Boyutlar (mm)	451 x 367 x 144
Ağırlık (kg)	5.98
İşletim sistemi desteği	Win 98/Me/NT/2000/XP; Mac OS

Test sonuçları

Metin baskı hızı (sn)	71
Grafik baskı hızı (sn)	35
Fotoğraf baskı hızı (sn)	258
Grafik kalitesi	100
Fotoğraf kalitesi	100
Mürekkep kapasitesi (sayfa)	344

■ ■ ■ ■ ■ Değerlendirmedeki kutucuklar, CHIP'in buradaki puanlama anahtarına göre belirleniyor. 100-90 Puan = 5 Kutucuk, 89-75

NASIL TEST ETTİK?

■ Mürekkep püskürtmeli yazıcıları test ederken ürünlerin özelliklerini doğru ve tatmin-kâr bir şekilde değerlendirebilmek için en uygun ölçütleri bulmaya çalıştık. Bunlar:

Baskı kalitesi: Bu testte yazıcılar yüksek çözünürlüklü ikiye adet doküman bastı. Bu dokümanlardan biri özel olarak hazırlanmış farklı boyutlardaki fotoğraflardan oluşurken, diğeri ise farklı kalınlıkta çizgi ve grafiklerden oluşuyordu.

Baskı medyası olarak fotoğraf testinde

parlak fotoğraf kâğıdı kullanırken, grafik baskısı testinde normal kâğıt kullandık.

Sonuçları değerlendirme sırasında fotoğraf kalitesi testinde yazıcıların en yüksek kalite ayarında ortaya koyduğu çıktıları baktık ve buna göre bir puanlama yaptık. Grafik baskı kalitesinde ise kalite olarak standart ayarlar seçildi. Baskı kalitesi başlığında puan, fotoğraf baskısından alınan puanın %70'i ile grafik baskısından alınan puanın %30'undan oluştu. Bu toplam baskı kalitesi puanı ise CHIP toplam puanının %35 oranında etkiledi.

Baskı hızı: Bu kategoride, baskı kalitesi testinde kullandığımız iki dokümanın baskısı sırasında geçen zamanı ölçtük. Ayrıca metin baskısı testi için 10 sayfalık düz yazıdan oluşan bir doküman bastık. Bu test, normal kâğıtla standart kalite ayarında gerçekleşti. Fotoğraf, grafik ve metin baskı hızı testlerinden alınan sonuçlardan her biri %10'luk bir ağırlıkla CHIP toplam puanı üzerinde etkiliydi. Dolayısıyla hız testinin toplam ağırlığı %30 oldu.

Donanım özellikleri: Yazıcıların ergonomisi,

2

3

4

5

UYGUN FİYAT
CHIP
11/2005

6

HP Deskjet 5940

HP Deskjet 5440

Canon Pixma IP6000D

BenQ CP-20

Lexmark Z617

HP Türkiye

HP Türkiye

Hesmak

Koyuncu

Lexmark Türkiye

(212) 444 79 79

(212) 444 79 79

(216) 523 81 11

(216) 528 88 88

(212) 220 04 40

109 \$ + KDV

89 \$ + KDV

226 \$ + KDV

49 \$ + KDV

41 \$ + KDV

www.hp.com.tr

www.hp.com.tr

www.hesmak.com.tr

www.koyuncu.com.tr

www.lexmark.com.tr

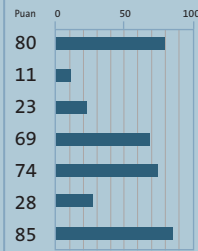
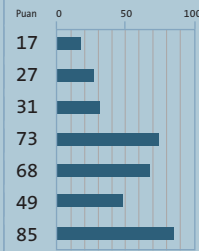
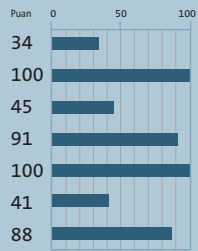
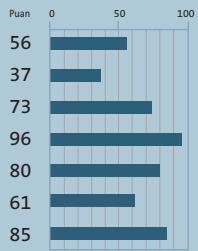
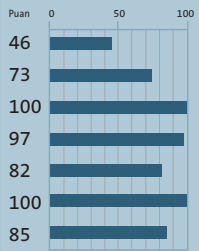
88

76

75

56

56

vasat

vasat

kötü

iyi

çok iyi

Test birincisine nispeten uygun fiyatlı bir alternatif

Diğer HP'ler gibi kutusundan USB kablosu çıkmıyor

Kart okuyucu, LCD, çift taraflı baskı vs. özellikleri var

En büyük hatta belki de tek avantajı fiyatı

Testteki en uygun fiyatlı katılımcı

USB

USB

USB

USB

USB

32

32

Belirtilmemiş

Belirtilmemiş

256

24

21

9

Belirtilmemiş

Belirtilmemiş

30

22

11

Belirtilmemiş

14

4800 x 1200

4800 x 1200

4800 x 1200

300 x 600

4800 x 1200

2

2

6

2

2

100

100

150

25

100

459 x 220 x 169

459 x 220 x 169

429 x 312 x 195

228 x 287 x 115.5

135 x 404 x 216

3.6

3.5

7

3.2

3.1

Win 98/Me/NT/2000/XP; Mac OS

Win 98/Me/NT/2000/XP; Mac OS

Win 98/Me/NT/2000/XP; Mac OS

Win 98/Me/NT/2000/XP; Mac OS

Win 98/Me/NT/2000/XP; Mac OS

156

126

210

410

89

35

48

77

112

150

235

463

172

633

1622

96

96

92

73

70

98

96

90

73

68

366

225

150

180

103

75 = 4 Kutucuk, 74-60 = 3 Kutucuk, 59-45 = 2 Kutucuk, 44-20 = 1 Kutucuk, 19-0 = 0 Kutucuk.

• = var — = yok

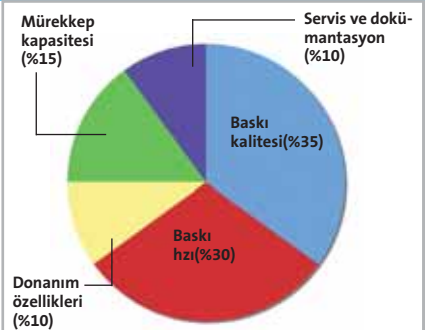
kartuş sayısı, baskı çözünürlüğü, kâğıt kapasiteleri ve bellekleri gibi donanımsal özellikleri bu kategori altında değerlendirdik.

LCD ekran ya da kart okuyucu gibi ekstra özellikler de doğal olarak bu kategorinin konusuydu. Donanım özellikleri puanının toplam CHIP puanı üzerindeki ağırlığı %10 oldu.

Mürekkep kapasitesi: Yazıcıların yeni takılmış kartuşlarıyla yapabilecekleri maksimum baskı miktarını bu kategoride ölçtük. Bunun için metin ve fotoğraftan oluşan kolaj bir sayfa hazır-

ladık ve kartuş bitene kadar standart ayarlarda baskı yaptık. Bu testin CHIP toplam puanı üzerindeki ağırlığı ise %15 olarak gerçekleşti.

Servis ve Dokümantasyon: Toplam puana %10 oranında etkiyen bu kategoride, firmaların teknik desteğini, web sitelerini ve kutu içeriğini dikkate aldık. Örneğin kutu içinden USB kablo çıkmaması durumunda, teknik destek iyi bile olsa ilgili ürün puan kaybına uğradı. Ayrıca el kitabı ve ek yazılımlar ya da telefon desteği de bu kategoride puanlandı.

Dizüstü güvenliği

Dizüstü bilgisayarınızı nasıl korursunuz?

Dizüstü bilgisayarların fiyatlarındaki düşüş, pil ömründeki artış ve kablosuz ağların getirdiği hareket serbestisi, kullanıcı sayısının katlanarak artmasına yol açıyor. Ancak dizüstü bilgisayarınızın karşı karşıya kalabileceği olası tehditler var. İşte bu beş büyük tehdit ve bilgisayarınızı güvenceye almanın yolları.

Hiç cep telefonunuzu kaybettiğiniz ya da koyduğunuz yeri unuttuğunuz oldu mu? Belki siz de cep telefonunu yitirenlerin anlattıklarını duymuşsunuzdur. Bazıları (özellikle de aygıt pahalıysa) telefonun kayboluşuna, bazısı da SIM karta kayıtlı telefon rehberini, kişisel fotoğraflarını ve zil tonlarını kaybetmesine üzülür.

Dizüstü bilgisayarlarda da durum farklı değil. Genellikle dizüstü bilgisayarlar önemli kurumsal bilgileri içerir. Şöyle bir düşünün: Ya bir hırsız dizüstünüzü çalar da rakip firmaya satarsa? Peki, ya dizüstü PC'de kişisel bilgileriniz (söz gelimi, kredi kartı numaralarınız) yer alıyorsa? Böyle bir durumda ciddi boyutta kişisel

zarara uğrayabilirsiniz. Dizüstü bilgisayarlara yönelik beş ana tehdit bulunuyor: Veri kaybı, yetkisiz erişim, fiziksel zarar, mahremiyetin tehlikeye düşmesi ve bildiğimiz hırsızlık. Şimdi bunlar üzerinde duralım ve birtakım önlemleri inceleyelim.

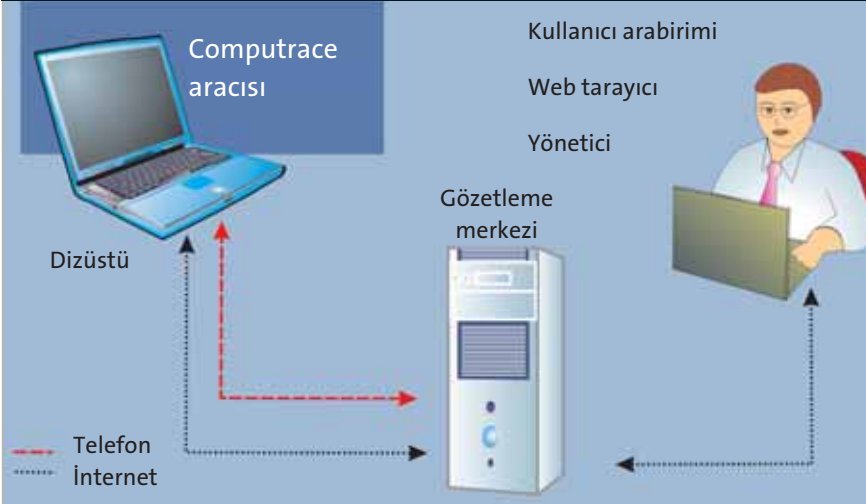
Çalınma: Hırsızların gözdesi

Dizüstü hırsızlığı, özellikle de hava alanı terminalleri ve kafeler gibi halka açık yerlerde son derece yaygın. Üzerinde üretici firmanın logosu bulunan "dizüstü çantaları" hırsızlara adeta davetiye çıkarıyor. Bir saniyeliğine bile olsa, bilgisayarınızı gözünüzün önünden ayırmayın. Dizüstü

Kablo kilit ile koruma: Kensington'ın basit kablo kilidi. Daha üst modellerde alarm da var.

COMPUTRACE İLE GÖZETLEME

Computrace aracı yazılımı, dizüstü ya da masaüstü bilgisayara yüklenen küçük bir yazılım. Aracı, gözetleme merkezindeki bir bilgisayarla iletişim kuruyor. İki yönlü bu iletişim, internet üzerinden ya da telefon bağlantısıyla gerçekleşiyor. Küçük ve saptanması güç olan bu yazılım, bilgisayarın yapılandırmasını ve IP adresini gözetleme merkezine göndermekle yükümlü. Bu bilgiler de bir veritabanında saklanıyor.

Gözetleme merkezindeki yönetici, herhangi bir bilgisayarı, sadece veritabanındaki bilgiyi kontrol etmek suretiyle izleye-

biliyor. Bilgisayarı çalınan kullanıcının derhal gözetleme merkezini haberdar etmesi şart. Çalınan bilgisayarın internete bir sonraki bağlantısında, aracı yazılım gözetleme merkezini uyarıyor ve merkez de gelen veriler üzerinden bilgisayarın izini sürebiliyor. Bunun dışında, yönetici aynı zamanda aracı sayesinde bilgisayarı uzaktan yönetebiliyor. Bu, bazı durumlarda gerçekten çok yararlı olabiliyor. Mesela bir kullanıcı kişisel bilgilerinin ya da bilgisayardaki önemli verilerin silinmesini isterse, yönetici bunu uzaktan yapabiliyor.

bilgisayarların ofislerden çalınması da gayet yaygın, o yüzden birkaç dakikalığına bile olsa, makineyi korumasız bırakmayın. Etrafımızda şimdiye kadar dizüstü çantası bileğine kelepçeli vaziyette gezen hiç kimseyi görmedik, ama Hollywood filmlerinde küçük evrak çantası bileğine kelepçeli dolaşan özel ajanlara rastlıyoruz, orası ayrı.

Bu yöntem yerine, bir kablo kilit kullanmayı deneyebilirsiniz. Dell gibi bazı üreticiler bu donanımları sunsa da, Kensington gibi işin uzmanı bir firmadan da satın alabilirsiniz. Firmanın web adresini (www.kensington.com) ziyaret edip *Computer Security* (bilgisayar güvenliği) kısmından *Notebook Locks* (dizüstü kilitleri) hakkında bilgi almanız mümkün.

Kensington'ın temel MicroSaver kilidi iki parçadan oluşuyor: Dizüstü bilgisayarın yan tarafına takılan bir kilit ve Kevlar patentli, 180 cm uzunluğunda bir çelik kablo. Kevlar, kablo kesiciyle kesilmesi çok güç olan, sert bir materyal. Bu kilitlerin alarmlı modelleri de mevcut. Birisi (uçaklarda kullanılan evsafındaki) kabloyu kesmeye kalkışırsa, aygıt 15 metre uzağa

erişen bir sesle sahibini uyarıyor. Kensington, başka türde kilitler ve güvenli masaüstü bilgisayarlar da satıyor. Kablo kilidin dışında, üreticiler iz sürme gibi başka yöntemlere de başvuruyor. Söz gelimi, Gateway'in Computrace Plus teknolojisi, yine aynı firmanın ürettiği M250, M460 ve M680 modeli dizüstü bilgisayarları takip edebiliyor. Bu takibe, mühim kişisel ya da kurumsal verilerin uzaktan silinmesine olanak tanıyan veri silme özelliği de dâhil. Bu teknolojinin lisansı Absolute Software'e ait (bk. "Computrace güvenliği nasıl işliyor?" kutusu). Computrace, bir kurum içinde mal takibi amacıyla, bilgisayarların hareketini takip etmek için de kullanılabilir.

Gizlilik: Kaçamak bakışları engelleyin

Eğer dizüstü bilgisayarınızda önemli veriler varsa, insanların ekranınıza kaçamak bakışlar fırlatması ya da arkanızdan ekranınıza bakması rahatsız edici olabilir. Bu, genellikle uzun uçuşlarda ya da hava alanında bekleme salonlarında, kasıtlı ya da kasıtsız bir şekilde gerçekleşebilir. Çocuk-

lar ekrana bakmaya meraklıdır, meraklı büyükler de ekrana şöyle bir göz atabilirler. Bazı insanların meraklı mizacını değiştiremezsiniz, ama ekranınızı röntgenci gözlerden sakınmak için bir Gizlilik Filtresi'nden yararlanabilirsiniz.

Gizlilik Filtresi, ekrana aynı boyutlarda, naylon benzeri ince bir materyalden üretiliyor. Dizüstü için hazırlanmış modeller doğrudan ekrana yapıştırılabilir. Filtreyi ekrana yaptırdıktan sonra, ekrandaki görüntü sadece doğrudan (90 derece açıyla) karşıdan bakan kişiler tarafından görülebilir ve istenmeyen bakışlar kararmış bir ekrana karşılaşıyor.

Bu filtreler ekranı parmak izlerine, çiziklere ve aşınmalara karşı da koruyor; yansıma önleyerek ekran filtresi görevi de görüyor. 3M firması dizüstü ve masaüstü bilgisayarlarının yanı sıra, masaüstü LCD monitörleri için de gizlilik filtreleri üretiyor. Daha fazla bilgi için www.3mproductivity.com/products/filters3.asp adresini ziyaret edebilirsiniz.

Fiziksel zarar: Ne kadar önlenbilir?

Yolculuklarda yanınıza aldığınız dizüstü bilgisayarınız zor anlar yaşayabilir. Hiç arabada ya da kamyonunda giderken dizüstü PC kullanmayı denediniz mi? Dizüstü PC'ler beceriksiz ellerden kolayca kayabilir ya da masalardan aşağı düşebilir. Böyle bir durumda zararın boyutu, düşmenin yüksekliğine ve bilgisayarın hangi kısmının yere çarptığına göre değişir.

Eğer dizüstü bilgisayar kapağı açıkken yere düşerse ekran kırılır ya da menteşelerinden ayrılır. Ekranın tamiri ya da değiştirilmesi çok pahalı bir iş olduğundan, çoğu zaman bilgisayarın değerinin yarısını gözden çıkarmak gerekebilir.

Bundan daha kötüsü, veri kaybı. Dizüstü bilgisayarın yere düşüşü, özellikle de yüksekte olursa, sabit diske hasar verebilir ve bu da veri kaybına yol açabilir.

Gizlilik Filtresi: Bu filtrenin takıldığı bilgisayarın içeriğini sadece doğrudan ekran karşısına oturan kişi görebilir.

SABİT DİSKİ DÜŞMELERE KARŞI KORUMA

Sabit diske bir dizüstü bilgisayarın en önemli parçası gözüyle bakabiliriz. Neden mi? Çünkü paha biçilemez verileriniz işte burada saklanıyor. Sabit disklerin içinde çok hassas mekanizmalar yer alır ve dönen diskler ile okuma/yazma kafaları fiziksel zarara karşı genelde korumasızdır.

Dizüstü bilgisayarınızı farkında olmadan kazayla sert bir masaya düşürebilirsiniz; daha da kötüsü, elinizden kayan bilgisayar sert taş zemine sertçe çarpabilir. Bir sabit diskin içinde, okuma / yazma kafaları, çok büyük hızla dönen disklerin yüzeyinin birkaç mikron üzerinde havada durur. Bu yüzden, çarpmanın yol açtığı en küçük bir şok bile disklerde ya da kafalarda ciddi zarara yol açabiliyor. Bu da sabit diski kullanılmaz, verilerinizi erişilmez hale getirebilir. Masaüstü bilgisayarların sabit diskleri ise hareket ettirilirken düşmedikleri sürece bu cins bir tehditle yüz yüze gelmez. Ama taşınabilir kullanım için tasarlanmış dizüstü bilgisay-

arların sabit diskleri için de bu tehlike daima söz konusudur. Bunun farkında olan bazı üreticiler, örneğin IBM, Toshiba, Dell ve HP, dizüstü bilgisayar sabit disklerini korumak üzere kendi çözümlerini üretmişler. Şimdilik bu önlemlere daha çok iş sınıfı dizüstü bilgisayarlarda rastlıyoruz. IBM'in Active Protection sistemi, ThinkPad'lerde yer alıyor ve düşüşleri saptayıp gereken önlemleri almak için hareket algılayıcılardan yararlanıyor.

Paraşüt: Diskin içindeki algılayıcılar düşüşü tespit ediyor ve yazılım, kafaların "park edilmesini" sağlıyor.

Sabit disk devresindeki bir hareket algılayıcı, sürekli ani hareketleri kolluyor. Eğer dizüstü düşerse, algılayıcı hareketi sezip okuma / yazma kafalarının hareketini denetleyen mekanizmaya bir sinyal gönderiyor. Bunun üzerine kafalar disk alanının doğrudan üzerine gelmeyecek şekilde, bir yana "park" ediliyor.

Tüm bunlar birkaç saniye içinde olup bittiğinden, dizüstü bilgisayar yere düştüğünde kafalar bir yana güvenle park edilmiş oluyor, dönen diskler de bundan etkilenmiyor. Apple'ın Sudden Motion Sensor adını (Ani hareket algılayıcı) verdiği teknoloji de hemen hemen aynı şekilde işliyor ve PowerBook modellerinde göze çarpıyor. Toshiba'nın 3D Accelerometer teknolojisi de bunlara benziyor ve en son Tecra ve Portégé modellerinde göze çarpıyor. Bazı dizüstü PC'lerde (mesela HP - Compaq) sabit disk, şok emici bir çerçeveye monte ediliyor ve bu da sürücüyü titreşime ya da çarpmalara karşı koruyor.

Bilgisayarlardaki sabit diskler genellikle dizüstünün üreticisinden farklı bir firma tarafından üretiliyor. Son zamanlarda sabit diskleri düşüşlerden korumak için yeni teknolojiler geliştiriliyor (bk. "Sabit diski düşmelere karşı koruma" kutusu).

Çoğu dizüstü bilgisayarın, ana bileşenleri kaza eseri gerçekleşen çarpmalara karşı koruyan bir şok emme tasarımı bulunuyor. Dell Latitude bir süredir "Strike Zone" adında bir teknolojiyi kullanıcılarına sunuyor. Bu model dizüstü bilgisayarların altında, aygıtı doğrudan dikey düşüşlerden (söz gelimi bir masanın üstüne düşüş gibi) koruyan geniş lastik durdurucular var. Bazı dizüstü bilgisayarlar, şoku emmek için lastik tamponlar kullanıyor.

Bilgisayarın gövdesinde oluşabilecek çiziklere ve eziklere karşı yapabileceğiniz pek az şey var. Bazı ticari modeller zorlu çalışma şartları için tasarlanmış, sertleştirilmiş kasalara sahip. Örneğin Acer Ferrari 4000'in kasası karbon fiberden yapılmış. Bu, çelikten sekiz kat dayanıklı, ancak alüminyumun yarısı hafifliğinde bir

malzeme. Bir de çetin şartlara ve çok yüksek ya da düşük ısılara dayanabilecek şekilde tasarlanmış modeller var. Böyle dizüstü bilgisayarları, ordu ya da dağcılar, gazeteciler, kâşifler gibi dışarıda çalışan kişiler kullanıyor. Bu aygıtlar "rugged" (dayanıklı) ya da "tough" (güçlü) dizüstü kategorisinde yer alıyor. Bir başka felaket de içecek dökülmesi. İçeceğinizi, klavyeden ya da diğer açıklıklardan içeri sızarken kısa devreye yol açabiliyor. HP Compaq'ın bazı belli modellerinde sıvı dökülmesine dayanıklı klavyeler kullanılıyor. Eğer isterseniz klavye koruyucu satın alabilirsiniz. Bu, yazmanıza engel olmadan tüm klavyeyi kaplayan, ince bir tabaka.

Yetkisiz erişim: Bilgisayarınızı koruyun

Eğer dizüstü bilgisayarınızı başıboş bırakırsanız, şirketten çalışma arkadaşlarınız ya da aile bireyleriniz de bilgilerinize kolayca erişebilir. Evet, Windows'un bir parola işlevi var ama kaçımız tenezzül edip de kullanıyoruz ki? Parolaları akılda tutmak kullanıcılara zor geliyor, bu yüzden genelde hiç kullanmamayı yeğliyorlar. Ama akıllı kartlar ya da parmak izi okuyucuları gibi, bilgisayara erişimi sınırlamakta kullanılabilecek başka yöntemler de var.

Parmak izi okuyucuları ilk başta masaüstü bilgisayarlar için harici birimler halinde piyasaya sürülmüştü. Şimdiyse bunların klavyelere ve birtakım dizüstü mo-

dellerine eklendiğini görüyoruz. Lenovo, Acer, Fujitsu ve MPC firmalarının dâhili parmak izi okuyuculu modelleri bulunuyor. Bir parmak izi okuyucusu, parmak izinizi tarayıp belli başlı karakteristiklerini daha önce bilgisayar üzerinde depolanmış bir "şablon" ile karşılaştıran donanımsal bir ürün. Eğer şablonla iz eşleşiyorsa, bilgisayara erişmenize izin veriliyor.

Parmak izi okuyucusunun yazılımını bilgisayarınıza kurduğunuzda, sizden parmak izinizi üç kez taramanız isteniyor, daha sonra bu taranan görüntüden hareketle bir "şablon" yaratılıyor. Bu şablon, bilgisayarınızın sabit diskinde depolanıyor. Erişim denetleme yöntemlerinden bir diğeri de akıllı kart. Dell Latitude, Fujitsu ve HP Compaq'ın birtakım modellerin dâhili akıllı kart okuyucularıyla donatılmış. Akıllı kart, üzerinde gömülü bir yonga barındıran, kredi kartı boyutlarında plastik bir kart. Yonga içinde kullanıcıya ait yetkilendirme ayrıntıları saklanıyor ve bu bilgiler, tıpkı bir parola ya da benzersiz

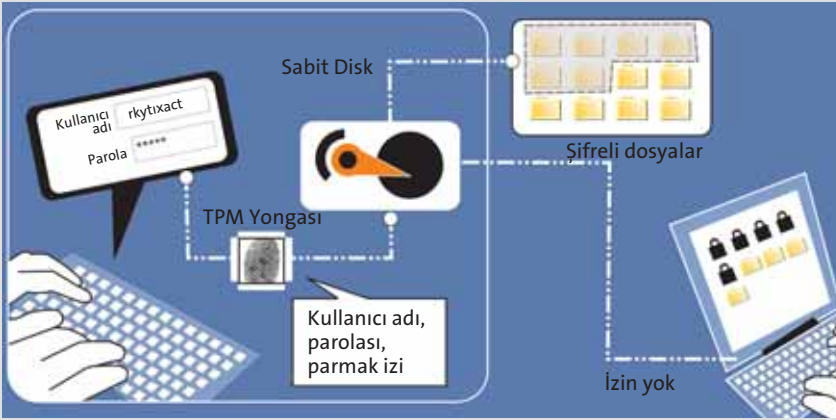

Sahibinin parmağı: IBM'in ThinkPad serisi dizüstü bilgisayarlarında, dâhili parmak izi okuyucusu var.

Hem hızlı hem sağlam: Acer Ferrari dizüstü, kendisini şoktan koruyan sertleştirilmiş bir kasaya sahip.

TPM GÜVENLİĞİ DİZÜSTÜNÜZDEKİ VERİYİ NASIL KORUYOR?

TPM ile güvenlik: Kullanıcının oturum açma ayrıntıları ve parmak izinin bir görüntüsü, TPM yongasında daha önceden depolanmış. Girilen parmak izi taraması ve oturum açma detayları, kaydedilenlerle karşılaştırılıyor.

Kişisel bilgisayarlar ve yazılımlar üzerinde çalışan farklı endüstri standartları var. Bilgisayarınızdaki yazılımların hâlihazırda güvenlik duvarı, anti virüs koruması, şifreleme ve dijital sertifikalar türünden güvenlik sistemleri bulunmakta. Ancak çoğu kullanıcı bunun farkında değil ve bu yüzden de veri korumayı sağlayacak bu özellikleri etkinleştirmiyor. İşte bu da, ek bir koruma katmanını lüzumlu kılıyor.

Trusted Platform Module (TPM) bu eksikliği kapatmayı hedefliyor. TPM, bilgisayar endüstrisinden firmaların bir araya gelerek oluşturduğu Trusted Platform Modu-

le Alliance tarafından yaratılmış bir standart. Bu oluşuma Intel, Microsoft, Infineon, National, Atmel ve diğer firmalar katılıyor. TPM kendi başına bir güvenlik standardı olmasa da, mevcut güvenlik standartlarının açıklarını kapatarak, dizüstü bilgisayarlardaki veriler için fazladan bir koruma katmanı sağlıyor. TPM, güvenliğe donanım tabanlı bir yaklaşım sunuyor. Bu da demek oluyor ki, güvenlik algoritmaları bir mikro yonga üzerinde tutuluyor. Gizliliğin güvenceye alınması ve güvenliğin geliştirilmesi, TPM'in üzerine eğildiği iki konu. TPM şöyle çalışıyor: Bilgisayarınızda oturum açıl-

lanıcı adı ve parola girdiğinizde, bu bilgiler bilgisayarınızın anakartında yer alan TPM yongasında saklanıyor. Güvenliği artırmak için, parmak izi okuyucuları ve akıllı kartlar da TPM tarafından kullanılabilir. Bu yüzden bir üretici firma bu güvenlik aygıtlarını ürününe eklerse, parmak izi şekli veya akıllı kart bilgileri de TPM yongasına depolanıyor. TPM uygulaması donanımın (TPM yongası) ve yazılımın bir bileşimi. Sabit disk üzerinde tutulan verilerin şifrelenmesini sağlıyor ve birisi sabit diskin içeriğine ulaşmaya çalıştığında, sistem oturum bilgilerini (ya da parmak izi, akıllı kart vb. taramasını) istiyor. Kullanıcı girdileri TPM yongasında saklanan ayrıntılar ve görüntülerle kıyaslanıyor, eğer eşleşirse bilgisayara erişim izni veriliyor. Bu yüzden de yetkisiz bir kişinin tek gördüğü şifrelenmiş dosyalar oluyor ve verilere erişemiyor. Peki ya birisi sabit diski söker de bir başka bilgisayara takıp erişmeye çalışırsa? Disk üzerindeki tüm veriler şifreli olduğu ve şifrenin çözülmesi de (o bilgisayardaki) TPM yongasını gerektirdiği için, çalıntı bir sabit diskteki verileri elde etmek mümkün olmuyor. Birkaç dizüstü bilgisayar üreticisi TPM güvenlik çözümünü kendi ürünlerine uyguladı bile. Bu yüzden, dizüstü bilgisayar satın alacağınız zaman bu özelliği destekleyip desteklemediğini öğrenmeniz de fayda var.

bir parmak izinde olduğu gibi kullanılıyor. Kartı entegre tarayıcıdan geçirmeniz yetiyor; akıllı kart üzerinde depolanan bilgi yazılıma aktarılıyor ve yazılım da daha önceden depolanmış bilgiyi okunan bilgiyle karşılaştırıyor. Sözü ettiğimiz bu yetkilendirme yöntemleri, Trusted Platform Module (TPM) denilen bir güvenlik standardıyla bir arada çalışıyor (bk. "TPM güvenliği dizüstünüzdeki veriyi nasıl koruyor?" başlıklı kutu).

Veri kaybı: Veri kurtarma çözümleri

Daha önce de değindiğimiz gibi, bazı durumlarda dizüstündeki veri, dizüstü bilgisayarın kendisinden çok daha değerli olabiliyor. Kritik satış verileri, fikir eseri sayılan bilgiler ve firma stratejileri paha biçilmez önemde olabiliyor. E-posta adresleri ve erişim bilgilerini kaybettiğiniz takdirde, tekrar yerine koyamayabilirsiniz. Çoğu kullanıcı verilerini bir başka ortama (disklere ya da bellek kartlarına) saklamaya üşenir. Veri kaybının birçok sebebi olabilir. Söz gelimi, bir virüs ya da solucan Word ya da Excel belgelerini yok edebilir

veya bozabilir. Zarar gören işletim sistemi, uygulamalarınıza ve verilerinize erişmenize izin vermeyebilir. Eğer e-posta istemciniz hasarlıysa, indirdiğiniz e-postalara erişemeyebilirsiniz.

Bunu önlemek için veri kurtarma yazılımları (mesela Stellar Phoenix) var, ama tüm verilerin eksiksiz bir şekilde kurtarılabilirdiği çok nadir. Üstelik, veri kurtarma uzmanlarının astronomik rakamlar istediği de bir gerçek. Bu yüzden en iyisi, engelleyici yönelik yöntemlere başvurmak. Bazı dizüstü üreticileri kimi modellerine veri koruma teknolojileri entegre ediyor.

Lenovo, kullanıcılarına "Rescue and Recovery" teknolojisini sunuyor. Eğer bilgisayar başlatılamazsa ya da bir uygulama bozulmuşsa, kullanıcı klavyedeki mavi renkli "Access IBM" (IBM'e bağlan) tuşuna basıyor; bu da herhangi bir zararı gidebilen bir teşhis ve kurtarma aracını çalıştırıyor.

Bu yöntemden silinmiş ya da bozulmuş dosyaları kurtarmak için de faydalatabiliyorsunuz. Diğer dizüstü bilgisayar üreticileri de benzer koruma önlemleri sunuyor. Örneğin, Toshiba'nın EasyGu-

ard teknolojisi, "Protect and Fix" bileşenleri sayesinde klavyeye kahve dökülmesinden tutun da karmaşık sorunlara tanı konulmasına kadar birçok aşamada yardım edebiliyor.

Sonuç: Gözünüz dizüstünüzde olsun

Dizüstü bilgisayar üreticileri, artık veri ve dizüstü güvenliğinin önemini farkındalar. Gitgide daha fazla üretici Trusted Platform Module standardını destekliyor ve fazladan bir koruma katmanı sunuyor. Birçok yeni model (belki de gelecekte piyasaya sürülecek her model) TPM şifrelemesinden yararlanacak.

TPM veri güvenliğini yetkisiz erişimi önleyerek güvenceye alırken, kullanıcıların veri kurtarma teknolojilerinden de haberdar olmasında fayda var. Dizüstü bilgisayarların fiziksel olarak çalınmasını engellemek için de kablo kilitlerden yararlanmak mümkün. Ama siz siz olun, iyisi mi gözünüzü bilgisayarınızdan ayırmayın ve halka açık bir yerde asla başıboş bırakmayın. ■

Savaş Murat Alkim, smalkim@chip.com.tr

ADSL hızları nereye doğru?

Uzun zamandır beklenen ADSL hız artışlarının sadece giriş seviyesi kotalı bağlantıları kapsadığını duymak sektörde ciddi bir hayal kırıklığı yaratacak.

Herkese Palm: 99 dolarlık Z22 ile kalite çıtasını yükselten Palm, bu modelde kullanıcılara renkli ekran sunuyor.

5 Ekim: Avuçiçinde hareket

Yani Treo 700 modelinde Windows Mobile 5.0 kullanacağını duyuran Palm, şu günlerde uzun zamandır hiç olmadığı kadar keyifli günler yaşıyor. Son iki senedir avuçiçi pazarından cep telefonlarına ciddi bir kayma gözlenirken Palm'ın yavaş da olsa doğrulmaya başlaması ve yeni Treo'lardan umutlu olması, avuçiçi PC'lerin geleceği açısından çok önemli. Bu arada 99 dolara satılan ve renkli ekrana sahip olan Palm Z22 giriş modeli olarak oldukça iyi bir satış grafiği yakalayacağı benziyor.

12 Ekim: Terabyte'lık kapasite evinizde

Artan kapasite ihtiyacı, doğal olarak üreticileri daha büyük diskler üretmeye itiyor. Seagate'in yeni duyurduğu Barracuda 7200.9 serisi disk, 500 GB'lık kapasitesi ile depolama sıkıntısına ciddi bir çözüm gibi. MB/fiyat oranı açısından da cazip olacağı söylenen disk, tahmin edebileceğiniz gibi SATA II arabirimi kullanıyor, Native Command Queuing

İki diskle gelen performans: RAID 0 kullanarak yüksek performans ve kapasite elde etmek mümkün. Yeni Barracuda.9'lar bu iş için ideal.

teknolojisini destekliyor ve 3Gb/sn'lik bir teorik veri aktarım hızına sahip. Tek plakada 160 GB kapasite sunan disk, erişim süresi bakımından da makul bir tablo çiziyor. Böylece, iki adet diski RAID 0 yapılandırmasıyla kullanan bir ev kullanıcısı, 1 Terabyte'lık kapasite ve yüksek performans elde edebiliyor. İşlemcilerin bile daha yüksek performans için aynı kabuk altına sığmaya çalıştığı şu günlerde, RAID 0 kulağa eskisinden daha mantıklı geliyor sanki.

16 Ekim: Yine iPod yeniden iPod

Ben iPod hakkında yazı yazmaktan bıktım fakat Apple, sürekli sektöre yön veren gelişmelere imza atmaktan bıkmadı. Bu sefer için içine video da girmiş durumda. Taşınabilir video göstericiler epeydir nispeten yüksek fiyatlı modellerle kendilerini piyasaya kabul ettirmiş durumda. Archos, iRiver ya da Samsung gibi pek çok üreticinin bu doğrultuda pek çok ürü-

Apple'ın yeni prensi: 2,5 inçlik 320 x 240 piksel ekranlı, video oynatabilen yeni iPod'ların 30 GB ve 60 GB olmak üzere iki modeli bulunuyor.

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.

17 Ekim: ATI'nın yeni GPU'ları

nVidia, GeForce FX 7800GTX ile büyük sükse yaptı. ATI'nın cevabı epeydir bekleniyordu ki gecikmeli de olsa ATI buna yeni X1000 serisi GPU'larla karşılık verdi. Farklı saat hızlarında, 1800, 1600 ve 1300 ailesi olmak üzere temelde 7 ayrı GPU içeren yeni 1000 serisi işlemciler, nVidia işlemcileriyle karşılaştırıldığında "parıltılı" bir tablo çizmiyor.

Üstelik fiyat konusunda nVidia işlemcileri çok daha avantajlı. Bu konuda ayrıntılı bir yazı önceki sayfalarımızda da bulunuyor. Sonuç itibariyle ortada her ne kadar bir "dağ fare doğurdu" durumu yoksa da, ATI dersini yeterince çalışmamış gibi. Alalelace piyasaya sürülen test örneklerinde karşılaşılan sürücü problemleri de bunu gösteriyor zaten. Hatırlatmakta fayda var: Yeni yılın hemen sonrasında saat hızı (ve performansı) artırılmış GeForce FX 7800 varyasyonlarını piyasada göreceğiz.

Şu anda 110 nm teknolojisiyle üretilen FX 7800 işlemcisinde 2006 başında 90 nm teknolojisine geçileceği (G72) gelen haberler arasında. GeForce FX 7800'ün harika mimarisi daha yüksek saat hızları ve 512 MB bellekle birleşince ortaya gerçek bir performans canavarı çıkacak. ATI'nın X1000 serisini piyasaya sürüşü ve ürünlerin iyice oturması da aşağı yukarı o zamana denk gelir diye düşünüyorum. Küçük bir not: nVidia GeForce FX 7800GT'yi duyurduğu günün ertesinde web sitelerinde satışa başlamıştı. 2006'da ATI ne yapar kestirmek güç, fakat 2005 sonu itibariyle nVidia savaşın galibi olarak ön plana çıkıyor.

Henüz erken: ATI'nın yeni X1000 serisi GPU'ları ümit vaat ediyor fakat şirketin hala zamana ihtiyacı var ve şu durumda nVidia yaklaşık 9 ay önde.

nü mevcut. Apple ise bu noktada her zaman olduğu gibi basit, şık ve etkili bir hamle yapıyor. Yeni iPod'lar, bilindik formdalar. Tabii daha ince çizgiler kendini hemen belli ediyor. Böylece web sitesinde sadece MP3 değil çeşitli videoları da pazarlayabilecek olan şirket, akıllıca hamlelerle kâr oranını sürekli artırıyor. Peki iPod'un bu manevraları sektörü nasıl etkiliyor? Herşeyden önce diğer üreticiler fiyat konusunda kafalarına estiği gibi davranamıyorlar. Zira Apple iPod'larda gayet makul bir fiyat politikası izliyor. Fiyat konusu bir yana kalite konusunda da iPod'ları sağlam bir nirengi noktası olarak görmek mümkün.

19 Ekim: ADSL hız artışı haberi balon çıktı

Geçen seneden beri kulaktan kulağa fısıldanan ADSL hızlarındaki artış, görünün o ki tam anlamıyla bir fiyasko olacak. Zira www.tele.com.tr'ye göre, daha

önce ulaştırma bakanı tarafından zikredilen "en düşük ADSL hızı 512 Kb/sn olacak" cümlesi sadece kotalı bağlantıyı kapsıyor.

Diğer tüm bağlantı hızları ve ücretleri yerinde sayarken kotalı 512 Kb/sn ADSL bağlantısı için 3 GB (29YTL), 6 GB (49 YTL) ve 9 GB'lık (69 YTL) seçenekler var. Kısaca şu ana kadar, kotalı 512 Kb/sn'lik bağlantı kullanıyorsanız Telekom'un lütfettiği aylık fazladan 1 GB'lık kota miktarı sizi sevindirip havalara uçurmalı. Bunun dışında giriş seviyesi 3 GB kotalı 256 Kb/sn bağlantısının hızı iki katına çıkıyor fakat 3 GB olarak satılan verinin miktarı yine 29 YTL.

Ortada gerçekten de "şaka" gibi bir durum var. Umarım yurtdışı çıkışlarını 21,77 Gb/sn'ye çıkaran Türk Telekom (sene sonu hedefinin 45 Gb/sn olduğu duyurulmuştu) sunduğu "zengin" kota seçeneklerindeki tuhaflığı fark ederek, zengin kotasız bağlantı seçenekleri üzerinde çalışır.

Web Dev

Web Developer Eğitim Programı ve
Büyük Proje Jürisi

Eğitime Gel! Projeni Hazırla! Ödülünü Al!

C# Kampüs
SQL Kampüs
ASP Kampüs
Yazılım ve Web'de Güvenlik
Yeni Ekonomi ve Internet
Yazılım Proje Yönetimi Atölyesi

WebDev'le tanışmak için

www.i-con.com.tr

veya

0216 349 3404

Test cihazları: Donanımların performanslarını ölçmek için hazırlanan cihazlar sayesinde birçok ürün test etmek mümkün.

En iyi donanımlar

CHIP TOP 10

Güncel CHIP TOP 10 tabloları her ay donanım pazarındaki en başarılı ürünleri listeliyor. TOP 10 tablolarını satın alma kararlarınızda rehber olarak kullanabilirsiniz.

CHIP TOP 10 LİSTELERİ

► Sata Sabit Diskler	138
► Pata Sabit Diskler	138
► Tarayıcılar	138
► Intel 775 anakartlar	140
► AMD 939 anakartlar	140
► 600 \$ altı Lazer Yazıcılar	140
► Dijital fotoğraf makineleri	142
► Çok işlevli cihazlar	142
► Dijital video kameralar	142
► PCIe ekran kartları 300 \$ üstü	144
► PCIe ekran kartları 150-300\$	144
► PCIe ekran kartları 100 \$ altı	144

■ Bildiğiniz gibi, her ay TOP 10'da en iyi donanımları yayınlıyoruz ve bu sayfalarımız sizlerden oldukça büyük ilgi görüyor. Bunda, sıralamaların yaptığımız donanım testlerinde en üst sırayı alan ilk 10 üründen oluşmasının payı büyük. Her ay gerçekleştirdiğimiz testlerde, onlarca ürün test prosedürümüz doğrultusunda tek tek inceleniyor ve sıralanıyor. Sizlerle paylaştığımız donanım veritabanımız bu şekilde oluşuyor. Bir sonraki adım, seçilen en iyi 10 ürünü bu sayfalarda sürekli olarak yayımlamak. TOP 10 sayfalarının test tablolarından en büyük farkı, önemli kısa bilgilerin yer alması ve her ay güncellenmesi. Buna ek olarak, donanım incelemelerimizde de test prosedürlerine sadık kaldığımız için, daha önce testi kaçırın ya da piyasaya yeni sürülen ürünleri de aynı kriterlerle ölçüp değerlendirmeye katabiliyoruz. Bu, aylar önce test edilen bir ürün ile yeni çıkan bir ürünün rahatlıkla kıyaslanabilmesi ve sıra-

lanabilmesi avantajını sağlıyor. Sayfalara baktığınızda, ürünleri önce kategorilere ayırdığımız, sonra da performanslarına göre listelediğimiz dikkatinizi çekecektir. TOP 10 tablolarımızda Fiyat / Performans oranlarına da yer verdiğimiz için, bu bilgileri satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oranın yalnızca o ayki ürünler için geçerli olduğunu unutmamanızda fayda var. Yani performans puanı yüksek olan yeni bir ürün, şayet fiyatı da uygun ise tüm diğer ürünlerin Fiyat / Performans oranını kolayca değiştirebilir. Ürünlerin performanslarını bir bakışta görebilmeniz için de renk kodları kullanıyoruz. Yeşil renk, test ve incelemelerde çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Performansı iyi olan ürünler sarı, orta seviye performans gösteren ürünler de turuncu renkle temsil ediliyor. Güncel TOP 10 tablolarının tümüne www.chip.com.tr adresinden de erişebilirsiniz.

Satın alma kararınız için CHIP TOP 10 tabloları

Bir aygıtın sıralaması CHIP Toplam Puanından elde ediliyor. Puanlar eşitse fiyatı daha uygun olan ürün bir üst sırada yer alıyor.

Bir aygıtın CHIP Toplam Puanı tek tek değerlendirmeler baz alınarak hesaplanıyor. CHIP Toplam Puanı sonucunda aygıtların sınıfları ortaya çıkıyor. Aygıt sınıflarında ayırım, zirve sınıfı, üst sınıf ve orta sınıf aygıtlar şeklinde yapılıyor.

Bu sütunlar puanlamalar, ölçüm değerleri veya teknik bilgilerden oluşuyor. Tablolarda sadece en önemli olanları yer alıyor. Ürünleri temin edebileceğiniz firmaların iletişim bilgilerini e-CHIP'te **CHIP TOP 10** bölümünde bulabilirsiniz.

17" MONİTÖRLER									
Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + Adx)	Çözünürlük	Kontrol Sistemi	Panel State	Ergeçlik	Notlar
1	Sony CDP-G200P	94		328	76	100	97	100	T. CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200 Pixel
2	Sony CDP-G200P	92		375	71	100	98	97	T. CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200 Pixel
3	ACI Microscan C700	80		260	74	50	95	89	T. CRT, 0.24 mm, 1600 x 1200 Pixel
4	Samsung SyncMaster T57 NF	80		367	75	50	94	88	W. Flat, 0.25 mm, 1320x1440 Pixel
5	Samsung SyncMaster T57 OFX	79		250	71	50	93	88	D. Flat, 0.20 mm, 1320x1440 Pixel
6	Philips 107B4	78		189	73	50	86	80	D. Flat, 0.25 mm, 1600x1200 Pixel
7	Mitsubishi 1778L	78		206	74	50	82	80	D. Flat, 0.25 mm, 1600x1200 Pixel
8	Visiononic C6773	77		330	90	50	83	83	D. Flat, 0.26 mm, 1280x1024 Pixel
9	Hyama VisionMaster Pro 438	76		380	43	50	100	91	D. Flat, 0.25 mm, 1600 x 1200 Pixel
10	Sony CDP-E220E	76		289	57	50	98	86	T. CRT, 0.24 mm, 1280 x 1024 Pixel

Bu renklerle aygıtları şu gruplara ayırıyoruz:

- Zirve sınıfı
- Üst sınıf
- Orta sınıf

Bu simge ile CHIP TOP 10'a yeni giren ürünleri ifade ediyoruz.

Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat ve CHIP toplam puanından da daha sonra Fiyat/Performans puanını 5'lik okul notu sistemine göre hesaplıyoruz.

Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor. Sadece puanlamalarda bu tip bir öne çıkarılma söz konusu, teknik özelliklerde böyle bir uygulama yok.

DEĞERLENDİRME

» Kendi kriterlerinize göre değerlendirin

TOP 10 tablolarında, CHIP Test Merkezi'nde yapılan testler sonucunda ilk 10 arasına girmeyi hak eden ürünleri, performans puanları ve teknik bilgileriyle birlikte bulabilirsiniz. Tablolarda iki ayrı puan türü yer alıyor. Bunlar Performans ve Fiyat/Performans olarak sınıflandırıldı. Sizin için ürünün fiyatından çok performansı önemli ise, size hitap edecek olan performans puanlandırmasıdır. Ama eğer bir ürünün performansından çok fiyatına önem veriyorsanız, o zaman fiyat/performans

oranı belirleyici faktörünüz olacaktır. CHIP TOP 10 listelerinde ürünler sıralanırken performans puanları dikkate alınıyor. Fiyat sıralamada bir etken değil. Bu listeler her ay güncellendiğinden, fiyatların değişmesi fiyat/performans oranını da her ay değiştiriyor. Fakat fiyatın test kriterleri içinde ayrı bir başlık olmaması nedeniyle, fiyat/performans sıralamasını tabloya bakarak siz oluşturmalısınız. CHIP TOP 10 tablolarını dergide olduğu gibi CHIP Online'da da (www.chip.com.tr) bulabilirsiniz.

HTB ELEKTRONİK VE BİLGİSAYAR
 BÜYÜKDERE CAD. SOMER APT. KAT:8 DAİRE:19
 TEL: 0 212 288 5254 FAX: 0 212 288 5273
 MECİDİYEKÖY / İSTANBUL
 WWW.HTB.COM.TR | HTB@HTB.COM.TR

SATA SABİT DİSKLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Disk Perfor.	Gürültü Oranı	Çalışma Sıcaklığı	Servis ve Doküman.	Kapasite (GB)	Teknik veriler Arabirim, Ön bellek, Dönüş Hızı (rpm)
YENİ	1	Western Digital WD1200JS	95	93	94	90	92	90	120	SATA, 8 MB, 7200
YENİ	2	Samsung HD120UJ	92	97	92	91	92	90	120	SATA, 8 MB, 7200
YENİ	3	Samsung HD080HJ	91	72	91	85	100	90	80	SATA, 8 MB, 7200
YENİ	4	Seagate ST3250823AS	91	145	88	96	96	90	250	SATA, 8 MB, 7200
YENİ	5	Western Digital WD1600JS	89	106	94	91	55	90	160	SATA, 8 MB, 7200
YENİ	6	Seagate ST3400832AS	88	305	84	97	96	90	400	SATA, 8 MB, 7200
YENİ	7	Western Digital WD2500JS	88	151	91	88	71	90	250	SATA, 8 MB, 7200
YENİ	8	Western Digital WD2000JS	88	122	94	84	65	90	200	SATA, 8 MB, 7200
YENİ	9	Seagate ST3200826AS	88	127	83	100	96	90	200	SATA, 8 MB, 7200
YENİ	10	Seagate ST380817AS	87	69	83	92	96	90	80	SATA, 8 MB, 7200

PATA SABİT DİSKLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Disk Perfor.	Gürültü Oranı	Çalışma Sıcaklığı	Servis ve Doküman.	Kapasite (GB)	Teknik veriler Arabirim, Ön bellek, Dönüş Hızı (rpm)
YENİ	1	Samsung SP2014N	93	114	93	98	89	90	200	PATA, 8MB, 7200
YENİ	2	Western Digital WD3200JB	92	184	91	97	92	90	320	PATA, 8MB, 7200
YENİ	3	Seagate ST3400832A	91	295	88	95	100	90	400	PATA, 8MB, 7200
YENİ	4	Western Digital WD1600JB	90	101	86	97	100	90	160	PATA, 8MB, 7200
YENİ	5	Seagate ST3300831A	90	171	88	93	92	90	300	PATA, 8MB, 7200
YENİ	6	Western Digital WD2500JB	89	144	84	96	100	90	250	PATA, 8MB, 7200
YENİ	7	Seagate ST3200822A	88	108	84	98	89	90	200	PATA, 8MB, 7200
YENİ	8	Western Digital WD2000JB	88	113	85	93	89	90	200	PATA, 8MB, 7200
YENİ	9	Samsung SP0822N	87	64	80	100	96	90	80	PATA, 2MB, 7200
YENİ	10	Seagate ST3160023A	83	93	76	98	89	90	160	PATA, 8MB, 7200

YENİ 1. SIRA: Samsung SP2014N

Samsung'un yüksek ve sesiz bir performans sunan bu ürünü sizin için biçilmiş bir kaftan.

- +
- +
- +

CHIP Toplam Puanı: 93
Fiyatı: 114 \$ (iyi)

YENİ 9. SIRA: Samsung SP0822N

Giriş seviyesi sistemlere uygun olan bu ürün katılımcılar içerisinde en sessiz ve en uygun fiyatla sahip seçenek.

- +
- +
-

CHIP Toplam Puanı: 87
Fiyatı: 64 \$ (çok iyi)

TARAYICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat (\$ + kdv)	300 dpi RRTH	600 dpi GGTH	300 dpi RRTK	600 dpi GGTK	Ergono- mi	Teknik veriler Çözünürlük, Renk kalitesi, Arabirim
1	Epson Perfection 3170 Photo	94	■□□□□	235	17	55	96	100	90	3.200 x 6.400 dpi, 48 bit, USB 2.0
2	Canon CanoScan 3200F	92	■□□□□	164	20	42	95	97	85	1.200 x 2.400 dpi, 48 bit, USB 2.0
3	Canon Lide 80	85	■□□□□	236	39	73	89	87	93	2.400 x 4.800 dpi, 48 bit, USB 2.0
4	HP Scanjet 4670	83	■□□□□	201	24	125	95	95	100	2.400 x 2.400 dpi, 48 bit, USB 2.0
5	Benq S2W 7400UT	77	■□□□□	161	66	55	87	88	80	2.400 x 4.800 dpi, 48 bit, USB 2.0
6	Mustek BearPaw 4800TA ProII	77	■□□□□	83	48	39	86	86	80	2.400 x 4.800 dpi, 48 bit, USB 2.0
7	Canon Lide 30	73	■□□□□	85	47	287	89	85	80	1.200 x 2.400 dpi, 48 bit, USB 1.1
8	Genius ColorPage HR-7X SLIM	71	■□□□□	96	55	130	80	84	80	1.200 x 1.200 dpi, 48 bit, USB 1.1
9	Genius ColorPage HP-6X SLIM	71	■□□□□	71	69	88	78	82	82	600 x 1.200 dpi, 48 bit, USB 1.1
10	Mustek BearPaw 2448 CS Plus	70	■□□□□	60	46	59	78	84	75	1.200 x 2.400 dpi, 48 bit, USB 2.0

R.R.T.H.: Renkli Resim Tarama Hızı, G.G.T.H.: Gri tonlarında Grafik Tarama Hızı, R.R.T.K.: Renkli Resim Tarama Kalitesi, G.G.T.K.: Gri tonlarında Grafik Tarama Kalitesi

17" MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Convergence	Contrast Seviyesi	Renk Skala Değerlen.	Ergonomi	Geometri	Teknik veriler Ekran tipi, Nokta aralığı (mm), Çözünürlük (pixel)
1	Sony CPD-G220P	94	■■■■■	289	76	100	97	100	95	T.CRT, 0,24 mm, 1.600 x 1.200
2	LG F700P	80	■■■■■	191	77	50	94	90	90	Flat, 0,24 mm, 1.920 x 1.440
3	ADI Microscan G700i	80	■■■■■	190	74	50	93	89	93	T.CRT, 0,24 mm, 1.600 x 1.200
4	Samsung SyncMaster 757 NF	79	■■■■■	191	76	50	90	88	92	NaturalFlat, 0,25 mm, 1.920 x 1.440
5	Samsung SyncMaster 757 DFX	78	■■■■■	192	75	50	88	88	90	D.Flat, 0,20 mm, 1.920 x 1.440
6	Philips 107B4	77	■■■■■	159	73	50	84	90	90	D.Pitch, 0,25 mm, 1.600 x 1.200
7	Miro 17F95	77	■■■■■	155	72	50	87	89	87	Dot Pitch, 0,25 mm, 1.600 x 1.200
8	LG T710BH	76	■■■■■	110	70	50	90	85	85	Flat, 0,20 mm, 1.280 x 1.024
9	Sony CPD-E220E	75	■■■■■	250	57	50	94	86	92	T.CRT, 0,24 mm, 1.280 x 1.024
10	Iiyama VisionMaster Pro 410	74	■■■■■	255	43	50	90	91	100	D.Tron, 0,25 mm, 1.600 x 1.200

19" MONİTÖRLER

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	Conv.+ Geo. P.	Ergonomi	Yatay Frekansı	Düşey Frekansı	Boyutları (GxYxD)	Teknik veriler Ekran tipi, Nokta aralığı (mm), Çözünürlük (dpi)
1	Sony G400	98	■■■■■	449	96	100	30-96 kHz	48-120 Hz	446 x 464 x 461	Trinitron, 0,24, 1.600 x 1.200
2	LG 995FT	95	■■■■■	295	96	94	30-96 kHz	50-160 Hz	470 x 480 x 470	Flat Square Tube, 0,24, 1.600 x 1.200
3	Philips 109P	95	■■■■■	315	95	94	30-110 kHz	50-160 Hz	456 x 469 x 438	Flat Square Tube, 0,25, 1.920 x 1.440
4	Philips 109P4	95	■■■■■	305	97	95	30-111 kHz	50-160 Hz	460 x 450 x 450	Flat Square Tube, 0,24, 1.920 x 1.440
5	LG Flatron EZ T910BU	94	■■■■■	245	97	90	30-98 kHz	50-160 Hz	443 x 458 x 450	Flat, 0,24, 2.048 x 1.536
6	NecFP950	94	■■■■■	593	100	85	31-110 kHz	55-160 Hz	442 x 456 x 447	Grill Pitch, 0,25, 1.600 x 1.200
7	Hyundai ImageQuest Q995	92	■■■■■	251	90	95	30-110 kHz	50-160 Hz	436 x 431 x 456	DynaFlat-X, 0,25/0,20, 1.600 x 1.200
8	Sony E400	91	■■■■■	425	96	83	30-96 kHz	48-120 Hz	446 x 464 x 461	Trinitron, 0,24, 1.600 x 1.200
9	Hyundai ImageQuest Q910	89	■■■■■	215	85	95	30-107 kHz	50-150 Hz	436 x 431 x 456	DynaFlat-X, 0,20, 1.600 x 1.200
10	Benq V991	88	■■■■■	235	90	85	30-95 kHz	50-160 Hz	466 x 455 x 463	Flat Square Tube, 0,25, 1.600 x 1.200

DVD YAZICILAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + kdv)	DVD okuma prf. puanı	CD okuma prf. puanı	DVD yazma puanı	CD yazma puanı	Servis ve Dok.	Teknik veriler (DVD yazma, DVD yeniden yazma, DVD okuma, Cd yazma, Cd yeniden yazma, Cd okuma, Bellek)
1	LG GSA-4165B	94	■■■■■	56	100	93	96	96	93	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
2	Philips DVDR1648	93	■■■■■	60	97	96	98	95	96	16X, 8X, 16X, 40X, 24X, 40X, 2 MB
3	Philips DVDR165TK	92	■■■■■	152	98	89	98	95	96	16X, 8X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
4	NEC ND-3540A	92	■■■■■	65	98	85	98	92	95	16X, 8X, 16X, 40X, 32X, 40X, 2 MB
5	LG GSA-4163B	90	■■■■■	53	98	83	98	94	93	16X, 4X, 16X, 48X, 24X, 48X, 2 MB
6	NEC ND-3520A	90	■■■■■	55	96	83	96	95	95	16X, 8X, 16X, 48X, 24X, 48X, 2 MB
7	Plextor 712A	89	■■■■■	135	88	100	99	90	45	12X, 4X, 16X, 48X, 24X, 48X, 8 MB
8	AOPEN DUW1608/ARR	87	■■■■■	55	81	92	98	90	36	16X, 4X, 16X, 48X, 32X, 48X, 2 MB
9	Samsung TS-H552	87	■■■■■	62	81	83	88	95	60	16X, 4X, 16X, 32X, 24X, 40X, 2 MB
10	ASUS DRW-1604P	83	■■■■■	59	81	76	78	95	53	16X, 4X, 16X, 32X, 24X, 40X, 2 MB

6. SIRA: NEC ND-3520A

Satın aldığınız yazıcı kanatlanıp uçsun istiyorsanız, bu yazıcı iyi bir seçim olabilir.

- Yüksek performans
- Çift katman desteği
- Beraberinde yazılım gelmiyor.

Toplam CHIP Puanı: 90
Fiyatı: 55\$ (çok iyi)

9. SIRA: Samsung TS-H552

Uygun fiyatlı DVD yazıcı almak istiyorsanız, bu yazıcı sizi memnun edebilir.

- Fiyat/performans oranı.
- Yüksek CD yazma hızı.
- Kutu içeriği.

Toplam CHIP Puanı: 87
Fiyatı: 62\$ (orta)

DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNELERİ

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Görüntü Kalitesi	Ergo-nomi	Beraber. Gelen Don.	Servis/ Doküman.	Optik Zum	Teknik veriler USB, AV Out, ağırlık
1	Canon PowerShot Pro1	88	■■■■■	1.007 \$	96	80	100	67	7 X	2.0, AV Out, 545 g
2	Sony DSC-F828	88	■■■■■	1.072 \$	97	86	95	67	7 X	2.0, AV Out, 940 g
3	Canon PowerShot S2 IS	88	■■■■■	450 €	80	97	86	100	12 X	2.0, AV Out, 520 g
4	Sony Cyber-shot DSC-H1	86	■■■■■	499 €	96	94	80	67	12 X	2.0, AV Out, 591 g
5	Panasonic Lumix DMC-FZ20	85	■■■■■	599 €	85	94	95	50	12 X	2.0, AV Out, 556 g
6	Nikon Coolpix 8800	85	■■■■■	1300 \$	100	96	56	86	10 X	2.0, AV Out, 680 g
7	Olympus µ Digital 800	84	■■■■■	430 €	97	76	66	100	3 X	2.0, AV Out, 211 g
8	Nikon Coolpix 8400	84	■■■■■	929 \$	98	88	63	86	3,5X	2.0, AV Out, 470 g
9	Olympus µ Digital 800	84	■■■■■	1.007 \$	93	80	90	86	5 X	2.0, AV Out, 720 g
10	Fujifilm FinePix E550	83	■■■■■	485 \$	94	83	77	67	4 X	2.0, AV Out, 261 g

ÇOK İŞLEVİLİ CİHAZLAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Office Baskı hız	Grafik Baskı hız	Resim Baskı hız	Grafik Kalitesi	Resim Kalitesi	Teknik veriler Çözünürlük, bağlantı
1	Epson Stylus Photo RX700	93	■■■■■	445 \$	99	100	100	71	95	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0
2	Canon Pixma MP760	92	■■■■■	432 \$	94	100	100	100	96	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0
3	Epson Stylus Photo RX620	82	■■■■■	334 \$	95	100	100	100	76	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0
4	HP Photosmart 2610 All-in-One	82	■■■■■	469 \$	96	87	98	83	84	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0
5	HP OfficeJet 6210	80	■■■■■	400 \$	98	85	80	98	81	4.800 x 1.200 dpi, USB 1.1
6	Epson Stylus CX6600	79	■■■■■	409 \$	87	89	95	100	84	5.760 x 1.440 dpi, USB 2.0
7	HP PSC 1610	79	■■■■■	149 €	96	72	71	93	87	4.800 x 1.200 dpi, USB 1.1
8	Canon SmartBase MP390	76	■■■■■	275 \$	98	87	89	50	59	4.800 x 2.400 dpi, USB 2.0
9	Brother MFC-5440CN	76	■■■■■	190 €	77	62	68	62	50	1.200 x 1.200 dpi, USB 2.0
10	HP OfficeJet 6110	74	■■■■■	335 \$	100	94	87	46	44	4.800 x 1.200 dpi, USB 2.0

YENİ

5. SIRA: HP OfficeJet 6210

6210 ile dijital kameralardaki resimler doğrudan yazdırılabilir.

- ✓ Çok iyi metin baskısı
- ✓ Çok iyi metin kopyalama hızı
- ✗ Kötü tarama kalitesi

CHIP Toplam Puanı: **80**
Fiyatı: 400 \$ (orta)

6. SIRA: Epson Stylus CX6600

Özel mürekkepleriyle hemen hemen tüm kağıtlara kaliteli baskı imkanı sunuyor.

- ✓ İyi donanım özellikleri
- ✓ İyi tarama kalitesi
- ✗ Yavaş

CHIP Toplam Puanı: **79**
Fiyatı: 409 \$ (iyi)

DİJİTAL VİDEO KAMERALAR

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/Performans	Fiyat (+ kdv)	Görüntü Kalitesi	Ses Kalitesi	Ergo-nomi	Birlikte gelenler	Servis Döküman.	Teknik veriler (Çözünürlük, Zum, Ağırlık)
1	Canon XM2	94	■■■■■	3.350 \$	96	91	100	83	100	3 x 0,47 Mpixel, 20X, 1.200 g
2	Canon XL2	92	■■■■■	6.026 \$	100	80	92	81	98	3 x 0,8 Mpixel, 20X, 2410 g
3	Sony DCR-VX2100	92	■■■■■	3.154 \$	100	93	86	100	46	3 x 0,45 Mpixel, 12X, 1.500
4	Sony HDR - FX1	91	■■■■■	3.590 €	92	85	100	83	96	3 x 1,12 Mpixel, 12X, 2.177 g
5	Panasonic NV-GS400	87	■■■■■	1.630 \$	87	86	92	88	70	3 x 1,07 Mpixel, 12X, 700 g
6	JVC GR-PD1	85	■■■■■	2.400 €	93	78	80	77	87	1,18 Mpixel, 10X, 1.270 g
7	JVC GR-DX307E	81	■■■■■	670 €	93	77	82	73	60	1,33 Mpixel, 10X, 435 g
8	Canon MVX35	80	■■■■■	950 €	85	89	75	81	50	2,2 Mpixel, 10X, 470 g
9	Panasonic NV-GS75	80	■■■■■	880 €	84	82	93	65	70	3 X 0,54 Mpixel, 10X, 490 g
10	JVC GR-X5EX	78	■■■■■	1.050 €	88	87	75	75	38	3 x 1,33 Mpixel, 10X, 581 g

YENİ

YENİ

PCIe EKРАН KARTLARI 300 \$ ÜSTÜ

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3B Performs	Donanım Özellikleri	Servis ve Dok.	Bellek/ Bellek veriyolu	CHIP	Grafik Yongası
YENİ	1	ASUS Xtreme N7800GTX Top	99	570	99	98	100	256MB GDDR3 / 256bit	275	nVidia GeForce FX 7800 GTX
YENİ	2	Gigabyte 7800GTX	94	679	93	100	93	256MB GDDR3 / 256bit	275	nVidia GeForce FX 7800 GTX
YENİ	3	Sapphire Radeon X800XL	88	480	84	100	90	512MB GDDR3 / 256bit	400	ATI Radeon X800 XL
YENİ	4	Powercolor X850XT Platinum	85	555	80	99	90	256MB GDDR3 / 256bit	540	ATI Radeon X850 XT PE
YENİ	5	PNY GeForce 7800GT	85	480	86	86	74	256MB GDDR3 / 256bit	275	nVidia GeForce FX 7800 GT
YENİ	6	ABIT RX850XT	83	570	78	98	85	256MB GDDR3 / 256bit	520	ATI Radeon X850 XT
YENİ	7	MSI RX850XT	81	580	78	83	95	256MB GDDR3 / 256bit	520	ATI Radeon X850 XT
YENİ	8	Sapphire Radeon X850XT	80	520	77	83	90	256MB GDDR3 / 256bit	520	ATI Radeon X850 XT
YENİ	9	Gigabyte X800XL	78	336	70	100	93	256MB GDDR3 / 256bit	400	ATI Radeon X800 XL
YENİ	10	ABIT Fatality RX800XL	77	475	71	94	85	512MB GDDR3 / 256bit	420	ATI Radeon X800 XL

YENİ 1. SIRA: Asus Xtreme N7800GTX

Artırılmış saat hızları ve hızlı GeForce FX 7800 işlemcisiyle bu kart, performans testlerinin altını üstüne getirmeyi başardı.

- Yüksek performans
- Video girişi
- Başarılı kutu içeriği

CHIP Toplam Puanı: 99
Fiyatı: 570 \$ (iyi)

YENİ 9. SIRA: Gigabyte X800XL

Performans testlerinde makul bir tablo çizen bu kartın en büyük özelliği fansız oluşu.

- Sesiz
- Video girişi
- Mükemmel fiyat/ Performans

CHIP Toplam Puanı: 78
Fiyatı: 336 \$ (çok iyi)

PCIe EKРАН KARTLARI 150-300 \$ ARASI

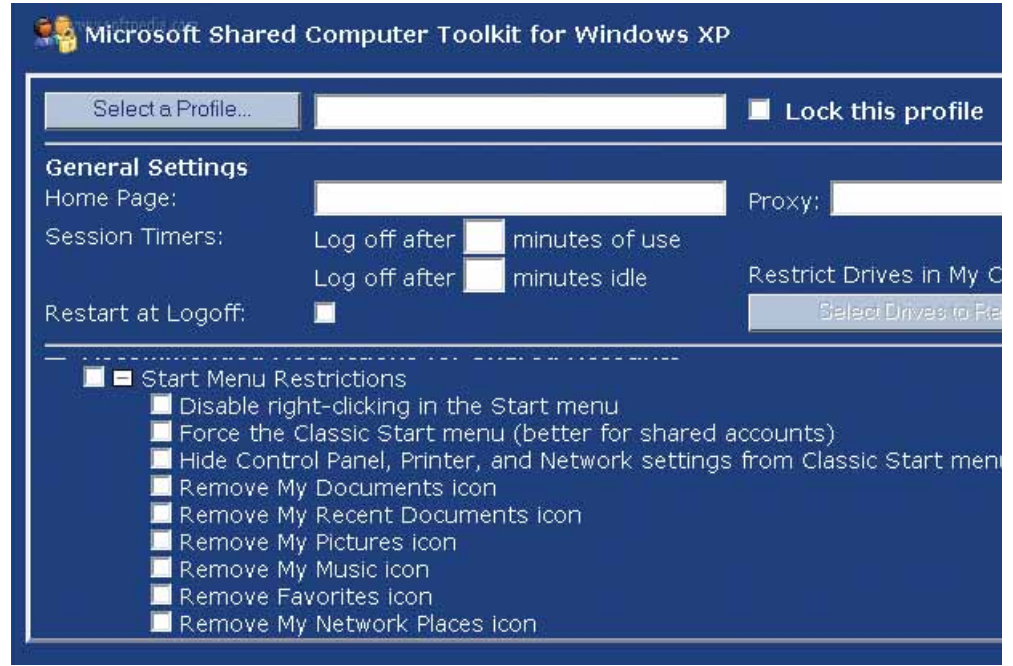
Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3B Performs	Donanım Özellikleri	Servis ve Dok.	Bellek/ Bellek veriyolu	CHIP	Grafik Yongası
YENİ	1	Asus Geforce N6600GT Silencer	94	158	94	90	100	256MB DDR / 128bit	500	nVidia Geforce FX 6600GT
YENİ	2	Palit 6600C TD21	92	220	95	85	83	256MB GDDR3 / 128bit	500	nVidia Geforce FX 6600GT
YENİ	3	Powercolor X800GT	92	239	93	88	90	256MB GDDR3 / 256bit	475	ATI Radeon X800GT
YENİ	4	Palit 6600C TD11	89	185	89	83	80	128MB GDDR3 / 128bit	500	nVidia Geforce FX 6600GT
YENİ	5	Gigabyte GV-NX66T128D	86	193	87	83	88	128 MB GDDR3 / 128bit	500	nVidia GeForce 6600GT
YENİ	6	Gigabyte GV-RX70P256V	84	270	77	100	100	256 MB GDDR3 / 128bit	425	ATI Radeon X700 Pro
YENİ	7	Powercolor R41A-PD3	79	169	76	85	90	256 MB GDDR3 / 128bit	425	ATI Radeon X700 Pro
YENİ	8	ABIT RX700 Pro	78	227	76	85	80	256MB GDDR3 / 128bit	425	ATI Radeon X700 Pro
YENİ	9	Gigabyte GV-RX700128D	73	196	66	90	88	128MB DDR / 128bit	400	ATI Radeon X700
YENİ	10	MSI Geforce NX6600 TD128ESP	67	189	61	80	87	128MB DDR / 256bit	345	nVidia Geforce FX 6600

PCIe EKРАН KARTLARI 150 \$ ALTI

Sıra	Marka	CHIP Top. P.	Fiyat/ Performans	Fiyat (\$ + kdv)	3B Performs	Donanım Özellikleri	Servis ve Dok.	Bellek/ Bellek veriyolu	CHIP	Grafik Yongası
YENİ	1	Gigabyte GV-NX66256DP	75	136	69	88	86	256MB DDR / 128bit	450	nVidia GeForce 6600GT
YENİ	2	Leadtek Winfast PX 6600TD	67	145	62	78	84	256MB DDR / 128bit	300	nVidia GeForce 6600
YENİ	3	Asus Geforce N6600 Extreme	67	135	61	78	85	256MB DDR / 128bit	300	nVidia GeForce 6600
YENİ	4	Inno 3D I-6600-G3F3	66	139	61	78	78	256MB DDR / 128bit	300	nVidia GeForce 6600
YENİ	5	Asus Geforce N6200TD GE	60	91	52	75	85	128MB DDR / 128bit	300	nVidia GeForce 6200
YENİ	6	GeCube Radeon X600 XT	60	125	49	92	80	256MB DDR / 128bit	500	ATI Radeon X600 XT
YENİ	7	MSI NX6200 TD256E	58	115	47	77	80	256MB DDR / 128bit	300	nVidia GeForce 6200
YENİ	8	GeCube Radeon X600 Pro	58	99	46	90	80	128MB DDR / 128bit	400	ATI Radeon X600 Pro
YENİ	9	Sapphire X550	56	84	46	77	80	256MB DDR / 128bit	400	ATI Radeon X550
YENİ	10	MSI NX 6200TC	48	115	38	65	80	64MB DDR / 64bit	350	nVidia GeForce 6200

İÇİNDEKİLER

- 150 **Ayın Shareware'leri**
Sizin için seçtiklerimiz
- 152 **Nero Service Pack**
Profesyonel Nero kullanımı
- 164 **Yeni yazılımlar testte**
Program incelemeleri
- 170 **Video Freeware'leri**
En iyi video araçları
- 174 **Vista temaları**
Vista görünümlü XP
- 178 **Open Source**
Açık kaynak kodlu araçlar
- 188 **Symbian güvenliği**
Cebinizdeki virüsler

Microsoft Shared Computer Toolkit sürüm 1.0

Paylaşılan PC'lerde veri güvenliği

Microsoft, çok kullanıcıli bilgisayarları en iyi duruma getirmeye yönelik Microsoft Shared Computer Toolkit çözümünün ilk sürümünün hazır olduğunu duyurdu.

■ İnternet kafeler ve okullardaki bilgisayar laboratuvarları gibi mekânlarda kurulu bilgisayarların hızla veri kirliliğine maruz kalması ve güvenlik açıklarına karşı zaaf oluşturmaları, bu tarz bilgisayarları kullananların en önemli sıkıntısı. Sözgelimi, tuş vuruşu kaydedicileri (key-loggers) ya da Truva atlarının bulaştığı okul laboratuvarındaki bir bilgisayardan e-posta hesabı kontrol ettiğinizde, posta hesabınızın tüm ayrıntıları başkalarının eline geçebilir. Bilgisayarı daha önce kullanmış olan bir kullanıcı, kendine ait kullanıcı bir hesabı olsa da, bilerek veya bilmeyerek, sabit diskte tehlikeli yazılımlara açmış olabilir. Bu durumda, enfeksiyona yakalanmış bilgisayarın diğer kullanıcı hesaplarının da güvenliğini tehdit eder hale gelmesi sık görülen bir sorun haline geldiğinden, Microsoft da paylaşımlı bilgisayarlar için etkili bir çözüm geliştirmek zorunda kaldı.

Yeni geliştirilen Microsoft Shared Computer Toolkit, okullardaki bilgisayar laboratuvarlarında, kütüphanelerde, internet kafelerde ya da ortak kullanımın olduğu diğer mekânlarda, paylaşılan bilgisayarlarla çalışan kullanıcıların ücretsiz olarak yüklemeleri için sunuluyor ve hiçbir sunucu altyapısı gerektirmiyor.

Paylaşılan bilgisayarları yapılandırma ve güvenlik tehditlerine karşı koruma gibi kullanıcı ihtiyaçlarını karşılayan çözüm, aynı zamanda orijinal Windows XP kullanımına destek veriyor. Özellikle kısıtlı BT eğitimi almış kişiler için tasarlanmış olan araç paketi, kullanıcıların sistem ayarlarını değiştirmelerini, hassas veriye erişmelerini ya da yetki verilmemiş yazılım çalıştırmalarını kısıtlayan bir yapıya sahip.

Her başlangıç yeni bir deneyim

Yazılım bilgisayarın yeniden her başlatılışında, sabit diskte yapılan değişiklikleri temizleyerek, paylaşılan bilgisayarları virüslere ve casus yazılımlara karşı savunuyor. Ayrıca yazılım, masaüstünü sadeleştiren ve kullanıcı gizliliğini korumaya yardım ederek son kullanıcı deneyimini artıran yeni özellikler içeriyor. Microsoft, araç paketiyle yöneticilerin paylaşılan bilgisayarlarla ilgili sorunları çözmek için daha az zaman ve kullanıcılarına daha iyi bir deneyim sunmak için daha fazla zaman harcamalarına yardım etmeyi amaçlıyor. Windows XP müşterileri, araç paketini www.microsoft.com/sharedaccess adresindeki Microsoft Yükleme Merkezi'nden ücretsiz olarak indirebiliyor.

WinOnCD ve CD & DVD Pro

Roxio, Nero'ya karşı

Roxio'nun CD yazma aracı artık Nero'nun gerisinde kaldı. Bu durum yeni sürümle değişebilir. Sürüm 8, tıpkı Nero gibi büyük bir işlev kapsamına sahip, ancak başka yönleriyle de öne çıkıyor: Yazılım, authoring ve High-Definition işlevselliğine ek olarak, eksiksiz DiVX desteği ve büyük fotoğrafların

hızlı bir şekilde dağıtılması için bir P2P istemcisi barındırıyor. Şarkıları teşhis edebilen, MPEG7 temelli bir teknoloji de entegre edilmiş. 40 Euro fiyatıyla Nero'dan 30 Euro ucuz. Fiyat politikası, piyasa önderi Nero'ya karşı açık bir savaş ilan anlamına geliyor.

Bilgi için: www.roxio.com

Dosya sistemi

WinFS'in beta sürümü hazır

Aslında Microsoft, Windows Vista'yı yeni dosya sistemi WinFS olarak teslim etmek istiyordu. İşletim sisteminin ilk bakış için hazırlanan ve bize ulaştırılan sürümünde de WinFS sistemini görmedik. WinFS, geliştiricilere veri depolama olanaklarını esnek bir biçimde örgütlemek için yeni ola-

naklar sunuyor. Önkoşul Windows XP ve .Net Framework'e sahip olmanız. Bu erken tarihli Beta'ya rağmen Microsoft beklentileri boşa çıkardı. WinFS Vista ile değil, 2007'nin üçüncü çeyreğinde ayrı bir yükseltme şeklinde gelecek.

Bilgi için: www.microsoft.com

ACDSee 8

Fotoğraf karmaşasına çözüm

Popüler resim izleme yazılımı ACDSee'nin yeni sürümü, resimlerin daha kolay bulunmasını ve yönetilmesini sağlayan bir hızlı arama çubuğu sunuyor. Üretici, yazma modülünü de komple elden geçirmiş. Ayrıca resimlerin işlenmesi için yaklaşık 30 yeni

filtre ve efekt bulunuyor. ACDSee her zaman olduğu gibi shareware olarak geliyor, yazılımı kısıtlamasız kullanmak istiyorsanız yaklaşık 40 Euro'yu gözden çıkarmanız şart.

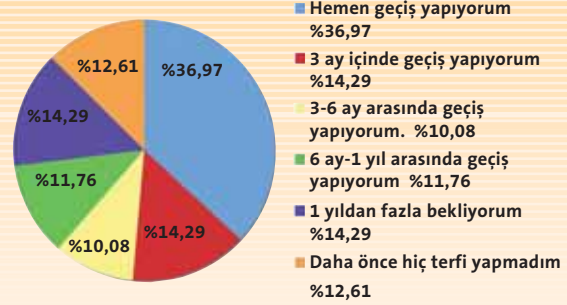
Bilgi için:

www.acdsystems.com

YAZILIM TERFİSİ

Kullandığınız işletim sistemi, ofis ve diğer yazılımların yeni sürümleri çıktığında:

Kaynak: CHiP Online

3 ay süre: Katılımcıların yaklaşık yarısı, kullandıkları yazılımın yeni bir sürümü çıktığında, en geç üç ay içinde terfi ettiklerini ifade ediyorlar.

mavibilgisayar

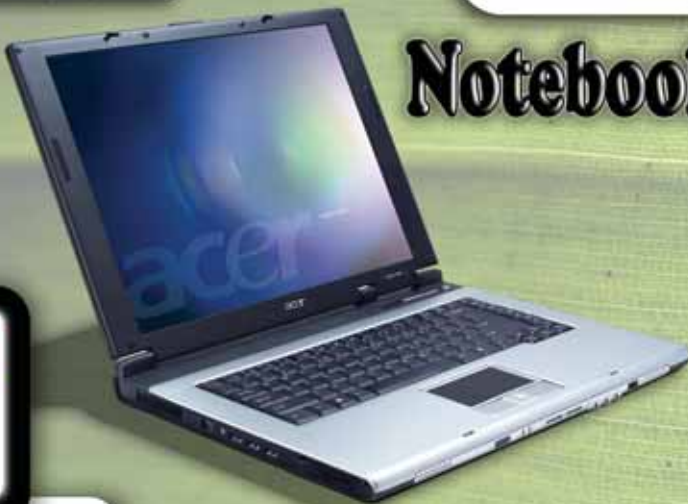
www.mavibilgisayar.com
Türkiye'nin Online Alışveriş Sitesi

1329 \$+KDV

YÜKSEK PERFORMANS
MÜKEMMEL TASARIM

Notebookta 64 bit Devrimi!

acer ASPIRE 5024WLMi

AMD Turion 64 Mobile **ML-34**
1.8 GHz, 1 MB - L2 Cache

ATI MOBILITY RADEON **X700 - 128 MB**
15.4" TFT active matrix WXGA

CRYSTALBRITE (1280 x 800) - 24-bit
512 MB (2 x 256 MB) DDR RAM (2 GB max.)
HDD 80 GB

DVD±RW Dual double layer (slot)
Fax / modem - 56 Kbps

Gigabit Ethernet & wireless 802.11g
Card Reader 6 in 1

IEEE 802.11b, IEEE 802.11g

36.3 cm x 27.8 cm x 3.3 cm - 3.1 kg
Acer GridVista / Acer Arcade/ LINUX

ATI X700 128MB ve AMD TURION 64 L34
ile Performansın Doruğuna Ulaşın!

Peşin fiyatına **6** veya **8** taksit! **CARDFINANS**

maximum

world

VakıfBank

Peşin fiyatına **6** taksit!

KISA... KISA...

► Acronis True Image 9.0

Popüler yedekleme aracının yeni sürümü ekim ayında piyasaya çıktı. Yazılımın yeni özelliği, Windows çalışırken bile imajları geriye yükleyebilmesi.

Fiyatı: Yaklaşık 50 Euro

Bilgi için: www.acronis.com

► Norton Ghost 10

Symantec yeni bir "Norton" üzerinde çalışıyor. Norton Ghost, harici bellek ortamlarına daha iyi destek sağlayacak ve otomatik bellek noktaları özelliğine sahip olacak. Yedekleme yazılımının piyasaya çıkış tarihi henüz belli değil.

Bilgi için:

www.symantec.com

EDİTÖRDEN NOTLAR

Cem Şancı,
Haber Müdürü

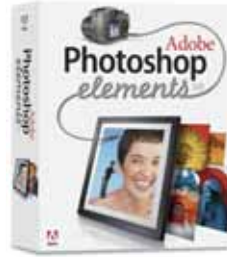
Film yapın

Ücretli veya ücretsiz, irili ufaklı pek çok video işleme yazılımı amatör videolarınızı renklendirmenize yardımcı oluyor. Cep telefonlarıyla, mini kameralarla video kaydetmek sıradan bir işlem haline geldiğinden beri, yazılım üreticileri de video işleme ürünlerinin kolay kullanılabilir ve pratik çözümler üretir olmasına özen gösteriyor. Örneğin, çocuğunuzun veya arkadaşınızın doğum gününde cep telefonunuzla çektiğiniz video görüntülerine renkli görsel efektler, dolu dolu alkış sesleri ekleyebilir, tamamen yaratıcılığınıza kalmış esprilerle anılarınızı renklendirebilirsiniz.

Adobe

Elements'den yeni sürümler

Adobe kendi iki amiral gemisi Photoshop ve Premiere'in "Elements" sürümlerini piyasaya sürüyor. Her iki program da Ekim başında çıktı ve hem tek olarak hem de Bundle olarak satılıyor. Ancak CHIP'in amatör fotoğraf sevdalılarına tavsiyesi yazılımları bundle olarak almaları çünkü Photoshop Elements 4 ile yalnızca Video CD yazılabilir. Premiere Elements 2 ile bir-

likte resim işleme DVD'leri de yazabiliyor. Her iki programda da Adobe yalınlaşa ve kullanılabilirliğe önem vermiş. Bu yüzden de resim optimizasyonunu hızlandırmak için çok sayıda otomatik işlev eklenmiş. Örneğin, kullanıcı dijital fotoğraf makinesini bağlar bağlamaz Photoshop devreye giriyor ve dosya aktarımı sırasında kırmızı

göz düzeltmesi yapıyor.

Bilgi için: www.adobe.com

Zotob virüsünün zanlısı Türk çıktı

Dünyayı felç ettiler

Ağustos ayında tüm dünyada büyük maddi hasara yol açan bilgisayar virüsü Zotob'un arkasından Fas'tan ve Türkiye'den iki hacker çıktı. CNN, Associated Press, ABC, The New York Times gibi büyük Amerikan medya kuruluşlarına karşı düzenlenen virüs saldırısının kaynağını takip eden FBI, Türkiye'den ve Fas'tan iki hacker'a ulaştı.

FBI'nin açıklamasına göre virüs Fas'ta yazıldı, maddi destek ise Türk hacker Atilla E. tarafından sağlandı. Tutuklanan hacker Atil-

la E.'nin bu saldırıyı, internet üzerinden tanıştığı Faslı Farid Essebar ile planladığını açıklayan FBI, aynı ikilinin şubat ayında ortaya çıkan Mytob isimli virüsten de sorumlu olabileceği ihtimali üzerinde durduklarının altını çizdi. Zotob ve türevi virüsler, Windows işletim sistemi kullanan bilgisayarlarda önemli sorunlara yol açmıştı.

Microsoft, Zotob virüsünü hazırlayanların yakalanması için FBI ile sıkı işbirliği yapmıştı.

Bilgi için: www.fbi.gov

Microsoft sunucuları

Apro'da kampanya

Microsoft GOLD Partner'ları arasında yer alan APRO Bilişim, 1-30 Kasım tarihleri arasında Server ailesinin Exchange Server 2003, ISA Server 2004, SQL Server 2000 ve Windows Server 2003 OPEN lisanslarını kapsayan kampanyasına başlıyor. 3 farklı kampanya seçeneğinde Microsoft müşterileri ücretsiz firma içi eğitimden ücretsiz kurulumu kadar çeşitli avantajlara sahip olabilecekler.

Bilgi için: www.apro.com.tr

Tel: (212) 336 94 01

Veri paketleyici

WinZip rakiplerini geçiyor

Popüler sıkıştırma yazılımı WinZip'in 10. sürümü kullanıcılarla buluşmaya hazırlanıyor. Windows Explorer'a dayanan yeni bir arayüz ve kullanılabilirlikteki artış, WinZip 10'un ayırt edici

Çevresel MP3 desteği

Music Maker 2006

Magix, "Music Maker 2006" yazılımıyla besteciler yapanlar arasında büyük süksse yapacağı benziyor. Bu yazılım, şarkılardaki notaları tanıyor ve gitar klavyesi üzerinde basılacak pozisyonları gösteriyor. Ayrıca yeni örnek çalışması sayesinde, beste yapanlara daha geniş özgürlük sağlıyor. Yazılımın Deluxe sürümü, çevresel MP3 çıkışı verebiliyor. Her zaman olduğu gibi, programın içinden nota yazmak mümkün. Standart sürüm 50 Euro, De-Luxe sürümü ise 100 Euro tutuyor.

Bilgi için: www.magix.com

StarOffice 8

Alternatif ofis paketi

StarOffice bir sonraki raunda geçiyor: Yeni işlevlerin ve artırılmış MS Office uyumluluğunun yanı sıra, yazılımcılar programın görünüşünü de değiştirmişler. Her şey düzenli ve ergonomik bir biçime kavuşmuş. Sun'ın ifadesine göre, MS Office kullanıcılarını tanıdık bir arayüzle çekmek gerekiyor. Yeni ofis yazılımı Ekim başında piyasaya çıktı.

Bilgi için: www.sun.com

TOP DOWNLOADS EN POPÜLER 10 ARAÇ

1. **Mozilla Firefox 1.0.7**
Internet Explorer'in tahtını zorlayan internet tarayıcı
2. **LimeWire 4.9**
Başarılı ve casus yazılımı olmayan dosya paylaşım programı
3. **Skype**
Offline mesajlaşmaya ve sesli iletişim sağlayan sohbet programı
4. **AntiVir PersonalEdition Classic**
Virüslerden korunmanın ve kurtulmanın yolu
5. **Mozilla Firefox 1.5 Beta**
Firefox'un dahili Java destekli yeni tarayıcısı
6. **WinZip 9.0 SR-1**
ZIP dosyalarını açabileceğiniz program
7. **XP Antispy 3.95**
Casus yazılımları engelleyen program
8. **System Mechanic 5.5**
Kayıt defterinizi temiz tutmanın kolay yolu
9. **Yahoo Desktop Search Beta**
Bilgisayarınızdaki tüm dosyaların indeksini tutan program
10. **Google Desktop Beta V2**
Sidebar ile zenginleştirilmiş indeks yazılımı

eCHIP'TE YER ALANLAR
eCHIP Code **SHAREWARE**

Hamachi ☺

Dinamik IP üzerinden statik IP

Statik IP'niz olmadığı için internette oyun oynamaktan mahrum mu kaldınız? Hamachi adını taşıyan 632 KB'lık uygulama ile çözüme kavuşabilirsiniz.

Ağ kurmak çoğu kullanıcı için zor konuların başında geliyor. Kullanıcıların genel kanısı, Windows'un ağ konusunda yeteri kadar kolaylık sağlamadığı yönünde. Son dönemde ADSL kullanımının ülke çapında yayılmasıyla statik IP de giderek önem kazandı. Ayrıca, kullanıcılar statik IP sahibi olmak için Türk Telekom'a her ay belirli miktar ücret ödüyorlar. Ne var ki statik IP, belirli sakıncaları da beraberinde getiriyor. Herhangi bir ağda yasaklanmak veya hacker'ların sabit adres nedeniyle süregelen saldırıları bu

olumsuzluklardan sadece bir kaçını oluşturuyor.

Şimdilerde internette yeni bir ağ modası dolaşıyor: Hamachi adını taşıyan küçük bir uygulama ile internet üzerinde sanal bir statik IP'ye kavuşuyorsunuz. 632 KB boyutundaki dosya, sadece statik IP almakla kalmıyor, tıpkı Google Talk gibi basit bir arayüz ile anında mesajlaşmaya da imkan tanıyor. Program bilgisayarınıza yeni bir ağ kuruyor. Hamachi ağında sahip olduğunuz IP internette, çeşitli oyunlarda ve ağda son derece işlevsel seçenekler

sunuyor. İlk olarak bu uygulama oyun severlerin internet üzerinden oyun oynamak isteyen ama bunu başaramayanlara ilaç gibi geliyor. Keza LAN seçeneğini kullanarak, sanki kendi ağıınızda oyun oynuyormuş gibi internete bağlanabilirsiniz. Uygulamanın çeşitli dil seçenekleri bulunuyor. Tamamlanmamış Türkçe sürümünde (www.hamachi.cc) Linux ve Windows işletim sistemleri için sürümler de bulunuyor. Hamachi ağına ekleyeceğiniz arkadaşlarınızın Hamachi IP'sini öğrenerek yine Hamachi listenize ekleyebilir ve sağ tıklayarak Browse seçeneği ile paylaşımına açık dosyalarına erişebilirsiniz. Halihazırda bir ağa dahilseniz, kurulumu sırasında uyumsuzluk mesajı almanız durumunda başınıza gelebilecek aksiliklere karşı sistem geri yükleme noktası oluşturun.

Bilgi için: www.hamachi.cc

Size özel sanal statik IP ve IM desteği: Hamachi küçük bir uygulamadan beklenenden fazlasını sunuyor.

BİRAZ DA EĞLENMEYE NE DERSİNİZ?

► Kao the Kangaroo ☺

Kao the Kangaroo oyununda, arkadaşlarınızı esir alan kötü avcı Barnaba'yı durdurmaya çalışırken başlayan macera sizi yanardağ, kayıp hazine adası gibi fantastik mekanlara sürüklüyor. Buzda kayak, nefes kesen bot yarışları, bir pelikanın üstünde gökyüzünü dolaşmak gibi heyecanlı birçok macera sizi bekliyor. www.eurosoft.com.tr

► Chrome Specforce ☺

SpecForce birleşik devletlerin bütünlüğünü tehlikeye düşüren küresel tehdit ve sorunları için uzlaşma çözümleri üreten bir hücum gücü. SpecForce'ta ister tek başınıza, ister kurduğunuz birliğinizle beraber savaşıma olanağına sahipsiniz. Tüfekler, roket atarlar, el bombaları, patlayıcılar ve bu gibi silahların yanı sıra beş farklı araç bulunuyor. www.eurosoft.com.tr

► SpellForce ☺

Etkileyici mekanları, seçebildiğiniz farklı güç ve özellikteki savaşçılarla dünyayı daha iyiye ya da daha kötüye götürmek sizin elinizde. Oyunda dünyayı esir alan 13 büyücüyü yenmeye çalışıyorsunuz. Şehirleri göz açıp kapayıncaya dek yok edebilen elementlere karşı vereceğiniz savaş sonrası dünyanın kaderi bilgisayarınızda belirleniyor. www.eurosoft.com.tr

► Soldner ☺

Meşhur taktiksel askeri savaş taktik oyunu olan Soldner'de istediğiniz özel birliği seçebilir, son teknoloji silahlar, helikopter, tank ve askeri donanımlar arasından seçim yaparak ekibinizin gücünü belirleyebilirsiniz. 32 oyuncuyu destekleyen sunucu ve bunun yanında özel sunucuyla Soldner'i 128 kişi birden oynayabiliyor. www.eurosoft.com.tr

GoogleTalk (Beta) ☺

Google VoIP'ye de el attı!

Adı sıklıkla haberlerde geçen Google, mesajlaşma ve VoIP aracı olan GoogleTalk'u nihayet çıkardı. Beta sürümü olan program, rakiplerinin aksine basitliği ile göze çarpıyor. Yüz simgeleri, dosya aktarımı gibi özellikleri bulunmayan yeni anında mesajlaşma aracının sadece metinle ya da sesli iletişim özellikleri bulunuyor.

Normal bir telefon kadar olmasa da, ortalama bir ses kalitesinde iletişim imkânı sunan Go-

ogleTalk, diğer anında mesajlaşma yazılımları gibi Jabber tabanlı bir protokol kullanıyor. Google bu hizmetini kullanmanız için bir Gmail hesabınız bulunması yeterli. GoogleTalk'un, MSN ve Skype gibi gelişmiş özellikleri bulunmuyor. Sonuçta, GoogleTalk ses kalitesi ve basitliği ile cazip görünse de, henüz rakiplerinin yerini doldurabilecek kadar gelişmiş özelliklerden yoksun bir yazılım.

Bilgi için: www.google.com

Sade ve işlevsel: Göz alıcı özelliklere sahip olmasa da GoogleTalk iletişim ihtiyaçlarınızı karşılayabilir.

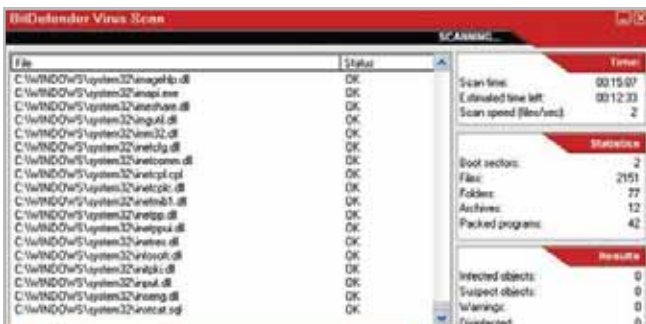
BitDefender 8 Professional Plus ☺

Sisteminize güncel koruma

İlk bakışta BitDefender, piyasadaki diğer anti virüs, anti-spam ve güvenlik duvarı yazılımlarından biri olarak görünüyor. Ancak paketin diğerlerinden farkı, iki yıllık ücretsiz ürün güncellemesi ve 24/7 yardım desteği sunması. Yazılımın son sürümü, ev kullanıcıları için daha basit bir arayüz sunarken, anti spam ve anti virüs modülleri e-posta hesapla-

rıyla sorunsuz çalışıyor. Bunun yanında, Bitdefender'in virüs veritabanı her üç saatte bir güncelleniyor. Norton Antivirus yayınlığını hâlâ korusa da, BitDefender'in yeni sürümü kalitesiyle göz dolduruyor. Kolay kullanımı, iki yıllık aboneliğin ücretsiz oluşu ve sık güncellenmesi BitDefender'in artıları arasında.

Bilgi için: www.bitdefender.com

Daima güncel: BitDefender programı iki yıllık ücretsiz güncelleme ve 7/24 destek hattıyla ön plana çıkıyor.

PDF Converter ☺

PDF'lere alternatif

Eğer içerikleriniz ve metinleriniz için PDF'leri kullanıyorsanız, güçlü bir araca ihtiyacınız bulunuyor. Acrobat Professional 7 tüm isteklerinize cevap veriyor olsa da yüksek fiyatı birçok kullanıcı için dezavantaj oluşturuyor. Adobe'un neredeyse onda biri fiyatta sahip olan ScanSoft ile, MS Office dokümanlarını PDF'lere çevirebildiğiniz gibi tüm Windows uygulamalarından PDF oluşturma ya da dönüştürme özelliklerine sahip olabilirsiniz. PDF'leri diğer doküman tiplerine dönüştürme aracında bazı hatalara rastlanabiliyor. Örneğin, PDF'de ikinci sayfada yer alan bir metin üçüncü ya da daha sonraki sayfalara kayabiliyor. PDF değiştirme aracı ise daha zor bir kullanıma sahip. Biraz kullanımla aşılabilen bu dezavantajı bir kenara bırakırsak, ScanSoft uygun fiyatıyla kaçırılmaması gereken bir PDF asistanı.

Bilgi için: www.scansoft.com

Photo Explosion Deluxe ☺

Fotoğraflarınıza düzen getirin

Photo Explosion Deluxe 2, dijital resimlerinizden maksimum verim almanıza yardımcı olacak bir yazılım. Dijital koleksiyonunuzu yönetmek, değiştirmek, resimlerinize zengin efektler eklemek ve bunları internet, e-posta ya da CD üzerinde paylaşmak için gereken tüm özellikler bu yazılımda bulunuyor. Değiştirme arayüzünden resimlerdeki kırmızı göz gibi bozulmaları çıkarabiliyor, görüntülere metin ya da çerçeve ekleyebilirsiniz. Proje bölümünde ise fotoğraflarınızdan, kartpostallar, takvimler gibi size özel uygulamalar geliştirebilirsiniz. Photo Explosion Deluxe 2, düşük performans, yaratıcılıktan uzak arabirim ve sunum dezavantajlarına sahip olsa da uygun fiyatıyla denenebilir.

Bilgi için: www.guildsoft.co.uk

KISA... KISA...

► Allume Stuffit 9 Deluxe ☺

Sıkıştırma yazılımının yeni sürümü olan Allume Stuffit 9 Deluxe'te diğer uygulamalarla daha yakın bir entegrasyon, zamanlanabilir sıkıştırma, 20'den fazla değişik sıkıştırma biçim desteği ve hassas veriler için 512 bit sıkıştırma özellikleri bulunuyor. Resim dosyalarında yüzde 20'ye varan oranlarda sıkıştırma sağlayan Allume Stuffit Deluxe 9, ücretsiz sürümünden daha fazla özellik bekleyenler için ideal.

Bilgi için: www.allume.com

► Maxivista 2 Professional ☺

Maxivista, ilk sürümünde olduğu gibi yine Windows masaüstünü, ekran kartına bağlı olmadan, birden fazla monitöre taşımanızı sağlayacak özellikler sunuyor. Yeni sürümde dört PC'yi Ethernet, LAN ya da USB ile birbirine bağlayabiliyorsunuz. Uzaktan erişim modunda Maxivista, dört PC tek bir fare ve klavyeden kontrol edilebilir. Kolay kullanımı ve yüksek performansı ile Maxivista 2 Professional, daha geniş ekran özelliğiyle özellikle dizüstü kullanıcılarına geniş ekran seçenekleri getiriyor.

Bilgi için: www.maxivista.com

► Cyberpatrol 7 ☺

Çocukları uygunsuz internet içeriğinden koruma sağlayan Cyberpatrol'un yeni sürümünde PC'deki her kullanıcı için özelleştirilebilir profiller oluşturulabiliyor. Windows kullanıcı hesaplarıyla bütünsel çalışan bu profiller sayesinde, giriş anında koruma başlıyor. Cyberpatrol 7, sohbet odalarını engelleme, mesajları görüntüleme ve iki haftalık bir süre içerisinde hangi sitelere girdiği bilgisi gibi özellikler sunuyor. Casus yazılım önleme ve anti-phishing özellikleri de bulunan Cyberpatrol'un tek dezavantajı, canlı teknik desteğinin bulunmaması.

Bilgi için: www.cyberpatrol.com

Eksiksiz Nero paketi

Nero Service Pack 2006

Nero'yu sadece CD/DVD yazmak için kullanıyorsanız çok şey kaçıırıyorsunuz demektir. CHIP, artık sadece CD yazmakla yetinmeyen Nero'nun tüm eklenti, araç ve şablonlarının bulunduğu eksiksiz paketle ilgili hiçbir el kitapçığında bulamayacağınız profesyonel ipuçları sunuyor.

» Bu yazıda

Hasarlı verilerin kurtarılması	153
Disk kalitesinin kontrolü	153
DVD uyumluluğunun optimizasyonu	154
Gizli işlevlerin etkinleştirilmesi	154
Radyo yayınlarının yazılması	154
Video DVD'ye veri yazdırma	156
Özel müzik DVD'lerinin yazılması	158
Yeni MP4 biçiminin kullanılması	160
Media Center TV dosyalarının kesilmesi	160
Çoklu ortam ağ kurulumu	162

Artık Nero ile sadece CD yazdığınız zamanlar geride kaldı. CD yazma paketini, evinizde size özel çoklu ortam ağı kurmak gibi işlemlerde nasıl daha etkili kullanabileceğinizi, yeni yazıcı özelliklerinden nasıl faydalanabileceğinizi veya nasıl kapsamlı DVD projeleri hazırlayabileceğinizi gösteriyoruz. Buradaki profesyonel ipuçları size zaman kazandıracak, sizi zahmetten kurtaracak.

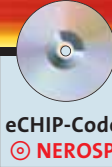
Veri kurtarma: Verileriniz, ucuz diskler üzerinde ne kadar güvende? Disklerinizi Nero ile nasıl test edeceğinizi gösteriyoruz. Yazdığınız DVD, PC'nizde sorunsuz çalışıyor olabilir. Peki, ya DVD oynatıcınızda? Nero, DVD'lerinizin uyumluluğunu artırabilir.

Para tasarrufu: İçerisinde fragmanların veya MP3'lerin bulunduğu ek veri bloklarına sahip müzik veya video DVD'leri ha-

zırlayabilmek için bir DVD'yi, DVD standardında yazılmış gibi gösteren Nero sayesinde, kesenin ağzını açmanıza gerek yok. **Zaman tasarrufu:** Radyodan yapılan kayıtlar, dijital ortama aktarılmış uzunçalları veya son zamanların modası Podcast yayınları... Tüm bunları sadece birkaç adımda müzik CD'si olarak yazabilirsiniz. Nero'yu müzik eklentileri (Bk. 158) ile donattıysanız kaynağın hangi biçimde olduğunun da hiçbir önemi yoktur.

Yeni video biçimleri: Nero, bu konuda her zaman önde. Nero Digital modülü ile Windows Media Center Edition'ın televizyon kayıtlarını düzenleyebilir veya eksiksiz bir çoklu ortam ağı kurabilirsiniz. Video alanında da ilk sırada yer alan program sayesinde, daha basit bir şekilde daha çok imkan sunan, MP4 biçimi AVI'nin yerini alıyor.

» Nero için büyük servis paketi

CD/DVD yazma paketinden maksimum faydalanabilmeniz için gerekli tüm işlevleri sunan eksiksiz Nero servis paketini eCHIP'te bulabilirsiniz.

Nero Reloaded 6: Güncel sürümün tüm özelliklerine sahip 30 günlük deneme sürümü

Nero araçları: Nero'yu tamir eden, geliştiren ve yeni işlevlerle donatan programlar.

Nero Audio-Plugins: CD'lerin kaydedilmesi ve dönüştürülmesi için birçok müzik biçimi.

Nero el kitapçıkları: Nero ile ilgili tüm resmi örnekler ve el kitapçıkları.

Nero şablonları: NeroVision için birçok materyal.

CHIP ATÖLYE

eCHIP'te programlar ve araçların haricinde Nero ipuçları ile dolu üç adet ek yazı daha bulabilirsiniz. **eCHIP-Code NEROSP**

► **Profesyonel Nero:** Nero'da yedekleme, müzik ve video

► **Medya merkezi Nero:** Çoklu ortam ve ağ ipuçları

► **CD/DVD yazma tavsiyeleri:** Profesyonel DVD hileleri

Hasarlı verilerin kurtarılması

Araç: Nero CD-DVD Speed

PROBLEM: Verilerinizi bir DVD-RW üzerinde taşıyorsunuz ancak Windows, bunun üzerine yazdığınız bir dosyayı bilgisayara kopyalayamamakta ısrar ediyor.

ÇÖZÜM: Nero, sorunun yazma sırasında bir hatadan mı, yoksa hasar görmüş bir diskten mi kaynaklandığını tespit edebilir. Nero Toolkit içerisindeki Nero CD-DVD Speed aracı, yazılmış bir DVD üzerindeki hangi dosyaların hasar gördüğünü ve hangilerinin kurtarılabilir durumda olduğunu bulabilir.

Başlat / Tüm Programlar / Nero / Nero Toolkit menüsünü açın ve buradaki **Nero CD-DVD Speed** aracını çalıştırın. Şimdi hasarlı diski sürücüyeye yerleştirin ve program ana penceresindeki **Başlat** düğmesinin hemen sağındaki listeden sürücüyü seçin. Ardından **Scandisc** sekmesini etkinleştirin ve diskin incelenmesi için **Başlat** düğmesine tıklayın.

Araç şimdi DVD'yi okuyup ve sektörlerin durumlarını görsel olarak ekrana getirecek. DVD üzerindeki yeşil bölgeler sağlam. Sarı bölgeler ise hasar görmüş, ancak bunlar üzerinde henüz işlem yapılabılır. Buna karşılık kırmızı, buradaki bilgilerin hiçbir şekilde kurtarılamayaca-

ğını ifade ediyor. Şayet disk çok yavaş okunuyorsa ve hatta duruyorsa, tarama işlevini **Dur** düğmesine tıklayarak sonlandırabilirsiniz. Bu, diskin artık kullanılamaz olduğu anlamına geliyor.

Araç, her bir ses ve veri parçası için elde ettiği sonucu pencerenin altında ekrana getiriyor. Bu sayede hangi dosyaları sadece Windows'a kopyalayarak kurtarabileceğinizi ve hangi dosyalardan ümit kesmeniz gerektiğini rahatlıkla görebilirsiniz.

Disk kalitesinin kontrolü

Araç: Nero CD-DVD Speed

PROBLEM: Nispeten ucuz bir DVD markasının ellilik paketinden satın aldınız. Ancak bu ucuz DVD'lerin üzerine yazdığınız verilerin ne kadar dayanacağını merak ediyorsunuz.

ÇÖZÜM: Nero, bir diske yazdıktan sonra hata düzeltme kapasitesinin ne kadar yüksek olduğunu ölçebilir. Bunun için DVD'ler iki kere incelenir. Eğer bir satır içerisindeki Byte'lar düzeltilecekse PIE (Parity of Inner Errors) algoritması söz konusu oluyor. Şayet bir satır içerisinde, hata düzeltme yapılamayacak kadar çok sorun varsa PIF (Parity of Inner Failures) algoritması devreye giriyor. Bir sektör, PIF sayesinde hala okunabiliyorsa ikinci

hata düzeltme aşamasına geçiliyor. POF (Parity of Outer Failures) ile karşılaşırsanız sektör okunamıyor ve DVD'nin hasarlı olduğu anlaşılıyor.

Nero, POF noktasında iş işten geçmiş olacağı için sadece PIE ve PIF değerlerini tespit ediyor. Ancak söz konusu değerlerin yazılmış olan disk ve sürücünün okuma yeteneği sonucunda ortaya çıktığını göz önünde bulundurmalısınız. Nitekim farklı sürücüler bazı durumlarda değişik sonuçlar ortaya koyabilir.

Testi gerçekleştirmek için yazdığınız DVD'yi sürücüyeye yerleştirin ve **Nero CD-DVD Speed** aracındaki **Disc Quality** sekmesini etkinleştirin. **Settings** başlığı altındaki **Show C1/PIE** ve **Show C2/PIF** seçeneklerinin işaretli olmasına dikkat edin. Ardından **Başlat** düğmesine tıklayarak testi başlatabilirsiniz. Eğer başlangıçta **Drive does not support this function** mesajı ekrana gelirse hızı **Settings** altından "1X"e düşürün. Eğer hata mesajı buna rağmen devam ederse, yazıcınız PIE/PIF ölçümünü desteklemiyor demektir. Söz konusu PIE/PIF desteğine sahip cihazların listesini www.cdspeed2000.com/go.php3?link=cdspeed30.html adresinde bulabilirsiniz. Ancak bu liste maalesef düzenli olarak güncellenmiyor.

Eğer disk üzerinde sekiz şiddetinden yüksek, çok sayıda PIF hatası bulunursa DVD içeriğini bir kere daha yazmanız gerekiyor. Hataların maksimum değeri dört ise disk kalitesi mükemmel demek-

TÜM SÜRÜMLER

» Nero neler yapabilir?

Nero'nun sadece ticari sürümleri tüm işlevlere sahip ve burada sunduğumuz tüm ipuçları ile kısayolları sadece bunu kullanarak gerçekleştirebilirsiniz. Nero'nun bir PC veya yazıcı ile sunulan OEM sürümüyse normalde birçok önemli işlevden yoksun. Nero firması, donanım firmalarına üreticilerin istedikleri gibi değiştirebilecekleri üç farklı OEM sürümü dağıtıyor. Ancak birçok farklı OEM sürümü mevcut.

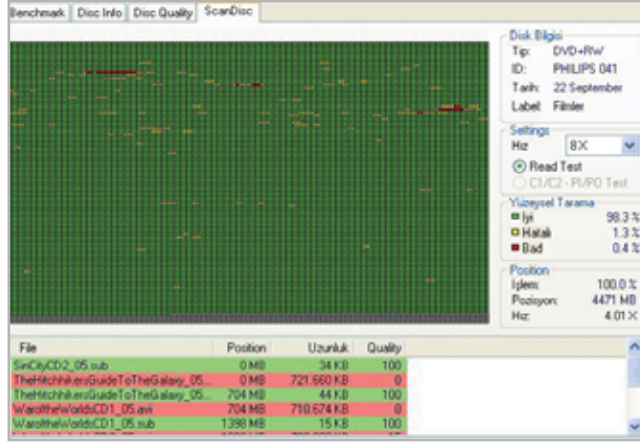
Hangi sürüme sahip olduğunuzu, bunun ne kadar donanımlı olduğunu ve nelerin eksik olduğunu eCHIP'te bulabileceğiniz (eCHIP Code: NEROSP) bir tablo yardımıyla rahatlıkla öğrenebilirsiniz. Burada Nero'nun ticari ürünleri ile Nero tarafından sunulan OEM sürümlerin bir karşılaştırması bulunuyor. Ancak eCHIP'te bulabileceğiniz deneme sürümü ile tüm ipuçları ve kısayolları uygulayabilirsiniz.

tir. PIE hatalarının 25 şiddetinin altında olması durumunda da benzer bir sonuca varabiliriz. Standart tanımlamasına göre 280'nin üzerinde PIE değeri bulunmamalıdır. Eğer 500'ün üzerinde sonuçlar ile karşılaşıyorsanız söz konusu DVD'yi veri yedekleme için kesinlikle kullanmamalısınız. Bu durumda da verileri kesinlikle yeniden yazmanız gerekiyor.

DVD uyumluluğu optimizasyonu

Araç: Nero Burning ROM, Nero CD/DVD Speed

Nero CD-DVD Speed: Bu araçla, yazılmış bir DVD üzerindeki hangi dosyaların hasar gördüğünü ve hangilerinin kurtarılabilir durumda olduğunu tespit edebilirsiniz.

PROBLEM: Bir DVD+RW diskinizi Video DVD, olarak yazdınız ancak oynatıcınız bu diski bir türlü tanımıyor.

ÇÖZÜM: Oynatıcının DVD'yi tanımlamak için okuduğu tanımlama biti Nero ile daha sonradan değiştirilebiliyor. Özellikle eski DVD oynatıcılar, kitap tipi ayarlarının "DVD-ROM" olarak ayarlanmadığı +RW diskler üzerindeki video DVD'lerini oynatamıyor. Bu ipucunu uygulayabilmeniz için yazıcınızın, kitap tiplerinin (Book Type) bit ayarlarını des-

teklemesi gerekli. Hemen hemen tüm çift katmanlı yazıcılar ve hatta QSI, Benq ve Philips'in yeni modelleri de bir DVD+RW'nin kitap tipini daha sonradan değiştirebiliyor. Bunun için ilk olarak diski yazıcıya yerleştirin ve Nero'yu çalıştırın. Program ana penceresindeki *Kayıt Aygıtı / Disk Bilgisi* komutunu çalıştırın ve takip eden iletişim penceresindeki *Kitap Tipini Değiştir* düğmesine tıklayın. Şimdi DVD-ROM seçeneğini

işaretleyin ve *Tamam* düğmesine tıklayın. Nero CD-DVD Speed ile bir adım daha ileri gidebilir ve bit ayarını doğrudan belirleyebilirsiniz. Bu şekilde seçtiğiniz kitap tipi, bit ayarlarını desteklemeyen yazma programları ile çalıştığınız zaman bile etkili oluyor. Nero CD-DVD Speed penceresindeki *Ek Ayarlar / Bitsetting* komutunu çalıştırın ve takip eden iletişim penceresinden her DVD türü için bir kitap tipi belirleyin. Bu sayede, yazıcınızın tüm artı diskleri (DVD+R, DVD+RW, DVD+R DL) için bit ayarlarını destekleyip desteklemediğini de öğrenebilirsiniz. Eğer desteklemiyorsa ilgili alanın devre dışı durumda kaldığını göreceksiniz.

PROFESYONEL İPUÇLARI

» Gizli Nero işlevlerinin etkinleştirilmesi

Nero, bazı özellikleri Kayıt Defteri içerisinde gizlemiştir. Bunları etkinleştirebilmek için *Başlat / Çalıştır* komutunu çalıştırın ve ekrana gelen pencereye *Aç* kutusuna "regedit" yazdıktan sonra *Tamam* düğmesine tıklayın. Nero'nun Kayıt Defteri ayarlarına ulaşmak için buradaki "HKEY_CURRENT_USER/Software/Ahead" anahtarını etkinleştirin.

DVD kopyaları için iyileştirilmiş görüntü kalitesi: Nero Recode'un sunduğu, "sharp (default)" ve "maximum sharpness" modlarının her ikisi de, durağan ve hareketli sahneler için bit oranı dağılımını düzenliyorlar. Buradaki sorun Nero'nun bunlardan istediğini seçmenize izin vermemesi. Araç, sadece çok hareketli sahneler için daha yüksek bit oranı sunan *Sharp* seçeneğinin kullanılmasına izin veriyor. Ancak *Maximum sharpness*, rahatsız edici bloklar ve artefaktların çok fazla göze çarptığı durağan sahnelerde maksimum bit oranı sunduğu için genellikle daha iyi sonuçlar veriyor. Bu yöntem Interlaced DVD için de tavsiye ediliyor.

Bu ayarı değiştirmek için *Nero Recode/Preferences* anahtarını etkinleştirin ve buradaki "DeepAnalysis" DWORD kaydının değerini "1" olmasına dikkat edin. Ayrıca *sharp* yerine *maximum sharpness* kullanmak için DWORD biçimindeki "CompressMode" kay-

dının üzerine çift tıklayarak "2" olan değerini "3" olarak değiştirin.

Tüm yazma hızlarının görüntülenmesi: Nero, normalde sadece hem yazıcının teknik özelliklerine hem de diske uyan yazma hızlarını sunar. Ancak Dynamic Write Speed özelliğini Kayıt Defteri'nden kapatarak yazıcının, tüm yazma hızlarının görüntülediği *Static Write Speed* tablosunu kullanmasını sağlayabilirsiniz. Bu sayede 4x yazma hızını destekleyen çok kaliteli bir diske 6x yazmayı deneyebilirsiniz.

Bunun için *Nero - Burning Rom/Recorder* anahtarını etkinleştirin ve farenin sağ tuşunu kullanarak burada yeni bir *DWORD Değeri* oluşturun. Buna isim olarak "UseStaticWriteSpeedTable" girin ve değerini "1" olarak değiştirin.

Güncel yazma hızının görüntülenmesi: Nero, işlem sırasında normalde sadece seçtiğiniz yazma hızını görüntüler. Ancak Nero'nun gerçekte diske ne kadar hızlı yazdığını öğrenmek için *Nero - Burning Rom/Recorder* anahtarını etkinleştirin ve kısayol menüsünü kullanarak burada "ShowSingleRecorderSpeed" adında bir *DWORD Değeri* oluşturun. Daha sonra bunun üzerine çift tıkladığınızda ekrana gelen pencereden değerini "1" olarak değiştirin.

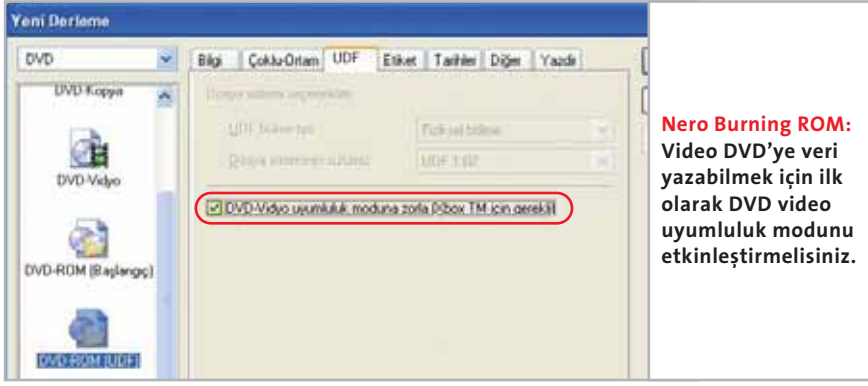
Radyo yayınlarının yazılması

Araç: Nero Burning ROM, Nero Wave Editor, Notepad

PROBLEM: iTunes'dan Podcast olarak 30 dakikalık bir radyo yayını MP3 biçiminde indirdiniz. Şimdi bunu müzik CD'si olarak yazmak ve bunun sonucunda şarkıların ayrı parçalar şeklinde görünmesini istiyorsunuz.

ÇÖZÜM: İçerisinde çok sayıda şarkı barındıran bir MP3 dosyasını, parçaları çıkartmak için ses düzenleyici ile açmak zorunda değilsiniz. Bunun için içerisinde şarkıların başlangıç zamanlarının bulunduğu CUE biçimindeki bir içerik dizini kullanmak çok daha sık bir çözüm olabilir. Söz konusu CUE dosyasını Nero altında imaj olarak yazabilir ve bunun sonucunda bir müzik CD'si elde edebilirsiniz.

Şarkıların ne zaman başladıklarını tespit etmek için Nero program grubundaki *Wave Editor*'ü *Nero 6 / Nero Wave Editor* komutuyla çalıştırın ve *Dosya / Aç* komutunu kullanarak MP3 dosyasını açın. →

Program ana penceresindeki WAV Gösterimi modunda bir şarkının ne zaman başladığını rahatlıkla tespit edebilirsiniz. Parçalar genellikle dalga "0" değerine döndükten hemen sonra başlar. Buraya tıkladığınızda, durum çubuğundaki *Seçili* ifadesini takiben zaman bilgileri ekrana gelir. Buradaki tüm değerleri, ileride CUE dosyasına taşıyabilmek için not edin. CUE biçimindeki dosya indeksini hazırlamak için de Notepad gibi bir metin editörünü kullanarak aşağıdaki şablona uyan bir dosya oluşturun:

```
PERFORMER • "Sanatçı ismi"
TITLE • "Albümün ismi"
FILE • "Dosya.mp3" • MP3
TRACK 01 • AUDIO
TITLE • "Track [01]"
INDEX 01 • 00:00:00
TRACK 02 • AUDIO
TITLE • "Track [02]"
INDEX 01 • 03:00:00
TRACK 03 • AUDIO
TITLE • "Track [03]"
INDEX 01 • 06:00:00
```

İlk iki satırdaki *Performer* ifadesinin arkasına yorumcunun ve *Title* ifadesinin arkasına da albümün ismini girin. Asıl önemli olan, MP3 dosyasının ismini (Dosya.mp3) ve biçimini (MP3) girdiğiniz üçüncü satır. Dördüncü satırdan itibaren ise şarkı listesi başlıyor ve bundan sonra her parça için bir başlık açmanız gerekiyor. Altındaki "Index 01" ifadesini takiben ise elde etmek istediğiniz şarkının, biraz önce tespit ettiğiniz başlangıç zamanını girebilirsiniz.

Aynı işlemleri sabit diskiniz üzerinde büyük bir WAV dosyası olarak sakladığınız uzun çalar kayıtları için de gerçekleştirebilirsiniz. Buradaki tek fark üçüncü satırın "File "Dosya.wav" WAVE" şeklinde olması. CUE biçimindeki indeks dos-

yalarını farklı sıkıştırma biçimleri, örneğin Apple'ın MP4'ü (yani AAC) için de kullanabilirsiniz.

Bu durumda üçüncü satırı "File "Dosya.m4a"" olarak değiştirmeli ve dosya biçimi olarak da "MP3" girmelisiniz. CUE indeks dosyaları için sadece AIFF, WAVE ve MP3 müzik biçimleri öngörülmüştür ancak bu yöntemi, Nero üzerinde çalıştığınız müzik dosyasını çözebildiği sürece tüm biçimler için kullanabilirsiniz. Eğer metin editörleri ile uğraşmak istemiyorsanız <http://www.stutenandy.de/cue.php?lang=en> adresinden ulaşabileceğiniz, online CUE dosyası oluşturma aracını kullanabilirsiniz.

Hazırladığınız metin dosyasını artık .CUE uzantısını kullanarak MP3 dosyası ile aynı klasörün içine kaydedebilirsiniz. Ardından Nero'yu çalıştırın ve *Kayıt Aygıtı / Kalıp yazdır* komutunu kullanarak CUE dosyasını yazın. Bunun sonucunda Nero'nun *Derlemeyi Yazdır* penceresini ekrana getirmesi yaklaşık olarak sekiz on saniye sürecek. Artık *Yazdır* düğmesine tıklayarak işlemi başlatabilirsiniz.

Video DVD'ye veri yazılması

Araç: Nero Burning ROM, Nero Vision Express, Nero Recode

PROBLEM: Bir video DVD'ye, MP3 parçaları veya Apple'ın MOV biçimindeki film fragmanları gibi video DVD standardına uymayan ek materyaller yazmak istiyorsunuz.

ÇÖZÜM: Aslında sadece Adobe'un EncoreDVD (yaklaşık 350 Euro) programı gibi pahalı düzenleme programları bu imkanı sunuyor. Ancak Nero ile bu tür bir DVD'yi taklit edebilirsiniz. Bu şekilde oluşturduğunuz disk hemen tüm DVD oynatıcılar tarafından çalıştırılabilir, ancak maalesef hepsinde değil. Genel olarak MP3 ve DivX de dahil olmak üzere her şeyi oynatan ucuz cihazların Nero

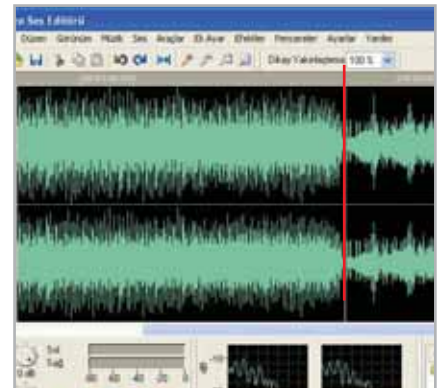
DVD'lerini sorunsuz bir şekilde çalıştırdığı söylenebilir. Ancak önlem olarak projenizi ilk olarak yeniden yazılabilir bir DVD-RW üzerine yazmalı ve kontrol etmelisiniz.

İlk olarak NeroVision Express aracını kullanarak eCHIP'te PDF'ini bulabileceğiniz "Medya Merkezi Nero" yazısında da anlatıldığı gibi bir video DVD oluşturun. Eğer sadece bir tane video DVD kopyalayacaksanız alternatif olarak Recode'u da kullanabilirsiniz. Her iki programda da bilgilerin saklanabilmesi için yeterli alan olmasına dikkat edin.

İkinci olarak, çıktı için *Sabit Disk Klasörüne Yazdır* komutunu kullanmalısınız. Bunun sonucunda NeroVision Express, video DVD'nin sabit diskinizde saklandığı AUDIO_TS ve VIDEO_TS adında iki klasör oluşturacak.

Daha sonra Nero'yu çalıştırın ve *Yeni Derleme* penceresindeki DVD başlığı altından DVD-ROM (UDF) kaydını seçin. Şimdi ekrana gelen UDF sekmesini etkinleştirin ve buradaki *DVD Video uyumluluk moduna zorla* seçeneğini işaretleyin. Ardından yeni projeyi oluşturmak için *Yeni* düğmesine tıkladığınızda Nero ana penceresinin gezgin görünümü ekrana gelecek.

Şimdi daha önceden oluşturulan VIDEO_TS ve AUDIO_TS klasörlerini fare yardımıyla pencerenin sol tarafına taşıyın. Nero, projenin video DVD standardına uygun olmadığını bir mesajla bildirecek ama bunu gönül rahatlığıyla göz ardı edebilirsiniz. Artık DVD'ye eklemek istediğiniz tüm verileri yazma projesine taşıyabilirsiniz. Ancak bu sırada AUDIO_TS ve VIDEO_TS klasörlerinin içeriklerini değiştirmemeye dikkat etmelisiniz. Artık yazma işlemi başlatmak için *Yazdır* düğmesine tıklayabilirsiniz. →

Nero Wave Editor: Bir radyo kaydındaki şarkının başlangıç ve bitişini buradan rahatlıkla belirleyebilirsiniz.

Nero PhotoSnap:
Bu Nero modülü
yardımıyla ileride
müzik DVD'lerinde
kullanacağınız
arka planları
hazırlayabilirsiniz.

Kendi müzik DVD'nizi hazırlayın

Araç: Nero Burning ROM, NeroVision Express, Nero PhotoSnap, Multichannel eklentisi

PROBLEM: Favori grubunuzun bir çok müzik CD'sini bir ses DVD içerisinde toplayarak tek bir seferde DVD oynatıcınızda dinleyebilmek istiyorsunuz.

ÇÖZÜM: Standart uyumlu müzik DVD'leri hazırlayan programlar yüzlerce Euro değerindedir. Ancak Nero'nun yardımıyla bir müzik DVD'si gibi davranan bir video DVD hazırlayabilirsiniz.

Fon resminin oluşturulması: Parçaların çalınması sırasında görüntülenmek üzere şarkı başına bir resim gerekiyor. Ancak bu resimleri ilk olarak Nero Photo Snap altında 720 x 576 (PAL) boyutlarına küçültmelisiniz. Nero program grubundaki bu aracı, Nero Digital / Nero PhotoSnap komutunu kullanarak çalıştırabilirsiniz. Şimdi bir resim dosyası açmak için program penceresinin sol üst köşesindeki klâsör simgeli düğmeye tıklayın. Ardından *Boyutlandır* komutuna tıklayarak, ekrana gelen penceredeki *Constrain Proportions* altından *Resize*, yani boyutlandırma modu olarak *Lanczos* yöntemini seçerek resmin boyutlarını değiştirebilirsiniz. Artık Y kutusuna "576" yazdıktan sonra *Uygula* düğmesine tıklayarak resim boyutlarını değiştirebilirsiniz.

Normalde resmi 720 piksel olacak şekilde kesmeniz gerekiyor. Bunun için *Grupla* komutunu çalıştırın ve fare yardımıyla 720 piksel genişliğinde ve 576 piksellik yüksekliğin tamamını kullanan bir kutu çizin. Ardından yaptığımız değişikliği *Uygula* düğmesine tıklayarak onaylayın ve resmi, *Kaydet* düğmesinin hemen yanındaki *ok* simgesine tıklayarak açılan kısayol menüsündeki *Farklı Kaydet* komutunu kullanarak sabit disk üzerinde istediğiniz yere kaydedin.

Müzik CD'lerinin kaydedilmesi: Nero'yu açın, DVD'de kullanmak istediğiniz mü3o, CD içeriğini okuduktan ve parça-

ları görüntüledikten sonra *İstenilen dosya biçimi* listesinden *PCM wav file* kaydını seçin. Ardından *Ayarlar* düğmesine tıklayarak *Frekans* değerini "48000" olarak değiştirin ve *Yol* kutusuna da Nero'nun WAV dosyalarını kaydetmesini istediğiniz konumu girin. Şimdi şarkıları mümkün olan en yüksek kalitede kaydedebilmek için *Özellikler* düğmesine tıklayın ve ekrana gelen penceredeki *Stres Düzeltimi* ve *Sessizliği kaldır* seçeneklerini işaretleyin. Son olarak Nero'nun parçaları sabit diske kaydetmesi için *Başlat* düğmesine tıklamanız yeterli. Diğer CD'leri de aynı şekilde sabit diskinize kaydedebilirsiniz.

Sunuların hazırlanması: NeroVision Express'i çalıştırın ve yeni bir proje başlatmak için açılış penceresindeki *Slayt Gösterisi Yap / DVD Vıdyo* komutunu çalıştırın. Şimdi ilk şarkıda kullanmak istediğiniz resmi, sağdaki pencerenin altındaki *Medya İçin Gözet* düğmesine tıklayarak açılan pencereden seçin. Ardından bu dosyayı seçin ve ilk şarkıya ait WAV dosyasını da aynı şekilde projeye yükleyin. Ardından *Ayrıntılar* düğmesine tıklayın ve ekrana gelen bölümdeki *Slayt gösterisi süresini ses süresine sığdır* seçeneğini işaretleyin. Artık *İleri* düğmesine tıklayarak, her bir şarkı için ayrı bir sunu oluşturabileceğiniz açılış penceresine ulaşabilirsiniz. Bunun için yukarıdaki işlemleri tekrar etmelisiniz. Tüm sunuları hazırladıktan sonra açılış penceresindeki *İleri* düğmesine tıklayıp DVD düzenleme penceresine ulaşabilirsiniz. Buradan istediğiniz bir şablonu seçin ve hazırladığınız video DVD'yi yazın.

Çok kanallı çıktı: NeroVision, ses izini normalde Dolby Digital Stereo olarak oluşturur. Ancak Multichannel Plugin →

» Nero için daha fazla müzik biçimi

Nero, şarkıların veya müzik CD'lerinin kaydedilmesi veya dönüştürülmesi için kendine ait bir dizi ses kodlayıcı sunuyor. Sayısız eklenti ise bu hizmeti tamamlıyor.

	Eklenti	Codec	Açıklama
Nero eklentileri	High Efficiency Advanced Audio Coding	AAC/HE-AAC	Düşük bit oranında bile maksimum kalite sunan MP3 takipçisi
	Audio Interchange File Format	AIFF	Apple tarafından geliştirilen kayıpsız kodlama
	MP3	MP3/MP3Pro	Orijinal Farunhofer'in kodlama teknolojilerinin Pro eklentisine sahip sürümü
	TwinVQ	VQF	Eski Yamaha Codec'i, MP3'ten daha kötü
	Windows Media Audio 8	WMA	Microsoft'un eski ses codec'i
Nero'nun sundukları	Advanced Audio Coding	AAC	GPL altında yayınlanan AAC Codec'i
	PsyTEL Advanced Audio Coding	AAC	AAC Codec'in eski bir sürümü
	Dolby Digital	AC3	Dolby tarafından geliştirilen ses codec'i
	Monkey's Audio	APE	Kayıpsız kodlama
	Free Lossless Audio Codec	FLAC	Kendi etiketlerine sahip kayıpsız kodlama
	Lossless Predictive Audio Compression	LPAC	Kayıpsız kodlama
	Lame	MP3	Orijinal Farunhofer'e kıyasla daha iyi ses kalitesine sahip GPL MP3 codec
	MusePack	MPC	MPEG1 Layer 2'nin gelişmiş sürümü, yüksek bit oranlarında kaliteli ses çıkışı
	OptimFROG	OFR	Kayıpsız kodlama, yüksek sıkıştırma oranları
	Ogg Vorbis	OGG	MP3 ve hatta AAC'den daha iyi olan GPL Codec
	Real Audio	RA	RealNetworks'un müzik biçimi
	SoftSound Shorten	SHN	İstenildiğinde ses kaybı ile de kodlayabilen kayıpsız kodlama
	Speex	SPX	Özellikle konuşma çıktıları için optimize edilmiş GPL Codec
	Windows Media 9 Professional	WMA 9/ASF	Windows'un en yeni ses codec'i, eklenti sadece Media Plaer yüklü olduğunda çalışıyor
	WavPack Hybrid	WV	İstenildiğinde ses kaybı ile de sıkıştırabilen kayıpsız kodlama

Harici Nero eklentilerini eCHIP'te (eCHIP CODE: NEROSP) bulabilir ve güncel eklentileri <http://neroplugins.cd-rw.org> adresinden takip edebilirsiniz. Bunları Nero'da kullanabilmek için yapmanız gereken tek şey arşiv dosyalarını açmak ve "C:\Program Files\Common Files\Ahead\AudioPlugins" klasörüne kopyalamaktır.

için (www.nero.com/eng/Multichannel_Plug_In.html) 20 Euro'luk daha yatırım yapabilirseniz, müzik DVD'nizde Dolby 5.1 keyfini de yaşayabilirsiniz. *Ayrıntılar* alanındaki *Vidyo Seçenekleri* düğmesine tıklayın ve açılan penceredeki *DVD Vidyo* sekmesini etkinleştirin. Buradan *Ses Dosya Tipi* olarak *Dolby Digital (AC3) 5.1* seçin. Bunun üzerine program 5.1'in standart ayar olup olmayacağını soracak. Bu soruya *Evet* cevabını verirseniz NeroVision, bundan sonra oluşturacağınız tüm DVD'ler için stereo WAV'ları AC3 5.1 parçalara dönüştürecektir.

Yeni MP4 biçiminin kullanılması Araç: Nero Recode

PROBLEM: Nero, MPEG4 teknolojisini en güncel halini destekliyor. Bunu kullanarak, video DVD'lerde olduğu gibi filmi bölümlere ayırmak, birçok ses izi ve alt yazı eklemek istiyorsunuz.

ÇÖZÜM: Korumasız bir video DVD'yi Nero Recode yardımıyla rahatlıkla DivX'ten daha etkili sonuçlar veren H.264 biçimine (Bk. Sağ taraftaki kutu) dönüştürebilirsiniz. Ayrıca Nero, MP4 biçiminde H.264 filmleri de oluşturabilir. MP4, klasik AVI'ye kıyasla daha çok ses izi, alt yazı ve filmin bölümlere ayrılabilmesi imkânı sayesinde çok daha konforlu.

Ayrıca MP4 altında, 16:4 ekran çıktısı için optimize edilmiş Nero ShowTime tarafından sorunsuz bir şekilde oynatılabilen anamorf filmler oluşturabilirsiniz. Anamorf filmlerde görüntü değiştirilir ve oynatıcı tarafından genişletilir. DVD'lerin ekran özellikleri (720 x 576) 4:3 oranındaki televizyonlar için uygundur. Ancak tam düz ekran televizyonlar genellikle 16:9 oranına sahiptir. Bu nedenle 720 x 576 çözünürlüğündeki bir DVD'den kaydedilen anamorf filmler 16:9 ekranlara uyacak şekilde 1.024 x 576 olarak değiştirilir. Bu tür bir MP4 filmi nasıl oluşturabileceğinizi, korumasız, anamorf bir DVD olan "Hero" yardımıyla gösteriyoruz. Bunun sonucunda film, görüntü kalitesinden çok fazla ödün vermek zorunda kalmadan tek bir CD'ye sığacak.

Şimdi Nero Recode'u çalıştırın ve *Ana Filmi Nero Digital'e Çevir* düğmesine tıklayın. Akabinde *DVD Aktar* düğmesine tıklayarak, disk üzerindeki VIDEO_TS klasörünü seçin. Recode filmi aktardıktan sonra *Bu hedefe sığdır* açılır listesinden *CD (80 dak)* kaydını seçin. Ardından diğer seçenekleri görebilmek için

Ayrıntılar düğmesine tıklayın. *Nero Digital Profili* açılır listesinden *Maximum Definition - AVC* kaydını seçin.

Şimdi ana penceredeki *Ses* sekmesinde bulunan seslendirme listesinden ilk ses izini, yani burada *Dolby Digital 5.1 knl Türkçe* seçin. Ardından *5.1 kanal doğal ses* seçeneğini de etkinleştirdikten sonra *Ayarlar* düğmesine tıklayın. Takip eden penceredeki *Özel profil* seçeneğini işaretleyin ve buradaki *kbit/s* değerini "128" olarak değiştirin. Son olarak *Tamam* düğmesine tıklayarak ana pencereye geri dönebilirsiniz. Şimdi #2 sekmesini etkinleştirin ve aynı işlemi film dosyasına eklemek istediğiniz diğer seslendirme dilleri için de tekrar edin. Bunun için de bir önceki dil için kullandığınız ayarları kullanmalısınız.

Alt yazı sekmesinden de listenin ilk sırasındaki dil olan *Türkçeyi* seçin. *Bölümler* düğmesine tıkladığınızda ekrana gelen pencereden *Recode'un* DVD'nin tüm bölüm bilgilerini aldığını görebilirsiniz. Buradaki ilk ve son bölümleri seçip *Sil* düğmesine tıklayın. Bir DVD üzerindeki ilk bölüm genellikle film başlangıcını ve sonuncusu ise kapanış jeneriğini içerir. *Tamam* düğmesine tıklayarak bir kere daha ana pencereye geri dönün. *Vidyo* komutuyla video ayarlarını açın ve buradaki *Boyutlandır* sekmesinde bulunan *Dikdörtgenleme (kare piksel)* seçeneğini işaretleyerek filmin anamorf kalmasını sağlayabilirsiniz.

Şimdi program ana penceresindeki *İleri* düğmesine tıklayarak ulaşabileceğiniz *Yazım Ayarları* penceresinden bir çıkış konumu belirleyin. *Yazdır* düğmesine tıklayarak da dönüştürme işlemini başlatın.

Media Center TV dosyalarının kesilmesi Araç: NeroVision Express

PROBLEM: Televizyon yayınlarını kaydetmek için Microsoft'un Media Center Edition 2005'ini kullanıyorsunuz. Ancak can sıkıcı reklâm bloklarını silmeniz mümkün olmuyor.

VIDEO BİÇİMLERİ

» Nero video kodlayıcılar

MPEG2: Filmlerinizi, NeroVision Express ile DVD'ye uygun MPEG2 biçiminde kaydedebilirsiniz. Ancak Nero'nun sahip olduğu MPEG2 kodlayıcısı rakiplerine kıyasla, örneğin Ulead'ın VideoStudio'su biraz zayıf kalıyor. Eğer video kamera çekimlerinizi DVD'ye aktarmak istiyorsanız 6 ile 8 MBit/s'lik bir veri aktarım hızı kullanmanızı tavsiye ediyoruz. 6 MBit/s'lik veri aktarım oranı ile bir DVD 5 diskinde 90 dakikalık film kaydedebilirsiniz.

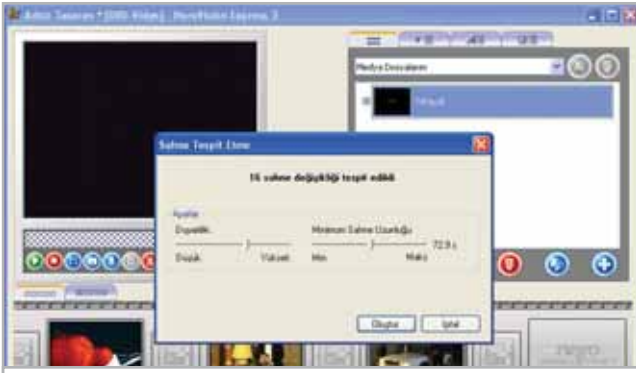
MPEG4-ASP: Bu kodlayıcıyı DivX 5 veya Xvid 1.0 ile kıyaslayabiliriz. Bu nedenle 800 KBit/s'nin altında bir veri aktarım hızı kullanmamalısınız. Bu sayede kodlayıcı modern PC'lerde gerçek zamanlı olarak çalışabiliyor. Ayrıca MP4 biçimini destekleyen DVD oynatıcılar (http://www.nerodigital.com/eng/DVD_Players_Recorder.html) da piyasadaki yerlerini almaya başladılar. Hatta bu türdeki filmleri birkaç küçük hile ile DivX DVD oynatıcılar üzerinde de izleyebilirsiniz (Bkz. "Profesyonel Nero").

MPEG4-AVC (H.264): Şu anda, düşük aktarma hızına sahip en iyi kodlayıcı. Henüz herhangi bir oynatıcısı mevcut değil ancak yeni nesil HD-DVD ve Blu Ray oynatıcılar H.264 biçimini de destekleyecek. Şimdilik sadece PC'de destekleniyor, ancak bunun için yüksek performanslı bir sisteme ihtiyacı var. İzlemek için 2, kodlamak içinse 3 GHz'lik işlemcisi olan bir makineye sahip olmalısınız. Ancak kodlama işlemi de MPEG4-ASP video kodlayıcıya kıyasla beş kat daha uzun sürüyor. Bu kodlayıcı ile 600 KBit/s'nin altında tatmin edici görüntü kalitesine ulaşabilirsiniz.

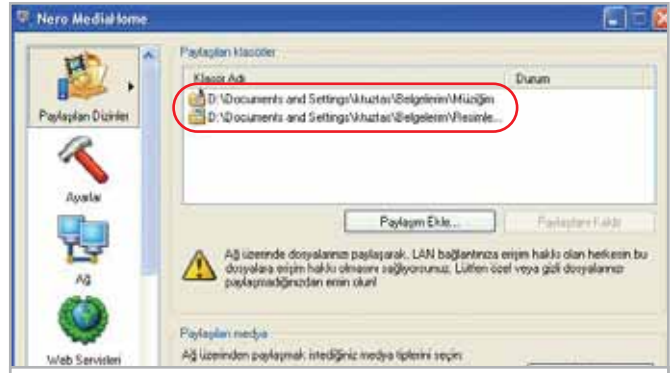
ÇÖZÜM: Media Center Edition, birkaç istisna ile aralarında NeroVision Express'in de bulunduğu sadece birkaç aracın çalışabildiği DVR-MS biçiminde kayıt yapıyor. NeroVision Express'i çalıştırdıktan sonra *DVD Yap/DVD Vidyo* komutunu çalıştırın. Takip eden penceredeki *Vidyo Dosyası Ekle* komutunu kullanarak DVR-MS dosyalarını ekleyin. Ardından bu dosyayı seçin ve *Filmi Dü-* →

Nero Recode: Orijinal DVD'deki bölüm bilgileri şimdi MPEG4 kopyasına da aktarılacak.

NeroVision: Sahne tespiti işlevi daha sonra rahatlıkla kaldırabileceğiniz reklâm bloklarının seçilmesini kolaylaştırıyor.

Nero MediaHome: Bu modül ile ev ağındaki istemcilerin, belirlediğiniz klasörlere ulaşmasına izin verebiliyorsunuz.

zenle düğmesine tıklayarak video düzenleyicisini çalıştırın. Bunun sonucunda NeroVision, film kaydını tasarım penceresine yerleştirir. Video dosyasını buradan seçin ve [Del] tuşuna basarak tekrar silin.

Program, televizyon kaydını sağ üst köşedeki *Medya Dosyalarım* altındaki medya kütüphanesine ekler. Şimdi bu kaydı seçin ve üzerine sağ tuşla tıklayarak açılan kısayol menüsündeki *Sahne Tespit Et* komutunu çalıştırın. Bunun sonucunda program otomatik olarak çalışacak ve tespit ettiği sahne değişikliklerini listeleyecektir. Yazılım, *Oluştur* düğmesine tıkladığınızda videoyu, daha sonra "+" simgesine tıklayarak görüntüleyebileceğiniz sahnelerle bölecek. NeroVision bu sayede, video klip içerisindeki reklam bloklarını doğrudan olarak tespit edebiliyor. Böylece, asıl filmin bulunduğu sahneleri seçmek ve daha sonra da öykü tahtasına taşımak yeterli oluyor.

Şayet bir sahnenin başında veya sonunda reklâm kalırsa, bu parçayı da rahatlıkla silebilirsiniz. Bunun için öykü tahtasındaki sahneyi seçin ve sol üst taraftaki ön izleme penceresinin altındaki makas simgesine tıklayın. Ardından iki kaydırma çubuğu yardımıyla kesme işaretlerini ekletin ve bu iki nokta arasında kalan bölümü bir kere daha makas düğmesine tıklayarak kesin. Video klip içerisinde istemediğiniz bölümleri tamamen temizledikten sonra filmi kaydetmek veya menüye sahip bir DVD oluşturmak için *İleri* düğmesine tıklayarak tasarım penceresini terk edin.

Son olarak bir kısıtlamadan bahsetmeliyiz. DVR-MS yöntemi tüm sistemlerde çalışmıyor. Nero'dan yapılan açıklamaya göre, bu sorun sadece sisteminize kurulu her TV kartı için farklı olan filtrelerden kaynaklanmıyor. Microsoft'un, yazılım geliştiricilerinin kullanabileceği

DVR-MS biçimine ait standart şartnamesini yayınlamamış olması da Nero'nun aşmak zorunda olduğu başka bir sorun. Eğer DVR-MS dosyaları ile sorun yaşıyorsanız bunun için birçok dönüştürücü program ve forumlarda açıklayıcı bilgiler bulabilirsiniz.

Evinizde çoklu ortam ağı kurun

Araç: Nero MediaHome

PROBLEM: Film, MP3 dosyaları veya müzik CD'nizi bir bilgisayar üzerinde saklıyor ancak multimedya keyfini ev ağındaki tüm bilgisayarlarda yaşamak istiyorsunuz.

ÇÖZÜM: Nero MediaHome ile tüm çoklu ortam dosyalarınızı yerel ağındaki bir sunucu üzerinden kullanıma sunabilirsiniz. Bu dosyaları başka bir bilgisayar üzerinden çalıştırabilmek için istemci olarak Nero ShowTime'a ihtiyacınız olacak.

Sunucu olarak hizmet verecek olan bilgisayarın *Başlat* menüsündeki Nero *Digital / Nero MediaHome* komutunu kullanarak Nero MediaHome'u çalıştırın. Program ana penceresinin sol tarafındaki *Paylaşılan Dizinler* düğmesine tıklayın. Artık sağ taraftaki *Paylaşım Ekle* düğmesini kullanarak diğer bilgisayarların ağ üzerinden erişmelerine izin vereceğiniz klasörleri seçebilirsiniz. Alt klasörlerin de paylaşım açılmamaları için ilk olarak tüm ortam dosyalarının bulunduğu bir klasör oluşturmalı ve daha sonra bunu paylaşmalıyınız.

Şimdi *Ayarlar* düğmesine tıklayın ve Nero'nun tüm çoklu ortam dosyalarını bu şekilde tanımlamaması için *Bilinmeyen dosya tiplerinin uzantılarını göster* seçeneğini işaretleyin. Eğer sunucuyu devamlı çalışır durumda bırakacaksanız *Paylaşılan medyaları önbellekle* seçeneğini

de etkinleştirebilirsiniz. Bu durumda sunucu daha yavaş açılacak, ancak veriler, istemcilerin kullanımına daha hızlı sunulacaktır. Ancak bu işlevin bazı zayıf bilgisayarlarda MediaHome'u çökertebileceğine dikkat etmelisiniz. Eğer MediaHome PC'yi devamlı medya sunucusu olarak kullanacaksanız *Bilgisayar açıldığında Nero MediaHome'u otomatik çalıştır* ve *Nero MediaHome açıldığında medya sunucusunu otomatik çalıştır* seçeneklerini de işaretlemelisiniz.

Eğer *Transkode* altından *Oto tespit* (Önerilen) seçili ise istemci orijinal biçimi oynatmaya çalışacaktır. Ancak istemci orijinal biçimi desteklemiyorsa MediaHome bu dosyayı gerçek zamanlı olarak sunucu üzerinde dönüştürür. Ancak bu işlem dönüştürülen biçime bağlı olarak işlemciye çok fazla yük bindirebilir. Örneğin, videolar söz konusu olduğunda bu işlem için en az 2,5 GHz'lik Pentium 4 işlemci gerekiyor.

Sunucu da kurulduktan sonra, sıra dosyaların oynatılmasına geldi. Bir istemci üzerinde Nero ShowTime programını çalıştırın ve sağ tuşu kullanarak kısayol menüsünü açın. Şimdi *Kaynak Seç / Medya Dosyaları* komutunu kullanarak, gezgin penceresini açın.

Buradaki *MediaHome Network* başlığını etkinleştirerek MediaHome sunucusu üzerinden ulaşabileceğiniz tüm klasörleri görebilirsiniz. Bu klasörlerden birini etkinleştirdiğinizde içeriğini pencerenin sağ tarafında, örneğin MP3 biçimindeki müzik dosyaları görebilirsiniz. Artık bunlardan istediğinizi seçebilir ve şarkıları ShowTime'a yüklemek için *Ekle* düğmesine tıklayabilirsiniz. Son olarak *Tamam* düğmesine tıkladığınızda ise oynatıcı, seçili dosyaları otomatik olarak sunucudan çalıştıracak. ■

MM / Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

165

Multimedya oluşturma yazılımı
Roxio Boombox
Adres yedekleme yazılımı
Infoanyplace
İllüstrasyon yazılımı
Paint Shop Pro X

166

Kişisel güvenlik yazılımı
AVG 7 Plus Firewall
Ses kayıt yazılımı
WM Recorder
Casus yazılım engelleme aracı
Allume Suite

168

Uzaktan erişim yazılımı
MyWebExPC
Sistem bakım yazılımı
O&O Defrag 8 Professional
Anında mesajlaşma yazılımı
iMesaj

Yeni Yazılım TESTLERİ

Yazılım dünyasındaki firmalar, her geçen gün daha fazla özellik içeren yazılımlarla kullanıcıların karşısına çıkıyor. Bunlar arasından en çok dikkat çekenleri, yazılım testi sayfalarımızdan inceleyebilirsiniz.

■ Bir madde var ki, bilgisayar gündemindeki yeri hiç değişmiyor: Güvenlik. Windows kullanıcılarını hedef alan saldırıların ardı arkası kesilmiyor. Açıklanan raporlar casus yazılımlarının saldırısının azaldığını iddia etse de Internet Explorer'ın eski sürümlerini kullananların etkilendiği açık bir şekilde görülebiliyor.

Güvenlik yazılımları gerçi bu açıkları kapatabiliyor, ama bu yazılımların korsan kullanımı durumunda haberiniz olmadan devre dışı kalmasından veya yetersiz güncellemeden ötürü sistemin zarar görmesi mümkün.

Bu ay incelediğimiz yazılımlar arasında yer alan AVG 7 Plus Firewall ile sisteminize hem anti virüs koruması hem de güvenlik duvarı eklemiş oluyorsunuz. İki yıllık lisansla gelen AVG 7, uygun fiyatı ve güçlü korumasıyla tercih edilebilir ürünlerden. Bir diğer güvenlik ürünü ise Allume iSpyware & Anti-Phishing Suite. Adından da anlaşılacağı üzere, program

casus yazılımları başarıyla engellerken, dönemde internet bankacılığında yararlananları etkileyen phishing derdinden sisteminizi koruyabilir. iSpyware'in içinde aynı zamanda zararlı programları kendilerini kurmadan, phishing ve spam posta saldırıları yapmadan engelleyen koruyucu yazılımlar bulunuyor.

Bütün bu yazılımlar olmadan, biraz dikkat ve biraz beceriyle tüm bu korumayı kendiniz de sağlayabilirsiniz. Fakat yeni bir PC kullanıcısıysanız ve sürekli bu tür saldırılardan nasibinizi alıyorsanız,

iSpyware koruma görevini üstlenerek sizi bu dertten kurtarabilir. Yazılım incelemelerde yer alan diğer programlar arasında PC'nize uzaktan erişim sağlayan MyWebExPC, uygulamaların daha verimli çalışmasını sağlayan defrag yazılımı O&O Defrag 8 Professional ve yerli malı anında mesajlaşma programı iMesaj bulunuyor.

DEĞERLENDİRME

CHIP, yazılımların kalitesini 0 ile 10 arasında bir puanlama sistemiyle değerlendiriyor ve buradaki üç kriter olan işlevsellik, ergonomi ve kaynaklar 4:3:3'lük bir ortalamayla toplam değerlendirmeye giriyor.

Kriterlerden işlevsellik, yazılımın görevini ne derece yerine getirebildiği sorusuna cevap veriyor. Burada ne kadar az hata yaptığı ve ne kadar fazla özelliğe sahip olduğu değerlendirilmeye giriyor.

Ergonomide ise CHIP, yazılımın dokü-

mantasyonunun ve kullanışlılığının kalitesini değerlendiriyor. Kullanım kitapçığı ne kadar anlaşılır ve kapsamlı? Online yardım alınabiliyor mu? Asistanlar mevcut mu?.. gibi sorulara cevap aranıyor. Kaynaklarda ise donanımla uyumluluğa puan veriliyor. Bu toplam puanlamadan sonra CHIP ayrıca fiyat ve performans değerlerini tavan puan 100 üzerinden değerlendiriyor. Bu değerlendirme, yazılımın verilen paraya değer değmediğini gösteriyor.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■■■■■	(100–90 Puan)
iyi	■■■■■	(89–75 Puan)
orta	■■■■■	(74–60 Puan)
vasat	■■■■■	(59–45 Puan)
kötü	■■■■■	(44–20 Puan)
çok kötü	■■■■■	(19–0 Puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	■■■■■	(100–90 Puan)
iyi	■■■■■	(89–75 Puan)
orta	■■■■■	(74–60 Puan)
vasat	■■■■■	(59–45 Puan)
kötü	■■■■■	(44–20 Puan)
çok kötü	■■■■■	(19–0 Puan)

CHIP ONLINE

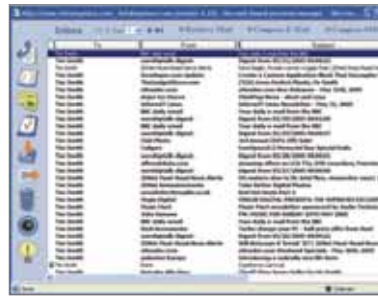
Geçmiş sayılarda tanıtılan ürünlerden bazılarını www.chip.com.tr/yazilim adresinde bulabilirsiniz.

Multimedya oluşturma yazılımı**ROXIO BOOMBOX**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM
BİLGİ
FİYATIMac OS
www.roxio.co.uk
40 €**Adres yedekleme yazılımı****INFOANYPLACE**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM
BİLGİ
FİYATIIE 5.0 veya sonrası
www.infoanyplace.com
38 €**İllüstrasyon yazılımı****PAINT SHOP PRO X**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM
BİLGİ
FİYATIWindows XP
www.corel.com
75 \$

IPOD'LARA YAZILIM ZENGİNLİĞİ: iPod'ların piyasada araba adaptörlerinden, ses kayıt cihazlarına birçok aksesuarları bulunuyor. Yazılım alanındaki aksesuar boşluğunu ise Roxio's Boombox dolduruyor. Mac sürümü bulunan yazılım başarılı olursa, Windows sürümü de çıkarılacak. Paketin içerdiği beş programdan ilki, eski kayıtları dijital hale dönüştürüp iPod'a eklemenize yarayan CD Spin Doctor. İkincisiyse internette podcast'leri kolaylıkla indirmenize yarayan iPodder. Eğer belirli bir programı podcast olarak bulamazsanız, Audio Hijack özelliğini kullanarak kaydı kendiniz zamanlayabilir ve iPod'unuza kopyalayabilirsiniz. Metin bazlı içeriği internet üzerinden indirip sesli okuyan iSpeak de işinize yarayacak diğer programlardan. Boombox'da yer alan beş programın sonucusuysa, alışılmanın dışında bir işlev sunuyor. Music-Magic Mixer adı verilen bu araç tüm koleksiyonunuzu tarayarak şarkıların temposuna ve türüne göre otomatik listeler oluşturabiliyor. Bu programların her biri yaklaşık 70 Euro tuttuğundan, 40 Euro'luk fiyatıyla Boombox bir hayli cazip. iPod'unuza CD kopyalamak dışında bir şeyler yapmak istiyorsanız Roxio's Boombox denemeniz gereken bir ürün.

SONUÇ: Eski teyp ve kayıtlardan internet üzerinde ses ve içerik indirmeye kadar her alandaki boşluğu uygun bir ücretle dolduran bir yazılım.

- + Beş farklı program
- + Fiyatına değiyor
- Sadece Mac'lerde çalışıyor

DİZÜSTÜ BİLGİSAYARI OLMAYANLARA: Eğer sürekli seyahat ediyorsanız ve bir dizüstünüz ya da PDA'nız bulunmuyorsa kişisel bilgilerinize anında ulaşmak için Infoanyplace'i kullanabilirsiniz. Web tabanlı olan bu araç sayesinde e-postalarınızı, adres defterinizi net üzerinde saklayabilirsiniz. İhtiyacınız olan tek şey internete bağlı bir PC. Infoanyplace kullanmaya Outlook ve Outlook Express'deki adres, takvim gibi bilgileri aktarmanızı sağlayan seçenekle başlıyorsunuz. Web tabanlı arayüz biraz fazla sade olsa da rahat kullanımıyla göz dolduruyor. Takvimde sadece tek bir günün görüntüsüne ulaşabiliyorsunuz. Sağ taraftaki panelde ise üç aylık randevularınız ve görevleriniz kalın işaretlenmiş olarak bulunuyor. Randevuların çıkışıp çıkmadığını kontrol edecek bir özellik ise bulunmuyor. Tüm e-posta hesaplarınızı tek bir hesap altında toplayan ve SMS gönderim yapan servisler programının diğer özelliklerinden. Piyasada yer alan ücretsiz web tabanlı e-posta hesaplarıyla ve online takvim hizmetleriyle karşılaştırınca Infoanyplace'in en büyük farkı, web üzerinde veri depolama özelliği olarak öne çıkıyor. Ağustos itibarıyla işlevsel hale geçen bu özellik sayesinde seyahat esnasında ihtiyaç duyabileceğiniz dosyalara internette ulaşabileceksiniz.

SONUÇ: Infoanyplace, dizüstü bilgisayarı bulunmayan ve sürekli hareket halinde olanlara hitap eden sınırlı bir araç.

- + Depolama
- + Birden fazla e-posta hesabına erişim
- Sınırlı pazar

DİJİTAL FOTOĞRAFÇILAR 10'U KAÇIRMA-SIN: Piyasaya sürüldüğü ilk günden beri Paint Shop Pro, zengin özellikleri ve Adobe Photoshop'un çok altındaki bir fiyatıyla kullanıcıların beğenisini topladı. Photoshop'ta olmayan özellikleri ve herkese hitap eden kolay kullanımıyla Paint Shop'un yeni sürümü X'te, Corel, özellikle, dijital kamera kullanıcıları için çok daha kullanıcı dostu bir arayüz tercih etmiş. Korunan eski araçların yanına birkaç yeni araç da eklenmiş. Yine de Corel X'deki en büyük değişiklik, kullanıcı dostu ve görev bazlı arayüz. Corel X, Photo Album 6.0 adlı fotoğraf albümüyle birlikte geliyor. Bunun yanında ham dijital fotoğraf makinelerinden aktarılan görüntüleri dönüştürmek için Pixmated Raw Shooter Essentials bulunuyor. İki saatlik eğitim videosu da içeren Corel Paint Shop Pro X, her zamanki gibi, verilen her kuruşu hak ediyor. Photoshop'tan çok daha basit kullanımıyla zengin bir illüstrasyon programına ucuza sahip olabilirsiniz. Dijital kamerası olan herkese hitap eden Corel X'le dijital fotoğraflarınızı organize edebilir, üzerlerinde sınırsız değişiklik yapabilir ve internet üzerinden sevdiğinizlerle paylaşabilirsiniz.

SONUÇ: Corel Paint Shop Pro X tüm seviyedeki dijital fotoğrafçılar için iyi bir yatırım ve Adobe Photoshop'a bir servet dökmek istemeyen kullanıcılar için en ideal seçenek.

- + Geliştirilmiş arayüz
- + Görüntü izleme ve değiştirme araçları
- Gereksiz araçlar da içeriyor

Kişisel güvenlik yazılımı**AVG 7 PLUS FIREWALL**

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFOR.	■ ■ ■ ■ ■
SİSTEM BİLGİ	Windows XP/2000
FİYATI	www.grisoft.com 40 €

Ses kayıt yazılımı**WM RECORDER**

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFOR.	■ ■ ■ ■ ■
SİSTEM BİLGİ	Windows 98/NT/ME/2000/XP
FİYATI	www.wmrecorder.com 35 €

Casus yazılım engelleme aracı**ALLUME ICSPIYWARE & ANTI-PHISHING SUITE**

CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFOR.	■ ■ ■ ■ ■
SİSTEM BİLGİ	Windows 2000/XP/2003
FİYATI	www.allume.com 23 €

AVG'YE GÜVENLİK DUVARI DESTEĞİ:

AVG'nin anti virüs paketinin ücretsiz sürümü zengin özellikleriyle göz doldursa da yüksek fiyatı ve teknik desteğinin olmaması güvenliğe önem veren ancak bütçesi kısıtlı kullanıcılar için bir problem oluştuyordu. Yeni ücretli sürümde bu problemler giderilmiş. Yeni sürümdeki yenilikler bunlarla sınırlı değil. AVG 7'de güvenlik duvarı desteği eklenerek PC güvenliği artırılırken, cazip fiyat korunmuş. Yeni sürümdeki anti virüs koruması ücretsiz olanla aynı. Yani, sabit disklerinizi, e-postalarınızı, taşınabilir medyanızı sürekli güncellenen virüs veritabanıyla tarayabilir, saptanan açıkları Virus Vault ile karantinaya alabilir ve PC'nizdeki problemleri kontrol eden otomatik zamanlamayı kullanabilirsiniz. Yenilik ise güvenlik duvarı aracında. Bu araç, sürekli internete ihtiyaç duyan programların ayarlarını ilk kurulumda otomatik olarak yapıyor ve sizi manuel ayar zahmetinden kurtarıyor. Güvenlik duvarı, herhangi bir uygulama internet ya da ağ portlarını kullanmaya çalıştığında kullanıcıyı ikaz ederek söz konusu uygulamanın internette erişim hızı için onay ya da ret seçeneği sunuyor. Bu tercihler daha sonra sürekli kurallara dönüştürülebilir.

SONUÇ: iki yıllık lisansla gelen AVG 7, uygun fiyatı ve sunduğu çepeçevre koruma özellikleriyle sayesinde her kesimden kullanıcının rahatlıkla tercih edebileceği bir güvenlik paketi.

- ⊕ Uygun fiyat
- ⊕ 2 yıllık lisans
- ⊕ Güvenlik duvarı desteği

İNTERNET VİDEOLARINI KAÇIRMAYIN: İnternet üzerinde bulunan kaynakları görüntüleyebilmenize karşın bilgisayarınızda saklayamamanız çoğu zaman can sıkıcı bir hal alabiliyor. Özellikle "streaming" teknolojisinin gelişmesi sayesinde, internet sitelerinin bir kısmı video ve ses görüntülerini sadece bu biçimde sunuyor. Bu görüntüleri, internet bant genişliği yüksek olmayan kullanıcıların tekrar tekrar izlemesi ise daha da güç oluyor. WM Recorder, en basit haliyle internet üzerinden yayınlanan ses ve video dosyalarını PC'nize kaydetmenize sağlayan bir araç. Bu işlev, Windows Media Player'a internet üzerinden gönderilen dosyalara WM Recorder'ın müdahale etmesiyle sağlanıyor. Eğer Real Player kullanıyorsanız almanız gereken ürün ise RM Recorder. Her iki yazılım da multimedya içeriği gerçek zamanlı ve yüksek hızlı URL modlarında kaydediyor. Özellikle yüksek hızlı internet bağlantısına sahip olanlar, indirmesi saatler süren bir videoyu dakikalarla ölçülebiyecek bir sürede PC'lerine kaydedebilirler. Kullanımı kolay, işlevleri etkin olan WM Recorder'ın tek sorunu, yasal hakların korunması olgusu. Kaydettiğiniz video ya da müzikleri çoğaltmadan önce lisansları kontrol etmenizi öneririz.

SONUÇ: İnternet üzerinden yayınlanan ve yasal olarak mağazalardan erişemeyeceğiniz içeriği kaydetmeniz için mükemmel bir yazılım.

- ⊕ Yüksek kalite
- ⊕ Sorunsuz çalışma
- ⊖ Dosya biçimi değiştirememesi

CASUS YAZILIMDAN BEZENLERE: Son aylarda casus yazılımların tehdit kapsamı genişledi. Özellikle bankacılık işlemlerinde sıklıkla kullanılan sahtecilik yöntemleri, kullanıcıların başını ağrıttıyor. İnternet güvenliği üzerine bu kadar ücretsiz yazılım varken, ücretli bir yazılımın bundan çok daha fazlasını sunması gerekiyor. Allume'nin iCSpyware yazılımı, internetin en baş belası zararlarından olan casus programlara karşı güçlü koruma sağlarken, phishing etkinliklerini ve sürü postaları engelleme amaçlı araçlar da barındırıyor. Tüm bu özellikleri tek bir program ve arayüzden kontrol etmek oldukça avantajlı. Buna ücretsiz programların tespit edemediği casusları bu yazılımın bulup çıkarması da eklenince, iCSpyware'in farkı öne çıkıyor. iCSpyware paketinde zararlı programları daha kendilerini kurmadan, phishing ve sürü posta saldırıları yapmadan engelleyen koruyucu yazılımlar bulunuyor. Bütün bu yazılımlar olmadan da biraz dikkat ve biraz beceriyle tüm bu güvenliği sağlayabilirsiniz. Fakat yeni bir PC kullanıcısıysanız ve sürekli bu tür saldırılardan yakınıyorsanız, iCSpyware koruma görevini üstlenerek sizi bu deritten kurtarabilir ve saldırılara göğüs gerebilir.

SONUÇ: Spyware'den sürekli zarar görüyorsanız para ödemeye değebilir. Ancak yine de daha öncesinde ücretsiz alternatifleri deneyebilirsiniz.

- ⊕ Eksiksiz internet güvenliği
- ⊕ Phishing ve sürü posta önleme
- ⊖ Ücretsiz alternatifler

Uzaktan erişim yazılımı**MYWEBEXPC**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows 98/XP/2000/NT
BİLGİ www.MyWebExPC.net
FİYATI **TEK PC İÇİN ÜCRETSİZ**

Sistem bakım yazılımı**O&O DEFRAG 8 PROFESSIONAL**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

SİSTEM Windows 98/XP/2000/NT
BİLGİ www.oo-software.com
FİYATI **50 ₺**

Anında mesajlaşma yazılımı**İMESAJ**

CHIP PUANI

FİYAT/PERFOR.

-

SİSTEM Windows 98/2000/XP/PocketPC
BİLGİ www.imesaj.com
FİYATI **YAPILANDIRMAYA GÖRE**

PC'NİZE UZAKTAN ERİŞİN: Masanızdan uzaktayken PC'nize erişmek, sandığınızdan fazla işe yarayabilir. Örneğin, USB belleklere dosya kaydetmeyi ya da online bir servise yüklemeyi unutabilirsiniz. My-WebExPc, piyasadaki diğer rakiplerinin aksine, tamamıyla ücretsiz bir yazılım. Yapmanız gereken tek şey masanızdaki PC'nizi sabit bir hatla internete bağlamak. Herhangi bir PC'ye erişmek için küçük bir yazılımın yüklenmesi gerekiyor. Yazılım WebEx'in sitesinden sadece isim ve e-posta adresi soran küçük bir kayıt işleminden sonra indirilebiliyor. Bu yazılım aynı anda beş farklı bilgisayara kurulabiliyor. Uzaktan erişim herhangi bir Windows bilgisayardaki Internet Explorer ya Mozilla Firefox üzerinde aktarılıyor. PC'ler üzerinden gönderilen tüm bilgi şifrelenerek güvenlik sağlıyor. PC'ler arasında dosya aktarımı mümkün olmasa da, bilgisayarınızdaki bir e-posta iletisini uzaktan açabilir, okuyabilir hatta bir başka e-posta adresine iletebilirsiniz. MyWebExPC üzerinden sağlanan erişimde istediğiniz programlara erişimi sınırlayabilirsiniz. Örneğin, e-posta programına ya da MS Word'e erişimi durdurabilirsiniz. Fakat internetten erişime açtığınız PC zaten kendi bilgisayarınız olacağı için bu seçeneğin çok da gerekli olduğu söylenemez.

SONUÇ: Bilgisayarınızdaki dosyalara uzaktan erişmek ya da bir arkadaşınızdaki canlı destek almak istiyorsanız oldukça kullanışlı bir araç.

- + Ücretsiz
- + Basit kullanım
- Sınırlı erişim

DEFRAG DA OLMASA SABİT DİSK KENDİNE GELİR Mİ?: Uzun süre kullandığınız bilgisayarınızdaki verilerin yerleri, silme ve yazma işlemi dolayısıyla disk üzerinde parçalanır. Bu da büyük ölçekli verilere erişimde ciddi zaman kaybına ve performans düşüklüğüne neden olur. Çoğu zaman verilerin sabit diskinizde dağınık noktalarda bulunması ve işletim sisteminizde yer alan bir uygulamayı çalıştırdığınızda farklı konumlardan veriyi çağırması, sistemin yavaş çalıştığı izlenimini uyandırır. O&O Defrag'ın yeni sürümü, bu soruna bilindik bir çözüm sunuyor. Tek bir tıklamayla, defrag yani disk bütünleştirme işlemi arka planda başlıyor ve sizi de işinizden alıkoymuyor. Windows'un donatılarında hazır gelen hantal bütünleştirme aracı yerine O&O 8, birçok seçenekle geliyor. Diskleri kapasite farkı gözetmeksizin bütünleştirebileceğiniz bu aracın, aynı zamanda ekran koruyucusu çalıştığı anda çalışmaya başlayan kullanışlı bir seçeneği de bulunuyor. Ekran koruyucusundan çıktığınızda işlemin duraklaması sayesinde, PC'nizde herhangi bir performans düşüklüğü yaşamadan dosyaları birleştirebilir ve diskinizin performansını artırabilirsiniz.

SONUÇ: Zamandan çalan disk birleştirme zorunluluğuna pahalı fakat işlevsel çözüm. Çok zaman alsa da, Windows'un donatıları arasında yer alan standart disk birleştirme aracını da kullanabilirsiniz.

- + Kolay kullanım
- + İşlevsel seçenekler
- Pahalı

ANINDA MESAJLAŞMADA SON NOKTA: Anında mesajlaşma yazılımları son 3 yıldır popülaritesini hiç yitirmedi. Öte yandan artan sayılarına rağmen yaygın olarak kullanılan mesajlaşma programlarının sayısı bir elin parmaklarını geçmiyor. Bu noktada, yeni çıkan yazılımların kendilerini kabul ettirebilmek için ilginç ve etkili özellikler olması şart. Tamamen Türk yazılımcılar tarafından geliştirilen iMesaj da böyle bir program. Özellikle kurumsal iletişim için tasarlanan iMesaj, şirketler için bulunmaz bir nimet gibi. Sadece kendi üzerinden değil SMS yoluyla da haberleşme olanağı sunan yazılımın belki de en ilginç tarafı, çevre bileşenleri hakkında da kullanıcılara bilgi vermesi, hatta bu aygıtlarla etkileşim olanağı sağlaması. Örneğin iMesaj sayesinde UPS hakkında bilgi alabilir ve yönetebilir, yönlendirici ya da switch gibi cihazlarla iletişim kurabilir, veritabanını yönetebilirsiniz. En güzel tarafıysa yazılımın sadece masaüstü Windows ortamıyla sınırlı olmaması. PDA'larda hatta cep telefonunuzda bile çalışabilen iMesaj, sürekli online kalıp kesintisiz iletişim isteyen kurumsal kullanıcılar için biçilmiş kaftan.

SONUÇ: İhtiyaçlara göre eklentilerle becerileri artırılabilen iMesaj, esnek yapısı, basit ve etkili arayüzü ve gelişmiş güvenlik önlemleriyle başarılı bir mesajlaşma yazılımı ve her şeyden önce Türk yazılımcılarının bir eseri.

- + Zengin özellikler
- + Ölçeklenebilir yapı
- + Kullanışlı arayüz

En iyi ücretsiz video yazılımları

Yönetmen koltuğu sizin

Ticari alternatiflerini aratmayan ücretsiz yazılımlarla video kaydı, dönüştürme ve montaj yapabilir, her biçimdeki video filmini kolayca izleyebilirsiniz. CHIP, en kullanışlı ücretsiz video araçlarını sizler için seçti.

»CD'deki araçlar

CHIP, buradaki tüm programları sizin için eCHIP'e koydu.
eCHIP Code: © Video Free

1 Windows Movie Maker 2 Eğlenceli, ücretsiz video montajı

Microsoft, zengin efekt ve filtre seçenekleriyle şaşırtan, komple bir video düzenleyicisini ücretsiz olarak sunuyor.

Windows Movie Maker 2, yeni başlayanlara yönelik, kullanımı kolay bir program. Tatilde veya verdiğiniz bir partide çektiğiniz videoları hızlı ve kolay bir şekilde montajlamak için bu yazılım fazlasıyla yeterli. Birçok overblending (üzerine bindirme) efektinin yanı sıra, değişik video efektlerinin çokluğu dikkati çekiyor. Mesela video kliplerini daha keskin, daha hızlı, daha yavaş, daha sesli veya değişik renklerle oynatabilirsiniz. Ayrıca basit bir başlık düzenleyicisi (title generator) de kullanıma sunuluyor. Video klipleri bir storyboard üzerinde aranje ediliyor. Bir tıklamayla zaman çizelgesi (timeline) görünümüne geçiyorsunuz, burada videoyu ve sesi istediğiniz

gibi kesebiliyorsunuz. Kayıt modülü ise analog ve dijital kaynakları destekliyor. Videolardan hareketsiz görüntü (kare) kaydı da yapılıyor. Çıkış (export) olarak Microsoft, kendi Windows Media biçimini kullanıyor. An-

cak DV-AVI biçiminde çıkış almak da mümkün. Movie Maker 2 ayrıca Pocket PC'ler için özel olarak bir çıkış filtresi sunuyor. Montaj aracının bu ikinci sürümü maalesef sadece Windows XP yüklü bilgisayarlarda çalışıyor.

1 **Ücretsiz video paketi:** Movie Maker kayıt, montaj ve çıkış için gerekli tüm modüllere sahip.

2 **Serbest video montajı:** VirtualDub video materyallerini kaydetmenizi, parçalamanızı ve düzenlemenizi sağlıyor.

2 VirtualDub

Kayıt ve düzenleme profesyoneli

VirtualDub, oldukça kapsamlı bir görüntü yakalama ve video düzenleme programı, hemen her şeyin üstesinden gelebiliyor ve üstelik de bedava.

VirtualDub'ın en önemli ve parlak özelliği kayıt modülü. PC'niz bu sayede tam anlamıyla bir dijital video kaydedicisine dönüşüyor. Windows'ta kurulu tüm video ve ses codec'leri dönüştürme için kullanılabildiğinden, mesela TV görüntülerini gerçek zamanlı olarak DivX biçiminde kaydedebilirsiniz. Hatta bir TV kartının standart olmayan çözünürlüklerinde bile, sürücüler desteklemese de kayıt yapmak mümkün. Ücretsiz yazılımın düzenleme seçenekleri de güçlü. VirtualDub, 4 GB boyuta kadar AVI dosyalarını düzenleyebiliyor, sesi senkronize edebiliyor, aynı zamanda video ve ses verilerini ayrı ayrı işleyebiliyor. Filmleri istediğiniz gibi montajlayabiliyor ve başka biçimlere dönüştürebiliyorsunuz. <http://neuron2.net> adresinde VirtualDub için sayısız ücretsiz video filtresi bulabilirsiniz. Bunlar aynı zamanda profesyonel ihtiyaçlara da cevap verebiliyor.

3 Jashaka

Etkileyici üç boyutlu efektler

Ücretsiz, aşırı kapsamlı ve açık kaynak kodlu çözümlerden Jashaka ile videolarınıza harika 3B efektler ekleyebilirsiniz.

Gerçek zamanlı compositing bugüne kadar sadece Adobe'nin After Effects'i gibi pahalı yazılımlarla mümkündü. Jashaka ile artık kendi çektiğiniz filmleri profesyonel efektlerle, animasyonlarla ve overblending'lerle süsleyebilirsiniz. Programın bitmez tüken-

3 Open-Source uzmanı: Jashaka profesyonel görünümlü üç boyutlu efektler oluşturup filmlerinize ekliyor.

4 Her zaman ekranda: ZoomPlayer'da akıllı ekran sayesinde tam ekranda bile tüm işlevlere erişmek mümkün.

mez seçeneklerinin olumsuz etkileri de var: Programın kullanımı, video montajına yeni başlayan kullanıcılar için bir hayli zor. Kendine özgü bir arayüze sahip olan Jashaka'ya alışmak bu yüzden uzun sürüyor. Neyse ki, Jashaka'nın web sayfasında (www.jashaka.org) herkese açık bir Wiki formunda oldukça ayrıntılı bir kullanım kılavuzu bulmak mümkün.

Program OpenGL desteği sayesinde etkileyici efektlerle desteklenmiş gerçek zamanlı compositing imkanı sunuyor. Aynı zamanda Adobe Premiere için eklentiler (plug-in) de destekleniyor.

4 ZoomPlayer

PC başında sinema keyfi

ZoomPlayer'ın ücretsiz sürümü her şeyi başarabilen araçlardan biri ve her türlü filmi problemsiz bir şekilde oynatabiliyor. Hatta profesyonel kullanıcılar DirectShow desteğinden de faydalanabilirler.

Konforlu oynatma seçenekleri ve zengin ayar olanaklarını bir arada sunan ZoomPlayer, Windows Media Player'a göre daha keyifli bir şekilde film izlemeyi mümkün kılıyor. Film oynarken bile tüm işlevlere erişmeye devam edebilirsiniz ve DirectShow'da neler olacağına kendiniz karar veriyorsunuz. Böylece mesela eski Windows Renderer ile daha iyi VMR9 (VideoMixerRenderer 9) arasında bir seçim yapabiliyorsunuz. ZoomPlayer filmden bir kareyi ekran görüntüsü olarak sadece VMR9 üzerinden ve sadece belirli biçimlerde oluşturabiliyor, çıkış olarak maalesef tüm video biçimleri desteklenmiyor. DVD filmlerin VOB dosyalarından ekran görüntüsü alınamıyor.

"Scene Cut Editor" oldukça faydalı bir düzenleyici. Bu araç sayesinde, kaydettiğiniz televizyon programlarındaki reklam araları →

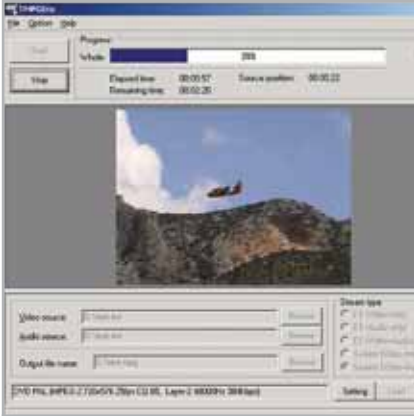
BAZI BAĞLANTILAR ELİNİZİ KOLUNUZU BAĞLAR

Geleceğin teknolojisi
kablosuz iletişim,
hareket özgürlüğü
demektir.

Sizi sınırlayan
kablolardan kurtulun,
kablosuz iletişime,
özgürlüğe geçin.
AirTies ile geçin!

AirTies
wireless networks

5 Kapsamlı: TMPGEnc, MPEG1 ve MPEG2 dosyalarıyla çalışmak için tüm önemli işlevleri sunuyor.

nı atlayabilirsiniz. Bunun için sadece bir defa reklam bloklarının başlangıç ve bitiş zamanlarını girmeniz gerekiyor. ZoomPlayer bu değerleri bir CUT dosyasında kaydediyor. "Chapter Editor" de aynı şekilde çalışıyor, bununla bölüm başlıklarını belirleyebilirsiniz. Program arayüzünün kullanımı iyi düşünülmüş ve bir zorluk çıkarmıyor, kişisel beğenilere göre özelleştirmek için de birçok seçenek sunuyor. Farenin tekerini belirli işlemler için kullanılmak üzere ayarlayabilirsiniz. Skin üzerindeki tuşlar ve "Control Bar" ise istenildiği gibi tanımlanabiliyor. Tam ekran gösterimde bile açılan bir menü üzerinden tüm işlemlere erişebilirsiniz.

5 TMPGENC

Dahiyane MPEG kodlayıcı

TMPGENC, MPEG kodlayıcılar arasında klasikleşmiş bir program, özellikle yüksek kalitesiyle şaşırtıyor. Aynı şekilde zengin işlev kapsamı, performansı ve sayısız ayar seçeneğiyle beğeni kazanıyor.

6 Skin destekli: Kökleri Linux'a dayanan VideoLAN programına da yeni bir görünüm kazandırabilirsiniz.

7 Auto Gordian Knot: Sadece dört adımda her türlü film DVD'sini kopyalayabiliyor.

TMPGENC ile istediğiniz AVI dosyalarından MPEG1 ve MPEG2 dosyaları (MPEG2'ler sadece bir ay boyunca) oluşturabiliyorsunuz. Ücretsiz program bunun dışında ses ve video stream'lerinin multiplexing ve demultiplexing işlemlerini de destekliyor. Aynı şekilde bir diğer pratik özellikse, birçok videonun bu araçla batch modunda (topluca) bir seferde dönüştürülebilmesi.

TMPGEnc bunların yanında 2 GB üzerindeki WAV dosyalarını da destekliyor. MPEG kodlayıcı tüm bunlar için sayısız ses ve görüntü ayarı seçeneği sunuyor. Yazılım sabit ve değişken bit oranlarını da destekleniyor. Filmler maksimum iki geçişte dönüştürülüyor, bu da mükemmel bir görüntü kalitesi sunuyor. Batch modunda araç bir kerede komple video listelerini dönüştürebiliyor. Programa dâhil edilmiş sihirbaz sayesinde, dönüştürücüyü artık daha kolay bir şekilde kullanabiliyorsunuz.

6 VideoLAN Client

Her videoyu oynatabiliyor

Linux dünyasından devşirilen VLC, DVD'den streaming biçimlerine kadar her şeyi çalıyor.

VideoLAN Client DVD'leri, Video CD'leri, MPEG dosyalarını, Quicktime ve DivX videolarını sorunsuzca oynatabiliyor. Bunu başarabilmesinin sırrı uygun codec'lerin VideoLAN'da hazır bulunmasında. Fazladan bir özellik olarak, bu oynatıcıda MPEG ve DivX Streaming desteği var; bu sayede videoları download edilirken bile oynatmak mümkün. Böylece, bir filmin sadece başına bakıp indirmeye değil değmeyeceğini kontrol edebilirsiniz.

Tipik bir Linux programının özelliğine uygun olarak, oynatıcıda maalesef kullanıcı dostu bir arayüzden söz etmek mümkün de-

ğil. Ekran büyüklüğünü değiştirmek için ayarları kendiniz yapmanız ve yeni değerleri *Settings* seçeneğinin derinlerine bir yerde gizlenmiş bir menüye girmeniz gerekiyor. Aynı şekilde, programın kullanımı da biraz zahmetli. Dosyaların açılmasında bile Explorer penceresi yerine büyük bir menüyle karşılaşılıyorsunuz. Tam ekran modunda programı pratikte sadece sağ fare tuşuyla yönetmek mümkün, zira VideoLAN bu esnada oynatıcının veya bir düğme çubuğunun gösterimine izin vermiyor.

7 Auto Gordian Knot

DivX-DVD kopyalayıcı

DivX ve XviD'in tüm inceliklerini destekleyen bu ücretsiz yazılım sayesinde, konuyla ilgili geniş temel bilgilere sahip olmanız da film DVD'lerini kaliteli bir şekilde kopyalayabilirsiniz.

Auto Gordian Knot, DivX veya XviD gibi MPEG4 codec'leri için harika bir DVD kopyalama aracı. Düzinelerce araçla boğuşmak istemeyenler, bu araçla "Gordion Düğümü"nü çözebilirler. Araç sadece dört adımda DVD'leri kopyalayan başarılı bir grafik arayüze sahip. Basit tasarlanmış arayüz, kopyalama korumasına sahip olmayan bir DVD'yi başka bir biçime dönüştürmek için gerekli tüm seçenekleri sunuyor. Aracın kullanımı oldukça basit. Auto Gordian Knot fazla uzun filmler için de ideal, zira hazır dönüştürülmüş dosyalar kolayca bir CD boyutuna sığacak şekilde parçalara ayrılabilir. Dosya boyutundan bağımsız olarak, her parça için en iyi kaliteyi elde edebilirsiniz. Ses alanında da, isterseniz ses verilerinin değişken bit oranlarıyla dönüştürülmesini sağlayabilirsiniz.

8 Video dönüştürücüsü: Media Encoder videoları streaming özellikli biçime dönüştürebiliyor.

8 Windows Media Encoder

Lüks video ve ses dönüştürücüsü

Windows Media Encoder, her türlü AVI veya MPG dosyasını ücretsiz olarak yüksek kaliteli Windows Media (WMF) biçimine dönüştürmenizi sağlıyor.

Hazır dönüştürülmüş video tamamen streaming özelliğine sahip oluyor, bu da demek oluyor ki, bir filmi izleyebilmek için tamamen bilgisayarınıza indirilmesini beklemeye gerek yok.

Microsoft, WMF ile video ve ses sıkıştırmasında kendi standardını kabul ettirmeye çalışıyor. Windows Media 9 ile Microsoft, Quicktime, DivX veya RealVideo biçimine eşdeğer bir codec sunuyor. Özellikle değişken bit oranlı iki geçişli (2-pass) kodlama sayesinde, WMF codec'i kalite olarak da beğeni topluyor. Programın kullanımı basit. Bir sihirbaz, kodlama sürecinde kullanıcıyı adım adım yönlendiriyor. Sihirbaz *Start* menüsü ile etkinleştiriliyor. Windows Media Encoder, web kamerası sayesinde, canlı olayları doğrudan internete de aktarabiliyor; çok kanallı ses ve High-Definition biçimi gibi profesyonel özellikler de destekleniyor.

9 Gspot

Her filmi oynatıyor

Ücretsiz araçlardan Gspot, en önemli oynatma problemlerini çözüyor ve videolar düzgün olarak oynatılamadığında hızlı bir şekilde hata araması yapıyor.

Gspot, AVI biçimindeki video dosyaları için en iyi analiz araçlarından biri. Bu araç, bir filmi oynatmada sorunlar yaşıyorsanız veya film hiç açılmıyorsa, tek kelimeyle vazgeçilmez bir program. Oynatma sorunları çoğunlukla değişik codec sürümlerinden kaynaklanır: Videonun sıkıştırılmasında kullanılan

codec, Windows sisteminde kurulu olan codec'lerle uyumlu değildir.

Bu küçük ve ücretsiz araç, AVI dosyalarını hızlı bir şekilde analiz etmekte yardımcı oluyor ve ayrıca filmi düzgün bir şekilde oynatmak için gerekli tüm codec'leri ve DirectShow filtrelerini listeliyor. Videonun sorunsuzca oynatılabilmesi için eksik olan codec'leri kurmanız yeterli. Bedava olan yazılım, kurulum gerektirmiyor ve doğrudan çalıştırılabilir.

10 Scenalyzer

DV videolar için sahne ayırıcı

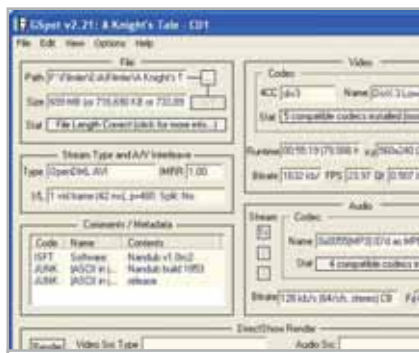
Bu akıllı freeware, PC'ye aktarılan DV videoları otomatik olarak tek tek sahnelere ayırıyor. Ayrıca ekstra bir kurulum gerektirmiyor.

Scenalyzer, DV videoları ayrı bölümler halinde parçalara ayırmak için ideal bir araç. Tarama bu sırada isteğe bağlı olarak optik veya kayıt tarihine göre gerçekleşiyor. Sahneler istendiğinde tekrar DV video olarak sabit diske yazılabilir ve otomatik olarak dönüştürülüyor.

Program, dijital video kameradan kayıt sırasında kaydedilmiş kayıt bilgilerini, yani "datestamp"leri okuyup değerlendirebiliyor. Bunların yardımıyla sahne başlangıçları ve sonları tam olarak tespit edilebiliyor. Seçili sahneleri, taramadan sonra sabit diskinize kaydedebilirsiniz. Programın ilginç bir özelliği, videoları teker teker BMP dosyaları olarak kaydedebilmeniz ve klip listelerini indeks halinde yazdırabilmeniz. Böylece mesela 60 dakikalık bir DV bandının içeriğini katalog olarak yazdırmak mümkün.

İPUCU: Aynı programcı ekibinin ScenalyzerLive adlı shareware yazılımıyla, dijital video kameradan toplu halde kayıt yapmak da mümkün. ■

Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

9 GSpot: Freeware yazılım, video problemlerinin çözümünde büyük kolaylık sağlıyor.

10 Video ayırıcı: Scenalyzer videolarınızı doğru bir şekilde tek tek sahnelere ayırıyor.

ADSL'DE LİMİTİNİ BİL!

Download ederken nerede duracağınızı biliyor musunuz?

AirTies biliyor!
Size de söylesin.

ADSL'e limitli tarifeyle
bağlananlar için
ADSL SAYACI
sadece AirTies'da!

AirTies
wireless networks

XP işletim sistemini Vista'ya çevirin

Windows XP'ye Vista makyajı

Microsoft, önce Longhorn diye duyurup, daha sonra ismini Windows Vista olarak değiştirdiği yeni nesil işletim sistemini, ancak 2006 sonlarına doğru piyasaya sürebilecek. CHIP bu ay, kurulu Windows XP işletim sistemine, çeşitli yardımcı araçlarla ek işlevler kazandırıp, Vista'ya nasıl benzetebileceğinizi açıklıyor...

Microsoft uzun bir süre "Longhorn" adıyla duyurduğu yeni nesil işletim sisteminin ismini, bir süre önce Windows Vista olarak değiştirdiğini açıkladı. Yeni ismi ve Beta sürümüyle kullanıcıların beğenisine sunulan Vista, kullanıcılarına yansıtılmak istenen tüm özellikleri kapsamıyor olsa da, genel hatları ile önümüzdeki dönemde nasıl bir işletim sistemi ile karşılaşabileceğimiz hakkında büyük ipuçları veriyor. Kullanıma sunacağı yeni işletim sistemlerinin dış görünüşü üzerinde de büyük yeniliklere giden Microsoft, Windows Vista ile bu geleneği devam ettiriyor. Bu yazı konumuzun temelini, 2006 sonunda piyasaya sürüleceği belirtilen Windows Vista'nın, kullanıma sunulan Beta sürümünde göze çarpan pratik özellikleri ve görsel zenginliğini, Windows XP işletim sistemine, üçüncü parti yardımcı araçlarla nasıl kazandırabileceğimiz oluşturuyor.

Görsel değişiklikler: XP, Vista'ya dönüşüyor

Üçüncü parti bir yazılım olarak geliştirilmiş Vista Inspirat, Windows XP üzerine kurulduğunda, bu işletim sisteminin dış görüntüsünü yenileyip Vista işletim sistemi havası verebiliyor. Bunu da son derece başarılı bir şekilde gerçekleştiren program, kurulmuş olduğu sisteme fazla yük bindirmiyor olmasının yanında, Windows XP'yi artık sıradanlaşmış görsel havasından uzaklaştırıp yepyeni bir kimliğe büründürabiliyor. Yazılım paketini <http://en.crystalxp.net> adresinden temin

edebileceğiniz Vista Inspirat, sisteme yüklenme aşamasında herhangi bir ekstra ayar yapmayı gerektirmiyor. Kurulum bölümü tamamlandığında, işletim sisteminizi yeniden başlatmanız isteniyor ve bu işlem sonucunda yepyeni bir Windows XP girişi ekranıyla karşılaşıyorsunuz. Bu aşamadan sonra masaüstüne geçtiğinizde, bilgisayarınızın yeniden başlatılmadan önceki görüntüsü ile şimdiki arasında nasıl bir fark olduğunu görüyorsunuz. Yepyeni masaüstü simgelerinin yanında, Başlat menüsünün yeni şekli ilk olarak dikkat çekenler arasında. Üst kısma eklenen *Object Dock* çubuğu üzerinde Media Player, Internet Explorer ve Outlook Express gibi Windows bileşenlerini çalıştırmanızı sağlayacak, son derece şık tasarlanmış hareketli simgeler yer alıyor. Dilerseniz bu bölüme sürükleyip bırak yöntemiyle yeni kısayollar ekleyerek sürekli elinizin altında olmasını sağlayabilirsiniz.

XP Değişiyor: Vista Inspirat yazılımını sisteminize kurduğunuzda, XP işletim sisteminiz farklı bir görsel kimliğe bürünüyor.

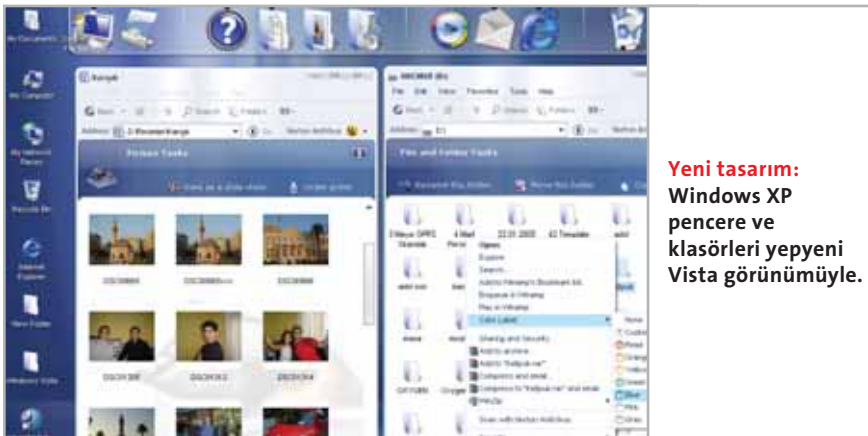
Görsel değişiklikler, Windows XP pencerelerinin aldığı yeni renk tonları ve tasarım değişiklikleri ile devam ediyor. Klasik pencere görüntülerini, Vista işletim sisteminde yer alacak yeni klasör tipine benzeten yazılım, işletim sisteminde yer alan programlara da etki ederek bunlar üzerinde de görsel değişikliklere yol açıyor. İşletim sistemi görüntüsü üzerinde değişiklik yapan bu öğelerden bazılarını iptal edebilme şansına da sahipsiniz. *Başlat / Programlar / BricoPacks / Vista Inspirat* menüsü altında, sisteminize yüklü Vista Inspirat bileşenleri yer alıyor. Bu bileşenlerden dilediğinizi *Disable* seçeneği ile devre dışı bırakabilir, isterseniz de aynı kısayol altında yer alan *Remove Vista Inspirat* seçeneğiyle bu yazılım paketini sisteminizden tamamen kaldırabilirsiniz. Böylece Windows XP işletim sisteminiz, bu programı kurmadan önceki en son haline herhangi bir probleme yol açmadan geri dönmüş olacak.

XP'ye, İçerik denetimi ekleyerek Vista işlevi kazandırın

Windows Vista'ya entegre edilecek yeni özelliklerden biri de, çocuklarını internet üzerindeki zararlı içerikten korumak isteyen ebeveynler için, içerik filtrelemeye

olanak sağlaması olacak. Yani şu an üçüncü parti yazılımları kullanarak aldığımız önlemlerin, Windows Vista'ya bütünsel gelecek özellikler sayesinde kolayca halledilebilecek olması, Microsoft'un yeni işletim sistemine geç de olsa böyle bir özellik kazandırması bakımından önemli bir ayrıntı olarak göze çarpıyor. Windows XP'de böyle bir özellik olmadığı için yardımcı yazılımlar kullanarak işletim sistemimize şimdiden içerik filtreleme özelliği ekleyebiliriz.

Kurulum dosyasına www.cybersitter.com adresinden erişebileceğiniz "CYBERSitter" programı, içerik filtreleme yazılımları arasında en başarılı olanlardan birisi. Programın özellikleri arasında; çocuklarınızın erişmesini istemediğiniz web adreslerini programa tanımlayıp, bu web sayfasına bağlantı kurulmak istendiğinde izin verilmemesini sağlayabileceğiniz URL Engelleme ve çeşitli anahtar kelimeler belirleyip, içinde bu anahtar kelimelerin geçtiği web adreslerini otomatik olarak engelleyecek yardımcı araçlar yer alıyor. Yazılımı kullanarak, çocuklarınızın internet üzerinden kiminle ve ne zaman sohbet yaptığınızı görebiliyor olmanızın yanında, kısıtlama getirebilmeniz de oldukça işinize yarayacaktır.

Yeni tasarım: Windows XP pencere ve klasörleri yepyeni Vista görünümüyle.

**KAT KAT FAZLA
ADSL KAPSAMA ALANI**

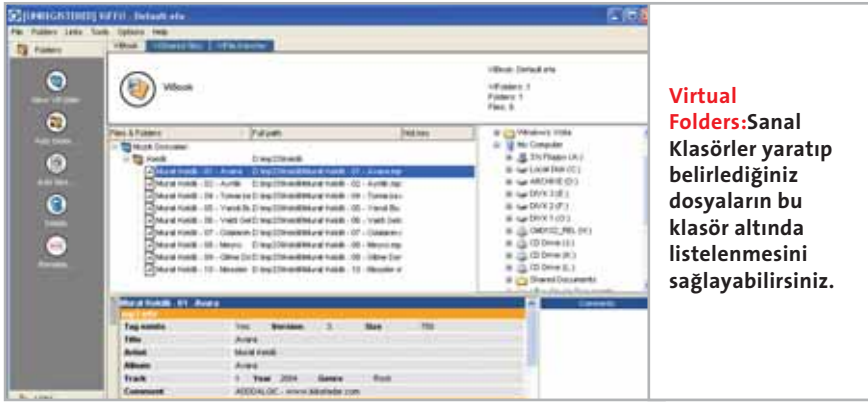
Çok katlı binalarda kablosuz ağ kurmak artık çok kolay.

AirTies, bütün kablosuz ADSL modemlerin karşılaştığı "duvar sorunu"nu çözüyor.

MESH TEKNOLOJİSİ
(En Geniş Kapsama Alanı)
Sadece AirTies'da

AirTies
wireless networks

Virtual Folders: Sanal Klasörler yaratıp belirlediğiniz dosyaların bu klasör altında listelenmesini sağlayabilirsiniz.

Dosya paylaşımının engellemesi, e-posta filtreleme ve engelleme, MSN ve ICQ gibi anında mesajlaşma yazılımlarına blok koyarak çalışmamasını sağlamak ve uzaktan kontrol gibi birçok ek özellik, CYBERSitter'in yapabilecekleri arasında.

Aklınıza hemen "Peki, çocuklarım bu programı devre dışı bırakamaz veya silemez mi?" diye bir soru gelebilir. Programda yapacağınız tüm işlemleri, yazılımı sisteme kurduktan sonra belirlediğiniz size özel kullanıcı adı ve şifre ile yapıyorsunuz. Daha sonra program arka planda çalışıyor, eğer çocuklarınız programı fark edip pasif duruma getirmeye veya silmeye kalkışarlarsa, kullanıcı adı ve şifre ekranı ile karşılaşarak bu girişimin başarısızlıkla sonuçlanması sağlanıyor.

Vista, Sanal Klasörler'de klasörlerinizi kolayca listeliyor

Windows Vista ile gelecek yeni ve çok kullanışlı özelliklerden biri de "Virtual Folders", yani sanal klasör oluşturabilme. Bu kullanışlı özellik, sabit diskinizde değişik klasörler altında yer alan belirli dosyaları, sanal bir klasör oluşturarak bu klasör altında toplayabilmeniz ve gerek duyduğunda yarattığınız bu Sanal Klasöre girip içinde yer alan dosyalara kolayca erişebilmeniz sağlanıyor.

eXaiSoftware firmasının üretmiş olduğu Virtual Files & Folders Organizer adlı program, kullanıcılara Windows Vista'da yer alan Virtual Folders'a benzer özellikler sunuyor. Kısaltılmış adıyla Viffo yazılımını, www.exaisoft.com adresinden bilgisayarınıza kolayca yükleyebilirsiniz. Programın kullanımının oldukça basit olmasının yanında, anlattıklarımızın dışında birçok ek özellik de barındırdığını belirtmeden geçmeyelim. Sanal klasör yaratmak için New ViFolder düğmesine tıklayıp oluşturacağınız klasöre isim veriyorsunuz. Bu aşamadan sonra yarattığınız

nız bu sanal klasöre sağ tıklayıp, içinde görünmesini istediğiniz klasör veya dosyaları belirlemeniz gerekiyor. Bütün bu işlemler sonucunda bu klasörlerde yer alan dosyalar, yaratmış olduğunuz sanal klasör içinde listeleniyor. Artık listelenmesini sağladığınız tüm bu dosyalara tek bir merkezden, yani yarattığınız bu sanal klasör altından erişebilecek ve klasörler arasında kaybolmaktan kurtulacaksınız.

Yeni medya oynatıcısı: Windows Media Player 10

Microsoft'un medya oynatıcısı Media Player'ın son sürümü, Windows Vista ile standart olarak gelecek. XP işletim sistemi üzerine bu medya oynatıcısını kurarak yeni bir Vista işlevini işletim sisteminize entegre edebilirsiniz. Media Player 10'u Microsoft resmi web sayfasından (www.microsoft.com/windows/windowsmedia/tr/mp10/default.aspx) indirip sisteminize kurabilirsiniz.

Player 10'u, Windows XP üzerine kurup kullanabilirsiniz

Windows Media Player 10, geçmiş sürümlerine göre görsel olarak birçok yeniliğe sahip ve müzikten, video, resim ve TV kayıtlarına kadar tüm dijital ortamı keşfetmenizi, karşıdan yüklemenizi, düzenlemenizi ve yürütmenizi kolaylaştır-

mak için tasarlandığının altı çiziliyor. Bunların dışına yeni sürümün "Geliştirilmiş Aygıt Desteği" yaklaşık 75 taşınabilir ortam aygıtını destekleyebiliyor ve bunların Media Player 10 ile kolayca iletişim kurması sağlanıyor. Akıllı Müzik Kutusu sayesinde, otomatik puanlama ve çalma listesi oluşturma gibi birçok pratik araca sahip olan Media Player 10, en sık kullandığınız dosyalara otomatik puan vererek çalma listesi oluşturmanızda sizlere yardımcı olabiliyor.

Internet Explorer: Entegre RSS Reader

Windows Vista ile bilgisayarlarımızda yerini alacak olan Internet Explorer 7, geliştirilmiş RSS desteğiyle, artık bu biçimi destekleyen sitelerden, Internet Explorer kullanarak yararlanabilmemizi sağlayacak. RSS ile örneğin bir haber sitesinden, sadece eklenen ekonomi veya spor haberlerini, siteyi tarayıcınız üzerinden ziyaret etmeye gerek duymadan takip edebilirsiniz. Bu tür RSS yayını yapan birçok internet sitesini, RSS Okuyucu (RSS Reader) adı verilen yazılımlara tanımlayarak, tek bir merkez altından bütün bu sitelerdeki gelişmeleri yakından izleyebiliyor olmanız gerçekten çok pratik.

Windows XP üzerinde kullandığınız Internet Explorer 6'ya, derseniz böyle bir özellik kazandırabilir ve RSS yayını yapan web sitelerinden yararlanmaya başlayabilirsiniz. Pluck RSS Reader isimli yazılımın, Internet Explorer Edition yani Internet Explorer için sunulan ek yazılım paketini, www.pluck.com/products/download.html adresinden indirip bilgisayarınıza kurarak web tarayıcınızı bu işlevle donatabilirsiniz.

Eklenti Windows XP üzerine kurulabilmesi için minimum sistem gereksinimi olarak Service Pack 1 ve Internet Explorer 6 öngörüyor. ■

Uğur Seven/Onur Seven, uguronur@chip.com.tr

Pluck RSS Reader: Internet Explorer 6'ya entegre çalışan Pluck Internet Explorer Edition ile, RSS destekli siteleri yakından takip edebilirsiniz.

En iyi ücretsiz yazılımlar

Open Source De Luxe

İhtiyaç duyduğunuz programlara para ödemek istemiyor veya sisteminizi artık Microsoft'un egemenliğinden kurtarmak istiyorsanız CHIP'in sizler için derlediği en iyi açık kaynak programlarını deneyebilir ve bunların kaynaklarına inebilirsiniz.

İster Microsoft Office olsun isterse Adobe Photoshop, belirli bir ücret karşılığında satılan tüm programların kaliteli ve ücretsiz bir alternatifi her zaman bulunur. Daha da önemlisi, yenilik meraklısı açık kaynak topluluğunun geliştirdiği araçlar sadece paradan tasarruf etmenizi sağlamakla kalmıyor, aynı zamanda sisteminizi de Microsoft gibi sektörün devlerinden bağımsız hale getirmenize imkân sağlıyor. CHIP, bu yazıyla en iyi programları sunuyor ve açık kaynak sahnesini ara hatlarıyla değerlendiriyor.

General Public License: Herkesten herkese ücretsiz araçlar

Open Source, yani açık kaynak, birçok kullanıcı için ücretsiz yazılımlarla ve dolaşısıyla Freeware ile eş anlamlı. Ancak açık kaynak, temel olarak programın kaynak kodunun yayınlandığı ve herkesin istediği gibi ulaşabileceği anlamına geliyor. Oysa Freeware tanımı, ücretsiz ancak kaynak kodu yayınlanmayan programlar için kullanılır. Açık kaynak yazılımların ücretsiz programlara göre en büyük avantajı ise herkesin geliştirme sürecine etkin bir şekilde katılabilmesi. Bu sayede programlardaki hatalar, çalışkan açık kaynak toplulu-

ğu tarafından, sadece bir firma tarafından geliştirilen araçlara kıyasla çok daha hızlı bir şekilde giderilir. Ayrıca dünyanın çeşitli noktalarındaki programcılar söz konusu araçlara düzenli olarak yeni, kullanışlı işlevler de eklerler. Geliştiriciler, Sourceforge (Bk. Kutu 182) platformunda veya projelerin kendi web sayfalarında bilgi alışverişinde bulunuyor. Ayrıca kullanıcıların katıldıkları forumlarda ise ihtiyaç duyulan yeni özellikler ve karşılaşılan sorunlar hakkında da bilgi ediniyor.

Yazarının GPL (General Public License) altında yayınladığı açık kaynak programlar genellikle ücretsiz oluyor. Ancak tüm geliştiriciler dağıtım veya garanti verebilmek için ücret talebinde bulunabiliyor. Bununla beraber, yazılımın ve kaynak kodunun kesinlikle her zaman ücretsiz olarak yayınlanması gerekiyor. Bu durumun kodun değiştirilmesi için de geçerli ve bunun sonucunda ortaya çıkan yeni yazılım sürümü de tekrar GPL altında yayınlanmak zorunda.

Takip eden sayfalarda, pahalı ticari programların yerine kullanabileceğiniz en önemli açık kaynak araçlarını bulabilirsiniz.

» Neden açık kaynak?

- ✓ **Bedava:** Açık kaynak yazılımlarının hemen hepsi ücretsiz.
- ✓ **Hızlı hata düzeltimi:** Açık kaynak projeleri üzerinde birçok programcı çalışıyor ve bu nedenle hatalar genellikle çok hızlı çözülüyor.
- ✓ **Kullanıcılardan kullanıcılar için değişiklikler:** Tüm kullanıcılar yazılımlarda hangi özelliklerin eksik olduğunu programcılara bildirebilir veya kendileri programlayabilirler.
- ✓ **Ücretsiz destek:** Karşılaştığınız sorunları destek forumları sayesinde hızlı bir şekilde çözebilirsiniz.

Ofis ve internet

Açık kaynak, metin işleme, e-posta veya internet gibi günlük uygulamalar için sadece ücret açısından iyi bir alternatif olmanın çok ötesinde.

OFİS VE İNTERNET

İsim: OpenOffice
İşletim sistemi: Win 98, Me, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.openoffice.org

 Open Office, toplam altı programdan oluşan bir ofis paket. Bu paket için tablo ve metin işleme, sunuların hazırlanması, bilimsel formüllerin hesaplanması, çizim veya veritabanı hazırlanması hiç sorun değil. Paket, kendine ait bir dosya biçimine sahip ancak Microsoft Office gibi yaygın olarak kullanılan diğer dosya biçimlerini de açabiliyor ve kaydedebiliyor. Ayrıca dosyaların doğrudan PDF biçiminde saklanmasına da imkân sağlıyor.

Alternatif: Microsoft Office. Kullanımı çok benziyor ve Word, Excel veya PowerPoint'ten sorunsuz bir şekilde geçiş yapabiliyorsunuz. Ancak yaklaşık 500 Euro tasarruf ediyorsunuz.

Yol haritası: Şu anda Release Candidate 1 sürümü bulunan 2.0'ın yeni sürümü sene sonuna kadar yayınlanacak. Ayrıca Groupware projesi gelecekte bu pakete posta, haber ve takvim araçlarını da eklemeyi planlıyor.

TARAYICI

İsim: OpenOffice
İşletim sistemi: Win 98, Me, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.openoffice.org

 Mozilla projesinde doğan tarayıcının sayısı her geçen gün artıyor. Tüm dünyadaki kullanıcı sayısı 30 milyonun üzerinde olan Firefox, aynı zamanda çok da hareketli bir geçmişe sahip. Tarayıcı, 2004 yılında şu anki ismiyle yayınlanmadan önce ilk olarak Phoenix ve daha sonra da Firebird olarak adlandırılmıştı. Bunun arkasında ise Firesomething (www.cosmicat.com/extensions/firesomething) ismindeki eğlenceli bir eklenti bulunuyor. Bu, programın her açılışında başlık çubuğunda yeni bir isim ekrana getiriyor.

Alternatif: Microsoft Internet Explorer.

Daha az güvenlik açığı ve eklentiler sayesinde sayısız geliştirme imkânı ise Firefox'un en iyi alternatif olmasındaki en önemli etkenler.

Yol haritası: Gelecek sürümler için sık kullanılanların, geçmişin, eklentilerin, güncellemelerin ve aramanın iyileştirilmesi hedefleniyor.

ANINDA MESAJLAŞMA

İsim: Gaim
İşletim sistemi: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: <http://gaim.sf.net/>

 Diyelim ki birçok anında mesajlaşma aracına ait hesaplarınız var ancak aynı anda bütün programları çalıştırmak istemiyorsunuz. Bu isteğinizi, ICQ, AIM, Yahoo, IRC, MSN ve diğer hesaplarınızı tek bir çatı altında toplayan Gaim ile gerçekleştirebilirsiniz. Ancak tüm hesaplarınızda iletileri almak veya yenilerini göndermek için sadece bir programa daha ihtiyacınız olacak. Gaim'i kullanabilmeniz için ilk olarak açık kaynak resim işleme programı Gimp için geliştirilmiş olan bileşen kütüphanesi GTK+'ı (Gimp Toolkit) yüklemelisiniz. Kendi içerisinde GTK+ bulunan Gaim'in kurulum dosyasını, eCHIP'ten edinebilirsiniz.

Alternatif: ICQ, AIM ve diğer anında mesajlaşma araçları.

Yol haritası: Gaim, en etkin projelerden biri ve devamlı olarak geliştiriliyor. Belirli ve kesin bir planı mevcut değil.

E-POSTA PROGRAMI

İsim: Thunderbird
İşletim sistemi: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.mozilla-europe.org

 Firefox gibi, bu e-posta istemcisi de Mozilla projesini temel alıyor. Thunderbird, bir yığın pasta filtresine ve en güncel haberlere hızlı bir şekilde ulaşabilmeniz için dâhili bir RSS okuyucusuna sahip. Araç, alınan ve gönderilen iletileri denetleyebilmeniz için sanal klasörler, bir hızlı arama işlevi ve gelen iletiler için renkli işaretler gibi bir dizi olanağa sahip. Thunderbird de Firefox gibi eklentiler yardımıyla da geliştirilebiliyor. Ayrıca farklı temalar sayesinde kullanıcı arayüzünü de istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz. Diğer e-posta programlarını kullananlar

»CD'deki araçlar

CHIP, buradaki tüm programları sizin için eCHIP'e koydu.
eCHIP Code: **AÇIKKAYNAK**

Ofis ve internet

179

OpenOffice	Eksiksiz ofis paketinin 2.0 RC1 sürümü
Firefox 1.0.6	Standart açık kaynak web tarayıcısı
Gaim 1.4.0	ICQ, IRC ve diğer mesajlaşma araçlarını tek bir çatı altında birleştiren çoklu mesajlaşma aracı.
Thunderbird 1.0.6	Çok işlevli bir e-posta programı
JGnas	Bu araç yardımıyla ekonomik durumunuzu takip edebilirsiniz.

Güvenlik

180

ClamWin 0.86.2	Açık kaynak virüs tarayıcısı
XPY	Güvenlik açısından kritik veya çalışmanızı engelleyen işlevleri devre dışı bırakıyor.
Winpooch 0.4.4	Tuva atlarından ve casusluk araçlarından korumak için Kayıt Defteri'ni kontrol altında tutuyor.

Çoklu ortam ve grafik

182

The Gimp 2.2.8	Standart açık kaynak resim işleme programı
Inkscape 0.42	Vektörel grafik yazılımı
Media Portal 0.1.3.0	Bilgisayarınızı bir medya merkezine dönüştürüyor.
Temperion 0.5 Beta	AVI'leri hızlı bir şekilde ikiye bölüyor

Windows Araçları

186

7-Zip 4.23	Çok sayıda biçim destekleyen sıkıştırma programı
TightVNC 1.2.9	PC için uzaktan yönetim
A Note 4.2.1	Masaüstü için yapışkan not kâğıtları

Rahatlıkla deneyebilirsiniz

En yeni açık kaynak araçlarını, bilgisayarınızı muhtemel hatalar ile tehlikeye atmadan şu şekilde deneyebilirsiniz:

► Windows XP altında yeni bir araç yüklemeyi önce bir Sistem Geri Yükleme (Başlat/Tüm Programlar/Donatılar/Sistem Geri Yükleme) noktası oluşturun.

► Eğer XP'den daha eski bir işletim sistemi kullanıyorsanız sisteminizi, DriveClone gibi bir araç yardımıyla yedekleyebilirsiniz.

 eCHIP'te

ise iletilerini, adres defterini ve diğer ayarlarını **Tools / Import** komutunu kullanarak alabilirler.

Alternatif: Outlook Express. Programların yapısı çok benziyor ve yeni başlayanlar hızlı sonuçlar alabilirler. Hatta Thunderbird'in Microsoft'un ürününe kıyasla daha yüksek güvenlik, etkili yığın pasta koruması ve entegre RSS okuyucusu gibi avantajları da bulunuyor.

Konforlu geçiş: Açık kaynak olarak geliştirilen e-posta programı Thunderbird, Outlook Express'e çok benziyor.

Ekonomi dâhisi: JGnash ile gelir ve giderlerinizi hesaplayarak ekonomik durumunuzu öğrenebilirsiniz.

Yol haritası: Gelecek sürüm için birkaç yeni özellik planlanıyor. İletim hazırlanırken yazım kılavuzu, Phishing koruması ve entegre randevu takvimi bunlar arasında sayılabilir.

FİNANS YÖNETİMİ

İsim: JGnash

İşletim sistemi: Win 9x, Me, NT, 2000, XP

Dil: İngilizce

Bilgi için: <http://jgnash.sourceforge.net/>

Bu açık kaynaklı Java aracı ile ev bütçenizi devamlı kontrol altında tutabilirsiniz. Veritabanınıza gelirlerinizi ve giderlerinizi girerek bütçenizin o anki durumunu görebilirsiniz.

Programı kullanabilmeniz için bilgisayarınızda Java 1.4'ün yüklü olması gerekiyor. Bunun sonucunda, kurulum gerektirmeyen aracı kullanabilmek için yapmanız gereken tek şey "jgnash-1.9.3.exe" dosyasına çift tıklamak. İlk olarak bir hesap oluşturmalı ve daha sonra gelir ve giderlerinizi kategoriler altında girmelisiniz. Ayrıca maaş veya kira ödemeleri gibi işlemler için belirli tekrar aralıkları da belirleyebilirsiniz.

Alternatif: MS Money. Ücretli program tabii ki daha konforlu ve geniş bir işlev yelpazesine sahip. Ancak Jgnash ücretsiz ve temel işlevlerin hepsini eksiksiz bir şekilde sunuyor.

Yol haritası: Bilinen kesin bir plan mevcut değil.

Güvenlik

Bilgisayarınızı, virüsler, Truva atları ve diğer bilgisayar zararlılarına karşı korumak için de açık kaynak araçlarından faydalanabilirsiniz.

VİRÜS TARAYICI

İsim: ClamWin

İşletim sistemi: Win 98, Me, 2000, XP

Dil: İngilizce

Bilgi için: www.clamwin.com

ClamWin, açık kaynak anti virüs aracı ClamAV'yi temel alıyor, ancak bundan farklı olarak grafik kullanıcı arayüzüne sahip. Yazılım, bir virüs tarayıcıdan beklenilecek neredeyse tüm işlevlere sahip. Buna göre sürücüler, klasörler ve dosyalar (sıkıştırılmışlar da dâhil) taranabiliyor, bulunan virüsler silinebiliyor veya karantınaya alınabiliyor. Ayrıca virüs tanımlamaları da düzenli olarak güncelleniyor. Ancak ClamAV'nin güncel sürümlerinin tamamen yeniden yüklenmeleri gerekiyor.

Ancak maalesef virüslü dosyaların açılması sırasında uyarıda bulunabilecek bir arka plan tarama işlevi mevcut değil. Bu nedenle, yeni indirdiğiniz dosyaları manuel olarak taramalısınız. Buna karşılık Outlook entegrasyonu ile alınan tüm iletlerdeki eklentileri otomatik olarak kontrol etmesi büyük bir artı olarak dikkat çekiyor. ClamWin isteğe bağlı olarak gezgin kısayol menüsüne ekleniyor, sabit disk

belirli aralıklarla kontrol edebiliyor ve bir virüs bulunduğu zaman bir e-posta gönderiyor.

Alternatif: Symantec veya McAfee gibi diğer virüs tarayıcılar. Bunların arka planında çalışan virüs kontrol mekanizmaları bulunuyor ve genellikle açılır reklam pencereleri ile başa çıkabiliyorlar.

Yol haritası: Tüm yazılımın otomatik güncelleme üzerinden yenilenmesi planlanıyor. Bunun haricinde 7Z sıkıştırılmış dosyaların taranması ve dosyaların açılırken otomatik olarak kontrol edilmesi planlanıyor.

İŞLEVLERİN KAPATILMASI

İsim: XPY

İşletim sistemi: Win 2000, XP, 2003 Server

Dil: İngilizce

Bilgi için: <http://xpy.whyeeye.org/>

XPY, Windows, Internet Explorer, Windows Media Player ve Windows Messenger'ın güvenlik açısından riskli veya sadece rahatsız eden işlevlerini rahatlıkla devre dışı bırakmanızı mümkün kılıyor. Bu sayede Windows'un "Calling Home" özelliğini ve çeşitli hizmetleri devre dışı bırakabilir, *Başlat* menüsündeki dosya kısayollarını silebilir veya Internet Explorer geçici dosyalarının kapanışta otomatik olarak silinmesini sağlayabilirsiniz.

Buradaki seçenekleri tek tek işaretleyebileceğiniz gibi, isterseniz var olan ayar şablonlarını da kullanabilirsiniz. Bu sayede sadece XP Antispy seçeneklerinin veya tüm seçeneklerin etkinleşmesini ya da isterseniz programın mümkün olan en iyi seçenekleri etkinleştirmesini sağlayabilirsiniz.

Alternatif: XP Antispy. Her iki araç da tamamen ücretsiz olarak sunuluyor ancak XPY çok daha geniş bir işlev yelpazesine sahip. →

YAZILIM LİSANSLARI

» Açık kaynak topluluğu rahatladı

2002 yılından beri Avrupa Birliği kanun hazırlama grubunda birçok oturuma neden olan, AB tarafından bilgisayar tabanlı gelişmeler için planlanan kanun tasarısı, Avrupa Parlamentosu'nun 6 Temmuz 2005 tarihinde kesin olarak reddetmesi ile en sonunda rafa kaldırıldı.

Böylelikle açık kaynak grubu rahat bir nefes aldı. Kanun tasarısı son haliyle yazı-

lım lisansları için yolu açık bırakmıştı ki bu, bedava yazılımların artık sona ereceği anlamına geliyordu. Ancak bu tehlike tamamen ortadan kalkmış değil. Kanun tasarısının reddedilmesine rağmen bu tür patentlerin verilmesi halen gündemde. Buna göre karar Avrupa Patent Birliği'ne bırakılmış durumda ve geçmişte bu yazılımlara bazı lisanslar vermişti.

SOURCEFORGE

» Açık kaynak araçlarını nasıl bulabilirsiniz?

Açık kaynak konusundaki en ünlü web sayfası Sourceforge (www.sourceforge.net), kısaca: www.sf.net). Birçok açık kaynak projesi burada doğmuştur. Burada kaynak kodlar ve kurulum dosyalarının haricinde değişiklik istekleri, programlardaki hataların bildirimleri veya destek gibi kategoriler altında çeşitli forumlar bulunuyor. CHIP, Sourceforge'da ihtiyaç duyduğunuz yazılımlara ve bilgilere nasıl ulaşabileceğinizi gösteriyor:

1 İsmi bildiğiniz belirli bir aracı açılış sayfasındaki *Search* alanına girerek doğrudan site içerisinde aratabilirsiniz. Konuları araştırmak veya sadece gezinmek istiyorsanız sayfanın üst tarafında bulunan *Software map* sekmesini etkinleştirin.

2 Burada iki liste bulunuyor: Sağ taraftaki *Browse by* adında ve burada yapacağınız seçimler sağ tarafta görüntülenecek listenin içeriğini değiştiriyor. Standart olarak *Topic* seçilidir.

3 Şimdi sol taraftaki listeden bir konu üzerine tıklayın. Bunun sonucunda seçili konu altındaki araçlar listelenecek. Bazı bölümler için konu listesinden alt konular da seçebilirsiniz.

4 Artık aradığınızı buldunuz: Programın

dâhil olduğu tüm kategoriler araç hakkında özet bilgilerdeki *Topic* başlığı altında listeleniyor. Bunların hemen yanında bulunan çöp kovası şeklindeki simge yardımıyla söz konusu kategoriyi seçim dışı bırakabilir ve onay işareti yardımıyla da kategoriyi gerekli olarak işaretleyebilirsiniz. Örneğin, *Operating System* altındaki bir araçta *32 Bit MS Windows* ögesini seçerseniz sadece Windows altında çalışan uygulamalar görüntülenecektir. Bunun haricinde *Intended Audience* ve *Development Status* seçimleri de hedefinize ulaşmanızı kolaylaştırabilir.

5 İsteddiğiniz aracın ismine tıkladığınızda proje sayfası ekrana gelsin. Buradaki program açıklamalarının üst tarafındaki bağlantılara tıklayarak da araçla ilgili diğer sayfalara ulaşabilirsiniz. Sayfadaki en önemli sayfalar şunlar:

Files: Sourceforge, bu bağlantıya tıkladığınızda indirebileceğiniz tüm program dosyalarını listeler.

Bugs: Program ile çalışırken karşılaştığınız hataları buradan bildirebilirsiniz.

Support: Programın kullanımı ile ilgili sorunlarınız varsa bu forumlardan yardım alabilirsiniz.

RFE: Request for Enhancement yani "geliştirme isteği"nin kısaltmasıdır. Aracın iyileştirilmesi ile ilgili önerilerinizi bu foruma girebilirsiniz.

Yol haritası: Bilinen kesin bir plan mevcut değil.

KAYIT DEFTERİ TAKİBİ

İsim: Winpooch

İşletim sistemi: Win 2000, XP

Dil: İngilizce

Bilgi için: <http://winpooch.sf.net>

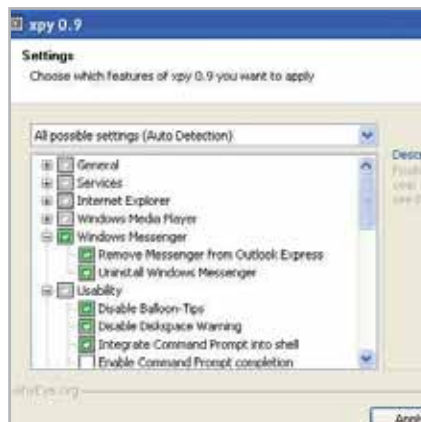

Winpooch, casusluk araçlarını ve Truva atlarını sisteminizden uzaklaştırmanıza yardımcı oluyor. Araç, Kayıt Defteri'ndeki değişiklikleri takip ediyor ve yazma işlemleri sırasında uyarıda bulunuyor. Bu mesajda isterseniz bekçi köpeği Poochy'nin bir çizgi animasyonunun görüntülenmesini de sağlayabilirsiniz. Bu sayede Kayıt Defteri'ne, örneğin Truva atlarından kaynaklanan alışılmadık erişimlerden anında haberdar olabilirsiniz.

Winpooch sadece değiştirilen Kayıt Defteri ögesini göstermekle kalmıyor, aynı zamanda ne yapacağınız konusunda ipucu da veriyor. Söz konusu Kayıt Defteri ögesine ulaşmak içinse program ana

penceresindeki yıldız simgesine tıklamanız yeterli. Bu sayede değişiklik yapmak veya kontrol etmek için Kayıt Defteri dizinleri arasında dolaşmak zorunda kalmıyorsunuz.

Alternatif: Sysinternals Regmon. Bu araç Kayıt Defteri'ndeki sadece yazma değil, tüm okuma erişimlerinin de kaydını tutarak hedefe ulaşmanızın oldukça zor olduğu uzun bir liste hazırlıyor.

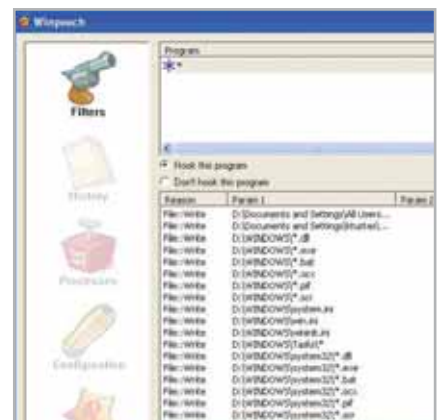

Windows güvenliği: XPY ile bir çok riskli Windows işlevini Kayıt Defteri'ne bağlı kalmadan devre dışı bırakabilirsiniz.

Yol haritası: Bilinen kesin bir plan mevcut değil.

Çoklu ortam ve grafik

Resim ve videolar ile çalışmak için neden pahalı araçlar kullanıyorsunuz? Ücretsiz alternatifler olarak burada sunulan programları deneyebilirsiniz. →

Bekçi köpeği: Kayıt Defteri bekçisi Winpooch, Kayıt Defteri'nde yapılan tüm değişikliklerin kaydını tutuyor.

RESİM İŞLEME

İsim: The Gimp**İşletim sistemi:** Win 2000, XP**Dil:** İngilizce**Bilgi için:** www.gimp.org

Gimp, işlevsellik konusunda profesyonel programlar ile yarışabilen tek bedava resim işleme aracı olarak dikkat çekiyor. Ancak programa alışmak için biraz süre gerekiyor. Araç, her şeyin üzerinde bulunduğu tek bir program penceresi yerine çok sayıda küçük pencere ile çalışıyor. Etkin bir şekilde çalışan açık kaynak topluluğu sayesinde kullanıcı arayüzü daha da okunaklı bir hale geldi ve devamlı olarak da iyileştiriliyor.

Alternatif: Photoshop Elements veya Photoshop. Gimp, işlev yelpazesi açısından Adobe'un standart ve profesyonel çözümlerinin arasında yer alıyor. Bu sayede en az 100 Euro tasarruf edebilirsiniz.

Yol haritası: Bilinen kesin bir plan mevcut değil.

VEKTÖR GRAFİK PROGRAMI

İsim: Inkscape**İşletim sistemi:** Win 98, Me, 2000, XP**Dil:** İngilizce**Bilgi için:** <http://inkscape.sf.net/>

DVektörel resimlerin piksel sürümlerine karşı en büyük avantajı, istenildiği gibi ölçeklenebilir olması, yani kalite kaybı olmadan rahatlıkla büyütülebilmesi. Eğer vektörel grafikler ile çalışmaya alışkınsanız Inkscape ile logo hazırlayabilir ve benzeri grafikler oluşturabilirsiniz. Ayrıca bu tür grafikler ile yeni çalışmaya başlayanlar da Inkscape'i varolan grafikler üzerinde değişiklik yapmak için kullanabi-

lirler. İlk olarak resmi programla açın ve *Path / Trace Bitmap* komutunu çalıştırın. Ancak sadece her bir rengin sınırlarının net olarak belli olduğu resimlerde başarılı sonuçlar elde edebilirsiniz. Genelde fotoğraflar ve renk geçişleri dönüşüm için uygun değil.

Alternatif: Adobe Illustrator ve Corel Draw gibi profesyonel programlar. Bir kere olsun denemek veya sadece keyfi tasarımlar yapmak için Inkscape'i kullanarak 500 ile 600 Euro arasında tasarruf yapabilirsiniz.

Yol haritası: Gelecek sürümlerde araçlar, menüler ve özelliklerde, örneğin PDF kayıt işlevinde iyileştirilme yapılması planlanıyor.

MEDYA MERKEZİ YAZILIMI

İsim: Media Portal**İşletim sistemi:** Win XP**Dil:** İngilizce**Bilgi için:** <http://mediaportal.sf.net>

Bilgisayarınızı medya merkezine dönüştürün: Media Portal, tv programlarını, filmleri, fotoğrafları, DVD'leri, müzik dosyalarını ve internet radyolarını oynatabiliyor. Bunun için gerekenlerse en azından 1,4 GHz'lik bir işlemci, uyumlu bir TV kartı ve SP2 ile .NET Framework yüklü bir Windows XP. İhtiyaç duyabileceğiniz diğer donanımlar ve uyumlu TV kartlarının bir listesini ise proje web sayfasındaki *Requirements* başlığı altında bulabilirsiniz.

Yazılım, henüz geliştirilme aşamasında olmasına rağmen (güncel sürüm: 0.1.3) sorunsuz çalışıyor ve geniş bir işlev yelpazesine sahip. Ayrıca elektronik program zaman çizelgesi ile zaman ayarlı kayıtlar için de ayrıca bir zamanlayıcıya sahip.

IMDB (Internet Movie Database) bağlantısı sayesinde film hakkında bilgi ve afişleri de indirebiliyor. Timeshifting işlevi ise reklâmlardan arındırılmış zaman kaydırma televizyon izlemeyi mümkün kılıyor. Kullanıcı arayüzü televizyonlarda çalıştırılmak üzere optimize edilmiş ve uzaktan kumanda ile de rahatlıkla çalışabiliyor.

Alternatif: Sadece yeni bir PC ile satılan Microsoft Media Center Edition veya Sceneo TVcentral (yaklaşık 50 Euro).

Yol haritası: İlk açılış için bir yapılandırma sihirbazı ve yeni bir zaman kaydırma motoru planlanıyor. Ayrıca programdan çok, yapılandırma seçenekleri ve yeni işlevler üzerinde çalışılıyor.

DIVX DOSYALARININ BÖLÜNMESİ

İsim: BananaSplitter / Temperion**İşletim sistemi:** Win 9x, Me, NT, 2000, XP**Dil:** İngilizce**Bilgi için:** <http://sourceforge.net/projects/bananasplitter>

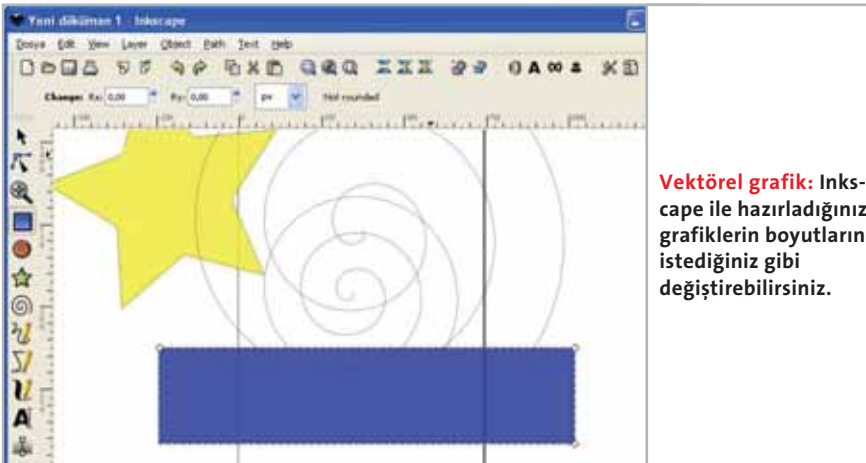
Sourceforge altında hala eski ismi BananaSplitter ile bulunan Temperion ile film dosyalarınızı hızlı bir şekilde istediğiniz büyüklükte parçalayabilirsiniz. Bu küçük araç DivX veya XviD dosyalarını iki CD'ye bölünebilecek şekilde istediğiniz boyutta iki parçaya ayırabiliyor. Program, filmleri yeniden kodlamadığı için bölme işlemini hızlı bir şekilde gerçekleştiriyor.

Örneğin, yaklaşık 700 MB büyüklüğündeki bir dosya için yaklaşık olarak 90 saniyelik bir süre yeterli oluyor. Ayrıca bu ayırıcının kullanımı çok kolay ve görevini tek bir düğme üzerinden yerine getirebiliyor.

Ancak bu özelliği sayesinde Temperion, yine açık kaynak olan ve aynı görevi yerine getiren VirtualDub'a kıyasla yeni kullanıcılar için daha etkili bir çözüm olarak dikkat çekiyor. Bu, çok daha fazla seçenek ve işlev çeşitliliği sunuyor. Java kullanılarak programlanan aracını çalıştırmak için Java ortamının kurulu olduğu sisteminizde JAR dosyasına çift tıklamanız yeterli.

Alternatif: Çeşitli video işleme programları. Bunlar birçok işlevin yanında, videoların hızlı bir şekilde bölünmelerini de mümkün kılıyor. Örneğin, Ulead VideoStudio (yaklaşık 80 Euro)

Yol haritası: Bilinen kesin bir plan mevcut değil.

Vektörel grafik: Inkscape ile hazırladığınız grafiklerin boyutlarını istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz.

Windows araçları

Bilgisayar başındaki çalışmanızı gerekenden daha zor hale getirmeyin. Bu küçük yardımcılar günlük işlerinizi oldukça kolaylaştıracak.

SIKIŞTIRMA ARACI

İsim: 7-Zip
İşletim sistemi: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
Dil: Türkçe
Bilgi için: www.7-zip.org

7z 7-Zip, dosyaların sıkıştırılması ve arşivlerin açılması için ihtiyaç duyulan her şeyi sunuyor. Üstelik çok hızlı çalışıyor ve oldukça yüksek sıkıştırma oranlarına sahip. Ayrıca araç kendisini Windows'un kısayol menüsüne ekliyor. 7-Zip, toplam 13 biçim destekliyor ve ZIP, GZIP, TAR, BZIP2 ve kendi biçimi 7Z'ye sıkıştırabilirken RAR ve CAB gibi diğer arşivleri de açabiliyor. İsterseniz *Tools / Options / Language* seçeneği altından program dilini Türkçe olarak da değiştirebilirsiniz.

Alternatif: Winzip. Açık kaynak sürümü nispeten daha yavaş, ancak daha çok arşiv biçimi destekliyor ve yüksek sıkıştırma oranlarına çıkabiliyor. Yaklaşık olarak 50 Euro tasarruf yapabilirsiniz.

Yol haritası: 5. sürümde, için çoklu ortam verilerinin sıkıştırılması için yeni yöntemler ve geri yükleme özellikleri planlanıyor.

UZAKTAN YÖNETİM

İsim: TightVNC
İşletim sistemi: Win 9x, NT, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: www.tightvnc.com

V TightVNC ile bilgisayarınızı uzaktan yönetebilirsiniz. Eğer monitörü olmayan ikinci bir bilgisayarınız varsa veya iş yerinizden ev bilgisayarınızdaki araçlara ulaşmak istiyorsanız bu aracın çok faydasını göreceksiniz. İlk olarak, uzaktan yönetmek istediğiniz bilgisayarda sunucu kurun, uzaktan yönetim için kul-

Masaüstündeki yapışkan notlar:
A Notes ile önemli hiçbir randevunuzu kaçırmayacaksınız.

lanacağınız bilgisayara da istemciyi yükleyin. Bunun sonucunda uzaktaki bilgisayarınızı, önünde oturuyormuşçasına yönetebilirsiniz. TightVNC'nin en büyük avantajı ise verileri aktarmadan önce sıkıştırarak işlemi oldukça hızlandırması. **Alternatif:** Laplink veya Symantec'in pcAnywhere çok daha fazla işlev sunuyor ancak fiyatları 100 Euro'nun altında değil. **Yol haritası:** Bilinen kesin bir plan mevcut değil.

MASAÜSTÜ NOTLARI

İsim: A Note
İşletim sistemi: Win 9x, Me, NT, 2000, XP
Dil: İngilizce
Bilgi için: <http://a-note.sf.net>

A Artık monitör kenarında bir türlü durmak bilmeyen not kâğıtlarından kurtulabilirsiniz. A Note sayesinde doğrudan Windows masaüstüne not alabilirsiniz. Bu elektronik not kâğıtlarını içeriklerine göre farklı renklendirebilir, yazı tipini ve büyüklüğünü de istediğiniz gibi belirleyebilirsiniz. Ayrıca sahip olduğunuz hatırlatma işleviyle de önemli randevularınızı önceden hatırlatmasını sağlayabilirsiniz. Notlarınızı bir sunucu üzerinden başka bir bilgisayara aktarabilir ve böylece hatırlatma kâğıtlarınızı devamlı yanınızda taşıyabilirsiniz. Not kâğıtlarının çalışmasını engellememesi için *Transparency* ve *Behaviour* altındaki seçenekleri deneyerek en uygun ayarları bulmaya çalışın. Ayrıca *Behaviour* altındaki *Hide and show the no-*

tes seçeneğini işaretleyerek not kâğıtlarının tıklama ile görev çubuğuna küçültülmesini ve görüntülenmesini sağlayabilirsiniz.

Alternatif: Post It Software Notes. Orijinal Post It'in ücretli sürümü çok daha fazlasını sunuyor dolayısıyla bedava sürümü A Note'a kıyasla daha az işleve sahip. Bu sayede 25 Euro tasarruf yapabilirsiniz.

Yol haritası: Bilinen kesin bir plan mevcut değil. ■

KG / Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr

BAĞLANTILAR

www.sourceforge.net: Açık kaynak web sayfası, Bk. XX

www.freshmeat.net: Haberler ve proje koleksiyonu

www.opensource.org: Açık kaynakların temeli

www.fsf.org: Bedava yazılım vakfı

www.ubuntu.org: Hedefi herkesin kolaylıkla kullanabileceği ücretsiz bir işletim sistemi yaratmak olan ve Debian Linux'u temel alan Afrika kaynaklı en güncel Linux dağıtımı.

www.gnu.org: Linux ve GPL, GNU açık kaynak projesinden kaynaklanıyor.

www.newsforge.com: Linux ve açık kaynak için online gazete.

www.acikkaynak.org: Açık kaynak ilkelerini ve serbest yazılımları destekleyen Türkçe site.

GELECEĞE BAKIŞ

»Geleceğin açık kaynak araçları

Açık kaynak topluluğu devamlı hareket halinde. CHIP, henüz gelişim sürecinin emekleme aşamasında olan ilginç projeleri sizler için inceleme altında aldı:

Lancelot – PVR/Home Automation: Lancelot sayesinde gelecekte ışıktandırma, televizyon veya alarm sistemi gibi evdeki tüm cihazların bir bilgisayar üzerinden merkezi olarak yönetilebilmesi mümkün olacak. Program, ses, uzaktan kumanda veya grafik kullanici arayüzü üzerinden kullanılabilir.

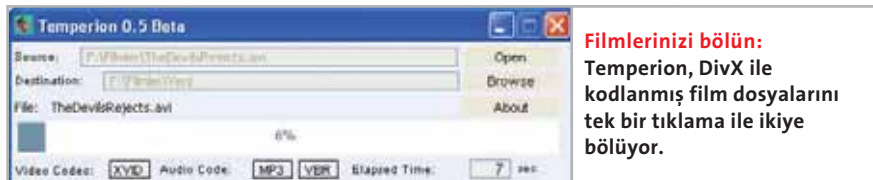
Bilgi için: <http://lancelot.sf.net>

ReactOS: Bu projenin amacı hem Linux hem de Windows'un olumlu yönlerini birleştiren bir işletim sistemi programlamak. Tamamlanan sistemin güvenilir, kullanımı kolay ve Windows uygulamaları ve sürücülerini de uyumlu olması hedefleniyor.

Bilgi için: www.reactos.org

F4L: Bu açık kaynak aracı ile web sayfalarınız için ücretsiz Flash filmleri oluşturabilirsiniz. Proje, kendine hedef olarak Macromedia Flash'ın tamamen yerini almayı seçmiş.

Bilgi için: <http://f4l.sf.net>

Filmlerinizi bölün:
Temperion, DivX ile kodlanmış film dosyalarını tek bir tıklama ile ikiye bölüyor.

Symbian işletim sistemi güvenliği

Cebinizdeki virüslere dikkat!

İlk kez, birkaç yıl öncesinin gelecek senaryolarında karşımıza çıkan, cep telefonlarına yönelik virüs saldırıları bugün için göz ardı edilemeyecek boyutlara ulaşmış durumda. Gerekli önlemlerin alınmaması kişisel bilgilerin kaybının yanı sıra, kabarik cep telefonu faturalarına bile neden olabilir.

Güvenlik sorunları, birçok mobil platformda olduğu gibi, Symbian cep telefonlarında da, üzerinde dikkatle durulması gereken konulardan biri haline aldı. İlkile 2004 yılında tanıştığımız cep telefonu virüsleri, başlangıçta birçok kullanıcı tarafından yeterince önemsenmemişti. Ancak aradan geçen bu kısa sürede virüsler çeşitlenerek, özellikle Series 60 arabirimli modellerde ciddiye alınması gereken bir tehdit unsuru haline geldi.

Söz konusu tehditler arasında, adres defterinin ve kısa mesajların silinmesi, kurulu uygulamaların çalışmaz hale gelmesi, telefon kamerasından elde edilen görüntülerin çalınması, gelen mesajları MMS ile yanıtlanması ve hatta izinsiz MMS mesajlar göndererek astronomik cep telefonu faturalarıyla karşılaşılması yer alıyordu. CHIP olarak, tam da bu noktada kolları sıvayıp bu zararlı kodların yayılma yolları ve etkilerini inceleyerek, alınabilecek basit önlemleri sizlere sunduk. Ayrıca güvenilir bir anti virüs yazılımını nasıl etkin biçimde kullanabileceğinize de yer verdik.

▶ Virüsler nasıl yayılıyor?

Genel olarak cep telefonu virüslerinin iki farklı yoldan yayıldığı söylenebilir: Bluetooth ve MMS. Bluetooth bağlantısının cep telefonlarının başlıca ortak özelliği oluşu, Symbian işletim sistemli cep telefonlarını virüs yazarlarının birincil hedefi haline getiriyor. Hatırlanacağı üzere bilinen ilk cep telefonu virüsü Cabir de

bu yolu izlemişti. Ancak diğer tüm Symbian uygulamalarında olduğu gibi, burada da kodu içeren SIS dosyasının kurulumu kullanıcının onayını gerektirdiğinden, etki alanı ve yayılma hızı beklentilerin gerisinde kaldı. Virüs, yalnızca Bluetooth özelliği açık ve görünür olan telefonlara erişebiliyordu. Cabir, yapılabiliirliği kanıtlama amaçlı, belirgin zararlara yol açmayan bir virüs olarak bugün de türevleriyle karşımıza çıkmayı sürdürüyor.

▶ Cabir devrimi

Symbian virüsleri, gelecek senaryolarını haklı çıkarır şekilde zarar verme evresine sıçradı. Cabir virüsüne ait kaynak koduna internet üzerinden erişilebilmesi, virüsün türevleri ve gelişmiş sürümleriyle de karşılaşılmasını hızlandırdı. Ekim ayının başlangıcı itibarıyla, benzer zararlı yazılım sayısının yüz barajını zorladığı görülüyor.

Yine Bluetooth üzerinden yayılan ve farklı bir kategoride inceleyebileceğimiz diğer zararlılar, kullanıcılara kendilerini popüler Symbian yazılımlarının "crack" dosyaları olarak tanıtıyor. Kurulu programları yeniden SIS dosyalarına dönüştüren Install-SIS'in crack dosyası görünümündeki Cardblock.A isimli virüs, bu örneklerden biri. Bu virüs SMS, MMS ve e-postaları silmenin ötesinde, hafıza kartını rasgele bir parola atayarak şifreliyor ve erişimi engelliyor. Virüs, telefon kapanıp açıldığında etkisini gösteriyor.

► Bazı korsan yazılımlar tehlike saçıyor!

Benzer örneklerden MetalGear.A da kendisini Metal Gear Solid adlı oyun olarak tanıtan bir Truva atı. Güncellenmemiş anti virüs yazılımlarını devre dışı bırakarak diğer uygulamalara zarar veren bu virüs, yine Bluetooth üzerinden Cabir virüsünün bir türevinin yayılmasını sağlıyor. "BitStorm", "BugMe", "Cosmic-Fighter", "3D Motoracer" ve "SplashID" gibi çeşitli adlar altında farklı Symbian uygulamalarının crack dosyalarıyla gelen diğer örnekler, bu gruptaki virüslerin daha geniş kitleleri etkilemesinde birer araç görevinde.

Benzer nitelikteki crack dosyası sayısının 50'yi aştığı tahmin ediliyor. Ayrıca Cardtrap.A gibi virüsler, telefon üzerindeki yazılımlara zarar vermenin yanı sıra başka bir işleve daha sahip. Söz konusu işlev, bellek kartına kopyalanan iki farklı Windows virüsünü kart okuyucu üzerinden PC'ye taşımak.

► MMS'le gelen tehlike: Kabarik faturalar

Virüs geliştiricileri bir süredir kodlarının etki alanını genişletmek için bluetooth'un yanı sıra ikinci bir yol daha kullanmakta. Bu yolu kullanan zararlılar listesinin en tepesinde yer alan CommWarrior, MMS teknolojisinden de yararlanarak, bilgisayarlardaki e-posta virüsleri kadar baş ağrıtabiliyor. CommWarrior, bulaştığı telefonun rehberindeki tüm kullanıcılara kendisini ileterek, aynı zamanda telefon faturasında artışa neden olu-

CABIR'DEN KURTULMAK: MANUEL TEMİZLİK

Bluetooth üzerinden yayılan Cabir virüsünü herhangi bir anti virüs yazılımı olmadan da en kısa sürede kaldırmak istediğinizde, telefonunuzdaki SeleQ ya da Psiloc eFilemanager benzeri dosya yöneticilerinden herhangi birini çalıştırıp aşağıdaki dosyaları silmeniz yeterli olacaktır.

```
C:/SYSTEM/APPS/CARIBE/CARIBE.APP
C:/SYSTEM/APPS/CARIBE/FLO.MDL
C:/SYSTEM/SYMBIANSECUREDATA/CARIBESECURITYMANAGER/CARIBE.APP
C:/SYSTEM/SYMBIANSECUREDATA/CARIBESECURITYMANAGER/CARIBE.SIS
C:/SYSTEM/SYMBIANSECUREDATA/CARIBESECURITYMANAGER/CARIBE.RSC
C:/SYSTEM/RECOGS/FLO.MDL
C:/SYSTEM/INSTALL/SCARIBE.SIS
C:/SYSTEM/APPS/CARIBE/CARIBE.RSC
```

Bahsedilen son dosyayı kaldıramazsanız, diğer tüm dosyalardan kurtulduktan sonra telefonu yeniden başlatıp bu adımı yinelemeniz yeterli olacaktır.

yor. Alıcı, tanıdık bir numaradan gelen bu mesajı açmakta tereddüt etmiyor. Mesajı açtığında ise, bazen "Happy Birthday" gibi görünürde masum bir metinle karşılaşılıyor. Ancak çoğu kez elde edilen, zararlı bir içerik ve mesaja eklenmiş virüslü SIS dosyasından başka bir şey olmuyor. Söz konusu virüsün, popüler uygulamaların crack dosyaları ardına gizlenen türevleri gün be gün artmakta. Tüm bu belirtilenlerin ardından, hangi kategoride olursa olsun virüslerin, telefonunuzu etkilemesinin, öncelikle Bluetooth'un açık ve görünür konumda bulunmasına bağlı olduğu çıkarımına varabiliriz. Bluetooth bağlantısını gerekmediği durumlarda devre dışı bırakmamanız, örneğin İstanbul'un kalabalık cadde ve meydanlarında, farklı bir telefondan gelen Bluetooth mesajı uyarısıyla, virüsler tarafından sıklıkla rahatsız edilmenize yol açacaktır. Bu mesajları ısrarla reddetmeli ve göndereni tanısanız bile MMS eklerini çalıştırmadan önce iki kez düşünmelisiniz.

► Anti virüs yazılımlarıyla gelen güvenlik

Cabir adlı virüsün boy gösterdiği dönemde birçok kullanıcı tarafından gereksiz addedilen anti virüs yazılımları, bugün için Symbian ile çalışan akıllı telefonların olmazsa olmazları arasında yer alıyor. F-Secure Mobile Anti-Virus (<http://www.f-secure.com>); veritabanı güncellemeleri olmaksızın, yeni virüslerin önemli bir kısmını tespit edebilen oldukça başarılı bir genel tarama özelliğine sahip. Yazılımın deneme sürümünü aynı zamanda cep telefonu tarayıcısıyla mobile.f-secure.com adresinden indirebilirsiniz. Aynı adresten, en son güvenlik uyarılarına ve virüs tanımlarına da ulaşabilmeniz mümkün. Yazılımın uygulamasını ise şöyle özetleyebiliriz:

F-Secure'u kurun ve çalıştırın. Activation ekranından *Free Evaluation*'ı seçip *Done*'a tıklayın. Internet Access Point'ten güncellemeleri indirmek için kullanacağınız bağlantı noktasını seçin. (Örneğin TCELL-INTERNET) *Done* ve *Evet*'e tıklayarak güncellemeyi başlatın. Bir sonraki aşamada Scan device for viruses? sorusuna *Evet* ile yanıt vererek sistemi hafıza kartıyla tarayın. F-Secure artık cep telefonunuzun arka planında çalışmaya başladı. Gerçek zamanlı korumayı gerekli görmeyen kullanıcılar, sistem performansını arttırmak için *Settings* menüsündeki *Mode* alanından günlük, haftalık ve manuel modlar arasında geçiş yapabilir. Yazılımın, Series 60 telefonların yanı sıra Nokia 7710, Nokia 9300 ve 9500 gibi modeller için özel sürümleri bulunuyor. Gerçek zamanlı tarama yapan F-Secure; HTTPS bağlantısı ya da SMS güncelleme mekanizmasıyla güncellemeleri otomatik olarak gerçekleştiriyor.

► Son çare: Telefonu biçimlendirmek

Anti virüs programı tarafından tespit edilemeyen bir virüs saldırısı karşısında son çare olarak cep telefonunuza "Soft Format" atabilirsiniz. Bu amaçla *#7370# karakter dizisini girmelisiniz. Ekranı gelen *Tüm orjinal ayarlar geri yüklensin mi? Telefon kapanıp açılacak* uyarısı karşısında *Evet*'i seçin ve güvenlik kodunu girin. Ancak bu biçimlendirme sonrasında telefon rehberindeki kayıtlar, mesajlar ve erişim noktası ayarlarının kaybolacağını bilmeniz oldukça önemli.

! DİKKAT: Biçimlendirme işlemi öncesinde batarya doluluğu %50'nin üzerinde olmalıdır. ■

Ozan AliDönmez, ozand@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

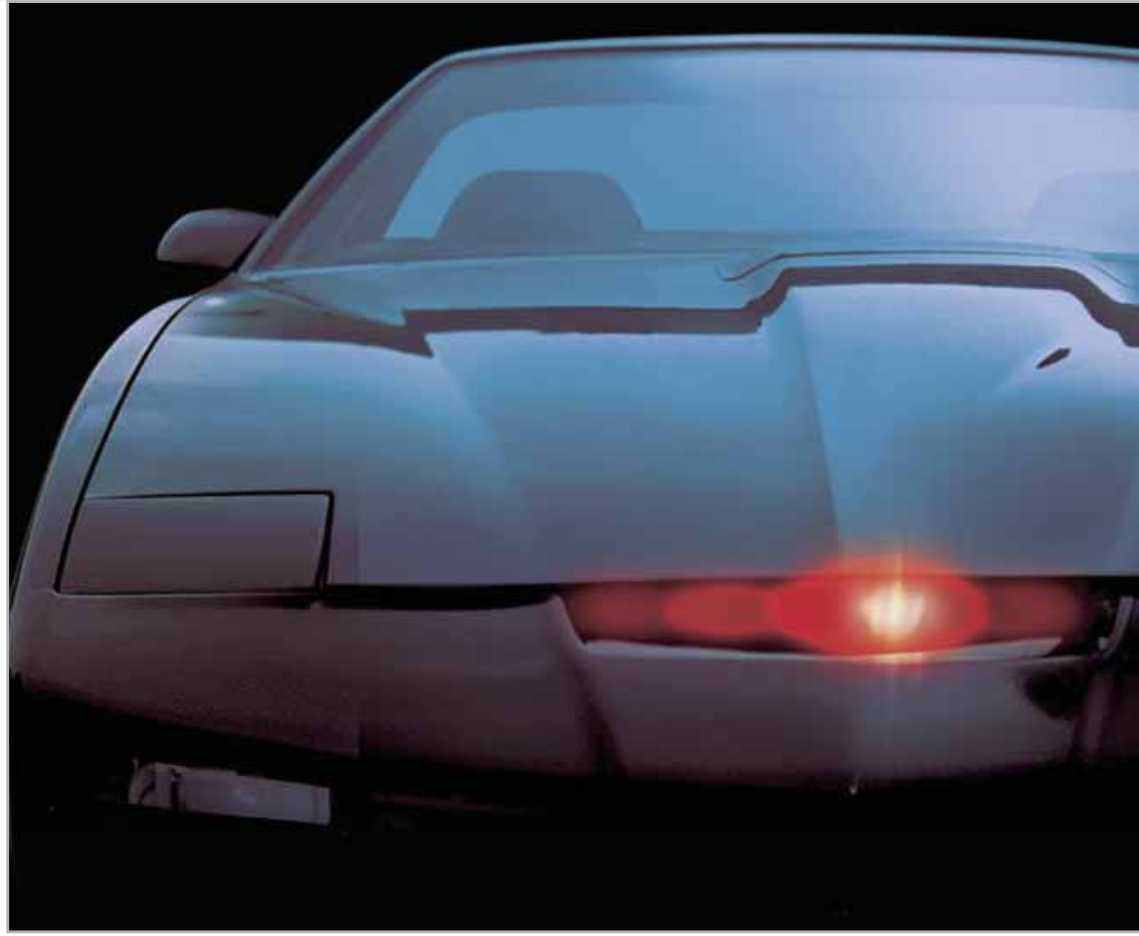
192

Yüksek teknoloji
Teknolojik yeni ürünler

194

Günümüzde Einstein
Uydu navigasyon

198

Akıllı otomobiller
Yüksek teknoloji arabalar

Her eve bir “Kara Şimşek”

Şoförsüz otomobil

Kendi başına harekete edebilecek ve yolcularını güvenle istenilen noktaya götürebilecek akıllı otomobiller çok yakın. Pentagon ilk siparişlerini vermeye hazırlanıyor.

■ Pentagon’un ABD ordusu için silah araştırmaları yapan birimi DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency) pek çok ölümcül silahın olduğu kadar, internet gibi, başlangıçta ordu için tasarlanan ama günlük yaşamı kökünden değiştiren buluşların da yapıldığı yer olarak biliniyor. DARPA’nın birkaç yıldır önemle üzerinde durduğu bir proje, hem ABD ordusunun yeni stratejisi hem de dünyada araç trafiğinin geleceği hakkında önemli ipuçları veriyor. Pentagon, 2015 yılına kadar ABD ordusunda insansız akıllı yer araçlarının hizmete girmesini istiyor. Bu araçların yaralı askerleri cephe gerisine taşımak veya tehlikeli görevlerde askerlerin hayatlarını riske atmadan yüksek hızda ulaşım sağlamak gibi görevlerde kullanılması bekleniyor. Pentagon şoföre ihtiyaç duymadan, uzaktan kumanda edilmeden kendi başına belirlenen hedefe gidebilecek, önündeki engelleri önceden görüp rotasını kendisi belirleyebilecek akıllı araçların ta-

sarımı için 2 milyon dolar ödüllü bir yarışma başlattı. “Grand Challenge” isimli yarışmanın ilk bölümü 2004’te tamamladı. Bir yarış pistini turlaması gereken otomobillerin hiçbiri yarışı bitiremediyse de, ilk ayakta kazanılan deneyimler tasarımcıları 2005’in sonunda yapacak yarış için motive etmeyi başarmış. Çünkü 2005 sonunda Nevada’da yaklaşık 300 kilometrelik bir çölü geçmeleri gereken takımlar bu kez dikkatli hazırlanmışlar.

Etkili ve garantili çözüm: Yarışma

Aslında üniversitelerin ve bilim adamlarının yarıştığı organizasyonun mantığı, geçtiğimiz yıl NASA’nın dünya yörüngesine çıkacak sivil uzay aracı için düzenlediği yarışmanınla aynı. DARPA yarışma süresince, ilgilendiği alanda çalışma yapan üniversite veya özel organizasyonların işlerini inceleyecek. Yarışmacı takımlar da, Pentagon’un bütçesinde yer alan bir kalemde hem kendi çalışmalarını ser-

hi-tech

gileyecekler hem de rakip tasarımları inceleyip, yakın gelecekte dünya çapında ilgi ve talep görmesi beklenen bir pazarda önemli avantajlar elde etme fırsatını yakalayacaklar. Şoförsüz otomobil projelerinin temelini, GPS, radar, lazer, kızılötesi ve görüntü alıcıları gibi sistemlerin doğru yazılımlarla birleşmesi oluşturuyor. Aracın çevresine yerleştirilen algılayıcılar yüzlerce metre ötedeki engelleri bile görebilecek güçte, ne var ki engelleri analiz edip aracın yönünü değiştirme işi yine yazılıma düşüyor. Otomobillerin içini mikroişlemcilerle ve bilgisayar sistemleriyle dolduran bilim adamları, bir yandan da otomobilleri sürececek, gördükleri engelleri tanıyıp doğru kararlar verecek, nerede gaza nerede frene basacağını, nerede direksiyon kırması gerektiğini bilecek denli akıllı yazılımlar geliştirmeye

çalışıyorlar. 2004'te yarışmaya katılan bütün araçların telef olmasına rağmen takımlar 2005 için çok iddialı. 2004'te bir araç, daha yarışın başında yanlış bir manevra yapıp yüksek hızla duvara çarpmış, bir diğeri hızla arasından geçmesi gereken iki direği tek bir engel olarak görüp çevresinden dolaşmaya kalkınca yüksek bir mesafeden yere çakılmıştı. Yarışta en fazla ilerleyebilen araç ise yine yüksek hızda kurtulamadığı küçük engeller nedeniyle motorunu arızalandırmış ve pistin üçte ikisini tamamlamışken yarış dışı kalmıştı. Şoförsüz araç geliştirmeye çalışan bilim adamları o yarışın pek çok şey öğrettiğini kabul ediyorlar. Yeni yarış için geliştirilen araçlar, donanımlar ve yazılımlar ise şimdiden kendini ispatlamış görünüyor. DARPA, yarışın yapılacağı rotayı çok gizli tutuyor ama ürettikleri araçları çölde test etmeye başlayan takımlar araçlarının daha şimdiden, müdahale olmaksızın yüzlerce kilometre yol alabildiğini açıklamaya başladılar. Dolayısıyla, bu sene yapılacak yarış garip görünüşlü otomobillerin sağa sola çarpıp parçalandığı bir eğlenceden, basın, ordunun ve dünyanın dikkatlerini üzerine çevirdiği önemli bir etkinlik haline dönüştü.

Yeni bir konsept: "Drive-by-wire"

2005'de yarışın favorisi olarak gösterilen RedTeam, daha tasarım aşamasında ABD ordusunun da kullandığı Hummer modelini tercih ederek dikkat çekmişti. 2004'de pistin üçte ikisini bitiren araçları "Sandstorm"u revize eden takım bir de "H1GHLANDER" isimli yeni bir tasarım geliştirmiş. İki araç da Hummer model arazi araçlarının kasası üzerine yerleştirilen alıcılar ve bilgisayar sistemleri ile oluşturulmuş. Ancak bu araçlar orijinalardan farklı olarak, jet uçaklarında kullanılan "fly-by-wire" modeli gibi, mekanik aksamı minimize edilip tüm sistemlerin bilgisayar tarafından yönetile-

Model farkı: Geçen sene yarışan araçlar kullanılabilirlikten öte, sahip oldukları sistemi ispatlama çabasıydı.

ceği "drive-by-wire" sistemlerle yenilenmiş. Bir diğer deyişle, bu araçlar otomotiv endüstrisinin son birkaç yıldır hareketle tartıştığı, ama üretmeye cesaret edemediği dijital otomobillerin hayalden gerçeğe dönmüş halleri.

Tüm dünyanın ilgisini çekiyor

DARPA'nın düzenlediği yarış sonunda şoförsüz araçların üretiminin önü açılacak. Bu araçlar belki önce savaş alanlarında görülecek fakat sivil kullanımının da birkaç sene içinde yaygınlaşması bekleniyor. Üstelik şoförsüz otomobil teknolojisi ile uğraşanlar sadece ABD ordusu da değil: Japonlar da farklı tasarımlarını otomobil fuarlarında göstermeye başladılar. Konvoy halinde ilerleyen sürücüler için, arkadaki araçların sürücülerinin kontrolü en öndeki araca bıraktığı bir konsept tasarım geçtiğimiz aylarda Japonya'da gösterilmişti. Ayrıca yarış organizasyonunun yan ürünü olarak, sürücülerin gaz, fren, debriyaj pedalı, vites kolu gibi mekanik bağlantılara temas etmeden sadece bilgisayara bağlı birkaç tuşa veya dijital pedala basarak otomobillerini yönetmelerine olanak verecek "drive-by-wire" gibi konseptlerin gündelik hayata daha çabuk adapte edileceğini bekleyebiliriz. ■

Bilgi için: www.redteamracing.org

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Grand Challenge: 2005'teki yarışta özel donanımlı otomobiller hatta kamyonlar sürücüsüz olarak zor bir çölü geçmeye çalışacak.

YÜKSEK TEKNOLOJİ

Kurşunkalemlerin ucu kütleşmesin

USB kalemıraş

Canavar gibi bir PC'ye, her türlü donanıma, teknolojinin bütün nimetlerine sahip olabilirsiniz. Ama günün birinde bir kurşunkaleme ihtiyacınız olduğunda ve kaleminizin ucunun yazmaya müsait olmadığını fark ettiğinizde, sakal tıraşından sırt masajına kadar her şeyi yapabilen USB portunuzun kaleminizi de açmasını isteyebilirsiniz. Bu ihtiyacı düşünen tasarımcılar, hemen bir USB kalemıraş üretmişler. Cihazı bilgisayara bağlıyorsunuz, ardından kaleminizi içine yerleştiriyorsunuz ve ucu sivriltilmiş, yazmaya hazır bir kurşunkaleminiz oluyor.

Fiyat: 10 dolar

Bilgi için: www.amazon.com

Telefon şarjında yeni açılımlar

SplashPads

Cep telefonlarını şarj etmek için kullanılan bu cihaz, telefonların bir kablo ile elektrik prizine bağlanmadan şarj olmasını sağlıyor. Üzerine yerleştirilen telefonun pili şarj eden cihazın tek ve çift telefonluk modelleri var. Ne yazık ki, şarj olması için telefona da ayrıca minik bir parça takmak gerekiyor. Ancak telefonlarını bir kabloya bağlamaya üşenip masanın üzerine bırakan ve şarjı bitene kadar orada unutan tembeller için uygun bir çözüm olabilir. Tek yapmanız gereken, cihazı telefonu her zaman bıraktığınız masanın üstüne yerleştirmek. Bir daha şarjınız bitmeyecektir.

Fiyat: 30 dolar

Bilgi için: www.slashphone.com

Sumo yapan robotlar

Sumobot ile dijital güreş

Sumobot'lar son yılların en ilginç yüksek teknoloji oyuncakı olmaya aday. İki mini robot, iki kumanda ve bir güreş sahasından oluşan sistemde, robotlar birbirlerini sahanın dışına itmeye çalışıyor. Kumanda ile yönetilebilen robotların birini isterseniz bilgisayar denetleyebilirsiniz. Böylece tek kişilik oyunlar da mümkün oluyor. Ama asıl ilginç, robotların hareketlerinin önceden programlanabilmesi ve kumandadaki tuşlara atanabilmesi. Dileyen oyuncu PC üzerinde vakit harcıyıp yeni hareketler yaratabilir veya internetteki kaynaklardan dövüş stilleri indirebilir. Bağımlılık yapıcı bir oyuncak.

Fiyat: 60 dolar

Bilgi için: www.firebox.com

► Gelişen teknolojinin en son örnekleri

Utanmasa otomobili de kullanacak

Camco Prostar

Camco'nun yeni kol saati Prostar, yaklaşık 500 metre uzaktan otomobilinizle bağlantı kurabiliyor. Aygıt kapıları kilitleyip camları kapamak gibi standart güvenlik işlemlerinin yanında, aracın kaloriferini, aydınlatma sistemlerini açıp kapayabiliyor, motoru çalıştırıp durdurabiliyor. Dileyen kullanıcı bu işlemleri belirlenmiş bir zamanda yapması için saati önceden de kurabiliyor. Bu sıralar başka firmalar da otomobillere uzaktan kumanda edebilen şık kol saati modelleriyle tüketicilerinin karşısına çıkıyorlar. Ancak diğer ürünlerin çoğu kısıtlı yetenekleriyle alarmı açıp kapamak, kapıları kilitlemek gibi basit işlemler gerçekleştirebiliyor. Camco'nun Prostar ürünü ise sunduğu pek çok işlem seçeneği sayesinde kullanıcıların işini kolaylaştıran bir model olarak öne çıkıyor.

Fiyat: 285 dolar

Bilgi için: www.amazon.com

Evde uykucu biri mi var?

Sonic Bomb

80'li 90'lı yıllarda pek çok haylazın gözdesi olan koku bombalarının veya patlayınca öğretmenleri çılgına çeviren çatapatlı ses bombalarının hası, artık internette satılıyor. Pimi çekildikten 20 saniye sonra büyük bir yaygara kopartan ses bombası, ancak pimi geri takıldığında susuyor. Sabahları okula gitmek istemeyen veya önemli iş toplantısına yetişmek yerine uyumayı tercih eden çocuklarla dolu bir evde annelere yardımcı olmak için üretilmiş bir silah. Ev dışında kullanmanızı tavsiye etmiyoruz.

Fiyat: 12 dolar

Bilgi için: www.amazon.com

Davul sevdasına en pratik çözüm

Rock Beat Drumstick

Herkes hayatında bir kez olsun eliyle ritim tutmuş, hayali bagetlerle hayali bir davula vuruyormuş gibi ellerini boşlukta sallamıştır. Ritim severler artık bu "deli" işi illüzyonla yetinmek zorunda değiller. İnternette satılan ve pille çalışan elektronik bir çift bagetin ucundaki algılayıcılar, üzerindeki düğmeler ve hoparlörler sayesinde boşlukta sallanan bagetlerin ritimlerini davul seslerine dönüştürüyor. İsterseniz yakınızdaki bir masanın veya yastığın üzerine vurun, isterseniz havada sallayın, bagetlerin ucundaki parçalar titreşimi algılayıp davul sesi veriyor. Ayrıca bagetlerin üzerindeki düğmeler yardımıyla ritme zil sesi eklemek de mümkün.

Fiyat: 12 dolar

Bilgi için: www.firefox.com

- BÖLÜM 1 **Yer çekimi dalgaları**
- BÖLÜM 2 **Bilgisayar teknolojisi**
- BÖLÜM 3 **Uydu navigasyon**
- BÖLÜM 4 **$E = mc^2$**

100 yıl önce Albert Einstein, birkaç ay içinde dünyamızı değiştiren birçok makale yayınladı. Einstein'ın kuantum ve görecelik teorisinin kaldırım taşlarını oluşturan bu yazıları olmasaydı, bugün günlük yaşamımızda kullandığımız birçok teknolojik cihazı kullanamıyor olacaktık. CHIP, dört bölümlük bir yazı dizisiyle Einstein'ın düşüncelerinin günümüzde bile halen nasıl birçok araştırma projesine temel oluşturduğunu açıklıyor.

Uydu navigasyon

Uyduların saatleri farklı ilerliyor

Dünya yörüngesindeki uydularla desteklenen navigasyon sistemi GPS için en önemli konu, zamanı ölçmedeki kesinlik. En hassas saatler bile zamanı ölçmede yetersiz kalırken, çözüm görecelik teorisinden geçiyor.

Uzaktan bakıldığında dünya yörüngesinde kullanılan bir saat de, kolumuzdaki saat de doğru işler. Fakat uyduların üzerinde bulunan saatler, yeryüzündeki saatlerden birkaç tık farklı ilerliyor. Saatler arasındaki bu ufak fark, bir alıcı saat yardımıyla yeryüzündeki konumunu belirlemek istediğinde yanlış sonuçlara yol açabiliyor. Tabii GPS'in (Küresel Konumlandırma Sistemi) mucitleri de durumun farkında.

Bir pasifist olan Albert Einstein'ın yıllarca önce kâğıda döktüğü görecelik teorisi, askeri GPS projesini yürüten komutanlara son derece şüpheli gelmişti. Amerikalılar 22 Şubat 1978'de ilk GPS uydusunu fırlattıklarında, uydunun üzerinde

bulunan atom saatlerinin hiçbirinde görecelik düzeltmesi yapılmamıştı. Bunun sonucunda saatler o kadar yanlış çalışmaya başladı ki, konumlandırma sisteminde birkaç gün içinde 11 kilometrelik sapmalar oluştu.

Sonradan Amerikalılar çeşitli önlemler aldı ve hemen ardından gerekli düzeltmeyi yapacak olan sistemi etkinleştirdiler. Bu olaydan sonra fırlatılan yeryüzünden 20.000 kilometre uzaklıkta ve 14.000 km/s hızla ilerleyen uydulardaki saatlerin, yeryüzündekilerden farklı çalıştığını kabullenerek projelerini sürdürdüler.

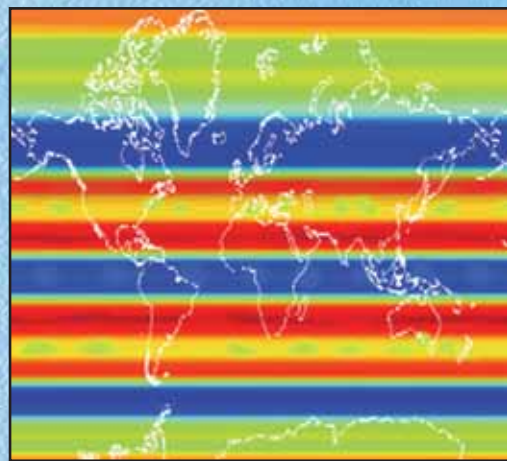
Yörüngedeki 24 adet uydusuyla Nisan 1995'ten beri tam kapasiteyle hizmet veren GPS, aynı zamanda Einstein'ın göre-

→

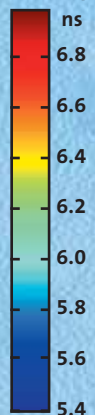

DÜNYANIN UYDULARI

Avrupa'nın Galileo sistemine ait 30 adet navigasyon uydusu, 2010 yılında dünya etrafında üç ayrı yörüngede dönmeye başlayacak. Tabii yine mevcut GPS sistemi gibi görecelik düzeltmesine ihtiyaç duyacak. Uydular, 23.626 kilometre yükseklikte saniyede 3.645 metre ile yörüngede ilerlerken, saatler de yeryüzündekilerden farklı işliyor.

Nanosaniye olarak sapma

ZAMAN HATASI

Bütün düzeltmelere rağmen uydu saatleri ile dünyanın farklı enlemleri arasında, değişik şekillerde ortaya çıkan hatalara rastlanıyor. Üstteki grafik, Galileo uydularında gerçek zamandan ortalama olarak kaç nanosaniye sapma beklendiğini gösteriyor.

celik teorisinin etkilerini günlük yaşamda hissetmemizi sağlayan ilk teknoloji. Gerek arabalardaki seyrüsefer olsun, gerekse PDA ya da cep telefonumuzdaki yön yardımı olsun, birkaç seneden beri uydu alıcılarla çalışan navigasyon cihazlarında büyük bir patlama yaşandığı bir gerçek.

GPS nasıl çalışıyor?

Uydu yayını, kesin konumlandırmayı mesafe ölçümleriyle yapıyor. Uydulardan yayılan sinyaller, sabit ışık hızıyla ilerleyen elektromanyetik dalgalar olduğu için her bir uyduya olan uzaklık, gönderilen sinyalin seyahat zamanı ile hesaplanabiliyor. Yeryüzündeki konumlandırma yapılırken, üç ayrı halkanın kesişim noktası belirleniyor (bk. sayfanın altındaki bilgi kutusu). Üç boyutlu düşündüğümüzde en az dört ayrı uyduya ait kürenin kesiştiği yer, alıcının kesin konumunu belirliyor.

Seyahat zamanı ölçülürken, uydu sinyalinin taşıdığı başlangıç zamanı verisi ile alıcıya ulaşması arasındaki zaman karşılaştırılıyor. Yörüngedeki uyduların üstünde atom saatleri bulunuyor. Ama normal bir GPS alıcısı bütün işlemleri basit bir kuvars saate göre yapıyor. Buna rağmen zamanı kesinleştirebilmek için, uydunun ek olarak gönderdiği bir zaman sinyali ile alıcının zamanı eşleştiriliyor.

Görecelik karşımıza iki kez çıkıyor

Uydularda kullanılan atom saatleri ayarlanırken, hem genel hem de özel görecelik teorisi göz önünde bulunduruluyor. Bu iki teorisinin etkileri bazen birbirlerini yok ediyor ama tamamen değil. En genel görecelik teorisine göre, bir manyetik alan içerisinde azalan ışık ışınının frekansı büyür (mavileşme). Daha da parlak hale gelen bir ışığın ise küçülür (kırmızılaşma). Uydularda kullanılan saatlerin zamanlaması, atomların titreşiminin frekansıyla belirleniyor. Yeryüzünden 20 kilometre yukarıdaki uydulara etki eden yerçekimi, buradakinin dörtte

biri kadar olduğu için yeryüzünde daha yüksek bir frekans yakalanıyor. Yerçekimi ne kadar az ise, yani yeryüzünden ne kadar uzakta olursanız, bu saatler de o kadar hızlı ilerliyor. GPS uydularında zaman kavramı, saniyenin milyarda 53'ü kadar kısalıyor. Bir uydu saati yılda, yeryüzündeki saatlerden saniyenin binde 17'si kadar sapıyor.

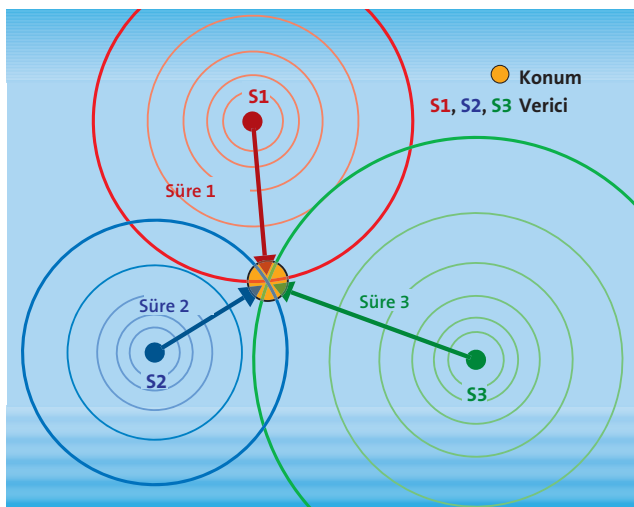
Özel bir görecelik teorisi sayesinde bu değer biraz düşürülebilir. Hiçbir cisim ışık hızından daha hızlı hareket edemeyeceği için, hareketli bir koordinat sisteminde zaman daha hızlı akıyor. Işığı, hareket eden bir kaynaktan gönderip hareketsiz bir kaynak tarafından yakaladığınızda, ışığın frekansı düşüyor. Zamanın genişlemesi olarak bilinen bu olay yüzünden, yörüngede saniyede dört kilometre hızla dönen uyduların saatleri geri kalıyor. Normal değer milyarda sekiz oranında, yani yılda bir saniyenin binde üçü olarak hesaplanıyor.

Göreceliğin etkisini dengelemek için, GPS uydularında bulunan saatin saniyenin 45 milyarda biri oranında yavaşlatılması gerekiyor. Einstein'ın teorisiyle dengeleme yapıldığında her şey son derece kolay: Uyduların üzerindeki saatleri tam olarak 10,23 MHz yerine 10,229999995326 MHz değerine ayarlamak gerekiyor. Bu düzeltme yapılmadığında, mesafe ölçümü sırasında 480 metrelik bir hata oluşuyor.

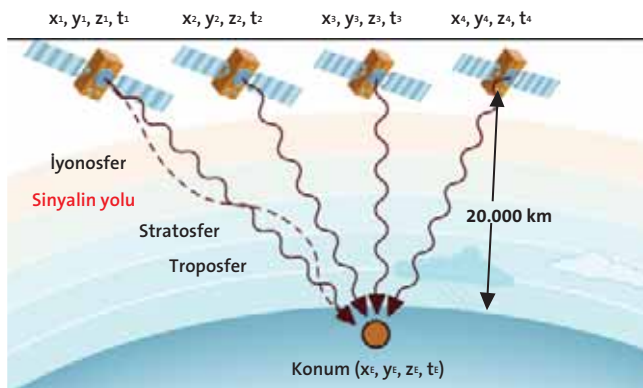
Amerikan ordusu için GPS biraz fazla hassastı

Uydu navigasyon sistemi, atom saati sayesinde bütün kullanıcıları tatmin edecek kadar iyi çalışıyordu. Amerikan ordusu da yeryüzündeki bir cismin konumunu santimetrelik hatalarla saptayabilen bu teknolojiye dayanarak, aynı bir frekans üzerinden çalışan sivil amaçlı kullanıma yönelik cihazları kriz durumlarında istedikleri anda kasıtlı olarak bozabiliyordu. Amerikan Savunma Bakanlığının "seçici kullanım" özelliğini etkinleştirilmesiyle, ölçümlerdeki hassasiyet 10 metreden 100 metreye çıkıyor.

KONUMLAMA PRENSİBİ

Işık sabit hızda ilerlediği için yerdeki alıcı, sadece sinyalin seyahat zamanını ölçerek, vericiye olan uzaklığı hesaplayabiliyor. Vericiye eşit uzaklıkta bulunan yerler, yeryüzündeki bir çember üzerine denk geliyor. Üç sinyalin kesişim noktası, yeryüzünde bulunduğunuz noktayı belirliyor.

UZAY VE ZAMAN

Dört ayrı uydudan gelen sinyal ile alıcı kendi konumunun üç boyutlu koordinatlarını çıkarabiliyor ve saatlerin eşzamanlı hale getirilmesiyle sistemin gerçek zamanını elde ediyor. En kesin verileri, alıcının bulunduğu konumdan daha alçakta kalmayan uydular sağlayabiliyor. Fazla dar bir açıya girildiğinde (resimde soldaki uydu) sinyalin seyahat zamanı stratosfer ve troposferde değişimlere maruz kalıyor.

ATOM SAATİ

Solda görülen sezyum saati gibi atom saatleri, günde en fazla saniyenin milyarda biri kadar hata veriyor. Galileo için bu sapma değeri bile yüksek. DLR'nin saat laboratuvarındaki çeşitli saatlerden alınan zamanlar kullanılarak daha kesin olan "kâğıt üstünde ki zaman" hesaplanıyor ve bütün sistem bileşenleri bu zamanı referans alıyor.

Avrupa'nın Amerika'nın GPS'ine karşı geliştirdiği uydu navigasyon sistemi olan Galileo sayesinde, Avrupalılar Amerikalıların sisteminden bağımsız hale gelmeyi hedefliyor. Galileo, GPS ile aynı prensipte çalışıyor ama daha yüksek bir bant genişliğiyle birçok hizmet sunmak ve kullanıcılarına kesintisiz erişimi garantilemek üzere üretiliyor.

Sistem 2010 yılında kullanıma hazır hale gelecek. İki test uydusundan ilki önümüzdeki aralık ayında Rus yapımı Soyuz roketiyle, diğeri ise 2006 yılının şubat ayında yörüngeye gönderilecek. Avrupa Uzay Ajansı ESA, göndereceği bu iki test uydusuyla sistemin kilit teknolojilerini deneyecek ve gerçek uyduların yapımına 2007 yılında başlayacak.

Saatleri ayarlama laboratuvarında en kesin zaman hesaplanacak

Galileo için yapılan hazırlıklarda, zaman ölçümündeki kesinlik büyük bir rol oynuyor. Oberpfaffenhofen'daki Alman Havacılık ve Uzay Dairesinin, Galileo projesinin kontrol merkezi olarak hizmet vermesi düşünülüyor, bu yüzden daha şimdiden bir saat ölçüm laboratuvarı kurulmuş. Burada, günümüzde dünyada var olan en kesin saatler bir araya getiriliyor. Raflarda hidrojenle çalışan ve mikrodalgaları radyoaktiviteyle güçlendiren üçü etkin ve ikisi pasif cihazların yanı sıra, iki adet sezyum saati ve birkaç adet atom saati bulunuyor. Aslında hepsi de aynı prensibi temel alıyor: Atomların, bir enerji seviyesinden ötekine geçiş sırasında kendine has frekansa sahip bir elektromanyetik dalga yaymaları ya da emmeleri özelliğini kullanıyor.

» Hiçbir saat doğru zamanı göstermez. En iyilerinde bile ufak bir sapma vardır.

DLR'den Dr. Johann Furthner

Aslına bakılırsa bu saatlerin kesinliği, Galileo için yeterli değil. Alman Havacılık ve Uzay Ajansı Navigasyon ve Komünikasyon Enstitüsü'nden Dr. Johann Furthner "Hiçbir saat gerçek zamanı gösteremiyor. En iyi saatler bile bildik bir hata payına sahip." diyor. Bugüne kadar yapılan çalışmalardan sonra bilim adamları artık her bir saatin zayıf ve güçlü noktalarını öğrenmiş. Çok sayıda cihazdan gelen giriş verileri kullanılarak zaman daha kesin bir şekilde hesaplanabiliyor. Oberpfaffenhofen'da buna

"kâğıt zamanı" deniyor çünkü doğrudan saatten gelen zamanı göstermiyor. "Global Precise Time Facility" (Küresel Kesin Zaman Tesisi)'ne ev sahipliği yapan DLR'nin saat laboratuvarı, yerdeki istasyonlara bir saniyelik aralıklarla kâğıt zamanını bildiriyor. Bu istasyonlar da Einstein'ın düzeltmelerinden geçirilmiş olan zaman kavramının yeni halini uydularınkiyle eşleştiriyor. ■

MF, Mete Pinar, mete@chip.com.tr

BAĞLANTILAR

www.einstein-online.info: Albert Einstein Enstitüsü'nün görecelik teorileri hakkındaki portalı

www.af.mil/factsheets/factsheet.asp?fsID=119: Amerikan Hava Kuvvetlerinin kullandığı GPS ile ilgili bilgiler

http://msl.jpl.nasa.gov/Programs/gps.html: NASA'nın GPS bölümü

www.esa.int/esaNA/galileo.html: Avrupa Uzay Dairesi ESA'nın Galileo için hazırladığı sayfa

www.dlr.de/kn: DLR'ye bağlı Komünikasyon ve Navigasyon Enstitüsü'nün internet sayfası

Yüksek teknoloji otomobiller

Dört tekerlekli ağ

Otomobil endüstrisi arabaların bilgisayarlandırılması fikrini bir adım ileriye taşımakta kararlı. Ağ ile birbirine bağlanan sistemler daha fazla güvenlik ve konfor vaat ediyor. Yeni teknolojinin orta ve alt sınıf otomobillerde de yaygınlaşması bekleniyor.

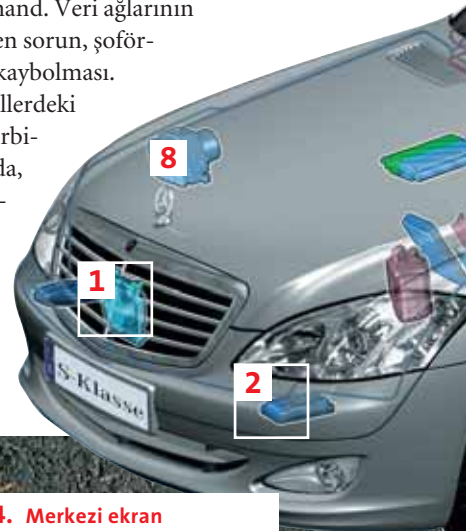
Kaputun altındaki giderek artan bilgisayar gücü, gelecekte otomobil kullanımını sadece daha rahat hale getirmeyecek, ayrıca insan hayatı da kurtarabilecek. Radar, gece görüş sistemi ve ısı algılayıcıları, otomobillerde dış dünyanın bir canlandırılması için giriş verilerini sunuyor. Elektronik sistemler ise bilgileri işliyor ve eğer otomatik pilot kendiliğinden harekete geçip sorunu engellememişse, tehdit niteliği taşıyan engellere karşı uyarıda bulunuyor. Tüm yeni tasarımlar, 15 ila 25 Eylül arası Frankfurt'ta Uluslararası Otomobil Fuarı'nda (IAA) görücüye çıktı. Bu yıl Mercedes Benz yeni S sınıfı ile otomobil dünyasında çitaları yükseltmenin peşinde. Amiral gemisi niteliğindeki otomobillerindeki uzun gelişme döneminin ardından, ileri teknoloji özellikleri şimdi de seri üretim modellere dâhil ediliyor (bk. alttaki grafik).

Gizli devrim: Otomobil sisteminin içyüzü

Anlaşılan o ki, gelecek otomobil neslinin ortak özelliği bilgisayarların, yönetim aygıtlarının, algılayıcıların ve veri ağlarının birbirine bağlanışındaki artış olacak. Kaputun altındaki bu gizli devrimi BMW Car-IT'nin genel müdür Profesör Harald Heinecke sistem sınırının sürekli genişlemesi şeklinde yorumluyor. Eskiden bir otomobilde kapalı sistemler oluşturan çok sayıda işlevsel birim bulunurken, günümüzde otomobil tek bir sistemden oluşuyor.

Yeni Mercedes'te mesafe hesaplayabilen bir fren aksamı yalnızca diğer araçlarla aradaki mesafeyi korumakla kalmıyor, gerek görürse aracı tamamen durdurabiliyor. Bu sistemde yer alan radar aygıtları, kazaya yol açma potansiyeli bulunan durumların farkına varabiliyor ve tehlikeli bir çarpışma olasılığına karşı önlem sağlayan bir yolcu koruma sistemi tarafından kullanılıyor. Bu aksam, taşıt teknolojisiyle sürücü arasındaki köprüyü oluşturuyor.

Ayrıca aracın ön paneli de gitgide daha fazla, bilgi, eğlence ve iletişim sunar hale geliyor. Kontak anahtarı yerine ekrandaki göstergenin kullanılması konusunda BMW, Audi ve Mercedes tümüyle benzer sistemler için farklı nitelemeler saptamış. Bu sistemler: i-Drive, MMI ve Comand. Veri ağlarının öncelikle üstesinden gelmesi gereken sorun, şoförlerin karmaşık menü yapılarında kaybolması. 90'lı yıllardan bu yana, otomobillerdeki yönetim aygıtlarını ağ biçiminde birbirine bağlayan CAN-Bus'tan tutun da, merkezi bir ağ geçidi üzerinden birbirine bağlanan çok sayıda ağa kadar, pek çok ağ sistemi geliştirildi. Bu sistemler bakır hatların yanı sıra, fiber optik kablolar da kullanılıyor.

1. Distronic

Geliştirilmiş Tempomat, tampon tampona trafikte de mesafeyi koruyor. İhtiyaca göre arabayı tamamen durduruyor ve sürücünün isteği üzerine yine harekete geçebiliyor.

2. Cephe ışığı

Gece görüş sistemi için kızılötesi farlar, projektörlerin kesik ışığını tamamlıyor. İnsan gözünün algılayamadığı ışık, karşıdan gelen araç sürücülerinin gözlerini almadan etrafı aydınlatabiliyor.

3. Kumanda

"Cockpit Management and Data System" (ön konsol yönetimi ve bilgi sistemi) ile kullanıcı, çevirme düğmesi üzerinden merkez ekranda gösterilen menülerdeki birçok işlevi kullanabiliyor.

4. Merkezi ekran

Sürücünün ve yanındaki yolcunun görüş alanı içinde kalan döndürülebilir ekran üzerinde, fotogerçekçi grafikler bulunuyor. Bu ekran eğlence, bilgi ve çeşitli işlevler için gereken içeriği sunuyor.

MOST adlı optik veri yolu, ışık dalgası tekniğiyle halka şeklindeki bir hat üzerinden resim ve ses sinyali aktarıyor. Güvenlik bakımından önem teşkil eden verileri 10 MBit/s ile aktaran BMW Byteflight veri yolu ise yıldız biçiminde yapılandırılmış ve yine optik teknolojinin bir ürünü. BMW, DaimlerChrysler, GM, Bosch, Motorola ve Philips'ten oluşan şirketler birliği, şu sıralar Byteflight'ı da kapsamına alan yeni veri yolu standardı "FlexRay"i geliştiriyor. Flex Ray, motor, araç ve güvenlik işlevlerini birbirine bağlayan bir ağ oluşturacak; fren ve direksiyonun da tamamen elektronik olarak sevk ve idare edildiği X-by-Wire sistemlerini destekleyecek.

Gelecek kapıya dayandı: Gelişim döngüsü kısılıyor

Otomobil alıcılarına güzel haber: Bugün sadece üst sınıf arabalarda rastlanan pek çok özellik, önümüzdeki yıllarda, eko-

nomik otomobillere de eklenecek. Bilgisayar teknolojisi otomobil imalatının mekanik alanından daha hızlı geliştiği için, bu gelişimle artık çok daha çabuk karşılaşacağız. Örneğin BMW'nin güncel 7 serisi 70 MB'ın üzerinde yazılıma sahipken, beş ila altı yılda bu seride Gigabyte sınırına ulaşılmış olacak.

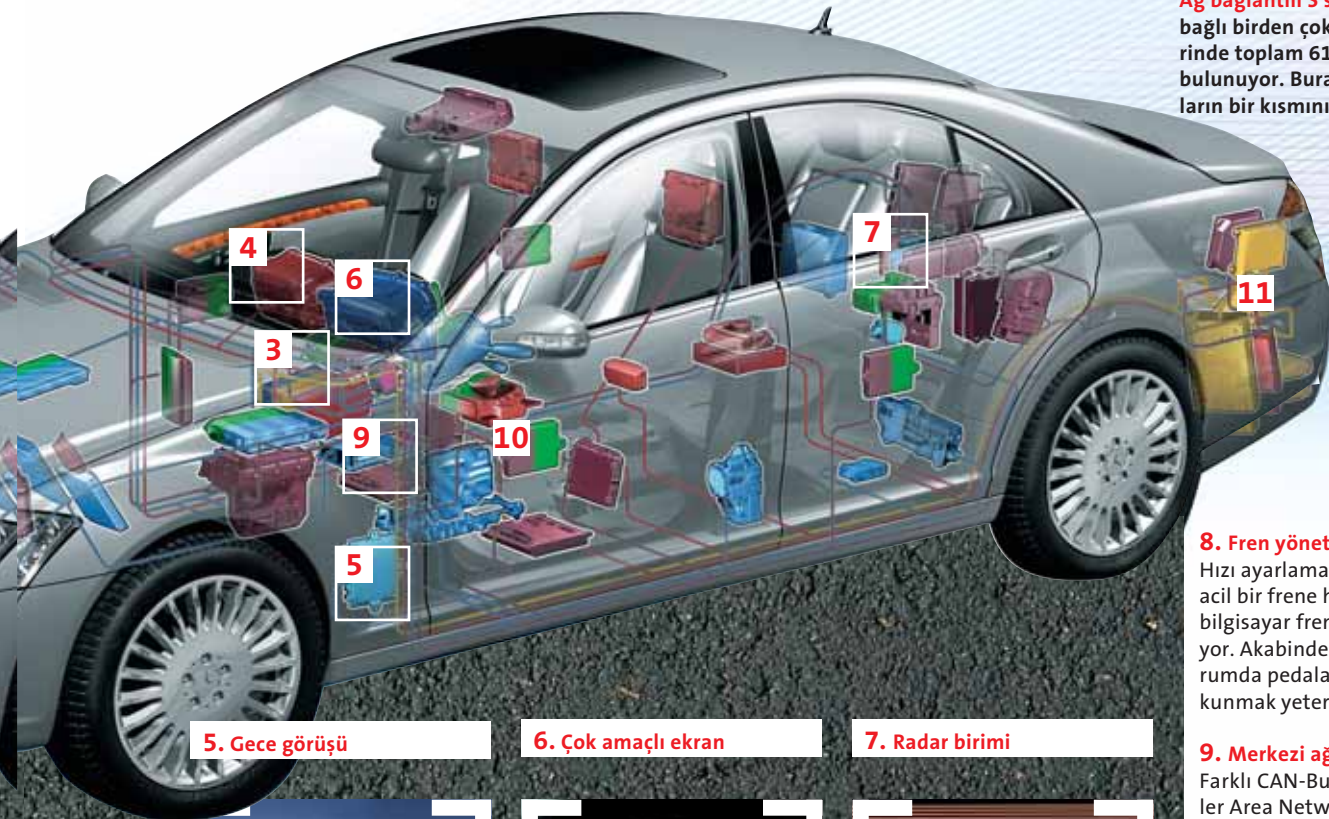
Bu artış aslında üreticiler için bir sorun: Bir otomobilin yaşam süresi, vasıtaların her bir teknik kazanımdan kârlı çıkamayacağı kadar uzun. Alman üreticiler de trend gözcülerini Amerikan yüksek teknoloji merkezlerindeki gelişimlerin nabzını tutmak için yollamış durumdalar. Bunun hedefi, geleceğin otomobiliyle ilgili planları göz önünde bulundurmak. ■

MS / Mete Pınar, mete@chip.com.tr

BAĞLANTILAR

www.iaa.de: Internationale Automobilmesse (Uluslararası Otomobil Fuarı)

Ağ bağlantılı S sınıfı: Birbirine bağlı birden çok veri yolu üzerinde toplam 61 yönetim aygıtı bulunuyor. Burada ilginç olanların bir kısmını görebilirsiniz.

5. Gece görüşü

Gece görüş yardımı sağlayan yönetim aygıtı, kızılötesi kamerasının sağladığı resimleri işliyor ve hepsini birleştirerek merkezi ekranda gri tonlamalı bir görüntü halinde şoföre sunuyor.

6. Çok amaçlı ekran

Kızılötesi görüntüyü göstermek için yuvarlak şekilli olarak kullanılan ekran, tek bir düğmeye basıldığında gözden kayboluyor. Bir S sınıfı kullanıcısı, yedi ana menüye buradan tıklayarak ulaşabiliyor.

7. Radar birimi

Bilgisayar iki radar sistemin-den gelen bilgileri analiz ederek, motor, şanzıman ve frenleme için gereken komutları veriyor. Bu özellik, takip mesafesini ayarlamak ve yolcuları korumak için

8. Fren yönetimi:

Hızı ayarlamak ya da aracı acil bir frene hazırlamak için, bilgisayar frenlere erişebiliyor. Akabinde kritik bir durumda pedala hafifçe dokunmak yeterli oluyor.

9. Merkezi ağ geçidi:

Farklı CAN-Bus'lar (Control Area Networks) otomobilde birbirine bağlı bulunuyor. Yönetimi gerçek zamanlı bir işletim sistemi çalıştıran RISC işlemcisi devralıyor.

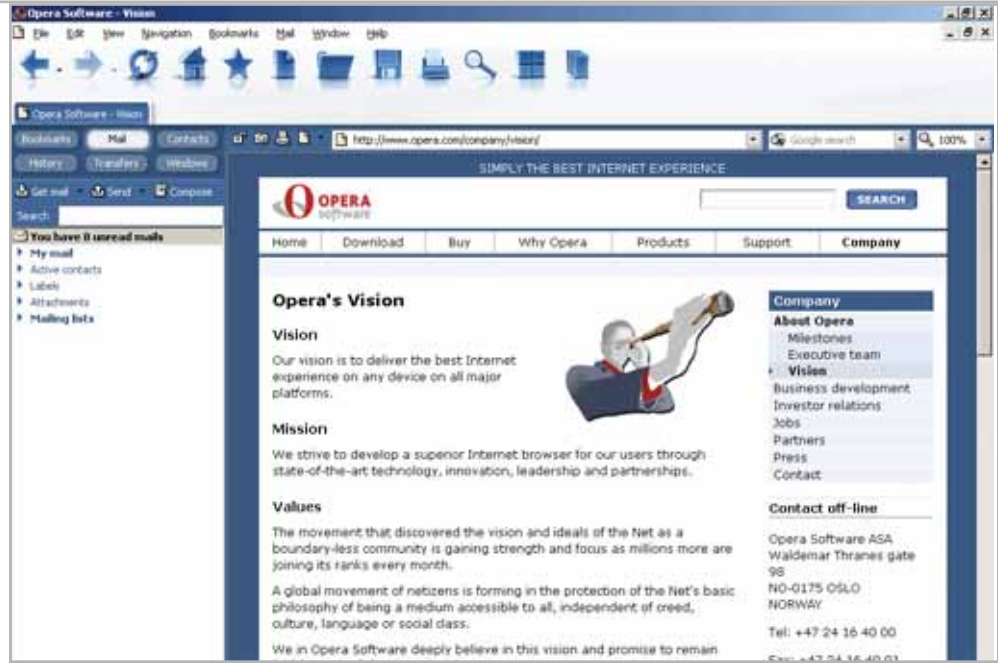
10. Kapı yönetimi:

Kapılar da kendi yönetim aygıtlarına ihtiyaç duyuyor. Yolcu koruma sistemine göre bir kaza söz konusuysa, pencereler kapatılıyor.

11. Eğlence:

TV, amplifikatör, konuşma sistemi ve cep telefonu arabirimi, optik bir veri yoluyla birbirine bağlı.

İÇİNDEKİLER

204 Web tasarımı - 2
Web'de foto galerileri210 Paylaşım araçları
Yasal dosya paylaşımı216 Web'de güvenlik
Sanal tuzaklara dikkat

Ücretsiz ve reklâmsız alternatif internet tarayıcısı

Opera artık ücretsiz

Mobil cihazlarda web sayfalarını düzgün göstermesiyle ün yapan Norveç'li yazılım artık ev kullanıcılarından ücret talep etmiyor.

■ Şimdiye kadar Internet Explorer'ın karşısına çıkan en önemli rakiplerden biri Opera tarayıcısıydı. Ancak tarayıcının en önemli handikabı, ücretli oluşuydu. Dolayısıyla Opera hiçbir zaman Internet Explorer için "tehlikeli" bir rakip haline gelememişti. Tarayıcının yaratıcısı Norveçli firma, bu hareketi önemli bir gelişme olarak tanımlıyor. Aslında Opera'nın ücretli olmasının sebebi, müşterilerinin her sorunu ile ilgilenen ve ürünü devamlı kontrol eden, açıkları yamayan, güvenliği sağlayan bir ekibin bulunmasıydı.

Opera'nın ücretsiz dağıtılacağına açıklanması ile tarayıcının güvenlik açıklarına karşı korumasız kalıp kalmayacağı sorusu gündeme geldi. Ancak firma güvenlik konusunda geri adım atmayacağını, profesyonel kullanıcılar için hâlâ ücretli bir Premium sürümün olacağını açıkladı. Böylece, milyonlarca ev kullanıcısı Opera'yı ücretsiz kullanma şansı bulacak. Hâlihazırda da iki milyon kişi ücretsiz sürümü indirip kullanıma başlamış bulunuyor.

Doğum günü hediyesi olarak Opera

Firma, Opera'nın doğum günü olan 30 Ağustos'ta dileyen kullanıcılara bedava Opera dağıttı ve bu bir günlük "doğum günü hediyesi"nden iki milyon kişi yararlandı. İki milyon ücretsiz kullanıcıyla sistemlerini ve güvenlik duvarlarını test eden Opera geliştiricileri de, yeni sürüm olan Opera 8.5'i tamamen ücretsiz

olarak kullanıcılara dağıtmaya karar verdiler. Opera'nın en önemli özelliklerinden biri, mobil aygıtlar üzerinde başarıyla çalışan bir web tarayıcısı olması. Diğer tarayıcılar küçük cep telefonu veya el bilgisayarı ekranında web sayfalarını çorba gibi görüntülerken, Opera son derece başarılı şekilde Web sayfalarının formunu korumayı başarıyor. Geliştiriciler Opera'yı mobil cihazları üzerinde kullanmak isteyenlerin hâlâ ücret ödemek zorunda olacağına altını çiziyorlar. Görünüşe göre, mobil cihazlardan internete bağlanmak hâlâ bir çeşit lüks veya profesyonelliğin belirtisi olarak görülüyor.

9. sürüm yakında piyasada

Tarayıcının ev kullanıcıları için ücretsiz olması güzel ve güvenlik düzeyi de iyi. Ama Internet Explorer ve Firefox ile karşılaştırıldığında Opera ile nasıl sörf yapacaksınız? Sürüm 8.5 ile Opera'nın yapımcıları yalnızca az sayıda yenilik gündeme getirmiş.

Yine de internet tarayıcısı yazılımı, pek çok testte rakiplerini açık farkla geride bırakıyor. Üstelik uzun süredir piyasada olan 8. sürümün iyileştirilmiş devamı olan sürüm 8.5 Opera kullanıcılarına veda etmeye hazırlanıyor. Geliştiriciler, ekim ayı içinde 9. sürümün beta-sını pek çok yenilikle birlikte görücüye çıkarmayı planlıyorlar.

Bilgi için: www.opera.com

Temponuz tavana vursun!

Kütüphanelere internet geliyor Halka internet desteği

Kültür ve Turizm Bakanlığı, toplam 81 ilde yer alan 82 halk kütüphanesinde internet salonları

kurmaya karar verdiğini açıkladı. İnternet salonlarının kurulumunu Probil gerçekleştirecek. Probil tüm projeyi 75 günde bitirmeyi planlıyor. Kütüphanelerdeki internet salonlarında kablosuz internet bağlantısı olacak. Böylece il halk kütüphanelerini kullanan herkes bu teknolojilerle tanışma fırsatı da bulacak. Projenin ilk adımı olarak, 30 Eylül 2005'te Kırşehir İl Halk Kütüphanesi'nde ilk internet salonu açıldı.

Bilgi için: www.probil.com.tr

Web'de güvenli sörf

İnternet Anonym 2006

Steganos veri hırsızlarına ve casuslara hiçbir şans bırakmamak için yeni bir adım atıyor. İnternet Anonym 2006 isimli

paket, tarayıcı sorgularını Web'de Proxy sunucu üzerinden gönderiyor ve böylece sörfçünün kökenini gizliyor. Karşı taraf ilgili siteleri kimin ziyaret ettiğini öğrenemiyor. ProxyScout teknolojisi yeni, üreticiye göre en hızlı sunucuyu seçiyor. Korumayı yükseltmek için, yazılım

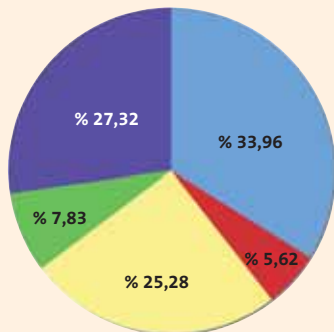
icabında saniyede bir kez Proxy'yi değiştiriyor. Favorilerin şifrelenmesi de büyük kolaylık sağlıyor. Böylece favori siteler artık yalnızca bir parola üzerinden açılabilir. Verilerin üzerine birkaç kez yazarak kurtarılmasını engelleyen emektar File-Shredder yine mevcut. "Görünmez yok etme" yönteminin ardında, sörf izlerini kendini belli etmeden silen bir işlev gizli. Yükleme FTP ve şifreli HTTPSV bağlantıları yoluyla olanaklı.

Bilgi için: www.steganos.com

SANAL DERGİLER

Sadece internet üzerinde yayınlanan sanal dergileri takip ediyormusunuz?

- Takip ediyorum, beğeniyorum.
- Takip ediyorum ama beğenmiyorum.
- Gözüme çarptıkça bakıyorum ama beğeniyorum.
- Gözüme çarptıkça bakıyorum, beğenmiyorum.
- Hiç sanal dergi görmedim.

Kaynak: CHIP Online

Sanal dergicilik: Katılımcıların üçte biri sanal dergileri beğeniyeli izlediğini takip ederken, hiç sanal dergi görmediğini ifade edenlerin oranı %25'in biraz üzerinde.

SanDisk™'ten müzik tutkunları için harika bir MP3 çalar. Tek bir AAA pil ile 15 saat kesintisiz, kristal berraklığındaki ses kalitesiyle müzik dinleyebilirsiniz. SanDisk® Digital Audio Player, MP3, WMA, WMA-DRM gibi tüm yaygın müzik formatlarını destekler. Beraberinde gelen şeffaf kılıfı ve kol bandı her ortamda müzik dinleyebilmenizi kolaylaştırır. Geliştirilmiş dijital FM Stereo Radyosu ve ses kayıt özelliğinin yanı sıra, şarkıcı ve şarkı isimlerini görebileceğiniz aydınlatmalı, çoklu satırlı LCD grafik ekranıyla, SanDisk™'in MP3 çalar standartlarını ne kadar yükselttiğini görün.

SanDisk
STORE YOUR WORLD IN OURS™

turanlı

Turanlı Elektronik İthalat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: (0212) 216 05 20 (pbx) Faks: (0212) 216 05 25
www.turanli.com.tr e-mail: SanDisk@turanli.com.tr

İTERNET ÜCRETLERİ

superonline	superonline.com (212) 310 0000
Aylık	18,9 YTL
tt net	ttnet.net.tr (212) 444 0145
Aylık	9,5 YTL
turknet	turk.net (212) 444 0077
Aylık	15 YTL
e-kolay	e-kolay.com (212) 478 0478
Aylık	15 YTL
trnet	tr.net (312) 295 9000
Aylık	13 YTL
işnet	iş.net (312) 306 21 00
Aylık	14 YTL
anet	anet.com.tr (212) 336 1919
Aylık	11 YTL
Webbee	webbee.com.tr
Aylık	14 YTL
Mynet	mynet.com.tr
Aylık	8,9 YTL
ADSL	www.ttnet.net.tr
256/64 Kbps	49 YTL
512/128 Kbps	99 YTL
Kotalı (512, 3 GB)	29 YTL
Kotalı (512, 6 GB)	49 YTL

EDİTÖRDEN NOTLAR

Kadir Tuztaş,
Editör

Hayaller gerçek mi oluyor?

En düşük ADSL bağlantı hızının Aralık 2004 tarihinde 256 Kbps'e çıkartılması, sadece iki sene öncesine kadar çevirmeli ağ bağlantısı ile 5 Kbps hızına sevinenler için çok büyük bir atılımdı. Ancak bu gelişmeyi takip eden, fiyat artışı olmadan en düşük bağlantı hızının ikiye katlanacağı dedikoduları ise, kullanıcıların geniş bant bağlantı isteklerinin son bulmadığını gösteriyordu. Nitekim dergiyi baskıya hazırladığımız sırada Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım'ın yaptığı bir açıklama, hayallerin gerçekleşmesine artık çok az kaldığını gösterdi. Bu açıklamaya göre, 1 Kasım'dan itibaren en düşük bağlantı hızı 512 Kbps'e çıkartılırken, internetin yaygınlaşması için herhangi bir fiyat artışında bulunulmayacak.

RSS Feed'leri besleyen Google Reader
Google haber bülteni

■ Google'ın en yeni bombası, internetteki RSS kaynaklarını filtreleyen ve görüntüleyen bir RSS okuyucu. Ancak program şu anda Beta aşamasında. Google Rea-

der'a yeni Feed'ler eklemek için belirli anahtar sözcüklere göre arama yapabilir, doğrudan Feed URL'sini girebilir veya daha önceden kullandığınız bir RSS okuyucunun listesini alabilirsiniz. Her bir başlığın yanındaki küçük yıldız simgelerini kullanarak not kâğıtları da hazırlayabilir ve bunları daha sonra Starred menüsünden kolayca çağırabilirsiniz. Bunun için gerekli olan tek şey ise kullanıcının bir Google e-posta adresine sahip olması.

Bilgi için: www.google.com.tr

"HiVE" ile virüs koruması
Bitdefender 9

Virüs koruma yazılımı Bitdefender, 9. sürümünde diğer tüm anti virüs yazılımları gibi "komple" koruma vaat ediyor. Virüs tarayıcı, güvenlik duvarı, casus programcık önleme modülü, bir yığın posta ve çocuklar için filtreler içeren yeni güvenlik paketi, "HiVE" isimli bir teknikten faydalanan. "HiVE" tanınmayan virüsleri bile daha bulaşmadan teşhis etmeyi hedefliyor. Casus önleme modülü, casus yazılımların yanı sıra sinisi dialer yazılımlarını da engelli-

yor. Kişisel güvenlik duvarıysa özel kuralların tanımlanmasına izin veriyor.

Bilgi için: www.bitdefender.com

Yeni model arama kartı
Alo 1903

Alo 1903 arama kartları, Beşiktaş taraftarlarının kullanımını hedefleyen yeni arama kartı olarak piyasaya çıktı. Özellikle deplasmana giden taraftarların ihtiyaçları düşünülerek hazırlanmış kartlar, Milleni.com alt yapısını kullanan Trendikom tarafından pazarlanıyor. Şehirler arası, uluslararası ve cep telefonu araması yapmaya imkân veren arama kartları, sabit hatlı telefonların yanı sıra tüm ankesörlü telefonlarda da kolaylıkla kullanılabilir. Arama kartları gazete bayilerinde bulunabilir.

Bilgi için: www.milleni.com

Yahoo ilk adımı atıyor

Sübyancı sohbetlere engel

Yahoo, sohbet odalarının içeriklerini çok daha sert bir şekilde sansürlenecek. İlk önlem olarak

Bir efsanenin sonu
eDonkey bitti

Sevilen paylaşım aracı eDonkey'nin yazılımı artık geliştirilmeyecek. Servis sağlayıcı MetaMachine firmasının şefi Sam Yagan, geçen hafta yaptığı açıklamada havlu attığını dile getirdi. MetaMachine, ay başında Amerikan müzik birliği Recording Industry Association of America (RIAA) tarafından, lisans korumalı parçaların artık eDonkey üzerinden paylaşılmamasını isteyen bir ihtarname almıştı. P2P ağları Grokster ve KaZaA ise kısa bir süre önce korumalı parçaların paylaşımlarını engellemek için yazılımlarına bir filtre eklemekle cezalandırılmıştı. TV kanalı N24'ten yapılan açıklamaya göre Metamachine, paylaşım aracını kapalı bir sisteme dönüştürecek. Ancak Sam Yagan bununla ilgili bir açıklama yapmadı.

Bilgi için: www.edonkey.com

pornografik içeriklere ancak 18 yaşından büyüklerin erişebilmesi sağlanacak ve sohbet odaları gerekli kontroller ile donatılacak. Diğer bir önlem olarak da, sübyancı olduğundan şüphelenilen kullanıcılar sunucudan atılacak. Ancak Yahoo, bu isteğini nasıl gerçekleştirebileceği konusunda herhangi bir açıklamada bulunmadı. Yahoo bu konu nedeniyle, sübyancıların forumlar üzerinden değişik tokuş yaptıkları ve yeni kurbanlar buldukları iddiaları ile daha önce manşetlere taşınmıştı.

Bilgi için: www.yahoo.com

Daha güvenlisi var!

Internet Security 2006

Sörfçüler için güvenlik paketi

McAfee sonbaharda güvenlik araçlarının yeni sürümlerini piyasaya sürecek. Bunlardan en önemlisiyse McAfee paketlerinin neredeyse tüm işlevlerini tek bir arayüz altında birleştiren ve en iyi fiyat/performans oranını sunan Internet Security Suite 2006. Yaklaşık 70 Euro fiyatındaki bu paket, güvenlik duvarı, virüs taramacı, casusluk önleyici ve popup engelleyicinin yanında, Phishing postalarına karşı bir filtre de sunuyor. Bu tip bir e-posta üzerine tıklanırsa, bir uyarı işareti belir-

yor. McAfee, güvenliği yükseltmek için, imzaları, yığın posta ve Phishing listelerini her gün güncelleştirmek istiyor. Görünüm olarak her şey eskisi gibi kalıyor, geliştiriciler tüm modüllerin içeriğini elden geçirmiş.

Bilgi için: www.mcafee.com

Google araç çubuğu

Ücretsiz Firefox eklentisi

Sevilen tarayıcı eklentisi Google Toolbar'ın Firefox tarayıcısı için hazırlanmış sürümü de yayınlandı. Bu ücretsiz eklenti sayesinde, Google arama motoruna zahmetsizce ulaşabilirsiniz. Yazılım, bir web aramasını belirli bir ülke veya dil için de sınırlandırabiliyor. Ayrıca sahip olduğu dâhili dil çevirisi işleviyle, sözlük karıştırarak vakit kaybetmenizi en-

gelliyor. Üstelik yazım denetimi nedeniyle yanlış yazdığınız kelimeleri de düzeltiyor. Söz konusu tarayıcı eklentisinin Firefox sürümünü ücretsiz bir şekilde indirebilirsiniz. Internet Explorer kullanıcıları ise şu anda üçüncü sürümü yayınlanmış olan bu ücretsiz eklentiye uzun süredir kullanabiliyorlar.

Bilgi için: <http://toolbar.google.com>

Firefox 1.5

Nihayet düzgün ilerlemeler

Firefox internet tarayıcısı Microsoft'un Internet Explorer yazılımına alternatif olarak çıkmıştı ve güvenlik özellikleriyle dikkat çekiyordu. Firefox geliştiricileri şimdiye kadar yalnızca program hatalarını kapatan küçük yamalar sürdüler. Popüler tarayıcının güncel sürümü 1.5, nihai ve 2. sürüm için beklenen yeni işlevleri de içerecek. En önemli yenilik, eksik program bölümlerini ya da yamaları otomatikman sonradan yükleyen iyileştirilmiş terfi rutini. Tarayıcı ayarlarının düzeni de yeni bir şekle kavuşmuş.

Böylece, ekran düzeni şimdi daha düzenli ve yeni başlayanlar için de kolayca anlaşılır. "Kişisel verileri silme" işlevi, uygulayıcıya hangi internet izlerini silmek istediğini seçme şansı veriyor. Söz gelimi çerezler, parolalar ya da form verileri gibi. Bu verilerin bir tuş birleşimiyle de silinebilir olması pratik bir özellik olarak dikkat çekiyor. Yeni işlevlerin ve olağan hata temizlemenin yanı sıra, açık kaynak kodu geliştiricileri tarayıcının uyumluluğunu ve güvenliğini yükseltmişler.

Bilgi için: www.mozilla.org

Sandisk® Cruzer® Titanium

Cruzer® Titanium. Sadece SanDisk®'ten.

Nihayet en zor şartlara bile göğüs gerecek bir USB 2.0 Flash bellek geliştirildi. Neredeyse yok edilemez bir Titanium kasa içine yerleştirilmiş, yaklaşık 1000 kg basınca dayanıklılığı bağımsız laboratuvarlarca* da onaylanmıştır. Aynı zamanda 15 MB/s (100x) hızıyla standart USB belleklerden 3 kat daha hızlıdır. Güvenliği olağanüstü yükseltmiş CruzerLock™ yazılımı ile şifrelemek istediğiniz çok özel dosyalarınıza sadece sizin ulaşmanızı sağlar. Bir USB bellekte aradığınız, yüksek performans, inanılmaz mekanik dayanıklılık, geliştirilmiş güvenlik ve çok şık bir tasarım ise, 5 yıl garantili SanDisk® Cruzer® Titanium tam size göre.

*Daha detaylı bilgi için www.turanli.com.tr web sitemize bakabilirsiniz.

Sandisk® Cruzer® Mini ve Micro

Tarz ve sağlamlık arayanlara iki farklı seçenek...

SanDisk® Cruzer® Mini ve Micro serileri ile tüm önemli dosyalarınızı cebinizde taşıyabilirsiniz. Bir kaç gram ağırlığında olan Cruzer® Mini ve Micro USB 2.0 belleklerin kullanımı da son derece basittir. Cruzer® Mini ve Micro USB portu olan tüm bilgisayarlara kolayca takılır ve kullanılabilir. Böylece önemli verilerinizi, resimlerinizi, müzik dosyalarınıza anında ve hızlı bir şekilde erişebilirsiniz. SanDisk® Cruzer® Mini ve Micro serisi ile dosyalarınız her gittiğiniz yerde yanınızda ve güvende.

SanDisk
STORE YOUR WORLD IN OURS™

turanlı

Turanlı Elektronik İthalat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Tel: (0212) 216 05 20 (pbx) Faks: (0212) 216 05 25
www.turanli.com.tr e-mail: SanDisk@turanli.com.tr

DİZİ GELECEK SAYILARDA

6 bölümlük bu yeni yazı dizisi ile siz de web sitelerinizi profesyonelce tasarlayabilirsiniz. Üstelik saatlerce kod yazmakla uğraşmadan.

BÖLÜM 1: POP-UP MENÜ REHBERİ

BÖLÜM 2: WEB GALERİLERİ

BÖLÜM 3: WEBQUIZ

BÖLÜM 4: RSS: NEDİR, NASIL KULLANILIR?

BÖLÜM 5: VIDEO YAYINI

BÖLÜM 6: YENİ NESİL BANNER'LAR

HTML ve Flash biçiminde resim galerileri

En kolay web galerileri

Elinizdeki resim dosyalarını, bir web galerisi oluşturarak internet sitenizde yayınlamak için uzun uzun uğraşmanız gerekmiyor. CHIP bu ay, yardımcı araçlarla web sayfalarınız için en pratik şekilde nasıl galeri sayfaları oluşturabileceğinizi adım adım anlatıyor.

Web tasarım yazı dizimizin ikinci bölümünün yazı konusunu, geçen ay belirttiğimiz gibi, pratik yöntemlerle kullanışlı resim galeri sayfaları nasıl oluşturabileceğimiz oluşturuyor. Elinizde bulunan resim dosyalarını, web sayfanızda yayınlama ihtiyacınız doğduğunda bu işi eğer elle yapmaya kalkarsanız, hem değerli vaktinizi yitirecek hem de eğer resim dosyaları sayıca fazlaysa, uzun uzun uğraşmak zorunda kalacaksınız. Her resim için küçük ebatlarda ön izleme grafikleri (thumbnail) hazırlamak, bunları sayfaya yerleştirmek, daha sonra tek tek orijinal boyutlardaki resimlere bağlantı vermek vs. gibi birçok işlemi yapmak kuşkusuz çok zahmet verici olacaktır. Bunların yanında, galeri sayfalarının kullanışlı ve ziyaretçiyi fazla uğraştırmadan kolayca resimler arasında gezinti yapmasını sağlayacak yapıda tasarlanması gerekecek.

Web sayfanız için tüm bu özellikleri bünyesinde barındıran resim galerilerini, fazla zaman ve gayret sarf etmeden, pratik bir şekilde de yapabilirsiniz. Tabii ki bunu yapabilmek için gerekli yardımcı araçlara da sahip olmanız gerekiyor. Şu an piyasada otomatik resim galerileri hazırlamak üzere hazırlanmış birçok yardımcı araç, bu tür ihtiyaçları olan web tasarımcılarının kul-

lanımına sunulmuş durumda. Her biri farklı özellikler barındıran bu tür yazılımlar, genelde HTML biçiminde web galerileri hazırlamak için kullanılıyor ama bazı yazılımlar ek olarak Flash biçiminde, çok şık efektlerle süslenmiş resim galerileri de hazırlayabiliyor. Bu ay hem HTML hem de Flash biçiminde web ga-

Harika galeriler: FirmTools Album Creator ile web siteniz için çok kaliteli ve kullanışlı resim galerileri hazırlayabilirsiniz.

Şablon tercihi: Program içinde yer alan hazır bir şablonu seçip devam etmek, kolayca galeri oluşturmanın ilk adımı.

lerileri hazırlamanızda sizlere büyük kolaylıklar sağlayacak çok başarılı ve geliştirilmeye açık bir yazılım olan FirmTools Album Creator programıyla, bu tür galerileri nasıl pratik bir şekilde oluşturabileceğinize değineceğiz.

Hedefteki yazılım: FirmTools Album Creator

Yazımıza konu olacak programa karar verirken çeşitli ölçütleri göz önünde bulundurmalıydık. FirmTools Album Creator alternatiflerinden bir adım önde olmayı hak edecek özelliklerle donatılmış bir yazılım olarak gözümüze çarptı. Adım adım ilerleyen ve kullanıcıyı yönlendirerek sonuca ulaştıran sihirbaz yardımıyla resim galerisi oluşturmayı neredeyse bir çocuk oyuncağına çeviren yazılımın, diğer programlara oranla çok sayıda üstün yanı bulunuyor. Alternatif yazılımlar gibi HTML biçimli galeri sayfalarının haricinde, çok şık ve kullanışlı Flash galerileri de oluşturabilen FirmTools Album Creator, sadece programa entegre edilmiş şablon çalışmalarla kısıtlı kalmıyor, web sayfasından indirebileceğiniz onlarca şablon dosyayı kullanarak, çok çeşitli ve farklı modellerde galeriler tasarlayabilmenize olanak sağlıyor. Yazılım, hazırlamış olduğunuz galeri sayfalarını, program içine yerleştirilmiş küçük bir FTP eklentisi ile kolayca web sunucunuza gönderebiliyor ve galeri sayfalarını pratik bir şekilde internet üzerinden yayınlatabilmenizi sağlıyor. FirmTools Album Creator programını bu ayki eCHIP'ten (eCHIP-Code Album Creator) bilgisayarınıza kurabilirsiniz.

5 adımda web galerisi

HTML ve Flash biçiminde galeri sayfaları hazırlamak için kullandığımız FirmTools Album Creator programı, yazılımın bir önceki bölümünde de değindiğimiz üzere, bir sihirbaz yardımıyla bizleri adım adım yönlendirerek sonuca ulaşmamızı sağlıyor. Son adım olarak FTP özelliği ile hazırladığımız sayfaları web sitemize göndermemize yardımcı olan yazılım, tüm bu işlemleri sadece 5 adımda gerçekleştirebilmemize olanak sağlıyor.

Adım 1: İster HTML ister Flash biçiminde galeri

Programı bilgisayarınıza kurduktan sonra çalıştırdığınızda, ekranda iki seçenekle karşılaşacaksınız. Yeni bir çalışmaya başladık-

billionton

Cep telefonunuzun* kablosuz bilgisayar bağlantısı!

Billionton Bluetooth çözümleri:

**USB Adaptör,
CF Adaptör,
PCMCIA Adaptör**

Bluetooth

Billionton Bluetooth, Notebook ve PC'nizin kablo bağlantısı olmadan cep telefonunuzla haberleşmesine olanak sağlar.

Oyun, mp3, resim, melodi yüklemek artık çok kolay...

Bluetooth sayesinde bilgisayarındaki cep telefonuna uygun oyun, mp3, resim ve melodileri cep telefonunuza yükleyebilir, e-postalarınızı kontrol edebilir ve internete bağlanabilirsiniz. Nerede olursanız olun e-posta ya da internete bluetooth ve cep telefonu yardımıyla girebilirsiniz. Network ağına bağlanabilmeniz yanı sıra bluetooth olan başka cihazlarla da bağlantı kurabilirsiniz.

Bluetooth Class2 10m USB Adaptör

Özellikleri:

- Class2
- Bluetooth V 1.1 uyumlu
- UB UHCI/OHCI spec 1.1 uyumlu
- USB arayüz
- 10 metre uzaklıkta çalışma

Bluetooth Class1 100m USB Adaptör

Özellikleri:

- Class1
- Bluetooth V 1.1 uyumlu
- UB UHCI/OHCI spec 1.1 uyumlu
- USB arayüz
- 100 metre uzaklıkta çalışma
- Tek, Çift Kutuplu Anten

Bluetooth Class1 100m PCMCIA Adaptör

Gizlenebilir anten

Bluetooth Class2 10m CF Adaptör

*Bluetooth uyumlu cep telefonu ve operatör desteği gerektirir.

**3YIL
GARANTİ**

Turanlı Elektronik İthalat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Selahattin Pınar Cad. No: 4 Kat: 2 Mecidiyeköy 34387 İstanbul
Tel: (0212) 216 05 20 (pbx) Faks: (0212) 216 05 25
e-mail: billiontone@turanli.com.tr www.turanli.com.tr

turanlı

ğımız için, ilk seçenek olan *Create new album* seçeneğini seçip *Next* düğmesi ile bir sonraki aşamaya geçeceğiz. *Modify existing album* seçeneği ise önceden kaydettiğiniz çalışmalarını açıp, üzerinde düzenlemeler yapmanızı sağlıyor. Bir sonraki ekran ilk adımı teşkil ediyor, yani oluşturacağımız resim galerisi için beğendiğimiz bir şablonu belirlememiz ve bu şekilde bir sonraki aşamaya geçmemiz gerekiyor.

Bu ekranın sol bölümünde *Installed Themes*, yani yüklü olan şablonların listelendiği bölüm bulunuyor. *Flash themes* ve *HTML themes* kategorileri altında, bu bölümlere uygun şablon dosyaları yer alıyor. Şablonlarda çok güzel efektler katılarak zenginleştirilmiş birçok harika galeri örneği bulunuyor. Bir başka ek kategori olan *Advanced themes* altında ise e-posta resim galerisi oluşturmak isteyenlerin işine yarayacak hazır çalışmalar bulunuyor. Bunları kullanarak elinizdeki resimlerin, belirli bir şablona oturtularak yeni bir e-posta iletisi içine gömülmesini sağlayabiliyorsunuz. Ön izleme resmini görmek istediğiniz hazır şablon dosyalarına tıklayın ve sağ taraftaki *Theme Preview* şablonunun önizlemesini görün. Aralarından biri üzerinde karar kılın ve *Next* düğmesi ile bir sonraki adıma geçin.

Adım 2: Resim seçimleri ve düzenlemeler

Bu aşamada hazırlamak istediğimiz web galerimizde yer alacak resimleri seçip, bunlar üzerinde çeşitli düzenlemeler yapabiliyoruz. *File Path* bölümünde yer alan *Add Folder* seçeneği ile resim dosyalarının bulunduğu klasörü belirtebilir veya *Add +* düğmesine basarak bu resimleri farklı klasörlerden tek tek galerimize ekleyebiliriz. Biz web galerimizdeki resimleri tek bir klasör altına topladıktan sonra, *Add Folder* seçeneğiyle klasör içinde yer alan tüm resimlerin tek bir işlemle çalışmamıza dâhil edilmesini sağlıyoruz.

Çalışmaya dâhil ettiğimiz resimlerin sıralama ayarlarını sağ kısımda bulunan ok tuşlarıyla dilediğimiz gibi düzenleyebilmemizin yanında, resimlerimize çeşitli efektler de verebiliyoruz. Eklediğiniz herhangi bir resim üzerine tıkladığınızda, alt kısımdaki *Preview Image* bölümünde resminizin bir ön izlemesi görünür. Bu ön izleme bölümünün alt tarafında bulunan üç adet buton ile resmi döndürebilir veya renk tonlarının otomatik olarak

yeniden düzenlenmesini sağlayabilirsiniz. Tüm bunların dışında bu bölümdeki diğer bir seçenek olan *Enhance* ile resim dosyaları üzerinde küçük çapta oynamalar ve düzenlemeler yapabileceğiniz “PhotoEnhancer” yazılımının çalışmasını sağlayabiliyorsunuz. Aynı firmanın ürünü olan bu yazılım, resimler üzerinde tam bir hâkimiyet kuramasa da pratik araçlarıyla ufak tefek düzenlemeler yapabilmemizde yardımcı oluyor.

Resim düzenleme araçlarının dışında bu adımda bir de *Enter image description here* bölümü var. Seçmiş olduğunuz resim hakkında açıklamaları bu alana yazıyorsunuz ve galeri sayfalarında her resmin altında yazmış olduğunuz bu açıklamalar görünüyor. Bu alanı doldurma gibi bir zorunluluğunuz yok, tercihinize göre boş bırakıp bir sonraki adıma geçmek için *Next* düğmesine basabilirsiniz.

Adım 3: Web galerimiz için genel ayarlar

Oluşturacağımız galeri sayfalarının genel ayarlarını bu adımda düzenlememiz gerekiyor. Örneğin resim galerimize vermek istediğimiz ismi, ön izleme sayfasında yer alacak resimlerin dizilişi, tablo ve hücre genişlikleri, sayfa arkaplan renk veya desenleri gibi birçok ince detay bu bölümde yerini alıyor. Deneme yanılma yöntemi ile bu özelliklerin ne işe yaradığı hakkında kolayca fikir sahibi olabilirsiniz. Program, hazırladığınız galerinin index sayfasında yer alacak ön izleme resimlerini (thumbnail) otomatik olarak boyutlandırıp sayfaya yerleştiriyor. Farklı boyut belirtmek isterseniz *Thumbnail width/height* menülerini kullanabilirsiniz.

FirmTools Album Creator, ön izleme resimlerine gölge efekti katarak sayfa içinde çok şık görünmesini sağlıyor. Bu efektte dışarıdan müdahale etmek isterseniz *Thumbnail shadow size* bölümündeki değerle oynamanız gerekiyor. Bunların haricinde, galeride kullanacağınız resimlerin kalite oranını *JPEG Quality (%)* menüsünde belirteceğiniz değer belirleyecek. Bu ve bunun gibi birçok detay ve ayarlama bu adımda yerini alıyor. Her birini ayrı ayrı deneyerek galeri sayfaları üzerinde ne gibi özelleştirmeler yapabileceğinizi rahatlıkla keşfedebilirsiniz. Bütün ayarlamalarınızı yaptıktan sonra, bir sonraki aşamaya geçmek için *Next* düğmesine basarak devam edebilirsiniz.

Resim galerisi hazır: Sıraladığımız adımları takip ederek, profesyonel ve çok kullanışlı bir web galerisi elde etmiş olduk.

Resim düzenlemeleri: PhotoEnhancer ile galerinizdeki resimler üzerinde ufak düzenlemeler de yapabiliyorsunuz.

Adım 4: Galeri sayfalarını oluşturmaya başlayabiliriz

Web üzerinde yayınlamaya karar verdiğimiz resim galerimizi, geride bıraktığımız üç adımda neredeyse tamamen oluşturduk. Bu aşamada yapmamız gereken tek şey, resim galerimizin, belirlediğimiz klasör altında otomatik olarak oluşturulmasını sağlamak için gereken işlemleri yapmak. *Destination album folder* bölümünü kullanarak, oluşturulacak galeri dosyalarının hangi dizin altına kaydedilmesini istiyorsanız belirtin. Daha sonra orta kısımdaki *Generate* düğmesine basarak resim galerinizin hazırlanmasını sağlayın. Dosyalar oluşturulduktan sonra program otomatik olarak hazırladığı çalışmanın indeks sayfasını ekrana getiriyor. Yapmanız gerekenler sadece bu kadar!

Adım 5: Web sunucunuza gönderin!

FirmTools Album Creator, entegre FTP özelliği sayesinde hazırlanmış olduğunuz resim galerisini birkaç fare tıklaması ile kolayca web sunucunuza gönderebiliyor. Dördüncü adımda oluşturduğunuz galeriyi, bir sonraki aşamada karşınıza çıkan *Publish* seçeneği ile internet sitenizin sunucusuna upload edebilirsiniz. Bu seçeneğe tıklayıp devam ederseniz küçük bir pencere açılıyor ve burada FTP sunucunuzun adresini, kullanıcı adınızı ve şifrenizi yazacağınız alanlar yer alıyor. Gerekli yerleri doğru bir şekilde doldurup *Connect* düğmesine basarsanız, web sunucunuza problemsiz bir şekilde bağlanabilirsiniz. Bu aşamadan sonra yapmanız gereken tek şey resim galerinizin web sunucusu üzerinde yer alacağı klasörü belirleyip, *Transfer Album* düğmesine basmak.

Web siteniz için hazırlamak istediğiniz resim galerileri, bu tür araçlar ve yöntemler kullanılarak, sizin de görmüş olduğunuz gibi çok pratik bir şekilde oluşturulabiliyor. FirmTools Album Creator yazılımı, HTML galerileri oluşturmasının yanında, çok kullanışlı ve ziyaretçinin beğenisini kazanacak ölçüde göze hitap eden Flash resim galerileri de hazırlayabiliyor. En güzeli ise, sadece belirli şablonlarla kısıtlı kalmayıp, her geçen gün web sitesine (<http://www.firmtools.com/products/album-creator/themex>) yepyeni şablonlar ekleyerek, bunları ziyaretçilerine sunması ve bu sayede elinizdeki yazılımla yapabileceklerinizi belirli sınırlara hapsedmemesi. ■

Uğur Seven/Onur Seven, uguronur@chip.com.tr

oynat **kaydet** kullan dep
çek kullan **taşı** oynat kaydet kulla
depola çek **depola** kayde

SanDisk CompactFlash®, SD™, MultiMediaCard, SmartMedia™ ve Memory Stick™'leri ile yeni nesil dijital cihazların ihtiyaç duyduğu en yüksek performansı en geniş ürün yelpazesıyla sunmayı sürdürüyor...

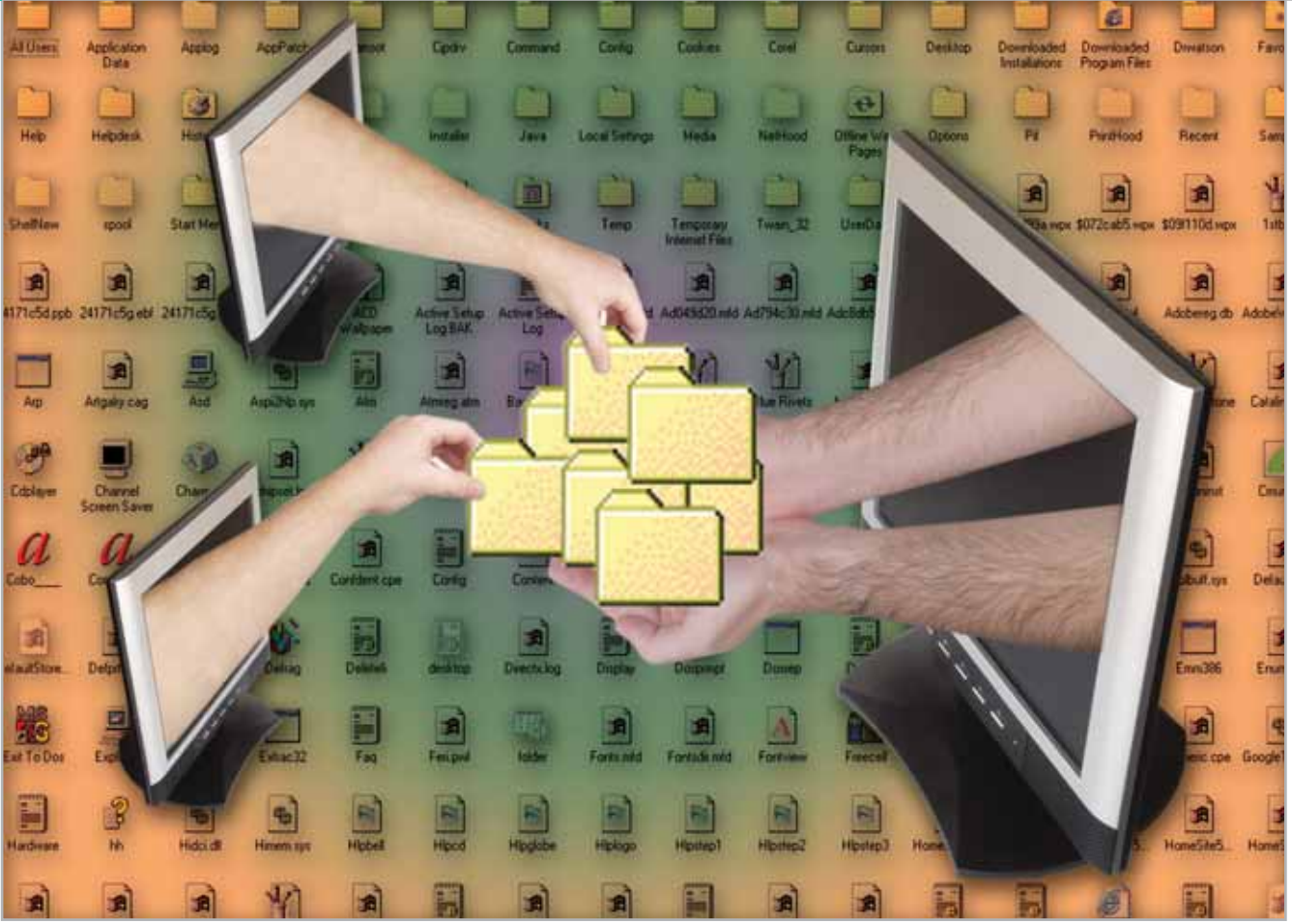
Artık kart okuyucuları ve dijital fotoğraf görüntölme cihazları ile birlikte herkes için uygun bir taşınabilir bellek çözümü bulmanız mümkün... Üstelik flash bellek standartları yaratıcısı ve dünya lideri SanDisk güvencesiyle...

**Orijinal Memory kullanın,
SanDisk kullanın.**

SanDisk
More Memory. More Possibilities.

Turanlı Elektronik İthalat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Selahattin Pınar Cad. No: 4 Kat: 2 Mecidiyeköy 34387 İstanbul
Tel: (0212) 216 05 20 (pbx) Faks: (0212) 216 05 25
e-mail: SanDisk@turanli.com.tr www.turanli.com.tr

turanlı

Paylaşım araçları

Yasal takas borsaları: En iyi paylaşım ağları

En sevilen paylaşım istemcisi Kazaa'nın modası artık geçti. Yine de çaresiz değilsinizdeğil çünkü alternatif dosya takas ağları, zira Fasttrack ağı sahte dosyalarla dolu. Kazaa'nın yerini alıyor. CHIP önemli paylaşım yazılımlarını sizler için test edip en iyi ve yasal Kazaa alternatiflerini belirledi.

İnternette bulunan dosya paylaşım ağları sadece korsan kopya için icat edilmediğinden, bu ağların kullanıcıları çoğu zaman telif haklarını ihlal ediyor. Dosya paylaşımı, internetin yasal elması ve birçok yasaya aykırı bir uygulama. Bu yasadışı uygulamalardan en popüler olanıysa, hiç şüphesiz Kazaa. Ama o da bu sıralar, yavaş yavaş yasal dosya uygulamasına geçiyor. Paylaşım öncülük eden yazılımların ortak özelliği, Linux dağıtımları gibi açık kaynak kodlu olmaları. Takas borsası merkezi olmayan yapısı ise, büyük boyutlardaki dosyaların paylaşımı için ideal bir yapı sunuyor.

Gün geçtikçe, iyi bir kullanıma ve ara-

ma özelliklerine duyulan ihtiyaç artıyor. CHIP dergisi olarak, en önemli dosya paylaşım istemcilerini test edip, yasal dosya indirme yöntemlerinden size, en kısa sürede sonucu sağlayacak yolları araştırdık. Dilerseniz sırasıyla bunları incelemeye geçelim.

Azureus: Turbo paylaşım

Azureus, BitTorrent takas borsası en sevilenlerinden. Dosya paylaşım sahnesinin en genç üyesi. Orijinal BitTorrent istemcisinden farklı olarak, daha fazla konfor sunuyor. Ayrıca yazılımın özellikleri, çeşitli eklentiler ile genişletilebiliyor. BitTorrent ağının ardındaki zekice hazırlan-

mış teknik tasarım, yüksek aktarım hızlarına olanak sağlıyor.

BitTorrent'in getirdiği etkileşim:

Bittorrent'in getirdiği uygulama, diğer kullanıcılara sizden dosya indirmesi için sunduğunuz dosya ve hız oranına bağlı olarak, size de istediğiniz dosyaları yüksek hızda indirme prensibine dayalı. Azureus, yabancı bir bilgisayardan kendi bilgisayarınıza yapacağınız her indirme işlemi için, sadece iki istemciden oluşan ufak bir ağ kuruyor. Bu ağ, dosyayı paylaşım açan kullanıcı ve dosyayı indiren kullanıcıdan oluşuyor. Durum bu açıdan değerlendirildiğinde, BitTorrent ağı bir bütün-

→ AZUREUS

Akıllı ağ yapısı sayesinde Azureus ile indirme işlemi gayet hızlı

- + Hızlı indirme
- Detaylı arama

Desteklediği ağ: BitTorrent

% 84

**Kullanıcı
puanı**

% 16

lük içinde değil de, aksine aynı anda yüz binlerce dosyanın paylaşıldığı kocaman bir yapı olarak karşımıza çıkıyor.

Bu avantajı BitTorrent'i hayli çekici kılıyor. Ayrıca uygulama, hızlı biçimde yasal dosyalar indirmek istediğinizde de size çok geniş bir yelpazede seçenekler sunuyor. BitTorrent ağlarında zor olan unsur, indirme için gereken kaynakları bulabilmek. Her araç iyi bir arama özelliğine sahip değil. Çoğu zaman Google'dan arayıp bulabildiğiniz Torrent dosyaları (.TOR) imdadınıza yetişiyor.

Bu tip bir Torrent dosyasına iki defa tıkladığınızda, Azureus kendiliğinden açılıyor ve dosyanın tam olarak nerede bulunduğu belirli olduğu için indirme işlemine anında başlıyor. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, internette sıklıkla bulunan yasadışı Torrent sayfalarındaki Truva atları ve zararlı programcıklar. Bu casus yazılımlar bilgisayarınızı ciddi sorunlarla baş başa bırakıyor, üstelik sadece bir tıklama ile. Bu yüzden en iyisi yasal kaynaklara yönelmeniz. Linux ve diğer açık kaynak kodlu ürünlerini, Torrent

dosyalarına listeleyen çok geniş kapsamlı sitelerden biri de www.solidz.com/torrents. Suse'den Fedora'ya kadar bütün önemli Linux dağıtımları BitTorrent ağları üzerinden yapılabilir. OpenOffice ve Firefox'un yanı sıra birçok işletim sistemi de paylaşıma hazır bulunuyor.

BitTorrent paylaşımında dikkat edilmesi gereken noktaların başında paylaşım açılan dosyayı destekleyen "seed" sayısı geliyor. Yazılım içerisinde, bu dosyanın tamamını BitTorrent ağında paylaşım açmış olan kullanıcıların sayısını görebiliyorsunuz. Dosyaları bilgisayarınıza indirme hızınız, seed sayısının değeriyle doğru orantılı olarak artıyor. Bu yüzden Azureus, bir indirme işlemini çok sayıda parçaya bölüyor. Böylelikle dosya indirme işlemi farklı kullanıcılardan aynı anda sürdürülüyor. Tabii böylece indirme hızınızdaki saniye başına düşen KB oranı, olabilecek en yüksek değerde sabitlenebiliyor.

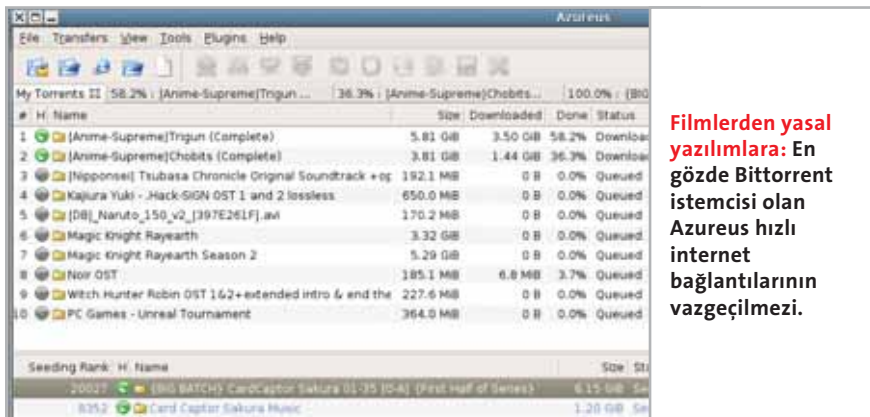
Diğer popüler Torrent sayfaları ise şunlar:

► <http://www.digg.com/> Film fragmanları, müzik ve yazılım.

► <http://p2p.weblog-sinc.com/entry/1234000280036946/> P2P Weblog

► <http://www.wowtorrents.de.vu/> World of Warcraft güncellemeleri

Dosya indirmek için Azureus'u kullanmadan önce, *Tools / Yapılandırma*'dan bazı ayarlar yapmanız gerekiyor. *Aktarım* seçeneğinde, *Global Max Down Speed* hızını 40 KB/s değerine getirin (512 KBit ADSL bağlantısı için). Dosya indirirken aynı zamanda internette de rahatça gezinmek istiyorsanız, bu değeri 20 KB/s yapmalısınız. *Maximum Connections Per Torrent* için, 5 değerini girin. Bu değer sayesinde, en fazla kaç kullanıcının sizden dosya indirebileceğini belirlemiş oluyorsunuz.

Filmlerden yasal yazılımlara: En gözde Bittorrent istemcisi olan Azureus hızlı internet bağlantılarının vazgeçilmezi.

OKYD

www.oksid.com.tr
gezilmeden alışveriş
yapılmaz!..

www.oksid.com.tr

adresimizden
HER TÜRLÜ
ürün ve bilgiye
ulaşabilir!

UYGUN FİYATLARLA
kredi kartınıza

12 AY taksit

online imkanıyla
alışveriş
yapabilirsiniz!..

www.oksid.com.tr

info@oksid.com.tr

Oksid Bilişim Tek. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kredi Kartına 12 Ay Taksit!..

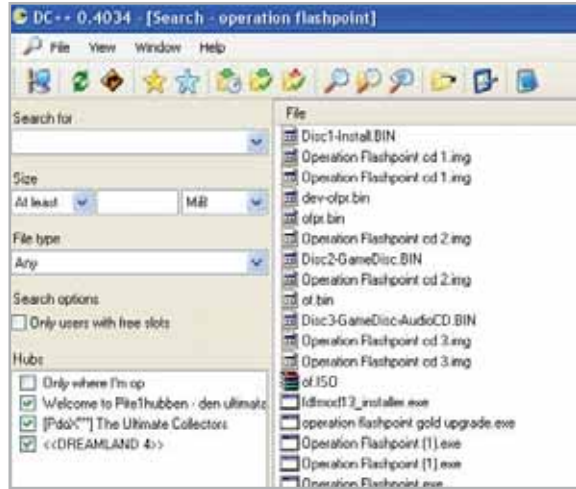
DC++

İndirmek için çok büyük bir kaynak sunuyor.

- + Dosya seçenekleri, iyi indirme hızı
- Kullanımı biraz zor

Desteklediği ağ: DirectConnect

% 55	Kullanıcı	% 45
	puanı	

bcctt'ta arama yapmak:
Basit ayarlamalar sayesinde, DCctt'in hublarına bağlanıp, devasa arşivinden yararlanabiliyorsunuz.

DC++: Geniş seçenekler

DirectConnect'in sunduğu seçenek çeşitliliği gerçekten hayret verici boyutta. Programın ağ üzerinde paylaşıma açtığı dosya boyutlarının toplamı 1 milyon GB'tan daha fazla. Linux dağıtımları, oyun demoları, film fragmanları ve açık kaynak kodlu yazılımlar da cabası. Böyle büyük bir kaynağın tadını çıkarabilmek için DC++ kesinlikle tavsiye etmeye değer. İstemcinin kurulumu ve ayarları oldukça basit ve yazılım rahat bir kullanım sunuyor.

Dosyaları aramak için, bir ya da daha çok sunucudan oluşan hub'lara bağlanmanız gerekiyor. Yazılımla bir hub listesi geliyor. *View / Public Hubs* seçeneklerini kullanarak, erişebileceğiniz hub'lar hakkında bir özete ulaşabiliyorsunuz.

Cömert olmalısınız

Hub'ı belirleyeceğiniz bir bağlantı oluşturun ve [Enter] tuşuna basın. Bazı hub'lar kullanıcıdan, paylaşıma açmak istediği minimum veri miktarını belirtmesini ister. Bunun anlamı, size göre asgari miktarda dosyayı mutlaka paylaşıma açmak zorunda olduğunuzdur. Bunu *File / Settings* menüsündeki *Sharing* seçeneklerine tıklayarak belirleyebilirsiniz. Fakat bu kısıtlamalara ihtiyaç duymayan ve rahatça bağlanabileceğiniz birçok hub bulunuyor. Bunun için gerekli aramayı *View / Search* menüsünden yapabiliyorsunuz.

DCC++ programını her açışınızda yeni hub'lara bağlanmasını istemiyorsanız, en sevdiğiniz ve en çok kullandığınız hub'ların bir listesini oluşturabilirsiniz. Böylece program, başlattığınızda sadece istediğiniz hub'lara bağlanacaktır. Yeni bir hub'a bağlandığınızda uygulama, DC++ içinde kendi penceresini açar. Bu

pencereden aynı hub'a bağlı başka kullanıcılarla sohbet imkanı da bulunuyor. Aşağıdaki satıra */fav* yazdığınızda, pencereye ait hub'ı sık kullanılanlar listesine eklemiş olursunuz (*View / Favorite Hubs*). Buradaki listede her hub'ın yanına koyacağınız ufak bir işaret, programın açılışta bağlanacağı hub'ları belirlemenizi sağlar.

Eğer hala bir hub'a bağlanamıyorsanız *File / Settings / Connection settings* menüsünden, *Passive* seçeneğini işaretleyin. Bazı hub'lar upload slot'larında minimum bir sayıya ihtiyaç duyuyor. Sizden, dosya indirecek kullanıcı sayısını belirleyerek, diğer kullanıcıların dosya indirmesini düzenlemeniz istenecektir. Bunun için, *Sharing* menüsü altında *Settings* bölümündeki *Upload slots* kısmına, hub listesinde bağlanmak istediğiniz hub'a ait *Minshare* değerini girmelisiniz.

İyi arama, düşük hız

Arama sırasında Linux dağıtımlarından Mandrake, Knoppix ve Suse'nin en yeni sürümlerine rastlamanız mümkün. Tabii oyun demoları, Open Office ve film fragmanları da oltanıza takılabilecek olası dosyalar arasında yer alıyor. Kullanılan ağ, merkezi bir yapıya sahip olduğu ve bütün indirme işlemleri hub'lardan gerçekleştiği için, indirme hızı belirli sınırlara sahip ve sunucu tabanlı bir sisteme oranla yavaş. Her şeyden önce birçok hub için indirme hızı, saniyede 5 KB'ın altına düşebiliyor. Bu yüzden arama sonuçlarında çok kullanıcıya sahip hub'lara daha fazla rastlıyoruz.

eMule: Yeni başlayanlar için

eMule istemcisi, arama için şu ana kadar en sevilen dosya paylaşım ağı olan eDon-

key2000 (eD2k) yazılımını kullanıyor. eD2k, sunucular üzerinde çalışıyor. Böylece ağına içerdiği dosyaları listeleyebiliyor. eDonkey2000 ağı, ev sahipliği yaptığı büyük boyutlu dosyalar ile ünlü. Bu, Linux dağıtımları, oyun demoları ve çok sayıda film fragmanının indirilmeye hazır olduğu anlamına geliyor. Yönetmen Peter Jackson'ın yeni filmi King Kong'un perde arkası çekimlerini arattığımızda, karşımıza 17 sonuç çıktı. Ayrıca Battlefield oyununun demosu da birkaç defa arama listemizde görüldü. Arama sonuçlarımızda sadece bir defa yansıyan OpenOffice ve Firefox programlarında ise kıtlık yaşanıyor. Programı başlattığınızda ilkin, size yol gösteren bir ayar yardımcısı beliriyor. Bu yardımcı sayesinde eMule programını

eMule 0.46a

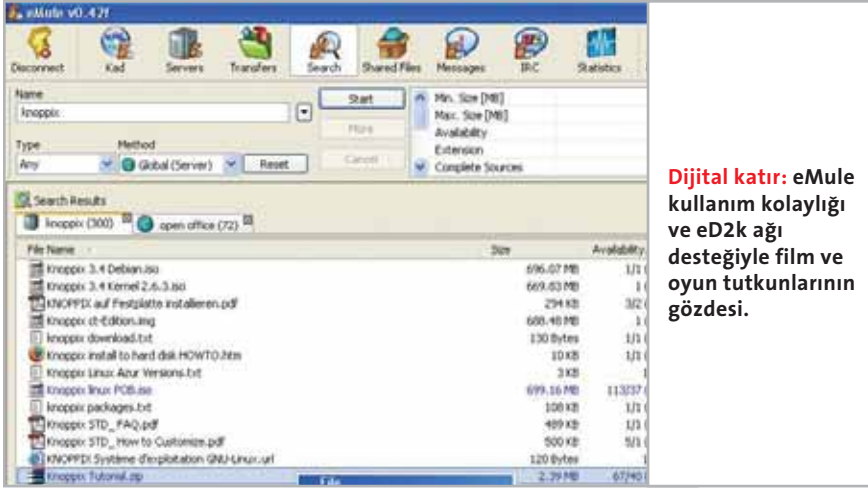
eMULE

eMule en sevilen eD2K ağı üzerinde kurulu olduğundan, kullanıcılar aradıkları dosya için birden çok sonuca ulaşılıyor.

- + Çok sayıda arama sonucu, kolay kullanım
- İndirme hızı düşük

Desteklediği ağ: eDonkey2000

% 85	Kullanıcı	% 15
	puanı	

Dijital katır: eMule kullanım kolaylığı ve eD2k ağı desteğiyle film ve oyun tutkunlarının gözdesi.

kullanmak son derece kolay. Bu aşamada asistanın önerdiği her şeyi rahatlıkla kabul edebilirsiniz.

eMule sunuculara bağlanıp arama yapmak istediğinde, sunuculardaki dosyaları listeleyen server.met dosyası gerekiyor. eMule söz konusu dosyayı, yüklemek işleminde bilgisayarınıza yerleştiriyor. Liste sıklıkla değiştiği için, düzenli olarak güncellenmesi gerekiyor. Güncellemeyi gerçekleştirmek için, program penceresinin sağ bölümündeki *server.met*'i URL'den *güncelle* satırına <http://ocbmaurice.dyndns.org/pl/slist.pl/server.met?download/server-best.met> adresini girin ve *Güncelle* butonuna tıklayın. Böylece eMule yeni sunucu listesini yükleyip, listeyi program penceresinin sol tarafında gösteriyor. Artık *Bağlan* butonuna tıklayıp sunucuya bağlanabilir ve *Ara* kısmından indirmek istediğiniz dosyayı bulabilirsiniz.

Shareaza: Sunucusuz paylaşım

Shareaza, en az eMule kadar rahat. İstemci aynı anda dört ayrı ağı destekliyor. Test istemcisi olarak Shareaza'yı seçtik ve CHIP olarak arama yapmak için sadece Gnutella 2 ağını kullandık.

Gnutella 2 ağı, Gnutella 1 ağının geliştirilmiş bir sürümü ve eski sürümüne göre dosyaları internet üzerinden çok daha hızlı aktarabiliyor. Bunu sağlayan, tamamen merkezilikten uzak bir yapıya sahip olan ağ yapısı. Her kullanıcı aynı seviyede bir program kullanıyor. Arama girişlerini işleyebilecek bir merkezi sunucu ise bulunmuyor.

Selam komşu!

Ağ içerisinde bir arama başlattığınızda, bu isteğiniz hemen en yakındaki sisteme

iletiliyor. Sistem de, en yakındaki komşu sisteme arama isteğini iletiyor; ta ki aranan dosya bulunana kadar. Böylelikle ağ yapısı genişliyor. Son olarak dosyayı arayan ve dosyaya sahip olan kullanıcı arasında doğrudan bir bağlantı kuruluyor. Bu yapı Fasttrack ağlardakiyle aynı prensibe sahip.

Bu yapıdaki bir ağın en büyük avantajı, güvenilirliği. Çünkü arama talebi sürekli başka bilgisayarlara iletildiği için, ağın bir bölümü kullanılamaz halde olsa bile, etkin durumdaki bilgisayarlarda arama yapılabiliyor. Sistemin dezavantajı ise arama sonuçlarının elinize geç ulaşması çünkü ortada merkezi bir sunucu yok ve gereksiz yere yapılan aramalar ağ performansını düşürüyor.

Shareaza istemcisi, görsel açıdan ve kullanım açısından eMule ile benzerlikler taşıyor. OpenOffice ve Linux ile ilgili yapacağınız aramalarda aradaki fark ortaya

→ SHAREAZA

Dosya seçenekleri ve hız konularında istediğiniz her şeyi sunuyor ve aynı anda dört ayrı ağı destekliyor.

- ⊕ Kolay kullanım, yüksek indirme hızı
- ⊖ Arama işlemi uzun sürüyor

Desteklediği ağ: Gnutella 1, Gnutella 2, eDonkey2000, BitTorrent

% 76	Kullanıcı	% 24
	puanı	

OXYD

300\$'lık ürün alan herkese 25\$ + kdv'lik muhteşem Quince kart okuyucu Oksid'den HEDİYEEEE!...

OKUDUĞU KARTLAR :

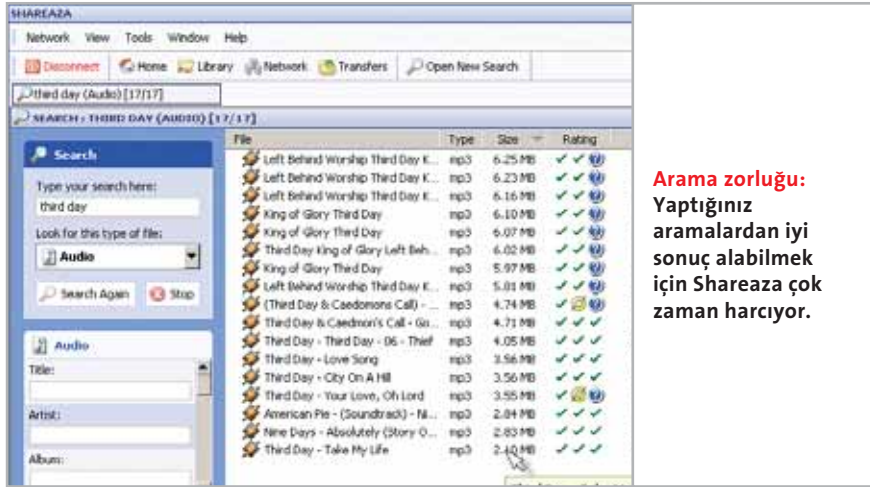
CF TYPE / CF TYPE / CF HI SPEED / Micro Drive / MS / MS Magic gate / MS PRO Magic Gate / HI-SPEED MS PRO Magic Gate / MS DUO Magic Gate / MS PRO DUO Magic Gate / SD / HI-SPEED SD / SDC / MMC / HS MMC / RS MMC / DV RS MMC / Mini SD / HI-SPEED MS PRO DUO Magic Gate / T-Flash / SM / XD

www.oksid.com.tr

info@oksid.com.tr

Oksid Bilişim Tek. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kredi Kartına 12 Ay Taksit!..

çıkıyor. Benzer büyüklükte bir arama sonucuna ulaşabilmek, Gnutella ağıyla yapılmak istendiğinde çok daha uzun sürebiliyor. Film fragmanları ve oyun demoları da kolay kolay bulunamıyor. Aradığınız dosyaları bulsanız bile, eMule ya da DC++ kadar hızlı indirmek mümkün olmuyor. Başlangıçta karşınıza çıkan asistan üzerinden internet bağlantısı ve indirilen dosyaların kaydedileceği klasör gibi önemli ayarları yaptıktan sonra, View menüsünden *Power Mode*'u seçerek farklı bir moda geçin. Bunu yaptığınızda karşınızdaki program arayüzünde daha çok özellik kullanıma açılacaktır. Böylece alt menülerle uğraşmak zorunda kalmayacaksınız.

Kazaa: Başı deritten kurtulmuyor

Kazaa kelimesi, Napster'ın çöküşünden bu yana dosya paylaşımıyla eş anlamlı hale gelmişti. Tabii bu programa bağlı Fasttrack ağı da doğal olarak film ve müzik endüstrisinin top ateşine maruz kaldı. Aramak için yazdığınız kelimeyle alakası olmayan bozuk dosyalar ve arama sonuçları, Fasttrack ağının son halini gösteriyor. Davalar devam ederken Kazaa'nın kullanımı da biraz zorlaştırıldı.

Eğer yeterince sabırlıysanız, dosya paylaşımının ne kadar kolay olduğunu bu programla başlayarak öğrenebilirsiniz. Çünkü Kazaa Lite Resurrection istemcisi, pek de kullanıcı dostu görünmüyor. Fast-

track ağı merkezi olmayan, sunucular barındırmayan bir ağ. Bağlantılar sadece iki kullanıcı arasında (peer-to-peer) gerçekleşiyor. Buna rağmen çeşitli dosyaları aramak için supernode adı verilen kullanıcılar mevcut. Bunlar, sadece geçici bir süre için listeleme sunucusu olarak çalışan bilgisayarlar. Kazaa Lite Resurrection'ı başlattığınızda yazılım bir supernode'a bağlanıp, aradığınız kelimenin supernode'da olup olmadığına bakıyor ve aramaya devam etmek için bir sonraki supernode'a geçip geçmeyeceğine karar veriyor. Supernode işlevi, herhangi bir istemciyle aynı yapıya sahip olduğu için, kendi bilgisayarınızı da bir supernode haline getirebiliyorsunuz.

Options / Kazaa Lite Resurrection Options menüsünden yapabileceğiniz ayarların yanı sıra, sembollerin bulunduğu satırdaki *Search* ve *Traffic* butonları, programdaki belirleyici öğeler arasında yer alıyor. Ne yazık ki aramalarımızda Linux ve diğer açık kaynak kodlu programlara pek rastlamadık. "Open Office" kelimelerini arattığımızda karşımıza sadece bir sonuç çıktı. Uygulamada, güncellikten uzak film fragmanları ve oyun demoları bulunuyor.

Kazaa Lite Resurrection ile birçok ek araç bilgisayarınıza yükleniyor. Uygulama, bozuk MP3 dosyaları çabucak fark edilebiliyor, hash değerleri üzerinden indirme işleminin doğru devam edip etme-

diğini kontrol edilebiliyor ya da IP adresi reddediliyor. Dosya indirmek son derece hızlı ve bu konuda hiçbir upload ön şartı bulunmuyor. Böylece istemci ISDN bağlantılar için de uygun olduğunu gösteriyor. Ama tüm bu özellikler, arama sonuçlarını daha iyi hale getirmiyor. Uygulama, yasal indirmelerle söz konusu olduğunda, fasttrack ağına ihtiyaç duymamamızı sağlıyor. Çok sayıda kullanıcı Kazaa'yı kullanmaktan vazgeçtiğinden ötürü, kaynak sayısı da giderek düşüyor.

Portlar: Paylaşım ağındaki sorunlar

Yönlendiriciler, birden çok bilgisayara internet bağlantısını dağıtmak istediğinizde mükemmel birer yardımcıdır. Ama ne yazık ki aynı cihazlar P2P programlarını önlemekte de bir o kadar başarılı.

Nedeni ise, yönlendiricilerle tümleşik olan güvenlik duvarının dosya paylaşım programının kullandığı portları kapatmasından ötürü, yönlendirici veri paketlerini iletemez hale getirmesi. Basit ama tehlikeli bir çözüm, bilgisayarınızı tamamen as-

→ KAZAA LITE

Dosyalarını paylaşmak ve dosya indirmek isteyenler için Kazaa Lite Resurrection kötü bir seçim. Fasttrack ağında dosya sayısı hayli kısıtlı.

- + Çok kolay kullanım
- + İyi eklentiler
- Arama sonuçlanmıyor ya da yanlış sonuçlanıyor
- Paylaşımda bozuk dosyalar bulunuyor
- Arama işlemi uzun sürüyor

Desteklediği ağ: Gnutella 1, Gnutella 2, eDonkey2000, BitTorrent

% 36

**Kullanıcı
puanı**

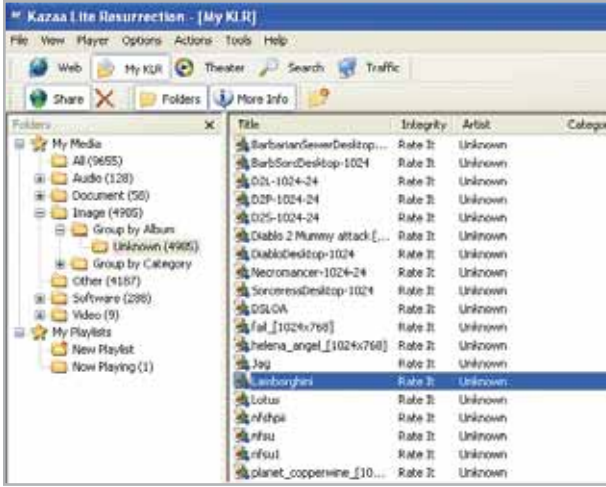
% 64

P2P PROGRAMLARININ PORTLARI

Dosya paylaşım istemcisi	Port numarası
Azureus	6881'den 6999'a
DC++	4662
Kazaa Lite Resurrection	1214
eMule	4661,4662, 4665, 4672
Shareaza	6346

P2P'LERE GENEL BİR BAKIŞ

Dosya Paylaşım İstemcisi	Özellikler
1.Azureus	Daha hızlı indirme
2.DC++	Geniş seçenekler
3.eMule	Kısa zamanda geniş bir arama listesi
4.Shareaza	Yavaş arama, hızlı indirme
5.Kazaa Lite Resurrection	Aradığınız bulamıyorsunuz, bulduklarınız ise muhtemelen bozuk dosyalar

Başarılı arama, kolay kullanım: Kazaa Lite alışkın olduğumuz bir kullanım sunuyor.

kersiz bölgeye (Demilitarized Zone DMZ) çekmek. Bunun anlamı, yönlendiricinizin bütün sorguları ağdaki bilgisayara iletmesi ve güvenlik duvarının ağ dâhilindeki bilgisayarların işine karışmaması. Bunun için yapmanız gereken değişiklikleri yönlendiricinizin ayarlarında DMZ başlığı altında bulabilirsiniz. Çoğu cihaz sizden dâhili ağıңыз için bilgisayarınıza ait bir IP adresi girmenizi isteyecektir.

IP adresini bulmak için *Başlat / Çalıştır'a* tıklayın. Açılan penceredeki satıra *cmd* yazın ve [Enter]'a basın. Bundan sonra karşınıza bir komut satırı penceresi gelecektir, bu satıra *ipconfig* yazın ve çıkan IP adresini not edin. DMZ modundaki bilgisayarınızın portları bir hacker tarafından yoklanabilir, bunu aklınızdan çıkarmayın.

Daha güvenli bir çözüm yolu

PortForwarding kullanarak, dosya paylaşım programınızın ihtiyaç duyduğu bütün portlara bir sorgu gönderin. Bunun için gerekli ayarı, yönlendiricinizin NAT (Network Address Translation) ya da Server Applications menüsünde bulabilirsiniz. Ayarların yapıldığı pencereden isterseniz tüm portlarınızı açabilirsiniz.

Sonuç: Paylaşım için en iyi araç

Yasal bir şekilde dosya indirmek için en iyi programın hangisi olduğu sorusunun, iki tane açık ve net yanıtı var. Hız denince Azureus avantajlı. Aradığınızı bulmak için ise DC++ biçilmiş kaftan. Diğer istemci programlar ise sadece uzaktan izlemekle yetiniyor. Uzun zamandır süregelen olaylardan sonra Kazaa Lite ile başlangıç yapmak pek de akıllıca değil.

Azureus ve beraberinde BitTorrent ağı, dosya paylaşımı konusunda neden öne geçtiklerini açıkça gösteriyor. Peer-

to-peer ağında kullanılan yeni teknik tamamen hız üzerine kurulu ve bunun nasıl bir anlamı olduğunu testimiz de kanıtlıyor. Belirtildiği üzere, indirme yapılacak kaynağı gösterdikten sonra Azureus'tan kaçış yok. DC++ ise gizli bir tavsiye olarak kalmayacaktır. Çok sayıda kullanıcı ve fazla zorlanmayan hub'lar sayesinde DirectConnect ağı son derece hızlı ve birçok seçenek sunuyor. Doğruyu söylemek gerekirse, dosya indirme işlemleri BitTorrent ağındaki kadar hızlı değil ama kullanıcı tarafından bakıldığında hız ve dosya çeşitliliği konularında iki defa düşünmenize gerek yok.

eMule ve Shareaza aslında aynı sırayı paylaşıyor. eD2K istemcisi sizi daha kısa zamanda daha fazla sayıda arama sonucuna ulaştırıyor. Shareaza ise indirme hızında geri kalıyor. Linux, Open Office ve benzeri açık kaynak kodlu programlar için ufak avantajları yüzünden eMule ile çalışmak daha akıllıca görünüyor.

Kazaa Lite artık inandırıcılığı kaybetmiş durumda. Bunun sebebi istemciden çok, kullandığı ağdan kaynaklanıyor. Fasttrack ağı, o kadar uzun zamandan beri film ve müzik endüstrisinin bozuk dosya bombardımanı altında kaldı ki, artık kullanıcıların sabrı tükendi. Fasttrack hızlı ve basit bir yapıya sahip ama aynı zamanda telif hakkı sahipleri için bir çabanbaşı durumunda. Bu yüzden tavsiyemiz, açık kaynak kodlu programlar, oyun demoları ve film fragmanları arayanların, Kazaa'yı defterden silmesi yönünde.

Bahsettiğimiz gibi bir yönlendirici ile dosya paylaşım keyfiniz bir kâbusa dönüşebilir çünkü yönlendirici cihazlarının hepsi de, çok iyi birer P2P engelleyicisi. Ama birkaç ayar ile bu engeli de sorunsuz bir şekilde kaldırabilirsiniz. ■

Mete Pınar, mete@chip.com.tr

OKYD

acer

1399\$
+ kdv

TM4104WLMi

Intel Centrino 2GHz / 2MB SONOMA, 15.4" WXGA, XP Home TR, 512MB DDR2-533, 60GB HDD, DVD Double Layer DVD+RW DVD Yazıcı, 2.95kg, 10/100 Ethernet WOL, Intel® PRO/Wireless, Bluetooth, 915GM Chipset, 3xUSB 2.0, IEEE1394, Infrared, 1x PC Card, Ext VGA, 5.8 saat pil ömrü

1149\$
+ kdv

TM4104LCi

Intel Centrino 2GHz/2MB SONOMA, 15.0" XGA, XP Home TR, 256MB DDR2, 60GB HDD DVD CD-RW Combo, 2.9kg, 10/100 Ethernet WOL, Intel® PRO/Wireless, Bluetooth, 915GM Chipset, 3xUSB 2.0, IEEE1394, Infrared, 1x PC Card, Ext VGA, 5.8 saat pil ömrü

Latitude D600

DELL

799\$
+ kdv

Intel® Pentium® M 725 1.6Ghz, 2MB L2 cache, 400Mhz FSB, 14.1" XGA, 256MB DDR, 40GB HDD, Xp Home, 56K Fax Modem, 10/100/1000 Ethernet, DVD CDRW Combo, InfraRed, 1xParallel, 1xSeri, 2xUSB, ATI MOBILITY 9000 DISCRETE VGA, 2.2Kg Ağırlık, 2 yıl garanti

www.oksid.com.tr

info@oksid.com.tr

Oksid Bilişim Tek. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Kredi Kartına **12** Ay Taksit!..

Kişisel güvenlik

Özel hayatınız korsanlara yem olmasın

İnternet, ne yazık ki özel hayatın mahremiyetine dokunulması gibi olumsuz sonuçları da beraberinde getiriyor. Bu yazımızda kişisel dosyalarınızı meraklı gözlerden ve izinsiz erişimlerden nasıl koruyacağınızı anlatıyoruz. Çok geç olmadan, hemen şimdiki önleminizi alın!

Bilgisayar›n›zdaki güvenlik sadece internet bankacılığı, e-posta ya da mesajlaşma yazılımları için sağlanmıyor. Aynı zamanda, sizin için çok özel olan dosyaların güvenliğinden de sorumlusunuz. Örneğin, dijital fotoğraf makinesiyle, tatilde çektiğiniz fotoğraflar gibi. Bu fotoğrafların, hiç ilgisi olmayan sitelerde elden ele dolaştığını ve yorumlar yapıldığını görmeniz, kesinlikle hoş karşılanacak bir durum değil. Başınıza şimdiki kadar böyle bir şey gelmediyse şanslı

sayılırsınız. Sayısı her geçen gün artan bu sitelere eklenen resimler ve videolar aracılığıyla insanların mahremiyeti, izinsiz ve adaletsiz bir şekilde dağıtılıyor. Dünyadaki en hızlı fotokopi makinesi olan internet, bu kötü niyete alet edilmiş durumda. Söz konusu görüntüler, birkaç saat içerisinde binlerce insana ulaşabiliyor. Bu sayı, her geçen saat de katlanarak artıyor.

Masum insanları hedef alan bu tür zararlı sitelerin kapatılması fikrinin ise ne

kadar etkili bir çözüm sayılabileceği ancak bu aşamada karşılaşılan bazı engeller var. Söz konusu sitelere ait alan adı ve web alanı (hosting), yurtdışında pornografik içeriğin serbest olduğu yerlerde tutuluyor. İçeriğin porno olması, yasal sayılırken, kabul edilirken, izinsiz ve masum insanların görüntülerinin yayınlanması bu bölgelerde de yasak. Ancak bu sefer de, görüntülerden zarar gören kişilerin uluslararası alanda hukuk mücadelesine başlaması gerekiyor. Ülkemizde hukuki sü-

Kötü niyet: Korsanlar, güvenlik konusunu önemsemeyen kullanıcıları gözlerine kestiriyor.

reçlerin her zaman hızlı işlemediği gerçeğini de göz önünde tutarsak, bu yolun çok da çözüme götüreceği kanaati oluşmuyor. CHIP, bazı önlemler alarak, size özel dosyaların internet üzerinde dolaşmasını nasıl engelleyeceğinizi, aynı zamanda dijital dünyanın nimetlerinden kesintisiz şekilde nasıl yararlanacağınızı açıklıyor. Böylelikle sorun oluşmadan önüne geçebilirsiniz.

Bilgisayar korsanları PC'deki dosyalarınıza nasıl ulaşıyor?

Dijital fotoğraf makinesi veya dijital video kamerası ile çektiğiniz görüntüleri sakladığınız sabit diske dışarıdan ulaşması için, bir ağa ya da internete bağlı olmanız gerekiyor. Almanız gereken bazı güvenlik önlemlerini ihmal etmişseniz, o zaman can sıkıcı bu risk, sizi de tehlike çemberine dahil ediyor. Bilgisayar korsanları, bilgisayarınızda bulunan açıklardan faydalanarak, tüm dosyalarınızı paylaşım açıyor ve bağlantınızı kullanarak, bu dosyaları kendilerine aktarabiliyorlar. Gerisi ise çocuk oyuncağı. Bu dosyaları internet üzerinde paylaşmak neredeyse birkaç saniye alıyor.

Özel dosyaların saklandığı tek yer, ta-

bii ki sabit diskler değil. E-posta servislerinin hizmet kalitesi her geçen gün artıyor. Bu artışa dosya kapasiteleri de dâhil. Artık gigabyte'larca yer veren bu e-posta hesapları, önemli dosyalarınızı saklamanız için eşi bulunmaz bir ortam. En çok kullanılan yüksek kapasiteli e-posta hizmeti sağlayan firmalardan biri de Google. Gmail olarak adlandırılan hizmet sayesinde, 3 GB'a yakın yer kaplayan dosyalarınızı, size verilen kullanıcı adı ve parola yardımı ile internet üzerinde saklayabiliyorsunuz. Sakladığınız dosyalar arasında size ait özel görüntülerin olması da gayet doğal. Bunu bilen bilgisayar korsanlarının hedefleri arasında sadece sabit diskler değil, yüksek kapasiteli e-posta hesapları da yerini alıyor. Ele geçen hesaptaki mesajlar, korsanlar tarafından kontrol ediliyor ve eklentiler içerisinde yer alan özel dosyalar da hemen görülebiliyor. İlerleyen saniyelerde bu dosyalar, internet üzerinde paylaşım hazır hale gelebiliyor.

Kişiyi özel dosyaların saklandığı bir diğer ortam da cep telefonları. Gelişen teknoloji ile cep telefonlarınız, telefon özelliğinin yanı sıra bir fotoğraf makinesi veya video kamera işlevini de yerine getiriyor. Günümüzde uygun fiyata 2 megapiksel çözünürlükte fotoğraf çeken cep telefonlarını bulmak mümkün. Cep telefonu üzerinden paylaşım açık bırakılan dosyalar veya kapkaççılar tarafından gasp edilen telefon hafızaları da, tıpkı bilgisayarınız gibi risk taşıyor.

Şimdiye kadar anlattığımız komplo teorileri, gerçekten de can sıkıcı değil mi? Ancak tüm bunlar, faydasını sayfalara sığdırmayacağımız teknolojik cihazlara karşı soğumanıza kesinlikle neden olmamalı. Teknoloji, her zaman için bize yardımcı olmaya devam edecek. Ama önlemlerimizi de dikkate almanızın faydası apaçık ortada. Bu noktada hazırladığımız güvenlik rehberi devreye giriyor.

Tehlikeli solucanlar:
Küçük dosyalar, bilgisayarınıza nüfuz ederek, korsanların her türlü işlemi yapması için gerekli olan ortamı hazırlıyor.

OXYD

**OXYD
CX-2210**

359\$
+ kdv

Intel Celeron 2.26 GHz, 256 MB DDR 400 Mhz, Tümlüşik maks.64 MB ekran kartı, 5.1 channel AC97 ses kartı, 10/100 ethernet, 40 GB 7200 HDD, 1.44 MB FDD, 52x Cd-Rom, Q Tr Klavye, Scroll Mouse, 56k FaxModem, 17 Samsung 793S Monitör, Hoparlör, 24 ay garanti

**OXYD
PX-3010**

629\$
+ kdv

Intel Pentium 4 3.0 GHz, 512 MB DDR 400 Mhz, 256 MB Ati 128 Bit 8x ekran kartı, 6 Kanal ses kartı, 10/100 ethernet, 80 GB 7200 HDD, 1.44 MB FDD, Cd-RW, Multimedya Klavye, Optik Mouse, 56K FaxModem, 17 Samsung 793DF Flat Monitör, 2+1 Subwoofer lı Hoparlör, 24 ay garanti

SİSTEMLER DEMONTEDİR
Kullanılan resimler temsildir.

www.oksid.com.tr

info@oksid.com.tr

Oksid Bilişim Tek. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Güvenlik duvarı:
Güvenlik duvarı yazılımlarından birini mutlaka kullanmalısınız. Chip'in bu konudaki tavsiyesi, ZoneAlarm.

Bilgisayarınıza sızma girişimi küçük bir solucan ile başlıyor

Bilgisayarınıza kurduğunuz işletim sistemi, güvenlik için kendi başına bazı önlemleri almaktadır. Ancak bu önlemler, tek başına yeterli değil. İşletim sisteminin sunmuş olduğu güvenlik duvarlarına ek yazılımlar şart. En önemli güvenlik duvarı ise anti virüs yazılımları. Bilgisayar korsanları, sabit diskinizdeki dosyalara gözünü dikerken, bir yandan da sizin için hazırladıkları virüsleri ve solucanları, saldırıya hazır hale getiriyorlar. İşletim sistemleri, bu virüslerden korunmada çoğu zaman yetersiz kalıyor. Bu nedenle, bilgisayarınızda mutlaka bir anti virüs yazılımı bulunması gerekiyor. Bu noktada tercihinizi, HİB dergisi Temmuz sayısında yapılan anti virüs yazılımları testinde, ilk üç sırayı paylaşan; Bitdefender, Kaspersky, AVG adlı yazılımlardan yana kullanabilirsiniz.

Anti virüs yazılımlarına bütçe ayırmayacak durumda iseniz, o zaman ücretsiz seçeneklerin de olduğunu unutmayın. Örneğin AVG'nin ve Bitdefender'ın ücretsiz sürümelerini kullanabilirsiniz. Bu yazılımlar, ücretli olan özelliklerine göre daha az özellik içeriyor. Mesela, e-postalardaki ekleri anında kontrol edememek gibi. E-postalarınızı sunucuya emanet edebiliyorsanız, o zaman ücretsiz anti virüs yazılımları, sizin için en uygun fiyatlı çözüm olabilir. Ücretli ya da ücretsiz olsun, mutlaka bir anti virüs yazılımı bulundurduktan sonra, virüs veritabanını güncellemeyi ihmal etmemelisiniz. Her geçen gün yenisi çıkan virüslerle en iyi şekilde başa çıkabilmek için, anti virüs yazılımlarını kendi ara yüzleri yardımıyla güncellenmeniz gerekiyor. (<http://www.bitdefender.com>) Bilgisayar korsanlarının hazırladıkları solucanlar ve virüsler, bu engele takılarak saf dışı kalıyor. Böyle-

ce bilgisayarınız, siz hiç farkında olmadan asla paylaşma açılmıyor. Korsanın, artık başka bir yolu denemesi gerekiyor. Mesela açık olan portlarınız gibi. Şimdi de bunun çözümüne bakalım.

Güvenlik için çoğu zaman sadece bir yazılım yeterli olmuyor

Bilgisayarınızdaki uygulamaların veri aktarımında portlar kullanılır. Bu portlar, daha önceki yazılarımızda bahsettiğimiz gibi açık kapılara benzemektedir. Bazı kapıların açık olması gerekirken, bazılarının ise denetim altında olması gerekiyor. İşletim sisteminiz ile gelen araçlar ise, bu konuda size tam bir çözüm sağlayamıyor. Bu sorunu çözmemiş bir bilgisayar ise, bilgisayar korsanı tarafından çoktan göze kestirilmiş av konumunda. Bazı hacker yazılımlar ile bu portlardan giriş yapılarak önemli dosyalarınızın ele geçmesi an meselesi. Korsanları bu adımda da ellerini boş göndermek istiyorsanız, bir güvenlik duvarı yazılımı kullanmalısınız. Windows işletim sistemi, bu tehlikenin derecesinin ne kadar yüksek olduğunu biraz geç de olsa Service Pack 2'de anlamış ve Windows Firewall adlı aracı, bu paket içerisine dâhil etmiştir. Ancak gelin görün ki, varlığı yokluğundan daha acı olan bu ek aracın hizmetleri, tam olarak bir kargaşaya yol açıyor. Bunun en önemli nedeni ise; Windows Firewall'ın ağ trafiğini izlerken, tek gözünü kapatması. Bu konuyu biraz daha da açarsak; Windows Firewall, bilgisayara gelen iletişim isteklerini değil, sadece bilgisayardan çıkan verileri kontrol ederek kullanıcıdan onay istiyor. Oysa bilgisayardan çıkan veri kadar, gelen verilerin de önemi büyük. Dolayısıyla her iki yöndeki akışın da kontrol edilmesi gerekiyor.

Chip, Windows Firewall'ı en kısa za-

manda iptal ederek, bu konu için geliştirilmiş olan özel bir yazılım kullanmanızı tavsiye ediyor. Tıpkı anti virüs yazılımlarında olduğu gibi güvenlik duvarı yazılımlarında da birçok seçeneğiniz bulunuyor. Başarısı ile beğeni toplayan yazılımlar arasında: ZoneAlarm Pro, Outpost Firewall Pro ve Norton Personal Firewall gibi isimler yer alıyor. Oldukça gelişmiş özellikler sunan bu yazılımlar için, en az 30 doları gözden çıkarmanız gerekiyor. Ücreti yüksek bulanlar içinse başka bir tavsiyemiz var. Ücretli sürümüne oranla bazı ek özellikleri bulunmayan ama bilgisayarınızdaki veri trafiğini en iyi şekilde kontrol eden ve sizden izinsiz tek bir byte'ın trafiğine dahi izin vermeyen ZoneAlarm yazılımını kullanabilirsiniz. (<http://www.zonelabs.com>)

Güvenlik duvarı yazılımı sayesinde, ancak izin verdiğiniz programlar internete bağlanabilir ve bilgi alışverişinde bulunabilir. Bu seçimi yapmak için uzman olmanız gerekmiyor. Programın kurulumundan sonra, bilgisayarınızdaki yazılımlardan herhangi biri internete bağlanmak istendiğinde, sizden onay alınacaktır. İlgisiz bir programın internete bağlanmasını istemezseniz, tek tıklama ile bu sorunu çözüp, huzurlu bir şekilde bilgisayarınızı kullanmaya devam edebilirsiniz.

Bilgisayarınızdaki özel dosyalarınıza saldırılar sadece internet üzerinden gelmeyebiliyor. Bilgisayarınızın da içerisinde bulunduğu ağa bağlı diğer bilgisayarlar, bu saldırıları yapmak için yeterince uygun yerler. Güvenlik duvarı yazılımınız, bilgisayarınıza ağ içerisinden hangi bilgisayarın ve ne amaçla bağlanmak istediğini size bildirir. Siz izin verirsiniz, diğer bilgisayarlar, sizin bilgisayarınız ile iletişim kurabilir. İstemezseniz, saldırı yapacak olan bilgisayar, sizin bilgisayarınızı fişi çekilmiş bir bilgisayar olarak görüp

Kamera avcısı: Bulunduğunuz ortamda gizli kamera olup olmadığını anında tespit edebilirsiniz.

kendisine yeni bir av arayacaktır.

Özel dosyalarımızı korumayı yine başardık. Ama tehlikelerin kaynağı bir türlü kesilmiyor. Şimdi de sırada casuslar var.

Korsanların yeni yöntemlerinden biri de casus yazılımlar

Biraz önce anlattığımız güvenlik önlemleri, bilgisayarınızın olmazsa olmazlarından. Bunu bilen bilgisayar korsanları, yılmadan başka yöntemler geliştiriyorlar. İşte o yöntemlerden biri de casus yazılımlar. Bu yazılımların veya dosyaların çoğu, ne anti virüs ne de güvenlik duvarı yazılımları tarafından yakalanabiliyor. Bunun nedeni ise; söz konusu programların normal bir program gibi bilgisayarınıza kurulması ve ne işe yaradığını bilmemenizi sağlayacak kadar kendisini başarıyla saklayabilmesi. Casus yazılım, gönderdiğiniz e-postanın bir kopyasını da, siz hiç fark etmeden korsana gönderiyor. Bu anlattığımız örnek, en casus yazılımların en basit kullanımına yönelikti. Casus yazılımların bir başka marifeti de; klavyede dokunulan her tuşu ve tıklanan her yeri kayıt altına alması ve bu bilgileri düzenli olarak e-posta ile korsana göndermesi. KeyLogger dediğimiz bu korsan yazılım sayesinde, giden bilgiler arasında, internet bankacılığı ve diğer önemli parolalarınız bulunuyor. Örneğin, Gmail hesabınızın kullanıcı adı ve parolası gibi.

Korsanları eli boş göndermek için yapmanız gerekenler aslında çok basit. Casus yazılımları denetlemek ve bulunduğu anda hemen saf dışı etmek için geliştirilen özel yazılımları kullanmanız yeterli. Güvenlik duvarı aracında başarısız olarak nitelendirilen Microsoft, söz konusu casus yazılımlar olduğunda, adından söz etmeden geçilmeyecek olan ücretsiz bir yazılımı kullanıcılara sundu. Microsoft Antispyware isimli yazılımı, Chip CD'den bilgi-

sayarınıza kurarak sistem çubuğunda yer almasını sağlayabilirsiniz. Böylece yazılımın gözü, korsanların casus araçlarını engellemek için her zaman bilgisayarınızın üzerinde olacaktır. Bu yazılıma alternatif olarak Lavasoft firmasının Ad-Aware SE isimli programını da tavsiye ediyoruz. Casus yazılımlar, tarama performanslarında anti virüs yazılımlarına oranla kendi aralarında daha farklı sonuçlar ortaya koyabiliyor. Biraz abartılmış gibi görünse de, güvenliğini çok önemseyen kullanıcılar, farklı yazılımlar kullanarak daha net sonuçlar elde edebiliyor. Girilen bir internet sitesinde size sorulan bir soruya verdiğiniz "OK" yanıtı, korsanların sizin bilgisayarınızda olmasını istediği programı kurmanıza olanak sağlar. Arka planda çalışan program, eğer bir casus avcısı yazılım yoksa kendiliğinden işlemlerini yürütüyor. Bu siteler, genelde MP3 albümleri verdiğini iddia eden veya crack, warez gibi yasal olmayan dosyaların bulunduğu sitelerdir. Güvenilmeyen bu adreslerden uzak durmak ise çözümler içerisinde en akıllıca olanıdır.

Ayrıca casus avcısı yazılımınızı haftada bir kez bilgisayarınızı baştan sona taraması için çalıştırmanızı tavsiye ediyoruz.

Artık cep telefonları da güncel tehdit unsurları arasında

Popüler sanatçıların skandalları için vazgeçilmez araçlar haline gelen cep telefonlarına da dikkat etmelisiniz. Size veya yakınınıza ait olan görüntülerin bu cihazlar içerisinde saklanması artık çok kolay. Telefonunuzun pahalı olması bir yana, içerisindeki verilerin mahremiyeti, işin ciddiyetini moral değerlerinizle doğru orantılı olarak ortaya koyuyor. Korsanların yeni hedefleri arasında artık cep telefonları da bulunuyor. Cep telefonlarındaki işletim sistemleri için yazılan virüslerin

Ceplere dikkat: Telefonlarındaki önemli dosyalarınızı kaybetmeniz, sizi zor durumda bırakabilir.

sayısı da giderek artıyor. Cep telefonunuza bağlantı kablosundan, bluetooth, kızılötesi veya web sayfası üzerinden gelen virüs, dosyalarınızı başkalarının da izleyebilmesine olanak sağlayabiliyor. Bunu engellemek için Norton gibi, cep telefonları için çıkartılan güvenlik yazılımlarını kullanabilirsiniz.

Cep telefonunuzun diğer araçlarla iletişimini sağlayan Bluetooth ve kızılötesi gibi uygulamaları da sadece gerektiğinde açmanızı, yabancı bir araçtan gönderilen verileri asla almamanızı tavsiye ediyoruz.

Çalınma ve kaybolma riskine karşı, cep telefonunuzda bulunan özel verilerinizi bilgisayarınıza veya CD/DVD gibi saklanabilir veri depolarına kaydetmenizi ve telefonunuzdan silmenizi tavsiye ediyoruz. Bu işlem biraz zahmetli olabilir ama beterin beterin düşündüğünüzde bize hak vereceksiniz.

Birbirinden özel ve ilginç donanımlar

Bilgisayarınızı, cep telefonunuzu ve internet hesaplarınızı nasıl koruyacağınızı özetlemiş bulunuyoruz. Yine de kötü amaçlı objektiflerden her yerde ve her zaman haberdar olmanız mümkün değil. Bu ihtiyaca cevap vermek için donanım üreticilerinin çılgın ürünleri de yok değil. Örneğin içinde bulunduğunuz ortamda bir gizli kamera, kızıl ötesi ile çalışan bir alet, telefon hattınızın dinlenip dinlenmediğini anlamaya yarayan bir cihaz var mı yok mu anında bildiren ürünleri internet üzerinden satın almanız mümkün. Henüz Türkiye'de satışı gerçekleşmeyen bu ürünler için en uygun adreslerden biri de <http://www.surveillance-spy-cameras.com>. Sitede satılan ürünleri mutlaka incelemelisiniz. Bu arada hatırlatmadan da geçmeyelim: Yazımız hakkında merak ettiklerinizi CHIP Forumları'nda tartışabiliriz. ■

Hakkı Alkan / alkan@chip.com.tr

Casuslara dikkat: Casus yazılımlardan korunmak için özel programlar kullanabilirsiniz. Örneğin, ücretsiz olan Microsoft Antispyware gibi.

İÇİNDEKİLER

222 Türkix Linux 3.0
Türkçe Linux mücadelesi

228 Tam sürümler
Tam sürüm programlar

230 Tips&Tricks:
Pratik ipuçları

Aynın ipucu

Şık ve işlevsel

Windows'un klasik masaüstünden sıkıldınız mı? Konfabulator ile çalışma masanızı canlandırabilir ve birçok bilgiye hızlı bir şekilde ulaşabilirsiniz.

■ Yepyeni işlevlerle donatılmış canlı bir masaüstü için yeni Windows'un yayınlanmasını beklemek istemiyorsanız, temmuz ayı içerisinde Yahoo tarafından satın alındıktan sonra daha büyük bir kesime hitap etmeye başlayan Konfabulator'u deneyebilirsiniz. Konfabulator aslında yine kullanıcılar tarafından geliştirilen küçük ve şık araçlar olan Widget'ları masaüstünüzde çalıştıran bir Java RunTime motoru. Her ne kadar akla Active Desktop'ı getirse de, çok daha kullanışlı ve geniş bir işlev yelpazesine sahip.

Ayrıca ücretsiz olarak dağıtılan Konfabulator'un (© eCHIP-Code Konfabulator) Widget'larının kurulumu ve kullanımı da çok kolay. Sayıları her geçen gün artan ve yaklaşık büyüklükleri ortalama 50 KB olan Widget'ları www.widgetgallery.com adresinden indirebilirsiniz. Bu sayede örneğin, yaşadığınız şehre ait hava durumu tahminlerini görebilir, masaüstünüzde klasik bir saat görüntüleyebilir, yapılacak işler listenize hızlıca ulaşabilir, belirli bir URL'nin cevap zamanını öğrenebilir veya kablolu/kablosuz ağ bağlantısı bilgileri ve bilgisayarınızın çalışma durumu hakkında ayrıntılı bilgiler edinebilirsiniz. Ayrıca temel XML ve JavaScript bilgisine sahipseniz kendi Wid-

get'lerinizi geliştirebilir ve bunları yayınlatabilirsiniz.

Konfabulator kurulduktan sonra, Yahoo Search ve Yahoo Weather gibi standart Widget'ların simgesi ekrana gelecek. Konfabulator masaüstüne geçmek için, görev çubuğundaki simgesine sağ tuşla tıklayarak açabileceğiniz kısayol menüsündeki *Konspose* komutunu kullanabilir veya [F8] işlev tuşunu kullanabilirsiniz.

Yeni Widget yüklemek için ilk olarak dosyaları sabit diskinize kaydetmeli ve bunları daha sonra kısayol menüsündeki *Open Widget* komutunu kullanarak çalıştırmalısınız. Widget'in özelliklerini değiştirmek için üzerine sağ tuşla tıklayın ve açılan kısayol menüsündeki *Widget Preferences* komutunu çalıştırın. Ekrana gelen pencere üzerindeki kategoriler kullandığınız Widget'a göre değişiklik gösterir, ancak *Window* sekmesi hepsinde ortaktır. Buradan Widget penceresinin öncelik seviyesini ayarlayarak her zaman en üstte görünmesini, normal bir pencere gibi işlem görmesini veya sadece Konspose üzerinde ekrana gelmesini sağlayabilirsiniz. Ayrıca pencerenin yerini sabitleyebilir ve saydamlık derecesini de ayarlayabilirsiniz.

Ayın hatası

Soğutma nedeniyle düşük performans

Bir donanım hatası sinirinizi mi bozdu? Bize iletin. CHIP Yazı İşleri, Donanım Hatası başlığı ile Mevlüt Pehlivan Cad. Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 Blok B 34349 Gayrettepe/İstanbul veya ktuztas@chip.com.tr adresine sorularınızı gönderin.

PROBLEM: Bir okuyucumuz, son zamanlardaki en hızlı PCI Express kartlarından biri olan Gainward CoolFX Ultra/3500 PCX Golden Sample'ı satın almış. Fan, pompa ve kablolardan oluşan su soğutma sistemini ise bin bir zahmetle bilgisayara monte etmiş. Ardından kutu içerisinden çıkan sürücüsünü kurmuş, bir oyun başlatmış ve ciddi bir performans artışı beklentisi ile ekranın karşısına geçmiş. Ancak okuyucumuz yeni ekran kartının yaklaşık olarak 70 Euro'ya satın aldığı eski ekran kartı Radeon X300'den daha yüksek performans sağlamadığını görünce şok olmuş. Firma ile bağlantı kurduğunda da cihazla ilgili bilinen bir sorun olmadığı yanıtı ile karşılaşmış. Bu durumda son çare olarak CHIP'ten yardım istemeye karar vermiş.

HATA TESPİTİ: Söz konusu ekran kartını, belirli ana kartlar ile uyumluluk sorunları olup olmadığını tespit edebilmek için CHIP Test Merkezi'nde farklı bilgisayar sistemlerine kurduk. Ancak hiçbirinde, okuyucumuzun da anlattığı gibi, kart kaplumbağa hızının üzerine çıkamadı. Bununla birlikte, su soğutma sistemi mükemmel çalışıyor ve ekran kartı işlemcisinin üzerindeki soğutma plakası buz gibi soğuk kalıyor. Konu hakkında ayrıntılı bilgi almak için grafik işlemcisi üreticisi nVidia ile görüştüğümüzde, söz konusu ekran kartının sürücüsünün belirli bir ısının üzerine çıktığında veya altına inildiğinde çalışma frekansını düşürdüğünü öğrendik. Sonuç olarak ya-

Buz gibi: Su soğutma sisteminin çok başarılı çalışması sonucunda, yüksek performanslı ekran kartı potansiyelini gösteremiyor.

vaş çalışma sorununun, su soğutma sisteminin "çok" başarılı bir şekilde çalışması yüzünden, ekran kartının uygun çalışma ısısına ulaşamamasından kaynaklandığını tespit ettik.

ÇÖZÜM: Karşılaştığımız ısı problemini çözmek üzere geliştirilmiş olan sürücünün beta sürümü nVidia'nın web sayfasında (www.nvidia.com) kısa bir süre önce yayınlandı. Bu yeni yazılım yüklendikten sonra, ekran kartı ısı değişimine bağlı olarak çalışma frekansını değiştirdiği için, beklenen performansa ulaştı.

SÜRPRİZ YUMURTA

► Kamera arkaları: Terminator 2 DVD'lerinden ikinci diskı takın ve ana menüdeki *Special Features* seçeneği altından *Skynet Database*'i seçin. *Who created Skynet?* sorusuna 3)Brewster cevabını verin. Ardından karakterlerden birini seçin. Karakterler hakkındaki görüntüler ekrana gelince uzaktan kumandanızdaki [Sağ] tuşuna basın. Ardından [Yukarı] düğmesine tıklayarak kırmızı kösedeki küçük video ekranını seçin ve kısa kamera arkasını izlemek için [Enter] tuşuna basın.

AYIN KİTABI

Temel Bilgisayar Eğitimi

Özellikle Milli Eğitim Bakanlığı'nın kampanyası ve okullarda bilgisayar okuryazarlığının artırılmasına yönelik çalışmalar, daha önce bilgisayarla tanışıklığı olmayan pek çok insanı dijital hayatın içine dâhil etti. Bu durumda, çiçeği burnunda kullanıcıları teknik jargonla ve sayfalar dolusu yazıyla korkutmadan, çok sayıda örnek ve resimle birlikte basit bir dille bilgilendirecek kitaplara da ihtiyaç duyuluyor. Microsoft Press'e ait olan bu kitap, bilgisayarın tarihçesinden ve donanımından başlayıp internete, ofis yazılımlarına kadar çok geniş bir kapsama değiniyor. Beraberinde bir de CD bulunan 353 sayfalık kitap, daha geniş kitlelerin rahatça edinebilmesi için özel bir fiyatla, tam 9,9 YTL'den satışa sunulmuş.

Bilgi için: Arkadaş Yayınevi
www.arkadas.com.tr

OKUYUCU İPUCU

Mürekkep ve kâğıt tasarrufu

Ayda bin sayfadan fazla yazıcı çıktısı alıyorsunuz ve eski mürekkep püskürtmeli yazıcınız bir hayli masraf çıkartıyor. Masrafları azaltmak için yeni bir yazıcı almak istiyorsunuz.

İPUCU: İki ayrı kâğıt haznesi olan bir yazıcı ile hem kâğıt hem de mürekkep harcamalarınızı oldukça düşürebilirsiniz. Bunun için ilk hazneye ucuz ve geri dönüşümlü, ikincisine ise kaliteli kâğıtlar koyun. Deneme çıktılarınızda malzemenin tasarruf etmek için ekonomi modunu ve ucuz kâğıtları kullanın. Sözleşme, yazışma ve diğer önemli belgeleriniz için de kaliteli mürekkep püskürtmeli kâğıdı ile yüksek performanslı yazdırma seçeneklerini kullanabilirsiniz.

Geri dönüşümlü kâğıtların ortalama yüzde 20

daha ucuz olduğunu, ancak bunların yazıcı içerisinde normal kâğıtlara kıyasla daha çok toz çıkarttığını unutmayın. Ayrıca çift taraflı baskı yapabilmek mürekkep püskürtmeli bir yazıcı satın alarak da kâğıt masraflarınızı yüzde 50 oranında azaltabilirsiniz. İkinci bir kâğıt teknesi ile çift taraflı yazma modülü yazıcının fiyatını doğal olarak yüzde 30 ile 50 arasında artıracaktır.

Ancak bu cihazların sahip oldukları kullanım avantajı, söz konusu fiyat farkını göz ardı etmenizi sağlayabilir. Sonuç olarak bu tür bir cihaz ile farklı kâğıt türlerini ve biçimlerini, kâğıt haznesinin içini değiştirmeden veya çıktıların arkalarını döndürmeye gerek kalmadan, doğrudan PC'nin başından çift taraflı olarak yazdırabilirsiniz.

Turkix 3.0

Tatmin mi, gerçek mi?

Büyük çabalarla geliştirilmekte olan Turkix ve Pardus projeleri, Türk Silahlı Kuvvetleri'nde, kamu ve özel kurumlarımızda kullanılacak ulusal işletim sistemleri mi olacak, yoksa sadece ulusal egomuzu tatmin etmekle mi sınırlı kalacak?

Türkiye'de Linux adına önemli gelişmelerin kaydedildiği günler yaşıyoruz. Turkix ve Pardus bu gelişmeler arasında en belirgin olanları. Turkix geliştiricisi Emre Sokullu, bu yazıda, son dönemdeki Linux hareketlenmelerinden, bu hareketlenmelerin potansiyel etkilerinden söz ediyor.

Linux, Turkix, Pardus? Birtakım kavramları netleştirmek önem taşıyor

Öncelikle yazı boyunca bahsedilecek bazı kavramlara açıklık getirilirse:

► **İşletim sistemi:** İşletim sistemi en yalın anlatımıyla, bilgisayarın beynidir; tüm programlar işletim sistemi aracılığıyla iş görür. Evlerimizde, işyerlerimizde hepimiz Windows'la bir şekilde tanıştık. Windows, Microsoft firması tarafından geliştirilen bir işletim sistemidir. Keza Macintosh makinelerde gördüğümüz MacOS'lar birer işletim sistemidir.

► **Linux:** Linux, dünya çapındaki üniversiteler ve bilgisayar-elektronik endüstrisi devleri (IBM, Oracle, Nokia vs.) tarafından geliştirilmesi üstlenilen, kamuya ait, açık kaynak kodlu bir başka işletim sistemidir. Yeterlilik açısından Windows ve MacOS gibi muadillerinden belirgin bir eksiği bulunmamakta, hatta bazı noktalarda rakiplerinden daha üstün durumdadır.

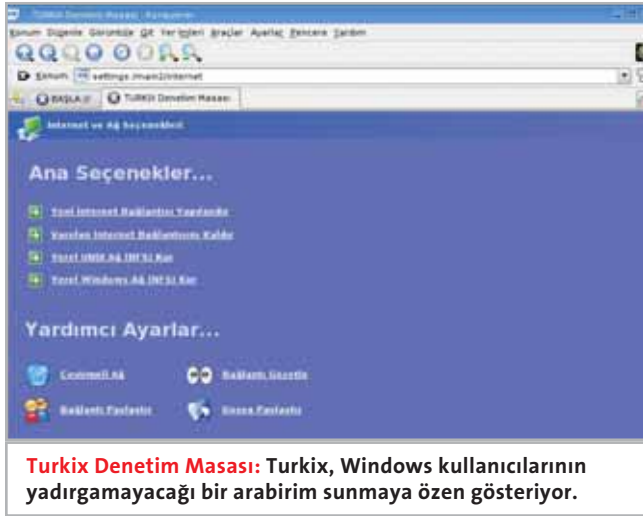
► **Turkix:** Bireysel olarak geliştirilmeye başlanan, halen gönüllü olarak geliştirilmesi sürdürülen bir Linux türüdür. Turkix, Windows kullanıcılarının yadırgamayacağı, XP görünümüne yakın bir şekilde ilgi toplamaktadır. Turkix'in amacı, Windows kullanıcılarının kolaylıkla geçiş yapabileceği bir Linux ortamı sağlamak. Turkix'i bu ayki CHIP dergisi için özel hazırlanmış canlı CD'sinden deneyebilirsiniz.

► **Pardus:** Tübitak tarafından geliştirilen bir başka yerli Linux türüdür. Pardus'un Türkiye'deki ordu ve devlet dairelerinde kullanılması ve ulusal bir dağıtım haline gelmesi amaçlanmaktadır. Pardus, çevre projeleri ve kendine ait paket yönetim sistemi, kurulum sihirbazı, yapılandırma çatısı ile ilgi topluyor.

Turkix işletim sistemi Windows XP kullanıcılarının alışkanlıklarını da gözetiyor

Kronolojik bir sıra izliyor ve değerlendirmelerimize Turkix'den başlıyoruz. Turkix'i özel kılan, projenin cesur hedefi ve bu misyon uğrunda yapılan ve sonucu alınan çalışmalar. Turkix'in hedefi; Windows kullanım alışkanlıklarını üzerinde taşıyan Linux tabanlı bir işletim sistemi oluşturmak. Çünkü ulaşılması hedeflenen kitle, Linux deneyimli kullanıcılar değil, genel Windows kullanıcı kitlesidir. Turkix'e göre, işletim sistemi; kullanıcı için bir amaç değil, işini gördüğü bir araç olmalıdır. Ancak bu şekilde, kullanıcı bilgisayarın sorunlarıyla uğraşmak yerine, asıl işlerine yoğunlaşabilir; verimlilik ve üretkenlik artırılabilir.

Farkında olsak da olmasak da, gerçekte, işletim sistemi kullanımı azımsanamayacak derecede ciddi bir bilgi birikimi gerektiriyor. Dolayısıyla son kullanıcının yeni tercihi olmaya aday bir işletim sistemi, kullanıcının önceki deneyimlerini yok saymamalı, onlara saygı göstermeli ve o temeller üzerine inşa edilmeli. Microsoft'un Windows ürün ailesi içinde köklü değişikliklere gitmemeye hiçbir zaman yanaşmamasının altında da bu sebep yatıyor. Ne de olsa, tanımı itibarıyla, alışkanlıklar değiştirilmesi zor davranış biçimleridir. Örnek olarak, 9-10 ay içerisinde yayınlanacak olan Windows Vista'nın ilk prototiplerine ve en son beta sürümündeki ekran görüntülerine bir göz atın; ne ka-

dar güzel ve orijinal fikirlerle yola çıkıldığının, ancak sonunda, alışkanlıklara hiç de dokunmayan tanıdık, sadece makyajlanmış bir görünümün tekrar karşımıza sunulduğunun farkına varacaksınız.

Keza MacOS X ile Apple, bundan 5-6 yıl önce, standartların çok üstünde bir işletim sistemi piyasaya sürmüş olmasına rağmen, piyasada arzuladığı konuma asla ulaşamadı. Bu durumun muhtemel en büyük iki sebebi; MacOS X'in Windows kullanıcı alışkanlıklarını ciddiye almaması ve Apple'ın fahiş fiyatlandırma stratejisiydi. Bu bağlamda Turkix'de kullanılan teknolojilere bakacak olursak; söz konusu "alışkanlıkları muhafaza etme" ilkesi üzerinde dikkatle durulmuş olduğunu fark ederiz:

► **Windows dosya hiyerarşisi:** Turkix, UNIX dosya hiyerarşisinin son kullanıcı için kafa karıştırıcı olduğu düşüncesinde. Bu yüzden sistemi, Windows'dakine benzer bir biçimde, /all dizini altında yeniden düzenlemiştir.

► **Rpmx paket yönetimi:** Rpmx, Linux dünyasında endüstri standardı olmuş rpm paket yönetim sistemi'nin (diğer deyişle program kuruluş/kaldırış sorumlusu) bir türevidir. Turkix'e ait olmayan programları Turkix'e özel dosya hiyerarşisine uygun konumlandırmaktadır.

► **SimpleKDE:** Turkix'in kullandığı grafik arabirimidir. Turkix; ARMADOR Bilişim A.Ş.'nin desteği ile mevcut KDE arabirimi üzerinde Windows kullanıcı alışkanlığına yakın görsel benzetimler ve yalınlaştırmalar yaparak SimpleKDE'yi oluşturmuştur. KDE, SimpleKDE'yi KDE Usability Projesi altında resmi bir parçası yapmak üzere Turkix'e başvurmuştur.

► **Turkix Denetim Masası:** Windows XP işletim sistemindekine yakın görünümde bir denetim masası. KDE ve Mandrake'nin sistem denetim araçlarını, 3. parti ve Turkix'in kendisine ait araçlarla kullanıcıya sunmaktadır.

► **Bilgisayarım ve Kenar Çubuğu:** Windows'dan tanıdığımız, kullanıcının sistem kullanımını son derece kolaylaştıran bu iki aracın Turkix klonlarıdır.

► **Diğerleri:** Turkix Kurulum Sihirbaz, GRPMX (Turkix Program Kurulum Sihirbazı), Turkix Donanım Veritabanı vb. birçok özellikten sadece bir kağıdır.

Bunların bir getirisi olan, Turkix'in uluslararası alandaki başarıları ise gerçekten söz etmeye değer niteliktedir. Yabancı bloglarda sıkça karşılaştığımız İngilizce Turkix talepleri dışında, Turkix dış medya tarafından da yapılan haberlerle gündeme getirilmiştir:

► Son 3 yılda, Linux dağıtımlarını inceleyen 1 numaralı web sitesi olan Distrowatch'un ilk 100 listesinde yer alan tek Türk Linux dağıtımıdır. 2005'in başında, Turkix bu listelerde, 74. sıraya kadar yükselmiştir.

► O'Reilly'ye ait Linux dağıtımlarının ekran görüntülerinin yayınlandığı bir kanal olan OSDi'de ekran görüntüleri yayınlanan tek Türk Linux dağıtımı Turkix olmuştur.

► En çok okunan teknoloji magazinlerinden Slashdot'ta Turkix uygulamalarından olan SimpleKDE ile adından söz ettiren ilk ve tek Türk projesidir.

Ve tabii ki henüz daha proje geliştirme aşamasında olduğundan Turkix sabit diske kararlı bir biçimde kurulamıyor. Ayrıca, bazı ürünleri tam anlamıyla oturmuş değil ve mevcut sürümlerdeki Türkçe desteği çalışmaları da sürdürülüyor. Hepsinden önemlisi, Turkix çalışmaları, tüm yeterlilik ve yetersizlikleriyle birlikte geliştirilmesi ettirilmekte.

Ulusal işletim sistemimiz, Pardus ve yöneltilen eleştiriler

Pardus bugüne kadar birkaç önsürüm çıkartmış olmasına karşın, asıl kararlı sürümünü önümüzdeki aylarda duyurması beklenen, Tübitak destekli bir diğer Linux işletim sistemi çalışması. Pardus'a genel olarak yöneltilen eleştiri, birbirinden değerli birçok projenin (yeni bir paket yönetim sistemi, yeni bir kurulum sihirbazı, yeni bir yapılandırma çatısı) ortaya çıkarılmasına rağmen, bu projelerin mevcut açık kaynaklı çalışmaların bir tekrardan ötesine gitmiyor oldukları yönünde.

Söz konusu eleştirinin kaynağı, Linux gibi açık kaynaklı yazılımların kullandığı lisanslar (GPL, BSD gibi) hazırlanırken göz önünde tutulan şu sorunsalın, Pardus'da ciddiye alınmadığı düşüncesi:

► **SORUN:** Açık kaynak projeler, kapalı kaynak projelere nazaran ciddi bir dezavantaja sahiptir. Açık kaynak, genel anlamda, para kazandırmadığı için, kapalı kaynak kadar iyi beslenememektedir.

► **ÇÖZÜM:** Açık kaynaklı projeler, kapalı kaynak projelerin aksine birbirlerinin üzerinden geliştirilebilecek; bu da başlangıç maliyetlerini önemli ölçüde düşürecek, imece usulü çalışmaları özendirilecektir.

Peki, aynı mesele diğer ülkelerde ne şekilde çözüme kavuşturuluyor? Çin, tıpkı Pardus gibi, başta kendi Linux dağıtımını hazırlamaya kalkıştı ve ardından Asianux adındaki Çin-Japon ortaklığındaki özel bir şirketle anlaştı. Berlin Belediyesi Linux sözleşmesini, SuSE-Novell ile yaptı. Viyana, ABD'li Progeny tarafından desteklenen bir proje ile Debian üzerinden Wienux'ı oluşturdu. Norveç eğitim kurumlarında Debian tabanlı Skolelinux kullanılıyor. Fransa ve Brezilya kendi ülkelerinden çıkan bir özel şirkete, Mandriva'ya güvenmekte. Kısacası, birçok ülke, özel şirketlerini destekliyor ya da özel bir kurumla anlaşarak, mevcut Linux çözümlerini düşük maliyetlerle kendilerine uyarlıyor. Ne de olsa, Novell ya da Red Hat gibi bir dünya deviyle anlaşarak ulusal Linux çalışmalarını yürütmek, maksimum profesyonellik ve güvenilirlik, yabancı sermaye akışı, maksimum verimlilik ve mümkün olan en hızlı çözüm demek oluyor.

Olumsuz noktaların dışında ve tüm bu eleştirilerin ötesinde, Pardus'un Türkiye'de çok önemli ve apayrı bir misyonu sahiplendiği gerçeğini kimse inkâr edemez. Pardus'un ilk kararlı sürümünün yayınlanmasının ardından, Tübitak ekibinin bu sefer eskisinden daha güçlü bir halka ilişkiler seferine çıkması ve

Yeni Windows Vista: Vista için radikal prototipler üretilmesine rağmen daha muhafazakâr bir Vista'da karar kılınmış gözüküyor.

MacOS X: Görsellik açısından Windows, MacOS X'i ancak önümüzdeki sürümünde yakalayabilecek gibi görünüyor.

Linux'u tüm yurttan duyurması bekleniyor. Pardus'un getireceği yaratıcılık havası, Türk ulusunu koltuklarının kabarmasına ve gurur duymasına neden olacak.

Pardus, içerdiği hata ayıklama, e-posta listesi grupları gibi sistemlerle, Gençlerin açık kaynak kültürüyle kaynaşmasına da önayak olacak. Böylesi bir misyon, ancak Pardus gibi arkası güçlü, iyi desteklenen, ve aynı zamanda kâr amacı gütmeyen bir kuruluş tarafından yapılabilir. Her şeyden önemlisi, öyle ya da böyle, bu atmosferin etkisiyle, Pardus'un devlet dairelerinde ve orduda daha da yaygınlaştırdığını bir düşünün... Linux demek, açık kaynak kodu, araştırma ve geliştirmeye bütünüyle açık platform demektir. Linux'un yaygınlaşması, araştırma geliştirme geleneğinin yurt içinde yaygınlaşması, ülke kaynaklarının ülkemiz içinde farklı alanlarda kullanılması veya farklı ihtiyaçlara yönlendirilmesi anlamına geliyor.

Özetle söylenen, farkında olunsun ya da olunmasın, Turkix ve Pardus'un bir diğer önemli misyonunun da özgüvenimizi tazeliyor olmaları. Linux dünyasındaki bu sıçramaların başka alanlara yayılması ve genel anlamda yurt içinde bir dinamizm ve canlanma getirmesi son derece olası.

Turkix işletim sistemini nasıl çalıştıracaksınız?

Turkix'i çalıştırmak çok basit. CHIP dergisi ile gelen CHIP Özel Turkix Canlı CD'sini bilgisayarınızın sürücüsüne takıp, bilgisayarınızı CD-ROM'dan yeniden başlatın. Turkix mevcut işletim sisteminize zarar vermeden, CD'den çalışmaya başlayacaktır. Aşağıdaki adreslerden Turkix'le ilgili daha fazla bilgiye ve desteğe erişebilirsiniz:

- ▶ **Turkix web sitesi:** <http://www.turkix.org>
- ▶ **Turkix sıkça sorulanlar:** <http://www.turkix.org/modules.php?name=FAQ>
- ▶ **Turkix tartışma odaları:** <http://forum.turkix.org>
- ▶ **Turkix serbest içerik:** <http://wiki.turkix.org>

Turkix sürümlerinde, temel olarak şu programlar tercih edilmektedir:

- ▶ **Ofis takımı:** OpenOffice
- ▶ **Web gezgini:** Firefox ya da Mozilla (Macromedia Flash desteğiyle)

- ▶ **E-posta okuyucu:** Thunderbird ya da Mozilla
- ▶ **Web tasarımcısı:** nVu ya da Mozilla
- ▶ **Müzik çalar:** juK ya da amarok
- ▶ **Video göstericisi:** Kaffeine
- ▶ **Oyunlar:** kmines, frozen bubble, knights satranç, pycards
- ▶ Adobe PDF, RealPlayer
- ▶ JRE (Java), Python ve Perl programlama ortamları

Sıkça sorulan sorular

SORU: Turkix başladı ancak fare çalışmıyor, ne yapmalıyım?

Bu durumda klavyeyi kullanarak Mandrake yapılandırma araçlarını açmalı ve oradan gereken ayarları yapmalıyız. Bunun için şunları yapmanız gerekiyor.

- 1- [Alt]+[F2] tuşlarına aynı anda basıp komut çalıştırıcıyı açın.
- 2- Karşınıza çıkan menüye "drakconf" yazıp, klavyenizin [Enter] tuşuna basın.
- 3- Karşınıza çıkan, kök kullanıcı parolasını soran pencereye, "turkixROOT" yazıp devam edin.
- 4- Mandrake yapılandırma menüsüne geçtiniz. Burada [Tab] tuşuna bir kere basıp *Donanım* bölümüne girin.
- 5- Karşınıza çıkan ekranda tekrar [Tab] tuşuyla (6 kere basmanız gerekecek) *Fare* bölümüne girin.
- 6- Buradan kendi farenizi ayarlayın. Muhtemelen PS2 standart fare kullanıyorsunuzdur. O zaman ok tuşlarıyla onu seçin. Eğer tekerlekli fare ise *Standart Tekerlekli PS2 fareyi* seçin. Daha sonra "Tab" tuşuyla aşağıdaki *Ok* butonunu tıklayın.
- 7- Seçiminiz doğruysa artık fareniz çalışıyor olacaktır, bir deneme ekranında farenizi test edebilirsiniz, olmadıysa geri dönüp başka bir fare tipi seçerek devam edin.

SORU: İnternete bağlanamıyorum, ne yapmalıyım?

Altta büyük simgelerin en solda olanını, yani siyah ekranı seçerek terminal ekranına girin veya [Alt]+[F2]ye basıp "konsole" yazın, [Enter]a basın. "su" komutunu işletin, parola sorulduğunda iki kere kök parolası "turkixROOT" u girin. Son olarak şu komutu işletin: "dhclient eth0".

Ethernet kartınız farklı bir porttaysa "eth0" yerine başka bir değer kullanın "eth1" gibi. Ama uyaralım ki bu, özellikle ağdan

bağlananlar ve kablonet kullanıcıları içindir.

SORU: İşletim sistemi başlarken SCSI yazıp donuyor, ne yapmalıyım?

Bilgisayarı ilk başlattığınızda, hemen karşınıza çıkan kırmızı boot ekranında şunu yazın:

`livecd noscsi`

[Enter]a basıp devam edin.

SORU: İşletim sistemi başlarken USB yazıp ekran donuyor, ne yapmalıyım?

USB tanımlamasında sorun yaşıyorsanız, bilgisayarı ilk başlattığınızda, hemen karşınıza çıkan kırmızı boot ekranında şunu yazın:

`livecd noub`

[Enter]a basıp devam edin.

SORU: İşletim sistemi başlarken PCMCIA yazıp ekran donuyor, ne yapmalıyım?

PCMCIA tanımlamasında sorun yaşıyorsanız, bilgisayarı ilk başlattığınızda, hemen karşınıza çıkan kırmızı boot ekranında şunu yazın:

`livecd nopcmcia`

[Enter]a basıp devam edin.

SORU: Bilgisayar açılıyor, ancak görüntülemeye sorunlar yaşıyorum, ne yapmalıyım?

Bunun sebebi muhtemelen Turkix'in öntanımlı olarak seçtiği 1.024 x 768 çözünürlük ve 16 bit renk sayısı seçeneklerinin sizin monitör ve/veya ekran kartı limitlerinizin yukarısında olması. Sorun söylediğimiz nedene bağlıysa, bilgisayarı ilk açtığınızda karşınıza çıkacak kırmızı açılış ekranında denemeye yanılma yöntemiyle aşağıdakileri yazarak bu sorunu aşabilirsiniz (öncelikle en baştakini yazın, olmazsa bir dahaki açılıшта ikincisini, gene olmazsa üçüncüsünü yazın):

`livecd xres=800x600 xbpp=16`

`livecd xres=800x600 xbpp=8`

`livecd xres=640x480 xbpp=8`

SORU: İşletim sistemi başlarken Network yazıp donuyor, ne yapmalıyım?

Ağ taranmasında sorun yaşıyorsanız, bilgisayarı ilk başlattığınızda, hemen karşınıza çıkan kırmızı açılış ekranında şunu yazın:

`livecd nonetwork`

[Enter]a basıp devam edin.

SORU: Turkix'i CD üzerinden açtım, ancak siyah ekranda karşıma Dropping you to a limited shell diye bir yazı çıktı, kendimi konsol ekranında buldum. Ne yapmalıyım?

Dropping you to a limited shell yazısı kısıtlı bir kabuğa düşürüldüğünüz anlamına gelir. Yani Turkix'i grafiksel X ekranı deste-

ADSL 2/2+

YAKSU

ADSLmodem&datacommunications

Free Splitter

KABLOSUZ AĞ ERİŞİMİ İÇİN SW-550 WIRELESS'İ SEÇİN

- 8 desteğe kadar çoklu köprü (PVC)
- Statik IP, Dinamik IP yönlendirme desteği
- Web tabanlı arayüz ve temel firewall desteği için NAT
- Texas Instruments Chipset

- 3 dBi anten
- Port forwarding

SW-550 modeli hakkında ayrıntılı bilgi almak için:
www.yaksu.com.tr

Çağrı Bilgi Reklam ve Dış Tic. San. Ltd. Şti.
Büyükdere Cad. Çınarlı Apt. No:77/8 Kat:3
34387 Mecidiyeköy/İSTANBUL
Tel.:(0212) 211 42 00 pbx faks: (0212) 211 26 21
www.yaksu.com - www.yaksu.com.tr

ği olmaksızın açmış olursunuz. Ancak üstüne üstlük bu kabuğun kısıtlı olması sebebiyle, bu kabuk üzerinde standart işlemlerden hiçbirini yapamazsınız. Normalde, o noktada yapmanız gereken `shutdown now` komutunu verip, sisteminizi kapatmaktan başka bir şey değildir.

Bu durumun sebebi, Turkix'in sisteminizde yaptığı bir ön keşif sonucu, sisteminize artı puan verememesidir. Turkix bilindik süreçlere geçmeden önce, işletim sisteminizin hafızasının kendisini kaldırıp kaldıramayacağını sorgular. Bu aşamada, yeterli olmayacaksa bir de mevcut Windows bölmesi üzerinde dinamik takas alanı oluşturarak mevcut performans sorununu aşmaya çalışır. Ancak tüm bunlar başarısızlıkla sonuçlanırsa, sizi kısıtlı kabuğa düşürür. Burada dikkat edilmesi gereken bir nokta, dinamik takas alanının sadece Windows XP gibi ntfs dosya sistemi üzerinde çalışan sistemlerde yaratılamayacağıdır. Turkix, takas alanı için yer ararken, sadece fat, fat32 sistemli Windows'ları, bir de mevcut Linux takas alanlarını araştırır.

SORU: Turkix'i CD üzerinden açtım, siyah ekranı geçtim, karşıma grafiksel giriş ekranı çıkıyor, fakat doğru parolaları girmeme rağmen bir türlü masaüstüne geçiş yapamıyorum. Ne yapmalıyım?

Bunun sebebi, ev dizinlerinizdeki boş alanın masaüstüne geçiş yapmanız için yeterli olmaması. Canlı CD kipinde, ev dizinleriniz RAM üzerinde açılır. Ancak belleğiniz yeterli olmazsa, yukarıda bahsi geçen sorunla karşılaşılır. Turkix 3.0'da ev dizinlerinizin oluşturulabilmesi için, normal şartlarda 256 MB ve daha üstü bellekli bir sisteme gereksiniminiz var.

SORU: Turkix'i kurmaya çalışırken eski Windows'umu kaybettim, açamaz oldum! Neden?

Bu durumda açılış alanını (boot sector) yeniden yazmanız gerekir. MBR'ı yeniden yazmak için:

DOS, Windows 9x, Windows ME kullanıcıları, kurtarma disketiyle MS-DOS'a girdikten sonra "fdisk /MBR" komutunu işletebilirler. Windows 2000 kullanıcılarıysa sistemi Windows 2000 CD'siyle açtıktan sonra, ilkin [R] sonra ise [C] tuşlarına basarak Kurtarma Konsolu'na giriş yapmalı. Listedeki Windows 2000 kurulumunuzu seçip, yönetici parolanızı girin. Komut satır arabiriminden, "FIXMBR" komutunu işletin, sorulacak soruyu [Y] ile cevaplayın; ardından "exit" diyerek sistemi

yeniden başlatın. Windows XP kullanıcılarının sistemi Windows XP CD'siyle açması gerekiyor. [R] tuşuna basarak Kurtarma Konsolu'na giriş yapın. Listedeki Windows XP kurulumunuzu seçip, yönetici parolanızı girin. Komut satır arabiriminden, "FIXMBR" komutunu işletin, sorulacak soruyu [y] ile cevaplayın; ardından "exit" diyerek sistemi yeniden başlatın.

SORU: Turkix'i kuruyorum ancak bir türlü açamıyorum. Neden?

Bu durum, önyükleme sürecinde bir sorun olduğunu gösterir. Belki önyükleyici düzgün kurulamamış olabilir. Bu durumda kendiniz bir önyükleyici CD oluşturabilirsiniz:

- ▶ Normal Turkix CD'si ile sisteminizi açın.
- ▶ Turkix'i kurduğunuz dizinin bağlı olduğundan emin olun. Bağlı değilse; diyelim sistemin kök dizinini /dev/hda2 üzerine, reiserfs dosya sistemini kullanarak üzerinde kurmuşsunuz; şu komutları işletin:

```
$> su
#> mkdir /mnt/turkixim
#> mount -t reiserfs /dev/hda2 /mnt/turkixim
```

- ▶ Ardından yine aynı konsoldan şu komutları işletin:

```
#> mkdir /tmp/CDroot
#> cp /mnt/turkixim/usr/lib/syslinux/isolinux.bin /tmp/CDroot
#> cp /mnt/turkixim/boot/vmlinuz /tmp/CDroot/linux
#> cp /mnt/turkixim/boot/initrd /tmp/CDroot/
#> touch /tmp/CDroot/isolinux
```

- ▶ Ardından /tmp / CDroot / isolinux boş dosyasını açıp, içeriğini şu içeriği yazın:

```
DEFAULT linux
LABEL linux
KERNEL linux
APPEND initrd=initrd root=/dev/hda2 [biliyorsanız diğer açılış parametreleri buraya]
```

- ▶ Ardından CD'ye yazdıracağımız iso-9660 dosya sistemini oluşturmalıyız. Bunun için şu komutu işletin:

```
#> mkisofs -o /tmp/bootcd.iso -b isolinux.bin -c boot.cat -no-emul-boot -boot-load-size 4 --boot-info-table /tmp/CDroot
```

- ▶ Son olarak, oluşturduğumuz /tmp / bootcd.iso dosyasını CD'ye yazdırmamız gerekiyor. Bunu da komut satır arabiriminden kolaylıkla yapabiliriz:

```
#> cdrecord -v speed=2 dev=0,0,0 /tmp/bootcd.iso -eject
```

dev=0,0,0'nın sisteminizdeki karşılığını öğrenmek için "cdrecord -scanbus" komutunu işletip, cihaz numarasını öğrenebilirsiniz. ■

Yazar: ARMADOR Bilişim A.Ş. AR-GE Mühendisi Emre SOKULLU

Editör: ARMADOR Bilişim A.Ş. Teknik Müdür Ali KIZIL

» ADIM ADIM TAM SÜRÜM PROGRAMLAR

Daz Studio 1.0

3B stüdyosu

Üç boyutlu tasarımlar yapmak istiyorsanız ama kullanımı çok zor ve yüksek fiyatlı programlar gözünüzü korkutuyorsa, DAZ STUDIO 1.0'ı mutlaka denemelisiniz.

■ Yeni başlayan kullanıcılardan profesyonel 3B tasarımcılara, fotoğrafçılara, film yapımcılarına, animatörlere ve çizerlere kadar geniş bir kullanıcı profiline hitap eden DAZ Studio ile her tür resim oluşturmak için sanal nesneler üzerinde çalışabilirsiniz. DAZ Studio tam renkli OpenGL önizleme, etkili 3Delight Render Engine ve kullanıcının video kartı üzerinden hızlı işleme işlevleriyle de göz dolduruyor. Ayrıca programın sahip olduğu içerik yönetim sistemi sayesinde, sanal sahne, nesne ve resimlerin oluşturulması, organizasyonu ve erişimi ise çok daha kolay oluyor. Çoklu işlem geri alma ve tekrar etme desteği ise çalışmalarınızda esneklik kazandırıyor. Etkili script aracı ise herkesin script'ler oluşturmaya imkân sağlıyor. Bu sayede üçüncü parti geliştiriciler de DAZ Studio için hızlı ve basit bir şekilde yeni gölgelendiriciler, araçlar, ayarlar ve yardımcıları hazırlayabiliyorlar.

DAZ Studio 1.0'ın tam sürümünü eCHIP'ten hemen yükleyebilirsiniz.

1

Program kurulumu ve genel ayarlar

Programı yüklemek için yapmanız gereken tek şey kurulum dosyasına çift tıklamak ve ekrana gelen yönergeleri takip etmek. Buradaki dikkat çekici adım *Tellware* penceresi. Bu, en azından iki arkadaşınıza program hakkında bilgi vermenizi istiyor. Kurulum sonrasında programı ilk çalıştırdığınızda, DAZ'ın sabit diskinizde kullanabileceği içerikleri aramasını sağlayabileceğiniz bir iletişim penceresi ekrana gelir. Bu işlem bilgisayarınızın hızına ve diskin büyüklüğüne bağlı olarak birkaç dakika kadar sürebilir. *Edit / Preferences* komutuyla ulaşabileceğiniz programın genel ayarlar penceresini kullanarak yazar bilgilerini değiştirebilir veya içerik klasörünü seçebilirsiniz. *Save Filters* altından hangi bilgilerin kaydedileceğini, *Interface* sekmesini kullanarak da arayüz özelliklerini değiştirebilir ve *Keyboard Shortcuts* seçeneğiyle kısayol tuş listesini görebilirsiniz.

2

İlk figürün hazırlanması ve saklanması

Ana penceredeki *Content* sekmesindeki *People / Victoria* altından programla beraber verilen kadın figürüne ulaşabilirsiniz. Bunu sahnenize eklemek için üzerine çift tıklamanız yeterli olacaktır. Artık bu nesnenin eklemelerini ister fare kullanarak ister *Scene* sekmesindeki liste üzerinden rahatlıkla seçebilir ve hareket ettirebilirsiniz. Şimdi giysi eklemek için *Clothing / Faerie Outfit* başlığını seçin ve takip eden listeden istediğiniz bir tanesine çift tıklayın. Ardından giysiyi figüre yapıştırmak içinde *Scene* sekmesinden giysiyi seçin ve *Parameters* sekmesini etkinleştirdikten sonra *General* listesinin en altındaki *Fit To* listesinden *Victoria*'yı seçin. Artık giysi, figüre uygun şekilde hareket edecek. Saç eklemek için de aynı yöntemi kullanabilir ve son olarak *Poses / Faerie* altından istediğiniz hareketi uygulayabilirsiniz.

3

Ücretsiz modellerin yüklenmesi

DAZ Studio'nun en büyük avantajı ise her hafta ücretsiz yeni modellerin yayınlaması. Bunları kendi çalışmalarınızda kullanabilir veya nasıl yapıldıklarını inceleyerek kendinizi geliştirebilirsiniz. İlk olarak www.daz3d.com/ adresinde yeni bir hesap oluşturmalı ve ileride söz konusu ücretsiz modellere ulaşabilmek için haber postasına kayıt olmayı da unutmamalısınız. Artık adresinize gelen e-posta üzerinden hesabınızı etkinleştirdikten sonra <http://free.daz3d.com> adresindeki ücretsiz modellere ulaşabilirsiniz. Şimdi istediğiniz modeli seçin, exe dosyasını kendi bilgisayarınıza kaydedin ve modeli yüklemek için dosyaya çift tıklayın. Kurulum sırasında ilk olarak kaldırma seçeneklerinin de yüklenip yüklenmeyeceğini belirttikten sonra DAZ Studio programının *Content* dosyasını seçmeli ve kurulum işlemini tamamlamalısınız.

Agnitum Outpost Firewall Pro 3.0

Eksiksiz güvenlik

İnternet bağlantınızın bilgisayarınız için bir risk oluşturmasını istemiyorsanız Agnitum Outpost Firewall Pro 3.0'ı mutlaka denemelisiniz.

■ İnternet solucanları, casusluk araçları, Truva atları, hijacker'lar ve diğer sanal zararlıların internete bağlandığınızda sizin için bir risk oluşturmasını istemiyorsanız mutlaka bir kişisel güvenlik duvarı yazılımı kullanmalısınız.

En çok kullanılan güvenlik duvarlarından biri olan Agnitum'un Outpost Firewall Pro 3.0'un CHIP için özel olarak hazırladığı üç aylık eksiksiz deneme sürümü ile sisteminizi internet kaynaklı saldırılara karşı etkin bir şekilde koruyabilirsiniz. Bilgisayarınız ile internet arasındaki tüm bağlantıları takip eden program ile tüm haberleşmeleri kontrol altında tutabilir, Attack Detection eklentisi ile ağ kontrollerini, zombi saldırılarını veya bilgisayarınıza diğer uzaktan erişim denemelerini engelleyebilir ve Active Content eklentisi ile tarayıcınızı başka yere yönlendirebilecek şüpheli script'lerin çalışmasını engelleyebilir, casusluk araçlarını bilgisayarınıza erişmeden engelleyebilirsiniz.

Agnitum Outpost Firewall 3.0'ın
CHIP'e özel üç aylık eksiksiz deneme
sürümünü eCHIP'ten yükleyebilirsiniz.

1 Güvenlik duvarı ilkeleri

Outpost Firewall Pro'nun en kullanışlı ve önemli özelliklerinden biri güvenlik duvarı ilkeleridir. İlkeler, programın bilgisayarınızın internet veya ağ ortamındaki davranışlarını nasıl kontrol edeceğini belirten çalışma şekilleridir. Görev çubuğundaki simgesine sağ tuşla tıkladığınızda ekrana gelen kısayol menüsündeki *Policy* altından değiştirebileceğiniz ilkelerden *Block Most*, genel veya uygulama kuralları ile özel olarak izin verilenler haricindeki ağ bağlantılarını engellerken, *Allow Most* ise benzer şekilde, özel olarak engellenenler hariç tüm bağlantılara izin verir. Güvenlik duvarı ilk kurulduğu zaman ise *Rules Wizard*, yani kural sihirbazı modunda çalışır. Güvenlik duvarı, bu ilkeye bağlı olarak daha önce herhangi bir kural atanmamış yeni bir uygulama veya işlem ağa erişmek istediğinde ne yapacağını size sorar.

2 Uygulamaların ağ erişimleri

Outpost Firewall Pro'nun temeli uygulama ve işlemlerin belirlenmiş uygulama kurallarına bağlı olarak ağa erişmelerini sağlamak. Bu, esnek ağ erişimine imkan tanır ve herhangi bir kurala sahip olmayan hiçbir işlemin yetkisiz olarak ağ erişmesine izin vermez. Program, kurulu uygulamaların bir listesini çıkarır ve otomatik olarak kural yükledikten sonra kullanıcıların hem uygulama listesini hem de atanan kuralları manuel olarak değiştirmesine imkân tanır. Tespit edilen programların listesini görmek için araç çubuğundaki *Options* düğmesine tıklayın ve takip eden penceredeki *Application* sekmesini etkinleştirin. Buradan istediğiniz uygulamanın kategorisini engellenenler, kısmen izin verilenler ve izin verilenler arasında değiştirebilirsiniz. Tabii ki yeni programlar ekleyebilir veya istemediklerinizi de bu listeden çıkartabilirsiniz.

3 Şüpheli işlemler ve ağ ayarları

Truva atları gibi bazı zararlı uygulamalar, güvenilir programların bir parçası olarak etkinleşebilir ve çalışmalarını söz konusu güvenilir uygulamaların arkasına gizlenerek gerçekleştirebilirler. Bir kısmı ise işlemlerini gizli modda çalıştırabilir veya güvenilir uygulamaların işlem hafızalarını kendileri için kullanabilirler. Outpost Firewall Pro, sahip olduğu *Component Control*, *Hidden Process Control* ve *Process Memory Control* teknolojileri sayesinde bu programların çalışmalarına izin vermez.

İş yerinde veya evde kullanılan ağdaki tüm bilgisayarlar aslında güvenilir olarak görülebilir. Ancak internet ortamında kendinizden başka dostunuz yoktur. Outpost Firewall Pro, bilgisayarınızın dâhil olduğu ağları tespit eder ve her bir ağ için özel erişim seviyeleri belirlemenizi sağlar. Yerel ağınzla ilgili tüm işlemleri *Options / System* sekmesi üzerinden gerçekleştirebilirsiniz.

CHIPUCU KATALOG
KASIM 2005

WINDOWS

230

- 1 **Windows XP:** Yardım ve Destek Merkezi'nin etkinleştirilmesi
- 2 **Windows XP:** Oturumun otomatik olarak kapatılması
- 3 **Windows XP:** Başlat menüsündeki kullanıcı isminin kaldırılması
- 4 **Windows XP:** Dolu disk mesajının kapatılması
- 5 **Windows XP:** Bilinmeyen dosya içeriklerinin aranması
- 6 **Windows 2000, XP:** Uygulama bilgileri klasörüne hızlı ulaşım
- 7 **Windows XP, SP2:** CD/DVD'lerin tekrar otomatik başlatılması
- 8 **Windows XP:** Geçersiz Otomatik Kullan kayıtlarının kaldırılması

UYGULAMALAR

233

- 9 **Excel 2000, XP, 2003:** Aynı satırların bulunması ve kapatılması
- 10 **Excel 97, 2000, XP, 2003:** Hücrelerin şartlı biçimlendirmeye aranması
- 11 **Winamp:** Line girişindeki müziğin canlandırılması

İLETİŞİM&INTERNET

234

- 12 **Outlook 2003:** Can sıkıcı okuma onaylarının kapatılması
- 13 **Opera 7, 8, 8.5:** Oturumların kullanılması ve aktarılması
- 14 **Firefox:** Durum çubuğunda daha çok bilgi

DONANIM

235

- 15 **Pocket PC:** Bluetooth portunun tamir edilmesi
- 16 **DVD Yazıcı:** Maksimum DVD yazıcı performansı

TIPS & TRICKS

Donanım ve yazılım sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP size sorunları güvenli bir şekilde çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor ve rehberlik ediyor.

1 Windows XP

Yardım ve Destek Merkezi'nin etkinleştirilmesi

Windows yardımını açmak istediğinizde hiçbir şey olmuyor veya sadece bir hata mesajı mı alıyorsunuz. Ayrıca programın "MSinfo32.exe" dosyasını doğrudan çalıştırmak da bir işe yaramıyor ve yardım işlevini hayata geri döndürmek istiyorsunuz.

İPUCU: Bu tür hatalar zaman zaman önemli Kayıt Defteri öğelerini de silebilen "Easy Cleaner" gibi yardımcı araçlardan kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca Windows yardım dosyaları da hasar görmüş olabilir. Bunu düzeltmek için komut satırını açın ve istediğiniz değişiklikleri yapabilmek için aşağıdaki ifadeyi komut satırına girin:

```
net stop helpsvc
```

Ardından aşağıdaki komutu kullanarak Windows yardım dosyalarının bulunduğu klasörü etkinleştirin:

```
cd /d C:\Windows\pchealth\helpctr
```

Şimdi aşağıdaki komutu kullanarak "Pac-

kagestore" alt klasörünü silin.

```
rd packagestore /s /q
```

Daha sonra aşağıdaki komut yardımıyla da aynı isimdeki klasörü etkinleştirin:

```
cd binaries
```

Yardım ve Destek Merkezi'ni hayata geri döndürmek için de Windows'a aşağıdaki komutu girin:

```
start /w helpsvc /svchost  
netsvcs /regserver /install
```

Şimdi farenin sağ tuşunu kullanarak görev çubuğundaki boş bir alana tıklayın ve ekrana gelen kısayol menüsündeki *Görev Yöneticisi* komutunu çalıştırın. Takip eden penceredeki "İşlemler" sekmesinden helpsvc.exe, helphost.exe ve helpctr.exe işlemlerinden herhangi birinin çalışıp çalışmadığını kontrol edin. Şayet çalışan işlem varsa seçin ve *İşlemi Sonlandır* düğmesine tıklayarak kapatın. Bunun sonucunda ekrana gelen uyarı mesajını *Evet* düğmesine tıklayarak yanıtlayın ve gerekirse aynı işlemi diğerleri için de uygulayın.

Şimdi komut satırını tekrar açın ve aşağıdaki komutu kullanarak Destek ve Yardım merkezini çalıştırın:

```
net start helpsvc
```

Eğer yardım işlevi, çalışmayı hala reddediyorsa Kayıt Defteri'nde bazı öğeler eksik demektir. Bunun için aşağıdaki kayıtları bir metin editörü yardımıyla girerek "YARDIMDESTEK.REG" adı altında kaydedebilirsiniz ve daha sonra üzerine çift tıklayarak çalıştırabilirsiniz.

Windows Registry Editor Version 5.00

```
[HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Classes\TypeLib\{FC7D9E00-3F9E-11D3-93C0-
```

```
C:\WINDOWS\system32\cmd.exe
Microsoft Windows XP [Sürüm 5.1.2600]
(C) Telif Hakkı 1985-2001 Microsoft Corp.

D:\Documents and Settings\ktuztas>net stop helpsvc
Yardım ve Destek hizmeti durduruluyor.
Yardım ve Destek hizmeti başarıyla durduruldu.

D:\Documents and Settings\ktuztas>cd /d d:\Windows\pchealth\helpctr
D:\WINDOWS\PCHEALTH\HELPCTR>rd packagestore /s /q
D:\WINDOWS\PCHEALTH\HELPCTR>cd binaries
D:\WINDOWS\PCHEALTH\HELPCTR\Binaries>start /w help /install
D:\WINDOWS\PCHEALTH\HELPCTR\Binaries>net start help
Yardım ve Destek hizmeti başlatılıyor.
Yardım ve Destek hizmeti başarıyla başlatıldı.

D:\WINDOWS\PCHEALTH\HELPCTR\Binaries>
```

1 Yardım çağırışı: Windows'un Yardım ve Destek Merkezi'ni komut satırıyla yeniden yükleyebilirsiniz.


```
00C04F72DAF7}\1.0\0\win32]
@="C:\\WINDOWS\\PCHealth\\
HelpCtr\\Binaries\\
HelpCtr.exe\\1"
[HKEY_LOCAL_MACHINE\\SOFTWARE
\\Classes\\TypeLib\\{FC7D9E00-3F9E-
11D3-93C0-00C04F72DAF7}\\1.0\\
HELPPDIR]
@="C:\\WINDOWS\\PCHe-
alth\\HelpCtr\\Binaries\\
HelpCtr.exe\\1"
[HKEY_LOCAL_MACHINE\\SOFTWA-
RE\\Classes\\TypeLib\\{FC7D9000-
3F9E-11D3-93C0-00C04F72DAF7}
\\1.0\\win32]
@="C:\\WINDOWS\\PCHealth\\
HelpCtr\\Binaries\\
HelpCtr.exe\\2"
[HKEY_LOCAL_MACHINE\\SOFTWA-
RE\\Classes\\TypeLib\\{FC7D9000-
3F9E-11D3-93C0-00C04F72DAF7}
\\1.0\\HELPPDIR]
@="C:\\WINDOWS\\PCHealth\\
HelpCtr\\Binaries\\
HelpCtr.exe\\"
```

Bunun sonucunda ekrana gelen uyarı mesajını onayladığınızda, Windows buradaki kayıtları otomatik olarak ekler. Ardından çalışmakta olan tüm uygulamaları kapatın ve bilgisayarınızı yeniden başlatın. Artık Yardım ve Destek merkezi sorunsuz bir şekilde açılmalıdır.

2 Windows XP

Oturumun otomatik olarak kapatılması

Çalışma masanızı terk ederken bazen sistemden çıkmayı unutup olursunuz. Her ne kadar kısa bir süre sonra parola korumalı ekran koruyucu çalışsa da, Windows'un belirli bir süre sonra oturumunuzu oto-

matik olarak kapatmasını istiyorsunuz.

İPUCU: İsteğinizi gerçekleştirmek için Microsoft'un www.microsoft.com/downloads adresinden yayınladığı "WinExit" isimli ekran koruyucuyu kullanabilirsiniz. Bunun için "Search for a Download" altındaki Keywords kutusuna "Windows Server 2003 Resource Kit Tools" ifadesini girin. Ardından *Product/Technology* listesinden *All* kaydını seçin ve *Go* düğmesine tıklayın. Takip eden penceredeki listeden *Windows Server 2003 Resource Kit Tools* öğesini seçin ve daha sonra yaklaşık olarak 12 MB büyüklüğündeki *rktools.exe* dosyasını indirin. İndirdiğiniz dosyayı çalıştırmak için gezgin penceresinde üzerine çift tıklayın. İşletim sistemi bu arşiv dosyasını standart olarak "Windows Resource Kits\Tools" klasörüne açacaktır. Ardından bu klasördeki "wine-xit.scr" dosyasının üzerine sağ tuşla tıklayın ve nesne menüsündeki *Yükle* komutunu çalıştırın. Takip eden penceredeki *Ekran Koruyucu* listesindeki "Logoff Screen Saver" kaydı seçili durumdadır. Şimdi *Ayarlar* düğmesine tıklayın. Ekrana gelen penceredeki "Countdown for" kutusuna Windows'un, ekran koruyucu ekrana geldikten sonra oturumu kapatana kadar beklemesini istediğiniz süreyi girin.

Ekran koruyucu etkinleştikten sonra, oturum kapatma işlemini kesmek için kullanabileceğiniz bir pencere ekrana gelir. İsterseniz *Logoff Message* altından kullanıcı için bir mesaj girebilirsiniz.

Bunun haricinde *Force application termination* seçeneğini de etkinleştirerek Windows'un açık olan uygulamaları otomatik olarak sonlandırmasını sağlayabilirsiniz. Ancak bu durumda henüz kaydedilmemiş verileriniz kaybolacaktır. Son olarak *Tamam* düğmesine tıklayarak pencereyi kapatın. Windows 2003 Server Resource Kit içerisinde bulunan bu ekran koruyucu, Windows XP altında sorunsuz bir şekilde çalışıyor.

3 Windows XP

Başlat menüsündeki kullanıcı isminin kaldırılması

Başlat menüsünün bir ekran görüntüsünü almanız gerekiyor. Ancak kullanıcı isminin görünmesini istemediğiniz için Başlat menüsünden kaldırmak istiyorsunuz.

İPUCU: *Başlat / Çalıştır* komutu ile ekrana gelen penceredeki *Aç* kutusuna "regedit" yazdıktan sonra *Tamam* düğmesine tıklayarak Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni açın

ve ekrana gelen penceredeki "KEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer" anahtarını etkinleştirin. Şimdi *Düzen / Yeni / DWORD Değeri* komutunu kullanarak "NoUserNameInStartMenu" adında bir kayıt oluşturun. Daha sonra bu yeni kaydın üzerine çift tıklayın ve değerini "1" olarak değiştirdikten sonra *Tamam* düğmesine tıklayarak onaylayın. Son olarak içerisinde değişiklik yaptığımız Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni kapatın ve bilgisayarınızı yeniden başlatın. Kullanıcı isminiz artık, "NoUserNameInStartMenu" kaydının değerini "0" olarak değiştirdiğiniz veya silmediğiniz sürece *Başlat* menüsünün başlık çubuğunda görüntülenmeyecektir.

4 Windows XP

Dolu disk mesajının kapatılması

Sabit diskiniz bir kere daha doldu ve bu durumdan zaten yeteri kadar rahatsızken bir de Windows XP'nin uyarı mesajları ile uğraşmak istemiyorsunuz.

İPUCU: Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni açın ve buradaki "HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer" anahtarını etkinleştirin. Ardından *Düzen / Yeni / DWORD Değeri* komutunu kullanarak "NoLowDiskSpaceChecks" isimde bir kayıt oluşturun ve değerini "1" olarak değiştirin. Şimdi Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni kapatın ve Windows'u yeniden başlatın. Artık işletim sistemi diskte çok az alan kaldığına dair uyarı mesajları ile sizi tekrar tekrar rahatsız etmeyecektir. Uyarıyı yeniden etkinleştirmek için de "NoLowDiskSpaceChecks" kaydını silin veya değerini "0" olarak değiştirin. →

5 **Bulundu:** Kayıt Defteri'ndeki bir değişiklikle, bilinmeyen dosya türlerinin de aranmasını sağlayabilirsiniz.

5 Windows XP

Bilinmeyen dosya içeriklerinin aranması

Kısa bir süre önce bir editör yardımıyla çalışmanızı kolaylaştıracak bir Linux kabuk scripti, hazırladınız ve kaydettiniz. Şimdi bu dosyayı gezgin penceresinde aramak ve tam metin arama işlevini bunun için de kullanmak istiyorsunuz. Ancak bu durumda sonuç penceresi muhtemelen boş kalacaktır.

İPUCU: Windows, normalde sadece uzantılarını bildiği dosyaların içerisinde arama yapabilir. İşletim sisteminin tanımadığı dosya türlerini tam metin arama sırasında kullanabilmesi için Kayıt Defteri düzenleyicisinde küçük bir değişiklik yapmanız yeterli olacaktır. Bunun için Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ndeki "HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Control\ContentIndex" anahtarını etkinleştirin. Bunun sonucunda ekrana gelen pencerenin sağ tarafında bulunan *FilterFilesUnknownExtensions* aydına çift tıklayın ve değerini "1" olarak değiştirin. Ardından yaptığınız değişikliği *Tamam* düğmesine tıklayarak onaylayın ve Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni kapatın. Artık ileride Windows'un arama işlevini kulla-

arak belirli bir içeriği aratmak istediğinizde, işletim sisteminin tanımadığı dosya türlerini de işleme girecektir.

6 Windows 2000, XP

Uygulama bilgileri klasörüne hızlı ulaşım

Kullanıcıya özel uygulama bilgilerinin bulunduğu, Firefox'un PREFS.JS gibi konfigürasyon bilgilerini veya Microsoft Office şablonları gibi alt klasörleri çok sık kullanıyorsunuz. Ancak bu klasörlere erişmek için gezgin penceresinde dolaşmak yerine daha kısa bir yol arıyorsunuz.

İPUCU: Windows gezgininde belirli sistem klasörlerine ulaşabilmek için sistem değişkenlerini kullanabilirsiniz. Bunun için dosya yöneticisinin adres satırına istediğiniz sistem değişkenini girmeli ve ardından [Enter] tuşuna basmalısınız. Bu sayede yabancı bir bilgisayara erişebilir, kişisel uygulama bilgilerinizin bulunduğu klasöre gidebilir veya farklı bir sistem klasörüne ulaşabilirsiniz. Örneğin, kişisel uygulama bilgilerinize ulaşmak için "%AppData%" yazmalı ve [Enter] tuşuna basmalısınız. Bu sayede doğrudan söz konusu klasöre ulaşabilirsiniz. Diğer sistem değişkenlerinin isimlerini ve işlevlerini aşağıdaki tabloda bulabilirsiniz.

7 Windows XP, SP2

CD/DVD'lerin tekrar otomatik başlatılması

Windows XP için Service Pack 2'yi kurduktan sonra CD ve DVD'ler artık otomatik olarak başlatılmıyor. Ancak bu işlevi kullanmaktan vazgeçmek istemiyorsunuz.

İPUCU: Bir saklama ortamındaki otomatik başlat programları genelde HTML sayfası kullanır. Ancak bunların içerdikleri script'ler güvenlik nedeniyle Service Pack 2'den itibaren yasaklanmış durumda. Tabii ki büyük bir riski göze alarak CD ve DVD'lerdeki etkin içeriklerin çalıştırılmasına tekrar izin verebilirsiniz. Bunun için Denetim Masası'ndaki *İnternet Seçenekleri* simgesine çift tıklayın. Takip eden penceredeki *Geçmiş* sekmesini etkin-

leştirin ve buradaki listeden *Güvenlik* başlığını seçin. Bunun altında bulunan *CD'den etkin içeriğin Bilgisayarım üzerinde çalışmasına izin ver* ve *Etkin içeriğin Bilgisayarım üzerindeki dosyalarda çalışmasına izin ver* seçeneklerini etkinleştirin. Yaptığınız değişiklikleri de *Uygula* ve *Tamam* düğmelerine tıklayarak onaylayın.

Eğer sorununuzu bu şekilde çözemezseniz, otomatik başlat işlevinin Kayıt Defteri'nden devre dışı bırakılıp bırakılmadığını kontrol etmelisiniz. Bunun için Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni açın ve buradaki "HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\Services\Cdrom" anahtarını etkinleştirin. Ardından pencerenin sağ tarafındaki *AutoRun* kaydına çift tıklayın ve değerini "1" olarak değiştirin. Benzer şekilde "HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Policies\Explorer" anahtarının altındaki "NoDriveTypeAutoRun" DWORD değerini de on altılık sistemde "95" olarak değiştirin. Eğer sisteminizde ayrıca "NoDriveAutoRun" kaydı da mevcutsa otomatik başlatın sorunsuz bir şekilde çalışabilmesi için değerini "0" olarak değiştirmelisiniz.

8 Windows XP

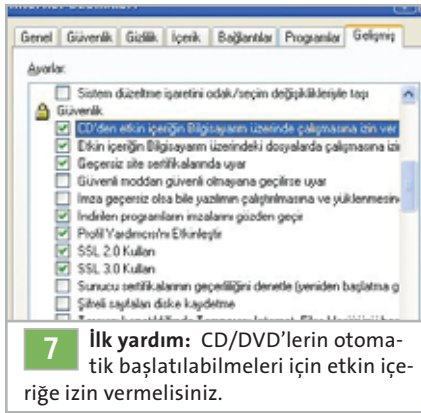
Geçersiz "Otomatik Kullan" kayıtlarının kaldırılması

Devamlı olarak yazılımların ücretsiz ve deneme sürümlerini test ediyor ve daha sonra bunları hızlı bir şekilde kaldırıyor-sunuz. Sürücüyü bir DVD yerleştirdiğinizde ekrana gelen Otomatik Kullan penceresinde zaten daha önceden kaldırdığınız programlara ait bağlantılar ekrana geliyor.

İPUCU: Programı silmiş olmanıza rağmen, halen ekrana gelen kayıtları kaldırmak için sistemin derinliklerine ulaşmalısınız. Bunun için ister Microsoft'un Tweak UI aracını ister ücretsiz olarak yayınlanan *CleanHandlers* programını kullanabilirsiniz. Bu kayıtları alternatif olarak kendiniz de kaldırabilirsiniz. İlk olarak 18 K'lık *CleanHandlers* programını <http://windowsxp.mvps.org/utls/CleanHandlers.zip> adresinden indirmeniz gerekiyor. Bu ZIP dosyasını indirdikten sonra bir klasöre açın ve çalıştırmak için *CleanHandlers.exe* dosyasına çift tıklayın. Bu, üçünü parti geliştiricilere ait tüm "Otomatik Kullan" bağlantılarını görün-

6 SİSTEM DEĞİŞKENLERİ

%AppData%	Kişisel uygulama bilgileri klasörü
%Common ProgramFiles%	Ortak kullanılan program dosyaları
%HOMEDRIVE%	Kullanıcı klasörlerinin sürücüsü
%HOMEPATH%	Her bir kullanıcıya ait kök dizin
%ProgramFiles%	Programların yüklendikleri klasör
%SystemRoot%	İşletim sisteminin kök dizini
%TEMP%, %TMP%	Geçici dosyaların saklandığı klasör
%windir%	Windows sistem klasörü

7 İlk yardım: CD/DVD'lerin otomatik başlatılabilmesi için etkin içeriğe izin vermelisiniz.

tüler ve sistemin kendisinin kayıtlarını ekrana getirmez. Hatalı kayıtları aramak ve düzeltilmesini sağlamak için yapmanız gereken tek şey ise *Scan and Fix invalid entries* düğmesine tıklamak.

Eğer bu kayıtları kendiniz kaldırmak isterseniz ilk olarak Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni açın ve "HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\AutoplayHandlers" anahtarını etkinleştirin. Ardından aynı isimin alt anahtarını seçin ve geçersiz kaydı üzerine tıklayın. Pencerenin sağ tarafındaki değerlerden ilgili program hakkında bilgi edinebilirsiniz. Bir kaydı kaldırmak için ilgili anahtara sağ tuşa tıklayın ve açılan nesne menüsündeki *Sil* komutunu çalıştırın. Takip eden uyarı mesajını da onayladıktan sonra Windows, seçili kaydı silecektir.

! DİKKAT: Sisteme ait kayıtları silmemeye dikkat etmelisiniz. Ayrıca Kayıt Defteri'nde herhangi bir değişiklik yapmadan önce mutlaka yedek kopya almalısınız.

10 Windows XP SP2

Engellenen download'ların etkinleştirilmesi

Windows XP, Service Pack 2 kurulduğundan beri herhangi bir uyarı vermeden tüm dosyaların indirilmesini engelliyor. Bu sorunun nedenini arıyor ve bir çözüm bulmaya çalışıyorsunuz.

İPUCU: Download engelini kaldırmak için Denetim Masası'ndaki *İnternet Seçenekleri* ögesine çift tıklayın, ekrana gelen penceredeki *Güvenlik* sekmesini etkinleştirin ve buradan web içerik bölgesi için *İnternet* simgesini seçtikten sonra, pencerenin en altında bulunan *Özel Düzey* düğmesine tıklayın. *Şimdi Ayarlar* listesinden *Karşıdan Yükleme* başlığını bulun. Ar-

8 Program artıkları: Birçok program kaldırılmasına rağmen, Otomatik Kullan kayıtları sistemde kalıyor.

dından buradaki *Karşıdan dosya yükleme*sinin *hemen sorulması* ayarı için *Etkinleştir* seçeneğini işaretleyin.

Son olarak *Tamam* düğmesine tıklayın ve ekrana gelen onay penceresini *Evet* düğmesine tıklayarak kapatın. Yeni koruma işlevi aslında bilgisayarın güvenliğini artırıyor. Ancak birçok durumda karşıdan yükleme işlemi kendi başladığı için söz konusu engel can sıkıcı olabilir. Sisteminizi mümkün olan en iyi şekilde koruyabilmek için güncel güvenlik yazılımları kullanmalısınız.

9 Excel 2000, XP, 2003

Aynı satırların bulunması ve kapatılması

Büyük bir tablo içerisindeki değerleri aynı olan tüm sütunları tespit etmek ve kaldırmak istiyorsunuz. Bunun için "EGERSAY" işleviyle şu ana kadar yaptığınız tüm denemeler boşa çıktığı için bir çözüm yolu arıyorsunuz.

İPUCU: Süzme işleminin başarılı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için, tablodaki tüm sütunlar için tek tek başlık girilmelidir. Bu sayede Excel'in sahip olduğu filtreleme işlevini kullanarak herhangi bir yardımcı sütuna da gerek kalmadan başarılı

9 Filtreleme uzmanı: *Yalnızca benzersiz kayıtlar* seçeneği ile tablo içerisindeki çift kayıtları bulabilirsiniz.

bir şekilde sonuca ulaşabilirsiniz. Ancak herhangi bir sütun açıklaması mevcut değilse, tablonun sol kenarındaki "1" in üzerine tıklayın. Excel, bunun sonucunda birinci satırı işaretler. Ardından *Ekle / Satır* komutunu kullanarak, uygun açıklamalar içeren sütun başlıklarını girebileceğiniz yeni bir satır ekleyin.

Şimdi de, *Veri / Filtre Uygula / Gelişmiş Filtre* komutunu çalıştırın. Takip eden iletişim penceresindeki *Listeye yerinde filtre uygula* seçeneğini işaretleyin ve *Ölçüt Aralığı* kutusuna tıklayın. Ardından fare yardımıyla tablo içerisinde filtre uygulamak istediğiniz alanı sütun başlıkları ile seçin. Bunun sonucunda seçili alan, yanıp sönen çizgilerden oluşan bir kutu içerisinde görünecektir. Son olarak bu iletişim penceresindeki *Yalnızca benzersiz kayıtlar* seçeneğini işaretleyin. Filtrenin, veri alanının içerisindeki tüm satırlara başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için de *Ölçüt aralığı* kutusunu boş bırakmalısınız. *Tamam* düğmesine tıklayarak filtreleme işlemini başlatabilirsiniz.

Bu sayede sütunlar içerisindeki çift verileri de bulabilirsiniz. Her türlü durumda filtre sonucunda sadece seçili alan içerisindeki değerler değil, tablo içerisindeki tüm satırlar kaldırılacaktır. Filtrelenmiş listeyi ise kopyalayarak başka bir tablo içerisine yapıştırabilirsiniz. Alternatif olarak *başka bir yere kopyala* seçeneğini etkinleştirebilir ve bunun sonucunda etkinleşen *Hedef* alanına verilerin kopyalanmasını istediğiniz alanı seçebilirsiniz.

! DİKKAT: Filtreleme işlemini *Geri Al* komutunu kullanarak kaldırabilirsiniz. Bunun yerine *Veri / Filtre Uygula / Gelişmiş Filtre* komutunu çalıştırın. Ekrana gelen penceredeki *Yalnızca benzersiz kayıtlar* seçeneğindeki işareti kaldırın ve *Tamam* düğmesine tıklayın. Bu sayede liste eski haline dönecektir.

10 Excel 97, 2000, XP, 2003

Hücrelerin şartlı biçimlendirmeye aranması

Tablo içerisinde, diğerlerinden farklı şekilde biçimlendirilmiş hücreler dikkatinizi çekiyor. Bu durumun Koşullu Biçimlendirme'den kaynaklandığını düşünüyorsunuz ve bu nedenle benzer şekilde biçimlendirilmiş hücreleri bulmak istiyorsunuz.

İPUCU: Excel'in standart arama işleviyle, bu isteğinizi gerçekleştiremezsiniz. Bunu →

10 İyi gizlenmiş: Excel, koşullu biçimlendirilmiş hücreleri ancak bu şekilde bulabilir.

kullanarak sadece belirli biçimlendirme özelliklerini arayabilirsiniz; Koşullu Biçimlendirme özelliklerini değil. Koşullu Biçimlendirme'nin uygulandığı hücreleri *Düzen / Git* komutunu kullanarak tespit edebilirsiniz. Bunun için *Git* iletişim penceresindeki *Özel* düğmesine tıklayın. Takip eden iletişim penceresindeki *Koşullu Biçimler* seçeneğini işaretleyin. Bunun sonucunda *Veri Doğrulama* altındaki *Tümü* ve *Aynı* seçenekleri de etkinleşecektir. Söz konusu seçenekler koşullu biçimlendirmelerin aranması sırasında da kullanılabilir. Bunun için *Tümü* seçeneğini işaretleyin ve *Tamam* düğmesine tıklayın. Excel, kısa bir arama işlemi sonrasında koşullu biçimlendirmenin uygulandığı tüm hücreleri seçecektir.

Belirli bir hücreyi aramak için de ilk olarak koşullu biçimlendirmenin uygulandığı bir hücreyi seçin. Ardından yukarıda bahsettiğimiz adımları tekrar edin ancak bu sefer *Veri Doğrulama* altından *Aynı* seçeneğini işaretleyin. Bunun sonucunda *Tamam* düğmesine tıkladığınızda Excel, biraz önce seçtiğiniz hücre ile aynı şekilde biçimlendirilmiş olan hücreleri bulacaktır. Bu sayede seçtiğiniz alan için ayrıca koşulları da değiştirebilirsiniz.

11 Winamp

Line girişindeki müziğin canlandırılması

Evinizde verdiğiniz bir partide mixer ile yaptığınız müziği dizüstü veya projektör yardımıyla görsel bir şölenle süslemek istiyorsunuz. Ancak Media Player altında bunun için kullanabileceğiniz bir seçenek bulamadınız.

İPUCU: İlk olarak mixerinizin müzik çıkışını dizüstünüzün Line girişine bağlayın.

Eğer müziği alamıyorsanız bunun için uygun bir programa da sahip olmalısınız. Bunun için alternatif olarak ücretsiz olarak temin edebileceğiniz (www.winamp.com) Winamp programını kullanabilirsiniz. İlk olarak eğer sisteminizde kurulu değilse Winamp'ı kurun ve çalıştırın. Akabinde Winamp'ı sinyal kaynağı olarak Line In'i kullanacak şekilde ayarlamalısınız. Bunun için küçük bir hileye başvurabilirsiniz. İlk olarak *File / Play URL* komutunu çalıştırın ve takip eden iletişim penceresine "linein://" girdikten sonra *Open* düğmesine tıklayın. Bunun sonucunda Winamp, Line In'den aldığı müziğe internetten canlı yayınlanıyormuş gibi davranır. Son olarak uygun bir görsel efekt seçtikten sonra partinizi renklendirebilirsiniz.

12 Outlook 2003

Can sıkıcı okuma onaylarının kapatılması

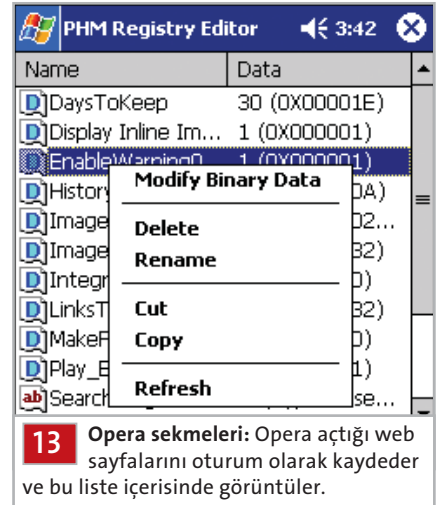
Devamlı olarak gönderenlerin okundu onayı istediği e-postalar ile karşılaşılıyor ve artık Outlook'un bu iletiler alındığı zaman ekrana getirdiği onay mesajını görmek istemiyorsunuz.

İPUCU: Söz konusu uyarı mesajını kapatmak için *Araçlar / Seçenekler* komutunu çalıştırın. Aynı isimli iletişim penceresindeki *Tercihler* kartında bulunan *E-posta Seçenekleri* ve ardından *İzleme Seçenekleri* düğmelerine tıklayın. Bunun sonucunda ekrana gelen aynı isimli iletişim penceresinden Outlook'un okuma onayı isteğine nasıl davranacağını belirleyebilirsiniz. Normalde bu rahatsız edici uyarı mesajlarının devamlı ekrana gelmesine neden olan *Yanıt göndermeden önce bana sor* seçeneği işaretlidir. İsterseniz Outlook'un okuma onaylarını ileride otomatik olarak göz ardı etmesi için *Hiçbir zaman yanıt gönderme* seçeneğini işaretleyebilirsiniz. Yaptığınız değişikliklerin onaylanması için iletişim pencerelerini *Tamam* düğmesine tıklayarak kapatın.

13 Opera 7, 8, 8.5

Oturumların kullanılması ve aktarılması

Üzerinde çalıştığınız bir konu hakkındaki tüm web sayfalarını aynı anda açtınız ve pencere veya sekmelerden oluşan bu gurubu ilerideki bir oturumunuz sırasında tekrar çağırarak üzere kaydetmek

13 Opera sekmeleri: Opera açtığı web sayfalarını oturum olarak kaydeder ve bu liste içerisinde görüntüler.

istiyorsunuz. Ayrıca eski Opera sürümlerinde yedeklediğiniz pencere konfigürasyonlarını da yeni Opera altında oturum olarak yeniden kullanmak istiyorsunuz.

İPUCU: Açık pencere veya sekmeleri Opera 8 altında rahatlıkla oturum olarak kaydedebilirsiniz. Bunun için *File / Sessions / Save This Session* komutunu kullanabilirsiniz. Takip eden iletişim penceresinden oturum için bir isim girin ve *Tamam* düğmesine tıklayarak kaydedin. Kaydettiğiniz bir oturumu ileride *File / Sessions / [Oturumİsmi]* komutunu kullanarak tekrar çalıştırabilirsiniz.

Opera 6 ve 7 sürümleri de benzer seçeneklere sahip. Örneğin, 6 sürümü için *Windows / Save Window Configuration* ya da Opera 7 altında *File / Sessions / Save Session* komutunu kullanarak o anki oturumunuzu kaydedebilirsiniz. Ancak Opera 8 altında daha önceki sürümlerde kaydettiğiniz bir konfigürasyona erişmeniz çok daha zor bir işlemdir. Opera 6 altında saklanan oturumlar için kullanılan dosyaların uzantısı ".WIN" olduğu ve yedi sürümüyle beraber kullanılan dahili dosya sistemi değiştiği için, söz konusu oturum kayıtlarını Opera 8'e aktaramazsınız. Ancak bunun için Opera 7'yi köprü olarak kullanabilirsiniz. İlk olarak eğer sisteminizde kurulu değilse Opera 7'yi yükleyin ve *File / Sessions / Load Session* komutunu kullanarak Opera 6'nın .WIN uzantılı dosyasını seçin. Ardından Opera 7 tüm web sayfalarını ayrı pencerelerde açana kadar bekleyin. Bu oturumu ileride "Imported from Opera 6 ([Oturumİsmi])" ismi ile kullanabilirsiniz. Ardından *File / Sessions / Save Session* komutunu çalıştırın. Takip eden iletişim penceresindeki *Select* düğmesine tıklayın. Şimdi Opera

8'in oturumları sakladığı, normalde C:\Program Files\Opera8\profile\sessions klasörünü seçin, arından "opera6-7.win" gibi açıklayıcı bir isim verin ve Save düğmesine tıklayın. Takip eden iletişim penceresini ise Ok düğmesine tıklayarak kapatın.

Artık Opera 8'i yeniden başlatabilirsiniz. Biraz önce yüklediğiniz oturumu doğrudan seçmek yerine, ilk olarak File / Sessions / Manage Sessions komutunu çalıştırın ve "opera6-7" ismindeki eski yapılandırmayı seçin. Buradaki Open pages inside current window seçeneğini işaretleyin ve Open düğmesine tıklayın. Opera 8 bu sayede tüm sayfaları tek bir pencerede ayrı sekmeler halinde açacaktır. Eğer bu seçeneği işaretlemeszeniz tarayıcı, tüm sayfaları arka arkaya açacak ve sadece en son adres görünecektir. Bu durumda diğer sayfalara ancak geçmiş üzerinden ulaşabilirsiniz.

14 Firefox

Durum çubuğunda daha çok bilgi

Firefox, Opera'dan farklı olarak internet sayfalarının yüklenmesi sırasında durum çubuğunda ekstra bir bilgi görüntüleyemez. Ancak kaç Kilobyte aktarıldığını veya sayfanın ne kadar hızlı indiğini öğrenmek istiyorsunuz.

İPUCU: Küçük bir Firefox eklentisi ile durum çubuğunda daha fazla bilgi görüntülenmesini sağlayabilirsiniz. Söz konusu eklentinin üç farklı sürümü bulunuyor. Bunlardan ilki olan "Extended_Statusbar_1.0.xpi", sayfanın yüklenmesi sırasında istediğiniz bilgileri durum çubuğunun sağ tarafında geçici olarak ekrana getirir. Bu bilgiler, sayfanın tamamı yüklenedikten sonra silinir. Aynı işlevi sunan "Extended_Statusbar_1.2_enh.xpi" eklentisi ise bilgileri durum çubuğunun sol tarafında ekrana getirir. Sonuncu sürüm olan "Extended_Statusbar_1.2_enh-non-hiding.xpi" ise bilgileri durum çubuğunun yine sol tarafından ancak bu sefer kalıcı olarak görüntüler. Söz konusu XPI dosyalarını ise www.extensionsmirror.nl/index.php?showtopic=1328 adresinden temin edebilirsiniz. Buradaki Install isimli bağlantılardan, doğru dosyayı bulabilmek için de fare imlecini üzerine taşıyın ve durum çubuğunda ekrana gelen bağlantıyı kontrol edin.

İstedığınız eklenti sürümünü yüklemek için üzerine tıkladığınızda Firefox ilk

olarak kurulumu engelleyecek ve bu kaynak için izin vermenizi isteyecektir. Söz konusu iletişim penceresini onayladıktan sonra Install bağlantısına bir kere daha tıklayın ve kurulan eklentinin çalışması için tarayıcınızı yeniden başlatın.

Örneğin, medya oynatıcınızı da durum çubuğu üzerinden yönetiyorsanız söz konusu ek bilgilerin durum çubuğunun sol tarafında görüntülenmeleri daha iyi olacaktır. Ancak bu durumda bir bağlantının hedef adresini kontrol edebilmek için bilgilerin geçici olarak görüntüledikleri eklenti sürümünü kullanmanız daha iyi olacaktır.

15 Pocket PC

Bluetooth portunun tamir edilmesi

Sahip olduğunuz Pocket PC'yi Avrupa seyahatlerinizde kaybolmamak için GPS yön bulma sistemi için kullanmak istiyorsunuz ve bunun için yaygın olarak kullanılan TomTom Navigator'u yüklediniz. Ancak yazılım etkinleştikten beri Pocket PC'niz sadece Bluetooth GPS faresi ile haberleşiyor ve cep telefonları veya MP3 oynatıcılar gibi diğer cihazları göremiyor.

İPUCU: TomTom Navigator, Bluetooth haberleşmesi için seri bağlantı noktası COM 8'i kullanır ve söz konusu kablosuz bağlantı noktası için Kayıt Defteri'ne özel bir .DLL (ttbtdev.dll) dosyası ekler. Bu cihaz sürücüsü sayesinde COM 8 üzerinden GPS faresi ile haberleşilebilirken, diğer tüm Bluetooth cihazları engellenir. Bu sorunun çözümü de çok kolaydır: PocketPC 2003 için ücretsiz olarak yayınlanan PHM Registry Editor aracını www.phm.lu/products/PocketPC/RegEdit/ adresinden indirin ve dosyayı Pocket PC'nizdeki "My documents" klasörüne kopyalayın. Ardından dosyaya gezgin penceresinde çift tıklayarak üçüncü parti kayıt defteri düzenleyicisinin kurulumunu başlatın. Kurulum sorunsuz bir şekilde tamamlandıktan sonra programı, Program Files / PHMTools klasöründen çalıştırabilirsiniz.

Şimdi, Tom Tom cihaz sürücüsünün "ttvtdev.dll" dosyasını eklediği "HKEY_LOCAL_MACHINE\Drivers\BuiltIn\Serial8\Dll" anahtarını açın ve kaydın "ttvtdev.dll" standart değerini "btceif.dll" olarak değiştirin. Yaptığınız değişiklikleri Ok düğmesine tıklayarak kaydedin. Yaptığınız bu küçük değişiklik-

ten sonra 8 numaralı COM portu tüm Bluetooth cihazlar ile haberleşebilecektir.

16 DVD Yazıcı

Maksimum DVD yazıcı performansı

Daha hızlı DVD yazabilmek için kısa bir süre önce 16x hızında bir DVD yazıcı satın aldınız. Ancak cihaz, 16x hızındaki birçok diski sadece 8x hızında yazabiliyor ve bazı diskleri ise tamamen reddediyor. Yazma hızını ve disk uyumluluğunu arttırmak istiyorsunuz.

İPUCU: Dünyadaki çok az şey güncel DVD yazıcıların firmware'leri kadar kısa ömürlüdür. Üreticilerin web sayfalarını her ziyaret ettiğinizde haftalık periyotlarla yeni firmware sürümlerinin yayınlandığını görebilirsiniz. En azından ayda bir yayınlanan bu güncellemeler ise birçok avantajı sağlar. Yayınlanan her yeni firmware ile disk veritabanı güncellenerek medya uyumluluğu da artırılıyor. Bunun haricinde cihazların yazma stratejileri de maksimum performans elde edilecek şekilde değiştiriliyor. Böylelikle bazı küçük hatalar da giderilmiş oluyor. Örneğin, bir çok DVD yazıcı filmlerin oynatılması sırasında önceki kıyasla çok daha sessiz çalışır.

Modern DVD yazıcıların firmware sürümlerini hızlı ve konforlu bir şekilde güncelleyebilirsiniz. Bunun için yapmanız gereken tek şey, genellikle üreticinin web sayfasındaki Zip arşivi içerisinde bulunan EXE dosyasını indirmek ve çalıştırmaktır. Yeni güncellemeler hakkındaki en taze bilgilere ise http://forum.rpc1.org/dl_all.php adresinden ulaşabilirsiniz.

ISSN: 1300-9419

K Ü N Y E

Yayın Koordinatörü Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr
Genel Yayın Yönetmeni Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr
Yazı İşleri Şefi Şahin Ekşioglu, esahin@chip.com.tr
Haber Merkezi Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr
Yazı İşleri Kadir Tuztaş, ktuztas@chip.com.tr
 Hakkı Alkan, alkan@chip.com.tr
 İlkay Zaman, ilkay@chip.com.tr
CHIP Test Merkezi Ecevit Biktım, ecevitb@chip.com.tr
 Yavuz Şahin, yavuz@chip.com.tr
 Aytun Çelebi, aytun@chip.com.tr
CHIP CD Korcan Meydan, korcan@chip.com.tr
CD Asistanı Sinan Yorulmaz, sinan@chip.com.tr
CHIP Online Sorumlusu Selçuk İslamoğlu, sislamoğlu@chip.com.tr
CHIP Online Uğur Seven, Onur Seven, ugunur@chip.com.tr
Redaksiyon Barış Alkim, balkim@chip.com.tr
 Berk Ergin, berk@chip.com.tr
Katkıda Bulunanlar Garo Antikacıoğlu, Uğur Seven, Onur Seven, Mete Pınar, Ozan Ali Dönmez, Savaş Murat Alkim, Markus Hermannsdorfer (MH), Dominik Grau (DG), Andreas Hentschel(AH), Niels Held (NH), Manfred Flohr(MF), Julian Bühler (JB), V. Pletzer VP), F. von Keudell (FK), Nicole Ott (NO), Thomas Littschwager(TL), Martin Jäger(MJ),
Görsel Yönetmen Fatoş Teymur, fatos@chip.com.tr
Grafik Asistanı Zeynep Bilmez, zeynep@chip.com.tr
Genel Müdür Hermann W. Paul
Genel Müdür Yardımcıları Beste Özerdem, Gökhan Sungurtekin
Finans Müdürü Aylin Aldemir
Pazarlama Müdürü Özlem Cenker
Halkla İlişkiler Müdürü Ayten Çar
İş Geliştirme Müdürü Gülcan Bayraktar
Abone Satış Müdürü Asu Bozyayla
Abone Servisi Ebru Cinek, Ayşe Yılmaz
Dağıtım Müdürü Cem Cenker
Dağıtım Asistanı Mehmet Çil
Üretim Koordinatörü Turgay Tekatan
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Gökhan Sungurtekin, sgokhan@chip.com.tr
 Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul
VOGEL BURDA MEDYA YAYIMCILIK ve TİCARET A.Ş. adına sahibi Hermann W. Paul
 Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul
VOGEL MEDYA YAYIMCILIK REKLAM GRUBU
Satış Müdürü Güler Okumuş, oguler@vogel.com.tr
CHIP Reklam Müdürü Yeliz Koyun, kyeliz@vogel.com.tr
Müşteri Temsilcisi Zuhal Söylemez, zuhal@vogel.com.tr
 Özden Aliyagıç, ozdena@vogel.com.tr
Reklam Trafikeri Aynur Kına, aynur@vogel.com.tr
Renk Ayırımı- Film ve Baskı ASIR Matbaacılık Ltd. Şti.
 San 1. Bulvarı 3.Bölge 6.Cad. No:33/A Çakmak-liköyü/Büyükcçekmece/İSTANBUL
 Tel:0212 886 99 89 (pbx)
Dağıtım DPP A.Ş.
Yönetim Yeri Adresi VOGEL BURDA MEDYA YAYIMCILIK ve TİCARET A.Ş.:
 Vefa Bayırı Sok. Gayrettepe İş Merkezi No:6 B Blok 34349 Gayrettepe/İstanbul
 Telefon: (212) 217 93 71, Faks: (212) 217 95 32
 Abone Faks: (212) 217 94 23
 Abone web: http://abone.vogel.com.tr
Yayın Türü Yaygın, süreli, aylık

REKLAM İNDEKSİ

AIRTIES	171-173-175-177	İZMİR KISA FİLM	209
AJANS PRESS	129	KINGMAX	49
AMD	163	KONT	23-37-55-75-85-89-93
ARMA	123	KOYUNCU	7-11,-25
ASUS	31	LG	21
AYMAKSAN	51	LOGITECH	29
BİLGE ADAM	161	MARKET	241-242-243-244-245-246-247-248
BOLSAY	181-183	MASCOM	35-131-155
BSK	236-237	MAVİ	147
BURGER KING	15	MERSA	133
CORELING	169	MESSE FRANKFURT	101
CREATİVE	113	MINTON	Ö.K.İ
ÇÖZÜM	115	MSI	139
DATA TEKNİK	157	MULTIMEDIA	67-69-71
DENGE	211-213-215-217	PANDA	143
DMS	159	PASİFİK	91
ENTER	127	PENTA	79-81-83
EPSON	61-63	PHILIPS	13-A.KAPAK
GIGABYTE	167	PROBERA	141
GOLD	46-47-87-95-121	SEAGATE	57
GOLDAŞ	117	SETRON	149
HEPSİBURADA	A.K.İÇİ	SOFT 2000	97
HESMAK	145	TEKNOTEL	39
HIZLI SİSTEM	16-17-59-105	TEKOFAKS	103
HP	33	TELSİM	27
HTB	137	TURANLI	201-203-205-207
I-CON	135	UFOTEK	19
INDEX	41-43	YAKSU	225
INSELBERG	111		
İBM	64-65		

Yazılım

Cankurtaran Araçlar

Windows XP altında dikkat etmeyenler büyük tehlikelerle karşı karşıya kalabilirler: Ciddi durumlarda önemli veriler çoğunlukla kurtarılamayacak hale gelebilir. CHIP, imdadınıza hangi kurtarma araçlarının yetişeceğini test ediyor.

Donanım

Limitsiz PC'ler

CHIP, en hızlı oyun PC'sini ve en etkileyici medya PC'yi topluyor. Kendi canavar PC'nizi doğru bileşenleri seçerek kendiniz toplayabilirsiniz.

Donanım

Test:

MP3 Aksesuarları

MP3 çalarınıza yeni aksesuarlarla ekstra özellikler kazandırabilirsiniz. CHIP en iyi kulaklıkları, MP3 setlerini ve diğer en iyi MP3 aksesuarlarını test ediyor.

Pratik

Profesyonel Windows hileleri

Yeni komutlarla hedefinize daha hızlı ulaşabilirsiniz: Linux ve internet dünyasından komutlarla Windows'ta çalışırken değerli zamanınızdan tasarruf edebilirsiniz.

VE DİĞERLERİ...

- **Mükemmel Güvenlik Duvarı**
Deliksiz güvenlik duvarı için ipuçları
- **Bill Gates'in Gizli Laboratuvarı**
Microsoft'un gelecek planları
- **Fotoğraf Araçları**
Ücretsiz ve işlevsel foto araçları

Windows & .NET Magazine Kasım 2005

KAPAK KONUSU:

Bizim işimiz güvenlik –Sizin de

Bu ay kapak konumuzda güvenlik konusunda almanız gereken önlemleri hacker'ların kullandığı en popüler IO açığına ışık tutarak listeliyoruz. Teknoloji güvenliğinizi için ne kadar önemli ise, kullanılan IT personelinin anlayış düzeyi ve sorumluluk bilinci de o kadar önemlidir, unutmayın.

Lookout ve Google karşı karşıya
PC kullanıcıları e-posta ve belgelerini arşivlemeyi çok seviyorlar ancak bu bilgiler arasında belli bir bilgiye erişmek çok zorlaşıyor. Bu ay masaüstü arama motorları arasındaki rekabeti mercek altına alıyoruz.

Masaüstü güvenliği için IO ademi
Çoğu kişinin inandığını aksine, Windows güvenli bir işletim sistemidir. Elbette default ayarlara güvenmez ve doğru ayarları yapmayı bilirsiniz.

BT ile kumar oynamayın
BT proje tekliflerinde neden-sonuç ilişkisinin doğru kurulması ve doğru bilgilerin verilmesi, ihtiyaçların doğru belirlenmesi doğru sonuca varacağınızı garanti altına alır.

AccessEnum
Bu ücretsiz araç yardımı ile ana

anahtarlardan farklılık gösteren dosya, dizin ve registry anahtarlarını kolayca tespit edebilirsiniz.

Bir bilene danışın
IT uzmanlarımız sistem zaman değişikliklerini takip etmek, masaüstü ve laptop karışımı bir yedekleme çözümü üretmek ve kaybolan şifreleri bulmak konusunda deneyimlerini sizler ile paylaşıyorlar.

Bunları bilelim
Yeni bir Windows Server System paketi KOBİ'leri hedefliyor.

WinFS Beta 1 ve Microsoft'un arama stratejisi
Masaüstü arama motoru arenasında WinFS Beta Microsoft'un en önemli silahı olma yönünde ilerliyor.

Laptop güvenliği TOP 10
Birçok kullanıcının laptop bilgisayarı kaybetmeyi göze alamayacağı

kadar değerli bilgiler bulunuyor. Peki bu verilerin yeteri kadar güvende olduğundan emin misiniz?

64 bit Windows işletim sistemi
64 bit Windows'a hazır dizüstü PC'ler piyasada kendilerini göstermeye başlıyorlar. Avantaj ve dezavantajları sizler için inceledik.

3 Ofis Paketi karşı karşıya
Microsoft Office en popüler ofis paketi, ama aynı zamanda da en pahalısı. Corel WordPerfect Office 12 ve OpenOffice.org 1.1.4'ü sizler için inceledik ve Microsoft Office ile karşılaştırdık.

Alışveriş rehberi: Kurumsal Yama Dağıtımı
Kurumsal anlamda bir yazılım güncelleme çözümü artık bir zorunluluk haline almaya başlıyor. Bu arenada en popüler 11 ürünü sizler için karşılaştırdık.